T.C.
TRAKYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI
TÜRK EDEBİYATI BİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

ÇİÇEK MECMUASI

(İnceleme-Metin)

HAZIRLAYAN
Füsun AYGÜN

DANIŞMAN
Prof. Dr. Yüksel TOPALOĞLU

EDİRNE
2019

T.C.

TRAKYA ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI

TÜRK EDEBİYATI PROGRAMI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Füsun AYGÜN tarafından hazırlanan Çiçek Mecmuası (İnceleme-Metin)

Konulu **Yüksek Lisans** tezinin Sınavı, Trakya Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliği'nin 19-6 maddeleri uyarınca 20.09.2019 günü saat 16.15 'da yapılmış olup, yüksek lisans tezinin *..... **OYBİRLİĞİ/OYÇOKLUĞU** ile karar verilmiştir.

JÜRİ ÜYELERİ	KANAAT	İMZA
Prof. Dr. Yüksel TOPALOĞLU	Kabul Edilmesine	
Dr. Öğr. Üyesi Sibel BAYRAM	"	
Dr. Öğr. Üyesi Tuncay ÖZTÜRK	"	

* Jüri üyelerinin, tezle ilgili kanaat açıklaması kısmında "Kabul Edilmesine/Reddine" seçeneklerinden birini tercih etmeleri gerekir.

T.C
YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
ULUSAL TEZ MERKEZİ

TEZ VERİ GİRİŞ FORMU

Referans No	10305316
Yazar Adı / Soyadı	FÜSUN AYGÜN
T.C.Kimlik No	42031408844
Telefon	5435426688
E-Posta	fusunozgul@hotmail.com
Tezin Dili	Türkçe
Tezin Özgün Adı	Çiçek Mecmuası (İnceleme- Metin)
Tezin Tercümesi	The Çiçek Journal
Konu	Türk Dili ve Edebiyatı = Turkish Language and Literature
Üniversite	Trakya Üniversitesi
Enstitü / Hastane	Sosyal Bilimler Enstitüsü
Anabilim Dalı	Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı
Bilim Dalı	Türk Edebiyatı Bilim Dalı
Tez Türü	Yüksek Lisans
Yılı	2019
Sayfa	590
Tez Danışmanları	PROF. DR. YÜKSEL TOPALOĞLU
Dizin Terimleri	Edebiyat dergisi=Literature magazine
Önerilen Dizin Terimleri	

26.10.2019

İmza:.....

Tezin Adı: Çiçek Mecmuası (İnceleme- Metin)

Hazırlayan: Füsun Aygün

ÖZET

Bu çalışma, Cumhuriyet Döneminin ilk yıllarında *Çiçek Mecmuası* adı ile çıkan derginin Osmanlıcadan günümüz Türkçesine aktarılmasını esas alan bir çalışmadır. *Çiçek Mecmuası* ilk başlarda "Mektep ve Aile Mecmuası" adıyla çıkmış daha sonra "Türk Gençlik ve Aile Mecmuası" adını almıştır. Faydalı bilgiler vermeyi ve okuyucuları eğlendirmeyi amaç edinmiştir.

Çalışmamız "Giriş", "Sonuç", "Kaynakça" ve "Ekler" dışında iki bölümden oluşmaktadır. Giriş kısmında, Türk edebî dergiciliği ve çocuk dergilerinden bahsedilmektedir. "Birinci Bölüm", *Çiçek Mecmuası* adı altında üç kısımdan oluşmaktadır. Birinci kısımda, "*Çiçek Mecmuası*'nın Biçim Özellikleri", ikinci kısımda "*Çiçek Mecmuası*'nın Muhteva Özellikleri" üçüncü kısımda ise "Kronolojik Dizin" üzerinde durulmuştur. "İkinci Bölüm"de ise, "*Çiçek Mecmuası*'nın Osmanlı Türkçesinden Günümüz Türkçesine Aktarılması"na, yani metne yer verilmiştir.

Dergi ile ilgili düşünce ve bulgularımıza "Sonuç"ta yer verdikten sonra "Kaynakça"da da yararlandığımız kaynakları sıraladık.

Anahtar Kelimeler: Dergi (Mecmua) , Çocuk Edebiyatı, Çocuk Dergisi

Name of Thesis: The Çiçek Journal(Analysis- Text)

Prepared by: Füsun Aygün

ABSTRACT

It is a study based on the transfer of the journal which was published under the name of "Çiçek" magazine in the Republican Period from Ottoman to modern Turkish. "Çiçek" magazine first appeared under the name was "School and Family Journal" and later renamed as "Turkish Youth and Family Journal". It aims to provide useful information and entertain readers.

Our study consist of two parts except Introduction, Conclusion, Bibliography and appendixes. In introduction, Turkish literature magazine and children magazines are explained. In the "First Part" formal properities and content properities and chronological index, the "Second Part" from Ottoman Turkish language to currently using Turkish texts were existed.

In the conclusion, the opinions expressed after the review of the journal were expressed. References are also listed in the references section.

Keywords: Journal, Journal (Ottoman Language), Children's Literature, Children's Journal

ÖN SÖZ

Modernleşme süreciyle birlikte başlayan Türk dergiciliği özellikle Cumhuriyet Döneminde hem nicelik hem de nitelik bakımından oldukça iyi bir seviyeye ulaşmıştır. Bu sıralarda yeni kurulan devletin ideolojik yapısına uygun genel dergiler çıktığı gibi özellikle çocuklara yönelik de dikkate değer çocuk dergileri yayımlanmıştır. Bu çerçevede Cumhuriyet'in ilk yıllarında değişim ve dönüşüme uygun olarak çıkmaya başlaya çocuk dergilerinden biri de, hiç kuşkusuz *Çiçek Mecmuası*'dır.

Çiçek, bütün yayın hayatı boyunca on dokuz sayı çıkabilmiş bir çocuk dergisidir. Özellikle okul çocukları ve ailelerini hedef kitle olarak belirleyen derginin ana maksadı yeni kurulan devletin ve rejimin gereklerine uygun modern bireyler yetişmesine ciddi katkılar sunmaktır. Derginin muhtevasına bakıldığında bu maksat açık ve net olarak görülür. Bu maksadı gerçekleştirmek için dergi, pek çok yöntemi kullanmış; şiir, hikâye, tiyatro, bilmece, bulmaca ve hayvanlar âlemine yer vermiş; el becerilerini, yeteneklerini geliştirebilmek için türlü maketleri/çizimleri sayfalarında göstermiş ve bunların uygulamasını istemiş; yabancı edebiyatlardan çeviriler yapmıştır. Ayrıca küçük okurlarının dikkat ve ilgilerini canlı tutabilmek için bol ödüllü türlü yarışmalar da düzenlemiş ve böylece son derece geniş bir okur kitlesine ulaşmıştır.

Ancak bu özellikleriyle son derece dikkate değer olduğu anlaşılan bu dergi üzerinde bugüne kadar etraflı herhangi bir çalışma yapılmamıştır. Bu itibarla dergi üzerinde çalışmanın faydalı olacağını düşünerek *Çiçek*'i tez konusu olarak seçtik.

Bu düşüncelerle hazırladığımız çalışmamız "Giriş" , "Sonuç", "Ekler" ve "Kaynakça" dışında iki ana bölümden oluşmaktadır. "Giriş" kısmında Türk edebî dergiciliği ve çocuk edebiyatı hakkında bilgi verilmiştir.

Birinci bölümde derginin biçim ve muhteva özelliklerini ana hatlarıyla ele almaya çalıştık. İkinci bölümde ise Osmanlı Türkçesinden yapmış olduğumuz aktarmayı sunduk.

Ulaştığımız sonuç ve bulguları “Sonuç”ta, çalışma boyunca yararlandığımız kaynakları da “Kaynakça”da verdik.

Tez konumun belirlenmesinde ve tamamlanmasında yardımcı olan sayın hocam Prof. Dr. Yüksel TOPALOĞLU’na ve yardımlarını esirgemeyen eşim Dr. Öğr. Üyesi Özcan AYGÜN’e teşekkürü bir borç bilirim.

Yine tezimin bitmesinde bana yardımcı olan aileme, özellikle de annem Fatma ÖZGÜL ve kızım Ülkü Gökçen AYGÜN’e, Alpkağan AYGÜN’e, Ferdi ÖZDEMİR, Habibe KIZGINYÜREK’e sonsuz teşekkür ederim.

Füsun AYGÜN

EDİRNE 2019

İÇİNDEKİLER

Özet i

Abstract ii

Ön söz iii

İçindekiler v

Giriş 1

I. BÖLÜM 14

1. ÇİÇEK MECMUASININ BİÇİM ÖZELLİKLERİ 14

1.1. Derginin Çıkışı ve Fiziksel Yapısı 14

1.2.Derginin Amacı, Misyonu ve Yazar Kadrosu 14

1.3. Derginin Yayıncısı 15

2. ÇİÇEK MECMUASININ MUHTEVA ÖZELLİKLERİ 15

2.1. İşlenen Konular 15

2.2.Öğretme ve Bilgilendirme Aracı Olarak Çiçek Mecmuası 17

2.3.Eğlendirme, Düşünme Ve Güldürme Aracı Olarak Çiçek Mecmuası 18

3. KRONOLOJİK DİZİN 20

II. BÖLÜM 34

AKTARILAN METİNLER 34

1.SAYI 34

2.SAYI 51

3.SAYI 77

4.SAYI 108

5.SAYI 131

6.SAYI 157

7.SAYI 184

8.SAYI 208

9.SAYI 232

10.SAYI 264

11.SAYI 289

12.SAYI 321

13.SAYI 347

14. SAYI 382

15.SAYI 423

16.SAYI 458

17.SAYI 495

18.SAYI 526

19.SAYI 553

SONUÇ 585

KAYNAKÇA 586

EKLER 587

GİRİŞ

Türk dergiciliği, Batı'ya yöneldiğimiz süreçte Tanzimat'la birlikte başlamıştır. Tanzimat Dönemi'nde genellikle işlevselliği ve halka daha çabuk ulaşabileceği düşünülerek gazete türü tercih edilmiştir. Ancak sosyal davaların bütünüyle geri plana itildiği Servet-i Fünun dönemi ile birlikte dergi, daha rağbet gören ve yaygınlaşan bir tür hâline gelmiş ve zamanla çok çeşitli konularda dergiler çıkmıştır. Bazıları kısa süreli olmakla birlikte uzun süreli dergiler de mevcuttur. Edebî konuların işlendiği dergilerin yanı sıra Millî Edebiyat döneminde Türkçülük ve Turancılık konularını işleyen dergiler, mizah dergileri, kızlara ve erkeklere yönelik dergiler, magazin dergileri ile çocuklara yönelik dergiler de vardır. Burada bunlara ana hatlarıyla bakmak yararlı olacaktır.

1861-1923 tarihleri arasında genel olarak dergi bolluğu dikkati çekmektedir; ancak edebiyatımızda etkin bir role sahip olan dergilerin bu bollukta olmadığı görülür. Abdülaziz, II. Abdülhamit ve savaş yıllarına tanıklık eden dergiler (*Mecmua-i Fünûn, Cerideyi Askeriye, Mecmûa-i Ulum, Mecmua-i Ebüzziya, Hazine-i Evrak, Malumat*...) Saray'ın da baskıları sonucu daha çok askerlik, tıp, fen ve aktüel konuları işlerler.

1891'de çıkıp, yayın serüveni boyunca farklı edebiyat akımlarına sayfalarını açan *Servet-i Fünûn* dergisi de, baskıların arttığı dönemlerde edebiyat dışı konulara yer verir. Yine bu dönemde, daha sonraki yıllara damgasını vuracak olan iki dergiyi görürüz: 1911 yılında çıkmaya başlayan *Genç Kalemler* Türkçülüğün; 1921'de yayınlanmaya başlayan *Dergâh*'la da Cumhuriyet sonrası edebiyatımızın ilk tohumları atılır.

Ömer Seyfettin'in yönetiminde çıkan *Genç Kalemler*, Selanik'te on beş günlük bilim ve edebiyat dergisi olarak bir yıl yayın hayatını sürdürür. Bu süreç içerisinde dergide, milliyetçilik düşüncesi eksenli dil ve edebiyat gayreti ve faaliyetinin ön planda olduğu dikkati çeker. Ziya Gökalp, "Gökalp" imzasını ilk kez bu dergide kullanır. Gökalp'le birlikte dergide Türk dilini sadeleştirme çabalarının güçlü bir ivme kazandığı izlenir. Ali Canip (Yöntem), Kazım Nami (Duru),

Süleyman Nazif ve Hamdullah Suphi (Tanrıöver) gibi isimler, derginin yazar kadrosunda yer alıyorlardı.

*Genç Kalemler'*le aynı sıralarda Türk Yurdu Cemiyeti tarafından İstanbul'da çıkarılmaya başlanan bir başka dergi de *Türk Yurdu'*dur. 1918 yılına kadar 161 sayı yayınlanan bu dergiyle birlikte dönemin, Cumhuriyet sonrasına da damga vuran dergilerinden Ziya Gökalp'in *Yeni Mecmua*'sı (1917) ve Mustafa Nihat Özön'ün sorumluluğunda yayınlanan *Dergâh*'ı sayabiliriz.

1921-1923 yılları arasında 42 sayı çıkan *Dergâh* dergisinde başyazılarıyla Yahya Kemal'in etkin bir rolü olduğu görülür. Dönemine damga vuran bu derginin, Ahmet Haşim'den Yakup Kadri'ye, Halide Edip'ten Ahmet Hamdi Tanpınar'a kadar geniş bir yazar kadrosuna sahipti.

1923'ten 1933yılına kadar yani bu 10 yıllık dönemde dergi sayısında bir azalma görülür. Latin harflerinin kabulü tiraj düşüklüğü yaratırken, dergiler bu geçiş sürecinde uyum sorunu yaşarlar. Ancak her şeye rağmen *Resimli Ay, Hayat Mecmuası, Fikirler, Güneş ve Meşale* dergilerinin yanı sıra *Uyanış* adını alan *Servet-i Fünûn* dergilerinde yazar ve şairler yazılarına devam ederler. Dergilerde, yeni kurulan Cumhuriyet'e bağlılık görülür. Bu dergilerden *Resimli Ay*, kadrosuna Nazım Hikmet'i de dâhil etmesiyle farklı bir estetik beğeniye, hazırladıkları dosyalarla siyasi bir özelliğe sahip olur ve diğer dergilerden bu yönüyle ayrılır.

1933-1942 dönemi, edebiyatımızda millî dil, millî tarih, millî kültür gibi millî edebiyat söyleminin yanı sıra "köy edebiyatı" tartışmalarının dergilerde geniş yer bulduğu bir dönemdir. *İnsan, Ülkü* ve *Varlık* dergilerinin yanı sıra, Tercüme Bürosu tarafından 1940 yılında çıkarılmaya başlanan *Tercüme Mecmuası*'yla da çeviri çalışmalarına ağırlık verilirken, bu dergi çerçevesinde Batı klasiklerinin hızla dilimize kazandırılması yönünde bir kültür politikası izlenir.

1940'lı yıllardan sonra söz konusu olan bazı gelişmeler ve çeviri faaliyeti, hümanizm ve toplumcu gerçekçilik gibi konuların öne geçmesine ve işlenmesine sebep olmuştur. Bu çerçevede dönemin dergilerinde edebiyatla birlikte sosyal bilimlere de ağırlık verilir. 1940'ların ikinci yarısında çıkmaya başlayan üç dergi bu

döneme farklı bir soluk getirir. *Seçilmiş Hikâyeler, Kaynak* ve *Yaprak*. Bu dergilerden ilki sadece öyküye yer verirken, diğer ikisi de özellikle şiire sayfalarını açarak yeni bir dönemimi başlatırlar.

1950'den1960'a kadarki dönemin dergilerine baktığımızda 1940 kuşağı ve köy edebiyatına yönelik eleştirileriyle edebiyatımızda yeni bir dönemin pencerelerini aralayan 1950 kuşağının çıkışını yansıtır. Yine bu dönemde, haftalık bir gazete olan *Pazar Postası*'nın sanat, edebiyat sayfalarında İkinci Yeni ile alakalı yazılar yayınlanır.

1960'tan 1970 yılına kadar birbirinden hayli farklı dergiler yayın hayatına atılırken çeviri ürünlere, eleştirel denemelere ağırlık verilmiştir. *Yeni Dergi, Yordam, Papirüs*, *Diriliş* gibi dergilerin bu farklılığı yansıtmada dergicilik geleneğimize yeni bir hava getirdikleri söylenebilir.

1970 ve 1980 tarihleri edebiyatımızda siyasal söylemin arttığı bir dönem olmuştur. *Halkın Dostları* dergisiyle başlayıp, *Militan* ve *Sanat Emeği* dergileriyle süren bir söylemdir bu. Böyle bir dönemde okura farklı bir kulvardan seslenen *Yazı* dergisiyle de, edebiyatımızda ilk kez "yapısalcılık" kuramına başvurulmuştur.

1980'lerin ilk yarısında her ne kadar *Yazko Edebiyat* dergisi çevresinde kümelenme görünse de, birkaç ismin bir araya gelip dergi çıkardığı, 1990'ların ilk yarısında da böylesi dergiciliğin ağırlıkla tercih edildiği bir dönem olduğu görülür. 1980'den itibaren çıkan şiir dergilerinin, 1923'ten 1980'e kadar çıkmış olan şiir dergilerinden neredeyse dört kat fazla oluşu dikkat çeker. Yine bu dönem, büyük sermayenin de sanat ve kültür dergiciliğine soyunduğu (*Hürriyet Gösteri, Sanat Olayı, Gergedan*...) gözlenir.

Bu dönemde çıkan dergileri tabloda görebiliriz.

DERGİNİN ADI	YILI	DÖNEMİ	SAHİBİ
Ulûm	1870	Tanzimat Dönemi	Ali Suavi
Servet-i Fünun	1891	Servet- i Fünun	Ahmet İhsan Tokgöz
Musavver Malûmat	1894	Tanzimat	Mehmet Tahir
Sırat-ıMüstakim (Sebilü'r Reşad)	1903	Milli Edebiyat	Eşref Edip
Türk Yurdu	1912	Milli Edebiyat	Mehmet Emin Yurdakul

Genç Kalemler	1912	Milli Edebiyat	Ömer Seyfettin - Ali Canip Yöntem
Edebiyat-ı Umumiye Mecmuası	1916	Milli Edebiyat	Celal Nuri İleri
Halka Doğru	1913	Milli Edebiyat	Celal Sahir Erozan
Büyük Mecmua	1919	Milli Edebiyat	M. Zekeriya - Sabiha Sertel
Aydede	1920	Mili Edebiyat	Refik Halit Karay
Dergâh	1921	Milli Edebiyat	Mustafa Nihat
Küçük Mecmua	1922	Milli Edebiyat	Ziya Gökalp
Mihrab	1923	Milli Edebiyat	Mehmet Emin Yurdakul
Fikirler	1923	Milli Edebiyat	Ahmet Hikmet Müftüoğlu
Ağaç	1936	Cumhuriyet	Necip Fazıl Kısakürek
Anayurt	1933	Cumhuriyet	Faruk Nafiz Çamlıbel
Atsız Mecmua	1932	Cumhuriyet	Hüseyin Nihal Atsız
Aydabir	1931	Cumhuriyet	Orhan Seyfi Orhon
Kültür Haftası	1936	Cumhuriyet	Peyami Safa
Fikir Hareketleri	1933	Cumhuriyet	Hüseyin Cahit Yalçın
Görüş	1930	Cumhuriyet	Ahmet Kutsi Tecer
Kalem	1938	Cumhuriyet	Mustafa Nihat Özön
Varlık	1933	Cumhuriyet	Yaşar Nabi Nayır
Büyük Doğu	1943	Cumhuriyet	Necip Fazıl Kısakürek
Çınaraltı	1941	Cumhuriyet	Orhan Seyfi Orhon
Güneş	1923	Cumhuriyet	Orhan Seyfi Orhon
Şadırvan	1949	Cumhuriyet	Behçet Kemal Çağlar
Yaprak	1949	Cumhuriyet	Orhan Veli Kanık
Yenilikler	1946	Cumhuriyet	Salâh Birsel
Nokta	1951	Cumhuriyet	Edip Cansever
Mavi	1952	Cumhuriyet	Teoman Civelek - Özdemir Nutku
Şiir Sanatı	1955	Cumhuriyet	Sezai Karakoç
Türk Düşüncesi	1953	Cumhuriyet	Peyami Safa
Ufuklar	1952	Cumhuriyet	Vedat Günyol
Türk Dili	1951	Cumhuriyet	Türk Dil Kurumu
Alan	1967	Cumhuriyet	Refik Durbaş
Ataç	1962	Cumhuriyet	Şükran Kurdakul
Çağdaş	1961	Cumhuriyet	Şahinkaya Dil
Değişim	1961	Cumhuriyet	Özdemir Nutku
Diriliş	1966	Cumhuriyet	Sezai Karakoç
Hisar	1964	Cumhuriyet	Munis Faik Ozansoy
Papirüs	1960	Cumhuriyet	Cemal Süreya
Şiir Sanatı	1965	Cumhuriyet	Kemal Özer
Tarla	1965	Cumhuriyet	Tahir Kutsi Makal
Türkçe	1960	Cumhuriyet	Fazıl Hüsnü Dağlarca

Yeni Dergi	1964	Cumhuriyet	Mehmet Fuat
Halkın Dostları	1970	Cumhuriyet	İsmet Özel
Milliyet Sanat Dergisi	1972	Cumhuriyet	Oğuz Akkan-Akal Atilla
Militan	1975	Cumhuriyet	Ataol Behramoğlu
Türk Edebiyatı	1972	Cumhuriyet	Ahmet Kabaklı
Kubbealtı Mecmuası	1971	Cumhuriyet	Kubbealtı Akademi
Hürriyet Gösteri	1983	Cumhuriyet	Doğan Hızlan

[1]

Bu dergilerin dışında; *Mirsad, Maarif, Hazine-i Fünun, Hafta, Muktebes, Zeka, Diken Dergisi, Türk Sözü, Yeni Mecmua, Hayat, Milli Tetebbüler, Türk Sazı, Orhun, Türk Hukuk Tarihi Dergisi, Bilgi Mecmuası, Ankara Türk Hukuk ve İktisat Tarihi Mecmuası, Vakıflar Dergisi, Musavver Muhit, Akbaba, Hıyaban, Şair, Yarın, Yeni Kalem, Bozkurd, Kopuz, Tanrıdağı Dergisi, Resimli Kitap, Rübab, Yahya Kemal Enstitüsü Mecmuası, Kadro, Ümit, Tanin, Mehasin, Yedigün, Oluş*… dergileri sayılabilir.

Edebiyatımız açısından bu dergilerin yeri önemlidir. Dergiler sayesinde okuyuculara çeşitli bilgiler aktarılmış, onların ufukları genişletilmiş, eğlenerek öğrenmeleri hedeflenmiş ve bilmece- bulmacalarla da zihinlerini çalıştırmaları istenmiştir.

Edebiyatımızda yetişkinlere yönelik çıkan dergilerin dışında özellikle çocuklara yönelik olarak çıkan dergiler de mevcuttur. Çoğu dergi isimleri de bunu göstermektedir: *Çocuk Bahçesi*, *Çocuklara Arkadaş, Çocuklara Rehber*... Edebiyatımızda bu ilk çocuk dergileri gibi pek çok çocuk dergisi yayımlanmıştır. İfade etmeye gerek yok ki bunlar, belli bir kitleyi, çocukları merkeze alan ve belli maksatlar doğrultusunda çıkan dergilerdir.

[1] http:// www.turkedebiyatı.org/turk-edebiyatinda-dergiler.html 15.09.2019 /00.08

Bu dergiler üzerinde çalışan edebiyat araştırmacıları, "çocuk"u iki yaşından ergenlik çağına kadar büyüme dönemi içinde bulunan insan yavrusu; henüz ergenlik dönemine erişmemiş kız ve erkek olarak tanımlarlar.[2] "Edebiyat"ı ise duygu, düşünce ve hayallerin yazılı ya da sözlü olarak aktarılması şekline ifade ederler.

"Çocuk edebiyatı" kavramı çocuk psikolojisi alanındaki gelişmeler sonucu ortaya çıkmıştır diyebiliriz. Daha önce "çocuğa göre", "çocuk için", "çocuk duyarlılığı" gibi adlandırılan bu kavram, sonraları başka adlarla adlandırılmıştır.

"Çocuk edebiyatı" çocukların büyüme ve gelişmelerine; hayallerine, duygularına, düşüncelerine, yeteneklerine ve zevklerine hitap eden, eğitirken eğlenmelerine katkıda bulunan sözlü ve yazılı verimlerin tamamıdır.[3]

Çocuklara yönelik yazılmayan birçok eserin günümüzde çocukların okuduğu ve sevdiği eserler olduğu bilinmektedir. Örneğin Ömer Seyfettin'in "Falaka, And, Kaşağı" ; Nasreddin Hoca fıkraları; fabllardır.

Çocuklara yönelik yazılan eserlerde amaç; çocukların istenilen doğrultuda yetişmesi, ahlaklı olması eğlenerek yeni bilgiler öğrenmesidir.

Edebiyatımızda çocuklara yönelik yayınlar, Tanzimat Dönemi ile başlar. Bu süreçte hem telif eserler verilir hem de yabancı yazarlardan bazı çeviriler yapılır. J.J.Rousseau, Daniel Defoe, Jonathan Swift gibi yazalar bunlardan bazılarıdır.

19.yüzyıl sonları ve 20.yüzyıl başlarında pek çok yazarımız çocuklara yönelik eserler yazmışlardır. Bunlar: Ahmet Rasim, Ahmet Mithat, Ziya Gökalp, Ömer Seyfettin, Tevfik Fikret ve Aka Gündüz'dür.

Cumhuriyet döneminde Reşat Nuri Güntekin, Peyami Safa, Kemalettin Tuğcu, Eflatun Cem Güney, Orhan Veli, Aziz Nesin, Rıfat Ilgaz gibi yazarlar pek çok eser vermişlerdir. Söz konusu yazarların kimi eserleri aynı zamanda sinema ve televizyona uyarlanarak daha geniş çocuk kitlesine ulaştırılmıştır.

---

[2] YALÇIN Alemdar, AYTAŞ Gıyasettin, *Çocuk Edebiyatı*, Akçağ Yayınları, 3. Baskı, Ankara 2005, s 13.

[3] YALÇIN Alemdar, AYTAŞ Gıyasettin, *Çocuk Edebiyatı*, Akçağ Yayınları, 3.Baskı, Ankara 2005, s 17.

Bu yazarların kaleme aldıkları muhtelif kitaplarla birlikte yayımlanan çocuk dergileri/gazeteleri de vardır. Mesela 1869 yılında yayımlanan *Mümeyyiz* bunlardan biridir. Aynı adla bir gazetenin haftalık eki olarak yayınlanan *Mümeyyiz*, edebiyatımızda ilk çocuk dergisi olma unvanına sahiptir.

Gazetenin eki olan *Mümeyyiz,* haftada bir olmak üzere cuma günleri çıkar. İlk sayısı 15 Teşrin-i Evvel 1869'da (Hicrî 9 Recep 1286), son sayısı 14 Teşrin-i Evvel 1870'te (Hicrî 19 Recep 1287) yayımlanmıştır. Bu anlamda Tanzimat Dönemi'nde çıkarılan dergiler içerisinde en uzun süre yayında kalmayı başaran dergi olmuştur. Derginin büyük harflerle yazılı adının altında, "Çocuklar için gazetedir." ifadesi yer almaktadır.[4]

Daha sonra yayımlanan *Sadâkat* ise sayfalarında olabildiğince öğretici yazılara yer verdiği, eğlendirirken öğretmeyi amaçladığı dikkati çeker. Dergide yer alan yazıların önemli bir kısmı, yabancı dilden çevrilir. Derginin içeriğinde küçük hikâyeler, soru - cevaplar, okuyucu mektupları, atasözleri gibi köşeler bulunur. Dili oldukça sadedir. Türkçeye özellikle vurgu yapar. Noktalama işaretleri kullanılır.

Sadakat 6. sayıdan sonra "*Etfâl*" adıyla bağımsız bir dergiye dönüşür. "Çocuklar" anlamına gelen *Etfâl*, *Sadakat*'in devamıdır; ancak dergi dil konusundaki önceki tutumunu sürdürmez. Zira dili daha ağırdır. Yabancı tamlama ve sözcüklere daha fazla yer verir. Bunun dışında *Sadakat*'ten farklı bir tarafı yoktur. Haftada bir çıkan derginin bir seneliği yirmi, altı aylığı 10 kuruştur. Ayrıca dergi ilan olarak sadece kitap ilanlarına yer vermektedir.[5]

Tanzimat döneminde İstanbul'da yaşanan gelişmelerle birlikte Selanik'te de çocuk dergileri çıkmaya başlar. 1875 yılında ilk olarak "*Ayine*" dergisi çıkar. Ayine, ayna, mir'ât, kendisine tecelli ve aksedeni gösteren veya bildiren şey anlamına gelmektedir.

[4] brorhttp://e-bulten.library.atilim.edu.tr/sayilar/2013-06/okuma.html 30.06.2015/ 01.07.
[5] brorhttp://e-bulten.library.atilim.edu.tr/sayilar/2013-06/okuma.html 30.06.2015/01.07.

Hem kadınlara hem de çocuklara hitap eden *Ayine*, aile dergisi görünümündedir. Dolayısıyla tek başına çocuk dergisi sayılmaz. Bu yüzden süreli çocuk yayınıyla ilgili yayımlanan katalog ve kitaplarda adına rastlanmamıştır. Ayine daha çok kadınlara hitap ettiğinden dönemin kadın dergileri içerisinde yer almıştır.[6]

Batılı anlamda ilk çocuk dergimiz *Arkadaş'*tır. *Sadâkat*'tan sonra öğreticilik yönü ağır basan başka bir dergi de 1876 yılında yayımlanan *Arkadaş* olmuştur. Dergi, Osmanlı ve Avrupa basını hakkındaki bilgilerden, Batı'daki yeni gelişme ve keşiflerden okuyucularını haberdar etmeye çalışmıştır. Şekil ve muhteva yönünden Batılı anlamdaki ilk çocuk dergisi olduğu söylenebilir. Dili sadedir. İmlada bazı yeniliklere yer vermesi de dikkat çeken yönlerinden olmuştur.

1880 yılında yayımlanan *Bahçe* dergisi Avrupa ülkelerinden sık sık bilgilere ve haberlere yer vermiştir. Avrupa'da çocuklar için yüzlerce gazete ve dergi olduğundan bahsetmiştir. Bizde de bu sayının artması için derginin fiyatı 40 paradan 20 paraya düşürülmüştür. Dergide Batı ülkelerinden tercümeler yayımlanmıştır. Eğlendirirken öğretmeyi amaçlamıştır.

Bahçe'den sonra edebiyatımızda 1882 yılında on beş günde bir *Çocuklara Arkadaş* dergisi yayımlanmıştır. Derginin muharriri Sıhıyye Ketebesinden Mehmet Şemseddin'dir. *Çocuk Bahçesi* dergisinin sayfa düzeni dönemin diğer dergilerine göre daha güzel tasarlanmıştır. Ayrıca dergide her yazıda bir insan ya da hayvan resmi kullanılmıştır. Derginin dikkat çeken bir yönü de her sayıda mutlaka bir hayvanın tanıtılmasıdır. Günümüze kadar ulaşmış küçük öykülere, masallara ilk bu dergi yer vermiştir. Derginin eni 8,5, boyu 14 cm'dir. 16 sayfa çıkmaktadır. Dergi ağır konuları çocukların anlayacağı türden yazmayı başarmıştır.

[6] brorhttp://e-bulten.library.atilim.edu.tr/sayilar/2013-06/okuma.html 30.06.2015/01.07.

Dergideki yazılar kısa, açık ve çocukların ilgisini çekecek türdendir. Öğretici yazılarda dil daha sadedir. Çeviri yazılara da yer vermiştir.

1883 yılında yayımlanan *Çocuklara Kıraat*; Avrupa, Avrupa şehirleri, Avrupa eğitim sistemi ve dünyanın diğer bölgeleri hakkında bilgiler vermiştir. Sayfalarında çeviri öyküler de vardır.

On beş günde bir çıkan dergi, dilde sadeleşmeyi savunmasına rağmen bazen oldukça ağır bir dil kullanmıştır. Dergide diğer dergilerdeki başyazı geleneği yoktur.

Çocuklara Arkadaş dergisinde yer alan resimler eleştirilmezken, *Çocuklara Kıraat* dergisinde yayımlanan insan, hayvan resimleri eleştirilmiştir.

Bunlarla birlikte 1883 yılında *Vâsıta-i Terakki* adlı bir çocuk dergisi çıkmıştır. On beş günde bir ve 6 yaprak olarak çıkan dergide yazılar uzun, cümleler ise karışıktır. Diğer dergiler gibi aynı görüntüye sahip olan derginin kütüphanelerde dört sayısı mevcuttur. Muhtemeldir ki dergi, ancak dört sayı kadar çıkabilmiştir. Dili, endinden öncekilerin dilinden biraz daha ağırdır. İmla konusunda da özel bir tutumu yoktur.

1887 yılında *Çocuklara Tâ'lim* dergisi yayımlanmıştır. On beş günde bir çıkan derginin bir nüshası 1 kuruştur. Derginin eni 15, boyu 24 cm'dir. Kapağı ve içi resimli olan derginin her sayısı farklı bir renkle çıkarılmıştır. *Çocuklara Tâ'lim* çocukları öz dillerine götürmeyi amaç edinmiştir. Dergi 6. sayıdan sonra Türkçe sözcükleri açıklamaya başlamıştır. Ayrıca dergide noktalama işaretleri doğru kullanılmıştır.[7]

1896 yılında *Çocuklara Mahsus Gazete* yayımlanmıştır. Haftada bir çıkan gazetenin bir nüshası 10 paradır. Derginin en önemli özelliği 11 yıldan fazla bir süreyle, hiç aksamadan yayımlanabilmiş olmasıdır. Derginin boyutları, önce 24 x 27,5'tur. Sayfa sayısı 8'dir. Dergi 8. sayıdan sonra biraz küçülmüştür. Ancak sayfa

[7] brorhttp://e-bulten.library.atilim.edu.tr/sayilar/2013-06/okuma.html 30.06.2015/ 01.07.

sayısı 8'den 16 sayfaya çıkarılmıştır. Aynı zamanda dergi kapatılmasına yakın tekrar 8 sayfaya düşmüştür.

Eski harfli çocuk dergilerinin en uzun ömürlüsü olan dergi, Avrupa standartlarına yaklaşan dergilerden biridir.

Bu dergiden öncekilerde dergi adlarının altında hep "etfâl-i vatan (vatan çocukları)" ve benzeri sözcükler bulunur ve hitaplar daima "Beyler, Efendiler" olurdu. Bu dergide başlığın altındaki yazıda "Zükur ve inas etfâl-i vatan" (erkek ve kız vatan çocukları) kullanılmıştır. Kız adını kullanan ilk dergidir.[8]

Osmanlı çocuk dergileri içindeki *Çocuklara Rehber* dergisi 1897 yılında yayımlanmıştır. Haftada bir çıkan dergi 20 paraya satılmıştır. İstanbul dışında yayımlanan dergilerin ilkidir. *Çocuklara Rehber*'in sayfalarında çocuk şarkıları, şiirler, manzumeler, çocuklar için piyesler, kısa ve ileri bir edebiyat tekniği ile yazılmış hikâyeler, dönemin eğitim kurumlarından verilen haberler, tercüme hikâyeler, Avrupa ve ABD'den güncel haberler, Latin harfleriyle yazılan Fransızca kelimeler yer almıştır.

Çocuklara Rehber dergisinin çocukla ebeveyni aynı anda eğitmeye çalışması, erkek kız ayrımı göstermemesi de derginin dikkat çeken yönlerindendir

1904 yılında *Çocuk Bahçesi* yayımlanmıştır. Dergide dönemin ünlü yazarlarından Tevfik Fikret, Mehmet Emin, Hüseyin Cahit, Rıza Tevfik, Faik Ali, Ali Ulvi, Raif Necdet yer almıştır. *Çocuk Bahçesi* dergisinin eni 17, boyu 28 cm'dir.

Meşrutiyet Dönemi'ndeki bir diğer dergi de *Musavver Küçük Osmanlı*'dır. Bu dergi okula giden çocuklara yönelik çıkarılmıştır. Dergi sayfalarında yer alan fikirler ve bilgiler soru- yanıt şeklindedir.

[8] brorhttp://e-bulten.library.atilim.edu.tr/sayilar/2013-06/okuma.html 30.06.2015/ 01.07.

1909 yılında yayımlanan *Arkadaş* dergisi iç sayfalarda adını "Mekteblilere Arkadaş" olarak duyurmuştur. Süse düşkün *Arkadaş* dergisinde, genellikle her yazının ilk sözcüğü çok süslü yazılmıştır. 32 sayfa çıkan dergi 6. sayıda el değiştirmiştir. *Arkadaş*'ta devrin önemli edebiyatçılarımızdan Cenap Şahabettin, Tevfik Fikret, Fazıl Ahmet, Hüseyin Suat, Celal Sahir'in yazılarına da yer verilmiştir.

Yine meşrutiyet yıllarında müdürlüğünü Azerbaycan Türklerinden Tevfik Nurettin'in yaptığı *Çocuk Dünyası* dergisi yayımlanmıştır. Haftada bir çıkarılan dergide "Turancılık" konusu da işlenmiştir. Ziya Gökalp de bu çabayı desteklemiştir. Adları zamanımıza kadar uzanmış İsmail Hakkı Baltacıoğlı, Mehmet Emin Yurdakul, Selim Sırrı Tarcan, Ali Ulvi Elöve, Aka Gündüz dergiye katkıları olmuştur.

Çocuk Yurdu 1913 yılında yayımlanmıştır. Dönemin diğer çocuk dergileriyle kıyaslandığında dili ağırdır.

1913te yayımlanmaya başlayan *Mektebli* dergisi farklı bir kapak düzeniyle çıkmıştır. Haftalık olarak yayımlanan derginin hemen her sayısında öykü, monolog, oymacılık ve elişleri üzerine yazılar bulunmaktadır.

Çocuk Duygusu adlı dergi de yine 1913 yılında yayımlanmaya başlamıştır. Haftalık çıkan derginin kapakları resimlidir. Resimlerin çoğunda kadınlar ve çocuklar yer almıştır. Bu dergilerin yayımlandığı yıllar Balkan Savaşı acılarının yaşandığı yıllar olduğu için bu dönemde çıkan çocuk dergilerinde savaşın izlerine rastlanmaktadır. *Çocuk Duygusu* da 6. sayısında bu konuya yer vermiştir. Dergi, çocuk seviyesine çok da uymayan, anlaşılması zor kelimelere yer vermiş, böylece zaman zaman dilini ağırlaştırmıştır.

Aynı yıl yayımlanan bir diğer dergi *Türk Yavrusu*'dur. Dönemin diğer dergilerinin kimi özellikleri dikkate alındığında derginin zayıf olduğu dikkatlerden kaçmaz. Okurlarından kadınları ön plana almış olması, derginin dikkate değer bir yönü olarak zikredilebilir. Ayrıca derginin sayfalarında iç ve dış haberlere yer verilmiştir.[9]

1913 yılının son çocuk dergisi olan *Çocuk Bahçesi,* tarihsel olarak Balkan Savaşı'na tesadüf etmiş ve dolayısıyla diğer çocuk dergilerinde olduğu gibi Balkan Savaşı yenilgisinin tüm acıları dergi sayfalarına yansımıştır. Bu dönemde yayımlanan çocuk dergilerinin çoğu memleketin sorunlarını çocuklara yansıtma taraftarı olmuşlardır; ancak bu dergilerin hiçbiri bu işi *Çocuk Bahçesi* kadar düzenli, sürekli ve çocukların anlayabileceği biçimde yapmamıştır. Ayrıca *Çocuk Bahçesi* dil ve imla bakımından ilk köklü değişikliği gerçekleştiren dergidir.

1914 yılında *Çocuk Dostu* adıyla bir çocuk dergisi yayımlanmıştır. Bu dergi okul öncesi dönemindeki çocuklara yönelik çıkarılmıştır. Sade bir dil kullanan dergi sayfalarında resimlerin yeri oldukça fazladır.

1914 yılından 1922 yılına kadar çocuk dergilerine rastlanmamıştır. Sadece 1918 yılında "çocuklar için çıktığını bildiren" *Hür Çocuk* yayımlanmıştır. Ancak bu dergi de çocuk dergisi gibi değil de sağlık dergisine benzemiştir. Dergideki yazıların çoğu çocuklara değil büyüklere hitap etmiştir.

1925 yılında *Bizim Mecmua* çıkmıştır. İlk 27 sayısında resme az yer veren dergi daha sonra resme daha fazla yer ayırmış ve böylece resimli bir dergi görünümüne bürünmüştür. Çocuklara uygun, onları yormayacak konuları sayfalarına taşımıştır.

1923 yılında *Musavver Çocuk Postası* yayımlanmıştır. Derginin müdürü Süleyman Tevfik Zorluoğlu'dur. Dergi sayfalarında resim ve karikatürlere yer vermesiyle dikkat çekmiştir.

---

[9] brorhttp://e-bulten.library.atilim.edu.tr/sayilar/2013-06/okuma.html 30.06.2015/ 01.07.

Yine aynı yıl çıkan *Yeni Yol* dergisi düzenli bir şekilde yayımlanmıştır. Okulların tatil olduğu yaz aylarında çıkmamıştır. Dergi her sayısında çeşitli yerlerden haberlere, fotoğraflara ve yazılara sayfalarında yer vermiştir. Zengin bir içeriğe sahip olan dergide öyküler, masallar, manzumeler, seyahat, tarih, roman, oyun ve bulmacalar yer almıştır. Derginin 41. sayıdan itibaren kapakları renkli çıkmıştır.

1924 yılına gelindiğinde *Haftalık Resimli Gazete* yayımlanmıştır. Başladığı gibi devam eden derginin sayfalarında ilginç yazılar bulunmaktadır. Derginin bir diğer özelliği de dünya ile ilgili haberlere yer vermesidir.

Dönemin diğer dergileri ise şöyle: *Sevimli Mecmua (1925), Resimli Mecmua (1925), Çocuk Dünyası (1926),Gürbüz Türk Çocuğu (1926), Çocuk Dünyası (1927), Çocuk Yıldızı (1927).*

Bizim çalışmaya konu ettiğimiz *Çiçek* de hem dergi tekniği ve izlediği yol ve yöntemler, hem küçük okurları ve yeni kurulan devletle/ideolojiyle kurduğu bütünüyle olumlayıcı ilişkiler hem de ulaştığı tirajı bakımından Cumhuriyet'in ilk yıllarında yayımlanan son derece dikkate değer bir dergidir. Devrinde son derece etkili olduğu anlaşılan derginin yeni yazıya aktarılması ve bazı bazı yönleriyle incelenmesi kuşkusuz, hem *Çiçek'*in hem de genel anlamda çocuk dergilerinin kavranması bakımından önemlidir.

I. BÖLÜM

1. *ÇİÇEK MECMUASI*'NIN BİÇİM ÖZELLİKLERİ

1.1. Derginin Çıkışı ve Fiziksel Yapısı

İstanbul'da çıkmaya başlayan *Çiçek Mecmuası,* 17 Haziran 1926 Perşembe – 15 Mart 1927 Salı tarihleri arasında yayın hayatını sürdürmüştür. On beş günde bir yayımlanan dergi, on dokuz sayı çıkarak edebiyatımızda yer almıştır.

Çiçek Mecmuası'nın ebatları günümüz dergilerine nazaran daha büyük ve gazete ölçülerine yakındır. Sayfa sayısı olarak ise 8 bazen de 10 sayfa olarak çıkmıştır. Resimli olarak çıkan derginin kapağında da içeriği ile ilgili resimlere yer verilmiştir. Derginin ön yüzünde yine tarihi, kaçıncı sayı olduğu, dergi ücreti (seneliği 120 kuruş, nüshası 5 kuruş ve Ecnebi Memleketler için ise 200 kuruş olarak ücretlendirilmiş) her nüshada yazılmıştır.

Neredeyse bir sene çıkan dergi ilk önceleri "Mektep ve Aile Mecmuası", sona doğru "Türk Gençlik ve Aile Mecmuası" unvanıyla çıkmıştır. Dergi bolca çizim ve fotoğraflarla süslenmiştir. Karikatürlerde genellikle fıkralarda yer alır. Fotoğraflar ise dergiye yazı gönderen çocuk okuyucular ve muallimlerindir.

Derginin ön yüzünde basıldığı matbaanın adı yer alır. İmtiyaz sahibi ve mesul müdür ve idarehane adresi de yine *Çiçek* yazısının yanlarında yer alır.

1.2.Derginin Amacı, Misyonu ve Yazar Kadrosu

Çiçek Mecmuası Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin her yönüyle yeniden şekillendirildiği bir dönemde çıkan bir çocuk dergisidir. Dolayısıyla dergi, yeni devletin ideolojisi çerçevesinde çocukları hedef kitle olarak seçmiş ve onların yeni döneme uyumlarını kolaylaştırmak için gayret göstermiştir. Bu gayeyi, derginin hemen her sayısında açıkça görmek mümkündür. Dergi bu maksadını son derece eğlendirici bir şekilde yaptığı, küçük okurlarını sıkmadığı söylenebilir. Başladığı günden derginin kapandığı güne kadar okuyucularının yazılarına öncelik vermiş, onların gönderdiği şiir, hikâye, masal ve tercüme edilmiş metinlere yer vermiştir.

Yazar kadrosuna bakıldığında derginin belli bir yazar kadrosuna sahip olmadığı görülmektedir. Başka bir ifade ile diğer çocuk dergilerinde olduğu gibi tanınan bir kadro dikkati çekmez. Yazı yazan kişiler genellikle derginin çocuk okuyucuları veya muallimleridir. Ayrıca bunlar da yazılarında ya tek isimleri ya da isimlerinin baş harflerini yazmışlardır. Örneğin B. E. Hikmet, Ankaralı F. Tayyip, Celalettin, Mehmet Ali Azmi gibi.

Bilmeceler, adab-ı muaşeret, faydalı bilgiler gibi kısımların ise derginin yazar kadrosu tarafından yazıldığı anlaşılıyor.

1.3. Derginin Yayıncısı

Dergide yer alan bilgilerden anlaşıldığına göre derginin sahibi, Ruhi; mesul müdürü ise M. Razı ve Mehmet Sıtkı'dır. Adresi ise İstanbul'daki A. Serviçen matbaası, Bâb-ı Âli yokuşunda 50 numaralı daire olarak belirtilmiştir.

2. ÇİÇEK MECMUASININ MUHTEVA ÖZELLİKLERİ

İstanbul'da çıkmış olmasına rağmen yurdun dört bir yanına yayılmış ve yurdun her köşesinden okuyucusunu kucaklamış olan *Çiçek Mecmuası,* 19 sayı çıkmış ve her sayısında muhtelif konular işlemiştir. Burada bu konuları ana hatlarıyla ele almakta yarar vardır.

2.1. İşlenen Konular

*Çiçek Mecmuası'*nda dönemin diğer çocuk ve gençlik mecmualarında olduğu gibi şiir, hikâye, masal, tiyatro türü ile faydalı bilgiler, adab-ı muaşeret, hayvanlar âlemi ve sıhhi başlıkları altında yazılar yazılmıştır. Konularına baktığımızda "Türk Askeri, Kırmızı Külah, Selahattin Eyyubi, El İşi Örnekleri, Talebe Adab-ı Muaşereti gibi başlıklar dikkati çekmektedir.

Dergide görülen metinlerden biri olan "Tuzak", tercüme bir hikâyedir ve onu dergiye, derginin okuyucularından biri tarafından gönderildiği anlaşılmaktadır. Bu hikâyede Afrika çöllerinde zorla bir şeyhle evlendirilmek istenen bir kızın kendisini kurtarması için validesinin kurduğu "Tuzak" ile kaçırılan Erik Sirel ve Artemis'in aşkları anlatılmaktadır.

"Tarif edilemeyecek bir güzellik vermişti. Sirel kameriyenin kapısına kızın hayret ve telaş ile gözlerini açarak; Fransızca:

-Siz kimsiniz? dedi. Buraya nasıl ve ne vakit geldiniz. Sirel; kendisinin buraya getirildiğinden kızın haberi olmadığını ve bu esrarlı yerde gelip geçen vakayiden hiç bir malumatı bulunmadığını derhal anlamıştı. Evvela kendisini takdim etti. Başından geçenleri kısaca anlattı. Sirel; sergüzeşti kızın hayret-i mucip oluyordu."[10]

"Gelincikler" adlı şiirde çiçeğin ne kadar güzel olduğundan, kelebeklerin onun üzerine konduğundan bahsedilmiştir:

"Güzel, nazlı, şirin çiçek
Sana meftun, insan, böcek
Kelebekler 'al' göğsünde"[11]

"Gökoğlu" adlı hikâyede önce savaşta babasını kaybeden, sonra da annesini kaybeden bir pilotun hayatı anlatılır.

"Hayatta bütün bütün yetim kaldıktan, kimsesiz, tesellisiz, istinatsız olduktan sonra onun için yegâne çare hayatını kazanmak, yaşamaktı… Ölmek"[12]

Dergi bu bakımdan etkileyici ve trajik hikâyelerle doludur diyebiliriz. Özellikle de annelerini kaybeden çocuklar ve yavrularını toprağa veren annelerin acıları dile getirilmiştir.

Aşağıya aldığımız "Bayrağım"dan da anlaşılacağı gibi dergide millî duyguları kabartan, çocukları bu noktada geliştiren metinler oldukça fazladır:

"Ey sevgili bayrağım sen! Ecdadımın bu muazzez toprakları kendilerine ana vatan ettikleri o günlerde doğdun. Yine onlar! fedakârlıktan yoksun mefküreli Türk gençliğinin nurlu dimağlarının en mutena bir köşesinde saklı bulunan o muhterem ulular! Senin şanlı dalgalanışlarını cihana tanıtmak istediler ve tanıttılar. O zamanlar şarka garba meydan okuyan Bizans İmparatorluğu'nun tacını devirdikten sonra Avrupa içlerine Viyana kapılarına kadar akınlar yapan! Kaleleri fetheden asıl

[10] *Çiçek Mecmuası,* S. 11, s 88.
[11] *Çiçek Mecmuası,* S. 6, s 42.
[12] Çiçek Mecmuası S 6, s 42

Türk'ün civanmert aslanları kırıcı, öldürücü savletleri ile memleketlerin hükümdarlarına aman dedirttiler."[13]

2.2.Öğretme ve Bilgilendirme Aracı Olarak Çiçek Mecmuası

Çiçek, daha önce de belirttiğimiz gibi şiir, hikâye, masal ve tiyatro gibi edebî türlere yer verdiği gibi doğrudan bilgilendirmeye odaklanan son derece yoğun metinlere de yer veren bir dergidir. Bu metinler, doğrudan yeni yetişmekte olan çocukları ve gençleri hedef almaktadır. Ancak onların aynı zamanda diğer yaş guruplarına da faydalı bilgiler sunduğu açıktır. Dergide yer alan "Faydalı Bilgiler", Âdab-ı Muaşeret", "Hanım Kızlarımızın Köşesi", "Büyük Adamlar" gibi sayfalar, bunu açıkça göstermektedir. Söz konusu hususu, "Adab-ı Muaşeret" başlığı iyi bir örnek teşkil eder:

"Ziyaret ve kart bırakmak,

İçtimai hayat yaşayan insanlar arasında mütekabilen yapılan ziyaretlerin, kart bırakmanın pek ziyade mühim ve calib-i dikkat olan usul, merasim ve kavaid-i mahsusasını öğrenmek bir an evvel medeni hayata atılan bizler için imali gayr-i caiz bir vazife -i içtimaiyedir. Bu bahis o kadar mühimdir ki kadın olsun, erkek olsun bir kimsenin içtimai bilgisinin, mevkiinin derecesi zamanımızda bu usul ve merasime derece-i vukuf ve riayetiyle takdir ve mukayese olunmaktadır. Binaenaley içtimai hayatta ziyaret kartlarının işgal ettiği mevkii ve ifa ettiği vazifeleri öğrendikten sonra bizde istimali pek ziyade ibtizale uğrayan ve adeta posta kartı gibi muhaberede bile bırakılan kartlarımızın artık içtimai âdab ve kavaidin icap ettirdiği tarzda kullanılması pek ziyade şayan-ı arzudur."[14]

"Hanım Kızlarımızın Köşesi" başlığı da öncekinden farklı değildir:

"Yavrularım. Geçen nüshadaki resimlerin bir kısmının yanlış konulmuş olduklarını gördüm. Bu nüshada size hem onları tashih ve hem de iki katlı kıroşelerden bahsedeceğim."[15]

---

[13] *Çiçek Mecmuası,* S. 11, s. 82.
[14] *Çiçek Mecmuası,* S. 9, s, 68.
[15] *Çiçek Mecmuası,* S. 9, s. 69.

"Faydalı Bilgiler" başlığı altında verilen pusulanın daha pek çok icadın ne zaman, nerede ve kim tarafından icat edildiği öğretilmektedir:

"Pusula, milattan 2634 sene-i mukaddem Çin'de icat olundu ise de, 1302 tarih-i miladisinde Jiyuja isminde İtalyalı bir gemici tarafından Avrupa'da ihtira olunmuştur."[16]

Pusulanın icadının dışında; reçel yapımı, beden hareketlerinden bahsetmesi ve dikiş- nakış işlerinden bahsetmesi de konularının çeşitliliğini bizlere göstermektedir. Bunlar da bize derginin pek çok konuda okuyucularına faydalı olduğu gerçeğini gözler önüne sermektedir.

2.3.Eğlendirme, Düşünme ve Güldürme Aracı Olarak Çiçek Mecmuası

Çiçek Mecmuası dönemin diğer dergilerinde olduğu gibi -örneğin "*Çocuk Dünyası/ Genç Kalemler*" dergisindeki "Gıdı Gıdı"[17] bölümündeki gibi- fıkralara çok yer vermiş ve böylece çocukları sadece bilgilerle bunaltmamış, aynı zamanda da eğlendirmiştir. Bu çerçevede pek çok bilmeceye, bulmacaya, fıkraya yer vermiştir. Aşağıya aldığımız fıkralar, bunu örnekler mahiyettedir:

"Çocuk:

- Baba, amcam hakikaten önümüzdeki pazar günü evlenecek mi?

Baba:

- Evet oğlum: Ancak üç günlük ömrü kaldı.

Çocuk:

- Ne… Üç günlük ömrü kaldı da niçin bu kadar eşya alıyor?

****

Misafir:

- Mademki zevcenizin sesi bu kadar ahenksizdir, niçin teganni dersleri almak için teşvik etmiyorsunuz?

---

[16] *Çiçek Mecmuası,* S. 4, s. 27.
[17] Yüksel Topaloğlu, "Batı Trakya Türklerinin İlk Çocuk Dergisi: Çocuk Dünyası/Genç Kalemler", *Prof. Dr. Hidayet Kemal Bayatlı Hatıra Kitabı*, Kerkük Vakfı Yayınları, İstanbul 2019, s. 429.

Hane sahibi:

- İyi ama sonra yemeğimizi kim pişirecek!.”[18]

Fıkraların dışında dergi, bulmacalar yoluyla da okuyucunun dikkatini çekmeyi başarmış, onlara para ödülü, resim defteri ve boya kalemi vererek katılımı artırmayı sağlamıştır. Bu müsabakalara sadece İstanbul’dan değil yurdun doğusundan batısına, ilinden ilçesine her yerden insan cevaplar yollamıştır. Müsabakalara katılan ve doğru cevap verenlerin adları dergide yayımlanmıştır. Aşağıda sunduğumuz örnekler, bunu somutlar mahiyettedir:

“1- Kelime Bilmecesi: Üç harfli bir hayvan ismi bulunuz. Her iki tarafından da aynı surette okunsun.

Bu kelimeyi bulanlar arasında çekeceğimiz kurada taşra ve İstanbul birincilerinin ikişer, ikincilerine birer, üçüncülerine yarımşar lira verilecek ve dördüncülerden yirmi beşincilere kadar birer faydalı kitap hediye edilecektir.

2- Resim Boyama Müsabakası: Bu resmi kopya edip boyayınız ve bize gönderiniz. İyi boyayanlardan taşra ve İstanbul birincilerine ikişer, ikincilerine birer, üçüncülerine yarımşar lira verilecek ve dördüncülerden yirmi beşincilere kadar birer resim defteri hediye edilecektir.

3- Şiirli Bilmece:

Ol nedir ki su içinde bir yılan

Başına bir kuşçağız konmuş hemen

Kuş yılanı yer yılan su içer

Kuş vefat eyler yılan eyyâm sürer

Bilenlerden taşra ve İstanbul birincilerine ikişer, ikincilerine birer, üçüncülerine yarımşar, dördüncülerden yirmi beşincilere kadar birer kitap hediye edilecektir.”[19]

Bu örnekler bize derginin küçük okuyucularını eğlendirdiğini, güldürdüğünü ve ayrıca bilmeceler yoluyla da zihinlerini geliştirdiğini, mükâfat olarak da ödüller verdiğini göstermektedir.

[18] Çiçek Mecmuası, S.7 s.52
[19] Çiçek Mecmuası, S.6 s.48

3. KRONOLOJİK DİZİN

Sayı: 1	**17 Haziran 1926**	**Sayfa**
Kaplan Avcıları	İmzasız	1
Türk Askeri	Güzin Şefik	3
Ninemin Masalları	A. Sabih	3
Bu Çiçek Açarken Başka Bir Çiçek Solmuştu	İmzasız	4
Ayşe'min Gülleri	A. Sabih	6
Bir Afacan	Arî	6
Münderecatsız Hikâye	İmzasız	7
El İşi Örnekleri	İmzasız	7
Resimli Bilmece	İmzasız	7
El İşi Müsabakaları	İmzasız	8
Tayyare	İmzasız	8
Sayı: 2		**Sayfa**
Büyük Adamlar: Koca Petro	İmzasız	10
Bedia İçin	Kemalettin Kaya	10
Talebe Adab-ı Muaşeratı	İmzasız	10
Sıhhi	Ahmet Şükrü	11
Küçük Hikâye - Yıldızlar	Muharriri: Alfons Dode Mütercimi: N. Hazım	11
Kırmızı Külah	İmzasız	12
Aile Oyunları	İmzasız	13
İmtihan mı? İntikam mı?	Mazlum	13
Krezüs'ün Hazinelerinde	İmzasız	14
Karilerimizin Yazıları – Fantezi	B. A. Hikmet	15
Çoban Mehmet	Mustafa Şevket	15

Sevgili Çiçek'e	Ömer T.	15
Asi Kariye	İmzasız	15
Kartpostal Kazananlar	İmzasız	16
Resim Defteri Kazananlar	İmzasız	16
Bilmece ve Müsabakalar – Resim Müsabakası	İmzasız	16
Bilmece ve Müsabakalar – Resimli Bilmece	İmzasız	16
Bilmece ve Müsabakalar – Yazı Müsabakası	İmzasız	16
Sayı: 3	**17 Temmuz 1926**	**Sayfa**
Büyük Adamlar: Sokrat	İmzasız	18
Adab-ı Muaşeret	İmzasız	18
Sıhhi: Kelebek Peşinde	İmzasız	18
Faydalı Bilgiler	İmzasız	19
Mizahi – Kafiye	B. A. Hikmet	20
Münderecatsız Hikâye	İmzasız	20
Talii Cetveli – Talii Tecrübesi	İmzasız	21
Muhabirimizin Mektupları	Kadri Oğuz	22
Karilerimizin Yazıları – Yetim Aşkın Ölümü	Celalettin	22
Karilerimizin Yazıları – Kasvetli Bir Akşam	F. Tayyip	23
Karilerimizin Yazıları – Afacan'a	Hikmet	23
Bilmeceler – Hesap Müsabakası	İmzasız	24
Bilmeceler – Coğrafya Vazifesi	İmzasız	24
Bilmeceler – Resimli Bilmece	İmzasız	24
Taşra Karilerinin Bilmece ve Müsabaka Cevapları	İmzasız	24

Sayı: 4	**31 Temmuz 1926**	**Sayfa**
Büyük Adamlar: Selahaddin Eyyubi	İmzasız	26
Faydalı Bilgiler	İmzasız	27
Gördüklerim	Kadri Oğuz	27
Filler Memleketinde	İmzasız	29
Taş Devrimi	İmzasız	29
Hanım Kızlarımıza	İmzasız	30
Karilerimizin Yazıları – Ulu Gazi'ye	M. Hüseyin Adil	31
Kızıl Bayrağımız Kız Kulesinde	Güzide Ahmet	31
Ali'nin Yaramazlığı	Süher	31
Bayram Yeri	Mehmet Ali Azmi	31
Karilerimizi Tanımak İstiyoruz	İmzasız	32
Müsabakalar	İmzasız	32
Bilmece ve Müsabaka Cevapları	İmzasız	32
Taşra Karilerinin Bilmece ve Müsabaka Cevapları	İmzasız	32
Sayı: 5		**Sayfa**
Ah O Uçuş	İmzasız	34
Çiçeklerin Ölümü	M. Nüzhet	34
Bayram	Ertuğrul Sarık	34
Yurdum	M. Fehmi	35
Çiçek'çiğim Kuruma	İsmet Gündoğdu	35
Faydalı Bilgiler	İmzasız	35
Masal – Lud ve Levelis	İsmet	35
Toprak Altında Bizim İçin Çalışanlar: Solucan	İmzasız	37
Cemile Hanımın Oğlu	İmzasız	38
Açık Mektup	H. Fikri	38

Hanım Kızlarımızın Köşesi	İmzasız	38
Rüya	Celal	39
Bilmeceler	İmzasız	39
Taşra Karilerimizin Müsabaka Cevapları	İmzasız	40
Sayı: 6	**1 Eylül 1926**	**Sayfa**
Gelincikler	M. Fehmi	42
Tahassür ve Rica	Fatma Ahmet Şevki	42
İftirak	K. Sadi Metin	42
Çocukluğum	Müeyyed	42
Gökoğlu	Muhip Atalay	42
Peri Masalı – Kırmızı Beyaz Gül	İsmet	43
Aşk Tuzağı	A. Feridun	44
İyiliğin Zaferi	Kemaleddin Kaya	45
Kıbrıs	H. Fikri	45
Mini Minilere Mini Mini Bir Hikâye	İmzasız	47
Taşra Müsabaka Cevapları	İmzasız	47
Oyuncak	İmzasız	48
Bilmece ve Müsabakalar	İmzasız	48
Beşinci Nüshanın Müsabaka Cevapları	İmzasız	48
Sayı: 7	**10 Eylül 1926**	**Sayfa**
Karilerimizin Yazıları – Vatanıma	Ali Cemal	50
Karilerimizin Yazıları – Küçük Mektepliye	M. Fehmi	50
Karilerimizin Yazıları – Marmara'ya	Sabih	50
Karilerimizin Yazıları – Kağnı	M. Fehmi	50
Küçük Hikâye – Melike'ye	Melahat Mehdi	50
İyiliğin Zaferi	Kemaleddin Kaya	51

Bayram Yeri	Nazmi Oğlu Cemal	52
Faydalı Bilgiler	B. A. H.	53
Gazete Kâğıdından Mum Yapılır Mı?	İmzasız	53
Aşk Tuzağı	İsmet	54
5. Nüshamızın Taşra Müsabaka Cevapları	İmzasız	55
İstanbul Müsabaka Cevapları	İmzasız	55
6. Nüshamızdaki Bilmece ve Müsabaka Cevapları	İmzasız	55
Bilmece Müsabakaları	İmzasız	55
Mini Minilere Mini Mini Bir Hikâye	İmzasız	56
Sayı: 8	**30 Eylül 1926**	**Sayfa**
Karilerimizin Yazıları – Mustafa Kemal Paşa'ya	H. G.	58
Karilerimizin Yazıları – İlkbahar Rüzgârları	İsmet	58
Karilerimizin Yazıları – Öksüz Kız	H.F.	58
Karilerimizin Yazıları – Hicran	Rabia Alaattin	59
Sihirli Prinç Atın Hikâyesi	İmzasız	59
Adab-ı Muaşeret	İmzasız	60
Bir İzcinin Notları	İmzasız	60
Çalışanlar Neler Yapar	İmzasız	61
Hanım Kızlarımıza El İşleri	İmzasız	61
Harp Dönüşü	Melahat Mehdi	61
Taşra Müsabaka Cevapları	İmzasız	62
El İşleri	İmzasız	63
Mini Minilere Mini Mini Bir Hikâye	İmzasız	64
Sayı: 9	**15 Teşrin-i Evvel 1926**	**Sayfa**
Karilerimizin Yazıları – Gurup	M. Fehmi	66
Karilerimizin Yazıları – Marmara'da Bir Peri Âlemi	M. Enver	66

Karilerimizin Yazıları – Dere	Salih Muhittin	66
Manzum Masal – Korkusuz Han	Kemalettin	66
Nermin'in Hikâyesi	Melahat Mehdi	66
Çocukluk İntiba'ları	Muharriri: Şato Biryan Mütercimi: Burhanettin	67
Adab-ı Muaşeret	İmzasız	68
Bu Nedir Biliniz	İmzasız	68
Hanım Kızlarımızın Köşesi	İmzasız	69
Beden-i Terbiye Hareketleri	İmzasız	69
İzci'nin Notları	İmzasız	70
Eğlenceli ve Faydalı Şeyler	İmzasız	70
Gül Perisi	İsmet	71
7. Nüshanın Bilmece ve Müsabakalar	İmzasız	72
Taşra Müsabaka Cevapları	İmzasız	72
Bilmece ve Müsabakalarımız	İmzasız	72
Sayı: 10	**1 Teşrin-i Sani 1926**	**Sayfa**
Büyük Gazi'ye	Melahat Mehdi	74
Cumhuriyet Doğarken	Münife	74
Cumhuriyet	M. Fehmi	74
Sonbahar	Kemalettin Kaya	74
İntikam	İsmail Hakkı	74
Kızıl Leke	Arif Hikmet	75
Sokak Çocuğu	Muhip Atalay	75
Adab-ı Muaşeret	İmzasız	76
Çalışanlar Neler Yapar	İmzasız	76
Görmediğiniz Neler Var?	İmzasız	77

Hanım Kızlarımızın Sütunu – El İşleri	İmzasız	77
Hanım Kızlarımızın Sütunu – Ev İşleri	İmzasız	77
Ayşe'nin Mezarı	M. Fehmi	78
Fıskiye	Muharriri: Henri Duranye Mütercimi: B. A.	79
8. Nüshamızın Bilmece ve Müsabaka Cevapları	İmzasız	79
Bilmece ve Müsabakalarımız	İmzasız	80

Sayı: 11 — 15 Teşrin-i Sani 1926 — Sayfa

Bayrağım	Ali Fahir	82
Darüşşafaka	A. Enver	83
Çalı Demeti	Salih Muhittin	83
Bayrağım	Mustafa Şevket	83
Öksüz Kuzu	Talat Hasip	83
Sürü	Salih Muhittin	83
Hanım Kızlarımızın Sütunu – Ev İşleri	İmzasız	84
Çalışanlar Neler Yapar?	İmzasız	84
Türk Gençliği Teali ve Teavün Cemiyeti Kongresi	İmzasız	85
Türk Gençliği Teali ve Teavün Cemiyeti Birinci Fasıl	İmzasız	85
Taşra Karilerimizin Badema Kazandıkları	İmzasız	86
On Birinci Nüshanın Müsabakaları	İmzasız	86
Görmediğimiz Neler Var?	İmzasız	87
İlmi ve Fenni İşler	İmzasız	87
Hava Korsanı	Mütercimi: M. R.	88
Tuzak	Mütercimi: H. Feridun	88
Adab-ı Muaşeret	İmzasız	89
Oduncunun Rüyası	Canikoğlu Avni	89

Sevdiğim Yurt	Alaattin Niyazi	90
9. Nüshamızın Müsabaka Cevapları	İmzasız	90
Sayı: 12	**2 Kanun-i Evvel 1926**	**Sayfa**
Manzum Bir Mektup	Kemal Nazmi	92
Bir Yaz Gecesi	Cahide Fehmi	92
Gençlik ve Bahar	İbrahim Gültekin	92
Hilal Koynunda	Feridun Aka Gündüz	92
Cemil Ağabey	M. Fehmi	92
Ayşe'nin Derdi	Güzin Şefik	93
Şebaba Mektuplar – 1	Kadriye Turan	93
Hayat Kadınlığından Ev Kadınlığına	Beria	93
Onuncu Nüshamızın Müsabaka Cevapları	İmzasız	İlave Sayfa
Sünger Nasıl Çıkarılır?	İmzasız	İlave Sayfa
Bilmece ve Müsabakalar	İmzasız	İlave Sayfa
Tuzak	Mütercimi: H. Feridun	96
Hava Korsanı	M.R.	97
Sayı: 13	**15 Kanun-i Evvel 1926**	**Sayfa**
Bir Yaprak	Mustafa Şevket	98
Mekteb-i Sanayi Marşı	Kemalettin	98
Kelebek	Feridun Tuğrul	98
Gazi Ocağı	Edip Alp	98
Nöbetçi	Muhip Atalay	98
Kalamış'ta Akşam	Cavit Sait	98
Yetim Istıraplar	İffet Şevket	99
Adab-ı Muaşeret	İmzasız	100
Gözlerin Sevgisi	Melahat Mehdi	İlave Sayfa

Müsabaka Cevapları	İmzasız	İlave Sayfa
Türk Gençliği Teali ve Teavün Cemiyeti Nizamnamesinin Mabadı	İmzasız	İlave Sayfa
Küçüklerin Sayfası – Musiki Perisi	İmzasız	101
Şımarık Şehzade	Mukbil Seni	102
Hokkabazların Esrarı	İmzasız	102
Tuzak	Mütercimi: H. Feridun	103
Hava Korsanı	Mütercimi: M.R.	104
Müsabakalarımız	İmzasız	104
Sayı: 14	**1 Kanun-i Sani 1926**	**Sayfa**
Adab-ı Muaşeret	İmzasız	106
Musiki Muallimlerine Rehber	Rauf Yekta	106
Garam-ı Nevmit	İsmail Safa	107
Çiçekler	Beria	107
Nişanlıya Mektup	A. Selim	107
Handan	Burhanettin Orhan	107
İlk Muallim	Behzat	107
Onlar	İffet Şevket	108
Can Veren Pınar	M. Fehmi	108
Mektepteki Facia	Osman Uluğ	108
Kurtuluş Masalı	İsmet Gündoğdu	109
Hanım Kızlarımızın Sayfası	E. K. F.	110
Kızlık Hayatı	E. K. F.	110
Kızlara Bir Mektup	İmzasız	111
Hanım Kızların Sayfası	İmzasız	111
Küçüklerin Sayfası – Çiftlik Konseri	İmzasız	112

Müjgan'ın Vicdanı	Beria	113
Gençliğe Mektuplar – 2 – Bir Vicdan Azabı	Muhip Atalay	114
Çiçeğin Hayvanat Müzesi	İmzasız	114
Hava Korsanı	Mütercimi: M. R.	115
12. Nüshamızın Müsabaka Cevapları	İmzasız	116
Bu Nüshamızın Müsabakaları	İmzasız	116
Sayı: 15	**10 Kanun-i Sani 1927**	**Sayfa**
Yavrum	M.	118
Gurbette	Şehtine Oğlu Şeref	118
Kardeşimin Ölümü	Beria Alaattin	118
Anneme	Selahattin Sait	118
Fatma Kadın	İffet Şevket	118
Hasretin	F. T.	119
Gençliğe Mektuplar	Muhip Atalay	119
Hanım Kızlarımıza	İmzasız	120
Adab-ı Muaşeret	İmzasız	121
Ortaç'tan Mektuplarım – 1	Edip Alp	121
Bir Gönül Andı	Münif Senai	121
Tarih-i Tabii Alimlerinden Çarls Vaterton	İmzasız	122
Küçüklerin Sayfası – Martıların Yuvasında	İmzasız	124
Kara Kedinin Hikâyeleri	Kara Kedi	125
Hicran	Saadet Necmettin	126
Ali Bubi'nin Hikâyesi	İmzasız	126
Kedime	M. Fehmi	127
Süt Kabı	Naci	127
Hava Korsanı	Mütercimi: M. R.	127

13. Nüshamızın Müsabaka Cevapları	İmzasız	128
Müsabakalar	İmzasız	128
Küçüklere Oyuncak	İmzasız	128
Sayı: 16	**1 Şubat 1927**	**Sayfa**
Musiki Muallimlerine Rehber	Rauf Yekta	130
Köye Döndükten Sonra	Ziya Vehbi	130
Asil Türk Kızına	Edip Alp	130
Hisler	İffet Şevket	131
Facia İçinde Facia	Burhanettin Orhan	131
Ateş Böcekleri	Cavit Sait	132
Anneme	Belkıs Mustafa	132
Ortaç'tan Mektuplarım	Edip Alp	132
Hanım Kızlarımıza – Kızlık Hayatı 2	İmzasız	133
Çalışanlar Neler Yapar	İmzasız	133
Hayvanat Müzesi	İmzasız	133
Adab-ı Muaşeret	İmzasız	134
Al ve Beyazın İlhamı – Bayrağım İçin	Canikoğlu Avni	134
Küçük Tembel	İrfan Mazhar	135
Küçüklerin Sayfası – Bayram Güzelinin Şakası	İmzasız	136
Tekirin Kurnazlığı	Hikmet	137
Yurduma	Nihat	137
Kara Kedinin Nasihatlari	Kara Kedi	137
Filancanın Hazinesi	İmzasız	138
Hava Korsanı	Mütercimi: M. R.	139
14. Nüshamızın Müsabaka Cevapları	İmzasız	140
Bilmece ve Müsabakalarımız	İmzasız	140

Sayı: 17	**15 Şubat 1927**	**Sayfa**
Bahar	Şeref	142
Feryat-ı Teselli	Muharrem Zeki	142
Şehit Babam	Ali Mücerret	142
Köye Döndükten Sonra	Ziya Vehbi	142
Türk Askerine	Ali Kemal	142
Miyav Miyav	Pirane Nurettin	142
Hercailer Kralı – Kelebek Macerası	V. A.	143
Tabiatın Harikaları: Örümcekler, Örümcek Ağları	H. Remzi	144
Hava Korsanı	Mütercimi: M. R.	İlave Sayfa
15. Nüshamızın Müsabaka Cevapları	İmzasız	İlave Sayfa
Bilmece ve Müsabakaları	İmzasız	İlave Sayfa
Adab-ı Muaşeret	İmzasız	145
Küçüklerin Sayfası – Ya Çöreklerim ?!	Selim Nejat	İlave Sayfa
Küçüklük Hatıralarından	Habibe Ziya	146
Zevce Muhabbeti	Canikoğlu Avni	147
Fil Amcanın Hazinelerinden	İmzasız	148
Sayı: 18	**1 Mart 1927**	**Sayfa**
Hicran	Osman Gündüz	150
Neslim	Arif Tuğrul	150
Soba	M. Fehmi	150
Çiçek'in Sevgili Karilerine	Mehmet Sıtkı	150
Tahattür	Fatma Mehmet	150
Ayşe'nin Tesellisi	Ali Kemal	150
Diz Vurdukça	Muhip Atalay	150

Süleyman Nazif'in Yüksek Ruhuna	Edip Alp	150
İki Damla Gözyaşı	Behzat	151
Babamın Mezarında	Sadi Nedim	151
Boncuk İşleri	Neriman	152
Küçük Hikâye – Çıldıran Deli	Muhip Atalay	152
Türk Yavrusuna	Şehtine Oğlu Şeref	154
Fil Amcanın Hazinelerinden	İmzasız	154
Hava Korsanı	Mütercimi: M. R.	155
Müsabakalarımız – Yazı Müsabakaları	İmzasız	156
16. Nüshamızın Bilmece ve Müsabaka Cevapları	İmzasız	156
Yavrularımızla Anlaşma Sütunu	İmzasız	156
Sayı: 19	**15 Mart 1927**	**Sayfa**
Yağız'ın Üstünde	Edip Alp	158
Meliha'ya	Sacide İsmail	158
Annem İçin	Nebahat Hüseyin	158
Gurup	M. Emin	158
Akşam	Selahattin Sait	158
Yoksul	Ömer Teay	158
Sönen Ümitler	Güzide Ahmet	158
Hazin Nameler	Y. Ziya	158
Şehit	Salih	159
Bir Hatıra	Necati	159
Müstakbelin Genç Zümresinden Neler Bekliyoruz	Düriye İsmail	159
Akşam	Zahir Sıtkı	160
Kardeşimi Nasıl Kıskanmıştım	Saim Halil	160
Zafer Haberi	İsmail Hakkı	160

Bir Hayal	Hayriye Haydar	160
Tahassür	İffet Şevket	161
Feride'nin Enini	İffet Şevket	161
Muazzep Istıraplar	S. H.	161
Mürebbiler Serisi – Tercüme-i hali, Manevi Siması	İmzasız	162
Kürsüden: Nasıl Okuyacaksınız?	M. S.	162
17. Nüshamızın Bilmece ve Müsabaka Cevapları	İmzasız	İlave Sayfa
Bilmece ve Müsabakalar	İmzasız	İlave Sayfa
Yavrularımızla Anlaşma Sütunu	İmzasız	İlave Sayfa
Adab-ı Muaşeret	İmzasız	163
Boncuk İşleri	Neriman	163
Fil Amcanın Hazinelerinden	İmzasız	164
Hava Korsanı	M. R.	164

BÖLÜM II

AKTARILAN METİNLER:

1. SAYI

KAPLAN AVCILARI

Muhtar Bey pek zengin bir Mısırlı Türk'ün oğluydu. Babası öldükten sonra büyük bir miras sahibi olmuştu. Anvers'te yaşıyordu. Muhtar Bey'in iki büyük iptilası vardı. Biri spor biri de kumardı. Spora âşıktı. Fakat kumarın da delisi idi. Muhtar'ın bu illeti babasının kötü bir itiyadından ileri geliyordu. Çünkü babası pek çok mahir bir kumarbazdı. Bu adam kumardaki muvaffakiyetleriyle öğünmek huyunu taşıyordu. İşte oğlu bu tesirler altında kumarbaz yetişmişti. Bununla beraber Muhtar Bey iyi bir insan olduğundan kumarı terk etmek istiyordu. Fakat bir türlü muvaffak olamıyordu. Bir akşam Anvers'te en çok devam ettiği kulüpte kendisini milyoner tanıtmış olan bir adam ile oyuna girmişti. O gece hemen bütün servetini kaybetti. Muhtar Bey için evine dönmek ve intihar etmekten başka yapacak bir şey kalmamıştı. Anvers'ten otomobiliyle bir saat mesafedeki olan sayfiyesine gitti. Orada sadık hizmetçisi yaveri buldu. Yaver, babasının emektarı olan bir Trablusgarplı idi.

Yaverin kabilesi hep doğruluk ve fedakârlık ile şöhret bulmuştu. Muhtar Bey yavere felaketi anlattı. Ve " Hakkını helal et. " dedi. Yaver son derece müteessir oldu. Ve spor yapan bir adam için intihar etmenin yalnız delilik değil, adeta bir namussuzluk olduğunu açıktan açığa söyledi. Bu söz Muhtar'ın sanki canına işledi. " Fakat yaver, yaşamak için imkân var mıdır?" dedi. Yaver, akşama kadar kendisine müspet bir cevap verebileceğini söyledi. O gün yaver akşama kadar Anvers sokaklarında dolaştı. Sayfiyeye döndüğü zaman, " Efendim buldum! " dedi. Anvers'te gayet zengin bir vahşi hayvanlar ticarethanesi vardır. Bu ticarethane Avrupa'nın hayvanat bahçelerine ve bir de merak sahibi milyonerlerin parklarına; aslan, kaplan gibi en yırtıcı hayvanları tedarik ediyordu. Bu ticarethane o aralık gayet fahiş bir fiyatla otuz iki tane kaplan satın alacağını her yerde ilan etmişti. Yaver bunu

görmüş, derhal Trablusgarp içerilerindeki gençliğini hatırlatmıştı. Efendisine teklif ettiği şey şu oldu: Vahşi hayvanlar ticarethanesi müdürüyle hemen bir mukavele imzalamak ve otuz iki kaplanı yakalayıp getirmek.

Muhtar Bey'in Anvers'teki itibarı pek büyüktü. Herkes onu yalnız müthiş bir sporcu olarak tanımıyorlardı. Milyoner bir Mısır prensi de zannediyorlardı. Vahşi hayvanlar ticarethanesi müdürü olan Von Folbeke kendisini derhal tanıdı ve pekiyi kabul etti. Ve tabii olarak zannetti ki, Muhtar Bey bu işi sırf bir cesaret ve spor vesilesi olarak kabul ediyordu. Onun için en müsait şartla işi kendisine havale etti. Muhtar Bey masrafın bir kısmını alarak sadık hizmetçisi yaverle birlikte yola çıktı. Bu iki arkadaş nereye gidiyordu?

Muhtar Bey'in kulüp arkadaşı olan Belçika seyyahlarından kaplan memleketleri hakkında toplayabildiği malumat-ı hülasası şu idi: Birmanya'yı Siyam'dan ayıran, dağlarda ve ormanlarda pek çok kaplan vardı. Bir ay nihayetinde iki arkadaş ava çıktılar. Bir ay sonra yerli avcılarla birlikte vahşi ormanlar içindeydiler. Avcılığın ilk haftası pekiyi geçti. Yem olarak kullandıkları saygun keçileri sayesinde kazılan suni çukurlar içerisine üç kaplan düşürdüler. Ve kafeslere koydular. Birkaç gün sonra büyük et parçalarını kaplanların yetişemeyeceği kadar yüksek ağaç dallarına astılar. Bu dalların altına da ökse gibi bir harca batırılmış yapraklarla döşeyerek gayet yapışkan bir yatak vücuda getirdiler. Bir müddet sonra onun kokusunu alan iki kaplan gelip dallara asılınca ayakları bu tutkallı yapraklara yapıştı ve yapışkan yapraklar yüzlerini gözlerini kapladı. Bu suretle kaplanlar dünyayı göremez oldular. Ve kolayca yakalandılar.

Avcılığın ikinci haftası Muhtar Bey'in başından bir kaza geçti. Az kaldı ölüyordu. Muhtar Bey yerli avcılardan kement ile kaplan tutmak usulünü öğrenmişti. Bir gün bunu demek istedi ve muvaffak oldu. Fakat bir defasında tam kaplanı bağlayacağı esnada hayvanın boynuna geçirdiği düğüm çözülüverdi. Kaplan Muhtar'ın üzerine atıldı. Parçalamasına ramak kalmıştı ki o esnada tesadüfen avdan gelen yaver, elindeki ağı hayvanın üzerine attı ve efendisini muhakkak bir ölümden kurtardı.

Yaver, eski bir kaplan avcısı olduğunu başka türlü de ispat etmişti. Bir gün karargâhın civarında gezinirken kaplanın biriyle burun buruna gelmişti. Silahı elinde değildi ne yapacaktı? Zeki Trabluslu hemen eski sanatını hatırladı ve kaplanın

gözlerine keskin gözleriyle bakmaya başladı. Hayvan bu suretle sihirleniyor, yaverin üzerine bir türlü atlayamıyordu. Yaver kaplanı gerilete gerilete orada bulunan boş kafeslerden birinin içine soktu. İşte böyle böyle bir ay zarfında tam yirmi kaplan yakalamış ve kafeslere koymuşlardı. Daha on iki hayvan avlayacaklardı. Av bulmak için daha içerilere girmek lazımdı. Kafesleri mandalara çektirerek daha içerilere doğru yollandılar. Ve birkaç gün zarfında kaplanların adeti tam otuz oldu. Fakat dördüncü günün akşamına doğru ormandan birtakım silah sesleri işitildi. Muhtar Bey ve adamları tam vaktinde yetişmişlerdi. Çünkü yerli eşkıyaların tecavüzüne uğrayan seyyah bir baba ile kızını ölümden kurtardılar. Mösyö ve matmazel FonTa ku.

Artık seyahat büsbütün cazibeli bir şekil aldı. Mösyö FonTa ku çok malumatlı ve tatlı sözlü bir adamdı. Matmazel FonTa ku çok güzel ve çok nazik bir kızdı. Kafilede herkes kendisini beğeniyordu. Matmazel yalnız bir seyyah değil hem de güzel sanatlar tarihine meraklı bir kadındı. Hele Türk sanatının meftunu idi. Bu itibar ile milliyetperver bir Türk olan Muhtar'a karşı hürmet gösteriyordu. Fakat talih seyyahlarımızın rahatını bozdu. Bir sabah bir yerli kabile tarafından muhasara ediliverdiler. Artık yapacak hiçbir şey kalmamıştı. Kabilenin reisi kabilenin yerli rahipleri vasıtasıyla nereden gelip nereye gittiklerini ve burada ne aradıklarını sordu. Cevabı alınca iki başlı kaplan tarafından hepsinin parçalanacağını bildirdi. Ve evvela matmazeli kaplanın çukuruna atmalarını emretti.

Yaver burada büyük bir akıllılık gösterdi. Tercüman vasıtasıyla kabile reisine şu sözleri söyledi : " Kaplanınız bizi parçalayamaz. Çünkü ben bir sihirbazım. Kaplanınız bütün hayvanlar gibi benim emrim altındadır. Benim himayem altında bulunan insanları o yiyemez! " dedi. Kabile reisi bu sözlere pek inanmadı. Bununla beraber bir derece dikkat etmişti. Yarı ceza yarı da merak hissiyle yaveri iki başlı kaplanın çukuruna indirtti. Ve kendisi de çukurun ağzında durdu. Yaver hakikaten iki başlı olan bu garip hayvanla karşı karşıyaydı. Fakat yaver sihirbaz gibiydi. Bütün sihri parlak gözlerindeydi. Koca hayvan yaveri görünce gürlemeye başladı. Fakat kabil değil, yerinden kımıldayamıyordu. Hayvan gözlerini yaverin ateşli gözlerinden de ayıramıyordu. Artık koca kaplan sihirlenmişti. Yaver kuvvet ve kudretini göstermek için kaplanı kızdırdı. Hayvan saldırmamakla beraber birçok hareketler yapmaya mecbur oldu. Sıçradı, yattı, kalktı, kükredi. Fakat tam yaverin yanına gelince yere mıhlanmış gibi kalıverdi. Bu garip manzara reisi de dâhil olduğu halde

bütün kabile halkını şaşırttı. Ve kabile itikatları tesiriyle sihirbaza karşı bütün bir hürmet duydular. Bunun üzerine reisin muamelesi derhal değişti. Yaverin akıl ve cesareti sayesinde kafilenin bütün halkı ölüm tehlikesinden kurtulmuştu. Kafile kabileden ayrılacağı zaman reis yavere nasıl bir hediye ile memnun olabileceğini sormuştu. Zeki Trabluslu son bir dirayet daha gösterdi. " Hiçbir şey istemem. Ve yalnız bu kaplanı bana hediye ediniz. " dedi. Reis bu teklif karşısında adeta sarsıldı. Fakat ne yapabilirdi? Derhal hayvanı teslim etti. Artık sergüzeşte nihayet vermek zamanı gelmişti.

Muhtar Bey sergüzeşte devam etmeyi istiyordu. Kabilenin yardımıyla yolculuğun bir kısmı kolay geçti. İki ay sonra Muhtar Bey ve arkadaşları hayvanlarla birlikte Anvers'te Von Folbeke ticarethanenin bahçesindeydiler. Ticarethane sahibi, Muhtar Bey'i gördüğü zaman hiç de şaşmadı. Sporcu Türk'ün şahsından o derece emindi. Hayvanların adetini sordu. Muhtar biraz sıkılarak cevap verdi : " Maateessüf otuz bir tane. " dedi. Yaver efendisine bu sergüzeştin son hizmetini göstermek üzere hemen söze karıştı : " Hayır, otuz iki! " dedi. Muhtar Bey hayretle yaverin yüzüne baktı. " Nasıl olur? " demek istiyordu. Yaver cevap verdi : "Evet, Mösyö Von Folbeke'nin bizden istediği otuz iki baş kaplandı. Şimdi bizim otuz bir hayvanımız var. Bu hayvanlardan biri de iki başlıdır. Şu halde tamam." dedi. Herkes kahkahalarla güldü.

Bu seyahat neticesinde herkeste şu kanaat hâsıl oldu ki; zekâ, dikkat vukuf ve maharet sayesinde insan tehlikeler ile dövüşebilir. Ölüm yahut yeis çok kere beceriksizlerin cezasıdır. Bilhassa Muhtar Bey şu sözleri söylüyordu : " Bu seyahat bana şunu öğretti ki; hayatta kumar haricinde de büyük zevkler ve tatlı heyecanlar vardır. " Ve derhal yaverin yüzüne baktı. Terbiyeli hizmetçi efendisinin ne demek istediğini anlayarak başını önüne eğdi.

Muhtar Bey tekrar zengin olmuştu. Ticarethanenin tesviye ettiği büyük yekün şahsi itibariyle birleşince Muhtar eski vaziyetini bulmuştu. Bir gün yaveri yanına çağırdı. Ve : " Sana ne iyilik edebilirim? Seni nasıl memnun edebilirim, söyle? " dedi. Yaver bir müddet düşündükten sonra dedi ki : " Dünyada en büyük emelim senin ailene bir hizmet etmekti. Çünkü Mısır'da memur olan baban beni esircilerin elinden satın almıştı. Derhal azat etmişti. İşte ben de onun hatırasına karşı duyduğum minneti senin hayatınla ödemiş oluyorum. Bu kadarı kâfi değil mi dir? " dedi.

TÜRK ASKERİ

[Bekir Osman]

Bir Anadolu çocuğu, çok kahraman bir Türk askeriydi. Bazen kırda geniş yapraklı, yüksek ağaçların gölgelerine uzanarak kaval çalar... Derin bir gurbet acısı sezilen hazin sesiyle köy türküleri söylerdi. Bir gün sordum:

- Bekir Ağa köyün güzel mi?

Biraz durdu. Gözleri uzak bir hayatı yaşar gibi dalgındı. Sesinde sıcak bir sokulganlıkla:

- Ne diyorsun küçük hanım, dedi. O yeşil sazlı dereler... O canım tarlalar... Şimdi hep gözümün önünde. Köyümü, ninemi düşündükçe içim yanıyor.

Sonra bana uzun uzun harp hikâyelerini anlattı. Babası, dayısı, kardeşi hep şehit olmuştu. Bunları anlatırken sesinde teessüründen ziyade gurur taşıyan bir ürperiş vardı.

Kalın dudakları esmer çehresine bir çocuk sevimliliği veren ağır kıpırdayışlarla açıldı. Sesinde hasret çeken bir titreyişle:

- Eh işte... dedi. Şimdi iki yıl var ki köyden, ninemden uzak kaldım. Ninemden haber yok. Tarlalarımız da harap olmuş diye işittim. Bakan yok ki...

Dalgın gözleri uzaklarda dolaşarak susmuştu. Sonra kim bilir, dertlerini ince bir kamış içine akıtmaktan nasıl bir teselli buldu ki çayırın üstünden kavalını alarak çalmaya başladı.

***

Seneler geçti Bekir Osman'ı hiç görmemiştim. Şehit düştüğünü zannediyordum. Bir gün hastanenin yaralılara mahsus pavyonunda dolaşıyordum. Genç bir yaralı, aşina bir sesle beni çağırdı. Tereddüte benzer yavaşlıkla:

- Siz dedi, kumandanımın kızı değil misiniz?

Yanına gittim. Hala eski safiyetini yaşayan bu gözlerde pek yakın bir aşinalık buldum.

- Bekir Ağa sen misin? dedim.

O şimdi hasta, kederli ruhunun melül hıçkırıklarıyla taşmış ağlayarak ellerime sarılıyordu. Bekir Osman alayının en kahraman bir ferdiydi. Yalnız vatanını sevmiş, Türklük duygusu onda " milli aşk " heyecanları yaratan ebedi bir his olmuştu. Bana kahramanlık hikâyelerini anlatıyor, ara sıra derin yaralı göğsünden gelen hıçkırıklı sesini ıstıraplı bir inilti takip ediyordu.

Yorulmuştu. Başı yastıklar üzerine düşmüş bir ölü gibi solgundu. Doktor pansuman yapıp çekildiği zaman gitmek için el uzattım. Bekir Osman gittikçe hayat hissini kaybeden gözlerini bana çevirdi.

- İşitiyor musun küçük hanım, dedi. Ben artık ölüyorum. Eğer ölürsem...

Sesi gittikçe kısılıyor, gözleri sönüyordu. Etrafına bakındı. Kendi kalbinde yaşayan ebedi intikam hislerini başkalarının gözlerinde okumak istiyordu. Sonra başı yastıklar üzerine düşerek kahraman Türk ruhundaki büyüklüğüne şehadet eden yavaş bir ifade ile:

- Artık... dedi. Ölsem de gam çekmem.

Ve kim bilir bunu nasıl bir düşünce ile sayıklar gibi söyledikten sonra gözleri başka bir hayat içine dalıp gitmişti.

Güzin Şefik

NİNEMİN MASALLARI

Eskiden kış geceleri ne kadar tatlı geçerdi. Dışarıda kar yağarken odamızda mangalın kenarında oturarak ninemin ağzından çıkacak efsaneleri dinlemek bana hoş gelirdi. Bazen masal uzar, saatler geçer ninemin uykusu gelirdi. Ben gözlerimi onun süzülen gözlerine dikerek : " Devam et nineciğim. Sonra ne olmuş? " derdim.

Anlattığı masallardan bir tanesi vardı ki ruhumu çok okşardı. Hemen her gece onu tekrar ettirirdim. O masal ne kadar güzeldi... Bakınız hatırımda kalan yerlerini size nakledeyim.

AYŞE

Vaktiyle Turan diyarında Ayşe isminde ayın on dördü gibi gayet güzel bir kız varmış. Bu zavallının anası babası yokmuş. Köyde herkes buna " yalnız hatun " dermiş. Sabahları işine gider, akşamları babasından kalan mini mini kulübesinde yaşarmış. Buna bütün dünya âşıkmış. Şehzadelerden fakir çobanlara varıncaya kadar bütün Turan halkı akşamüstü evine dönerken Ayşe'nin yolunu beklerler, onun ufak bir tebessümüne nail olmak için canlarını vermekten çekinmezlermiş. Lakin bu güzel kız kimseden hoşlanmaz, şehzadelerden nefret edermiş. Yalnız kaval çalan fakir çobanların arkasından gizli gizli gider, yanık türküleri kavallarından çıkan hazin nameleri dinlermiş.

Bu güzelin ismi civar şehirlere bile yayılmış. O vakitler buranın en büyük eşkıya reisi bu kıza malik olmak için her şeyi göze almış. Ve bir gece onu kulübesinde uyurken kaçırmış. Ertesi gün Ayşe'yi kulübesinde göremeyen kadınlar eşkıya tarafından dağa kaldırıldığını anlamışlar. Turan birbirine girmiş.

Ayşe'yi seven fakir çobanlar onu kurtarmak için dağlara gitmişler. Fakat şehzadeler Ayşe için çobanlar kadar çalışmamışlar. Aramamışlar, sormamışlar. Sevgililerinin akıbetinden dolayı müteessir bile olmamışlar. Saraylarında zevk ve sefaya dalmışlar. İşte bu sırada Ayşe'nin âşıklarından, koyunlarından başka kimsesi olmayan meçhul bir çoban ayağına demirden ayakkabı giyer, eline de demir bir asa alarak kızı bulmak için diğer çobanlar gibi dağa çıkar, tepe, bayır, ova aşar geçtiği yerlere onu sorar fakat ufak bir izine bile tesadüf edemeyip çaresiz tekrar Turan'a

döner. Şehre girdiği gün şahın huzuruna çıkar; kızı tarif eder, bulmaları için ayaklarına kapanır. Çapkın şah tarif edilen vücuda malik olmak için derhal emirler verir, tellallar çağırtır. Kızı bulana mükâfatlar vaad eder. İşte bu sırada Ayşe'yi kaçıran eşkıya büyük mükâfatları duyar duymaz kızı şaha teslim eder. O gece muradına nail olan katil şah kızı zorla sarhoş ederek arzusuna muvaffak olur. Kız ağlar, sızlar, dünyada kimsesi olmayan bu zavallıya acıyan olmaz. Sarayda herkes gözünü kıza diker. Her gece bu zavallı kız kirlenmiş bir paçavra gibi sarayın katil hanedanının menfur elleri arasında dolaşır.

Gel zaman git zaman bunu haber alan meçhul çoban bu namus lekesini temizlemek, kızı kurtarmak için bir gece saraya gizlice girer. Ayşe'sini sızmış şehzadelerin kollarından alarak kaçırır. Sonra sarayı ateşe verir. İkisi de bir müddet alevlerle yanan bu kanlı kulelerin seyrine bakarlar.

Kız kendini kurtaran bu meçhul adamın kim olduğunu bilemez. Sorduysa da öğrenemez. Bu büyük halaskâr çobanın ismi de kendi gibi meçhul kalır. Nihayet bir gün bu kızla evlenir. Turan halkı saray gibi bir belayı başlarından kaldıran bu meçhul adamı takdis ederler. Hür ve serbest bir hükümet vücuda getirerek bu meçhulü reis yaparlar. Turan'ın en yüksek tepesine tunçtan heykelini dikerler. Bir gün bu meçhul çoban ortadan kaybolur. Nereye gittiğini kimse bilmez. Geldiği yer gibi gittiği yer de meçhul kalır.

İşte kış geceleri her akşam nineme tekrar ettirdiğim masal... Bu meçhul efsanenin kahramanı meçhul olmasaydı belki bunu da diğerleri gibi unutacaktım. Fakat bu çoban zihnimi sardıkça sardı. Meçhul çobanın akıbetini öğrenmek sevdasına düştüm. Nineme sorsam : " Masal bu... " derdi. O zaman üzülür, bunun masal olduğuna inanmak istemezdim.

Üsküdar – Bağlarbaşı: A. Sabih

BU ÇİÇEK AÇARKEN BAŞKA BİR ÇİÇEK SOLMUŞTU

BEDİA

Biz bu küçük sanatkârı Sokullu Mektebi'nin konferans salonunda, Harmanlık Mektebi'nin müsameresinde tanıdık. Programın bir numarasını küçük Bedia'nın monoloğu teşkil ediyordu. Perde açıldı. Sahneye küçük bir kuş çıktı. Bu kuş, ince sesini vazıh işitemediğimiz küçük sanatkâr Bedia'ydı. Biz o zamana kadar bu yaşta bir çocuğun hiç sıkılmadan sahnede söz söylediğine tesadüf etmemiştik. Bu müsamereden sonra hemen her mektebin müsamerelerinde bu küçük sanatkârı alkışlıyor ve seviyorduk. Bedia Ceki Kogan gibi küçük bir sanatkârdı. Bütün Üsküdar halkının tanıdığı, sevdiği bu küçük sanatkâr yazık ki öldü. Çiçek ismini taşıyan mecmuamızı çıkaracağımız bir sırada diğer bir çiçek olan Bedia'nın ölümünü haber aldık. Ve bir muhabirimizi onu büyütenlerin yanına gönderdik. Ve Türk Ceki Kogan'ın hayatı hakkında malumat topladık.

Bedia'nın hazin halası diyor ki:

- Bedia 332 senesinin Mart ayında Denizli'de dünyaya gelmiştir. Yürümeye başladığı bir sırada biz onu yanımıza aldık, büyütmeye başladık. O zaman annesi babası Bakırköy'de oturuyorlardı. Bedia'nın kendisinden başka üç kardeşi daha vardı. Fakat en zekisi Bedia'ydı. Biz muallime olduğumuz için sabahları Bedia mektebe bizimle gelir, daha üç yaşında olduğu halde kendisinden birkaç yaş büyük çocukların yanına oturarak ders dinlerdi. Bittabi bu kadar ufak bir çocuk mektebe kaydedilemezdi. Bir sami gibi gelir giderdi. Bu sıralarda bulunduğumuz Mal Hatun Mektebi'nin sene sonu müsabakasında Bedia bir canlı tabloya çıktı. Herkes bu yeni yürümeye başlayan çocuğun şaşıracağından korkuyordu. Fakat o sahneyi karış karış bilen bir sanatkâr gibi vazifesini kusursuzca yaptı. İşte bu Bedia'nın ilk

muvaffakiyetiydi. Aylar geçtikçe bu zeki kıza birçok monologlar öğretiyorduk. Hatalarını söylediğimiz zaman derhal düzeltir, ikinci ihtara lüzum bırakmazdı. Bedia daha ufak yaştayken bu güzel monologlarıyla kendini herkese sevdirmişti. Üsküdar'da hatta İstanbul'da verilmiş her müsamereye çıkar monologlar söyler, davetlileri memnun eder, perde halkın alkışlarıyla tekrar tekrar açılırdı. Bedia'nın istidadı pek büyüktü. Daha okumak yazmak bilmediği halde büyüklerin bile ezberleyemeyecekleri parçaları hemen kavrar ve yapardı. Bedia'nın yegâne sevdiği... Çiçekler, süslü elbiseler, mekteplerde monolog söylemekti.

Bedia büyüdü, altı yaşına geldi. Bir gün bizi kolumuzdan tutarak bahçeye götürdü.

" Halacığım, bakın ben bir mezar yaptım. " diyordu. Hakikaten topraktan ufak bir mezar yapmış ve üstünü sevdiği çiçeklerle süslemişti. Tabi ki kızdık. Ve mezarı bozdurduk. Yine bir gün, " Halacığım, ben bir müsamereye gideceğim, bana beyaz elbiseler yapanız. " demişti. Biz de, " Olur. " demiştik. Sonra ufak elleriyle bizi tutarak, " Demek siz beni o müsamereye göndereceksiniz. Fakat halacığım oradan geri gelmeyeceğim." demişti. Yine bir gün " Ben ölürsem halacığım, beni mezara gömmeyiniz. Ben burada kalmak istiyorum. Beni buradan başka bir yere göndermeyiniz. " demişti. Nihayet ölmeden bir gün evvel hepimizi öptü. Ayrı ayrı herkese " Allah'a ısmarladık. " dedi. Büyükbabasını çok severdi. Onu yanına çağırdı. " Büyükbabacığım, Allah'a ısmarladık. Artık sizden, mektepten, arkadaşlarımdan ayrılıyorum. " dedi. Arkadaşlarının hepsiyle vedalaştı. Cumartesi yatmıştı. Bir hafta sonra sabah ezanı hazin hazin okunurken Bedia ellerini semaya doğru uzatarak, " Allah'ım, benim canımı al. " dedi. Bedia'nın son sözleri, " İyi olmayacağım halacığım, ben öleceğim... " olmuştur.

Bedia'nın Rüyet halası diyordu ki, " Bedia çiçekleri çok severdi. Çiçeklerden sonra onun en çok sevdiği; oynamak, monolog söylemek, süslü gezmekti. Geceleri hep yazı yazardı. Artık bir gün kör olursun Bedia diye korkutmuştum. Bedia altı yaşında olduğu halde mükemmel dans biliyordu. Pazartesi, perşembe akşamları Muallimeler Kulübü'ne dansa mutlaka gidecekti. Bedia yalnızlıktan çok korkardı. Şimdi nasıl yalnız oturacak! Artık isyan edeceğim. Bedia ölmeden yalvardı, hep yalvardı. Fakat Cenab-ı Hak onu bizden ayırdı. Onun kurtulması için bir mucize bekliyordum. " Ruyet Hanım kalbinin bütün acılarını bana açtı.

Büyükbabası Halil Bey, bu ihtiyar adam... Bedia'yı belki herkesten ziyade seviyordu. Zekâsından, Bedia'nın kendisine gösterdiği hürmetten uzun uzun bahsetti.

Bedia'nın yuvasından ayrılacağım sırada en küçük halası Safvet Hanım geldi. Odaya girdi. Bedia'nın mezarından geliyormuş. " Görmeyiniz. Mezarı sulamışlar, çiçeklerini düzeltmişler. Ona ufak arkadaşları bir bahçe gibi bakıyorlar. " dedi.

Bedia'nın el yazılarını, resimlerini Çiçek namına istedim. Bedia'yı seven bu iyi aile her istediğimi memnuniyetle verdiler. Amerikalıların memleketine götürmek istedikleri sanatkâr Bedia'nın ölümü beni de müteessir etmişti. Bu satırları yazarken gözlerimden dökülen yaşlarla bu matemimizde ailenin hüznüne iştirak ettim.

Bedia'yı seven Üsküdar halkı ona cidden muhteşem bir cenaze alayı tertip ettiler. Zavallı küçük Bedia'nın hürmetkâr eller üstünde taşıtan, takdirkârları tarafından takip edilen tabutu mini mini arkadaşlarının gözyaşlarıyla nemli güller, çiçeklerle bezenmiş bir bahar demetine benziyordu. Halası Müzeyyen Hanım'ın dediği gibi, Bedia nihayet arzusuna muvaffak oldu. Ve kendine pek yakışan beyaz elbiseler ile çok sevdiği çiçekler ile o dönemeyeceği ebedi müsameresine gitti. Fakat bütün Üsküdarlıların ve onu hayatında alkışlayan bütün takdirkârlarının kalplerinde ebedi ve büyük bir yara açarak... Çiçek; Bedia'dan ayrılan kıymetli aile ve arkadaşlarının elemlerine iştirak ile cümlesine beyan-ı taziyeti bir vazife addeder.

Bedia Kuş Rolünde

AYŞE'MİN GÜLLERİ

Bir sonbahar akşamıydı. Ufku kan rengine bulayan güneş yavaş yavaş gurup ediyordu. Ayşe'min mezarı başında diz çöktüm. Çünkü daima onu güneş gurup ederken ziyaret ederdim. Ayşe'mi o kadar çok severdim ki, parmaklığa başımı dayayarak onu hayalimde yaşattım. Yine eskisi gibi kol kola mehtapta geziyoruz. Sahilde kayalar üzerine oturarak suların sesini dinliyoruz. Başını göğsüme dayıyor, ben de başımı onun kıvırcık saçlarının arasına saklıyordum. Ayrılıncaya kadar böyle duruyoruz.

Ne güzel hülya!

Ey Ayşe! Ey benim sevgili nişanlım! Şimdi sen kara topraklarda yatıyorsun. Beni yalnız bırakarak bu dünyadan ebediyen gittin. Şimdi kabrinin üzerinden senin gibi gonca güller açmış; bu pembe güller tıpkı sana benziyorlar.

Ey sevgili gülüm! Zannetme ki dünyadan gittikten sonra seni unuttum. Ben seni sevmiştim. Ve yine yalnız seni seviyorum. Sen yoksan da mezarında açan gonca gülleri seviyorum. Ayşe... Güneş de şimdi senin gibi gurup etti. Fakat o yarın yine bütün şaşaasıyla doğacak. Sen Ayşe, sen doğmayacaksın. Seni bir daha göremeyeceğim değil mi? Ne fena ayrılmak...

Kalbimde bir ıssızlık var. Sensiz yaşayamıyorum. Eğer Ayşe, şu güllerin de açmamış olsa emin ol beni dünyada kimse teselli edemeyecek... Onları göğsümün üzerinde kokladığım zaman tıpkı senin kokunu hissediyorum.

Ne güzel koku Ya Rabbi!

Fakat Ayşe, güllerin de sararıyor, onlar da gurup ediyor. Dünyada yegâne tesellim olan çiçeğin de ölüyor. Dökülen sarı yaprakları mezarının üstünü süslüyor, ben şimdi büsbütün yalnız kalıyorum. Söyle şimdi beni kim teselli edecek, söyle? Yavaş yavaş solan gülünün dikenleri mi?

A. Sabih

Monolog

BİR AFACAN

[Perde açılır, sahneye koşa koşa bir çocuk dâhil olur. Halkı görür görmez..]

Efendiler, bugün size yaramazlıklarımdan bir tanesini anlatacağım. Fakat bu size hikâye edeceğim yaramazlığım o kadar büyük o kadar büyük ki; belki aylarca yatakta onun acısını çektim. Bakın nasıl oldu. Hayır hayır bu yaptığım şeyi anlatmadan evvel biraz kendimden bahsedeyim efendilerim. Ben çok yaramazmışım. Mesela, komşumuzun gayet güzel bir Van kedisi var. Bir gün onu bahçede yakaladım. Biçimsiz duran bıyıklarını makasla kestim. Zaten efendim, insanlar dünyaya iyilik yapmak için gelmemişler midir? İşte bu da bir iyilik. Hem efendim, şimdi bıyığını kesmeyen kaldı mı ya! Varsın o da bıyıksız oluversin. Aman efendim bunu duyan, bıyıksız halini gören komşu öyle kızdı öyle kızdı ki tarif edemem. İşte bu ehemmiyetsiz mesele mahallede haftalarca uzadı. Ve bitmez tükenmez dedikodulara sebep oldu. Bir gün yine işittim ki kedi nereden atılsa dört ayağının üzerine düşermiş. Merak ettim. Böyle parasız cambazlık seyretmek için yine komşunun kıymetli Van kedisine müracaata karar verdim. Yakaladım evin en üst katından aşağı olanca kuvvetle attım. Bir de ne göreyim kedinin arka ayakları kırılmamış mı ?! Şimdi rica ederim söyleyiniz, kabahat bende mi? Dört ayağı üzerine düşseydi. Bunun için bana herkes afacan, yaramaz çocuk diyor. Varsın desinler. Umurumda bile değil. Fakat efendim, ne kadar olsa kızıyorum. İsmim unutulur canım! Yalnız Haluk ağabeyim zeki diye çağırıyor. Bunun için onun hokkasını filan dövemem. Uzatmayalım! İşte evde, mahallede yegâne şöhret kazanmış yaramaz benim. [Düşünür.] Ne anlatacaktım... [Bulur] Ha, bakın nasıl oldu. Bir gün annemle babam İstanbul'a gitmişlerdi. Evde Haluk ağabeyimle yalnız kalmıştık. Haluk ağabeyim odasında ders çalışıyordu. Onun da ders çalışması bitmez ki... Evde canım sıkılmaya başladı. Sokağa çıkmak yasak, mecburi kendimi bahçeye attım. O gün nasılda canım bal istiyordu. Biraz açgözlüyüm. Yiyecek bir şey görünce duramam. Bahçedeki kovanlar hatırıma geldi. Bir gün babamın elini kovana sokarak bal aldığını görmüştüm. Yavaş yavaş kovana doğru ilerledim. İçeride bir uğultudur gidiyordu. Ne yalan söyleyeyim korkmaya başladım. Sakın beni korkak zannetmeyin ha... İnsan ne kadar kuvvetli, ne kadar cesaretli olsa hırsızlık yaparken mutlaka bir

korku hisseder. İşte ben de bu hisle elimi yavaşça kovana soktum. Daha petekten bal almadan birdenbire birçok iğnelerin elime battığını hissettim. Can acısıyla elimi dışarıya çekerken bu sefer arılar yüzüme hücum ettiler. Gözlerimi kapadım, kaçmaya başladım. Nereye gitsem onlar da geliyorlardı. Koşarken ayağım bir taşa takıldı, düştüm. Yüzüm, gözüm kan içinde kalmıştı. Olanca kuvvetle bağırmaya başladım. Ağabeyim koşa koşa yetişti. Uzatmayalım fakat benden de hayır kalmamıştı. Yüzüm davul gibi şişmişti. Hem ağlıyor hem de akşama yiyeceğim dayağı düşünüyordum. İşte arılar soktu bir de dayak atmasalar... Bunun için yatakta belki bir ay yattım. Bundan sonra herkes uslu olacağımı zannediyordu. Ne gezer efendim. Bir daha arılar beni soksa da yine bana bisküvi, çikolata alsalar diye hasta halimle düşünüyordum.

İşte bu benim yaptığım mühim bir yaramazlık. Fakat efendilerim, sakın bugün size böyle yaramazlıklardan bahsettiğimi anneme söylemeyin. Zavallı kadın mahalleden uzak ahbaplara usludur diye metheder. Eğer söylerseniz sonra annemin yalanını meydana çıkartmış olursunuz.

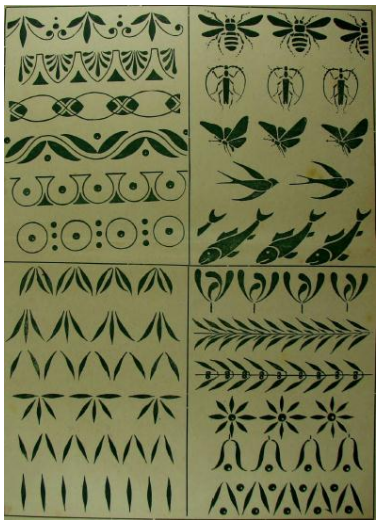
Arî

MÜNDERECATSIZ HİKÂYE

Bu resimlerin mevzuu ile mütenasip, muhtasar ve mizahi bir hikâye yazınız. Taşra ve İstanbul karilerimiz arasından ayrılacak İstanbul ve taşra birincilerine mecmuamızın birer senelik, ikincilere altışar aylık, üçüncülere üçer aylık abonesi hediye edilecek ve eserleri resimleriyle beraber mecmuaya derç olunacaktır. Müsabakaya iştirak edenlerin birer fotoğraflarını göndermeleri ihtiyaridir.

EL İŞİ ÖRNEKLERİ

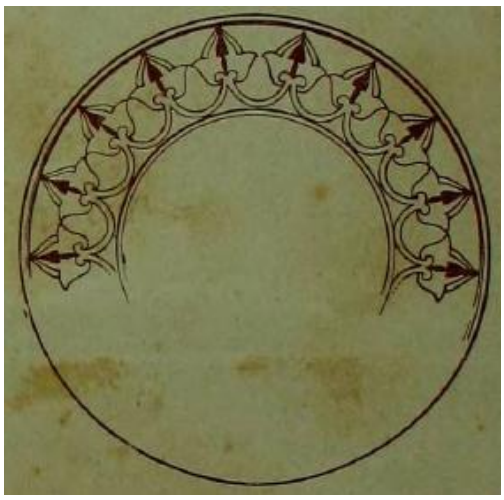
Müsabaka Müddeti Umumiyetle İstanbul İçin On Taşra İçin Yirmi Beş Gündür.

RESİMLİ BİLMECE

Bu ihtiyar adam çocuğunu kaybetmiş ağlıyor. Çocuğunu bulunuz. Resmi kesip göndermek lazım değildir. Yalnız nerede olduğunu yazınız. Hakka iştirak eden İstanbul ve taşra karilerimiz arasında ayrı ayrı çekilecek kurada birincilere ikişer lira,

ikincilere birer lira, üçüncülere yarımşar lira ve dördüncüden yirmi beşinciye kadar gayet güzel birer kartpostal hediye edilecektir.

El işi müsabakaları: Bir karton üzerine yirmi santim kutrunda bir tabak resmi çiziniz. Üç buçuk santim genişliğinde çizilecek tabak kenarı muhitini şekli verilen motif ile tezyin ediniz. Ve tabağın kenarı muhiti zeminini ve motifini ayrı ayrı sulu boya ile boyayıp bize gönderiniz. İstanbul ve taşra birincilerine ayrı ayrı birer sulu boya takımı, ikincilere en iyi cinsinden birer kuru boya takımı, üçüncülere birer gönye hediye edilecektir.

Resim müsabakası: Bu resmi kopya ediniz. Ve boyayıp bize gönderiniz. İstanbul ve taşra birincilerine birer pergel takımı, ikincilere birer sulu boya takımı hediye edilecek ve fotoğrafları mecmuaya derç olunacaktır. Üçüncüden yirmi beşinciye kadar birer resim defteri hediye edilecektir.

Tayyare Müsabakası: İlave olarak verdiğimiz tayyare modelinin tarz-ı inşası hakkındaki tarifnamesi üçüncü nüshamızda derç edilecektir. Bu tarifnamenin dercinden evvel tayyareyi güzelce yapıp ve boyayıp muvaffakiyetle uçuranlardan yaptığı tayyareyi inşa ve tarz-ı telvini de nazar-ı dikkate alınmak şartıyla birinciliği ihraz edene on lira, ikinciye beş lira, üçüncüden onuncuya kadar ikişer buçuk lira verilecektir. Tayyarelerin üçüncü nüshamızın intişarı gününe kadar idarehanemize getirilmesi meşruttur. Maarifnamenin dercinden sonra yapılacak ve uçurulacak tayyareler arasında ikinci bir müsabaka tertip edilecek. Ve bu müsabaka neticesince birinciliği kazanana beş ve ikinciye üç lire ve onuncuya kadar birer lira hediye edilecek. Ve birinci ile ikincinin resimleri ve diğerlerinin isimleri mecmuaya derç olunacaktır.

Sevgili Karilerimize: Çiçek'inizin hiç kırılmadan ve buruşmadan elinize geçmesini ve ta hanenize kadar gönderilmesini hiç şüphesiz istersiniz. O halde abone olunuz. Biz her ay peşinen onar kuruş göndermek suretiyle abone kaydı usulünü ihdas ettik. Mini mini karilerimizin bu kolaylıktan istifade etmelerini tavsiye ederiz.

Çiçeğin münderecatsız hikâye müsabakası kuponu birinci nüshaya mahsus
Çiçeğin resimli bilmece müsabakası kuponu birinci nüshaya mahsus
Çiçeğin el işi müsabakaları kuponu birinci nüshaya mahsus
Çiçeğin resim müsabakası kuponu birinci nüshaya mahsus

2.SAYI

Büyük Adamlar

KOCA PETRO

[Bugünden itibaren her nüshamızda bütün dünyanın en meşhur adamlarından birinin tercüme-i hali bulunacaktır. İntihap edeceğimiz bütün adamlar bilhassa zekâ ve dehaları küçük yaşlarından itibaren tezahür ve inkişaf etmiş şahsiyetler olacaktır. Bununla beraber karilerimiz tarafından tercüme-i halleri istenilecek şahsiyetlerden de ayrıca bahsedeceğiz.]

Tarihin kaydettiği inkılapların en büyüklerinden birini vücuda getirmiş olan Koca Petro, 1672 Haziran'ın 9. günü Moskova'da Kremlin Sarayı'nda dünyaya geldi. Babasının ismi Çar Aleksi idi. Aleksi 1682 tarihinde vefat etti. Bunun üzerine büyük kızı Prenses Sofi naib-i saltanat oldu. İşte bunun vesayeti altında Koca Petro biraderi İvan ile müştereken tahta çıktı. Bu suretle Rusya'nın aynı zamanda iki çarı oldu.

Bu iki çarın hala Moskova'da mahfuz olan çifte tahtının arkasında bir delik vardı. Naibe-i saltanat Prenses Sofi kardeşlerine işte bu delikten emirlerini tebliğ ederdi. Sofi pek müthiş bir kızdı. Eski çarların muhafaza alaylarını teşkil eden ve bizim yeniçerilere benzeyen (İstreliç) askerlerinin isyanlarını bastırmış ve tek başına hükümdar olmak istediğinden ilk iş olarak küçük kardeşi Büyük Petro'yu Moskova civarında bir köye nefy etmişti. Koca Petro o sırada on yaşında bir çocuktu. Fakat bu çocuğun bulunduğu muhite sığmayacak kadar coşkun, keskin bir zekâsı vardı.

Bununla beraber terbiye ve tahsili ihmal edilmişti. Okumak bilmezdi. Yolların üstünde köylü çocuklarıyla koşar dururdu. Günün birinde sarayının bahçesinde bir kayık buldu. Bu kayık Rus nehirlerindeki kayıklara benzemiyordu. Küçük Petro bu ciheti merak etti ve bunun bir İngiliz kayığı olduğunu anladı. Gemiciliğe ve denizciliğe işte bu suretle heves etti. Daha o yaştan itibaren ecnebilerle temasa, onlardan lisanlarını öğrenmeye ve kendi dilini de kendi kendine okuyup yazmaya başladı. Fakat Petro'nun maddi ve manevi kuvvetleri pek taşkın ve aşkın olduğundan, bir taraftan bu gibi faaliyetler göstermekle beraber; bir taraftan da çılgıncasına haylazlıklara atılırdı.

İşte bundan dolayı ablası Prenses Sofi, Petro'nun haylazlığını ve biraderi İvan'ın da zaafını nazar-ı itibara alarak kendisini doğrudan doğruya hükümdar ilan ettirmek istedi. İstreliç askerleri ayaklandırdı. Fakat buna karşı o haylaz ve hiçbir işe yaramaz zannedilen Koca Petro derhal ahalinin başına geçerek kız kardeşini mağlup etti. Ve bunun üzerine biraderi de feragat etmiş olduğundan Koca Petro tam on sekiz yaşında bütün Rusya'nın yegâne imparatoru oldu.

Petro, bu dakikadan itibaren demir gibi bir elle Rusya'yı zorla terakki ve medeniyet yoluna sevk etti. İlk iş olarak eski zaman ananatın muhafız ve müdafi bulunan İsterliç askerlerine karşı muntazam bir ordu ile bir donanma teşkil etti. Avrupa'nın bütün Terakkîyat-ı medeniyye ve sanayisini Rusya'da tatbik için bir sürü ecnebi mütehassısları celp etti ve Avrupa'ya da birçok Rus talebesi gönderdi.

***

Nihayet kendisi de Avrupa'da tahsile karar verdi. İlk seyahatini 1697 tarihinde yaptı. Bu maksatla iki yüz kişilik bir heyet teşkil etti. Ve heyetin başına Genaral Lofur ismindeki müşavir-i hasını koydu. Kendisi de tebdil-i kıyafetle o iki yüz kişinin içine karıştı. Ve hatta yanına efrad-ı maiyet olarak yalnız iki uşak aldı. Koca Petro bu sırada yirmi beş yaşındaydı. Ve koskoca bir ülkenin hükümdar-ı mutlakı olduğu halde mülkünü bırakıp ilim ve fen tahsiline koştu. Almanya tarikiyle, Hollanda'ya gitti. Amsterdam civarındaki köylerden birinde bir kulübeye yerleşti. Ve cümlesinin içine karışarak ve tıpkı onlar gibi yiyip içerek aylarca demir dövdü, marangozluk etti, değirmencilik ve daha birçok şeyler öğrendi. Fakat bir taraftan amelelikle meşgul olurken bir taraftan da hükümdarlık vazifelerini elden bırakmıyor ve hatta kendi himayesi altında bulunan Lehistan Kralına gönderilecek altmış bin kişilik bir ordunun sevk emrini bir marangoz masasının üzerinde imzalıyordu. Yine bu sırada nezdine gönderilen ecnebi sefirlerini bile içinde çalışmakta olduğu geminin çanaklığında kabul ediyor, yani sefirlerin nutuklarını ta direğin tepesinde dinliyordu. Gemicilik hususunda tecrübe nokta-i nazarından Hollanda birinci derecedeydi. Onun için bir sene sonra Koca Petro usta İngiltere'ye geçti. Ve hatta orada İskoçyalı bir mühendisi de kendi hizmetine aldı. Bu İskoçyalı mühendis Rusya 'ya hesap ilmini ithal etti. Çünkü o zaman gelinceye kadar Ruslar Tatar usulü vechle ipliklere geçirilmiş yuvarlaklarla sayı sayarlardı.

Koca Petro memleketine avdet ederken Viyana'ya vasıl olduğu zaman İstreliç askerlerinin Moskova'da isyan ettiklerini haber aldı. Fakat birkaç gün sonra payitahtına vasıl olunca mazi namına ayaklanan bu asileri müthiş bir surette tedip etti. Ve iki binden fazlasını asıp teşhir etti. Bizde yeniçerilerin ağası gibi o da orada İstreliçleri kâmilen ilga ve imha etti.

Koca Petro aynı zamanda Rus patrikliğini de lav etti. Ve kilisenin bütün emvalini de zapt ederek ordusuna tahsis etti. Papazlar bu halden tabii müteessir oldular. Onların şeytan otu saydıkları tütünü de Koca Petro'nun Rusya'ya ithalinden büsbütün sızlandılar. Fakat hiçbir şey yapamadılar.

Koca Petro Rusların mukaddes saydıkları sakallarını da kestirdi. Ve hatta kıyafetlerini bile tanzim etti. Rusların o zaman bir adetleri vardı. İzdivaçlarda evlenecek kızın reyini ve muvafakatini istihsale hacet görmezlerdi. Koca Petro bu usulü de kaldırdı. Ve tarafeynin muvafakatini izdivacın meşruiyetine esas ittihaz etti.

Bütün bu inkılabat içinde Büyük Petro'nun en büyük muhalifi kendi oğlu ve veliahtı olan Aleksi idi. Prens Aleksi rahiplerin tesiriyle eski zaman adet ve ananatına merbut kalmıştı. Onun için babasının ıslahatına muhalefet ve itiraz ediyordu. Koca Petro vücuda getirdiği eserin kendisinden sonra bu çocuk tarafından tahrip edileceğini anlayarak, yüz yirmi dört hâkimden mürekkep fevkalâde bir mahkeme teşkil etti. Ve oğlunu babasına itaatsizlik etmiş olmakla bu mahkeme nezdinde itham etti. Bunun üzerine o yüz yirmi dört hâkim biçare Prens Aleksi'yi müttefiken ve müttehiden idama mahkûm ediverdi. Bu facia Koca Petro'nun hayatında en büyük facia oldu.

İşte bu suretle bugünkü Rusya'nın temellerini kendi evladının kanıyla yoğuran Büyük Petro, nihayet 1825 Şubat'ının sekizinci günü kendi eser-i tesisi olan Petersburg şehrinde vefat etti. Vefatında elli üç yaşındaydı. Kendi torunu yani oğlunun oğlu da hak-ı saltanattan mahrum ettiğinden, taç ve tahtını ikinci haremi meşhur Katerina'ya bıraktı.

BEDİA İÇİN

Aldandın ölümün sanki nesine,
Hiç ses verilir mi mevtin sesine?

Bedia, sen de mi karıştın gittin,
Bahtiyar ölüler kafilesine?

Dün akşam mehtapla hep seni andım
Yâdınla çırpındım, elemle yandım
İnleyen meşceri ölümdür sandım
Ne kadar benziyor senin sesine!

Yapraklar üstünde gezen rüzgârı,
Kalplerde bir elem sezen rüzgârı
Her akşam hafifçe esen rüzgârı
Benzetir ağlarım son nefesine!

Üsküdar: Muallim Kemalettin Kaya

TALEBE ADAB-I MUAŞERETİ

[Gazetemiz bu nüshasından itibaren genç karileri için böyle bir sütun açıyor. Kız ve erkek talebenin riayet etmesi lazım gelen adab-ı muaşeret kaideleri bu sütunumuzda bidayetinden nihayetine kadar muntazaman neşredilecektir. Fakat biz bu kadarla da iktifa etmiyoruz. Karilerimizin adab-ı muaşeret usullerine dair irat edecekleri suallere de derhal cevap vereceğiz. Onun için genç karilerimiz bu hususta tereddüt ettikleri noktaları birer mektupla idaremizden istizah ettikleri takdirde sualleriyle cevaplarını ilk intişar edecek nüshamızın bu sütununa derç edeceğiz. Ancak bu gibi istizah mektuplarının yevm-i intişarımızdan laakal üç gün evvel idarehanemize vasıl olmuş bulunması lazım gelir. Aksi takdirde istedikleri cevap bitzarure ertesi nüshamıza kalmış olur.]

TALEBE SELAMI

Mektep talebesi umumiyetle kasket giyinirler. Memleketimizde şapkanın kabulünden beri talebe arasında kasket taammüm etmeye başlamıştır. Fakat selam meselesi kasketten dolayı karma karışık bir şekil almıştır. Kasketi askerlik alameti şeklinde telakki eden birçok talebe, selam verecekleri zaman askerler gibi ellerini başlarına götürüp temenna etmektedirler. Hâlbuki mektep talebesi asker değildir. Onun için el selamı vermek doğru olamaz. Binaenaleyh kasketli talebe selam verirken kasketlerini siperden tutup çıkarmalı. Ve başlarında alelade bir şapka varmış

gibi hareket edip, asker gibi selam vermemelidir. Yalnız askerî mektepler talebesi bundan müstesna olup onlar el selamı vermek mecburiyetindedirler.

KÜÇÜKLERİN BÜYÜKLERE SELAMI

Mektep talebesinden biri sokakta giderken müdürüne veya muallimlerinden birine tesadüf ettiği takdirde derhal başından şapkasını çıkarıp selam vermek mecburiyetindedir. Eğer müdür veya muallim kendisiyle konuşacak olursa, talebe kasketini elinde tutmalı ve tekrar başına koyması emredilmedikçe bu vaziyette baş açık durmalıdır. Ancak büyüklerin de küçüklere karşı insaflı davranmaları ve talebeyi beyhude yere baş açık durdurmamaları lazım gelir.

Talebeden biri müdür veya muallim odasına çıktığı zaman, kasketini eline aldıktan sonra içeriye girmeli ve içeride bulundukça katiyen başına kasket koymamalıdır. Askerî mektep talebesi de aynı şekilde hareket etmek mecburiyetindedir.

TALEBENİN YEKDİĞERİNİ SELAMLAMASI

Mektep talebesi sokakta birbirlerini selamlayacakları zaman kasketlerini çıkarırlar. Kasket çıkarmayıp el veya baş selamıyla iktifa etmek ayıptır.

Kız talebe her nerede olursa olsun yalnız baş selamıyla iktifa eder. Ancak bu selamın bilhassa büyüklere karşı kemal-i hürmetle ifası lazım gelir.

MUSAFAHA

Gerek sokakta ve gerekse bir bina dâhilinde büyüklerinden biriyle konuşan bir talebe ister kız, ister erkek olsun büyüğüne el uzatmaktan suret-i katiyede içtinap etmelidir. Ancak büyükler küçüklere el uzatabilirler. Bu takdirde uzatılan eli hürmetle sıkmalı ve bu esnada hafif surette baş da eğmelidir.

Talebenin yekdiğeriyle musafahasında hiçbir kayda riayet lazım değildir. Ancak erkek talebe, kız talebeye karşı büyüklerine olduğu gibi hürmetkârane muamele etmeli ve kızlar el vermeden erkekler el uzatmaya kalkışmamalıdır.

EL ÖPMEK USULÜ

Müdürlerin, müdirelerin, muallimlerin ve muallimelerin ellerini öpmeye hacet yoktur. Ve hatta böyle bir hareket pek münasebetsiz bir şey olur. Çocuklar tanıdıkları yaşlı kimselere tesadüf ettikleri zaman bile bu lüzumsuz hareketten içtinap edip kemal-i hürmetle baş ve şapka selamı vermekle iktifa etmelidirler. Herkesin elini öpen çocuk, dudaklarıyla her gün milyonlarca mikrop toplamış olacağını unutmamalıdır.

Bununla beraber, erkek talebe için bazen el öpmek bir zaruret halini alır. Mesela genç bir talebe bir salonda aile dostlarından bir hanıma tesadüf edecek olursa, derhal elini öpmek mecburiyetindedir. Ancak bu hareket dudakların pek hafif bir surette ele temastan ibaret kalmalı ve öpülen elin bir de başa götürülmesinden ihtiraz edilmelidir.

Çocuklar aile erkânından olan büyüklerin de ellerini öperler. Ancak bu hareketi her gün tekrara hacet olmayıp, bayram vesaire gibi mühim günlere hasretmelidir.

Yalnız büyükbaba ve büyükanne gibi ihtiyar aile erkânının elleri daha sık öpülebilir. Mamafih bu hususta da suistimalden son derece içtinap etmek lazım gelir.

Genç kızların elleri öpülmez. Öpülen eli lüzumundan fazla yukarı kaldırmamak ve şiddetli surette çekip istical etmemek de lazımdır.

SIHHİ

-Yavrum, ne oldun? Yüzün bağlı, rengin soluk.

-Bey amca, dişlerim ağrıyor. Su içemiyorum, yemek yiyemiyorum. Büyük ninem çok ilaçlar yaptı. Tentürdiyot sürdü. Yüzüme lapalar tatbik etti. Biraz rahat ettim ama yine ağrıyor. Ninem beni bir dişçiye götürecek. Fakat ben korkuyorum. Acaba kendi kendine geçmez mi?

- Vah vah... Ağzını aç bakalım. O... Ne kadar fena... Dişlerin büsbütün çürümüş, siyahlaşmış. Diş etlerin de şişmiş, vah yavrucak... Bak, ağzın da fena fena kokuyor. Sen ağzını yıkamıyorsun, yemeklerden sonra dişlerini temizlemiyorsun

değil mi? Şu halde dişlerin kâmilen çürüyecek, bir zaman gelecek ki yemek de yiyemeyeceksin. Sonra sonra dişlerin dökülecek, yanakların buruşacak ve vaktinden evvel büzüleceksin. Tabii dişlerin olmayınca yemekleri iyi çiğneyemeyeceksin ve binnetice miden, bağırsakların bozulacak. Alelade diş ağrısından şikâyet ederken midem diye feryat edeceksin. O zaman ağzın daha fena kokacak ve arkadaşların yanında duramayıp senden uzaklaşacak.

O vakit sen bu vaziyetten sıkılacak, günden güne zayıflayacaksın. Senin bu halin hem seni hem de ananı babanı üzecek, düşündürecek. Ne kadar fena değil mi? Eğer bunun fenalığını tasdik edersen söylediklerimi iyi dinle ve yap. E mi yavrum? İnsan, bilhassa çocuklar dişlerine, ağzına pek ziyade dikkat etmelidir. Ağzımız mikrop denilen görünmez hastalık böceklerinin yuvası, yatağıdır. Onun için ağzınızı yemeklerden sonra herhalde yıkayınız, dişlerinizi temizleyiniz. Şunu unutmadan söyleyeyim ki bazı evlerimizde hala yemeklerden sonra el tası denen mini mini bir kap içinde tekmilhane halkının el ve ağızlarını yıkaması âdeti henüz maalesef terk olunmamıştır. Bunun ne kadar fena olduğunu söylemek bile fazla. Bunun için yemeklerden sonra hemen musluk başına koş ve yumuşak bir diş fırçasıyla suret-i amalini aşağıda tarif edeceğim diş tozundan bir miktar alarak dişlerini fırçaladıktan sonra sabun ve bol su ile ağzını yıka. Hele bunun arkasından yutmamak şartıyla bir miktar asit boruklu su ile de gargara yaptığın diş ve ağzının sıhhat ve selametini temin ettin gitti. Diş ağrılarından kurtulmak için kıvrana kıvrana dişçi dişçi doktor doktor gezmektense bu dediklerimi yapmak daha iyi daha kolay değil mi?

Mademki kolaylığını iyiliğini tasdik ediyorsun. Hiç şüphesiz bugünden itibaren eski adetlerini terk ederek dediğim tarzda diş ve ağzının nezafet ve sıhhatini muhafaza etmeyi de vaad edersin değil mi yavrum? Şu halde ben de sana diş tozunun nasıl yapılacağını tarif edeyim. Evinizde yoksa eczaneden onar gram karbonat ile klorat tüpü tas al. Bu beyaz tozları birbirine güzelce karıştır ve bir kutuya koy. İşte diş tozumuz hâsıl oldu. Ne kadar kolay ne kadar basit değil mi?

İşte yavrum, seni bu derece kolay bu derece sade bir terkip diş ve mide ıstırabından ve bilhassa ağız kokusundan kurtaracak ve güzel yüzünün taravetini muhafaza edecek. Sakın ihmal etme. E mi yavrum?

Sirkeci: Doktor Adanalı Ahmet Şükrü

KIRMIZI KÜLAH

[Bu hikâye, Fransa'nın en meşhur masal muharriri olan "Şarla Pier" in eseridir. Pier diğer masalları da bundan sonra sıra ile neşr edeceğiz. Bu hikâyeler yalnız çocuk eğlencesi maiyetinde olmayıp kıymet-i edebiyeleri itibariyle de nevine en mümtaz eserlerdendir.]

Vaktiyle küçük bir köylü kızı vardı. Bu kız gözlerin gördüğü, kulakların işittiği güzel kızların en güzeliydi. Onun için annesi onu çılgıncasına sever, büyükannesi de büsbütün çıldırırdı. Bu ihtiyar kadıncağız ona " kırmızı külah " yaptırdı. Bu külah o güzel kıza o kadar yakıştı ki artık herkes onu " kırmızı külah " ismiyle anıp çağırmaya başladı.

Günlerden bir gün güzel kızın annesi gevrek pişirmişti. Kızını çağırıp dedi ki:

- Git bak anneannen nasıl. İşittiğime göre hastaymış. Kendisine bir gevrekle bir çanak tuzsuz yağ götür.

Bunun üstüne kırmızı külah başka bir köyde oturan anneannesine gitmek üzere hemen yola çıktı. Yolda bir ormandan geçerken kurt babaya rast geldi. Kurt baba güzel kızı yemek sevdasına düştü. Fakat ormanda birtakım oduncular bulunduğundan bir türlü cesaret edemedi. Bunun üzerine güzel kıza nereye gittiğini sordu. Zavallı çocuk, kurdun sözlerini durup dinlemenin ne tehlikeli bir şey olduğunu bilmediğinden şu cevabı verdi:

- Anneannemi görmeye gidiyorum. Annemin gönderdiği gevrekle yağı götürüyorum.

Kurt tekrar sordu:

- Anneannen çok uzakta mı oturuyor? dedi.

Kırmızı külah da şöyle cevap verdi:

- Ya! Evet. Ta işte orada bir değirmen görüyorsun ya. İşte onun ötesinde köyün ilk evinde oturuyor.

- Peki, o halde ben de gidip anneanneni göreyim. Ben bu yoldan gideyim, sen de şu yoldan git. Bakalım hangimiz daha evvel varacağız.

Kurt baba bu sözleri söyledikten sonra kestirme yoldan alabildiğine koşup gitmeye başladı. Küçük kız da uzun yoldan gidiyor ve fındık toplayarak, gelinciklerin başında koşarak ve rast geldiği çiçeklerden demetler yaparak vakit geçiriyordu. Kurt baba çok sürmeden anneannenin evine vasıl oldu. Kapıyı çaldı. Tak tak.

- Kim o?

Kurt baba sesini değiştirerek hemen cevap verdi:

- Benim, kızınız kırmızı külahım. Annemin gönderdiği bir gevrekle bir çanak tereyağını getirdim.

Biraz rahatsız olduğu için yatağında yatan zavallı ihtiyar nine de yattığı yerden şöyle bağırdı:

- İpi çek, mandal açılır. dedi.

Kurt baba ipi çekti. Kapı açıldı.

Bunun üzerine kurt o anda ihtiyar kadının üstüne atlayıp zavallıcığı kaşla göz arasında yiyip yuttu. Çünkü kurt baba üç gündür bir şey yememişti.

Ondan sonra gidip kapıyı kapadı. Ve gelip ihtiyar ninenin yatağına girdi. Kırmızı külahı beklemeye başladı. Aradan biraz geçti. Kırmızı külah gelip kapıyı çaldı. Tak tak.

- Kim o?

Kurt babanın o kalın sesini işiten kırmızı külah evvela korktu. Fakat sonra anneannesinin nezle olduğuna hükmederek şöyle cevap verdi:

- Benim, kızınız kırmızı külahım. Size annemin gönderdiği bir gevrekle bir çanak tereyağını getirdim.

Kurt baba sesini biraz tatlılaştırarak:

- İpi çek, mandal açılır. Dedi.

Kırmızı külah ipi çekti, hemen kapı açıldı. İhtiyar kurt güzel kızın içeri girdiğini görünce yorganın altına saklanarak dedi ki:

- Gevrekle yağ çanağını rafa koy da gel. Koynuma gir, beraber yatalım.

Bunun üzerine kırmızı külah soyundu, gidip yatağa girdi. Ve anneannesinin yatak haliyle o kadar çirkin oluşuna hayret etti ve dedi ki:

- Anneanne ne büyük kolunuz var?

- Seni iyi kucaklamak için yavrum.

- Anneanne, ne kocaman bacaklarınız var!

- İyi koşmak için yavrum.

- Anneanne, ne iri kulaklarınız var!

- İyi işitmek için yavrum.

- Anneanne, ne büyük gözleriniz var!

- İyi görmek için yavrum.

- Anneanne, ne iri dişleriniz var!

- Seni kolayca yemek için yavrum!

Hain kurt bu sözleri söyler söylemez kırmızı külahın üstüne atladı ve zavallıyı yiyip bitirdi.

HİSSE

Bu kıssadan anlaşılacağına göre birtakım genç çocuklar ve bilhassa güzel yapılı latif genç kızlar her önlerine gelenin sözlerini dinleyecek olurlarsa pek fena bir şey yapmış olurlar. Çünkü sonra kurdun birine gıda olup giderler. Kurt demekten maksadım, cins cins kurtlar olduğundan dolayıdır. Yani kurtlar gayet uysal ve sakin görünürler. Gürültüsüz, kavgasız olurlar. Samimi, hoş ve latif edalarla küçük hanımların peşlerine düşüp evlerine hatta odalarının içine kadar onları takip ederler. Fakat acaba bu kuzu gibi kurtların en vahşi kurtlardan daha tehlikeli olduğunu bilmeyen kalmış mıdır?

****

Küçük Hikâye
Muharriri: Alfons DUDE
Mütercimi: Hazım

YILDIZLAR

Vaktiyle Loyeren dağlarında çobanlık ederken haftalarca insan yüzü görmeden yaylalarda yapayalnız yaşadığım olurdu. Yanımda köpeğim Layri ile sürümden başka kimse bulunmazdı. Yalnız ara sıra Mon Doloj papazı ilaç yapmak için birtakım otlar toplamak üzere o civardan geçer ve bazen de kömürcülerden birinin simsiyah bir çehre ile geçtiği görülürdü. Fakat bütün bu saf insanlar, yalnızlığın tesiriyle adeta söz söylemek itiyadını kaybetmiş gibi sakin ve sakit kimselerdi. Onun için konuşmaktan hoşlanmazlar ve aşağıda yani şehirlerle köylerde görüşülüp konuşulan şeylerden tamamıyla bihaber yaşarlardı. İşte bundan dolayı her on beş günde bir aşağıdaki çiftlikten bana iki haftalık erzakımı getiren katırın bulunduğu dağa doğru yükselen yol üstünde gittikçe yaklaşan çıngırak sesini duymak ve sonra çiftlik uşağı küçük Miyaru'nun, cevval gözleriyle Nurad ninenin kırmızı horozunu görmek bu yalnızlıkta benim için en büyük saadet olurdu. Ben onlara memleketten havadis sorar, yeni doğanlarla yeni vaftizlerin tafsilatını hep onlardan öğrenirdim. Fakat asıl beni alakadar eden şey, efendimin kızı Matmazel İstefanet idi. Tekmil o havalinin en güzel kızı o idi. Onun için kendisiyle pek fazla alakadar olduğumu belli etmemeye çalışarak şenliklerle gece eğlentilerine çok gidip gitmediğini ve eve yeniden, çapkın gençler gelip gelmediğini sorup anlardım. Şimdi eğer siz bu gibi şeylerin bana ne aidiyeti olduğunu soracak olursanız ben de size derim ki; ben o zaman yirmi yaşında olduğum gibi, İstefanet de o yirmi senelik hayatımda gördüğüm kızların en güzeliydi.

Günlerden bir pazar günü ben on beş günlük erzakı bekleyip dururken Ester'in gelmesi her nedense pek gecikti. Onun için sabahleyin kendi kendime bu teehhürü kilisedeki büyük ayine atfettiğim gibi öğleye doğru da şiddetli bir fırtına başladığından yolların bozukluğundan dolayı katırın yola çıkamamış olmasına ihtimal verdim. Nihayet saat üçe doğru bulutlar çekilip gökyüzü temizlenmiş ve ıslak dağlar güneşin altında parlamaya başlamış olduğundan, yapraklardan damlayan suların şırıltısı ve derelerin taşkınlıkları içinde katırın boynundaki çıngırakların neşeli

bir bayram ahengi şeklinde akseden seslerini duymaya başladım. Fakat bu sefer hayvanı sevk eden ne küçük Miyaru ne de ihtiyar Nurad Nine idi. Bu sefer onu sevk ve idare eden... Söyleyin bakayım kimdi?... Bizim matmazeldi çocuklar!... Bizzat bizim matmazel heybenin orta yerine oturmuş. Ve bir taraftan fırtınanın bir taraftan da dağlardaki serin havanın tesiriyle yüzü büsbütün pembeleşmişti.

Küçük Miyaru hastaymış, Nurad Nine de bir müddet istirahat etmek üzere izin alıp çocuklarının yanına gitmiş. Güzel İstefanet katırdan inerken bana bütün bu havadisleri anlatıyor. Ve yolu şaşırdığından dolayı da geciktiğini söylüyordu. Fakat çiçekli kurdeleler tentenelerle müzeyyen bayramlık elbisesiyle parlak etekliğinden öyle anlaşılıyordu ki, yolunu şaşırıp çalılıklar arasında kalmış olmaktan ziyade yer yer de dans ederek gecikmiş olması daha makul olmak lazım gelirdi. Ah bilseniz o ne güzel çocuktu! Gözlerim bir türlü bakmasına doyamıyordu. Zaten ben onu hiç bu kadar yakından görmemiştim. Bazen kışın sürüler ovaya indikten sonra ben akşam yemeğini yemek için çiftliğe döndüğüm zaman kendisi bulunduğumuz salonun bir tarafından girip bermutat süslü ve biraz da mağrur bir eda ile hizmetçilere lakırdı bile söylemeksizin bir şimşek gibi öteki taraftan çıkıp giderdi. Şimdiyse işte önümde duruyordu. Ve ta buraya kadar sırf benim için gelmişti. Böyle bir vaziyette ben aklımı bile kaybetsem yerden göğe kadar hakkım olmaz mıydı?

İstefanet sepetten erzakımı çıkarttıktan sonra kemal-i hayretle etrafına bakmaya başladı. Sonra pazar günlerine mahsus olan o güzel etekliğini örselememek için biraz kaldırarak mandıraya girdi. Yattığım yeri ve ot minderiyle, koyun postundan yorganımı, duvarda asılı duran gocuğumu, değneğimi ve çakmaklı tüfeğimi görmek istedi. Bunlar onu eğlendiriyordu. Sonra bana döndü:

- Zavallı çobancık, demek ki sen burada yaşıyorsun, öyle mi? Böyle yapayalnız yaşamaktan kim bilir ne kadar da canın sıkılır! Sen burada ne yaparsın? Ne düşünürsün? dedi.

Doğrusunu isterseniz ben onun bu sualine:

- Sizi düşünürüm hanımcığım!

diye cevap vermek istiyordum. Hem böyle söyleseydim, bu sözüm yalan da olmazdı. Fakat heyecanımdan o kadar şaşkın bir hale gelmiştim ki bir türlü söyleyecek bir söz

bulamıyordum. Öyle zannederdim ki benim bu halimi o da anlıyor ve hain kız beni büsbütün şaşkın ve mahcup etmek için muziplik ediyordu:

- Tabii sevgilin ara sıra seni görmeye gelir, öyle değil mi çoban? Hem çobanlar sevgililerine altın keçi derler, değil mi? Kim bilir senin altın keçin ne güzeldir! Herhalde peri gibi dağ başlarının perisi gibi bir şeydir, değil mi? diyordu. O bana bu sözleri söylerken, filhakika bir periye benziyor. Gökyüzüne doğru kaldırdığı güzel yüzünün o tatlı tebessümüyle ve bu ziyaretini tıpkı bir hayalin birdenbire gelip geçmesine benzetmek isteyen isticaliyle hakikaten dağ başlarının perisine benziyordu.

- Allah'a ısmarladık çoban.

- Uğurlar olsun hanımcığım.

İşte artık gitmişti. Boş sepetleri alıp gitmişti.

İstefanet

AİLE OYUNLARI

Çiçek karilerini eğlendirmek ve vakitlerini hoş geçirtmek için her evde tedarik edilecek vesaite böyle aile oyunları tertibine yarayacak resimleri ara sıra karilerine takdim edecektir.

İMTİHAN MI? İNTİKAM MI?

İmtihandan çıktım. Pişmiş pancar gibi kızardığına hiç şüphe etmediğim yüzümden kaya kaya akan, gözlerimi yakan ter tanelerini mendilimle kurulayarak; kendimi dar attım. Kapıda sırasını bekleyen, korkudan heyecandan haşlanmış patates gibi soluk, kirli sarı bir renge giren arkadaşım; ümitsizliğin verdiği bitkinlikle ağlar gibi:

- Nasılsın Necdet?.. dedi. Sıkıyorlar mı?..

- Hiç Sorma!.. Hele kesik kumral saçlı mümeyyiz hanım yok mu? Hiç de göründüğü gibi tatlı değil!..

Sözümü bitirmeye vakit kalmadı. Mümeyyizlerin ortasındaki camın müstehzi, titrek telaşlı sesi koridorda aksetti. Büyük çuha perdeleriyle insana karanlık bir türbe his ve hazzını veren hoş, kuytu imtihan odasının korkunç yabani ağzı gibi yavaş yavaş açılan kocaman kapısı, korkudan bir yığın at şekline giren biçare şişman arkadaşımın da üstüne kapandı. Allah kolaylık versin.. Dedim ve oradan uzaklaştım.

Kim ne derse desin ve ne kadar zeki ve çalışkan olursanız olun, imtihana girmek, imtihan vermek, imtihan etmek kadar kolay değil!. Muhterem muallim ve mümeyyiz beylerin hatırları kalmasın. Müsaadeleriyle bu hale imtihan diyeceğimize intikam desek acaba nasıl olur? Hiç şüphe yok ki, kati bir tevekkül ve teslimiyet ile her birerlerinden ayrı ayrı birer ümid-i şefkat ve hidayet arar ve bekler vaziyette süklüm büklüm karşılarında oturduğumuz muhterem muallim ve mümeyyiz beyler de şu sandalyelerde, bir dev gözü gibi insana bildiğini unutturan o simsiyah yazı tahtaları başında çocukken ne terler dökmüşler, ne heyecanlar geçirmişlerdir.

Her halde imtihan odasına bir sinema huzur ve serbestisi ile girip çıkmadılar ya!.. Bu muhakkak. Şu halde muhterem hocalarımız ya vaktiyle çektiklerinin intikamını bizden alıyorlar yahut bu; tekerrür ve tatbiki zaruri bir âdet, bir anane… Kim bilir, belki biz de bugün çektiklerimizin acısını yarın bizden sonrakilerden çıkaracağız… Bu da iyi bir teselli… Fakat hem geç ve hem güç ve bilhassa dönmek ve tekrar tekrar imtihana girmek korku ve beliyesi olmasa…

Mazlum

YILDIZLAR

İnişten aşağı doğru kaybolup gittiği zaman, katırın nalları altında yuvarlanan çakıllar birer birer kalbime düşüyor zannediyordum. Bu çakıl seslerini çok zaman dinledim. Daldığım hülyayı dağıtmaktan korktuğum için yerimden kımıldamaya bile cüret etmeksizin ta gün batıncaya kadar sanki uyumuş ve uyuşmuş gibi kaldım. Fakat akşamüstü derelerin dibi mavileşmeye ve koyunların birbirine sokulup mandıraya dönmek için bağrışmaya başladıkları sırada aşağıdan ismimi çağırdıklarını duydum. Ve küçük hanımın birdenbire karşıma çıktığını gördüm. Şimdi artık deminden olduğu gibi yüzü gülmüyor, bilakis korkudan, soğuktan ve ıslaklıktan titreyerek geliyordu. Galiba aşağıda dereyi taşkın bulmuş ve hızlı geçeyim derken boğulmak tehlikesi geçirmişti. Fakat şimdi işin en müthiş ciheti gecenin bu saatinde artık çiftliğe dönmek imkânı kalmamış olmasıydı. Çünkü bizim küçük hanım kestirme yolları tek başına bulup çıkamazdı. Ve ben de sürüyü bırakıp gidemezdim. Onun için geceyi dağ başında geçireceğini düşündükçe canı sıkılıyor ve bilhassa evden merak edeceklerini hesap ettikçe ne yapacağını şaşırıyordu. Ben elimden geldiği kadar kendisini teselliye gayret ediyordum.

- Temmuzda geceler kısa olur hanımcığım. Onun için üzüntünüz çok sürmeden sabah olacaktır, diyordum. Bunun üzerine de derenin suyundan sırılsıklam olan ayaklarıyla elbisesini kurutmak için çarçabuk büyük bir ateş yaktım. Ondan sonra önüne sütle piyaz getirdim. Fakat zavallı yavrucak ne yemek düşünüyor ne ısınmaya ehemmiyet veriyordu. Onun için gözlerinde iri yaşlar beliriyor ve onun bu halini gördükçe bana da ağlamak arzusu geliyordu.

Bu sırada artık sular kararıp tamamıyla gece olmuştu. Günbatısı tarafındaki dağların tepelerinde hafif bir güneş bakiyesinden bir ziya buharından başka bir şey

kalmamıştı. Ben küçük hanımın artık mandıraya gidip istirahat etmesini teklif ettim. Taze saman üzerine yepyeni bir pösteki sererek:

- Allah rahatlık versin, dedim.

Ve dışarı çıkıp kapının önüne oturdum. Ulu Tanrı'nın bin bir adına birden ant içtim ki damarlarımdaki kanı yakıp tutuşturan aşk ateşime rağmen, bu sırada aklımdan hiçbir fenalık geçmedi. Mandıranın bir köşesinde o tatlı uykusunu seyredip duran koyun sürüsünün yanı başında efendilerimin kızının bizim küçük hanımın bütün koyunlarımdan daha kıymetli daha beyaz bir kuzu gibi benim taht-ı muhafazamda istirahat etmekte olduğunu düşünmekten mütevellit büyük bir gururdan başka bir şey duymuyordum. Ömrümde gökyüzünü o kadar derin ve yıldızları o kadar parlak görmemiştim. Tam işte bu sırada mandıranın parmaklığı birdenbire açıldı. Ve güzel İstefanet meydana çıktı. Gözüne uyku girmemişti. Hayvanlar kımıldanarak samanları hışırdatıyor veyahut rüyalarında meliyorlarmış. Onun için küçük hanım ateş başına gelmeyi tercih etmiş. Ben onun geldiğini görür görmez keçi postundan gocuğumu derhal omuzlarına attım. Ateşi parlattım. İşte bu suretle birbirimize bir şey söylemeden yan yana oturup kaldık. Eğer siz de benim gibi yıldızlar altında gece geçirdiyseniz, insanların uykuya daldıkları zaman ortalığın tenhalığıyla sessizliği içinde bir âlem-i esrar uyandığını herhalde bilirsiniz. İşte o zamanlar membaların şırıltısı daha vazıh bir terane şeklini alır ve göllerde birtakım parıltılar peyda olur dağ başlarının bütün perileri büyük bir serbestiyle gidip gelirler. Bilhassa havada nameri birtakım mevcudiyetlerin birbirlerine sürtünmeleri işitilir, duyulmaz sesler duyulur, dallar büyür ve otlar uzayıp çıkar gibi olur. Gündüzleri mahlûkat yaşar, fakat geceleri eşya ve cemadatın hayatı başlar. Eğer insan bu hayata alışmamış olursa içine korku girer. İşte bundan dolayı bizim küçük hanım da baştan aşağı titriyor ve en hafif bir gürültü olur olmaz hemen bana doğru sokuluyordu. Bir aralık aşağıda parlayıp duran gölden uzun ve hırçın bir çığlık koptu. Dalgalana dalgalana bize doğru yükseldi. Aynı zamanda aynı istikamete doğru başlarımızın üstünden güzel bir yıldız aktı. Ve güya işittiğimiz feryadın içinde bir de ziya yükseliyormuş gibi bir şey oldu. İstefanet yavaş sesle bana:

- Bu nedir? Diye sordu.

Ben de ona:

- Cennete giden bir ruh hanımcığım!

dedim. Ve hemen istavroz işareti yaptım. O da benim gibi yaptı. Ve bir müddet yüzü gökyüzüne müteveccih istiğrak içinde kaldı. Sonra bana dedi ki:

- Siz çobanlar sihirbaz olurmuşsunuz, doğru mudur çoban?

- Hayır, katiyen küçük hanım. Fakat biz burada yıldızlara sizden daha yakın olduğumuz için onların içinde neler olup bittiğini ovadakilerden daha iyi biliriz.

O hala başını eline dayayıp gökyüzüne bakıyor ve koyun postunun içinde küçük bir semavi çobanına benziyordu.

- Ne kadar da çok yıldız var! Aman ne güzel! Ömrümde bu kadar çok yıldız görmemiştim. Bunların isimlerini bilir misin çoban?

- Bilmez olur muyum hanımcığım? İşte bakın! Ta bizim üstümüzde parlayan şu yol yok mu? İşte ona Samanyolu (Kehkeşan) derler. Büyük Fransa'dan doğru İspanya üzerine gider. Vaktiyle kahraman Şarlman Araplarla harp ederken ona yol göstermek üzere Sen Jak bunu kendi eliyle çizmiş. Biraz daha ilerde dört tekerleği parlayan şey de ruhların arabası (Deb-i Ekber) dır. Ve üçüncü beygirin karşısında yatan o mini mini yıldıza da arabacı denir. Arabanın etrafında düşüp duran şu yıldız yağmurunu görüyor musunuz? İşte onlar da Hak Teâla'nın cennet-i âlâya kabul ettiği ruhlardır. Biraz daha aşağıda ve yine cenup istikametinde parlayan yıldızlar meşalesi (Jan Dömilan) dır. Bu yıldız hakkında bakın çobanlar ne anlatırlar:

Rivayete nazaran bir gece Jan Dömilan, Üç Kral ve Yedi Kızlar'la beraber ahbaplarından yıldızın düğününe davetliymiş. Yedi Kızlar yetişmişler. Yalnız o tembel Jan Dömilan uykusundan pek geç kalktığından en arkada kalmış. Ve önden gidenlere hiddet ettiğinden onları durdurmak için elindeki asayı üzerlerine atmış. İşte bundan dolayı Üç Kral'a aynı zamanda Jan Dömilan'ın asası da derler. Fakat hanımcığım, bütün bu yıldızların en güzeli bizim yıldızımız, yani çoban yıldızıdır. Bu yıldız seher vakti sürülerimi mandıradan çıkarırken bizi takip ettiği gibi, akşam mandıraya dönerken de bize yol gösterir. Biz çobanlar ona Matmazel Maglon da deriz. Bu güzel Maglon Pier Döperuvans Jahl'ın peşinde koşup durur ve her yedi senede bir onunla evlenir.

-Nasıl çoban, demek yıldızlar da düğün yaparlar. Öyle mi?

- Yapmaz olurlar mı hanımcığım!

Bunun üzerine ben ona bu düğünlerin ne demek olduğunu izaha çalıştığım sırada, taze ve ince bir şeyin hafifçe omzuma yaslandığını hissettim. Bu hafif şey, matmazelin uykudan ağırlaşıp kurdelelerini, tentenelerini ve o dalga dalga saçlarını hoş bir dalgınlıkla örseleyerek üzerime yaslayan başıydı. Gün doğarken gökyüzündeki yıldızların solup silindiği zamana kadar o hep işte bu vaziyette bilahareket kaldı. Ben onun uykusunu seyrediyor ve ta içimde tuhaf bir heyecan duymakla beraber zihnimden en güzel ve en temiz fikirlerden başka bir şey geçirmeyen bu aydınlık gecenin o lahuti ziyası altında bulunuyordum. Etrafımızda yıldızlar bunun bir koyun sürüsü itiyadıyla sessiz yürüyüşlerine devam ediyorlardı. İşte bu hal içinde bizzat bana öyle geliyordu ki bu yıldızların biri; en incesi, en parlağı yolunu şaşırıp gelmiş ve uyumak için omzuma konmuştu.

KREZÜS'UN HAZİNELERİNDE

Şarkta Keyhüsrev, yüce bir devletin temelini kurarken, garpta malik olduğu servet ve ihtişamda mağrur bir kral Lidya Kralı Krezüs yaşıyordu. Tabiatın Lidya'ya verdiği güzellikler altın zerreleriyle akan, çağlayan dereler bu mütekebbir hükümdarda haklı bir his-i gurur uyandırmıştı.

Lidya'da her şey güzeldi. Ormanlarında bülbüller şakırdar, kuşlar cıvıldarken uzun saçlı Lidya kızları üç telli sazlarıyla coşarlar. Bu servet ve ihtişam menkıbelerini büyük bir mesti içinde terennüm ediyorlardı.

Lidya böylece zevk ve sefa içinde çalkalanırken buralardan havalanan zafer kuşları İran'a, bu çöller memleketine de uğramışlar ve Keyhüsrev'e yakında Krezüs'un hazinelerine sahip olacağını müjdelemişlerdi. Öyle bir gün geldi ki günden güne büyüyen, genişleyen İran ile servet ve ihtişamlarına güvenen Lidyalılar arasında bir harp zuhuru emr-i vaki haline geldi. Ve nihayet beklenen cidal müthiş bir gök gürültüsü gibi başladı. Lidyalılar yarım zırhlarını giymiş, kargılarıyla mecehhez oldukları halde, Lidya sularını müdafaaya şitab ederlerken, İran askerleri de başlarında Keyhüsrev olduğu halde kendilerini altınlara gark edecek olan Krezus'un hazinelerine doğru koşuyorlardı. İran orduları Talas Irmağı'nda günlerce aktılar. Sanfayurs kıyılarından öteye geldikleri zaman Lidyalılarla karşı karşıya

bulunuyorlardı. Harp başladı. Günlerce devam etti. Süngüler, kargılar birbirine karıştı. Ve öyle bir levha oldu ki orada İran askerlerine karşı Lidya hazinelerinin mukavemeti tasvir olundu. Fakat bütün emekler beyhudeydi. Çünkü o güvenle hazineler tahkim edilen sular gibi İran kahramanlığı karşısında hakir ve zelil kaldı.

Sardın sükutu Krezüs'un ölümü demektir. Filhakika zevk ve ihtişam içinde yaşayan Krezüs hatrına bile getirmek istemediği ve onu daima istihkar ettiği ölüm nihayet kendisini bulmuştu. Bir sabah İran ufkundan doğan güneş, Lidya hazinelerinin şarka intikal ettiğini cihana ilan ederken, Krezüs metin adımlarla kendisini yakacak olan önündeki ateş yakınına doğru ilerledi. Birdenbire kızıl alevlerin arasına atıldı. Son demine kadar hiç ses çıkartmadı. Fakat vaktaki ölüm ateşi can evine ulaştı. İşte o zaman Krezüs gür bir sesle : " Solon, Solon! " diye haykırdı.

Evet, Solon bu büyük Yunan hekimi Krezüs'a servet ve ihtişamına lüzumundan fazla güvenmesini, nihayet ölümün kendisi için muktedir olduğunu ihtar eden, bu suretle hakikati söyleyen yegâne insandı. İşte Krezüs herhalde son nefesinde bu büyük hakikati hatırlamış olacak ki " Solon, Solon! " diye o büyük hekimi yâd etmişti.

KARİLERİMİZİN YAZILARI

Fantezi:

"Köylerden birinde gördüğüm asri bir diş tedavihanesi"

Her sene âdetimdir, mektep tatilinde civar vilayetlere doğru şöyle bir tetkik seyahati yapar; mektepte öğrenebileceğim şeyleri tabiatta tatbik ederek bazen pek faydalı neticeler elde ederdim. İşte geçen yaz tatilinde bir müddet İzmit köylerine doğru yaptığım bir seyahat bana diş çekmek usulünü keşfettirdi.

Bir sabah evinde misafir bulunduğum köylüyle esnafın yaptığı hararetli satışı seyretmek üzere pazara kadar inmiştik. Orada gördüğüm hiçbir kimse köyün yegâne demircisinin dükkânından, çenesini eliyle tutarak ve mütemadiyen kan kusarak çıkan zavallı bir müşteri kadar nazar-ı dikkatimi celp etmemişti.

Şehirde görülmesi gayr-ı mümkün bazı âdetlerin bu medeniyete susamış köylerde elan hüküm sürmekte olduğunu bildiğim içindir ki, bu köylünün de böyle bir sakim bir itiyada kurban gittiğini lahzada tahmin eder gibi olmuştum. İçimde uyanan bir merak saikasıyla nalbant efendinin dükkânına doğru ilerledim. Bu hazık hekimi herhalde öküz, manda, fakat ekseriyetle eşek müşterileri henüz gelmeye başlamadıkları için olacak ki insan müşterilerini tedavi ederken buldum. Burası hem hayvanların tepinerek nallandığı bir dükkân, aynı zamanda da asrî bir diş tedavihanesiydi! Karşıdan şehirli olduğumuzu fark eylemek zekâvetini gösteren dişçi usta bizi, " Buyurun efendim. " cümle-i nazikâne ve amiyanesiyle karşıladı. Ve bera-yı istirahat bir yer gösterdi. Sonra bir sandalye üzerine oturttuğu kuzu kadar muti müşterisiyle meşgul olmaya başladı. Efendi-i mümaileyh de herhalde dişlerinden muzdarip bulunuyorlardı. Ve bera-yı tedavi buraya kadar ihtiyar-ı zahmet eylemişlerdi. İlk iş olmak üzere nalbant usta keçe gibi açtırdığı müşterinin ağzında hayvan tırnaklarını elleye elleye pek temiz bir hal almış olan nazik parmaklarıyla otuz iki dişinin yerinde olup olmadığını tetkik etti. Herhalde bir dişten fazlası için mesuliyet kabul etmeyeceğini anlatmak istiyordu. Hangi dişin nakl-i mekân etmeye niyetlendiğini müşterisinin muhtelif nevalardan çıkarttığı " do " ," re " misüllü seslerle ianesiyle de tayine muvaffak olan dişçi usta elini bin bir dertten küskün, paslı bir hal alan tele uzattı. Ve onun bir ucunu hastanın dişine şayan-ı hayret bir maharetle ilmekledi. Diğer ucunu da atların vesair hayvanatın bağlandığı pişkin halkaya raptetti. Aman ya Rabbi! Bu dişçi ne garip adamdı! İnsanları bile - dişlerini çekmek için dahi olsa - hayvan gibi bağlıyordu. Ve sonra derin bir tevekkülle:

- Ağam, sen burada bekleyedur, dedi. Dişin şimdi çıkacak.

Ve eline aldığı bir demir çubukla ocağa doğru ilerledi. Ateşi körükledi, körükledi. Demiri kıpkızıl yaptı. Biçare köylü hala dişinin çıkmasını boynu bükük bekliyordu. Dişçi usta elindeki kızgın çubukla yavaş yavaş geldi. Ve onu birdenbire arka taraftan adamcağızın burnu hizasına tutunca biçare köylü çılgınca bir hareketle geriye doğru atıldı. Sonra korkusunu teskin etmek için damağını yokladı. Eline biraz kan bulaştı. Birdenbire halkaya bakınca telin ucundaki dişin kendisiyle istihza edercesine bir aşağı bir yukarı sallandığını gördü. Ve işte o zaman dişinin çıktığını anlayabildi. Yavaş yavaş doğruldu. Kalktı, sendeledi. Ve dükkândan uzaklaştı.

Adamcağızın bundan memnun olup olmadığını söylemiyorum. Fakat herhalde nalbant usta bu yeni ve garip keşiften dolayı çok memnundu.

Haziran 926 B.E. Hikmet

ÇOBAN MEHMET [KARDEŞİM SABAHATTİN'E]

İstiklal Harbi'nde çobanın biri,
Sakarya boyunda koyun güderdi.
Kan gibi görür de bu koca nehri
Coşardı kalbinde vatanın derdi.

Bir gün yine böyle koyun güderken,
Karşıki yamaçtan indi bir manga.
Bu " Yunan haini " bilirim derken,
Yorgun hayalini sardı " Palanga "

“Efzunlar” Mehmet'in yanında durdu,
Sordular, Nerede Türk'ün askeri?
Hiç söyler mi Mehmet, çünkü kanında,
Milliyet var idi, dönmezdi geri.

Zabit bu aslana bir dipçik vurdu!
Söyle, haydi sersem nerede asker!
Mehmet inat etti zabit kudurdu.
Anlayın bir Türk'e kaç cihan değer!

Baktılar söylemez bu Mehmet çoban.
Derin mi, dediler söyle burası.
Mehmet, derin dedi, geçilmez buradan.

Hiç derin değildi burası nehrin.
Göründü gözünde vatanın yaşı.
Yine tekrar etti, hem de çok derin!

Mademki derindir ispat et bize!
Mehmet girip nehre upuzun yattı.
Bir “kök”e sarılıp çorağa battı.

Efzunlar bakarken bu Türk çobana
Gördüler güneşi boyamış kana

Bir müddet sonra da suyun üstünde
Bir ceset belirdi, bu Türk çobandı
Bunun yüzdüğü şey kıpkızıl kandı

Öldü... Söylemedi nerede asker
Anlayın bir Türk'e kaç cihan değer!

Balıkesir Muallim Mektebi - Geredeli Mustafa Şevket

SEVGİLİ ÇİÇEK'E

On beş günde bir açan
Bize saadet saçan
Çiçek! Ey latif Çiçek
Seni biziz sevecek

Türkiye'nin ilk Çiçek'i
Hanımların bebeği
Beylerin kelebeği
Seni biziz sevecek

Türkiye'de eşin yok
Resimlerin süslü çok
Neşemiz hep Çiçek'te
Seni sever her çocuk

Yeni doğan bir bebek
Bu gördüğünüz Çiçek
Gittikçe büyüyecek
Bizi tenvir edecek

Her şeyimize bedel
Çiçek'imiz pek güzel

On beş günde açarak
Evimize yine gel

Tarsus: Ömer Teay

ASİ KARİYE

Nezihe Hazım Hanım Efendi tarafından Fransızcadan tercüme edilmiş olan bu meşhur eserin şimdiye kadar yalnız Fransa'da iki yüz seksen beş kere tab olunmuş ve birçok lisanlara tercüme edilmiş olduğunu söylemek kıymeti hakkında bir fikir vermeye kâfidir. Zannederiz bu meşhur romanın idarehanemiz tarafından pek yakında forma forma neşredileceğini karilerimize tebşir eyleriz.

Müsabakalarda kazanan karilerimizin mükâfatlarını idarehanemizden aldırmalarını rica eyleriz. Birinci nüshamızdaki münderecatsız hikâyeye mevzu bulanlar: İstanbul karilerimiz arasından Bülent imzalı hikâye. İkinciliği (270) Hikmet, üçüncülüğü Üsküdar Erkek Lisesi'nden (104) numaralı Osman Lütfullah beyler kazanmıştır.

Birinci nüshamızdaki resimli bilmecenin halline İstanbul'dan 1063 karimiz iştirak etmiş ve ağlayan çocuğun babasının sakalı altında olduğunu bulmuşlardır. Hal eden İstanbul karileri arasında çekilen kurada birinciliği Yeşilköy'den Behiç Naci, ikinciliği Üsküdar Yirminci Kız Mektebi'nden (660) Macide Rıza, üçüncülüğü İstanbul Dokuzuncu Kız Mektebi'nden (21) Türkan Nuri Hanım ve beyler kazanmışlardır.

Kartpostal Kazananlar: Gelenbevi Mektebi'nden Nazmi oğlu Cemal, Beyoğlu Üçüncü Mektebi'nden (305) Mustafa Münir, İstanbul Onuncu Mektep mezunelerinden Siret Necati, Eyüp Sultan'dan Necmettin, Nişantaşı Teşvikiye'den Nejat, Beylerbeyi 26. Erkek Mektebi'nden Mahmut Rakım, Üsküdar Yirmi İkinci Kız Mektebi'nden (20) Melahat; İmalat-ı Harbiye-i Sanayi Mektebi'nden Mehmet Cemil, Feneryolu'nda Yaver Ağa Sokağı'ndan Necdet, Şehzade Süleyman Paşa Sokak'ında 21 numaralı haneden Hasan Bey kerimesi Saime Hasan, Kadıköy Orta Mektebi'nden (581) Mehmet Ali Azmi, Şehzadebaşı'ndan Selimpaşa Yokuşu'nda 4 numaralı hanede H. Enver, Karagümrük'ten 27.Mektebi'nden (356) Ali Namık, Üsküdar On Sekizinci Mektep'ten (59) Şükriye, Arnavutköy'den Vacide Emin,

Numune-i İrfan Mektebi'nden (439) Yusuf Recep, Üsküdar Lisesi'nden (220)Cemil, Feyz-i Ati Mektebi'nden H.Ethem, Feneryolu'nda Bağdat Caddesi'nden (165) numaralı haneden Münire Cemal, Beşiktaş'ta Akaretler'den M.Suphi, Üsküdar İttihat Lisesi'nden (193) Mehmet Zeki, Mahmudiye Mektebi'nden (110) Hüseyin Remzi, Unkapanı Kasap Demirhun Mahallesi'nden Nimet, Emirgan'da Ali Suat, Üsküdar İttihat Lisesi'nden D.Celal, İmalat-ı Harbiye-i Sanayi Mektebi'nden Hasan Basri, Üsküdar karilerimizden (01) A. Hulusi, İstanbul İlk Mektebi'nden (411) Sıtkı Rıza, Büyükada'dan Nadide, Kızıltoprak İstasyon civarından (49) numaralı köşkte Sadiye Tahsin, Kadıköy Onuncu Mektebi'nden (264) Aliye Cemal, Kasımpaşa Zincirlikuyu'da Armutçu Hamamı'nda (232) numaradan Muzaffer, İtalyan Ticaret Mektebi'nden Vecdi, Sütlüce'den Beşire Hanım ve beyler.

Aleni Muhabere:

Üsküdar İttihat Lisesi dördüncü sınıf talebesinden Fethi Efendi'ye: Acilen bir fotoğrafınızın gönderilmesini rica ederiz.

***

Birinci nüshamızdaki resim boyama müsabakamızda İstanbul birinciliğini İstanbul Lisesi'nden Adnan, ikinciliğini Sanayi Mektebi'nden İbrahim Beyler kazanmıştır.

Resim Defteri Kazananlar: İstanbul Lisesi'nden Nuri, Kadıköy Mecidiye Dergah'ında Tevfik Bey mahdumu Ali Mazhar, Robert Kolej'den Mecdi Ziya, Kadıköy Lisesi'nden M.C, Sanayi Mektebi'nden Nüzhet, Galatasaray'dan Ahmet Naci, Sanayi Mektebi'nden T.Süleyman, Üsküdar Kız Sanayi'den Nigar Ali, Çengelköy'den Müzeyyen Fazıl, Gelenbevi Mektebi'nden Nazmioğlu Cemal, Galatasaray Lisesi'nden (180) Mustafa Necip, Üsküdar Fererler Mektebi'nden Cemal, Vefa Lisesi yedinci sınıfından (320) Reşat Nuri, Arnavutköy'den Nazlı Yıldız, Feyz-i Ati Lisesi'nden (101) Veli Galip, Beşiktaş Dolmabahçe Caddesi Akaretler'den M.Suphi, İtalyan Mektebi'nden Hüsamettin Nadir, Robert Koleji'nden S.S., Defterdar'dan Hasan Tahsin Beyoğlu Murat, Nişantaşı Cabi Caddesi Nezihe Macit, Heybeliada'dan Müjgân Beha, Kız Muallim Mektebi'nden M.N, Beşiktaş Ihlamur Caddesi'nden (113) Rüstem Seha Hanım ve beyler bir resim defteri kazanmışlardır.

Birinci nüshamızdaki el işi müsabakasına yalnız bir efendi iştirak etmiş ve binaenaleyh müsabakamız on gün daha temdit edilmiştir.

BİLMECE VE MÜSABAKALARIMIZ

1.Resim Müsabakası: Mini mini kız ve kuzu resmini kopya ediniz. Ve boyayıp bize gönderiniz. İstanbul ve taşra karilerimiz arasında birinciliği kazananlara ikişer lira, ikincilere birer buçuk lira, üçüncülere birer lira ve dördüncülerden yirmi beşincilere kadar birer resim defteri hediye edilecektir.

2. Resimli Bilmece : Şu şapkalı ve şişman adamın resmini dikkatle tetkik ediniz. Ve nazara çarpan dört gayr-ı tabiliği bulunuz. Bulanlar arasında çekilecek kurada İstanbul ve taşra birincilerine ikişer, ikincilere birer buçuk, üçüncülere birer lira ve dördüncülerden yirmi beşincilere kadar birer güzel kitap hediye edilecektir.

3. Yazı Müsabakası : Bir bayram yerini tasvir ediniz. En güzel tasvir eden üç karimize mecmuamızın birer senelik aboneliği hediye edileceği gibi eserleri resimleriyle beraber mecmuaya derç olunacaktır.

KARİ VE KARİELERİMİZİ TANIMAK VE TANITMAK İSTİYORUZ

Üçüncü nüshamızdan itibaren kari ve karielerimizi tanımak ve yekdiğerlerini tanıtmak için muallime ve mektepli hanımlarla, muallim beyler ve mektepli efendilerin resimleri Çiçek'e derç ve her nüshanın intişarından sonra bu resimlerin kopyalarını resim sahiplerine hediye edeceğiz. Karilerimiz bu klişelerle bir miktar matbaa mürekkebi elde ederek evlerinde kendilerine resimli ziyaret kartları ve mektup kâğıtları yapabilirler. Bu klişeleri İstanbul karilerimiz bizzat idarehanemizden alacaklardır. Taşra karilerimize ait olanları posta ile gönderilecek ve fakat posta ücreti kendilerine ait olacaktır. Sevgili karilerimizin iyi çekilmiş birer fotoğraflarını vazıh adresleriyle şimdiden idarehanemize göndermelerini rica ederiz.

3.SAYI

Büyük Adamlar

SOKRAT

[Bu nüshamızda fikir alanındaki büyük adamlardan Sokrat'ı takdim ediyoruz. Sokrat milattan 468 sene evvel Atina'da doğdu. 400 senesinde ölüme mahkûm olarak zehir içmek suretiyle ebediyete göçtü.]

Bir vakitler Koca İran İmparatorluğu'na Akdeniz'de meydan okuyan Platea ve Miykale zaferlerini ibda eden Atina ve Yunanistan nihayet sükûta doğru koşarken, ezmine -i kadimenin en büyük dâhisi ve mütefekkiri olan bir adam yaşıyordu: Sokrat. Sokrat milattan 468 sene evvel Atina'da Alez Köyü'nde tevellüt etti. Babası meşhur bir heykeltıraştı. Sokrat da küçüklüğünde heykeltıraşlığa karşı kalbinde pek fazla bir meyil ve incizab duyduğundan gençliğinde bir müddet bu sanatla iştigal etti. Sonraları heykeltırâşeyi terk ederek felsefe ve ruhiyat ile uğraşmaya başladı.

Sokrat her şeyden evvel bir vatanperverdi. O yalnız memleketinin kanununa boyun eğerdi. Gençleri de her zaman vatanı müdafaaya hazır bulunmaya teşvik eder, onlara milliyet aşkının ne demek olduğunu beliğ ifadesiyle öğretirdi… Atinalılar Lakedemonyalılar ile harp ettikleri zaman Sokrat da vatanları uğrunda ölmeye giden Atina gençleriyle bir safta harp etti. Yaralandı ve memleketine yüksek bir vatanperver gururuyla avdet etti. Sokrat, bir insan için namus ve faziletli olmayı kâfi bulmaz, herkesin vatanını daima müdafaaya hazır olunması icap ettiğini her zaman söylerdi.

Sokrat, Lake'demonyalılar ile göğüs göğüse dövüştükten sonra vatanına döndü. Ve o zamandan itibaren ilim ve fennin terakki ve tealisine vakv-ı vücut eyledi. Sokrat ateşin bir vatanperverdi. Aynı zamanda bir mütefekkirdi de. O vatanı için çok yüksek hisler ve düşüncelerle doluydu. Sokrat vatani vazifelerinden hiçbirini ihmal etmedi. Kâfesini yaptı. Hatta hak meclisinde pek çok defa söz söyledi. Bununla beraber o, hayatında siyasi olmaktan ziyade ahlaki rol oynamıştır.

Sokrat, memleketi için pek kıymetli bir münekkitti. Her şeyi serbestçe tenkit etmekten büyük bir zevk duyardı. Sözlerinin belagat ve mehabeti herkes üzerinde

şiddetli bir tesir yapardı. Bu büyük fikir adamının takip ettiği yegâne prensip şu idi: Hakiki bir ilim adamı, her şeyden evvel kendini bilmelidir.

Sokrat diyor ki : " İnsanların bütün hataları cehaletinden ileri gelir. Binaenaleyh kendilerini ne kadar iyi bilirlerse o kadar faziletli olurlar."

Sokrat son nefesine kadar bu düsturu seve seve müdafaa etti. " Kendi kendini tanımak " sözünü her şeyden kıymetli telakki etti.

Sokrat, ruh ile bedeni yekdiğerinden ayırır. Ruhun ölmediğine itikad eder. . Bu büyük mütefekkir ruhiyat ile Yunan ahlakının -şimdi çok süfli bir derekeye inen Yunan ahlakının değil - müessisidir.

Sokrat, bütün bunlarla beraber Allah'ın birliğini ruhun ebediyetini ta o vakitlerde tasdik etti. Bu büyük hakikati o asrın simasına haykırarak genç dimağlara her şeyden ulvi bir fikir aşıladı.

Fakat kendisinin her yerde serbestçe idare-yi kelam etmesi ona pek çok düşman kazandırmaktan da hali kalmadı. Filhakika üç meçhul Atinalı mahkeme huzurunda:

" Sokrat genç fikirleri ifal ediyor. Onlara; Jüpiter, Mars, Minereva !!!Venüs gibi mabutlara tapınmanın beyhude olduğunu söylüyor. " diyerek o zaman batıl itikatlar içinde didinen mutaassıp hükümetin kararıyla Sokrat'ı mahkûm ettirmeye çalıştılar.

Sokrat, mahkeme huzuruna dinsizlikle müttehem olarak çıktı. O, mahkeme esnasında o kadar yüksek bir gurur ve fikir izhar etti ki Atinalıların çoğunu aleyhine çevirdi. Kendisini müdafaa etmesi söylendiği zaman dedi ki : " Ben şimdiye kadar birçok gençlere doğru yolu göstermeye vakf–ı hayat ettim. Bugün mademki son günümdür, ne zararı var ben vazifemi ikmal ettim ya..."

Bittabi mutaassıp halkın arzusu derhal isaf olundu ve Sokrat ölüme mahkûm edildi.

Sokrat'ın ölüme mahkûm olduktan sonra arkadaşlarıyla bir müddet konuşmak üzere, hapishanede kalmasına müsaade ettiler. Sokrat'ın etrafını alan dostları onu tesliye etmeye çalıştılar. Fakat onun tesliye edilmeye ihtiyacı yoktu ki. Hatta

rüfekasından biri kendisine “firar çarelerinin izhar edildiği”ni söylediği zaman Sokrat bu teklifi şiddetle reddetmiş ve: "İnsan memleketinin kanunlarına itaate mecburdur." demiştir.

Sokrat son nefesine kadar sükûtunu, soğukkanlılığını terk etmedi. Bu hal hapishane bekçilerinin bile nazar-ı dikkatini celp etti. O büyük mütefekkirin ölüm dakikaları yaklaştıkça sözlerinde daha yüksek bir kudret-i ifade beliriyor, mütemadiyen uhrevi hayatın asudeliğinden bahsediyor. Hıçkırıklar içinde boğulan muhiplerine cesaret ve metanet tavsiye ediyordu.

Nihayet zindancılar ona - ölüme mahkûm olanlara içirilen - zehirli baldıran şurubunu getirdiler. Sokrat kadehi aldı, hiç tereddüt etmeden hepsini bir hamlede yuvarladı. Ve sonra müsterihane teslim-i ruh eyledi.

Sokrat öldüğü zaman 68 yaşında bulunuyordu. Kendisi müddet-i hayatında hiçbir eser yazmamış fakat ahlakı ve felsefesi nazariyelerinin pek büyük bir tesiri olmuştur. Bugün bütün felsefeler ve ahlakiytla iştigal edenler Sokrat'ı üstat telakki ederler.

Bu büyük mütefekkirin söylediği sözler meşhur tilmizlerinden, Ksenefon'la Eflatun’un yazdıkları eserlerde münderiçtir ki- bu eserler- bugün dünyanın en nefis asarından maduttur.

ADAB-I MUAŞERET

Şapka Selamının Bazı Teferruatı

Büyüğünüzü veya akrabanızı selamlayacağınız zaman şapkanızı sağ elinizle çıkartmak mecburiyetinde bulunduğunuzu katiyen unutmamalısınız. Zira sol el ile şapka çıkartmak sol el ile temenna etmek kadar ayıptır. Ancak sağ eli sakat olanlar mazeret-i meşrualarından dolayı bu hususta sol ellerini kullanabilirler. Şunu da iyi bilmelidir ki, solaklık şapkayı sol el ile çıkartmak için katiyen mazeret teşkil etmez. Şapkanın sol el ile tutulması, ancak sağ el ile musafaha için uzatıldığı zaman tecviz edilebilir. Bu esnada da şapkayı elden ele geçirmek veya parmaklar arasında çevirmek gibi hareketler de pek ayıptır.

Selamladığınız zat ile ne kadar teklifsiz olursanız olun selam verirken şapka mutlaka baştan kaldırılmalı ve omuz hizasına kadar indirildikten sonra tekrar giyilerek yola devam edilmelidir. Bazı kimselerin selam verirken ellerini şapkalarına kadar götürmekle iktifa ederek başlarını açmadıkları, bazılarının da selam verirken şapkayı başından çıkarttıktan sonra havada sallayarak yerlere kadar indirdikleri görülmektedir ki bu hareketler hiçbir suretle kabulü tecviz olamaz.

Melon şapka, hasır şapka, silindir şapkalar kenarlarından ve fötr şapkalarla yumuşak şapkalar da tepelerinden ve kasketler siperinden tutularak çıkarılır.

Sokakta şapkayla selam verilirken, baş açıldıktan sonra hafif bir suretle tebessüm şapka selamının en tabii ve en umumi muamelattandır.

Asık veya dalgın bir çehreyle yapılan bir şapka selamının âdet yerini bulmak üzere ihtiyar edilmiş bir hareket tesiri hâsıl edeceği hiçbir vakit unutulmamalı ve binaenaleyh selamlanan zata tesadüf edilmiş olmaktan mütevellit memnuniyet, herhalde nazikâne bir tebessümle de ifade ve izhar edilmelidir.

Bir apartmanın veya herhangi bir umumi müessese ve binanın merdiveninden inip çıkarken tesadüf edilecek kadınlara, ihtiyarlara - velev ki tanımasanız bile - derhal selam ve yol vermeyi hiç hatırdan çıkarmamalıdır. Sokakta giderken birden fazla zevata tesadüf edilip selam vermek lazım geldiği takdirde içlerinden yalnız birinin yüzüne bakarak selamı sırf o zata hasreder gibi görünmek doğru değildir. Heyet-i umumiyesine birden bakmak ve aynı zamanda şapkayı biraz fazlaca elde tutarak hepsinin birden selamlandığını ve içlerinden yalnız birine hasredildiğini kendilerine ihsas etmek lazım gelir. Selamlanan grup içinde tanıyamadığınız simalar olsa bile yine böyle hareket etmek mecburiyeti vardır.

Bu vaziyetin bir de mukabili vardır. Siz bir grup içinde bulunabilirsiniz. Ve yanınızdaki arkadaşlarınız herhangi bir zata selam verirler. Bu takdirde siz de o zatı tanımasanız bile yine selama iştirak etmeniz zaruridir.

SIHHİ

Kelebek Peşinde

- Koşma yavrum. Şimdi düşeceksin!

- Düşmem anne. Müsaade ediniz de şunu tutayım.

- Nedir o? .Yaralı bir kuş mu?

- Hayır anneciğim, güzel bir kelebek.

Evet yavrularım. Mavi, mor, kırmızı, sarı, yaldızlı renkleriyle güneşin ziyası altında gözlerinizi kamaştıran ilkbaharın sevimli kelebeklerini ve yaz gecelerinin sönük birer yıldızı gibi uçuşan ateş böceklerini ne kadar sevdiyseniz; bunlardan herhangi birini elde etmek için ne kadar uğraştığınızı, saatlerce kan ter içinde koştuğunuzu, ekseriya düşerek vücudunuzu yara bere içinde bıraktığınızı bilirim.

Geçenlerde mini mini bir şeker çocuk bahçesinde bir kelebek görür. Arkasından koşmaya başlar. Kelebek kaçar o kovalar. Nihayet çalılık bir yerde tutar o kanatlarını kopararak boş bir kibrit kutusuna koyar. Bir ikincisini de elde etmek için koşarken bir hendekten aşağı yuvarlanır. Yüzü ve elleri yaralar içinde kalır. Burnu kanar. Esasen kandan korkan yavrucak feryada başlar. Büyük kardeşi yetişir. Bu mini mini yaramazı alır eve getirir. Annesi yavrusunu kanlar içinde görünce düşüp bayılır. Evin ihtiyar hizmetçisi çocuğun yaralarına tütün bastırmak, örümcek ağı koymak suretiyle tedaviye başlayacağı sırada tesadüfen oradan bir doktor geçer. Ve çocuğu gayr-ı sıhhi bir tarzda tedavi edilmekten ve onun avakıb-ı müthişesinden kurtarır.

Yavrularım. Bu münasebetle size birkaç söz söylemek isterim. Bir yerinizde bir sıyrıntı veya yara olduğu zaman sakın onu ehemmiyetsiz görmeyiniz. Allah saklasın ufacık bir tedbirsizlik, gözle görünmeyen muzır bir mikrobun yara ve sıyrıntı içerisine girmesini ve acı neticeler vermesini mucip olur. Onun için bir tarafınız yaralanıp berelendiği veyahut dediğim tarzda yaralanmış berelenmiş bir arkadaşınıza rast geldiniz mi bir tedbir olarak yaraya bir miktar tentürdiyot sürmeyi hiç hatırınızdan çıkartmayınız. Sonra iyice kaynatılmış ve içine bir miktar asit katılmış bol sıcak su ve eczane pamuğu ile yarayı yıkamalı ve pansuman yapmalıdır. Eğer evinizde oksijenli su varsa yarayı onunla yıkamak daha muvafıktır. Yara yıkandıktan sonra üzerini temiz bir eczane muşambası ile örtmeli ve temiz bezlerle sarmalıdır.

Bazı evlerde ve bilhassa köylerde yaralar üzerine tütün ve örümcek basmak eski minder veya yastıklardan çıkarılan pis pamuklar kapamak ve bez parçalarıyla sarmak âdat-ı sakimesi henüz terk edilmemiştir. Bu pek fena ve vahim neticeler

veren bir âdettir. Çünkü toprakta ve gübreli mahallelerde gözle görünmeyen tetanos mikropları vardır ki bunlar yara ve bereli yerlere sokulur ve bu suretle kana karışarak doktorların bile müşkülatla önüne geçebilecekleri pek dehşetli ve zararlı akıbetler hazırlar. Bu tedbirsizliğin, dikkatsizliğin insanı bazen bir azasından bile mahrum ettiği vakidır. Çok dikkat ediniz yavrularım.

Karilerimizden Behçet Bey'e:

Diş etlerinizde iltihap var. Ağzınızı temiz tutmaya itina ediniz. Ara sıra diş etlerinize temiz bir pamuk parçası ile hafifçe tentürdiyot sürünüz. Ve iki yüz elli gram kaynatılmış suya otuz damla tentürdiyot ilave ederek gargara yapınız. Pek çabuk geçer.

BÜYÜK SANATKÂR BAŞLARI

Sanayi-i Nefise Mektebi Müdürü

Ressam Çallı İbrahim Bey

Ressam Hikmet Bey

FAYDALI BİLGİLER

Mecmuamız bu sayıdan itibaren " faydalı bilgiler " diye bir sütun açıyor. Bu sütunda karilerimizi ziyadesiyle alakadar edecek yazılar bulunacaktır. Bu yazıları takip eden karilerimiz gerek mektep dâhilinde, gerekse hariçte pek güzel bir malumat koleksiyonuna sahip olacaklar ve faydalı olan her şey hakkında muhtasar ve umumi malumat edineceklerdir.

Cep Saati

Cep saati 1510 tarihinde Pier Hanan isminde bir adam tarafından Nurenburg'ta ihtira olundu. Bu bir çalar saatti. Hiç durmadan kırk saat işleyebilirdi. Bu saat Nurenburg yumurtası diye maruftur.

Çin Ve Japonya İle Münasebet

Portekiz tüccarları 1517 senesinde Çinlilerle 1542 senesinde de Japonlarla münasebet-i ticariyeye girmişlerdir. Kopernik isminde ehli bir âlim 1543 senesinde ilm-i heyete ait bazı kavaid vaz' etti. Şöyle ki: Güneş sabit ve merkezî bir yıldızdır. Arz ve sair seyyareler onun etrafında dönerler, Kopernik aynı zamanda seyyarelerin iki hareketleri olduğunu da ispat etti.

Bunlardan birisi seyyarenin kendi etrafında diğeri güneşin etrafında dönmek suretiyle yaptığı hareketlerdir.

İlm-i Teşrihin Vaz'ı

İlm-i teşrih (1543) tarih-i miladisinde Belçikalı meşhur bir doktor olan "Vezal: Vesale" vaz' etmiştir. Aynı zamanda teşrihi usul dairesinde fenni bir surette ilk yapanlardandır.

Halitadan Altın ve Gümüş İstihsali

1557 sene-i miladiyesinde halitadan altın ve gümüş istihsaline başladılar. Külçe halinde bulunan madenler civanın yardımıyla tefrik edilir. Civa külçeyi derhal eritir ve madenleri tefrik eder.

İlk Rasathane

Tykor Brahe isminde bir adam 1580 sene-i miladiyesinde Danimarka'da meşhur bir rasathane inşa ederek " Uranyenburg " ilm-i heyet mektebini tesis etti. Sağlam bir itina ve dikkatle birçok rasat yaptı. İlm-i heyet riyaziyatıyla iştigal etti.

Yer Elmasının Avrupa'ya Nakli

Yer elması, Walter Ralayg tarafından 1584 tarih-i miladiyesinde Amerika'dan Avrupa'ya getirildi. Ve ekilmesini teşvik ve tavsiye etti. Sonra Fransuva Dran isminde bir adam bu nebatın taammümü için çok çalıştı.

Yer elması Barmantiye tarafından Fransa'ya meşhur hikmetşinas Alexandre Volta tarafından da şimali İtalya'ya ithal olunmuştur.

İlk Mikroskop

İlk mikroskobu 1590 sene-i miladiyesinde Zakari Batzin isminde Flemenkli bir gözlükçü ihtira etti. Bu mikroskop pek basit ve iptidai bir aletti. Bilahare Galile, Newton vesair ulema tarafından bazı şeyler ilavesiyle mükemmel bir hale ifrağ edildi.

Tarama Aletleri

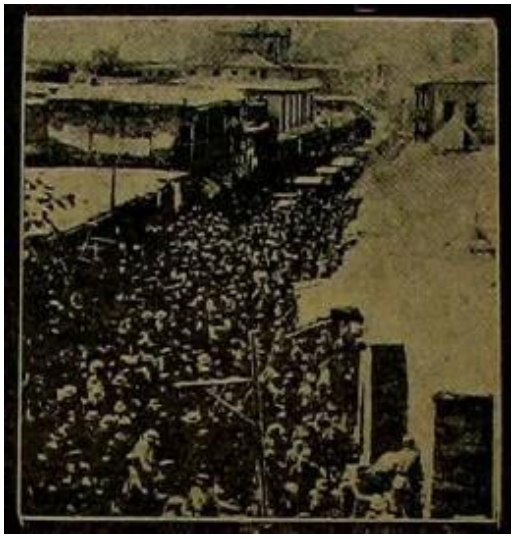
İlk tarama aletini 1591 tarihinde Varyantos isminde bir adam icat etti. 1797 tarih-i miladisinde Krimshav isminde bir İngiliz de buharlı tarama makinesini ihtira etti. Bu aletler mütevaliyen tekâmül ederek bugün kanal hafriyatında ve demiryolları inşasında istimal edilen en mühim aletler sırasına girdi.

Sabun

Tarihçesi imali, zengin ettiği bahtiyarlar sabun ya kablel milat veyahut miladın ilk senelerinde icat olunmuş olsa gerekti. Şu kadar var ki 200 tarih-i miladiyesinde sabunun Roma'da istimal edildiği muhakkaktır. Bu sıralarda Avrupa'nın muhtelif yerlerinde öteberi temizlemek için gül suyu kullanılıyordu. Nihayet 900 seneyi miladiyesinde sabun Marsilya'da da imal edilmeye başladı. Sabun her şeyi diğer vesaitten daha kolay temizliyordu. Bu hakikat yavaş yavaş anlaşılmaya başladıkça herkes gül suyunu bıraktı. Sabunu kullanmaya başladı. Bugün sabun bizim için zaruri bir ihtiyaç olmuştur.

VAZİFE UĞRUNDA ÖLENLERE SON RESMİ – İ HÜRMET

Büyük gazimize tertip edilen suikast için Diyarbakır'da başlatılan miting esnasında uçuş yaparken vefat eden Mülazım Cemal Bey'in cenaze merasimi.

ÜSKÜDAR ON BEŞİNCİ SINIF BİRİNCİLERİ

Dördüncü Sınıf Birinci Şube Birincisi
461 İlhami Efendi

Beşinci Sınıf Birincisi
57 Necdet Efendi

Birinci Sınıf Birinci Şube Birincisi
764 Şefik Efendi

İkinci Sınıf İkinci Şube Birincisi
069 Rakıf Efendi

İkinci Sınıf Birinci Şube Birincisi
567 İsmail Efendi

Üçüncü Sınıf İkinci Şube Birincisi
21 İbrahim Ethem Efendi

Üçüncü Sınıf Birinci Şube Birincisi
432 Refik Efendi

Dördüncü Sınıf İkinci Şube Birincisi
647 Kemal Efendi

- Yahu verdiğiniz ilaç hastayı öldürdü doktor!

- Evet, iki ilaç vermiştim. Hangisi öldürdü diye düşünüyorum!

- Of, ayağıma basıyorsun!

- Ziyanı yok hanımcığım, kimse görmüyor.

- Kardeşimi niye öpüyorsun? Yanağını kapkara yapacaksın!

Mizahi

KÂFİYE

Hacı Abdullah tam manasıyla bir haneberduştu. Başında taşıdığı bir Mevlevi sikkesinin altından bakan gözleri pek sinsi görünüyordu. Çehresini çerçeveleyen yuvarlak sakalı bu tufeyli adamın görünüşüne bir kat daha müphemiyet veriyordu. Sırtında taşıdığı dedelere mahsus kaftan birçok yerlerden yamalıydı. Daha sonra yırtıkları, üç parmak miktarını çoktan geçmiş; eski, salhurde bir çift mest ile meşin galoşlar bu seyyar dervişin kıyafetindeki mühim bir noksanı tamamlıyordu.

Hacı Abdullah'ın yegâne medar-ı maişeti gündüzün ötede beride ilahi söyleyerek topladığı ekmek artıklarından ibaretti. Sırtından hiç düşürmediği meşin yamalı zembili daima, yer yer taban teperek alnının teriyle kazandığı günün nafakası ile dolu bulunurdu. Onu görenler derlerdi ki : " Vah biçare ihtiyar... Son demlerini bile iki parça kuru ekmekle geçirmeye mahkûm bulunuyor. "

Garibi şu ki böyle düşünenler arasında hiçbiri bir gün çıkıp da : " Gel bakalım Abdullah Baba! Şu da bizden sana bir azık olsun. " diye avucuna bir şey bırakmamıştı. Fakat Abdullah o kadar da akılsız mı ya? Herhalde o kendisini eş dosttan daha iyi düşünürdü. Bunun için bazen kendisine acıdıklarını söyleyen kimselere sükûtla mukabele eder hatta onların bu ahmakça düşüncelerine bıyık altından kıs kıs gülerdi.

Bilmem ki karilerime Abdullah Baba'nın umumi görünüşü hakkında bir fikir verebildim mi? Mamafih o bu kadarla kalmazdı. Aynı zamanda koyu bir sofu idi. Kasabanın küçük camiinde, onu beş vaktin namazında imamın arkasında görmek mümkündü. Camiye gelir... Kapıdan girer girmez zembilini bir kenara bırakır. Sonra doğruca namaza varırdı. Bu, Abdullah Baba'nın camii meşru ziyaretleri...

Bir de onun gayrı meşru ziyaretleri vardır ki, bunu kendisinden başka kimse bilmezdi. İşte bu vakitsiz ziyaretler Abdullah Baba'nın azığını ziyadesiyle temin ederdi.

Kasabada akşam namazı kılındıktan sonra herkes evlerine çekilir. Mescidin etrafı pek tenhalaşırdı. Müezzin hafız İdris Efendi de yatsı namazı için kandilleri zeytinyağıyla doldurduktan sonra caminin kapısını şöyle bir çeker ve iki üç adım ötedeki evine koşardı.

İşte Abdullah Baba'nın tam ziyaret zamanı bu vakitlere tesadüf ederdi. Filhakika o hiçbir akşam kaçırmaksızın sırtında o mahut zembili olduğu halde, sokağın köşe başından görünür, etrafı süze süze camiye doğru ağır adımlarla ilerlerdi.

Caminin kapısından girer girmez Abdullah Baba başkalaşır hareketlerinde hiçbir zaman görünmeyen çâlâki meşhut olurdu. Derhal mimbere doğru ilerler ve yanındaki pencere üzerinde duran üçayaklı sopayı kapınca kendisini doğru zeytinyağı dolu top kandilin dibinde bulurdu. Onu güzelce yerleştirip de ilerde başına gelmesi muhtemel kazalardan emin olunca biraz eğilir, zembilinin içinden birkaç parça ekmek çıkararak kandillere doğru tırmanırdı. Üst basamağa geldi mi tevakkuf eder. Ve : " Zeyt, Zeytullah. Beyt, Beytullah. Tafzil ya Hacı Abdullah! " cümlelerini kemal-i huşu ile söyledikten sonra bir besmele çeker, ve ekmeğini zeytinyağına banarak çıkarır; aşağıdaki kilimlere damlata damlata ağzına götürürdü. Bu lokmayı biri daha biri daha takip ederdi. Abdullah Baba karnını doyurduktan sonra: "Elhamdülillah." diyerek aşağıya iner, sopayı da yerine koymayı ihmal etmeyerek zembilini sırtına alır ve camiden uzaklaşırdı.

Yatsı vakti hafız İdris Efendi kandilleri yakmak için seypaya tırmandığı zaman yağın yarılandığını gördü. Sonra aşağıda kilimlerin üzerinde gördüğü zeytinyağı lekeleri kendisini haklı bir şüpheye düşürmekten hali kalmazdı. Acaba bu

münasebetsizliği böyle her akşam kim yapıyordu? İdris Efendi fena halde sinirlenmişti. Bir akşam camide kalıp olup bitecek şeyleri gözleriyle görmeye karar verdi. Herhalde İdris Efendi bunu yapanın ağzına bir parmak bal da sürmeyi unutmayacaktı.

İdris Efendi bir akşam kandilleri doldurduktan sonra eline caminin tavan süpürgesini alarak kollarını sıvadı. Ve minberin arkasına, caminin her tarafını gözlemleyebileceği tarzda gizlendi. Tam vaktinde cami kapısının aralandığı görüldü. Abdullah Baba sırtındaki zembiliyle ağır ağır içeriye girdi. Kandillere doğru yürüyerek yükünü yere koydu. Sonra minberin yanındaki pencereden sehpayı sırtlayarak getirdi. Her akşamki gibi yerine kurdu ve zembilinden birkaç parça ekmek alarak basamaklara tırmandı. İdris Efendi bütün bunları gizlendiği köşeden görüyor, neticeyi bekliyordu. Abdullah Baba zeytinyağına batırılacak ilk lokmayı hazırladı ve sonra her akşamki sözlerine başladı. " Zeyt, Zeytullah. Beyt, Beytullah. Tafzil ya Hacı Abdullah! " Son sözlerini söylemeye kalmadı. Abdullah Baba'nın kafasına hatırı sayılır bir süpürge sopası indi. Abdullah Baba neye uğradığını bilemedi. Bunu Hafız İdris Efendi indirmişti. Ve sonra arkadan bir ses yükseldi: “Darb mintarafullah” Öyle ya... Kandillerin zeytinyağlarını “tevfik ya Hacı Abdullah” diye kendisine peşkeş çeken bu tufeyli dervişe Allah tarafından bir sopa inmesine ne beis vardı! Hem de bu vesile ile İdris Efendi Abdullah Babanın söylediği beytin 4. mısraını da güzel bir kafiye ile tamamlamış oluyordu.

B.A. Hikmet Temmuz 926

- Deminden beri herkes yüzüme bakıp gülüyor.

Herhalde çok yakışıklı olduğuma eminim!

Hırsız:

- Şimdi uyanacak diye korkuyordum.

Meğerse ölmüş.

MÜNDERECATSIZ HİKÂYE

Kabataş Lisesi Hendese Muallimi

Fatsa Kız Mektebi Müdiresi

TÂLİİ TECRÜBESİ

Bu nüshada okuyucularımıza bir tâli tecrübesi öğreteceğiz. Aşağıdaki tarifata riayet etmek şartıyla bazı huylarınızı ve meziyetlerinizi öğreneceksiniz. Bununla beraber bulacaklarınız tabiatınızın maküs olacak olursa müsterih olunuz. Zira biz artık fala ve hurafeye esir olamayacak bir devirde yaşıyoruz. Bunu karilerimize takdim etmedeki maksadımız ise sırf onlara bir eğlence icat edebilmektir.

Şu cetvelde 1 ve 2 rakamlarıyla işaret olunan iki levha var. Bu levhanın her birinde nazar-ı itibara alınacak "romen" erkâmı ile Türkçe yazılan adetlerdir. Elinize bir iğne alınız, gözlerinizi kapayıp 1. levhanın herhangi bir tarafına saplayınız. Farz edelim ki iğneniz "4" rakamının üzerine battı. "4" rakamının battığı şakuli sütun yine görülüyor ki roman şifresiyle "2" olarak işaret edilmiştir. Şimdi bulduğunuz 2 rakamını bir kenara "4" adeti yukarıda "2" adeti aşağıda olarak yazınız.

Şimdi 2. levhaya geliniz! Yine elinizdeki iğneyi gözleriniz kapalı olduğu halde levhaya saplayınız. Farz edelim ki iğneniz "5" rakamı üzerine düştü. Bu "5" rakamının bulunduğu sütun ise yine görülüyor ki: Roman şifresiyle "6" olarak işaret edilmiştir.

Şimdi "5" rakamını getiriniz. 1. levhada bulduğunuz "4" rakamının sağına yazınız, burada "45" rakamı hasıl olur. Sonra "6" rakamını da 1. levhada bulduğunuz "2" rakamının sağına yazınız. Burada da "26" rakamı hasıl olur. Bu iki rakamı

birbirinden tarh ediniz: 45 – 26= 19 (Elde edeceğiniz 19 rakamını aşağıdaki cetvelde arayınız. Hizasında şu sözleri göreceksiniz:

[Çok aculsünüz, bundan dolayı elinize geçen fırsatları hüsn-i istimal edemiyorsunuz, biraz ağırbaşlı olunuz.] İşte bu sizin taliniz, huyunuz, ve meziyetlerinizdir.

.- TALİİ CETVELİ-.

1- Hilkaten zekisiniz. Size sorulan suallere çok muvafık cevaplar veriyorsunuz. Biraz da uslu olsanız çok iyi olacak!.
2- Kendinizi pek fazla beğeniyorsunuz biraz da alçak gönüllü olunuz.
3- Taliniz pek açık! Muvaffakiyetler peşinde koşacak kabiliyettesiniz.
4- Sizde fazla bir meyelan var, yalnız ifrata varmayınız.
5- Çalışıyorsunuz, derslerinizde muvaffak oluyorsunuz, yalnız çok sıkılgansınız.
6- Hayatı yanlış anlamışsınız. Vaktinizi beyhude yere israf etmektesiniz.
7- Herkes tarafından takdir ediliyorsunuz. Ehemmiyetinizi muhafaza eylemeye çalışınız.
8- Gülüp eğlenmeye ihimlâkiniz var, biraz da çalışmaya olsa!..
9- Fena bir huyunuz var. İnsanlardan daima kaçıyorsunuz. Biraz da sokulgan olsanız arkadaşlarınız sizi sevecekler.
10- Okumaya meyyalsiniz.. Bu çok iyi.. Yalnız zihninizi kurcalayacak yazılar okumayınız.
11- Bugünkü işinizi yarına bırakmayınız. Çünkü yarının da işleri ayrıdır.
12- Hasissiniz, bu huyunuzu başkalarına iktisat diye gösteriyorsunuz. Evet iktisat etmek iyi bir huydur, fakat hasislik etmek asla…
13- Bu uğursuz rakamın şeameti size de mi dokundu. Bu rakamdan kaçınız ayın 13. günleri her işiniz aksi gidiyor.
14- Siz de aranılan meziyetlerin çoğu var. Çalışkansınız, naziksiniz, faalsiniz.. Muvaffakiyetinizi temenni ederiz.
15- Çalışmanıza diyecek yok!. Fakat çenenizin düşüklüğüne asla!.
16- Gevezesiniz biraz çenenizi tutsanız hiç de fena olmayacak!
17- Mübalağacısınız! Hem de pireyi deve yapabilecek kadar..
18- Bin işit, bir söyle, bire bin söyleme, bine bir söyle!..
19- Çok acûlsunuz, bundan dolayı elinize geçen fırsatları hüsn-i istimal edemiyorsunuz. Biraz ağırbaşlı olunuz!..
20- Başkalarıyla alay etmeyi seversiniz, fakat sizle alay edilirse derhal somurtuyorsunuz.
21- İyilik etmeyi seversiniz. Fakat iyilik edecek adamı tefrik edemiyorsunuz.
22- Sayinizin mükâfatını göremediğinizden şikayetçisiniz, çalışınız neticeden emin olunuz!
23- Zannediyor musunuz ki hareketlerinizle kimsenin hoşuna gidiyorsunuz. Asla!.

24- Çalışmak faaliyet yegâne meziyetleriniz. Fakat intizama alışmalısınız.
25- Kabiliyetiniz vasatî derecededir. Fakat intizamı sever bir çocuk olduğunuz için hatalarınızı telafi edebiliyorsunuz.
26- Kendinizi fazla yoruyorsunuz. Bu hareketinizden kaçınınız, yorgunluk vücudu yıpratır.
27- Asabi'ül mizaçsınız. Size ufak bir söz söylediler mi hemen kızıyor ve bağırmaya başlıyorsunuz, bu halden kaçınınız. Zira sıhhatinize muzırdır.
28- Çok tuhaf mizaca maliksiniz, hatırı sayılır oburlardansınız.
29- Etrafınızdakiler ne söylüyor siz ne cevap veriyorsunuz. Söyleyeceğiniz sözler biraz da yerinde olmalı. Buna itina ediniz.
30- Arkadaşlarınız akıl tahtalarınızdan bir veya bir kaçının noksan olduğunu söylüyorlar. Her halde bunda kısmen haklıdırlar da.. O halde bu noksanlığınızı tamamlamaya gayret ediniz…….

MUHABİRİMİZİN MEKTUPLARI

İstanbul'dan hareketimden beş saat sonra Geyve İstasyonu'na gelmiştik. Vagondan inerek kasabaya gitmek üzere vesait bulmaya mecbur olduğumu düşünerek üzülürken, istasyonun arkasında beş otomobil, iki fayton ver birkaç talika arabası görünce her yerde olduğu gibi Geyve'de de son zamanlarda atılmış mühim bir terakki hatvesi bulunduğunu iftiharla seyrettim. Çünkü 334 senesinde ilk defa Geyve'ye geldiğim zaman istasyondan şehre gitmek için vesait-i nakliye bulamadığımdan yaya olarak bir saatlik mesafeyi - güneşin harareti altında - kat etmiştim. Hareketimizden yedi dakika sonra kasabaya muvasalat ettik. Evvela gece kalmak için münasip bir otel bulmak lazımdı. Fakat uzun uzadıya aramak icap etmeyecekti. Çünkü ufak kasabanın küçük çarşısında mevcut iki otelden birisini intihap etmek zarureti vardı. Öteden beri meth ü senasını işittiğim Babatlı Ahmet Ağa'nın idaresindeki otele geldim. Ve garsonuna temiz bir oda hazırlamasını söyledim. Artık yorgunluğu gidermek için bir kahve içmeyi hak etmiştim. Bu vazifeyi de gördükten sonra kasabanın şayan-ı temaşa mahallerini gezmeye başladım. Ve öteden beri maarifle alakadar olduğum için evvela mekteplerden başladım. Kız mektebinin bulunduğu binayı bildiğim için o tarafa tevcih-i istikamet ederek ve hademe hanımla Başmuallime Mukadder Hanım Efendi'nin müsaadesini alarak mektebe girdim. Hüsn-i tesadüfe bakınız ki o gün mektepte malumat-ı vataniye imtihanı varmış. Mümeyyiz beylerle tanıştıktan ve diğer muallime Saadet Hanım'a takdim edildikten sonra bir iskemleye oturarak istikbalin kıymetli valideleri

olacak hanım kızlarımızın bir sene zarfında kazandıkları malumat ve terbiyeyi tetkik ettim. Netice-i tetkikatım olarak şunu yazayım ki, beş sınıflı ve altmış mevcutlu bu mektepte mevcut iki muallime hanım çok, hem pek çok çalışmışlardır. Yalnız mektepte verilecek talim ve terbiye sistemlerine aile terbiyelerinin inzimam etmesi icap ederken birçok memleketlerimizde olduğu gibi Geyve'de bulunan talebe velilerinin de bu hususu ihmal ettiklerini teessüfle gördüm. Mamafih tedrici bir surette bu mühim mahsurun izale edileceği ümidiyle müteselli bulunuyorum. Talebe hanımların verdikleri cevaplar, kendilerine Cumhuriyet-i idarenin fazileti ve memlekete tâbi bir uzuv olarak yetişmek için ne suretle çalışılacağını pek güzel telkin edildiğini gösteriyordu ki meslek aşığı bu iki muallimenin kader ve kıymeti nazarımda bu suretle yükselmeye başlamıştı. Yakın zamana kadar elbise giymesini ve konuşmasını bilmeyen Geyve kızlarını tam manasıyla medeni bir kıyafete sokan, onlarda yüksek bir fazilet mefküresi uyandıran heyet-i talimiyeyi tekrar tekrar tebrik ederim. Talebe arasında bilhassa Nimet Zeki, Gülsüm Nihal hanımların verdikleri cevaplarda; gençliğin memleketi terakki ettirmek için giriştiği mücadelede behemahal muzaffer olacağını temin ediyordu.

İmtihandan sonra mektebin el işi sergisi bulunan odasına girdim. Küçük kasabanın zarif mektebinde büyük bir itina ile hazırlanmış muhtelif beyaz işlerle yastık ve masa örtülerini dikkatle tetkik ettikten sonra memleketin her tarafında en ücra köşelerinde bile muktedir muallimeler idaresinde açılacak mekteplerle yürüdüğümüz terakki ve medeniyet yollarında daha seri ilerleyeceğimizi düşündüm.

Umum-u talebenin terbiye-i bedeniye icra ederken ve tenezzühte çekilmiş iki fotoğrafı *Çiçek Mecmua*'sı için rica ederek aldım. İşte posta ile gönderdiğim iki fotoğraf mektubumdaki yazıların birer şahidi olacaklardır. Mektebin nezafeti ve talebenin intizamı hakkında fazla bir şey yazmayı artık lüzum görmüyorum. Çünkü yukarıda arz ettiğim gibi, talebesine lazım olan terbiyeyi vermeye muvaffak olmuş muhterem heyet-i talimiyenin diğer hususatı temin etmemesi varit olamaz. Fazla rahatsız etmeyecek vedayla ayrıldım. Ve doğruca erkek mektebine gittim. Başmuallim İbrahim Bey ile gıyaben tanışıyorduk. Kendimi alelusul takdim ettikten sonra imtihan odasına davet edildim. Mümeyyiz olmadığım için samiin sıfatıyla talebenin verdikleri cevapları dinledim. Bugün mektebin; hesap, hendese imtihanı icra ediliyordu. Dördüncü, beşinci sınıf efendilerinin verdikleri cevaplar hayatlarında

lazım olacak malumatı iktisap ettiklerini; üçüncü sınıfın cevapları ise yüksek sınıflarda görecekleri derslere hazırlanmış olduklarını anlatıyordu. Başmuallim İbrahim Bey'in ve muhterem arkadaşlarının sa'y ve gayretlerini öteden beri işitmekteydim. Bugün gözlerimle gördüm. Ve şüphesiz memleket maarifi namına çok memnun olarak cümlesini hararetle tebrik ve memleketin nezafeti, talebenin terbiye ve inzibatını hakkıyla temin eden İbrahim Bey'e bu husus için ayrıca teşekkür ederim. Çünkü mektepte inzibat ve terbiye temin edemeyen bir muallim, tedrisata hiçbir suretle muvaffak olamaz. Erkek mektebine ait fotoğrafın mevcudu bulunmadığını ve evvelce çekilmiş fotoğrafın klişesinin Adapazarı'nda bulunan fotoğrafçıda olduğunu öğrendiğim için; intibaatımı bu suretle tespit edemedim. Fakat yakın zamanda bu mektebe ait fotoğrafları da göndereceğim. İmtihanın ikmaline müteakip sokağa çıktığımız zaman akşam olmuş, güneş Sakarya'nın garbi sahilindeki dağların arkasına çekilmek üzere hazırlanmıştı. Mektep önünde yekdiğerimize veda ederek ayrıldık. Ben şu satırları yazabilmek için oteldeki odama çekildim. Arkadaşlar da evlerine gittiler. Merkez mektepleri ziyaretleri son bulduğu için yarın alessabah köylere hareket edecek ve ikinci mektubumda da köyler maarifi hakkında malumat vereceğim.

Kadri Oğuz

Geyve Merkez Kız Mektebi Talebesi Başmuallim Mukadder ve Muallim Saadet Hanımlarla Tenezzüh Esnasında

Geyve Merkez Kız Mektebi Talebeleri Muhterem Muallimeleri Mukadder Hanım'ın Nezareti Altında Terbiye-i Bedeniyye Hareketi Yaparken

KARİLERİMİZİN YAZILARI

Yetim Aşkın Ölümü

Akşamın solgun güneşi çamların koyu yeşilliğine hazin bir letafet veriyordu. Harelenen deniz nihayetsiz sarı iltimalarla bezenmişti. Gittikçe esmerleşen kıyılarda hafif bir rüzgârın fısıltıları vardı. Her taraf şeamet-engiz bir durgunlukla süzülüyor. Ara sıra öten bir baykuşun acı çığlıkları denizin derinliklerine siniyordu.

Perihan bu akşam hüzünlü manzarasına bakmaktan acıyan gözlerini ovuşturdu. İncinen dirseklerini pencereden çekti. Yine rahat olamadı. Bir müddet ayağa kalktı. Bakışlarında telaşlı derin manalar vardı. Göz kapaklarını çevreleyen koyu mor haleler, uykusuz gecelerinde kalbinde biriken hırçın şüphelerin nişanesiydi! Kaç gece... Kaç geceyi şu pencerenin dibinde sessizce uykusuz geçirmiş acı hıçkırıklarını göğsünde zapt etmeye çalışmıştı. Narin vücudu bu coşkun aşk hummasının amansız pençeleri içinde kaç gece... Kıvranmış durmuştu. Bazen maziye gömülen mesut anları düşünür bir lahza için gönlünü avuturdu. Fakat ekseriya bu safdilliğine çılgın acı kahkahalarla mukabele ederdi. Kocası Vicdan Bey'in son zamanlarda gösterdiği lakaydilik genç kadını eritmiş bitirmişti. Her akşam bir başka vaziyetle eve gelen Vicdan bazen haftalarca dışarıda kalırdı. Zavallı Perihan her gece bir parça daha harap oluyor, eriyor, sararıyor, soluyordu. Evlendikleri zaman ikisi de birbirini çılgın bir muhabbetle sevmişlerdi. Bir sene kadar kalpleri aynı hisle tek kalp gibi çarpmış, bir vücut gibi birbirlerine bağlanmışlardı. Fakat bu saadet çok sürmeden işte nihayet mukaddes aşklarının kıvılcımlı alevi sönüyordu. Hayır, söndürülüyordu. Günahkâr ve katil eller tarafından pençeleniyor, zedeleniyor, masum sevgileri öldürülmek yok etmek isteniliyordu...

Perihan, Vicdan'ın ceplerindeki yabancı mendilleri, lavantaları gördükçe aşkın bütün ihtirasıyla isyan ediyor, hırpalanıyor, didiniyordu. Fakat heyhat! Bütün bunlar çaresizdi. Vicdan'ın kalbi hain bir sahtelikle çalınmıştı. Artık Perihan'ın masum aşkı yetimdi. Evet onun yüreğinde tutuşan payansız muhabbet bir yetim aşktan başka bir şey değildi!

Perihan batan güneşin kaybolan şualarını bir müddet seyre daldı. Ne kadar hazin ne kadar elemli bir manzara... Bu akşamki bati kadar gönlüne dokunan bir manzara tasavvur edemiyordu. Gökyüzünde dolaşan bulutların rengi, riyakâr

dudakların kızıllığına benziyordu. Bu akşam, güneşin titrek öyle meyus bir surette sisli dağların arkasına yuvarlanışı vardı ki... Akşamın esmer tülü hırıldayan denizi kaplıyor, her şey yavaş yavaş tükenmez bir membadan fışkıran bu esmerliğin koynuna dalıyordu. Artık mor gölgelerin görünmeyen sinelerinden sönük ziya kaynakları fışkırmaya başlamıştı.

Her taraf gecenin derin, korkunç karanlık sükûtu içinde uyuyordu. Bu sırada Vicdan Bey'in yalısı önünde beyaz bir hayal belirdi. Sessizliği ürpertmekten korkuyormuş gibi muhteriz ve telaşlıydı. Yavaş yavaş sahile ilerledi ve durakladı. Başını yalı tarafına doğru çevirdi. Dudaklarında gergin bir takallüs, gözlerinde korkunç bir manasızlık vardı. Yavaşça sessiz akan siyah sulara girdi. İlerledi, ilerledi. Bir an sonra denizin hafif pırıltıları arasında gözden nihan oldu. Bu facia o kadar sessiz o kadar ani olmuştu ki kamer bile ziyadar çehresini gizlemeye vakit bulamadı.

Ertesi günü Vicdan Bey denizden çıkarılan genç karısının naaşı önünde nedamet yaşları döküyordu. Fakat heyhat! Bu yaşlar pek boşunaydı. Çünkü Perihan'ın zavallı yetim aşkı artık denizin nihayetsiz maviliklerine karışmıştı.

Celalettin

Kasvetli Bir Akşam

Güneş kızıl bir ateş gibi alevler saçarak, yavaş yavaş denize iniyorken kalbimde belirsiz bir acı hissediyordum. Akşamın bu sessizliği içinde uzaktan uzağa akseden bir mandolinin hafif sesi kulaklarımda çınlıyordu. Gözlerim karşıdaki asardide surların delik deşik yerlerinde dolaşıyordu. Kalbim hasta ve ölgündü...

Bugünkü akşamı gurbette geçiriyordum. Gözlerimin önünde vatanımın yeşil hayali, akşamının o lahuti sükûtu bence İstanbul'un, Laleli akşamlarından iyiydi.

Başım ağrıyor, şakaklarım zonkluyor, ellerim ateşler içinde yanıyordu. O akşam neydi Ya Rabbi! Ufukta kızıllık yavaş yavaş aklaşıyordu. Ara sıra bir baykuşun hırçın ötüşleri, etrafa hâkim olan sükûtu yitiriyor. Benliğimi titretiyor, bana zalim düşmanın yıktığı yaktığı cennet vatanın harabelerinde titreşen biçare kardeşlerimi hatırlatıyordu. Ben böyle düşünürken öyle dalmışım ki, pek uzakta olmayan bir karartının bile ne olduğunun fark etmemişim. O menhus karartıdan yükselen Rumca şarkılarla daha beter fenalaştım. Ruhuma katre katre acı bir şeyin

aktığını hissettim. Galiba rengim sararmıştı. Şimdi şakaklarım daha çok zonkluyor. Kalbim sanki duracakmış gibi sık sık atıyordu. Bayılıp düşmemek için duvara yaslandım. Ya Rabbi! Bu ne demekti? Bu nuranî sima Türk'ün değil miydi? Burada şarkı söylemek hakkı Türk'ün Türklerin değil miydi?

O adi lisanın mülevves lafızları, pis nameleriyle Türk semasını elan telvise uğraşıyordu… Bu sırada benliğim kudurdu. Kanım damarlarımı patlatırcasına koşup dimağıma hücum ediyor ve: "Ne duruyorsun, git! Onları sustur." diyordu. Fakat ne yapalım ki onlar denizdeydiler. O menhus şarkıyı işitmemek için kulağımı, şarkıyı söyleyen müstekreh insanları görmemek için gözlerimi kapadım. Bu halde belki yarım saat bekledim. Gözlerimi açtığım zaman çok şükür artık ne o sesi işittim ve ne de o mülevves manzarayı görebildim.

Temmuz 926 –Davutpaşa: Ankaralı F.Tayyip

BİRİNCİ NÜSHAMIZDAKİ MÜNDERECATSIZ HİKÂYE MÜSABAKASINDA BİRİNCİLİĞİ KAZANAN HİKÂYE

Mevsim kış... Her taraf bembeyaz karla örtülü. Buna rağmen hava o kadar sakindi ki... Bütün kış fırtına, kar, yağmur ve çamurdan çiftliklerinin alçak tavanlı daracık odasında yuvasında ilkbaharı özleyerek bekleyen bir karınca sabır ve tahammülü ile bunalıp kalan bizim Kocabaş Ahmet havanın bu sükûnet ve güzelliğini görünce dayanamadı. Pek sevdiği ve hiç elinden düşürmediği Nasreddin Hoca'nın kitabını bile odasına bırakmayı unutarak, ağılından anasına doğru sıçraya koşan bir keçi yavrusu hasret ve çevikliğiyle kendisini çiftliğin avlusuna attı. Ve o anda, hemen hemen kendisiyle bir yaşta olduğu söylenilen çiftliğin haşarı baba hindisi ile karşılaştı. Baba hindi, alaylı bir paşa gurur ve haşmeti ile kabarmış, ibiğini kâh kızartarak ve kâh morartarak yan yan bizim Kocabaş Ahmet'e bakıyor, vaktiyle aralarında geçen maceralardan mütevellit hiddet ve infial ile kanatlarını yerlere sürterek anlaşılmaz fısıltılarla âdete ona meydan okuyor, geçmiş günlerin hesabını görmek için dövüşmek istiyordu. Kocabaş, baba hindinin bu hiddetli ve atılgan vaziyetini görünce birdenbire şaşaladı. Bir ada tavşanı ihtirazıyla olduğu yerde kaldı. Korkusundan sarardı, nefesi tutuldu, başından şapkası fırladı, elinden kitabı düştü. Titremeye başladı. Kaçmak kurtulmak için bacaklarında hiç de kuvvet bulamıyordu. Bereket versin ki hindi, yere düşen şapkasını gagalamaya didiklemeye koyuldu. Bu bizim Kocabaş için istifade edilecek bir fırsattı. Geri geri çekildi, bir kurşun süratiyle

koşarak pek yakında bulunan çitin kapısı üzerinden öbür tarafa atladı. Galip baba hindi, kaçan düşmanını takip ediyordu. Çit kapısının direğine sarılan Kocabaş avazı çıktığı kadar babasına bağırıyor ve bu feryadıyla asi hindinin hiddetini bütün bütün tahrik ediyordu.

Hindi çitin üzerinden atlayacağı ve şikârının üzerine atılacağı sırada çiftlik uşaklarından birisi yetişti. Ve kudurmuş hindiyi yakalayarak hemen boğazladı. Kocabaş Ahmet, akşam yemeğinde hindiyi sofranın üzerinde görünce güldü. Ve bir intikam hissi ve zevkiyle pişmiş hindinin kolunu budunu çekti kopardı. Etlerini didikledi, yedi, yedi, yedi... Sanki intikamını alıyordu. O kadar yedi ki o gece suihazımdan hastalandı ve yattı. Biçare ateşler içinde yanıyor ve yatağında kıvranarak baba hindi beni öldürecek diye sayıklıyordu...

Bülent

BİRİNCİ NÜSHAMIZDAKİ MÜNDERECATSIZ HİKÂYE MÜSABAKASINDA İKİNCİLİĞİ KAZANAN ESER

AFACAN

Pek küçük yaramaz
Yapmalıydı nasıl naz
Şu gördüğü hindiye
Korkmam senden ben diye
Yaklaşarak yanına
Girsem senin kanına
Diye bütün söylendi
Kızdı hindi efendi
Kabardıkça kabardı
Gittikçe hiddet sardı
Bıkmıştı böyle naza
Atlayarak haylaza
Vermek ister hakkını
Kovalayıp çapkını
Küçük kaçtı durmadan
Korktu hindi babadan

Koşa koşa tıkandı
Bir kapıya tırmandı
Kurtulunca korkudan
Alay etti kapıdan
Hindi tutarım sandı
Nafile yere kandı
Tutamadı kaçanı
Sıkılmıştı çok canı
Küçük eve gidince
İçti suyu terlice
Hasta oldu yaramaz
Ölüyordu kaldı az

Kuleli :270 Hikmet

- Çalışıyorsun da iki senedir neye dönüyorsun?

- Ben dönmüyorum baba. Hocam döndürüyor!

KARİLERİMİZ

Vefa Lisesi'nden Hüseyin Efendi

Beyoğlu Üçüncü İlk Mektebi'nden 41 Muhammet Cemil Efendi

Beyoğlu Erkek Mektebi'nden 269 Muzaffer Efendi

Şehzadebaşı'ndan Şevket Efendi

Kartal Celalettin Hüseyin Efendi

ÇİÇEK'İN ÜÇÜNCÜ NÜSHASININ BİLMECELERİ

1. Hesap Müsabakası

2450 kilometrelik bir hattın her bir ucundan aynı zamanda kalkan iki müteharrikten birinin saatteki sürati yirmi kilometre, diğerininki otuz kilometredir. Acaba hat üzerinde kaç saat sonra yekdiğeriyle karşılaşacaklardır?

Muvaffak olanlardan İstanbul ve taşra birincilerine ikişer lira, ikincilerine birer lira, üçüncülerine yarımşar lira verilecek. Dördüncülerden yirmi beşincilere kadar birer kitap hediye edilecektir.

2. Coğrafya Vazifesi

Karilerimizden, Hıdır Paşa'dan Adapazarı'na kadar harita üzerinde yazı ile tetkiki bir seyahat yapmalarını istiyoruz. Treninizin güzergâhı hakkındaki intibalarınızı, istasyonlar ve kasabalarını, neler yetiştirdiklerini mümkünse tarihi malumatınızı da yazınız. Ve bize gönderiniz. Muvaffak olan yazılardan İstanbul ve taşra birincilerine ikişer lira, ikincilerine birer lira, üçüncülerine yarımşar lira verilecek. Birincinin resmiyle eseri, ikinci ile üçüncünün yalnız resimleri neşr edilecektir. Dördüncülerden yirmi beşincilere kadar birer kitap hediye edilecektir.

3.Resimli Bilmece

Bu kadın sairfilmenamdır. Kocasını uyandırmak için bağırıyor. Acaba zevci nerede?

Hal edenler arasında çekilecek kurada İstanbul ve taşra birincilerine ikişer, ikincilere birer ve üçüncülere yarımşar lira ve dördüncüden yirmi beşinciye kadar birer güzel kitap hediye edilecektir.

TAŞRA KARİLERİMİZİN BİLMECE VE MÜSABAKA CEVAPLARI

Birinci nüshamızın resimli bilmecesini hal eden taşra karilerimiz arasında çekilen kurada birinciliği Yenişehir tüccarından Akif Bey mahdumu Süleyman Akif, ikinciliği Bursa'dan Necmiye Adil, üçüncülüğü Görele Postanesi'nden İhsan Bey ve hanımlar kazanmışlardır. Bu hanım ve beylerin mükâfatları posta ile gönderilmek üzere sarih adreslerini bize bildirmelerini ve taşradan müsabakalara iştirak edecek karilerimizin adreslerini daima sarih ve okunaklı yazmalarını rica ederiz.

Dördüncüden yirmi beşinciye kadar hediye olarak kartpostal verileceğini yazmıştık. Fakat karilerimizi daha ziyade memnun ve müstefit etmek için kartpostal yerine birer güzel kitap hediye etmeyi daha muvafık bulduk. Kitap kazanan karilerimizin isimleri şunlardır:

Zonguldak Belediye Münadisi İsmail Ağa mahdumu Muharrem, Nazilli Sıtma Mücadele Tabibi Mehmet İsmail Bey'in mahdumu Reşat, Aydın Katib-i adl

muavini Arif Hikmet Bey'in mahdumu Tarık, Sivas'ta Divan-ı Umumiye karşısında 60 numaralı hanede Yunus Ziya, Çanakkale Jandarma Yüzbaşısı Recep Bey'in yeğeni Kemal, Bursa Bezm-i Mektep talebelerinden Ahmet Cemal, Konya Maarif Baş katibi Mehmet Emin Bey'in yeğeni Ali Tahir, Antalya Vilayet Muhasebe Katibi mahdumu Celal, Adana'da İdris Ayntabi Bey'in mahdumu Hüsamettin, Tokat Askeri Lise on birinci sınıftan Saim Özdemir, Konya Aksaray jandarma kumandanı Binbaşı Ethem Bey mahdumu Zafer, Trabzon Erkek Muallim Mektebi ikinci sınıf talebesinden 450 Mehmet Dursun, Zonguldak Kimyahane Müdürü Akif Bey'in mahdumu Hikmet, Bursa'da Bezm-i Mektep dördüncü sınıf talebesinden Hasan Ziya, Gelibolu Dondurmacızade mahdumu Reşat, Geyve Kızlar Mektebi dördüncü sınıftan İsmet Zeki, Kırkağaç Hadimizade Ali Rauf, Geyve İstasyonu'ndan manifaturacı Cemal Efendi mahdumu Kemal, Adana Amerikan Mektebi'nden Yıldız Akif, Konya'da zahire ticaretinden Osman Efendi hafidi Kadir, Gebze'de ziraatten Ahmet Efendi'nin kerimesi Naciye, Ayvalık tüccarından Nuh Efendi'nin kerimesi N.L, Bursa'da A. Dilaver, Erzincan Askeri Merkez Hastanesi operatörü Abdurrahim Bey'in mahdumu Tarık, Tavşanlı Postanesi'nden vasıtasıyla Kudret Bey ve hanımlar kazanmışlardır. Kitapları namlarına postaya tevdi edilmiştir. Bursa'dan A. Dilaver imzalı sahibinin muvazzah adresini göndermesi lazımdır.

Taşra karilerimizden tayyare ve el işi müsabakalarına iştirak eden olmamıştır.

Münderecatsız hikâye müsabakasına iştirak edenler arasında birinciliği İzmir Kordon'da rüsumat komisyoncularından Zeki Bey'in kerimesi Ferihe Zeki, ikinciliği Edirne Erkek Mektebi talebesinden Ziya Nafiz, üçüncülüğü Adana Amerikan Mektebi'nden C.C. hanım ve beyler kazanmışlardır. Eserleriyle beraber mecmuaya derç edilmek üzere bir fotoğrafları ve hediyeleri gönderilmek üzere muvazzah adreslerini göndermelerini rica ederiz.

Birinci nüshamızdaki resim boyama müsabakasına taşradan iştirak eden altı karimiz arasında birinciliği Bandırma'dan Niyazi Ethem, ikinciliği Konya Kız Muallim Mektebi dördüncü sınıftan S.Güzin hanımlar kazanmışlardır. Hediyeleri gönderilmek üzere muvazzah adreslerini bildirmelerini rica ederiz.

Resim defteri kazananlar: Gemlik: M.M., Orta Sultan Selim Mahallesi'nden Kadri Fuat, Silivri Mektebi'nden Hüseyin Cevat, Samsun'dan Hocazade Süleyman Sırrı Efendi.

İkinci nüshamızda münderic resimli bilmecenin halline iştirak eden bütün karilerimiz gayr-ı tabilikleri bulmuşlardır. Cümlesine beyan-ı takdirat ederiz. Hal edenler arasında çekilen kurada İstanbul birinciliğini Çamlıca Kız Lisesi'nden Bedia İsmail, ikinciliğini Erkek Muallim Mektebi'nden Hüsnü, üçüncülüğünü İstanbul Lisesi'nden Şakir Fevzi Hanım ve efendiler kazanmışlardır.

Birer kitap kazananlar:

Galatasaray dördüncü sınıf talebesinden Cahit Süleyman, Kasımpaşa'dan Tahtakadı Mahallesi'nden Yahya Galip, İstanbul Lisesi'nden H.H., Kabataş Lisesinden 56 Nezih Tevfik, karilerimizden Nimetullah Cafer, Feriköy Ayazma Caddesi'nden Muhlis, Beyoğlu Üçüncü İlk Mektep'ten Fazıl, 279 Muzaffer, Üsküdar Fransız Mektebi'nden Nahit, Beyoğlu Üçüncü İlk Mektebi'nden 140 Mehmet Cemil, karilerimizden Yusuf Recep, Kadıköyü'nden Müzeyyen Kemal, Üsküdar İttihat Lisesi'nden Nuri, Kadıköy On Birinci Mektep'ten Nafiz Muhittin, Üsküdar İhsaniye'den İsmet, Galatasaray üçüncü sınıftan Cemil, Pendik'ten Akif, Büyükada'dan Süheyla Mecip, Davutpaşa Orta Mektep'ten Hüseyin Celal, Karagümrük Yedinci Mektep'ten Ahmet, Beylerbeyi 39. Mektep'ten Necati, Kuzguncuk'ta Paşalimanı Caddesi'nde L.L., Haydarpaşa'da Yeldeğirmeni'nde sinema ittisalinde Hüseyin Enver, Erkek Muallim Mektebi'nden Bahaeddin, Eyüp Sultan'dan Fahrünnisa Hanım ve beyler olup mevud hediyelerini idarehanemizden aldırmalarını rica ederiz.

İkinci nüshamızda resim boyama müsabakasında İstanbul birinciliğini Galatasaray Lisesi'nden A. Naci, ikinciliğini Beşiktaş'ta Şenlikdere Mahallesi'nde 17 numaralı hanede S. Şevki üçüncülüğü Kadıköy'ünde Mühürdar'da 37 numaralı apartmanda Nazım Asaf beyler kazanmışlardır. Mevud mükâfatlarını idarehanemizden aldırmalarını rica ederiz.

Resim boyama müsabakasında resim defteri kazananlar:

Kadıköy On Birinci Mektep'ten Nafiz Muhittin, Tophane İmalat-ı Harbiye ikinci sınıftan 178 Mehmet Cemil, Mahmudiye Mektebi'nden Celal Sahir, Galatasaray'dan 181 Mustafa Necip, Büyükdere İtalyan Mektebi'nden Fahrettin Hilmi, Fatih'ten Ahmet Cemal; Süleymaniye'da Cafer Bey'in mahdumu Nurettin Cafer, Üsküdar'da İnadiye'de Bakkal Sokağı'nda Rana Ali Rıza, Davutpaşa Orta

Mektebi'nden 59 Mehmet Reşat, Gelenbevi Orta Mektebi'nden 333 Hüseyin Rauf, Gelenbevi Mektebi'nden Nazmi Oğlu Cemal, Galata Ermeni Merkez Lisesi'nden 938 Nuzret Süzmeyan, Büyük Ada'dan Seniye İsmail, İstanbul Lisesi'nden T.T., Kız Muallim Mektebi'nden Suzan, Kadıköy Lisesi'nden Nihat İsmail, Sanayii Mektebi'nden Cevdet, Cibali'de Küçük Mustafa Paşa'da Fırın Sokağı'nda 16 numaralı hanede Müjgan Ragıp, Üsküdar Yirmi İkinci Mektep'ten Nazmi Ziya, Davutpaşa'da Kudret, Süleymaniye'de Mehmet Paşa Yokuşunda 126 numarada İhsan Ziya İstanbul Lisesi'nden A.N.R., Feyz-i Ati'den Salim Behçet, Robert Kolej'den Ferruh, İmalat-ı Harbiye'den Nahid Hanım ve beyler kazanmışlardır.

İkinci nüshamızdaki yazı müsabakasında birinciliği İzmit Lisesi son sınıfından Ertuğrul Sadık, ikinciliği Gelenbevi Mektebi'nden Nazmi oğlu Cemal, üçüncülüğü Kadıköy Orta Mektebi'nden Mehmet Ali Azmi Efendi kazandılar. Eserleri peyderpey mecmuaya derç olunacaktır. Mevud hediyelerini idarehanemizden aldırmalarını rica ederiz.

Birinci nüshamızdaki el işi müsabakasında, İstanbul birinciliğini Üsküdar Lisesi'nden Fethi, ikinciliğini Gelenbevi Mektebi'nden Nazmi oğlu Cemal, üçüncülüğünü Ticaret Mekteb-i Alisi'nden Mahmut Şakir Beyler kazanmışlardır. Mevud hediyelerini idarehanemize müracaatla almalarını rica ederiz.

Karilerimizden bir rica: Müsabaka ve bilmecelere iştirak eden karilerimizin isim ve adreslerini vazıh olarak yazmalarını tekrar rica ederiz.

ALENİ MUHABERE

Vefa Lisesi talebesinden Ali Ziya Bey'e: Çiçek'in haftada bir intişarını sizin gibi pek çok karilerimiz arzu etmektedir. Mektepler açıldıktan sonra bunun teminine çalışacağız. Diğer arzularınız da nazar-ı dikkate alınmıştır.

Ticaret mektebinden M.Ş. Bey'e: Arzularınız nazar-ı dikkate alınmıştır.

Karilerimizden M. Şefik Efendi'ye: Resminiz çok fena çıkarılmış, başka resim gönderiniz. Arkadaşınız klişesini bizzat alabilir.

Bursa Birinci Erkek Lisesi'nden 455 Mehmet Necmettin Efendi'ye: Başka resminiz varsa gönderiniz.

Üsküdar Yirminci İlk Kız Mektebi'nde Muazzez Süleyman Hanım'a: Bilmecelerimizi halledenlerin cümlesinin isimlerini mecmuaya yazmak imkânsızdır. Çekilen kurada kazananların hem isimlerini yazıyoruz hem de hediye veriyoruz yavrum.

Kadıköy karilerimize: Kadıköyü'nde Altıyolağzı'nda müteşebbis Türk gençlerinden Hasan Bey tarafından idare edilmekte olan Fecir Kütüphanesi'nde mecmuamız birinci numarasından itibaren bulunur. Karilerimize bir suhulet olmak üzere mezkür kütüphane, bilmece ve müsabaka hal varakalarını mecmuamız namına kabul etmek lütfunda bulunacaktır. Keyfiyetten karilerimizi haberdar ve mezkür kütüphaneyi tavsiye ederiz.

4.SAYI

Büyük Adamlar

SELAHATTİN EYYUBİ

Ulvilerden Abdullah Ül-Mehdi isminde birisi, şimali Afrika'da Trablusgarp ve Tunus'u zapt ederek (296) senesinde Fatımiyün Devleti'ni tesis etmiş şecaat ve besaletiyle az zamanda memleketini tevsie muvaffak olmuştu. Öyle bir gün geldi ki şimali Afrika kâmilen Abdullah Ül-Mehdi'nin halifelerine boyun eğmeye mecbur oldu. Bu devletin merkez-i idaresi Tunus'ta Mehdiye şehri idi…

Fatımiler büyüye büyüye o kadar kuvvetlendiler ki bir aralık Abbasi devletine bile rakip oldular. O zaman Mısır'da "Ihşidler" hükümran oluyorlardı. Bunlar memleketi pek fena idare etmekte olduklarından nihayet karışıklıklar zuhur etti. Mısır anarşi içinde kaldı. Bunun üzerine Fatımilerin dördüncü hükümdarı olan (Melikmuaz) bu kıtayı zapt etmek hevesine kapılarak bu işi seraskeri (Cevher Rumiye) havale etti. Cevher Rumi askerleriyle Mısır'a doğru yürüdü. Zavallı Ihşidler birbirleriyle uğraşmaktan memleketleri müdaafaya vakit bulamadılar. Çar naçar Fatımiler'e boyun eğdiler. Cevher Rumi Mısır'ı zapt ettikten sonra (Kahire) şehrini bina etti. Bilahare Fatımiler'in pay-i tahtı buraya naklolundu. Melikmuaz zamanında Fatımiler şimali Afrika'dan Suriye'ye kadar bütün memleketleri idareleri altına aldılar. Fakat sonraları hükümdarların ahlaksızlıklarından zayıf düştüler. Salibiyun'e zelilane boyun eğecekleri sırada Türk emirlerinden Nurettin Atabey Zengi imdatlarına yetişti. Ser askeri Şirkuh'i oldukça mühim bir kuvvetle Mısır'a gönderdi. Bu ordu Dimyat'ta Salibiyun'i makhur ve perişan eyleyerek Fatımiler'i muhakkak bir inkırazdan kurtardı. Fakat ne de olsa bu kurtuluş muvakkatti, Fatımiler için bir gün inkıraz bulmak mukadderdi. Filhakika bugün gecikmedi. Fatımilerin son hükümdarlarından Amendeldin öldüğü gün bir anarşi baş gösterdi. Fakat bu sırada çelikten bir kol bütün bu kargaşalığı yatıştırdı. Bertaraf etti. Bu sefer Mısır'da baştan başa kendisi hâkim oldu! İşte bu kol büyük bir kahraman olan Selahattin Eyyubi'nin kolu idi. Selahattin Eyyubi İslam hükümdarlarının en meşhurlarından ve faziletlilerinden biridir. Bu büyük kahraman Mısır'a Nurettin Atabay Zengi'nin ser askeri Şirkuh ile beraber gelmişti. Aynı zamanda Şirkuh'un biraderzadesi idi. Pederi de Kürt eşrafından Eyüp Şazi'dir. Selahattin Eyyubi Fatımiler'in son hükümdarı

ölünce bütün Mısır'ı hâkimiyeti altına aldı ve orada da Eyyubi devletini kurdu. Nurettin Atabey Zengi'nin vefatından sonra Şam, Halep, Diyarbakır ve El-Cezire taraflarını da zapt ederek memleketini büyüttü, sonra Salibiyun'la harp eylemeğe başladı. Bu muharebeler esnasında gösterdiği yararlık, fazilet, kahramanlık gibi evsaf-ı mümeyyize "Selahattin Eyyubi" namını semalara yükseltmiştir.

"Selahattin Eyyubi" Tıbriye civarından Salibiyun'e karşı şiddetli bir mücadele açtı. Neticede Kudüs Kralı "Gidülülü Zinyas" maiyetindeki kumandanlarla birlikte esir aldı. Selahattin Eyyubi, karşısında pek aciz kalan bu zavallılara işkence edebilir, onları öldürebilirdi. Fakat bu muameleyi irtikap etmedi. Bilakis esirlerine bir mevki-i ihtiram verdi. Hatta "Gidülülü Zinyas" çadırında kendi yanına oturtarak onu izaz etti. Ve bu alicenabane hareketiyle bütün Frenklerin teveccüh ve muhabbetini kazandı. Bilahare Beyrut, Akka, Sayda şehirlerini de Salibiyun'dan tahlis ederek Kudüs-ü şerifi 13 gün muhasaradan sonra istirdat eyledi….

Bu haber Avrupa'da müthiş bir bomba tesiri yaptı. İslamlar aleyhinde yine propaganda yapılmaya başladı. Bunun üzerine Fransa Kralı Filip Agust, İngiltere Kralı Arslan yürekli Rişar, Almanya İmparatoru Fredrik Barbaros hazırlanmaya başladılar.

Teşkil ettikleri orduların Mısır efelerini "Selahaddin öşrü" namıyla bir vergi koyarak temin ettiler, bu vergiyi vermeyen Hristiyanları hukuk-ı medeniyeden iskat yani "Aforos" etdiler… Bu üç ordu karadan denizden İslam diyarına saldırdı. Fredrik Barbaros Macaristan ve İstanbul tariki ile Anadolu'ya girdi. İznik'i zapt ederek ilerledi. Fakat ikinci Kılıç Arslan tarafından mütemadiyen izaç edildi. Nihayet Seyhun-Karasudan geçerken boğuldu. Ordu birçok hastalıklara ve telefata düçar olarak yüz binden yedi bine indi. Akka kalesi önüne kadar gelerek İngilizler ve Fransızlara iltihak etti. Bu kale 2 seneden beri yüzbinlerce Salibiyun tarafından muhasara edilmekte fakat bir türlü zapt edilememekte idi. Çünkü orasını müdafaa eden kahraman Selahattin Eyyubi idi. Selahattin Eyyubi kaleyi teslim etmemek için takati fevkinde çalıştı. Akka Surları etrafında birçok muharebeler yaptı. Fakat! Açlık tehlikesi baş gösterince kolu kanadı kırıldı. Bilmecburiye Akka'yı Salibiyun'a terk ederek Şeria vadisine mahsur ve mükedder olarak çekildi. Bu sırada Fransa Kralı, İngiliz Kralına gücenerek memleketine döndü fakat İngiliz Kralı Rişar Suriye'de kalarak iki sene harp eyledi. Hatta Selahaddin Eyyubi'nin hastalığından bilaistifade Yafa şehrini zapt etti. Sonra bir mütareke akdederek memleketine döndü. Rişar'ın

Suriye'de bulunduğu sırada Selahaddin Eyyubi'nin bir iki alicenabane hareketini zikreylemek icap eder. Rişar müthiş bir hastalığa tutulmuştu. Ölüm derecelerine gelmişti. Fakat karşısındaki düşmanı Selahattin Eyyubi alicenap bir kahramandı, bu zat bir doktor bularak Rişar'a gönderdi. Rişar bu doktorun itinasıyla tekrar dirildi ve yine harbe devam etti. Selahattin Eyyubi'nin gösterdiği alicenabane hareketle Rişar'ın tarz-ı hareketini mukayese eylemeyi karilerimize terk ediyoruz.

Türklerle İslamları daima barbarlıkla itham etmek küstahlığında bulunan Avrupalıları bu hadise kadar tekzip edecek, onları utandıracak bir şey tasavvur edilebilir mi?

Selahaddin Eyyubi Rişar'la akdettiği mütarekeden az zaman sonra dünyanın velveleli hayatından uzaklaştı. Pek sevdiği Allah'ına kavuştu. Hayatında tarihe İslamların yüzlerini ağartacak sayfalar ilave etti. Harp meydanlarında emsali na-mesbük yararlılıklar gösterdi, herkese hilm ile muamele etti. Zayıflara, esirlere fena muamele etmeyi asla hatrından geçirmedi.

Selahaddin Eyyubi'nin daha bir çok yararlıkları var ki onları tarih sinesinde bütün kudretiyle yaşatacaktır.

"Selahaddin Eyyubi" böyle; yüksek ruhlu bir kahramandı. Düşmanlarına uzun müddet en yüksek fazilet dersleri verdi. Türklüğe ve İslamiyet'e daima iftiharla yad edilecek mefahir bıraktı.

Bu yüksek ruhlu kahramanı her zaman hürmetle yâd edelim. Çünkü onun hayatında bize, milletimize ululuk veren pek hem de pek çok şeyler var. Biz bunları, her vakit ve daima iftiharla anmalıyız!...

FAYDALI BİLGİLER

Demir: Mısırlılar, demiri üç bin sene evvel biliyorlardı. Demir kablel milat 1800 senelerinde yine Mısır'da ilk defa olarak; orak, tırpan gibi zirai aletler, yaralayıcı silahlar imalinde kullanılmıştır.

Pusula: Pusula, milattan 2634 sene mukaddem Çin'de icat olundu ise de, 1302 tarih-i miladisinde Jiyuja isminde İtalyalı bir gemici tarafından Avrupa'da ihtira olunmuştur.

İlk Harita: İlk harita milattan 1370 sene mukaddem Mısır'da Firavun İkinci Ramses veya Sezostris zamanında papirüs üzerine tertip olunmuştur. Bu harita "Beşem" deki altın madenlerini gösteriyordu.

Arabalar: Arabalar milattan 200 sene evvelinden itibaren Mısır ve Asuriye'de kullanılmaya başladı. Avrupa'da ise bu tarihten bin sene sonra yani milattan 1000 sene evvel araba istimaline başlanmıştır.

Makara ve Vida: Halat makarasıyla vidayı milattan 390 sene mukaddem Yunan riyaziyunundan" Arşitaz" icat etti. Mekanik ilminin terakkisine de hizmeti dokundu.

Heraklit'in Fikri: Milattan 325 sene mukaddem Heraklit, dünyanın kendi etrafında döndüğü fikrini ortaya attı.

Dünya Güneş Etrafında: Dünya'nın güneş etrafında döndüğünü milattan 260 sene mukaddem müneccim Aristarik ispat etti.

Kitabın Tarihi: Mısırlılar, milattan 1800 sene evvel parşömenlere yazdıkları yazıları tomar tarzında muhafaza ederlerdi. Kâğıtları kitap şeklinde forma forma tanzim eden İtalyanlardır. Ve bu tebeddül kablel milat 400 senelerine müsadiftir.

Porselen: Porselen 617 tarih-i miladisinde Çin'de keşfedildi. İlk porselen mamulatı Avrupa'ya ancak on altıncı asır sonlarına doğru getirilebilmiştir.

Cam İmalı: Cam, Mısır'da kablel milat 1800 senelerinde imal edilmiştir. O zamana kadar aynalar madenden mamuldü. Nihayet kablel milat 1000 senesinde imaline muvaffakiyet hâsıl olan cam aynalar madeni aynaların yerine kaim olmaya başlamıştır.

FENNİ BAHİSLER

Kibrit Nasıl İcat Edildi?

Eski zamanlarda bittabi kibrit mevcut değildi. İlk insanlar bir kıvılcım için saatlerce iki odunu birbirine sürterler, yorulurlar, kan ter içinde kalırlardı. Sonraları kibrit makamında çakmak taşları kullanıldı. Hatta dedelerimiz zamanında bile bu çakmak taşları kibrit hizmetini görüyorlardı. Bu hal 1826 sene-i miladiyesine kadar devam etti. Nihayet bu sıralarda kibrit icat edilebildi. Bu icada başlangıçta kimse ehemmiyet vermemişti. Hatta bizzat muhteri bile bir gün gelip de kibritlerin bütün dünyada kullanılacağını zannetmemişti. Fakat zaman geçtikçe bu düşüncelerin hepsi alt üst oldu. Kibritin faydaları herkes tarafından takdir edilmeye başladı. Ve taammüm etti.

Şimdi biraz da kibritin nasıl icat olunduğundan bahsedelim:

Kibritin mucidi "Jan İrini" namında bir Macar'dır. Bu zat 1815 tarih-i miladisinde Macaristan'ın küçük bir kasabasında doğdu. 1895 tarih-i miladisinde 80 yaşlarında olduğu halde vefat etti. Jan İrini Budapeşte'de tahsil etti. Sonraları tevsi-i malumat için 1836'da Viyana'ya geldi. Ve kimyager Misner'den ders almaya başladı. Profesör bir gün talebesine " Bir kükürt çiçeğinden kurşun mahlutuna sürtülmek suretiyle ateş husule geleceğini " söylemişti. Fakat bu hususta yaptığı tecrübede muvaffak olamadı. İşte hocasının bu adem-i muvaffakiyeti Jan İrini'ye kibriti icat etmek fikrini verdi. İrini bu tarihten itibaren bu meseleyle alakadar olmaya başladı. Muhtelif taharriyat yaptı.

Nihayet hocasının yaptığı tecrübeyi kükürt çiçeği yerine fosfor istimal eylemek suretiyle tekrar ettiği zaman, istenilen alev husule geldi. Jan İrini bu işte artık muvaffak olmuştu. Bu tecrübeden sonra, muhtelif nispette olmak üzere fosfor hamz-ı evvel kurşunu karıştırdı. Bu halitaya odun çöplerini bulayarak kuruttu ve

ertesi akşam bunlardan birisini duvara sürttüğü zaman alev aldığını gördü. Bu suretle ilk kibrit icat edilmiş oldu.

Jan İrini bu kibritlerden bundan sonra daha çok imal etti. Fakat başkaları bu keşfin taammüm edeceğine ihtimal vermiyorlardı. Bazıları Jan İrini'ye ihtira beratı almasını tavsiye ettiler. Fakat o ihtiraının taammüm edemeyeceği hakkında yürütülen fikirlerden çok müteessir olmuştu. Hatta kuvve-i maneviyesi bile kırılmıştı. Bu sebeplerden dolayı dostlarının bu teklifini reddetti. Nihayet " Rumer" isminde bir sanatkâr kibrit imalı hakkını yüz elli frank mukabilinde mucidinden satın aldı. Ve sonra bu sanatı tekemmül ettirerek bir imalathane açtı. İrini bu keşfinden sonra Berlin darülfününa girdi. Avrupa şehirlerini de ziyaret etti. 1847'de Macaristan'a dönerek Grosvarden şehrine yerleşti. Ondan sonra aynı şehrin baruthanesine tayin edildi. Ve artık ismi anılmaz oldu.

Okuyucularımız bu satırları okuduktan sonra zanneder ki Jan İrini ismini her vakit hatırlayacaklardır. Çünkü böyle faydalı ihtiralarla cemiyet-i beşeriyenin ihtiyaçlarına çaresaz olanları takdirle yad etmek herkes için bir vazifedir.

Kâğıt

Kâğıdın çok tuhaf bir tarihi vardır. İlk insanlar kâğıdı bilmezlerdi. Yazacakları şeyleri mağara duvarlarına, taşlar üzerine hak ederler. Hatta iptidai bir maharetle yabani hayvan resimleri de çizerlerdi. Eski Mısırlılar Nil Vadisi'nde kesretle yetişen papirüs yaprağının kurutulmuşunu kâğıt makamında istimal ederlerdi. Hatta dünyada ilk coğrafya haritası bile Mısır'da papirüs üzerine tersim edilmiştir.

Asuriye'de yapılan taharriyatta, üzerinde mıhı yazılar mahkuk bulunan ince balçık levhalar bulunmuştur ki, bu levha Asuriler'e kâğıt hizmetini görmüşlerdir. Daha sonraları geniş kemiklerle hayvan derileri kâğıt makamında kullanılmışlardır. Fakat asıl kâğıt ilk evvel Çin'de imal edilmiş, bu sanat bilahare bir hüsn-i tesadüf eseri olarak Araplar'a intikal etmiştir. Araplar 751 sene-i miladiyesinde yakaladıkları Çin esirlerinden kâğıt imalini öğrenmişlerdir. Ve bu sanat Araplar arasında derhal taammüm etmiştir. Hatta 794 tarih-i miladisinde Bağdat'taki Abbasi Hükümeti bir kâğıt imalathanesi bile açmıştır.

Kâğıt, Avrupa'ya Araplar tarafından götürülmüş ve tarz-ı imali öğretilmiştir. 1267'de İtalya'da, 1272'de İngiltere'de, 1302'de Almanya'da kullanılmaya başlamıştır.

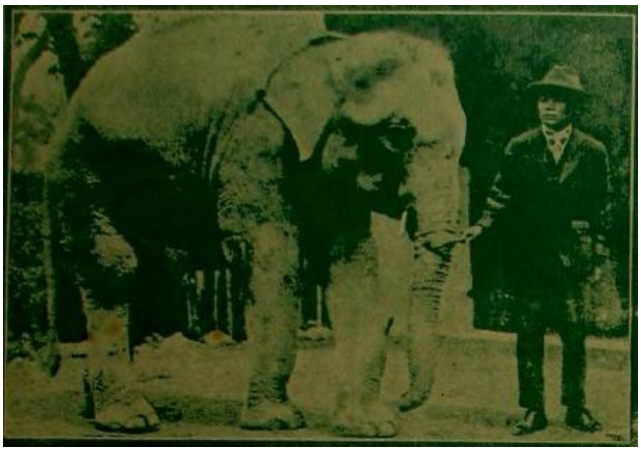
Çinliler kâğıdı ipekten imal ettikleri için o vakit tedarik edilmesi pek müşküldü. Bu sanat Avrupa'ya intikal edince kâğıt pamuktan da imal edilmeye başladı. Hâlihazırda kâğıt; bezlerden, paçavralardan, hatta saman ve ağaç kabuklarından bile imal edilebilmektedir.

MUHABİRİMİZİN MEKTUPLARI -2 -

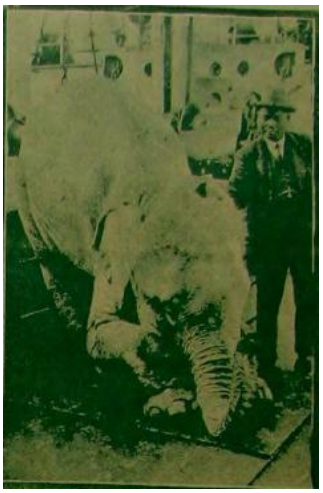
Gördüklerim

Geçen mektubumda Geyve merkez mekteplerini ziyaret ettiğimi yazmıştım. Artık köylere seyahat etmek zamanı geldiği için üç gün mukaddem Geyve'den hareket ederek yarım saat mesafedeki Eşme Köyü'ne geldim. Bu köy Ortaköy sırtlarının eteğine inşa edilmiş. Yüz elli haneyi muhtevi ve tamamıyla mübadil muhacirlerle meskündur. Rumeli'nin Karacaova ve civar ahalisinden mürekkeb olan bu çalışkan köylüler, hükümetin gösterdiği icraatte isabet ve tevzi-i adalette ibraz olunan sürati lisan-ı memnuniyetle yâd ettiklerini ve kendileri uzun müddet Türk idare ve terbiyesinden ayrı bulundukları için Türkçeyi tamamıyla konuşamadıklarını ve evlatlarının da bu şereften mahrum olmaması için köyün en güzel binasını mektebe tahsis ettiklerinden, muktedir bir muallimin köylerine tayin ve izamından başka bir talepleri olmadığını ve hatta bunun için makam-ı vilayete de müracaat eylediklerini söylediler. Köylünün cidden varit olan bu ihtiyacının yakın zamanda temin edilmesini temenni ederken, mektep açıldığı surette kıymetli mürebbi ve muallim elinde talim ve terbiye görecek altmış, yetmiş çocuğun istikbaldeki vaziyetlerini düşünüyordum. Maarifin kıymetini takdir ederek müracaat eden bu köylülerin arzuları şüphesiz ki isaf olunmalıdır. Bu köyde kalmak programımda dâhil olmadığından veda ve yine geleceğimi vaad ederek yola çıktım. Önümde ufak bir yokuş vardı. Yokuşu ikmal edince pek çok defalar ziyarete niyet ettiğim halde muvaffak olamadığım Eyiceler Köyü'nün hanelerini görmeye başladım. Mektubuma devam etmeden şunu ilave edeceğim. Bu köyün ahalisi istiklal muharebesinde memleketi düşmanlara [mabadı yirmi dokuzuncu nüshanın birinci sütununda]

FİLLER MEMLEKETİNDE

Beyaz Fil Londra Hayvanat Bahçesi'nde İkametgahı Önünde Mürebbisiyle Beraber

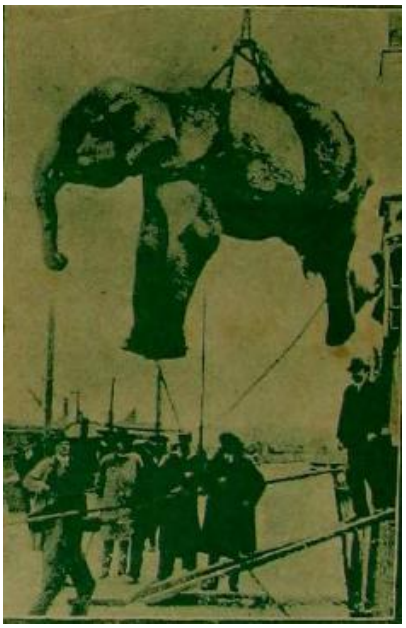
Beyaz Fil, Mürebbisi Doktor Son'un Emriyle Vapurda Dizlerini Büküp Yere Çökerken.

Filler Londra Hayvanat Bahçesi'nde.

Beyaz Fil, Bir Çocuğun İdaresinde Gemicilerin Verdikleri Otları Yerken.

Beyaz Fil Vapura Ernab Olunurken Vinç Üzerinde.

Siyah Dişi Fil ve Beyaz Fil Vapurun Güvertesinde Mürebbi ve Hafızlarıyla Birlikte.

* Her hafta perşembe günleri Şa Şa Şa Spor Gazetesi'nde Türk sporculuğunu alkışlayınız.

Karilerimizin nazar-ı hayret ve temaşasına vaz ettiğimiz fillerin fotoğrafları geçenlerde Londra Hayvanat Bahçesi'de teşhir edilmek üzere Rangon'dan gemiye irkab edildikleri esnada bir İngiliz mecmuasın aldırılmıştır. Perma'da fil pek çoktur. İnsana alışmış filler pek muti ve munis olur. Adeta deve, merkep gibi nakliyat işlerinde kullanılmaktadır.

Perma'nın Buda mezhebine malik olan insanları beyaz fillere adeta mabud gibi hürmet ederler. Ve diğer renkteki filler gibi sufli işlerde kullanmazlar. Resimde görülen beyaz fil aynı cesamette bulunan siyah arkadaşıyla beraber doktor Sov namında bir hayvanat mürebbi ve mütehassısının nezareti altında yola çıkarılmıştır. Filler Tilburiy'e vasıl oldukları zaman pek uzun süren seyahat yorgunluğundan venayaklarının bağlı kalmasından dolayı yürümekte meşakkat çekmişlerdir. Fakat birkaç gün sonra fillerin eski kuvvet ve neşeleri yerine gelmiş ve Rejint parkına götürülürken bilhassa beyaz filin Londra sokaklarında sallana sallana yürüyüşü hayret ve taaccüb ile seyredilmiştir. Perma ve Siyam ormanlarında nadiren bulunan bu filler bembeyaz değildir. Benekli ve beyaza yakın gül renginde olup pek kıymetlidir.

Hatta bu nedret ve kıymeti sebebiyledir ki Perma ve Siyam'ın bazı cahil ahalisi bunları fevkalade bir mahluk addetmekte ve bir mabud gibi hürmet ve takdir etmektedir.

[Yirmi Yedinci Sayfadan Mabad]

... Satmış olan halifenin Geyve Boğazı ve civarına gönderdiği Anzavur emini çetesiyle Ortaköy'de mevcut müsellah Ermeni çetelerle uzun müddet müsademe ve hatta muhaberebe etmiş Geyve'nin alçaklar tarafından işgal edilmesinde epeyce hizmet ifa etmiş vatanperverlerdir. Köyün cenub kısmı Sakarya, Aksaray Ovası'na nazır, etraf-ı erbası dut, kiraz, armut, erik, ceviz gibi meyve ağaçlarıyla üzüm bağlarıyla çevrilmiş ve tam manasıyla havadar, latif bir köy... Köye girer girmez en ziyade malumat toplamaya müsait gördüğüm muallim beyle görüşmek üzere köyün ortasından geçerek mektebe gittim. İmtihanların hitam bulması dolayısıyla şüphesiz ki mektep kapalıydı. Köye girerken, mektebe gittiklerine şüphe etmediğim birkaç çocuğa muallimlerinin köyde bulunup bulunmadığını sormuştum. Cevaben: "

Hocamız her zaman mekteptedir. Buyrunuz mektebe götürelim." cümlesini söylemekle beraber, mektebe kadar rehberlik vazifesini de gördüler.

Mektepten içeri girer girmez köy mektebinde değil müterakki bir fezanın tam teşkilatlı bir mektebinde bulunduğumu zannettim. Salonu ve sınıflarıyla muallim odası çok muntazam, sıraları hıfzısıhaya muvaffık, salon ve dershanelerde levazım-ı dersiye oldukça mevcuttu. Mektebin oldukça mefruş mualim odasında biraz istirahat ettikten sonra köyün ahval-i ziraiye ve iktisadiyesi ve talebenin derece-i malumat ve zekaları hakkında, o sırada mektebe beni ziyarete gelen heyet-i ihtiyariye ile başmuallim Nurettin Bey'den birçok malumat aldım. Bu tatlı müsahebenin saatlerce devam ettiğini ancak akşam ezanının okunmasıyla anladım.

926 senesine kadar mektebi mevcut olamayan bir köy, şimdi tamamıyla sıhhi ve ihtiyaca kafi bir mektebe maliktir. Mektebin köyün en havadar ve manzarası güzel mahallinde inşasında başlıca amil olan kaymakam Necip Bey Efendi'nin gösterdikleri şayan-ı takdir muavenrti ve bilhassa köylünün ve heyet-i ihtiyariyeden Ali Çavuş Efendi ile o zamanın muhtarı Kerim ve köyün münevver gençlerinden Cemal Beylerin gösterdikleri fedakarlık ve maarifperverliği yazmaktan geri duramayacağım. Mektep iki dershaneyi, bir muallim ikametgahı, [devamı otuzuncu sayfada]

TAŞ DEVRİMİ

Avustralya Vahşilerinin Âdetleri: Kadın Saçından Sicim

Bu medeniyet asrında hala taş devrindeki insanlar gibi vahşet halinde ve pek ibtidai bir tarzda yaşayan Avustralya vahşilerine ait olan bu şayan-ı dikkat resimler Mr.Mişel Teriy namında bir Amerikalı tarafından geçen sene Avustralya'nın şimal ve garp ülkelerinde icra edilen bir tetkik ve ilim seyahati esnasında alınmıştır.

Bu seyahat geçen sene temmuzda başlamış, ve teşrin-i sanide hitam bulmuştur. Seyahat gayr-ı müsait şerait altında iki bin millik bir saha üzerinde icra edilmiştir. Mr. Teriy bu seyahati şimali Avustralya hakkında mevcut olan malumatı tevsi ve tezyid için büyük fedakarlıklar ederek ve pek çok zahmetler çekerek muvaffakiyetle nihayete erdirmiştir. Mr. Teriy bu havalide deniz gibi dümdüz hali ve gayrı mümbit kum çölleri göreceğini zannederken, ekseriyetle her türlü ziraate salih

ve münbit siyah topraklar ve hayvanat beslemeye müsait pek kıymetli meralar ve yedi yüzden bin altı yüz kadem yüksekliğinde dağ silsilelerine tesadüf etmiştir. Mr. Teriy bu havalide bulunan vahşi insanlar arasında bulunmuş ve bunların pek garip ahval ve âdetlerine tesadüf etmiştir.

Bir Vahşi Avustalyalı Zevcesinin Saçlarını Bir Taş İle Keserken

Ezcümle resimlerde görüldüğü vechle vahşi Avustralyalıların zevce ve kayınvalidelerinin saçlarını keskin taş bıçaklar ile sürte sürte keserek ve el ile bükerek öte beri bağlamak ve ok yayı yapmak için kuvvetli bir sicim meydana getirdiklerini ve vahşiler arasında pek ziyade taammüm etmiş olan bir nevi raks esnasında vücutlarını boyamak, tezyin etmek için boya yerine kullanmak üzere kol, damarlarından yine keskin taşlar ianesi ile kan çıkarttıklarını hayretle görmüştür.

Bir Vahşi Avustralyalı Zevcesinin Kesilmiş Saçlarını Sicim Yapmak İçin Bükerken.

Bir Vahşi Avustralyalı Kav ve Çakmak ile Ateş Yakmaya Uğraşırken.

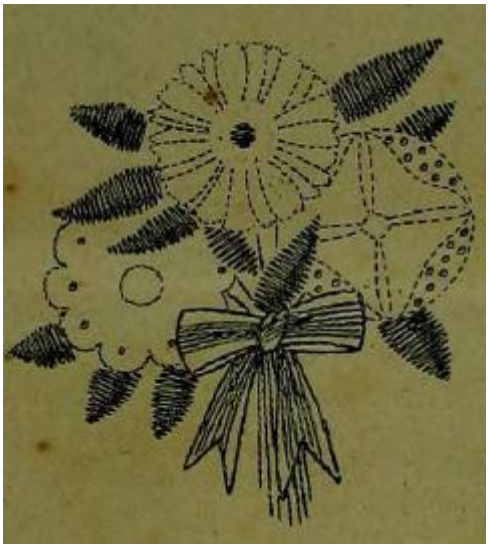
Bir Vahşi Avustralyalı Küçük ve Keskin Taş ile Kolundan Kan Çıkartırken.

HANIM KIZLARIMIZA

Karilerimizden bazı hanım kızlar mecmuamızda dikiş ve nakış işlerine dair yazılar resimler ve modeller de bulundurulmasını istiyorlar. Bu arzularını yerine getirmek için bu işlerde malumat-ı ilmiye ve nazariyesi olduğunu bildiğimiz bir hanım efendiye müracaat ve karilerimizin arzularını beyan ve muavenet-i kalemiyelerini rica ettik. Lütfen kabul ve gelecek nüshadan itibaren yazı yazacaklarını vaad ettiler. Mamafih biz hanım kızlarımız için bu nüshamızla da iki rob modeli takdim ettik. Bunların ikisi de güzel ve şıktır. Bu ropları tezyin eden motiflerin resimlerini de derç eyledik. 12 yaşındaki kız çocuklarına mahsus olan birinci elbise korsıjın sol ve kırmalı etekliğin sağ ve sol tarafına yapılan birer buketle süslenmiştir. Çiçekler puandötiyejle işlenmiştir. Yapraklar düz geçirmelerle yapılmış

ve demeti bağlayan şerit de puandötiyejle işlenmiştir. Bu robu ve val veya krep döşinden yapabilirsiniz. Aynı kumaştan yapılabilen ikincisi korsajen alt kısmı puandöpiyejle işleyeceğiniz güvercinlerle tezyin edilmiştir. Bu 10 yaşındaki bir hanım kız için pek münasiptir.

[Yirmi Dokuzuncu Sayfadan Mabad]

Odasını, mütevassıt bir salonu teneffüshaneyi muhtevi olmakla beraber miktar-ı kafi bahçeye maliktir. Başmuallim Nurettin Beyefendi'nin sa'y ve gayreti mektebin zapt ve rabtıyla idare ve inzibatını teminde gösterdiği muvaffakiyeti bildiğimiz için yalnız mektebin benim de yazdığım defterine muhtelif zevat tarafından yazılmış olan takdirkar cümlelerin birisini kopya ederek yazmakla iktifa ediyorum.

Talebedeki Ruh: Mektebin vesaitindeki intiza, mesleğin zulmete galip geleceğine dair imanımı takviye etmiştir. Kavi bir iman, münşerih bir kalple bana köyden ayrılmak fırsatını bahşeden muallim Nurettin Bey faaliyetine müteşekkir kaldığıma bir hatıra olmak üzere kalemim şu satırları yazmıştır.

İlk Tedrisat Müfettişi – Nail

10 Kanun-ı Evvel

Mektebe ait arzum isaf edildikten sonra 21 Mayıs 926 tarihinde köyde muvaffakiyetle müsamere verilen talebeyi görmeyi istedim. Pek nazik ve terbiyeli olan arkadaşım bu arzumu da isaf etti. Çehrelerinden zeki, hafızaları kuvvetli olduğunu anladığım sevimli yavrularla görüştüm, hasbihal ettim. Ve hatta anladım ki iyi bir mürebbi elinde yetişen mütemeddin bir muhit çocuğu ne ise köy çocuğu da odur. Verdikleri müsamerede üç yüz davetlinin takdirlerini celbeden ve temsil ettikleri *Oburluğun Cezası ve Umacı* piyesleriyle inşat ettikleri manzume ve monologlarda yüksek muvaffakiyet ibraz eden dördüncü sınıftan 11 Ata Mehmet 33 Mehmet Fahri, 32 Mustafa, 28 Yusuf Mustafa ve üçüncü sınıftan 24 Mehmet Ali, dördüncü sınıftan 13 Mehmet Ali, 14 Mehmet Mustafa Efendilerle birinci sınıftan Naciye Hüseyin ve Naciye Mustafa, Leyla Fahri, Saniye Hasan hanımların bu kabiliyetlerini ben de gördüm. Ve kendilerini tebrik ettim. Fakir arkadaşlarına elbise yaptırmak maksad-ı alicenabanesiyle hareket ederek muvaffakiyet gösteren bu sevimli yavrular; aynı zamanda muallimlerini de çok sevmektedirler. Tetkikatım bununla pekala gösterdiği gibi Nurettin Efendi'nin yapmak istediği yenilikler de talebe ile velilerinin kendisine zahir olmaları bu kanaatimi teyit etti.

Bu köyde en ziyade nazar-ı memnuniyetle gördüğüm bir şey varsa o da kahvehane bulunmamasıdır. İşsiz zamanlarında köylüler mektebin kütüphanesinde toplanmakta ve mevcut kitapları okuyarak veya okutarak istifade etmektedirler ki bunun diğer köylerde de taammümü şayan-ı arzudur.

Mektebe ait fotoğraflardan birkaç adet istedim. Elde mevcut olanlardan yalnız beş talebenin fotoğrafını aldım ve gönderdim. Bu beş talebe müsamerenin muvaffak olmuş simalarıdır. Netice-i kelam olarak şunu yazayım ki en iyi bir surette Cumhuriyet mefhumunu anlamış ve hükümetin gösterdiği yenilik yolu üzerinde azimkarane yürümeye başlamış köyler arasında Eyiceler Köyü'nün bulunduğunu da görmekle memnun oldum. Yakın zamanda bütün köylerimizin bu vaziyet ve mevkie gelmelerini canı gönülden temenni ederim. Vakit geçti, uykumuz geldi. Yapılan temiz yataklara yattım. Gündüzün yol yorgunluğu tesiriyle olacak ki beş dakika sonra uyumuş sabahleyin odama giren güneşin ılık, bol, hararetiyle uyandım. Kahvaltı etmeden hareketime müsade etmeyen köylünün misafirperverliğini de israf ederek birkaç saat daha kaldıktan sonra - öğleden iki saat evvel - mektep baş

muallimi Nurettin Bey'e ve köyün çok muhterem ahalisine arz-ı veda ederek yola çıktım. Bugün gideceğim köyler yakın olduğu için ağır ağır yürüyordum. Artık bundan sonraki meşhudatımı üçüncü mektubumda yazacağım. Şimdilik karilerimizin müsaadesini rica ederim.

Kadri Oğuz

KARİLERİMİZİN YAZILARI

ULU GAZİ'YE

Düşmanı mahvettin tam cidal ile
Saltanat devrildi, bir zeval ile
Kurtardın vatanı istiklal ile
Ey muhterem Gazi, namınla yaşa!

Dikenli, zehirli setleri aştın
Vatana saadet nurları saçtın
Millete yenilik yolları açtın
Ey gözbebeğimiz, şanınla yaşa!

Çelikten ellerin haini üzer
Vatana selamet planı çizer
Gözlerin en gizli hileyi sezer
En necip en ulvi seciyedir bu!

Çıkınca suikast; irtica sesi
Milletin kabardı nefretle hissi
Ve fakat ey Gazi, böyle bir yesi
Zaferle kapattın mucizedir bu!

Tarsus: M. Hüseyin Adil

KIZIL BAYRAĞIMIZ KIZ KULESİ'NDE

O şimdi yalçın kayaların, sarp dağların Yunan çizmeleriyle çiğnenmiş köşelerinde ilerliyor. Ve deruhte ettiği vatani bir vazifeyi ifa etmek için koşuyordu.

Bazen boynundaki dürbünle etrafı tarassut ederken nazarları bir noktada sabit kalıyordu. Çünkü ufukta ona mütehassir aguşunu açan esir İzmir'i görüyor; koşmak, koşmak onu kurtarmak arzusu kalbini geçiriyordu. İşte bu cesur Türk fedakâr Mehmetçiklerimizden Çakıcı Mehmet idi.

Artık yavaş yavaş akşamın laciverdi karanlıklarına gülen semada tek tük yanmaya başlayan yıldızlar ve bayrağının ufak bir temasili olan hilal şimdi ona asırlarca Avrupa'yı tahakkümü altında inleten ecdadını hatırlatıyordu. İzmir'in ışıkları tamamıyla görünmeye başlamıştı. Yüksek bir tepeye çıkarak düşman karargâhını tarassuda başladı. Ne bir ses ne bir seda... Yoluna devam etti. Ve on dakika sonra düşman karargâhının yanında bulunuyordu. Şimdiye kadar aklına gelmeyen bir şey yıldırım süratiyle beyninde canlandı. Ölüm. Hayır hayır o ölümden değil bu son emeline muvaffak olamayacağından korkuyordu. Nihayet metanetini muhafaza ederek elinde bulunan bombayı savurdu. Ve geldiği istikamete doğru ilerlemeye başladı.

Onu bir infilak ile tutuşan cephaneliğin ölüm saçan alevleri arasında ne yapacaklarını şaşıran Yunan palikaryaları, harim sinesine sokuldukları İzmir'in kanlı yollarından kaçmaya başlamışlardı.

Sabahın alacakaranlığında Türklüğün bu timsal-i mücessemi fedakâr Ahmet Yüzbaşı'nın takdirkâr nazarları karşısında mütevazı çehresiyle : " Efendim, ben bir şey yapmadım. Yalnız üzerime aldığım bir vazifeyi yerine getirmeye çalıştım. " diyordu.

Güneş henüz doğmuştu ki, kumandanın hücum emri kulaklarda müthiş bir ihtizaz vücuda getirdi. Şimdi herkes koşuyor fakat önde yine Ahmet... Uzakta İzmir'in saat kulesi ve minareleri görünmeye başlamış. İki saat sonra şanlı ordu sevgili yurduna ebediyen kavuşmuştu. Kızıl sancağı saat kulesine asmak vazifesi Ahmet'e terk edildi. Şimdi o, bayrağın ipini çekiyor, sevgili hilal dalgalanarak yükseldikçe Türklük gururunun en kuvvetli hisleri galeyana geliyordu.

Fakat birdenbire bir tüfek sesiyle yere yuvarlandı. Onu vuran henüz yaralı olan bir Yunan neferinin hain kurşunu idi. Ahmet'in nazarları kulede dalgalanan bayrağına çevrildi. Ve " Yaşasın Türklük! " diye son bir nida-yı iftihar fırlatarak gözlerini kapadı. Ve o da muhterem şehitler kafilesine karıştı gitti.

Üsküdar Harmanlı Mektebi Mezunlarından Güzide Ahmet

ALİ'NİN YARAMAZLIĞI

Ali küçük ve çok yaramaz bir çocuktu. Başkalarına muziplik yapmayı pek severdi. Köydeki çocukları döver, kızların saçlarını çeker, sonra karşılarına geçerek gülerdi.

O gün hava pek sıcaktı. Kızgın bir temmuz güneşi ortalığı kasıp kavuruyordu. Ali bir kestane ağacının gölgesine oturmuş, bir muziplik hazırlamakla meşguldü. O esnada karşıdan Hüseyin Ağa göründü. Sabahleyin şehre alışveriş için gitmişti. Koltuğunun altında on okka ağırlığında koca bir bohça vardı. Zaten kendini zor taşıyan şişman Hüseyin Ağa, bu yükün altında alnında ter taneleri yuvarlana yuvarlana zor yürüyordu. Nihayet dayanamadı. Bahçe duvarının kenarındaki sıranın üstüne oturdu. Bohçasını da yanına koydu ve uyuklamaya başladı.

Bunu gören Ali hemen arkadaşı Mehmet'e koştu: "Mehmet gel!dedi, Bak ne yapacağım. "

Hemen ikisi koşarak duvarın üstüne çıktılar. Ali eline bir ince değnek alarak zavallı adamın yüzüne dokundurmaya başladı. Hüseyin Ağa bu müziç şeyden kurtulmak için uykusunun arasında yüzünü gözünü buruşturuyordu. Çocuklar gülüyorlardı. Bundan iyi eğlence olamazdı. Lakin birdenbire uyanan Hüseyin Ağa kalın bastonunu yakalayarak Ali'yi çevire çevire dövmeye başlamıştı.

Mehmet kaçayım derken bahçedeki gül fidanına çarptı. Dikenlerden yüzü gözü kan içinde kaldı. Ali, bu vaka üzerine yaramazlığa tövbe etti. Şimdi o köye gidip:

- Köyünüzün en uslu çocuğu hangisidir? diye sorsanız size Ali ile Mehmet'i gösterirler.

Arnavutköy: Süher

İKİNCİ NÜSHAMIZDAKİ YAZI MÜSABAKASINDA ÜÇÜNCÜLÜĞÜ KAZANAN ESER

Bayram Yeri

Çoluk çocuk süslenmiş hep gülüyor yüzler
Yeryüzünde kalmamış sanki öksüzler
Çalkalanıyor bir sevinç içinde meydan
İki atlıkarınca döner bir yandan
Salıncakta yavrunun gönlü bulanır
Beşikçinin ablaya ağzı sulanır
Kayık salıncaklarsa tayyare gibi
Ürkütür her sinirli ihtiyar kalbi
Yollar bisiklet süvar gençlerle dolu
Vazgeçmemiş eşekten imamın oğlu
Otolarda uçarken ipekten kızlar
Aşka susamış çılgın gönüller sızlar
Bir taraftan çığırtma, zurna dümbelek
Ağlayana gülüyor, böyledir felek

Kadıköy Orta Mektebi'nden 581 Mehmet Ali Azmi

ALENİ MUHABERAT

Gaziantep'ten Burhanettin Bey'e : " Daha güzel eserlerinizi bekleriz. "

Kadıköy Orta Mektebi'nden Orhan Bey'e : " Resminiz iyi değildir. Lütfen bir başkasını gönderiniz. "

Laleli Apartmanları birinci dairede 22 numaradan Numan Nuri Bey'e : " Resminiz iyi değildir. Lütfen bir başkasını gönderiniz. "

Bursa'dan Edip Bey'e : "Resminiz iyi değildir. Lütfen bir başkasını gönderiniz."

Beşiktaş Şark İdadisi A. A. Bey'e : " Gönderdiğiniz fotoğrafı beşinci nüshaya koyacağız. Eğer daha temizi varsa gönderiniz. Daha iyi olur. "

Üsküdar'da Susuzbağ'da 4 numaralı köşkten dava vekili İsmail Şevket Bey mahdumu Ali Sait Bey'e : " Müsveddelerinizi gönderiniz. Teşekkür ederiz."

Tokat karilerimizden M. Kemal Bey'e : " Resminiz kazaya uğramıştır. Lütfen bir tane daha gönderiniz. "

Kadıköy karilerimizden Serap ve Nesrin Hanımlara: " 19.7.926 tarihli mektubunuzda Çiçek'in üçüncü nüshasındaki tali cetvelinde bazı numaralara isabet vaki olmadığını kaydediyorsunuz. Esasen bize eğlenceyi tertip ederken isabet vaki olmasını muhtemel son numarayı nazar-ı itibara almış, bir numaradan mezkûr numaraya kadar tali cetvelini tanzim etmiştik. Öyle zannediyoruz ki, isabet vaki olmayan numaralarda – bir kaçı müstesna olmak üzere- hoşa gidecek şeyler yok. Mamafih şurasını da ehemmiyetle kaydederiz ki, mezkûr cetvel matbaaca tertip olunurken bir ve iki numaralı levhaların rakamlarla işaret edilmeleri sehven unutulmuştur. Bundan dolayı da yazdığınız numaralara isabet vaki olmaması ihtimal dâhilindedir. Bununla beraber o numaralarda isabet vaki olmasını arzu ediyorsanız levhalardaki rakamların yerlerini karışık surette tebdil ediniz. Bu suretle arzularınız tatmin edilmiş olacaktır.

Okuyucularımız arasında sizler gibi dikkatli karelerimizin de bulunması bizi memnun etti. Tebrik ederiz.

Karilerimizden ekserisi mecmuamıza derç edilmek üzere grup halinde mektup ve bulundukları şehirlerin menazırını havi fotoğraflar göndermek arzusunu izhar ediyorlar. Karilerimizin bu arzularını kabul ve fotoğrafilerin gönderen karimizin ismi ile beraber sıra ile mecmuamıza derç olunacağını mateşekkür beyan ederiz.

KARİ VE KARİELERİMİZİ TANIMAK İSTİYORUZ

Mecmuamızın sevgili kari ve karielerini tanımak ve yekdiğerlerine tanıtmak için muallime ve mektepli hanımlar, muallim beyler ve mektepli efendilerin resimlerini Çiçek'e derç ve her nüshanın intişarından sonra bu resimlerin klişelerini

resim sahiplerine hediye edeceğiz. Karilerimiz bu klişelerle bir miktar matbaa mürekkebi elde ederek evlerinde kendilerine resimli ziyaret kartları ve mektup kâğıtları basabilirler. Bu klişeleri İstanbul karilerimiz bizzat idarehanemizden alacaklardır. Taşra karilerimize ait olanları postayla gönderilecek. Ve fakat posta ücreti kendilerine ait olacaktır. Sevgili karilerimizin iyi çekilmiş birer fotoğrafilerini vazıh adresleriyle şimdiden idarehanemize göndermelerini rica ederiz.

DÖRDÜNCÜ NÜSHANIN MÜSABAKALARI

1.Güzel Yazı Müsabakası

Karilerimiz bu müsabakaya, temiz bir kâğıda özenerek yazacakları bir satır yazı ile iştirak edebilirler. İstanbul ve taşra karilerimiz arasında güzel yazı birincilerine ikişer lira, ikincilere birer lira, üçüncülere yarımşar lira, dördüncülerden yirmi beşincilere kadar birer kitap hediye edilecek ve birincilerin yazılarının klişesi yaptırılarak resimleriyle birlikte mecmuamızda derç olunacaktır.

2.Harita Müsabakası

20 santimetre mürabbaında bir kâğıt üzerine sevgili Anadolu'muzun bir haritasını çizgisiz ve vilayet merkezlerini işaret ediniz. Ve boyayarak gönderiniz. İstanbul ve taşra birincilerine birer bezli ve büyük Anadolu haritası, ikincilere harita boyamak için renkli boya kalemi, üçüncülere ufak sulu boya takımı, dördüncülerden yirmi beşincilere kadar birer güzel kitap hediye edilecektir.

3.Resim Boyama Müsabakası

Bu resmi kopya ediniz. Ve boyayıp bize gönderiniz. İstanbul ve taşra birincilerine birer büyük sulu boya takımı, ikincilerine birer küçük sulu boya takımı, üçüncülerine gayet şık ve zarif cep defteri, dördüncülerden yirmi beşincilere kadar birer resim defteri hediye edilecektir.

4. Terfi-i sınıf eden bir arkadaşınıza kısa ve fakat ruhlu bir tebrikane yazınız. İstanbul ve taşra karilerimizden en iyi yazan altı karimize Reşat Nuri Bey'in Çalıkuşu namındaki meşhur eseri hediye edilecek. Birinci ve ikinciliğin eserleri mecmuaya derç olunacaktır.

Bilmece ve Müsabaka Cevapları

Resimli bilmecemize dokuz yüz altmış üç karimiz iştirak etmiş ve cümlesi kadının kocasının başında olduğunu bulmuşlardır. Hal edenler arasında çekilen kurada İstanbul birinciliğini Vaniköy'ünden Selime Suat, ikinciliğini Kızıltoprak Ümit Kulübü'nden Ahmet Muhtar, üçüncülüğünü Darüşşafaka'dan Necati Memduh Hanım ve Efendiler kazanmışlardır.

Kitap Kazananlar: Üsküdar İhsaniye'de Alt Sokak'ta 110 numaralı hanede Ali, İstanbul İran Sefarethanesi'nde Saraydar Salih Efendi mahdumu Hasan Remzi, Numune-i İrfan Mektebi'nden 193 Mehmet Avni, Macit Mehmet Karakaş Ticarethanesi'nden Reşit Salih, Karaköy'de Borla Biraderler Ticarethanesi'nden İsak Solam, Galatasaray Lisesi'nden Muvahhit Necip, Vefa Lisesi'nden Hasan Adnan, Galatasaray Lisesi'nden Taha Halit, Numune-i İrfan Mektebi'nden 439 Yusuf Recep, Beyoğlu Dördüncü Kız Mektebi'nden 155 Şaziment Hüseyin, Feneryolu Yaver Ağa Sokağı'ndan Rıfat Bey'in Hanesi'nde Faruk, karilerimizden Ethem Şevket, Fatih On Üçüncü Kız Mektebi'nden Nimet Servet. Ticaret Mekteb-i Alisi'nden Mahmut Şakir, Beyoğlu Asmalı Mescit Damatoğlu Apartmanı'nda Birinci katta oturan Zeki, Anadolu Hisarı çarşı başında Baha Bey'in hanesinde İsmail Mükerrem, Laleli İkinci Apartman İkinci kat 13 M. Suphi, Üsküdar Yirminci İlk Kız Mektebi'nden 265 Muazzes Süleyman, Anadolu Bağdat Demiryolları merkez mağaza tahrirat kalemi amiri Şerafettin Bey mahdumu Ahmet İzzet, Kadıköy'ünde Kuşdili'nde İshak Bey Sokak'ında 14 Numaralı hanede oturan, Şişli'den Bedia Hamdi, Üsküdar Hayrettin Çavuş Mahallesi 23 numarada Vefa Bey mahdumu Sefa, Galatasaray Lisesi'nden 451 Aziz Mahmut, Selimiye civarında 10 numarada Üsküdar Lisesi'nden Mehmet Zerrin, Feyz-i Ati Lisesi'nden 245 Mebruke Zeki Bey ve hanımlar birer kitap kazanmışlardır.

Coğrafya müsabakasına pek az karimiz iştirak ettiğinden bizzarure müsabaka müddeti temdit edilmiştir.

Üçüncü nüshamızdaki hesap müsabakasına iştirak ve hal eden karilerimiz arasında İstanbul birinciliği Feyz-i Ati'den Ahmet, ikinciliğini Beyoğlu İtalyan Mektebi'nden Nurettin, üçüncülüğü Galatasaray Lisesi'nden Suat efendiler kazanmışlardır.

Birer Kitap Kazananlar: Vefa'da Sabri, Galatasaray Lisesi'nden 965 A. Cenani, Tophane'de İtalyan Mektebi'nden Mehmet Nuri, Bulgar Mektebi'nden K.Lotikov, Üsküdar'da Ferah Sokağı 65 numaradan Muzaffer Saadettin, Feyz-i Ati'den Behçet Sadık Gelibolu Mektebi'nden 233 Ahmet Tevfik, Ticaret Mekteb-i Alisi'nden Mahmut Şakir, Üsküdar'da Kandil Yokuşu'nda 49 numaralı Şevki Bey mahdumu Ahmet İhsan, Şişli'den Bedia Hamdi, İstanbul Laleli İkinci Apartman'da M. Suphi, Anadolu Bağdat Demiryolları Merkez Mağaza Amiri mahdumu Ahmet İzzet, Beşiktaş Ortabahçe Mecidiye Sokağı'nda 23 numaralı hanede Hasan, karilerimizden Mehmet Kemal, Vefa Lisesi'nden Osman Kemalettin Bey ve hanımlar.

Taşra Karilerimizin Müsabaka ve Bilmece Cevapları

Üçüncü nüshamızdaki resim boyama müsabakasına iştirak eden taşra karilerimiz arasında birinciliği Ankara Lisesi'nden A. Tahir, ikinciliği Sinop'tan N.N., üçüncülüğü Adana Şehr-i Yatı Mektebi talebesinden Mustafa Kaplan efendiler kazanmışlardır. Hediyeleri gönderilmek üzere sarih adreslerini bildirmelerini ve beyhude muhaberatı mucip olmamak üzere müsabakalara iştirak edecek karilerimizin isim ve adreslerini daha sarih yazmalarını tekrar rica eyleriz.

Resim Defteri Kazananlar: Trabzon Muallim Mektebi üçüncü sınıf talebesinden 456 Reşat, Bursa karilerimizden Ahmet Doğan, Gelibolu İlk Mektebi'nden Ahmet Naci, Mudanya Mektebi'nden S. Salih, Eskişehir karilerimizden A. Mahir, Zonguldak'tan A.K. ve Sinop karilerimizden Behice Nuri, Tarsus'tan M. Hüseyin Adil Hanım ve beyler.

İkinciliği nüshamızdaki resimli bilmeceye iştirak eden taşra karilerimiz arasında birinciliği Alanya karilerimizden Hocazade Namık Şakir, ikinciliği Seyit Gazi Mektebi'nden İsmail Hakkı, üçüncülüğü Ankara Erkek Lisesi'nden 414 Mustafa Nusret Efendiler kazanmışlardır. Hediyeleri gönderilmek üzere sarih adreslerini göndermelerini rica ederiz.

Kitap Kazananlar: Bursa Bezm-i Mektep'ten Ahmet Cemal, Bursa karilerimizden Saide Sabit, Ankara İlk Mektep'ten Nuri, Silifke karilerimizden Osman Nuri, Aziziye İlk Mektep'ten Lütfi Şakir, Tavşanlı karilerimizden Aziz, Tosya karilerimizden Fatma Hidayet ve Necmettin, Ceyhan Mektebi'nden Ahmet

Nuri, Gümüşhane Belediye memurlarından İzzet Bey mahdumu Nusret, Bursa karilerimizden Seniha Mustafa, Konya Lisesi'nden Ragıp Ahmet Cemal, Ankara Lisesi'nden Süleyman, Sarayköy Mektebi'nden Hasan Tahsin, Adana'dan A. Erdoğmuş, Hendek Mektebi talebesinden Murat Nuri, Bursa karilerimizden Hüseyin Fevzi Hanım ve beyler.

Üsküdar ve Kadıköy karilerimiz bilmece ve müsabaka cevaplarını aşağıdaki mahallere bırakabilirler. Ve mecmuanın geçmiş nüshalarını buralardan tedarik edebilirler.

Kadıköy: Altıyolağzı'nda Fecir kütüphanesi.

Üsküdar: Davetlikahve karşısında tütüncü ve kitapçı Halit Bey.

Üsküdar: Yeniçeşme'de Kitapçı Ali Bey

5.SAYI

AH! O UÇUŞ

Bugünlerde Türklük yine kara bir haberle karşılaştı. Sonsuz matemlere büründü. Nasıl bürünmesin ki çok kıymetli bir vatanperver, Türklüğün semalara haykıran genç bir tayyarecisini kaybetti.

Ey asil ruhlu şehit! Türklük senin için çok samimi ve yürekten kederlere gark oldu. Senin elemin bütün kalpleri doldurdu. Gönül isterdi ki sen de şimdi birer parça toprak olan diğer arkadaşların gibi Türk'ün kahramanlık destanına kendi hesabına, milletinin hesabına birkaç zafer kaydedesin.

Ah o uçuş! Seni de mi ölüme sürükledi mazlum! Fakat sen bu ölümünle yine iftihar et. Bütün Türklük de iftihar etsin. Çünkü sen ey asil ruhlu tayyareci! İleride tarihe yüksek zaferler kaydına hazırlanırken vazife uğruna semalarda ebediyete kavuştun. Senin bu alicenabane ve bir Türk vatanperverine yakışan ölüşün, bütün Türklüğü ebediyen iftihar ettirecek kadar yüksektir.

Ey sevgili ana! Senin doğurduğun bir oğul değil, fakat bir cevherdi. Sen onu kaybettin. Bunun için ne kadar kederlensen yine azdır.

Bununla beraber sen de mazlumunla ebediyen iftihar etmelisin. Çünkü o vatanı uğruna öldü. Türklük, her zaman bu asil ölüyü anarken seni de hürmetle anmayı da asla unutmayacaktır. Çünkü sen olmasaydın bugün o mukaddes şehit Türk olmayacaktı.

Ana! Biliyorum kederlisin. Ben bunu bütün kalbimle sezdim. Ben de senin o kederlerine bütün mevcudiyetimle iştirak ederim. Sen bir evlat kaybettin. Fakat seni sinesinde yaşatan aziz vatanına kıymetli bir ölü, mukaddes bir şehit kazandırdın.

Ey zabıt kardeş! Senin de elemlerin Türklüğün duyduğu elemlerden az değildir. Çünkü vatanı için vazife uğrunda ölen bir kardeş kaybettin. Mazlum, aramızdan bir kuş gibi tayyaresinin kanatları üzerinde ebediyete doğru uçup gitti ve bizleri sonsuz kederlere gark etti. O bir daha dönmeyecek. Onu artık aramızda

göremeyeceğiz. Fakat onun aziz hatırası her zaman için kalbimizde sönmeyen bir ateş gibi yanacak ve yanacak...

Ey mukaddes şehit! Senin ruhun arş-ı alaya uçtu. Sen şimdi bizden çok hem de çok yüksektesin. Bu satırları karalarken biz, senin ruhunun üzerimizde nigehban olduğunu hissediyor gibiyiz. Sen artık vatanın mihnetli topraklarından semaya doğru yükseldin gittin. Fakat her Türk'ün kalbinde sönmez bir hatıra bıraktın. Türklük seni her vakit hürmetle yâd edecek, önünde her vakit hürmetle eğilecektir.

ÇİÇEKLERİN ÖLÜMÜ

Odamı şenlendiren vazomdaki şu küçücük munis ve mütebessim çiçekler ne güzel! Sanki mahir bir ressam şükufeleri ayrı ayrı renklendirmiş. Şu menekşe demetinin duruşu, incecik yeşil sapları ile mor renklerinin imtizacı... Sonra şu sarılı beyazlı zerreler, aradaki pembe sümbül, şu gül goncası... Fakat ona o kadar ahenktar diyemeyeceğim. Çünkü letafetine mağrur olarak dikenleriyle onu koparmak isteyen elleri inciten bir çiçek. Hele şu top krizantemlerin renkleri ne güzel! Vaziyeti bir artistin dağınık saçlarına benziyor.

Ah! Çok yazık ki bunları birkaç gün sonra solmuş yaprakları dökülmüş bulacağım. Bunlar da ölecek, güzel renkleri kaybolacak, kuruyacaklar...

Üsküdar Nuhkuyusu: M.Nüzhet

İKİNCİ NÜSHADAKİ YAZI MÜSABAKASINDA BİRİNCİLİĞİ KAZANAN ESER

Bayram !

Bayram... Çocukların neşe ve sevinç günü. Yine geldi. Bence bayramın en hakiki mümessilleri bayram gecesi uykularını terk eden veya bin türlü kabuslu rüyalarla yataklarında tepinen çocuklardır.

Merhaba ya ıyd-ı mübarek!

Sabahleyin davulcunun inceli kalınlı dan danlarıyla uykudan uyandım. Her tarafta bir faaliyet, namütenahi bir sevinç var. Kainat sürvur içinde çalkalanıyor.

Davulcunun dandanlarından sonra bayram geldi diye bir hafta evvel çeşmelere su götüren su yolcularının kaba ve titrek sesi kapının önünde gürler. Ona da bahşiş....

Su yolcudan sonra sıra çöpçüye, bekçiye gelir. Bunlar, bu açıkgöz ve kurnaz adamlar bayramdan bir hafta on gün evvel mesela çöpçü... Faaliyete başlar. Bayram günü alessabah kapının önünde kıymetli arabasıyla arz-ı endam eder. Kalın sedasıyla : " Çööpçü... " İlh... Tulumbacının, bekçinin marifetleri de ayrı...

Bu bahşiş merasimi bittikten sonra bayramlaşma... Ondan sonra da gezinti...

İşte ben de bu merasimlerden sonra biraz hava almak üzere bayram yerini dolaşmaya karar verdim. Sekiz on insan kalabalığını geçerek lise binasının karşısındaki bahçeye geldim ki o bahçe üç dört seneden beri bayram yeri ittihaz olunmaktadır. Aman efendim, bayram yeri değil adeta bir mahşer... İzmit'in bütün halkı oraya toplanmış. Bağırış çağırış fevkalade... Hele o kursak düdükleri yok mu! ? Annesiz çocuklar gibi ciyak ciyak ötüyorlar.

Köfteciler, limonatacılar, yemişçiler, oyuncakların hepsi birer havada. Mesela limonatacı : " Buz, buz, buz! Var mı otuz iki dişine güvenen... " Sonra coşarak tekrar bağırıyor: " Ud çalar, keman çalar, mandolin çalar... Var mı yavrum buz gibi... "

Bahçenin şu tarafında üstü hasırla kapatılmış tek tük kırık iskemlelerle bir kahve göze çarpar. Kahvenin arkasındaki üstü ve etrafı kısmen yine hasırla örtülmüş bir karagöz... Yani bizim karagözcülerin, karagöz filozofların taktığı bir isim vardır ki o da herhalde calib-i dikkattir. " Hayalhane-i Osmani "

Bu meşhur Hayalhane-i Osmani'nin içerisine girmeden dört günlük yola kaçarsınız. Ahmak ve serseri adamın biri on beş yirmi kuruş kazanacağım diye yüzünü gözünü boyayarak halka bin türlü şaklabanlık yapar. Kendi gibi bir ahmak karşısına geçer. Biedibane mükalemeler, münazaalar dehşet bundan sonra Hayalhane-i Osmani'nin bir de bandosu vardır ki o da güruh-ı kıptiyanın idare etmekte olduğu gırnata ve dümbelekten ibarettir. Gelelim kayık salıncaklarına: Her sene birer ikişer çoklaşan bu salıncaklar bayram yerinin en eğlenceli aletlerinden biri denilebilir. Kayık salıncaklarından sonra sıra beşiklere dönme dolaplara gelir. Hele beşiklerdeki dümbelekler... Aman Ya Rabbi! Sanki kafa patlatmak için icat edilmiş birer afet.

Daha neler efendim neler....

Bayram yerini dolaştıktan sonra yorulmuştum. Mektebin önündeki sandalyelerden birine oturdum. Arabalar, otomobiller hiç durmuyor. Hele o beygirler: Analarından emdikleri süt o gün burunlarından geldi desem yalan söylemiş olmam. Ha! Bakın eşekleri unutuyordum. O zavallı eşekçikler yedikleri sopaya karşı kulaklarını dikerek çifte atıyorlar. Bunları da yapmadılar mı en sonunda uzun uzun anırıyorlardı. Sahiplerini mahcup ediyorlardı. Akşam yaklaşmıştı. Mektepten ayrılarak eve doğru yollandım. Fakat bayram yerinin inceli kalınlı sesleri hala kulaklarımda çınlıyordu.

İzmit Lisesi Son Sınıfından: Ertuğrul Sadık

YURDUM

Akşamın güneşi mor yamaçlara
Gülgün fırçasıyla gölge vururdu
Latif, serin rüzgâr hep ağaçlara
Nefh-i ruh etmiyor gibi dururdu

Dağların üstünde pamuk yığını
Bazen tek hat gibi duran bulutlar
Dağlamış köylüler dağarcığını
Kavalını çalar yurdu kutlular

Meleyen koyunlar neşe dağıtır
Bahtı yanık yurdun ovalarına
Anadolu sanki cennet bağıdır
Saadet yağdırır yuvalarına

Sana meftun olmuş mavi sularda
Öpüyor yalıyor geçtiği yeri
Issız vadilerde çıplak yollarda
Gezen zeybeklerdir en güçlü eri

Gecenin tülünde nazlı bir eda
İle giriyorken ah ne güzelsin

Bir karış yerine bin canı feda
Eden evlatların daim yükselsin

M. Fehmi

ÇİÇEK'CİĞİM KURUMA

Sevinçlerle dün ikinci goncanı
Aldım baktım sevdim öptüm kokladım
Araştırdım baştanbaşa bahçeyi
Ne çiçekler vardır diye yokladım

Sen bir Çiçek değil tam bir demetsin
Sende bulur isteyen her çiçeği
Türlü renkli gayet şık bir buketsin
Ey sevimli mektepliler Çiçek'i

Bir mektepli olduğum için seni ben
Koklayınca hoşlandım ve sevdim pek
Temennim bu kurumadan sönmeden
Uzun zaman ol muammer ey Çiçek

Kurumasın on beş günde gonca ver
Bu sebeple sana her gün su lazım
Üzerinde belirmek için goncalar
Bir damla su olur belki bu yazı

Midyat - İsmet Gündoğdu

FAYDALI BİLGİLER

Zühre: Zamanımızdan 2461 sene evvel meşhur bir Yunan filozofu olan Pisagor dünyanın şekl-i küreviyetini ispat etmekle beraber Zühre yıldızını da keşfetti.

Budizm'in Teessüsü: Bundan 2436 sene evvel Buda, Hindistan'daki Brahmanizm'i tensik ve ıslah ederek Budizm'i tesis etti. Bugün Aksa-yı Şark'ta 350 milyon Budist'in mevcut bulunduğu tahmin ediliyor.

İpek: İpek böcekçiliği, iplikçiliği dokumacılığı bundan 2277 sene evvel Çin'den Avrupa'ya ithal edildi.

Med ve Cezir: Zamanımızdan 226 sene evvel bir Yunan gemicisi, müneccimi aynı zamanda jeografi bulunan " Fiteas " med ve cezir hadisesi üzerinde kamerin tesiratını müşahede eyledi.

İlk Nebatat Kitabı: Bundan 2286 sene evvel Teavefrast bir Yunan filozofu ilk nebatat kitabını yazdı. Ve bir sebze bahçesi yetiştirdi.

Arşimet: Bundan 2286 sene evvel bir riyaziyeci ve hikmetşinas olan Arşimet su derununa batırılan bir cismin tebdil-i mekân ettirdiği mainin vezni kadar, sıkletinden kaybettiğini, maniveladaki kuvveti keşfetti. Palangayı, dişli çarhı güneş adesesini icat etmiştir.

Usul-u Tadad-ı Aşârî: (1202) Tarih-i Miladisinde (Leonardo PİYEZ) Avrupalılara Arapların istimal ettikleri (Usul-ı Tadad-ı Aşârî)yı öğretti.

Kesr-i Aşârî: Bir riyaziyeci ve müneccim olan Rejyov Montanus Avrupa'da ilk defa olmak üzere kesr-i adi yerine kesr-i aşârîyı istimal etmiştir.

Vasko Dö Gama: 1498 Tarih-i Miladisinde Vasko Dö Gama isminde Portekizli bir gemici Afrika'da Ümit Burnu'nu dolaşarak Şark sahili boyunca ilerledi. Bahr-ı Muhitte ilerleyerek Hindistan'ın "Kaliküt" limanına ulaştı. Orada ilk Portekiz müstemlekesini tesis etti. Memleketine avdet ettiği zaman kendisine Kontluk rütbesi tevcih edildiği gibi Hint Amirali unvanını aldı.

Leonardo Da Vinci: 1500 sene-i miladiyesinde Leonardo Da Vinci güneş mikroskobu, higrometreyi- havadaki rutubetin miktarını tayin eden alet – manometreyi buharın kuvve-i elastikiyesini tayin eden alet icat etti.

Çikolata: (Meksika) Bir İspanyol müstemlekesi iken İspanyollar orada çikolata imâlini öğrendiler. Ve bu sanatı Avrupa'ya da ithal ederek onlara öğrettiler.

MASAL

LUD VE LEVELİS

1-) Oxford Kolejinden altı yüz yıl evvel yazılmış bir kitap vardır ki "Herojet" in Kırmızı Kitabı namınla meşhur ve birçok eski ve güzel masalları muhtevidir. Bu hikâyelerin ne kadar eski olduğu katiyetle bilinmiyor ise de meşhur Kral Artur'un zamanına ait olduğu zannedilmektedir. Bu meşhur kitaptaki hikâyelerden birini bu nüshada karilerimize takdim ediyoruz.

2-) Büyük Britanya 'da (Beli) namında haşmetli ve zengin bir Kralın dört oğlu vardı. En büyüğünün ismi (Lud) ve en küçüğününki (Levelis) idi. Bir gün Kral (Beli) vefat etti. Ve büyük oğlu babasının tahtına geçti.(Lud) pek cesur ve akıllı ve bilhassa idareli bir genç idi.

3-) Bu zamanlarda (Times) nehrinin kenarındaki büyük şehir harap olmaya yüz tutmuş idi.(Lud) Bu şehrin etrafındaki surları yeniden yaptırdı. Ve kuvvetli kalelerle tahkim ettirdi. Yeni kralın teşviki ile ahali güzel evler ve binalarla şehri süslediler. Genç kral daima şehirde halk ile beraber yaşıyor. Ve bizzat şehrin imar ve tezyini ile uğraşıyordu.

4-) Kral (Lud) memleketinde en ziyade Times nehri kenarındaki şehri seviyordu. Vakıa senenin bazı aylarını memleketinin aksam-ı sairesinde geçiriyor ise de hayat ü mesaisini

ÖĞRENİLECEK ŞEYLER : - (*)

Her türlü mahrukattan mahrum olan memleketlerde ve ateş yakılması münasip görülmeyen askerî mevkilerde asker tarafından istimal olunmak üzere bir Rus tarafından istimal olunmak üzere (ateşsiz bir ocak) ihtira olunmuştur. Bu ocak konservelerde müstamel teneke kutulardan ibarettir. Bu teneke iki bölmeye taksim edilmiş olup bir kısmında su, diğerinde ise sönmemiş kireç bulunur.

Bu iki bölme arasında ihtilat peyda edilerek suyun sönmemiş kireç üzerindeki tesiriyle soğuk mekulâtı ısıtacak kadar kuvvetli bir hararet elde edilir, yenilecek şeyin ısıtıldıktan sonra hatta bir müddet soğumasını beklemek icap etmektedir, yani

hararet o kadar şiddetlidir. Hatta bundan dolayı teneke kutuya el dokundurmak mümkün olamaz.

Dünyanın en büyük askerî limanı Amerika'nın "Newport" limanıdır. Bu liman sekiz yüz altmış İngiliz kademi tulunda ve yüz altmış iki kadem arzında, seksen kadem umkundadır.

Dünyanın en büyük buğday tarlası Arjantin'dedir. Bu tarla yüz yirmi mil mürebba vüsatindedir.

*Karîlerimizden "N.C." tarafından gönderilmiştir.

BU SAYFAMIZDAKİ RESİMLER GİBİ ARZU ETTİĞİNİZ HERHANGİ BİR RESMİ EVLERİNİZDE EHEMMİYETSİZ VESASİT İLE MATBAADA TAB EDİLMİŞ GİBİ TEKSİR ETMEK MÜMKÜNDÜR. TAFSİLAT GELECEK NÜSHAMIZDA:

(Masalın Devamı)

ekseriyetle bu şehre hasr etmişti. Romalıların Britanya adasını zaptettikleri vakitlerde bu şehir şimdiki Londra kadar meşhur ve müzeyyen idi.

5-) Kral (Lud) ; çok akıllı ve idareli bir genç olduğu için en küçük kardeşi (Levelis) i diğer kardeşlerinden daha çok severdi. (Levelis) pek ateşli bir genç idi. Bir an evvel iş başına geçmek isterdi. Bir gün Fransa Kralının, tahtını yegâne kızına terk ederek öldüğünü işitti. Bu; (Levelis) in fikrini pek meşgul etmiş ve düşüne düşüne Fransa'ya Kral olmayı zihnine koymuş idi. Nihayet bir gün Ağabeyi Kral Lud'un sarayına gitti. Ve düşüncelerinden uzun uzadıya bahsettikten sonra Fransa'ya geçerek mütevekki kralın genç kızı ile izdivaç kararını verdiğini anlattı.

6-) Kral Lud küçük kardeşinin bu düşüncelerini beğendi ve Büyük Britanya'nın menfaat ve selameti namına kardeşine muavenet etmeye karar verdi. Derhal birçok gemiler inşa ve binlerce silahşorlar ihzar etti. Bunları (Levelis) in kumandası altına vererek Fransa'ya gönderdi. (Levelis) az bir zaman sonra Fransa sahiline vasıl oldu. Ve alelacele gönderdiği hususi adamları vasıtasıyla ne için geldiğini o zamanlar pek ziyade nüfuz sahibi olan Fransa asilzadegânına bildirdi.

7-) Fransa asilzadeleri (Levelis)in ne kadar akıllı ve müdebbir bir adam olduğunu eskiden beri bildikleri için Fransa'ya iyi bir kral olabileceğinde hemen ittifak ediverdiler. Ve bunu Fransa'nın selamet ve menfaati namına çok muvaffak

buldukları için keyfiyeti genç ve güzel kraliçelerine bildirmekte istical ettiler. Hemen kraliçeye giderek işi anlattılar, genç prensi de zevcliğe kabul etmesini rica ettiler. Kraliçe asilzadelerin bu ricasını kabul etti. Birkaç gün sonra pek ziyade sevip beğendiği Britanyalı Prensle evlendi. Böylece (Levelis) Fransa'ya Kral oldu. Yeni kral hakimane tedabir ve icraatiyle az zamanda kendisini bütün Fransızlara sevdirdi.

8-) Birkaç zaman sonra Britanya adasına bazı musibetler musallat oldu ki bunlardan biri sihirbazlıklarıyla meşhur ve Kuranyanlar namıyla maruf bir kabilenin adaya gelip birleşmesi idi. Kuranyanlar sihir vasıtası ile Britanya'nın her tarafından söylenilen ve olup biten şeyleri haber alıyorlardı. Bir adam birini kulağına bir şey fısıldasa bir sihir rüzgârı bu fısıltıyı derhal bunların kulağına eriştiriyordu. Sihirleri o kadar kuvvetli idi ki bunların vücutlarına kılıç ve ok da işlemiyordu. Kuranyanların Britanya için büyük bir tehlike olacağı anlaşılmış ve herkes bu musibetlerin şerrinden kurtulmak çarelerini aramaya mecbur kalmıştı.

9-) Memlekete musallat olan ikinci musibet de ara sıra birden bire gaipten gelen ve Britanya'nın her tarafından işitilen korkunç sedalar idi. Bu sesler zuhur ettiği zaman bütün halk korkudan sararır ve mecalsiz kalırdı. Birçok kadınlar, çocuklar, ihtiyar akıllarını kaybetmişlerdi.

Bu korkunç sedanın şiddet ve dehşetinden ormanlarındaki ağaçlar köklerinden çıkarak devrilmiş, hayvanlar ve nehirdeki balıklar helak olmuştu.

10-) Üçüncü musibet kralın ihtiyat ambarlarında bulunan ve halkın aşası için biriktirilen birçok erzakın bir gece içinde esrarengiz bir surette yok oluvermeseydi. Bu vaka bilhassa kralın ve büyüklerin gözlerini pek ziyade yıldırmıştı.

11-) Bu musibetlere hiç kimsenin aklı ermiyordu. Kral Lud çok düşünmüş taşınmış ve fakat kurtuluş çarelerini bulmakta aciz kalmıştı. Bir gün memleketin bütün güngörmüş tecrübeli ihtiyarlarını rey ve fikirlerinden istifade olunacak insanlarını davet etti, günlerce toplandılar. Görüştüler, düşündüler. Kimsenin aklında bir çare-i halas gelmiyordu.

İçlerinden biri Fransa Kralı Levelis'e müracaat edilmesini teklif etti. Bu teklif bütün haziruna ferahlık verdi. Hakikaten bu musibetlerin defi çaresini bulacak yegâne insan Levelis idi... Bu teklifi Kral Ludda beğendi ve kabul etti. Derhal bir filo hazırlayarak maiyetindeki büyüklerden birkaçı ile beraber Fransa'ya kardeşine gitmeyi düşündü.

12-) Kral Lud bu hazırlığı kuranyanların haber almaması için gemilerini gizli yerlerde yaptırmıştı. Artık her şey hazırlanmış ve bitmişti.

Seçtiği adamları ile birlikte bir gün gemilere bindiler ve Fransa'ya doğru açıldılar.

13-) Levelis kardeşinin büyük bir filo ile Fransa'ya gelmekte olduğunu pek çabuk haber aldı. Derhal filosuyla karşı çıktı Kral Lud Fransız filosunun yaklaştığını görünce kendi filosunun seyrini hafifleştirdi. Ve kendi gemisi ile ilerledi Fransa Kralı Levelis de aynı manevrayı yaptı, iki kardeş kral kavuştular ve birbirlerini sevinçle kucakladılar.

14-) Kral Lud sebeb-i ziyaretini anlattı. Britanya'nın başına gelen bu felaketleri çare bulmasını rica etti. Levelis kuranyanların endişesi ile mütalaa ve tavsiyelerini açıktan açığa söylemeyi muvaffak bulmadı. Eline bir pirinç boynuz aldı içine sihirli bir su koydu ve sözlerini suya söyledi, söylenilen, söylenilen bu sözler sihirli suya karıştı. Bu suretle kuranyanlar bu sırra vakıf olamadılar

15-) Levelis'in nasihatleri şunlardan ibaretti. Lud, memleketine avdet ettiği vakit kendi ahalisi ile beraber kuranyanları bir mahale çağıracak ve bu sihirli suyu üzerlerine serpecek idi. Bu sihirli suyun tesiri ile orada mevcut olan bütün kuranyanlar telef olacak ve fakat kendi haline bir zarar gelmeyecekti.

16-) İkinci musibet için dahi şunları söyledi: Britanya'da hiç bir adamın göremediği bir kara devi vardır. Bu, ara sıra deniz devi ile dövüşür ve bu esnada da bağırır işitilen korkunç ve dehşetli seda budur.

17-) Britanya'ya döndüğün vakit memleketini enine ve boyuna ölçer bu suretle tam ortasını bulursun ve oraya büyük bir küp şarap koyarsın. Küpün üstünü bir örtü ile kapar ve bir kenara gizlenerek beklersin. Deniz devi ile kara devi muhakkak oraya gelecekler ve kavgaya tutuşacaklardır, kavga etmekten tab ve tavanları kesilecek ve nihayet her iki devi domuz şekline girerek örtü ile kaplı bulunan şarap küpünün içine düşeceklerdir. Küpün içindeki bütün şarabı içtikten sonra ağır bir uykuya dalarlar. Sen hemen bu domuzları tutar ve bir taş sandık içine kapar bu sandığı da derin bir çukura gömersin, sandık burada kaldıkça bu korkunç sedalar bir daha işitilmez ve memleketin bu musibetten kurtulur.

18-) Üçüncü musibetin esbabı ve çaresi hülasa olarak da şunları söyledi.

Ambarlardaki erzakı geceleri gelen sihirli bir adam çalıp götürmektedir. Bu adam senin bekçilerini sihri ile uyutuyor. Binaaleyh bu musibetten kurtulmak için bizzat ambarı sen beklersin ve bir tarafa bir büyük kap soğuk su korsun. Eğer beklerken göz kapaklarının ağırlaşarak ağır bir uykuya dalar isen hemen bu soğuk suya girer uykunu def eder, beklersin, bu suretle sihirli adamı bizzat tutarsın.

19-) Kral Lud bu musibetlerin sebeplerini ve bunlardan kurtulmak çarelerini öğrendikten sonra kardeşine veda ederek ve büyük bir sevinç içinde Britanya'ya avdet etti, derakab Kuranyanları ve kendi ahalisini bir meydana topladı. Sihirli suyu bunların üstüne serpti. Levelis'in sözleri doğru çıktı. Hakikaten Kuranyanlardan bir tek adam bile sağ kalmamış ve Britanyalılara da hiçbir zarar gelmemişti. Lud, bu muvaffakiyetin verdiği neşe ve sürur ile hemen memleketini baştanbaşa ölçtü ve tam ortasını buldu ve kardeşinin tarif-i vechle kazdı, içine büyük bir şarap koydu ve bir kenara saklanarak vukuata intizar etti. Tam akşam vakti güneşin batacağı esnada iki dev hava içinde muharebeye başladılar, filhakika bir müddet sonra her ikisi de yorgun bir halde şarap küpünün içine domuz şeklinde düştüler. Şarapları içerek derin bir uykuya daldılar. Lud hemen yerinden fırladı ve bu domuzları yakaladı ve uzak dağlara gönderdi. Bir taş sandık içinde bir çukura gömdü. Kardeşinin bu dediği de doğru çıkmış, bir daha o korkunç seda Britanya'da işitilmemişti. Artık sıra üçüncü musibetten kurtulmaya gelmişti.

Kardeşinin tarif ettiği vecle bir büyük kap soğuk su hazırlattı ve kılıcını aldı, zırhını giydi. Sihirli adama intizar etti. Gece vakti birdenbire birtakım latif sedalar işitti. Bu sesi dinlerken gözkapakları ağırlaştı ve tatlı tatlı uyuklamaya başladı. Fakat hemen biraderinin nasihatini hatırladı, soğuk suyun içine atıldı. Bittabi artık uykusu kaçtı. Bir müddet daha bekledikten sonra uzaktan zırhlar içinde silahlı ve iri yarı bir adamın omzunda büyük bir küfe olduğu halde yaklaştığını görünce gizlendi. Sihirli adam ambarda ne var ne yok topladı. Küfesine doldurdu ve onu yine omuzları üzerine alarak gideceği sırada Kral Lud saklandığı mahalden fırladı ve bağırdı:

-Dur, kımıldama. Sen şimdiye kadar bana ve memleketime çok fenalık ettin. Şimdi bunların hesabını göreyim, dedi. Sihirli adam derhal küfeyi yere bıraktı ve kılıcına asıldı ve o kadar şiddetli dövüşüyorlardı ki her ikisinin de kılıçlarından ateş çıkıyordu. Fakat Kral Lud düşmanını bir türlü mağlup edemedi. Hiddetinden kılıcı

bir tarafa attı ve düşmanının üzerine atılarak onu yere çarptı, üzerine çıktı. Sihirli adam artık mağlup olmuş yalvarıyor ve "Buradan aldığım bütün şeyleri geri vereceğim: Sana en sadık bir bende olacağım, canıma kıyma".. diyordu. Acıdı ve düşmanını affetti. Sihirli adam filhakika sözünü tuttu ve ölünceye kadar krala sadık kaldı. Artık Kral Lud ve memleketi bütün musibetlerden kurtulmuş, refah ve sükuna kavuşmuştu…..

İsmet

TOPRAK ALTINDA BİZİM İÇİN ÇALIŞAN FAYDALI HAYVANCIKLAR

Solucan

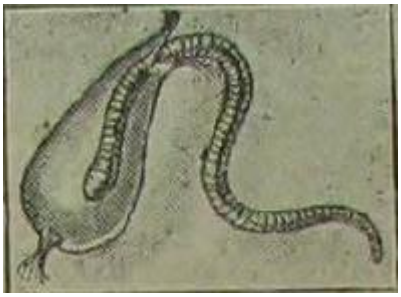
Bahçelerde ekseriya toprak kazılır veya bellenirken solucana pek çok defalar tesadüf eder ve bazen onu bir değneğe takarak arkadaşlarımızı korkuttuktan sonra bir darbeyle acımadan ikiye böler veya ayağımızın altında ezeriz. Bilmem bu hayvanların nasıl hasıl olduğunu, yaşadığı hayatı merak ettiniz mi? Hayır değil mi? O halde bize hiçbir fenalığı dokunmayan ve fakat pek haksız olarak büyük ve küçük hepimizin taarruzuna hedef olan bu hayvancıkların insanların en büyük dostlarından ve dünyanın en ehemmiyetli mahluklarından olduğunu ve hele ekilecek toprağa birçok faydalar temin ettiğini söylersem pek ziyade calib-i dikkat ve merak olan ve solucanların hayatlarından bahsolunan bu yazıları dikkatle okur ve artık solucanları telef etmekten vazgeçersiniz değil mi yavrularım?

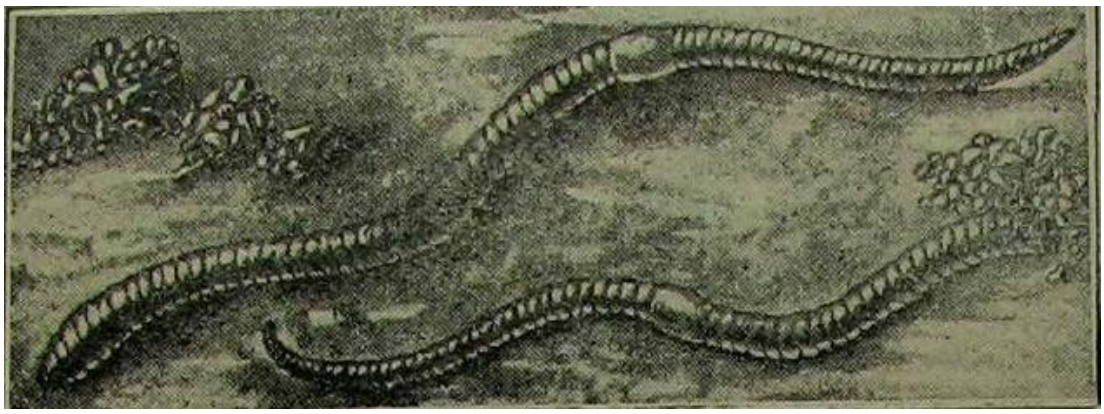
İşte size bir solucan yumurtası. Bu yumurtanın içinde büyük solucanın vücudunda daima görülen ve yüzük gibi yuvarlak bir kabartıdan akan ifrazattan hasıl olma kozalar toplanmıştır.

Bu yumurtanın içinde cenin halinde bazen iki ve bazen bir tane solucan bulunmaktadır. Bu solucanlar vakti gelince canlanırlar.

Bu resimde yeni canlanmış ve ucu yumurtadan çıkmış bir solucan görülmektedir. Ki sivri tarafı solucanın başı geniş ve biraz da yassı olan tarafı da kuyruğudur.

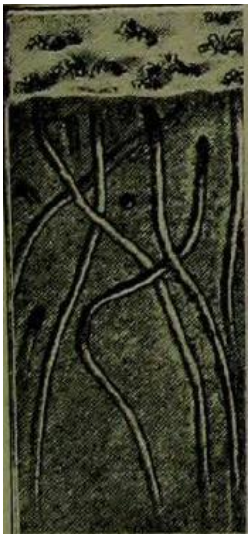

İşte size büyümüş, derece-i kemale gelmiş iki solucan. Dikkatle bakarsanız vücutlarının ortasındaki halka gibi kabarığı pek güzel görürsünüz. İşte bu kabarıklardan akan solucanların asasını teşkil eden kozalar hasıl olur. Solucanlar, yuvalarını yaparlarken bir sapan gibi toprağı karıştırır, alt üst eder ve havalandırırlar. İnsanların yapabildiklerinden daha iyi bir surette toprağı gübrelendirirler ki ziraate ve insanlara hizmeti bu sebeptendir. Bunlar yine canlarını toprak altındaki nebati maddelerden bulurlar ve gıdasını toprağıyla beraber yutarak ve vücutlarının aksam

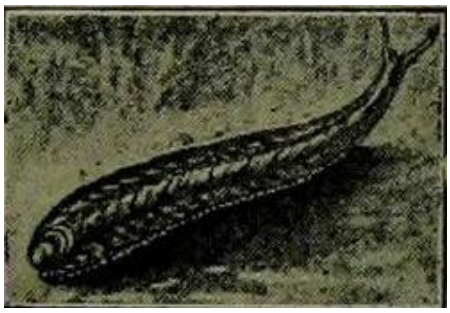
dâhiliyesini bu toprakla kuvvetlendirirler. Yuttuğu toprağı toz gibi incelttikten sonra yuvalarının ağız tarafına yığarlar.

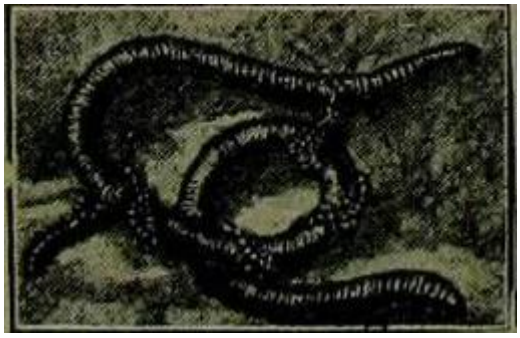
Solucan bir üstvane şeklindeki vücudu yüz yirmi daireye eşittir. Her dairede kısa ve kuvvetli tüyler vardır ki aslından alınarak büyütülen bu resimde gerek daireler ve gerekse tüyler pek güzel görünmektedir. Resmin sağ tarafında bulunan ve diğerlerinden şeklen farklı olan bir çift tüy de solucanın vücudunu harekete geçirir ve sürtünerek ilerlemesini kolaylaştırır. Solucan kendisine bir yuva yapmak istediği vakit toprak içinde bulduğu bir çatlağa veya yarığa başını sokarak iter. Ve aynı zamanda vücudunu şişirerek etrafındaki toprağı sıkıştırır. Ve bu hareketi tekrar tekrar yapar. Solucanın vücudu bir sulu çamura firaz eder ki bu ifrazat vücudunu kaygan bir hale getirir. Ve toprağın derisine yapışmasına mani olur. Bu sulu çamur havayı bel eder ve solucan toprak altındayken bu havayı derisi vasıtasıyla cezb ve teneffüs eder. Solucanın sıth haricisi, derisi diğer hayvan ciğerleri gibi tenneffüse hizmet eder.

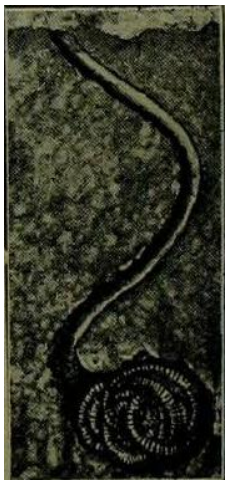
Bu resimde solucanın yuvasındaki vaziyetiyle yuvanın ağız tarafında biriken ince toprak yığıntıları pek güzel görünmektedir. Bu hayvancıklar yuvalarını muhtelif derinliklerde kazarlar. Ve ekseriyetle beş kademe derinliğe kadar inerler.

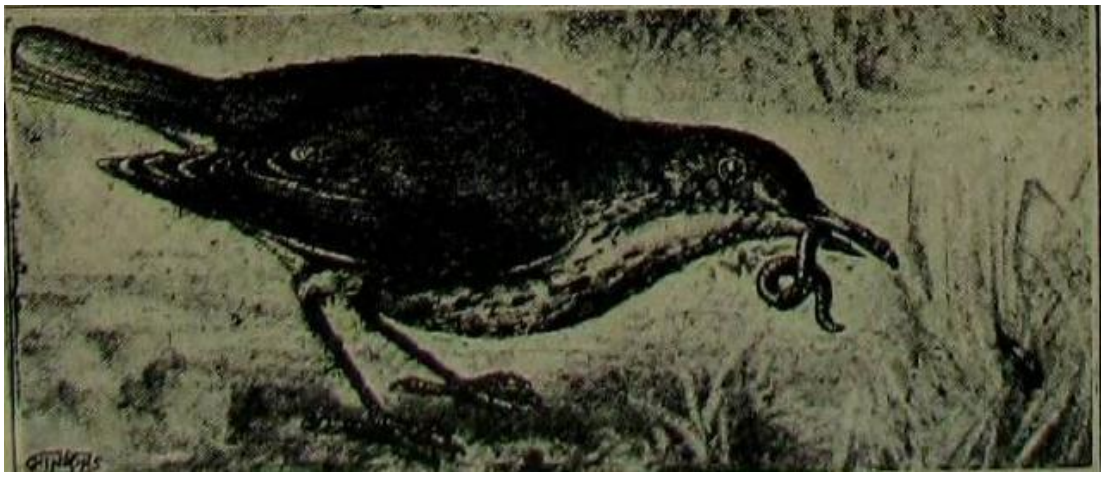
Solucanların insanlardan başka da birçok düşmanları vardır. Ve onlardan en müthiş biri sümüklü böcektir.

Diğer tehlikeli bir düşmanı da kırkayak denilen malum hayvandır ki bunun hemen hemen gıdasını solucanlar teşkil eder. Resimde kırkayağın solucana nasıl bir hırs ve şiddetle sarıldığını ve onu kımıldanamayacak bir hale getirdiği görünmektedir.

Solucan kış mevsimini soğuğun ve rutubetin nüfuz edemeyeceği kadar derinleştirdiği diğer yuvasının içinde geçirir.

Solucanın bir başka düşmanı da küçük kuşlardır. Bu resim bu düşmanlığı gösteren ve daima tesadüf edilen bir manzaradır. Solucan, vücudu kısmen yuvasındayken o kadar kuvvetli tutunur ki kuşlar onu çekip çıkartmakta aciz kalır. Ve en nihayet koparak iki parça olur. Fakat solucan saklandığı ve bir tarafı kesildiği veya bahçe el veya çapasıyla iki parça olduğu vakit ölmez ve her iki parça ayrı ayrı yaşar. Ve zamanla büyür ve tam birer solucan halini alır.

FANTEZİ:

CEMİLE HANIM'IN OĞLU

Geçenlerde babamla odada oturmuş kitap okuyordum. Babam da gazete okuyordu… Kapı hızla açıldı içeriye top ağzından çıkan gülle gibi Cemile Hanım girdi. Cemile Hanım tanımadığınız için evvela onu size prezente edeyim: Kendisi Kasımpaşa imamının kızı, Mısır çarşılı Kökçü Ferhat Efendi'nin karısıdır. Cemile Hanım kapıdan öyle hızla giderken bir eliyle saz benizli şeytan bakışlı zayıf bir çocuğu da sürüklüyordu. Selama sabaha başladıktan hemen sandalyenin üzerine boş bir çuval gibi yığıldı ve babama hitaben kendi oğlunu göstererek "Ah… Oğlum ah!" dedi. Şu murdar yumurcağı görüyor musun?.. O ne sinsi oğlandır o… İşte sana getirdim al!.. Ne yaparsan yap… Zira başa hal geldi. Zaten, bu babası ölmeden evvel de neler yapardı… Bir gün zavallının hırkasına ısırgan tozu ekmiş… Biçarenin ensesini fiske fiske etmiş babası bunu haber alınca akşamleyin süpürge sopası ile yumurcağı bir güzel dövmüştü ki… Fakat o hiç akıllanır mı?..

Bir gün büyükannesi namaz kılarken kadıncağızı yavaşça eteğinden yerdeki büyük taban halısına dikmiş. Bir de baktık ki kadıncağız secdeye yatmak istiyor.. Yatamıyor. Hemen koştuk kurtardık. Daha neler yapmadı, bu arsız, neler…

Ayıptır söylemesi!... Köpeklerin ötesine berisine biber ekti ah mahalleyi allak bullak etti…

O en ziyade büyükannesine muziplik eder. Zavallı kadın ihtiyar olduğundan, ramazan geceleri teravi namazını kılarken rekâtların adetini unutur, onun için şaşırmasın diye sağ tarafına koyduğu fasulye tanelerini birer birer sola geçirerek rekatları hesap eder. Fakat bizim yumurcak durur mu? Bir akşam soldaki fasulye tahlillerini kadıncağız görmeden usulcacık sağa geçirmiş namazını alt üst etmiş, 20 yerine 50 kıldırmış… Bütün bunlar yetmiyormuş gibi dün de nane yedi şimdiye kadar yaptıklarının üstüne tuz dikti…

Camide namaz kıldıran imamın papuçlarını taşlıkta yere çakmış. İmam camiden çıkarken pabuçlarını birbirini müteakip giymeye uğraşırken tepe taklak olmuş… Artık dayanamadım… Bugün oğlana hem de kazan maşası ile öyle bir dayak attım ki… Ağzından burnundan kan geldi… Bir de arkama döndüm… Ne göreyim, beğenirsiniz.. Yumurcak sırıta sırıta göbek atmıyor mu? Artık onun dayak ile adam olmayacağına kanaat getirdim. İşte onu size teslim ediyorum. Alın, ne yaparsanız yapın!..

11-8-926

SEVGİLİ ÇİÇEK'İM VASITASIYLA AÇIK MEKTUP

Türk kardeşlerime,

Tarihe altın kalemle kaydettiğimiz Anadolu Milli Mücadele'sinden sonra bizim olduğunu hissedebildiğimiz sevgili vatanımızı tanıyalım ve her vatandaşımıza tanıtalım..

Geliniz el ele veriniz, memleketimizin yapalım.. Tanışalım, kalben, olsun yakın kardeşler olalım..

Vatandaşlar;

Elinizi uzatın; beni mahzun etmeyin bu mübadelemiz ve vazifemiz pek eğlencelidir. Hem de vatanımızı tanımış olacağız..

Baki; her hakiki Vatan evladı sevgili kardeşimden mübadele için adres bekler ve hürmetler yollarım.

Antalya Ticaret Mektebi müdavimlerinden H. Fikri

HANIM KIZLARIMIZIN KÖŞESİ

Karileri için fedakârlıkla çalıştıklarını memnuniyetle gördüğüm sevimli çiçeğin sahipleri, mecmuanın hanım kızlara ayrılan sayfasında dikiş ve nakış işlerine dair yazı yazmamı teklif ettikleri zaman, aczimi, iktidarsızlığımı hatırlayarak kabulde tereddüt ettim. Fakat vaka olan ısrar üzerine iktidarsızlığımı nazar-ı ehemmiyete almadım. Ve mahza mecmuada iyi bir çığır açmak ve genç müstait hanım kızlarımı teşvik ve teşci etmek için bu teklifi kabul ettim. Genç ve kalemi kadar makas ve iğnesine ve bilhassa hanesine hâkim hanımlarımızı bu sayfada hasbihale ve umumiyetle el ve ev işleri hakkındaki bilgilerini akran ve emsallerine ve bilhassa mini minilere gösterip öğrenmeye davet ederim.

Hanım kızlarım… Bu nüshada size düğmesiz iki çocuk elbise resim ve modeli veriyorum. Resim ve modele dikkatle bakarsanız bunların ne kadar kolay biçilip dikileceğini siz de takdir edersiniz. Sakın cesaretsizlik göstermeyiniz.. Hemen beğendiğiniz modeli bir nispet dahilinde büyülterek adi bir kağıt üzerine çiziniz modele bu ölçüleri tatbik etmeyi sakın unutmayınız..

Ve sonra kumaşınızı elde ettiğiniz modelinize tatbik ederek kesiniz… Siz bu mesainizle ev işleri ile pek meşgul olan kıymetli annelerinize hiç olmazsa mini mini kardeşlerinizin elbiselerini biçip dikmek suretiyle yardım etmiş ve hem de çok masrafı mucip olmaksızın biçki ve dikiş işlerine alışmış olursunuz. Modelleri düğmesiz intihap etmekle iki maksada hizmet etmek istedim. Evvela sizi şimdilik ilik yapmak ve düğme dikmek külfetinden kurtardım. Sâniyen ben şahsen çocuk elbiselerinde ve bilhassa umumiyetle gecelik yatak elbiselerinde düğme bulunmasına hiç taraftar değilim. Çünkü çocukların sık sık düğmelerini koparıp kaybetmelerinden sarf-ı nazar Allah saklasın ekser mini minilerin düğmelerini ağızlarına alarak oynarken yutarak sıhhat ve hayatlarını tehlikeye soktuklarının çok defa şahidi oldum. Binaenaleyh bu gibi neticesi az çok tehlike ve muhataralı vakaya meydan vermemek için çocuk elbiselerine düğme konulmasını bilhassa tercih ederim.

T.T.

Rüya

Her zaman işitirim. Memleketin bir ucunda cambazhane varmış herkes Cuma günü orayı seyre gidermiş! Bir gün annemi kandırarak beraberce gittik. Karşıdan ramazan davuluyla zurnanın sesini işitir işitmez sevinmeye başladım. On kuruş mukabilinde elimize sigara kâğıdı gibi bir mukavva verdiler, içeriye girer girmez pırasa bıyıklı kalın parmaklı bir adam önümüze çıktı.

- Bilet dedi…

Ben biletten falan anlamam sen Türkçe söyle bizden ne istiyorsun -kâğıt- ha öyle söylesen e…

- Al diyerek hemen içeriye atladım ve hemen iskemleye oturdum, annem de "Aa!.. Erkekler içinde oturmak kadınlar için namahremdir." diyerek bir köşeye büzüldü. Ben buna aldırmayarak cambaz dedikleri adamı seyre dalmıştım. Tam o zamanda şöyle bir muhavere cereyan ediverdi.

- Ha uşağım o cambaz tedükleri atam oraya çıkayır da nasıl düşmüyor

- Ha uşağım o atam hünerlerini purda yapar bizim Trabzol kulesinde yapamaz çünkü kulemüz çok yüksekdür.

- Hayır İstanbul'daki kule taha püyüktür.

- Ha uşağım bizimki taha büyük ister isek ölçelüm.

- Olur: Cidelim İstanbul'da ölçelim kuleyi çelelim burda ölçelim kuleyi hangisi taha büyük o zaman anlarız. Diyerek konuşmaya başladılar. Baktım ki bunlar cambazhaneden çıkıyorlar haydi ben de onlara takıldım, yürümeye başladık. Onlar yine muhaverelerine devam ediyorlardı.

- Ha uşağım nasıl ölçeceğiz kuleyi yoktur ben de bir urgan

- Taha alacağuz on kişi pen tutacağum kenarda sen tutacağsun bacağundan öyle ölçeceğüz…

Bir zaman sonra Trabzon kulesinin yanına gelmiştik. Bunlar önce iki laz kuleyi ölçmeye yeltendiler. Yanlarına aldıkları on kişi olduğu halde kulenin tepesine çıktılar. Birinci laz kulenin demir parmaklıklarından tutunarak kendini aşağı saldı. Diğer ikincisi de onun bacaklarından sarılarak aşağı sarkındı. Bunun üzerine birinci laz bağrınmaya başladı.

- Ha uşağım fazla çeldiniz acır benim ellerim ne yapayım.

- Ha uşağım sen yukarıdaki çocuğu sırtına alda sen de cit yukaru diyerek birinci laz beni sırtına bindirmek için ellerini koyuverdi. Ben de zaten demiri tutamamıştım. Birdenbire hep beraber aşağı yuvarlandık. Küt diye yere düşünce gözlerimi açtım etrafıma baktım. Bir de ne göreyim mektebimin yatakhanesinde karyolamda uyurken yere düşmüşüm.

Bursa Erkek Muallim Mektebi Talebesinden 247 Celal

Geçen nüshamızdaki muhabirimizin mektubuna hamiş: Eyiceler köyü Muhtilat İlk Mektebi talebesi tarafından 21 Mayıs 926 Cuma günü fakir talebeler menfaatine verilen müsamerede müzayedeye vaz olunan kuzunun 3500 kuruşla Sarı Gazi köyü eşrafından Ahmet Efendi uhdesinde kaldığı ve mumaileyh kuzuyu mektebe hediye ettiği malum iken bu cihet sehven mektuba derç edilmemiş olmakla bu satırların ilavesini ve bilvesile fakir çocuklara elbise yapılmak için müsamereye teşrif eden bey ve hanımefendilerle müzayedeye iştirak buyuran zevata ve bilhassa Ahmet Efendi'ye alenen teşekkür etmeyi kendime bir vazife bildim.

Kadri Oğuz

BEŞİNCİ NÜSHANIN BİLMECELERİ

1- Kelime Aramacası: - Bir harf ismi ile bir harfi yan yana getirirseniz bir haşere ismi çıkıyor. Bunu bulabilir misiniz:

Bulabilenler arasında çekeceğimiz kurada taşra ve İstanbul birincilerine ikişer ikincilerine birer, üçüncülerine yarımşar lira ve dördüncülerden yirmi beşincilere kadar birer faydalı kitap hediye edilecektir.

2- Resim Boyama Müsabakası: - Son sayfadaki resmi kopya ediniz ve boyayıp bize gönderiniz.

Taşra ve İstanbul birincilerine ikişer ikincilerine birer, üçüncülerine yarımşar lira ve dördüncülerden yirmi beşincilere kadar birer resim defteri hediye edilecektir.

3- Hikâye Müsabakası: - Bu müsabaka yazı yazmaya heveskâr olan karilerimiz için suret-i mahsusada tertip edilmiştir. Temiz mevzular üzerinde yazacağınız yazıları bize gönderiniz. İçinizden en iyi yazan 6 kariye Reşat Nuri Bey'in "Çalıkuşu" veya "Akşam Güneşi" romanlarından bir tanesi hediye edileceği gibi yazıları da mecmuamızda derç olunacaktır.

4- Hanım Kızlarımızın Bilmece Köşesi: - Öteden beri kızlarımızın şiir tarzındaki bilmeceleri son derece inhimakleri vardır. Karilerimizin eğlenceye olan ihtiyaçlarını her hususta tatmine uğraşan "Çiçek" kız okuyucularını bu köşede şiirli bilmeceler takdim etmekle sevimli okuyucularını memnun ettiğine kanidir. Bu zannın ne dereceye kadar doğru olduğunu kız karilerimizden gelecek cevaplardan anlayacağız. İşte o şiirli bilmecelerden birisi:

Küçük küçük hücreler
Gümüşten pencereler
Oturmuş nakış işler
Güvercin gözlüceler nedir bakalım bilin!

Bilenler arasında kura çekeceğiz. Taşra ve İstanbul birincilerine ikişer ikincilerine birer, üçüncülerine yarımşar lira ve dördüncülerden yirmi beşincilere kadar birer güzel kitap hediye edilecektir.

Abajur İmali Müsabakası: Sekizinci sayfamızdaki iki resimden şık bir abajur imalin en kolay ve herkesin anlayabileceği tarzda tarif eden 6 karimizden birinciye bir senelik abonemizle güzel bir abajur, ikinciye altı aylık, üçüncüye üç aylık abonemiz ve diğerlerine birer kitap hediye edilecektir.

İstanbul Mekteplerine Girmek İsteyen Taşra Karilerimize

Taşrada bulunan karilerimizden pek çoğu İstanbul mektepleri ile suret ve şerait-i duhul hakkında bizden malumat istemektedirler. Mecmuamızın bu hususta dahi gerek karilerimize ve gerekse aile reislerine hizmeti şükranla kabul ve deruhte eder. Yalnız cevaplı mektuplara 5 kuruşluk posta pulu ilavesinin unutulmamasını rica ederiz.

Hususi Muallim İsteniliyor

Taşrada gayet muteber ve namuslu bir ailenin iki kızı için müsait şerait ile bir muallim hanım istenilmektedir. Arzu edenlerin idarehanemize müracaatları rica olunur.

MUHABERAT-I ALENİYE

Sındırgı'da telgraf-ı muhabere mülazımı aziz İrfan Bey'e: Mektubunuzu ve melfuf 5 kuruşu aldık, şimdiye kadar iki mektubunuz alınmıştır. İlkinde abone kaydolunmak arzusunda olduğunuzdan numune gönderilmesini talep ediyordunuz,

bir nüsha gönderildi. İkinci mektubunuzda yazdığınız 15 kuruşu almadık… Nazar-ı dikkatinizi celp ederiz!..

Kadıköy Orta Mektebi'nden Azmi Bey'e: Mecmuamızın gönderilmesi için verdiğiniz adres ziyaa uğramıştır! Yeniden yazınız!..

Bursa karilerimizden Ahmet Cemal Bey'e: Kitaplarınız Bursa'da kitapçı Ali Haydar Efendi'dedir. Müracaatla alınız.

Bursa karilerimizden İbrahim Rahmi, Hikmet Suphi, Rıza, Ahmet Cemal, A. Hikmet, Asım Cahit Beylere: Klişeleriniz kitapçı Ali Haydar Efendi'dedir. Müracaatla alınız.

Ankara karilerimizden Hıfz-ı Oğuz, Mustafa Nusret ve Ömer Lütfü Beylere: Klişeleriniz Ankara Maarif Kitaphanesi'ndedir. Müracaatla alınız.

Balıkesir karilerimizden M. Enver Bey'e: Resminiz iyi çıkmamıştır. Lütfen bir başkasını gönderiniz.

Kadıköy karilerimizden Nesrin ve Serap Hanımlara: Arzunuzun isafı bir vazifedir. Gönderiniz.

Adana karilerimizden Müeyyiz Efendi'ye: Resminizi aldık. Bahsolunan pul zuhur etmemiştir.

Adana'da sabık bayiimiz Mısırlızade Sedat Sami Efendi'ye: Hissiyatınızın rüyet ve tesviyesi hakkında tarafınıza müteaddit mektuplar yazıldığı halde elan cevap vermediniz, bu tarz hareketiniz pek ayıptır. 10 gün zarfında hesabınızı tesviye etmediğiniz takdirde aleyhinize ikame-i dava olunacağını alenen beyan eyleriz.

Susuzbağ'ında Sait Şevket Bey'e: Eserinizi Çiçek'te tefrika suretiyle neşredeceğiz. Eğer aslı resimli ise biz de eserinizi resimlerle tezyin etmek isteriz. Bir fotoğrafınızla cevabınızı bekliyoruz.

TAŞRA KARİLERİMİZİN MÜSABAKA CEVAPLARI

Üçüncü nüshamızın resimli bilmecesine taşra karilerimizden iştirak edenler arasında birinciliği Şile karilerimizden Suphi Ethem, ikinciliği Sinop İlk Erkek Mektebi'nden Hüseyin Nazım, üçüncülüğü Beyşehir karilerimizden Sadiye Âli hanım ve beyler kazanmışlardır.

Kitap Kazanan Karilerimiz: Bozöyük Erkek Mektebi'nden 53 Şükrü Ziya, Geyve Merkez Kız Mektebi'nden Gülsüm Nihal, Tarsus karilerimizden İmad Bey mahdumu Hüseyin Adil, Azade Köşk'ler içinde tüfekçi ustası Zekeriya Efendi mahdumu Mehmet Emin, Bursa Bizim Mektep 4. Sınıfından Neriman, Manisa Uzun Çarşı'da tüccardan Giritli Kadri Efendi mahdumu Hüseyin Cahit, Ankara Gazi İlk Erkek Mektebi'nden Şerif Turgut, Adapazarı'nda Hamdi Asım Bey'in eczanesinde Diş Tabibi Behçet Ali Bey'in mahdumu Hüseyin Âli, Bursa karilerimizden Ahmet Doğan, Mersin'de Sihami Fuat Bey'in mahdumu Mehmet Adnan, İzmir Eşrefpaşa'da Amber Sokağı'nda 7 Numaralı hanede Osman, İzmir Gündoğdu Şehr-i Yatı Mektebi mezunlarından Fuat Bozkurt, Tokat Askeri Lisesi 7. sınıfından M. Fahri, Geyve Merkez Kızlar Mektebi 4.sınıfından Nimet Zeki, İzmir'de İki Çeşmelik'te Berberzade Medresesi'nde Dumlupınar Mektebi talebesinden Ali Avni, Kocaeli Tapu Müdürü Ali Rıza Bey mahdumu Mehmet Necati Bey, Bursa'da Galatasaray talebesinden 1165 Ümit Edip, Geyve İstasyon'unda deri tüccarı Cemal Efendizade Kemal, Tarsus karilerimizden Müftüzade Ömer Teay, Bursa Bizim Mektep 7. sınıfından Ahmet Cemal, Kırkağaç Hadimizade Ali Rauf, Gebze İlk Mektebi'nden Hasan Tahsin, Lüleburgaz karilerimizden Nadire, Kütahya'dan A.A. , Aydın Karilerimizden Seniha Behçet hanım ve beyler.

Üçüncü nüshamızdaki hesap müsabakasına iştirak eden karilerimiz arasında birinciliği Niğde karilerimizden M. Sami Bey, ikinciliği Safranbolu İlk Mektebi'nden Fatma İhsan Hanım, üçüncülüğü Bayramiç İlk Mektebi'nden Ahmet Sadık Beyler kazanmıştır.

Kitap Kazanan Karilerimiz: Kastamonu Merkez Birinci İlk Mektep mezunlarından 223 Sabri Gültekin, Bafra karilerimizden Zeynelzade Kaşif, Kula karilerimizden Sivrioğlu Mehmet Şerif, Antalya Orman Müfettiş-i Umumisi Mehmet Bey'in kerimesi Nebahat, Köyceğiz karilerimizden Selahattin, Bafra'dan Naciye İsmail, Trabzon İskender Paşa Mahallesi'nde telefon memuru Ali Haydar Efendi nezdinde Mahmut Ekrem, Trabzon Muallim Erkek Mektebi'nden 456 Reşat, Boyabat İlk Mektebi'nden Nuri Cemal, Bartın Cumhuriyet Mektebi mezunlarından 59 Cemal, Konya karilerimizden Ahmet Dursun, Ilgın İlk Mektebi'nden 106 Nurettin hanımlar ve beyler.

Antalya karilerimizden L.N., Zonguldak karilerimizden Sedat Ali, Bursa karilerimizden Nüzhet Sabit, Uşak İlk Mektebi'den 16 Fehime Akif, Korkuteli İlk

Mektebi'nden 39 Necati, Kırşehir karilerimizden 19 Ahmet Kenan ve Salime Nuri, İzmit'te Hafız Selimzade Nuri Selim, Ermenek karilerimizden Kudret, Alaşehir İlk Mektebi'nden Abdurrahman Nafiz, Denizli karilerimizden Mustafa Nadir, Bilecik Orta Mektebi'nden Ahmet Nezih, Menemen karilerimizden Mustafa Kemal hanım ve beyler.

Tarsus Karilerimizden Kemal Yusuf ve İzaettin Beylere: Gönderdiğiniz fotoğraflar açık olduğundan klişelerinin yapılması mümkün değildir. Daha koyu çıkmışlarını gönderiniz.

Vefa Lisesi'nden Yaşar Ahmet Efendi'ye: Refika Hanım'ın klişesini bizden aldınız henüz kendilerine teslim edilmediği vaki müracaatından anlaşılmaktadır. Bir an evvel bize iade ediniz.

DÖRDÜNCÜ NÜSHAMIZIN MÜSABAKA CEVAPLARI

Güzel yazı müsabakasında İstanbul birinciliğini İstanbul Lisesi'nden Nuri, ikinciliği Çengelköy Lisesi'nden Abdurrahman Adil üçüncülüğü Büyükada'dan Nihat İsmail beyler kazanmışlardır.

Kitap kazananlar: Mahmudiye mektebinden 110 Hüseyin Remzi, Feyz-i Ati'den Behçet Sadık, Galatasaray'dan 181 Mustafa Necip, Kadıköy'den Şinasi Süreyya, Üsküdar Lisesi'nden H. Şadan İrfan, Üsküdar karilerimizden Kocaağazade Cevdet Senai, karilerimizden Jale Orhan, Şehremininden Orhan Recep, Kadıköy Orta Mektebi'nden 104 Zühtü, Davutpaşa Orta Mektebi'nden 59 Mehmet Reşat, Darüşşafaka'dan 266 Cemalettin beyler.

Dördüncü nüshamızdaki resim müsabakasına iştirak eden çalışkan İstanbullu karilerimiz arasında birinciliği Şişli Fransız koleji talebesinden Muhlis, ikinciliği İstanbul Lisesi'nden M. Fehmi, üçüncülüğü Üsküdar Lisesi'nden İhsan beyler kazanmışlardır. Mevüt mükafatlarını idarehanemizden aldırmalarını rica ederiz.

Resim defteri kazananlar: Şehremininden Orhan Recep, Darüşşafaka'dan 266 numaralı Cemalettin, Askeri Sanayi Mektebi'nden Cengiz Reşat, Fatih Kabuli Sokak'tan Cemal Nazmi, Aksaray Mahmudiye Mektebi'nden Celal Sahir, Kabataş Lisesi'nden Hayrettin Sami, Üsküdar Yirmibirinci Mektep'ten 140 Ziya Kadıköy İtalyan Mektebinden M. Naci, Darüşşafaka'dan İskender Vicdani, Beyoğlu

Yirmiikinci Mektep'ten 74 Abdurrahman, Galatasaraydan M. M., Beylerbeyi'nden Mehmet Emin, Kadıköy Noterdam Devüsyon Mektebi talebesinden Nihal Nihat hanım ve beyler kazanmışlardır.

Dördüncü nüshamızdaki harita müsabakasına her nedense pek az karimiz iştirak etmiş olduğundan müddeti on beş gün daha temdit edilmiştir. Karilerimize bu faydalı müsabakaya her halde iştiraklerini tavsiye ederiz.

Her nüshada bulunan muhtelif müsabakalara ayrı ayrı iştirak eden karilerimizin tasnifte müşkülat çekilmemesi için her müsabaka cevabını ayrı ayrı kâğıtlara yazmaları, isim ve adreslerini de okunaklı bir surette ilave etmelerini rica ederiz.

KARİLERİMİZİ TANIMAK VE YEKDİĞERLERİNE TANITMAK İSTİYORUZ

Bu nüshamızdan itibaren kari ve karilerimizi tanımak ve yekdiğerlerine tanıtmak için muallim ve mektepli hanımlarla muallim beyler ve mektepli efendilerin resimlerini Çiçek'e derç ve her nüshanın intişarından sonra bu resimlerin klişelerini resim sahiplerine hediye edeceğiz. Karilerimiz bu klişelerle bir mühür ıstampası elde ederek evlerinde kendilerine resimli ziyaret kartları ve mektup kâğıtları basabilirler. Bu klişeleri İstanbul karilerimiz bizzat idarehanemizden alacaklardır. Taşra karilerimize ait olanları posta ile gönderilecek ve fakat posta ücreti kendilerine ait olacaktır. Sevgili karilerimizin iyi çekilmiş birer fotoğraflarını vazıh adresleri ile şimdiden idarehanemize göndermelerini rica ederiz.

ÂŞIKLAR TUZAĞI

Gelecek nüshamızda: Bir İngiliz'in başından geçen tehlikelerle dolu bir macera! Esrarengiz bir sergüzeşt! Siyah çölün kenarında – Erik Sirel tedkikat-ı ilmiyede bulunmak için esrarengiz bir seyahate hazırlanıyor. Hareket – siyah çölde – gaye-i hayal – Bir ses: "Dur! Lord.. Sana bizden bir zarar gelmez.." – Tuzak ve… Esaret!. Üç gün üç gece esrarengiz yolculuk – Periler memleketinde mücadele… Ve netice?.... Çiçek bu bir sürü istifhamları altıncı nüshasında hallediyor! Gelecek nüshayı sabırsızlıkla bekleyiniz!.. Çünkü: Tuzak, yalnız bir macera değil… İnsanların ilim için atıldıkları tehlikelerin dehşetini gösteren hakiki bir vakadır.

6.SAYI

GELİNCİKLER

Güzel, nazlı, şirin çiçek
Sana meftun, insan, böcek
Tepeleri… Bayırları…
Tarlaları… Çayırları…
Süslemekte güzel rengin
Kâinatta yoktur dengin.
İnce, narin sak üstünde
Kelebekler ‘al’ göğsünde
Bazen mahzun boynu bükük
Bazen şatır, fakat küçük
Bir sarsıntı onu döker
Sanılır ki uçtu ‘ülker’
Seni ben ah pek severim
Görsem kalmaz hiç elemim
Mahzun kalbim sana meftun
Buna olmaz mısın memnun

İstanbul Erkek Lisesi: M. Fehmi

TAHASSSÜR VE RİCA

Çiçek’imizi her hafta bekleriz
Ne de şirin bembeyaz Çiçek’imiz?
Dolgun goncasından bal emeceğim…
Tatlı rayihası, ne güzel rengi?
Ne menekşe ne gül alamaz dengi…
Çiçek’im; ta kalpten bir sual sana:
“Ne için açmazsın her hafta bana’’
Ne olur benim de sözüme uysan…
Şen sütunlarına sergüzeşt koysan…
İsterim solmasın o tatlı çehren;

Ne olur her hafta beni güldürsen…
Ey güzelim şirin Çiçek bak bana?
On beş gün uzundur erken açsana…

Antalya Gazi Paşa Kız Mektebi Fatma Ahmet Şevki

İFTİRAK

Sınıf arkadaşım Cahit'e:
Bulunduğum ağaç altı,
Ruhumda var bir karartı,
Korkuyorum bunun bahtı,
Kurulmuş bir keder tahtı,
Dere çağlar bir ahenkle,
Hem de güzel bir ak renkle;
Söylenilen sözü dinle:
O "gam" ile sen de inle…
Kuşlar öter; sürur ile;
Karışıktır gurur ile,
Ben dinlerim iştiyakla;
Kalbim sızlar "iftirak" ile
Namezun:7 Ağustos 926 K. Sadi Metin

ÇOCUKLUĞUM

Bir zamanlar gezerdim çiçekler arasında
Koşardım böceklerin çırpınıp arkasında
Sarı papatyaların… Güllerin karşısında
Sıçrardım ben o günler
Ağaçlar arasına salıncaklar kurardım
Derelerden çaylardan hazin sesler duyardım
Rüzgârlardan kuşlardan taliimi sorardım.
Hülya imiş o günler
Gece mehtap olurdu.. Sahillere koşardım.
Sandalları seyreder saadetten coşardım

Sevgililer gezerdi işlerini sorardım.
Çocuklukmuş o günler
İşte ben o zamanlar ne kadar mesutmuşum.
Yine bugün ki gibi kırlara meftunmuşum..
Mehtaba âşıkmışım hayattan memnunmuşum
Hicran oldu o günler
Saadet muvakkatmiş şimdi hicran bitmiyor…
Ah o eski rüyalar gözlerimden gitmiyor..
Bugün mecnun gibiyim gözyaşlarım dinmiyor.
İsyan oldu o günler

Vefa Lisesi: Müeyyet

GÖK OĞLU

- Muhterem Muallimim Sinoplu Numan Sabit Bey'e-

Babasını Balkanlarda kaybetmişti o… Ne zaman gözlerini kapasa hayalinde sarp, dikenli bir kayalık canlanırdı. Babasının bu kayalıkta iki ayrı Bulgar neferiyle silahsız, göğüs göğse dövüştüğünü görür ve sonra onun yırtık elbisesinden dışarı fırlamış çıplak sinesine saplanan süngünün kemikleri çatırdatan sesini duyar gibi titrerdim. Vatanına sinesini veren bu muhterem pederin kayalıktan, otlara, dikenlere çarparak yuvalanırken husule getirdiği gürültüyü sanki ta yanında hisseder, kulakları, yürekler paralayıcı bir feryadın sada-yı canhıraşıyla yırtılır gibi olurdu. Ve o çehreyi hayal meyal seçmek isterdi. Bu kana, toprağa bulanmış, bu yaralı, delik deşik çehrenin son bir defa kımıldayarak fersiz gözlerini açtığını, ölümün soğuk pençesinde morarmış dudaklarının kendisine :" - Oğlum, adam ol." dediğini zannederdi. O zaman bu kelimeler kulaklarında birer uğultu halinde yuvarlanırdı.

Annesini Harb-i Umumi'nin ilk senelerinden bir gününde ötede beride kalan eşyalarını, yazı yardımcılarımızdan beysandığındaki cihaz takımlarını satarken otomobil çiğnemişti. Ve bu bir Alman generalinin otomobili olduğu için şoföre hiçbir mesuliyet gelmemişti.

Hayatta bütün bütün yetim kaldıktan, kimsesiz, tesellisiz, istinatsız olduktan sonra onun için yegâne çare hayatını kazanmak, yaşamaktı… Ölmek… Evet bu,

belki daha kolay, daha zahmetsizdi… Hem nedir? Dünyada kuru bir benliği sefilane sürüdükten sonra… Fakat küçük gönlü bu zillete asla razı olmamıştı. Hayata mağlup olmayacaktı. Adam olacak… Babasının bu son arzusunu, vatan uğrunda ebediyen susmuş o muhterem dudakların şu mukaddes vasiyetini yerine getirecekti. İşte gönlünde yaşından mevkiinden büyük bir emeli vardı…

Bir gün onu da; uzaktan yakından tanıyanlar sokaktaki, sayısız tükenmek bitmek bilmeyen yetimler arasında gördüler. Naif vücudunda umulmayan bir kuvvetle o da bu sefiller kafilesine karışmıştı.

Bir gün bir [30 Ağustos] günü onu Ankara ufuklarında gördüler. Kartal bakışlı gözleri, ölmez, ölmemiş emeklerin fani olmayan meşaleleriyle tutuşmuştu. Ve iki kanat ortasında gâh yatarak, gâh dönerek, kıvrılarak gâh maviliklere yaslanarak, süzülerek, gâh nezrettiği muhayyel kurbanları kesmek için tayyaresiyle buluttan mabetlere dalarak semaları fethetmiş bir fatih gururuyla yükseklerde dolaşıyordu. Ama nasıl gururdu o…Hiçbir faniye nasip olmayan başka bir büyüklükle başka bir tesliyetle bu gurura bırakmıştı kendini… Bu gururla çok mütevazileşmişti o…

Fakat bu tayyaresi genci hiç kimse bilmiyordu, tanımıyordu. Nereden gelmişti. Kimdi kimin nesiydi, hangi bahtiyar ananın oğluydu. Sorulsa, kendi de kendini bilmezdi. Gök oğluyum diyordu. Nasıl yetiştiğinden bile haberi yoktu… O semada, sayısız tayyareler arasında nasıl meçhulleşiyor Büyük Millet Meclisi'nde sallanan dalgalanan bayrağa kanadını sürerek geçerken bile tanınmıyorsa yakından görenler de onun kim olduğunu bilmiyorlardı hem hiç bilmediler artık… Kendisine muhterem Tayyare Cemiyeti tarafından kahramanlık nişanı verilirken, bir aralık gözlerini kartal bakışlı ölmemiş emellerin fani olmayan meşaleleriyle tutuşan gözlerini aralık gün batısına çevirmişti. Ve ümit edilmeyen bir hüzünle bükülen boynunu hayretle temaşa eden insanlar onun bu acı bakışını yine anlamamışlardı. Sonra semada doğduğu gibi yine bir gün göklerde öleceğini düşünerek göğsünü şişirirken, dudaklarında mahzun bir tebessüm ile:

-Adam oldum baba, diye mırıldandığını ve bir an gözlerini kapadığını da duymamışlar, görmemişlerdi, gördüler, duydularsa da anlamamışlardı…

30 Ağustos 26

Bugün semada bayram var… Bu, ölmezlerin bayramıdır. Bu, fani olmayanların günüdür… Bu, "Gök oğlu''nun düğünüdür… Gök oğlu evleniyor, Gök oğlu evleniyor.

21 Ağustos 26 Ankara: Muhip Atalay..

Peri Masalı: -Kırmızı Beyaz Gül-

Eski zamanda, zenginliğiyle şöhret bulmuş bir zatın bahçesinde, yemyeşil çiçekler, çimenler, dalları salkım gibi sarkan karanfiller arasında bir gülfidanının yeni açılmış bir goncasına güzel bir peri kızı kendine yuva edinmişti. Peri kızı, her gün arıların bin bir çiçekten toplayıp getirdikleri nadide ballar, bahar gecelerinin her sabah gül goncasının temiz ve taze varakları üzerine bıraktığı çiy damlaları ile yaşıyordu. Bu güzel kızı kuşlar cıvıltıları ile eğlendirir, vücudunu yağmurlar yıkar, altın gibi sarı saçlarını rüzgârlar tarardı.

Ayın ışığı ile gümüşlenen bahar gecelerinde peri kızı koynuna saklandığı kırmızı gülün varakları arasından çıkar, büyük havuzun fıskiyelerinden fışkıran, mermer havuzcuklarından nazlı nazlı akan berrak suların şırıltılarını dinlerdi.

Böyle ışıklı ve zevkli gecelerden birinde çiçeklerin padişahı bir at sineğine binmiş geziyordu. Peri kızı da yine gülünün kenarında oturmuş tabiatın güzelliklerini seyre dalmıştı. Çiçeklerin padişahı o zamana kadar bir eşini daha görmediği bu güzel peri kızını görünce ihtiyarını kaybetti. At sineğinin dizginlerini heyecandan titreyen elleriyle ancak çekebildi. Ve yere indi. Başını hürmetle eğerek peri kızını selamladı. At sineğini aracıkta bir haşhaş çiçeği fidanına alelacele bağladıktan sonra koşa koşa gülfidanının altına geldi. Peri kızını tekrar tekrar başıyla selamladı. Kızın hüsnü anı çiçekler padişahını şaşırtmıştı ancak:

-Ne kadar latifsiniz…

Diyebildi. Peri kızı hicabından kıpkırmızı oldu. Birkaç saniye tereddütten sonra: -Bu mübalağalı iltifatınızın istihza olmasından korkuyorum padişahım…

Sözleri bir mırıltı gibi dudaklarından döküldü. Çiçeklerin padişahı: -Güzel kız..dedi. Sözlerimde ne mübalağa ve ne de istihza var.. İnanmazsan güzelliğinin aksini sinesinde taşıyan şu havuzdaki bahtiyar suya bak…

Peri kızı berrak suya eğildi ve baktı. Suda aksini görmüştü. Tatlı tatlı güldü. Ve yarı açık ve yarı kapalı sihirli gözleri ile çiçekler padişahını şöyle bir süzdükten sonra azm ve iradeyi kaybettirecek bir işve ile: -Doğru söylemiyorsun padişahım!..dedi. Çünkü suyun bana gösterdiği sizin kadar güzel ve cazip değil…

Peri kızının bu iltifatlı cevabından cesaret alan çiçekler padişahı boynunu büktü ve:

-Güzel kız.. Beni üzme!.. dedi. Güzel hem pek çok güzelsin. Güllerimden, zambaklarımdan daha güzelsin.. Tabiat bütün mevcudatın güzelliklerini toplamış ve seni anlara misal olarak yaratmış.. Ay parlaklığını senin nurlu yüzünden almış. Ne olur bana izin versen de yanına gelsem. Seni bu kadar güzel yaratan tabiata huzurunda secde etsem… Şükranlarımı ödesem… Olmaz mı güzelim?.. Peri kızı utandı. Kızardı. Fakat çiçekler padişahının sözünü kıramadı ve pekâla dedi. Eğer buraya kadar çıkmak zahmetine değiyorsa…

Çiçekler padişahı dikenli yeşil gülfidanına atıldı. Tırmana tırmana kızın bulunduğu gülün dalına çıktı. Hürmetle eğildi ve peri kızının mini mini, yumuşak eline bir buse kondurdu. Kızın meseretten yaşaran gözlerine bakarak:

Ne kadar latifsin!.. dedi. Hele şu gözlerin… Gölgeli yerlerde biten nemli menekşelerine kadar benziyor… Ya altın gibi saçların… İnan güzel kız… İnan dünyada hiçbir şey senin kadar güzel ve çekici değil…
Çiçekler padişahının bu güzel sözleri cazip, şirin yüzü kadar peri kızının hoşuna gitmiş ve kendinden geçirmişti. Başını çiçekler padişahının başı üzerine koydu. Peri kızının yumuşak saçları çiçekler padişahının yüzünü okşuyordu. Yavaşçacık:

Fakat padişahım!.. dedi. Bütün kâinatta siz müstesna olmak üzere… Güzel kız. Ben güzel değilim. Bana hürmetinden böyle söylüyorsun. Ben senin hürmetini değil, muhabbetini aşkını isterim. Peri kızı önüne baktı… Ve yeşil bir gül yaprağını narin parmaklarıyla ovalarken güldü. Ve:

Hiç de öyle değil padişahım!.. dedi. Ben hakikati söylüyorum.. Ağzımı, dudaklarımı, dikemezsiniz ya? İşte yine söylüyorum, Siz bana atfettiğiniz güzelliklerin çok, hem pek çok fevkindesiniz… Çiçekler padişahının artık sabır ve tahammülü kalmamıştı. Manalı manalı gülümseyerek:

Güzel peri kızı! Dedi. Ağzınızı dikmeye ne hacet hem layık olmadığım bu sözleri bir daha işitmemek için ne yapacağımı bilirim. Nasıl ister misin şekerim?

Çiçekler padişahının maksadını anlayan peri kızının ihtiraz ve rağmen; kırmızı gül ucu varaklarını kapatmış ve birleşen kalplerle kırmızı dudakları yar ve ağyarın nazarından saklamıştı…

Gülün yaprakları açıldığı vakit çiçeklerin padişahı aşağıya doğru sarkmış, heyecan ve sevinç içinde bağırıyordu:

-Bana bakın!.. Büyük, küçük çiçekler!.. Size bir sultan, güzel bir sultan hepinizden güzel hem pek güzel.

Hikâye: Mütercimi H.Feridun

AŞK TUZAĞI

"Erik Sirel" siyah çöl kenarında Nebihan taraflarında tabakatül arz ilmine ait tetkikat ve tetebbuatta bulunmakta olan bir ilm heyeti erkânından idi. Bir sabah güneş doğmadan yanında alet ve edevat-ı fenniyesini taşıyan yerli muhafızı ile beraber karargâhından çıkıp gitmiş ve üç gün içinde avdetini ümit eden arkadaşlarını ebediyen merak ve intizar içinde bırakmıştı. "Erik Sirel" sanki hayvanını içerisine doğru sürmüş olduğu çölün esrarlı maviliklerine karışmış ve bir daha ne kendisinin ve ne de maiyetinin izlerini bulmak kabil olamamıştı. Afiyet ve akıbetleri hakkında bir haber almak ümidiyle arkadaşlarının gönderdikleri mahir ve işgüzar birkaç yerli de üç hafta sonra yorgun argın geri gelmiş ve biçare "Erik Sirel" maiyetinin hayat ve akıbetleri hakkında hiçbir malumat getirememişlerdi. "Erik Sirel"; ümit ve intizar hilafına birden bire ve hakikaten pek esrarlı ve meraklı mucib bir tarzda kayboluvermişti. Sirel'in ne kadar cesur, akıllı tecrübeli ve itimad-ı nefs sahibi bir adam olduğunu bilen arkadaşları onun bu çırılçıplak memlekette bu kadar kolaylıkla, hiçbir iz ve eser bırakmadan kaybolmasına bir türlü inanmamakla beraber bunca korkunç ihtimalat ve mechulat arasında yaşadığını da hiç zannetmiyorlar. Fakat günler geçtikçe Sirel'in de Afrika'nın esrarlı ve kızgın çöllerinde gömülen ilim kurbanları arasına karıştığına hükmetmekten men-i nefs edemiyorlardı.

"Erik Sirel" iri vücutlu kartal bakışlı bir adamdı. Zayıf simasından onun ne kadar sabırlı ve tahammüllü olduğu ve pek kuvvetli bir iradeye sahip bulunduğu

derhal anlaşılırdı. İri vücudu, uzun bacakları ile kuvvet ve kudretin en canlı bir timsali idi. Çıkıntılı alnının altından tevcih ettiği noktaya hiç kırpışmadan bakan mavi gözleri, büyük ve çengel gibi eğri burnu ile muhatabına pek korkunç ve haşin görünen bir siması vardı. Fakat gülümsemeye başlayınca çehresi birdenbire değişir, ümit ve mutadın hilafına pek sevimli, çok nazik ve cana yakın olurdu. Kurnazdı… Tabiat ona böyle müstesna bir tesir, bir hasse vermişti ki muhatabı her kim olursa olsun kendisine karşı korku ile karışık bir hürmet, bir itaat hissi beslemeye mecbur olurdu. Önündeki bu harikulade tesir sebebiyledir ki arkadaşlarını kendisiyle pek sıkı temastan ictinap ettirirdi. Bu sebeple "Erik Sirel" daima yalnız kalır, keşfiyat ve tetkikat ilmiyesinin istikbalinde, hayatında yapacağı parlak tahavvülleri, temin edeceği refah ve şerefi düşünmekle geçirirdi. Esasen fakir ve fakat pek eski ve asil bir ailenin en genç bir evladı idi. İstiklalini pek karanlık ve ümitsiz gördüğü için Afrika'nın yabansız çöllerine şeref ve servet aramak için anılmaya cana minnet bilmişti.

Erik Sirel, şüphesiz ki mukadderatın kendisine ihzar ettiği yeni sergüzeşt ve akıbeti bilmeyerek sabahın ılık serinliğinde karargâhından çıkmış ve kendisini ancak iki gün kadar meşgul edecek olan ilmi tetkikatını ikmal etmek için çölün kıvrık ve belirsiz yollarından ilerleyerek kayalıklı vadilerin sıralandığı bir noktaya vasıl olmuştu.

Tetkilata başlayacağı mahalli tayin için ince şeridi üzerinde ismi yazılı bulunan şapkasının altındaki gölge içinde hayal meyal görünen mavi gözleri ile soluk erguvan rengindeki dağları süzerken maiyetinde bulunan yerli hizmetçi ve muhafızı da henüz bed zabta geçirilemeyen bir yerlere ait bu dağların efendilerine neler ilham etmekte olduğunu sorar gibi istifhamkar nazarlarla bakışıyorlardı. Artık bitirmiş ve tedkikata başlanacak noktayı tayin etmiş, kararını vermişti. İntihap ettikleri bir yerde öğle yemeğini hazırlamakla meşgul oldukları bir sırada yerli muhafızı silahıyla ''Nebihan'' çalılıklarını göstererek:

Sör… dedi. Orada adamlar var. Bize bakıyorlar.

Erik Sirel'in dürbünü soluk sarı, kuru çalılıkların bulunduğu yerleri taradı. Bir şey görünmüyordu. –Nasıl adamlar?..diye sordu. –Araplar… Şimdi sordu. Nebi hanlılarla bir husumet mevzu bahis olmadığı için Arapların oradaki mevcudiyetleri Erik Sirel'i fazla meşgul etmedi. Bu, Arapların nadiren görülen beyaz insanlara karşı

izhar ettikleri görmek arzusundan ve bu arzunun husulünden mütevellit haberinden başka bir şey olamazdı. Ve Arapların gayr-ı dostane bir hakaret veya niyetleri hatıra gelmezdi. Yemekten sonra yola bela-i endişe devam ettiler.

Akşam yaklaşmış, ortalık kararmaya ve soğuk şiddetini arttırmaya başlamıştı. Muhafız ile hizmetçi çadırları kuruyorlardı. Çölün mavilikleri arasında yavaş yavaş koyulaşan ve şurada burada karartı halinde görülen çalılıklar arasında sinsi sinsi gezinen birkaç Arap Erik Sirel'in gözüne ilişti. Fakat ehemmiyet bile vermedi. Akşamın gittikçe sertleşen rüzgârına karşı kısmen mahfuz bir hendekte çadırları kurmaya uğraşan adamlarına yardım etti. Artık işler bitmiş idi. Hizmetçi akşam yemeğini pişirmek için dumanı çölün ıssız karanlıklarına dağılan ateşin başında çalışıyordu. Erik Sirel'de üşümemek için geziniyor ve çölün hüzünlü, şeffaf siyah tül kara pelere bürünen matemli manzarasını seyrediyordu. Bu suretle çadırlardan iyice uzaklaşmıştı. Bu sırada Erik Sirel biraz uzaktan iki Arap'ın dikkatle kendisine bakmakta olduğunu gördü. Arapların biri güzel bir hayvanın üzerinde diğeri de bir hendeğin içine yatmış ve kendisini saklar bir vaziyette idi. Her ikisi de bir heykel gibi hareketsiz duruyorlardı. Arkalarındaki siyah kornozlar hallerine daha ziyade bir garabet ve korkunçluk veriyordu. Hiç konuşmuyorlar ve mütemadiyen kendisine bakıyorlardı. Arapların bu garip vaziyetleri Erik Sirel'in tuhafına gitti. Görüşmek için işaret etti, seslendi. Fakat Araplar cevap vermiyorlar ve gözlerini de Erik Sirel'den ayırmıyorlardı. Ellerinde sık sık tuttukları tüfenkler Erik Sirel'in Arapların yanına daha ziyade sokulmasına mani olmuştu. Erik Sirel tam geri döneceği esnada süvari Arap hayvanını sürerek ve yere batanda kayalıklar arasında sürünerek kaybolup gittiler. Arapların şu hareketi Erik Sirel'de hakiki bir korku tevlit etmemekle beraber hayret ve taaccüp ve bilhassa şiddetli bir merak uyandırdı. Hizmetçileri işleri ile meşgul oldukları için bir şey görememişlerdi. Erik Sirel gördüklerini onlara da anlattı ve gece nöbetle uyanılmasını ve muhafaza tertibatı alınmasını emretti. Ve ilk nöbeti kendisi aldı. Yerli muhafız ikinci ve hizmetçi üçüncü nöbeti alacaklardı. Kendi nöbeti vukuatsız geçti ve yerli muhafızı kaldırarak yattı. Üçüncü nöbeti alan Arap hizmetçi biraz budalaca bir şehirli idi. Yabancı Arapların Sirel ve adamlarının esaretiyle neticelenen hücum teşebbüsleri bunun nöbeti esnasında vukua gelmişti. Esasen uykusu hafif olan ve akşamki müşahedatına bir mana veremeyen ve binaenaleyh pek dalgın uykuda olmayan Sirel gürültüden uyandığı zaman Araplar çadıra girmişti bile. Hemen sıçradı ve kendisine pek ziyade

sokulmuş olan iki Arap'ı yakaladı ve kafalarını birbirine vurarak yere çarptı. Fakat heyhat!.. İş işten geçmiş ve bir sürü Arap'ı bu mini mini kafilenin istirahatgâhına istila etmişlerdi. Artık Sirel ve adamları ile bu Arap sürüsü arasında müthiş bir boğuşma başladı. Gecenin keşif karanlığı arasında Sirel'i demir gibi yumruğunu yiyen Arap devriliyor, düşüyor ve fakat hücum edenler bir türlü eksilmiyor daima artıyordu. Bu suretle mücadele pek hunrizane bir surette devam ediyordu. Fakat Sirel'in bu mücadele esnasında nazar-ı dikkatini açan ve hayretini mucip olan bir şey vardı. Mütearz Araplar müsellah oldukları ve Sirel'in muhacemesinden az çok zarar gördükleri halde her neden ise silahlarını kullanmıyorlardı. Arada bir yumruk kavgasından ibaret kalan bu mücadele bir müddet daha devam etti. Sirel hakikaten yorulmuştu. Vaziyet vahim ve mağlubiyet muhakkak idi. Bir aralık fırsattan istifade eden Sirel hemen silahına sarıldı ve mütearızlara çevirip alacağı sırada tatlı ve heyecanla bir ses Fransızca olarak:

-Dur … Lord dedi. Sonra bizden bir zarar gelmez. Seninle azıcık konuşacağız. Sesindeki tatlılık ve bilhassa gayr-ı muntazır bir an ve mevkide Fransızca telaffuz edilmesi esasen pek yorgun olan Sirel'i bir an için tereddüde düşürdü. Tüfengini geri aldı ve işte bu anda partiyi de kaybetti. Araplar bu tereddüdü tevkiften istifade ettiler. Ve Sirel'in üzerine atılarak başına devetüyü renginde bir örtü ile sardılar. Ve yarım dakika zarfında sımsıkı bağladılar. Erik Sirel adamları da aynı akıbete uğramışlardı.

Sirel metanetini muhafaza etmekle beraber halas çarelerinin artık kalmadığına kani olmuş ve ferman zuhurunda tekrar mücadeleye girişmek veya kaçmak çarelerinden istifade etmek üzere mukavvat bir zaman için işi cereyanına, takdire bırakmıştı. Elleri ayakları bağlı olmakla beraber bağların pek ızdırap vermeyecek bir tarzda bağlanmış olması da ayrıca taaccübünü mucit olmuştu. Araplar bu vaziyette onu bir müddet sırtlarında taşıdıktan sonra yere bıraktılar. Etrafındaki meşalelerin neşr ettikleri ziya sayesinde Sirel yüzleri örtülü bir takım Araplar görüyordu. Bunları evvelce gördükleri Araplara pek benzetiyordu. Fakat şu Fransızca söyleyen tatlı sesin sahibi kimdi?..bunu araştırıyor, fakat bir türlü bulamıyordu. Bir aralık adamlarının da sağ ve bağlı olduklarını gördü. Hayreti, taaccübü gittikçe artıyor ve vaziyet ona biraz daha emniyet bahş ediyordu. Burada biraz istirahatten sonra Sirel'in sırtına bir

bornoz geçirdiler. Ve kukuletasını da ta gözlerine kadar indirdiler. Bağlı olduğu halde bir hayvana bindirdiler. Ve hemen hareket ettiler.

Yolculuk sabah kadar devam etti. Henüz sabah olmamıştı ki hayvan nallarının çıkardığı seslerden Sirel taşlık bir yerden geçildiğini ve binaenaleyh artık çöl yolunun bittiğini anlamıştı. Kafile ortalık aydınlanırken durdu Sirel'i attan indirdiler. Ve bağlı olan el ve ayağını çözerek geceden mamul bir çadıra soktular aynı kadın sesi yine Fransızca tekrar etti:

-Lord, kaçmak teşebbüsünde bulunmayacağını ve bu çadırdan katiyen çıkmayacağını ve nerede bulunduğunu anlamaya çalışmayacağını vaad ediyor musun?

Eğer vaad eder eder isen seni çadır içinde serbest bırakacağım. Bizden sonra zarar gelmez… Eğer sen de bizi izrara çalışmazsan… Erik Sirel istenilen vadi vermek mecburiyetinde idi. Zaten başka ne yapılabilirdi ki? Bütün gün o çadırda oturdu. Yedi, içti. Uyudu… Çadırın etrafında muhafazasına memur müsellah Arapların sessizce gezindiklerini pek hala anlıyorlardı. Sirel: Maruz kaldığı vaziyetten ve bu vaziyetin ihtimalat-ı atiyesinden ziyade Fransızca söyleyen tatlı sesin sahibini düşünüyor, düşünüyor. Fakat muammayı bir türlü, hal edemiyordu…

Akşam olmuş ve kafile tekrar harekete geçmişti. O geceyi de yine hayvan üzerinde ve keza müteakip günü de çadırda geçirdi. Üçüncü gece hayvanın yürüyüşünden dik bir yokuşa tırmanıldığını ve yolun solunda duvar gibi yüksek kayalıklar bulunduğunu gözlerini kapayan bornozun başlığı altından görüyor ve sağ tarafta da bir suyun akmakta olduğunu şırıltılarından hissediyordu. Bu sırada bir Arap'ın bindiği hayvanı yedeğine alarak çekip götürdüğünü ve beygirin adım atışından, ara sıra kaymasından herhalde tehlikeli ve yolsuz bir mahalden geçildiğine hükmediyordu. Hatta hava bile değişmişti. Rutubet ve serinlik ziyadeleşmişti. Erik Sirel bu dağların kil dağları olduğunu tayin etmekte zorluk çekmedi. Korkmaya başladı, çünkü Nebihan ülkesinin maverasında ve pek az tanınmış ve belki de muallak bir kısım insanlar arasında idi. Gece yarısına doğru yokuş bitmiş, artık iniş başlamış ve kafilenin hareketi his olunur derecede bir suret peyda etmişti. Hava pek tatlı ve latif idi. Kokudan ve at ayaklarının çıkardıkları hışırtıdan takip olunan yerlerin çimenlik olduğu besbelli idi. Bu suretle bir saat kadar daha yola devam edildikten sonra Sirel'in burnuna bir ateş kokusu gübre ve mezhurfat ihrakından

mütevellit bir koku geldi. Bu kokularla Afrika'da gezmiş bir adam yakında her halde bir Arap kabilesinin karargâh kurmuş olduğuna hükmedebilirdi. Yola biraz daha devam edildikten sonra havayı ifsat eden bu pis kokular tedricen kaybolmuş ve nefis latif kokularla muattar serin pür hava içine girmişlerdi. Güllerin, portakal çiçeklerinin, İspanyolların dedikleri çiçeğin, yaseminlerin bu mahalde mebzuliyetle bulunduklarını neşr ettikleri ayrı ayrı kokularla Sirel pek ala anlamıştı. Kafilelerin tevfikini büyük bir kapının açılması ve bunu da bir sürü Arap'ın şamatası takip etti.

Burada Sirel attan indirildi. Adımlarından tuğla döşeli bir mahalden geçtiğini anlamakta zorluk çekmedi. Bir kapı daha kapandı. Artık Arapların şamataları kesilmiş ve onların yerine akan suların şırıltıları kaim olmuştu. Biraz daha yürüdüler ve herhalde bir evin dâhilinde bulunduğu hissini veren bir takım koridorlardan süratle geçtiler. Sirel yürüdüğü yerlerin hasır döşeli olduğunu pek güzel anlamış ve artık bir hane dâhilinde bulunduğuna katiyetle hüküm etmişti.

(Mabadı gelecek nüshada)

-İYİLİĞİN ZAFERİ-

İki perdelik mektep temsili

Birkaç söz:

İlk mekteplerimizin müfredat programlarında İnşat namıyla bir ders vardı. Fakat bu derse mekteplerimizde layık olduğu mevki elan verilmemiştir. Bu ders birçok mekteplerde manzume ezberlemekten ve bunları çocuklara tekrar ettirmekten ibaret kalmaktadır. Hâlbuki İnşat dersinin hududu ve saha-i meşguliyeti çok vasidir. Bu ders:

1) Çocukların hafızasını tenmiye eder.
2) Onları serbest ve düzgün söz söylemeye alıştırır.
3) Çocukların terbiye-i bediiye ve zevk-i edebilerini temin eder.
4) Onların sermaye-i kelimatını çoğaltır ve hafızalarına yeni birçok fikirler, sözler kazandırır.
5) Tazammun ettiği netayic-i ahlakiye ile çocuklarımıza müfid telkinatta bulunur.

6) Bu ders; çocuklara milli vatanı, ulvi, birçok misaller verir.
7) Bu ders, çocuklardaki meyl-i taklit ve teşhisten mühim istifadeler temin eder.
8) Terbiye-i harekiyeyi temin eder. Çünkü yürümesini, durmasını hareket etmesini beceremeyen çocukların muntazam vaziyetler almasını ve hareketlerini maksatlarına ve mevkiye göre uydurmasını bu ders temin eder.

Arz olunan şu faydaların istihsali için yalnız manzume parçalarının ezberletilmesi kâfi değildir. Birçok mensurelerin öğretilmesi ve seviyelerine göre yazılmış küçük temsillerin de yaptırılması lazımdır. Mektep temsillerinin bütün bunlardan başka pek mühim bir hizmeti daha vardır ki o da çocuklara cemiyet halinde çalışmayı öğretir. Çünkü temsiller yalnız bir çocuk tarafından yapılamaz. Behemehal talebeden her biri muayyen vazifeler deruhte eder, bu suretle çocuklar bir gaye için yek vücut olarak çalışmaya alıştırılmış olurlar.

Mekteplerimizde bu derse lazım olduğu derecede ehemmiyet verilmeli ve çocuklara müfid olacak piyesler yazılmalıdır.

Bendeniz, aczime bakmayarak, kendi mektebinin çocukları için bazı piyesler hazırlamıştım. Bugün, anlardan birini neşr cüretkârlığında bulunuyorum. Henüz pek yeni olan bu çığırda bittabi pek çok kusurlar ve noksanlar bulunacaktır. Muhterem muallim arkadaşlarımın vücuda getirecekleri kıymetli eserlerde elbette bir gün bu noksanın da telakki edebileceğine kaniim.

339-:3 Sene-i Devsiyesinde Sokullu Mektebi'nden Mezun Olan Sevgili Talebeme İthaf:

Birinci Perde

Eşhas:

Fethi, Esat, Ziya, Hayri, Cavit, Muhtar, Sadi, Faik [13-14 Yaşlarında], İki Muallim

Sahne: Bir mektebin sınıflarından biri. Dört sıra, bir muallim kürsüsü, kürsünün üzerinde bir çiçeklik ve çiçekler.

Perde açıldığı zaman: talebe, arkadaşlarından birinin etrafına toplanmış, alay etmektedirler.

Birinci Meclis: (Sınıf talebesi)

Fethi –Bir ciğer aldım yer misiniz?

Çocuklar –Yeriz!...

Fethi- Üşüşün Faik'in başına!..[Hepsi üşüşürler. Çocuk müdafaa edemez. Ağlamaya başlar. Bunun üzerine Sadi araya girerek]

Sadi- Arkadaşlar, ayıptır, günahtır utanınız. Bir öksüz bu kadar hakaret iyi terbiye almış kişilerin işi değildir. Rica ederim ona yapacaklarınızı bana yapınız…. Beni dövünüz… Fakat o çocuğa dokunmayınız hem size bir zararı var mı!.. Kendi halinde bir zavallı…[Ziya'ya dönerek] aşk olsun Ziya... Sen onlardan da delisin… Halbuki en akıllımız sen olacaksın ha!..

Cavit- Hadi ukala.. Hadi ukala.. Fikir beyan ediyor paşam..Hah hah hay…

Sadi-(Cavit'e) Haddini bil!..

Cavit- Pişt.. Aman etme yahu!..

Sadi- Fena olursun, diyorum.

Cavit- Ne yaparsın?

Sadi- E orasını bilmem!

Cavit- Haydi sus, ukala musibet!..(Sadi hücuma hazırlandığı sırada kapıda duran Hayri "Hişşt hişt!" diye seslenir. Çocuklar yerlerine kaçışırlar)

Muhtar- Kim geliyor?..

Hayri- Heva-yı Nesimi!..

(Sınıfta kahkahalar kopar, Sadi ile Cavit kavgaya başlarlar biraz sonra nöbetçi muallim içeri girer.)

İkinci Meclis:

(Evvelkiler- Nöbetçi Muallim)

Muallim- Ne var ne oluyor efendim…[Sadi ile Cavit'e] Buraya geliniz..Ne için kavga ediyorsunuz?

Cavit [Ağlama taklidi yaparak]- Efendim, Muallim bey, vallahi efendim bir şey yapmadım. Billahi efendim. Bu efendi beni dövüyordu.

Sadi [Atılarak] - Müsaade buyurunuz efendim, meselenin esanını anlatayım. Bu efendiler arkadaşımız faik efendi ile alay ediyorlar ve biçarenin sessizliğine güvenerek kendisini tahkir ediyorlar. Fakirliğini yüzüne vurarak eğleniyorlar..Bendeniz bu hal karşısında birkaç zaman sükut ettim. Fakat bu gün artık tahammülüm kalmadı. Kendilerine nezaketle bu halden vazgeçmelerini söyledim. Bu efendi beni ukala diye tahkir etti. Bende izzet-i nefsime edilen bu taarruza karşı kendisine haddini bildirmek istedim. Mesele bundan ibarettir.

Muallim [Faik'e]- Geliniz Faik Efendi… Oğlum, sizinle alay edenler kimlerse çıkarınız. [Faik önüne bakar] Haydi canım.. Bir kere bu[Cavid'i çıkarır].. Daha kimler varsa söyleyiniz..(Faik yine söylemez)

Faik- Efendim, arkadaşlarım herhalde yaptıkları hareketin fenalığını bilmiyorlardı. Çünkü ettikleri alayla bir yoksul kalbinin ne kadar kırıldığını düşünemezler. Bunu anlamak için benim gibi bedbaht ve benim gibi kalbi yaralı olmak lazımdır. Benim de babam harple şehit olmayıp da dönseydi elbette benimde kalbim onların ki gibi ferah olurdu. Elbette bende eğlenecek gülecek sebepler arardım. Fakat…[Hıçkırarak ağlamaya başlar]

Muallim- Çocuklar, arkadaşınızın sözlerine bir şey ilave etmeyeceğim. Bu dakikada gözlerinizin önünde geçen şu vaka size kâfi bir ders olsun… Bundan sonra bir kardeş gibi muamele edeceğinize söz veriyor musunuz?

Talebe- Veriyoruz efendim..

Muallim- Pek güzel, ders zamanı yaklaşıyor, kitaplarınızı, defterlerinizi hazırlayınız ve sessiz oturunuz. [Nöbetçi muallim çıkar]

Esat- Çocuklar, bu ders ne var?

Birkaç çocuk- Tabiat tetkiki…

Esat- Muallim burada mı?

Hayri- Bilmem.

Fethi- Burada yok..

Esat- Attı?

Fethi- Ne iddiasına?

Esat- Pekala.. Çocuklar, bugün nebatat bahsinden yoklama vardı. Çalıştınız mı? Benim kopyalar hazır.. Bana bakın, gelin bir oyun yapalım… Şu çiçeklerden birer tane kulaklarımızın arkasına sıkıştıralım… Muallim gelince bizi o halde görsün olmaz mı?

Umum- Olur..

[Çiçeklikten kopardıkları çiçekleri takarlar. Biraz sonra muallim girer.]

Muallim[Gülerek]- Bunlar ne? .. Galiba hepiniz derse o kadar çalıştınız ki artık nebatat kafalarınızdan taşmış.. Haydi bakalım. Kâğıtlardan başka sıralar üzerinde bir şey kalmasın…

Üçüncü Meclis: Evvelkiler, Tabiat Tetkiki Muallimi

Hayri- Efendim, altlık olmazsa nasıl olur?..

Muallim- Ben okuyacak değil miyim.. Yazınız! Sual bir: Çiçek kaç kısımdan mürekkeptir?

Sual iki: Nebatattan istifadelerimiz?

Sual üç: Aşı usulleri?

İşte bu kadar. Birbirinize bakmadan yazınız! Bakayım. [Faik'in yazmadığını görerek] Siz niçin yazmıyorsunuz çocuğum?..

Faik-(Utanarak) Efendim, kalemim yok!..

Sadi [Cebinden bir kalem çıkararak]- Efendim, bendeniz kalemimi bu sabah aldığım için, uzundur. Müsaade buyurursanız yarısını keserek arkadaşıma vereyim…

Muallim- Aferin çocuğum, bunu düşünmekle ne kadar temiz bir kalbe malik olduğunu ispat ettin… Efendiler, hakiki arkadaşlık böyle olur. Sizden istenilen bir şeyi esirgemek fena bir huydur.[Muallim Faik'e kendi kalemini verir.] Faik Efendi, al yavrum, bu kalemle yaz.

Faik- Teşekkür ederim efendim.

Muallim- Bir şey değil, çocuğum! [Bu sırada Esat kopya etmekle meşguldür. Muallim kendini görür.]

Muallim- Esat Efendi, o halde kal. Elindeki kâğıdı ver, bakayım.. Yaptığınız bu hareketin ne kadar fena olduğunu biliyor musunuz? Bu öyle müthiş ahlaksızdır ki buna alışan bir çocuk hayatta mutlaka adi bir sahtekâr olur. Bütün arkadaşların muvacehesinde duyduğun bu mahcubiyet senin için en büyük mücazat olsun.

Perde iner. [İkinci perde gelecek nüshada]

Üsküdar: Muallim Kemalettin Kaya

KIBRIS

-Vatan Hasreti

İşte; yine ismini anarken
Ta kalbimden gelen bir elemle
Gözlerim yaşardı vatan…
Ben; onun koynunda
Büyüdüm.. şimdi…O
O; benden cismen uzak..
Lakin kalbimde hayali saklı…
O; bahr-ı sefidin ortasına
Gömülmüş bir incidir… O
İnciyi ben hemşiremin
Göğsünde görmek isterdim

O inciyi ben validemin
Boynunda görmek dilerdim…
Ah vatan…
Kardaşlar; vatanımızın
Her köşesi -Kıbrıs adası
Gibi- sefil padişahların
Birkaç dakikalık zevkleri
İçin feda edilmiş parçalardır.
Bugün; Kıbrıs'ımı her
Her düşündüğümde kâbus çehreli
Abdülhamit'e lanet okurum…
Sevgilim Kıbrıs ;
Çifte minareli Ayasofya'n
Kollarını açmış dua mı ediyor?..
Seni Türk'ün gözü
Uzaktan görmeye tahammül
Eder mi zannediyorsun?..
Lakin…
Vatanım senin koynunda
60.000 kardaşım var;
Hepsine selamlar ve hürmetler…

Antalya Fahri Muhabirimiz: Kıbrıslı H.Fikri

Yedinci nüshamızdan itibaren ilave olarak karilerimize forma forma gayet meraklı ve resimli bir roman hediye edeceğiz binaenaleyh yedinci nüshamızı sabırsızlıkla bekleyiniz.

-Üçüncü Sayfadan Mabad-

Bir sultan getirdim. Yarın akşam ay doğarken izdivaç merasimimiz yapılacak işitiyor musunuz?.. Bütün bahçe, çiçekler, çimenler hepiniz cemiyetimize davetlisiniz…

Peri kızı başını padişahın göğsüne dayamış, sevincinden ağlıyor, ağladıkça yanakları al al oluyor. Güzelliği artıyordu. Ertesi akşam ay gümüş kadar parlak, elmas kadar berrak ışıklarını bu güzel bahçeye serperken büyük ve nazlı bir zambak

bizim mesut çiftimizi kucaklamak ve beyaz ipeklerle döşenmiş harreminde saklamak için süt gibi beyaz kollarını açtı. Çiçeklerin padişahı zambağın bir kenarında, gözleri yolda hasret ve iştiakla güzel gelini bekliyordu. Nihayet peri kızı gözüktü. Açık renk oyalarla süslenmiş ve rengi güneşin deniz sathında hâsıl ettiği iltimalar gibi parıl parıl yanan incecik kumaştan bir gelinlik giymiş idi. Başına, düğün hediyesi olarak ayın gönderdiği kıymettar taşlar ve minalarla müzeyyen gümüşi bir taç koymuş ve örgüsüz saçları arasına taçtan sarkan gümüş teller karışmıştı. Geline beyaz elbiseli, sarı saçlı, kanatlı, kelebekler kadar güzel ve nazlı peri kızları refakat ediyordu…

Zambağın her tarafı davetliler ve seyircilerle dolmuştu. Herkes sürur içinde idi. Çiçeklerin yeni sultanı kendisini görmeye gelen ve sürururna iştirak eden tebaasını, çiçekleri narin elleriyle okşuyor ve her birbirlerine ayrı ayrı iltifat ediyordu. Ziyafetin hitamına yakın gelin ile güveyi davetliler alkışları arasında saraylarına gitmek üzere gülfidanının altındaki büyük havuzun kenarına indiler. Hindistan cevizi kabuğundan yapılmış zarif bir kayık onları bekliyordu. Bir mercan balığı tarafından çekilen bu şahane kayığa gelin güveyi kuruldular. Kayık derhal hareket etti. Çiçekler padişahının sarayı havuzun mukabil kenarında suyun sathına doğru sarkmış kar gibi beyaz ve kocaman bir güldü. Saraylarına pek az bir yol kalmıştı ki peri kızının gözüne vaktiyle içinde yaşadığı kırmızı gül ilişti. Biçare gülün keder ve hüznünden boynu bükülmüş, dağılan ve solan varakları kısmen suya dökülmüştü. Peri kızı bu hali görünce müteessir oldu ve bir çığlık kopardı.

-Ah padişahım. Bak dedi. Kırmızı gülüm harap olmuş.

Çiçekler padişahı peri kızının teessürünü izale ve teselliye için:

- Güzel sultanım! dedi. Hiç gül ruhsuz yaşar mı? Sen onun ruhu idin. Ona hayat veren onu (Suyun üzerindeki solmuş yaprakları göstererek) güzelleştiren sendin. Şunlara bak, ruhsuz, renksiz kalmışlar.

Fakat mahzun olma güzelim!.. Senin kırmızı gülün ile benim beyaz gülüm birleşti. Bundan sonra açılacak goncalar kırmızı beyaz ve herkese nişane-i saadet olacak.

Ertesi sabah bahçıvan bahçede geziniyordu. Havuzun başındaki beyaz gülfidanının yanına gelince birdenbire durdu, düşündü. Gördüğü şey onun fevkalade hayretini mucip olmuştu. Fidanın yaftasını okudu ve başını kaşıyarak mırıldandı:

Amma da garip şey ha!.. Yemin ederim ki bu fidanın gülü bembeyaz idi. Halbuki şimdi kenarları kızarmış.

Bu esnada bahçede çocuğu ile gezen evin hanımı da bahçıvan gibi gülün renginin bir gece içinde değişmesini hayret ve taaccüp ile karşılaşmıştı. Kadın gülü hayretle seyrederken çocuk, bir çığlık koparark tombul ellerini güle uzattı ve:

-Bak anneciğim!.. dedi. Bu gülün içinde periler var. Ben onları tutup oynayacağım. Çocuğun saffet ve cahilliğine için için gülen evin hanımı:

-Divane olma yavrum!.. Hiç gülün içinde peri olur mu?.. Gel havuzdaki balıklara bakalım! diyor ve çocuğu havuza doğru çekiyor, fakat çocuk gözleri beyaz gülde çığlık çığlığa haykırıyordu.

-Bırak beni anneciğim. Perileri tutacağım.

Beyaz gülün içinde şu hale hayret ve ibretle bakan çiçekler padişahı ile peri kızı güldüler. Güldüler. Çiçekler padişahı peri kızının kulağına fısıldayarak:

- Ne akıllı bir çocuk değil mi? Dedi. Bahçıvan ile çocuğun validesi budala… biçâre gafiller bilmiyorlar ki çiçekler padişahı kırmızı gülün ruhu olan peri kızı ile bu beyaz gülün içinde izdivaç ettiler. Beyaz gül onun için kırmızı beyaz oldu. Değil mi güzelim!..

İSMET

-Mini Minilere Mini Mini Bir Hikâye-

Üç arkadaş kayıklarına binip enginlere açılmışlardı. Fakat sahilden o kadar uzaklaşmamışlardı. Ki müsellah şekilleri hamil diğer bir kayığın sefinelerine doğru ilerlediğini gördüler.

Hep bir ağızdan korsanlar var diye haykırdılar. Korsanlar sefineye yaklaşmışlar ve birden içeriye atılmışlardı. Maymun bir saplı tava, ördek de bir süpürge kaptılar, korsanlara hücum ettiler. Kurbağa da bunlara yardım ediyordu. Az bir zaman devam eden mücadele neticesinde korsanlar galip gelmişlerdi. Korsanların reisi:

Haydi esirler için yerimiz yok. Bunları dışarıya atmalı emrini verdi. Sudan ve bilhassa soğuktan ve ıslanmaktan korkan zavallı maymun bu akıbetten tiril tiril titriyordu. Korsanlar ördek ile kurbağayı hemen suya attılar sıra maymuna gelmişti.

Fakat kurnaz maymun korsanlara el bile sürdürmedi. Hemen kendini kaldırdı denize attı ve aynı zamanda ördeğin arkasına çıktı. Ölümden kurtulan üç arkadaş böylece sahile çıktılar.

Geçen nüshamızda beş resim derç etmiş. Ve istenilen herhangi bir resmin evinizde yapılıp matbaada tab edilmiş gibi teksir edilmesinin mümkün olduğunu yazmıştık.

Bunun karilerimiz arasında pek ziyade bir merak uyandırdığını öğrendik. İşte bu nüshamızda karilerimizi meraktan kurtarıyoruz. Resme başlamadan evvel eğer sizin için bazı yazıhanelerde bulunan ve kopya almak için kullanılan ufak bir baskı makinesi bulmak kabil değil ise aynı tazyiki temin edecek ağır bir şey mesela; bir dikiş makinesi veya ekserhanelerde bulunan ve kuyu kapakları üzerine konulan dört satıhlı mermer taş veya pek ağır bir havan veya çamaşır ütüsü bulunuz. Fakat herhalde ağır olması şarttır. Bunu temin ettikten sonra tab etmek istediğiniz cesamette düz ve mücella iki tahta hazırlayınız. Fakat bu tahtaların düz olması suret-i katiyede meşrut olduğu için pek büyüğüne heves etmeyiniz. Bundan başka lazım olan malzeme tahtanın cesametinde düz bir muşamma parçası ile keskin bir çakı bir kâğıt ve bir miktar matbaa mürekkebi ve bir adet de fotoğrafçılıkta müstail lastik kaplı bir silindirden ibarettir.

Muşammayı düz tahtalardan biri üzerine yapıştırınız. Bu iyice kuruduktan sonra kullanılacaktır. Birinci tecrübe için basit bir resim hazırlayınız. Sonra tahtaya yapıştırdığınız muşamma üzerine yaptığınız resim cesamette mavi veya kırmızı kopya kâğıdı koyunuz ve resimli kâğıdı resim tarafı hariçte kalmak üzere bu kopya kâğıdının üzerine kapayınız. Ve kaymaması için resim çivileri ile tespit ediniz. Sonra çakı ile resmin üzerini hafif hafif çiziniz. Yalnız çizerken çakının muşammadan daha derin geçmesine bilhassa pek ziyade dikkat ediniz. Bu hususta biraz maharet lazımdır. Fakat bu sizin mahareti birkaç tecrübede kazanabileceğinize eminiz. Resmin siyah kalması matlup olan yerlerde muşammayı kesmezsiniz. Beyaz kalacak aksama ait yerlere ait kısımlara muşammayı derince kesersiniz. Hatta tahta kısmına kadar çakı nüfuz etmelidir. Aksi takdirde resimde gayr-ı memul izler bırakırsınız…

Bu ameliyatın hitamından sonra bir teneke parçası üzerine bir miktar matbaa mürekkebi döker ve fotoğraf silindirini bu mürekkebin üzerinde gezdirir ve silindiri iyice mürekkeplersiniz. Bade bu silindiri muşamma üzerine kapadığınız resmin

üzerinden geçirirsiniz. Tab edeceğiniz boş kâğıdı ıslak papya buvarlar arasından aldıktan sonra çakı ile çizdiğiniz kâğıdın üzerine kapayınız. Bu esnada kâğıdın buruşmamasına dikkat edilmelidir. Bu iş de bittikten sonra resmi takımıyla baskı makinesinin veya diğer ağır bir şeyin altına kuru tazyik edersiniz… Birkaç tecrübeden sonra istediğiniz resmin tab edildiğine şahit olursunuz. Biraz güç ve fakat pek meraklı ve eğlencelidir.

Dördüncü Nüshanın Taşra Müsabaka Cevapları:

Dördüncü nüshamızdaki resim boyama müsabakasında taşra birinciliğini Eskişehir karilerimizden Nusret Fuat, ikinciliği Trabzon Erkek Muallim Mektebi'nden 448 Şevket, üçüncülüğü Trabzon Erkek Muallim Mektebi'nden 401 Mehmet Reşat beyler kazanmışlardır.

Resim Defteri Kazananlar: Bergama Gazi Paşa Numune Mektebi mezunlarından Hüsnü Altay, Bursa karilerimizden Ahmet Doğan, İzmir Amerikan Koleji'nden Naim, Ankara Lisesi'nden 414 Mustafa Nusret, Bolu adında Kabakzade Kadir, Bozok Yeni Camii Mahallesi'nden Yazılı Taşlızade Lütfi Bekir İlhami, Trabzonda İskender Paşa Mahallesi'nde Kanita Sokak'ında 233 Numaralı hanede Mahmut Ekrem, Tarsus'ta Ahmet Bey mahdumu Hüseyin Adil, Tokat Askeri Lisesi'nden, M. Fahri, Antalya'da Rıza Beyzade Hüseyin Rıza beyler.

Dördüncü nüshamızdaki yazı müsabakasında taşra birinciliğini Sinop'tan Binbaşı Cemal Beyzade Fuat, ikinciliği Çanakkale Orta Mektebi'nden, Sami Nuri. Üçüncülüğü Konya Lisesi'nden Osman Nevres Beyler kazanmışlardır.

Kitap Kazananlar: Bursa'da Acılar Mahallesi'nde Rakım Efendi Sokak'ında belediye mütaidi Nuri Bey'in mahdumu Ahmet Cemal, Bergama Gazi Paşa Numune Mektebi mezunlarından Hüsnü Altay, Urfa Orta Mektebi'nden 61 Ziyaettin, Adana Şehr-i Yatı Mektebi'nden 450 Mustafa Kaplan, Trabzon Erkek Muallim Mektebi'nden, 497 İbrahim Alaaddin, Adana Şehr-i Yatı Mektebi'nden 91 Şinasi Remzi 247 Mustafa Orhan, Trabzon Erkek Muallim Mektebi'nden 448 Şevket, İzmir Lisesi'nden Raif, İzmir karilerimizden Hasan Şükrü, Ankara Harita Mektebi alisinden Üsküdarlı Cabbar Memduh, Bursa karilerimizden Bedia Nuri, İzmit karilerimizden Hüseyin İhsan, Balıkesir'de Murat Beyoğlu Nuri, Ankara Gazi Paşa

Kız Mektebi'nden Naciye Süleyman, Bartın karilerimizden Fehmi Rıza hanım ve beyler.

Dördüncü nüshamızdaki harita müsabakasında taşra birinciliğini İzmir karilerimizden Karşıyaka'da tüccardan Nuri Beyzade Necati Nuri, ikinciliğini Trabzon Muallim Mektebi'nden 405 Mehmet Dursun, üçüncülüğünü Bilecik Orta Mektebi'nden Mustafa Naim beyler kazanmıştır.

Kitap kazananlar: Trabzon Erkek Muallim Mektebi'nden 448 Şevket ve 401 Mehmet Reşat, Zonguldak'ta tüccardan Ahmet Hulusi Bey mahdumu Eyüp Sabri, Ankara Erkek Lisesi'nden 414 Mustafa Nusret, Bursa Erkek Muallim Mektebi'nden Celaleddin Hasan, Bursa'da Selimzade Mahallesi'nden 3 Numaralı hanede Yüzbaşı İsa Bey mahdumu Ahmet Doğan, Merzifon karilerinden İsmail Hakkı, İzmir Lisesi'nden Kamran, Bursa karilerimizden Nimet, Konya'da Kaymakam Nuri Beyzade Ethem Nuri, Gelibolu Orta Mektebi'nden Nüzhet, Kırklareli karilerimizden Mustafa Nihat, Kütahya'da tüccardan Ahmet Efendizade Naci, Kastamonu karilerimizden Fatma İkbal hanım ve beylerdir. Cümlesini takdir eder ve müsabakalarda birinciliği kazananların birer fotoğraf göndermelerini rica ederiz.
Dördüncü nüshamızdaki harita müsabakasında İstanbul birinciliğini Üsküdar On Sekizinci Mekteb'ten İsmet, ikinciliği Galatasaray'dan Necdet Tevfik, üçüncülüğü Üsküdar'dan Emin hanım ve beyler kazanmıştır.

Birer Kitap Kazananlar: Vefa Lisesi'nden Şadan Tevfik, Ticaret Mektebi'nden M.Şakir, Üsküdar Lisesi'nden H. Şadan İlhan, Kuzguncuk'ta Ahmet Necmettin, Üsküdar Kız Sanayi'nden H. Nihal, Galatasaray Lisesi'nden İlhami; Çapa Kız Muallim Mektebi'nden Türkan, Kenaryolu Bağdat Caddesi'nden Nazmi İzzet, İstanbul Erkek Muallim Lisesi'nden İsmail Sıtkı, Feyz-i Ati'den Recep Tevfik, Üsküdar Harmanlık Mektebi'nden Bedriye, Çamlıca Lisesi'nden Saime Ali, Kanlıca'da İhsan Beyoğlu Hüseyin İhsan, İstanbul On Üçüncü Mekteb'den Bahattin, Antalya karilerimizden D.M hanım ve beyler.

5- Abajur imali müsabakasına pek az karimiz iştirak ettiğinden bir hafta daha temdid edilmiştir.

Dördüncü nüshamızdaki tebrikname müsabakasında İstanbul Lisesi'nden Naci, Bursa Muallim Mektebi'nden Ahmet Nihat, İstanbul Kız Muallim

Mektebi'nden Bedriye Hüsamettin, Ankara Lisesi'nden Ziya, Sultan Ahmet'te Aksık Mecmelesi'nde 17 Numaralı hanede Süleyman Sevda, Konya karilerimizden Müştak hanım ve beyler. Reşat Nuri Bey'in "Akşam Güneşi" kitabını kazanmışlardır. Naci ve Ahmet Nihat Bey'lerin eserleriyle beraber neşr edilmek üzere birer fotoğraflarını göndermelerini rica ederiz.

MUHABERAT-I ALENİYE

6. Gaziantep Burhanettin Bey'e:- Yazınız. "Harb Malülleri Mecmuası" ile neşr edilecektir.

Karilerimizden Ahmet Hamdi Bey'e: -Yazıya fevkalade hevesiniz olduğunu anladık, şayan-ı takdirsiniz. Fakat dilimizin sadeliğe doğru gittiği bir zamanda siz de yazılarınızı sade bir Türkçe ile yazarsanız daha iyi edersiniz. Güzel ve okunaklı eserlerinizi bekleriz.

Ankara'da Edib Alp Bey'e : - Resminiz postada zedelenmiştir. Lütfen bir başkasını gönderiniz. Eseriniz güzeldir. Derç olunacaktır. Vaad buyurulan resim ve yazıları bekliyoruz. Teklifimizi kabul ettiğinizden dolayı müteşekkiriz.

Üsküdar'da Ali Sait Bey'e:- Romanın resimlerini aldık. Fotoğrafınızın klişesi iyi olmaz. Kabil ise bir diğerini gönderiniz efendim.

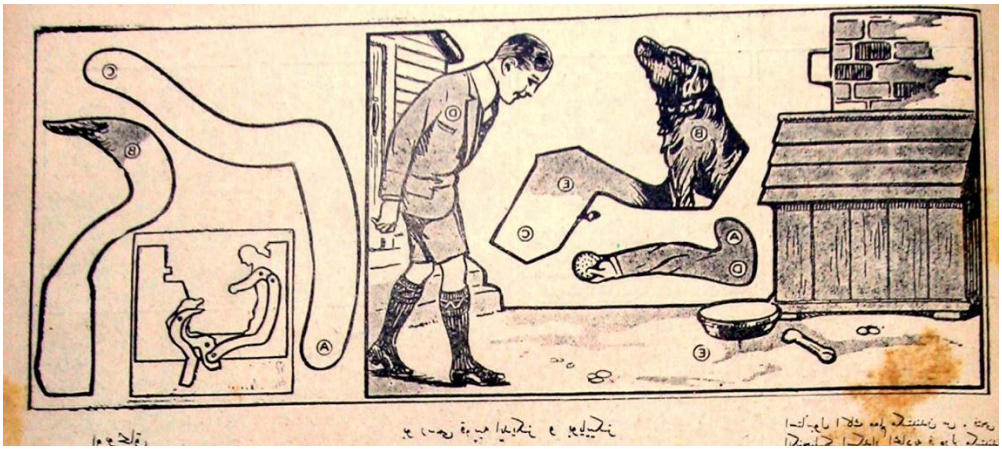
Adana'da İdris İrfan Müessesesi'nde Hüsamettin Bey'e: Gönderilen yazıların derce İzmir'de karilerimizden İsmail Nejat Bey'e: Gönderdiğiniz pullar mevki-i tedavülden kaldırılmıştır. Mamafih istediğiniz numaraları gönderiyoruz.

OYUNCAK

Mini mini karilerimize:

Bu küçük oyuncağı lâyık-ı vechle yapabilir iseniz epeyce eğlenirsiniz. Oyuncak bir çocuk ile bir köpekten, müteşekkildir. Çocuk köpeğe yiyecek bir şey uzatır: Köpek uzanıp alamadığı için kulübe kapısından dışarıya atlar fakat yine alamaz. Mini minileri eğlendirecek bir şey: suret-i imâli de pek kolay. Evvela: resimdeki 5 parçayı çizgileri üzerinden dikkatle kesiniz ve bunları ayrı ayrı aynı tarzda kesilmiş kalın mukavvalar üzerine yapıştırınız. Çocuğun kolunu (A) işaretinde (A) işaretli diğer parçanın üzerine bir rabıta ile rapt ediniz. Bunu da (T) işaretli

noktadan köpek resmindeki (T) işaretli noktaya rapt ediniz. Köpeğin arka tarafındaki (B) işaretli noktayı da (B) işaretine hâvi köpeğin alt çenesindeki noktadan rapt ediniz. Bu dört parça bu suretle yekdiğerine rapt edildikten sonra asıl oyuncağın da (D), (V), (E) üzerine rapt edilmelidir. Pençe şeklindeki uzun parçanın biri (T) işaretinin hemen arkasıdır. Her ikisinin bir parça gibi sağdan sola salladıkça; çocuk köpeğe yemek vermek için elini uzatı. Köpek uzanır alamaz.

Kulübeden dışarı fırlar. Bu oyuncağı bir hafta zarfında yapıp idarehanemize gönderen yirmi beş karimize mecmuamızın altı aylık abonesi hediye edilecektir.

ÇİÇEK'İN ALTINCI NÜSHASININ BİLMECE VE MÜSABAKALARI

1- Kelime Bilmecesi: Üç harfli bir hayvan ismi bulunuz. Her iki tarafından da aynı surette okunsun. Bu kelimeyi bulanlar arasında çekeceğimiz kur'a da taşra ve İstanbul birincilerinin ikişer, ikincilerine birer, üçüncülerine yarımşar lira verilecek ve dördüncülerden yirmi beşincilere kadar birer faydalı kitap hediye edilecektir.

2- Resim Boyama Müsabakası: Bu resmi kopya edip boyayınız ve bize gönderiniz. İyi boyayanlardan taşra ve İstanbul birincilerine ikişer, ikincilerine birer, üçüncülerine yarımşar lira verilecek ve dördüncülerden yirmi beşincilere kadar birer resim defteri hediye edilecektir.

3- Şiirli Bilmece:

Ol nedir ki su içinde bir yılan
Başını bir kuşçağız konmuş hemen
Kuş yılanı yer yılan su içer
Kuş vefat eyler yıla eyyâm sürer

Bilenlerden taşra ve İstanbul birincilerine ikişer, ikincilerine birer, üçüncülerine yarımşar, dördüncülerden yirmibeşincilere kadar birer kitap hediye edilecektir.

BEŞİNCİ NÜSHAMIZIN MÜSABAKA CEVAPLARI

1- Kelime aramacası – Haşeresinindir.

Birinciliği Feyz-î Âtî Lisesi'nden M. Behçet, ikinciliği Arnavutköy Amerikan Koleji'nden Edip, üçüncülüğü Galatasaray Lisesi'nden Selim Siret beyler.

Kitap kazananlar: Vefa Erkek Lisesi'nden 386 Mehmet Müfit, Feyz-î Âtî'den Safa, Beyoğlu'ndan Yazıcı Sokak'ında Hoca Ali Mahallesi'nde Salih Bey mahdumu Reşit Salih, Mahmudiye Mektebi'nden Celal Sahir, İstanbul Lisesi'nden Adnan, Vefa Lisesi'nden Nâmık, İhsaniye'den İsmet, Selçuk Hatun Kız Mektebi'nden Rabia Alaaddin, Gelenbevi Mektebi'nden Yusuf Kenan ve Hüsamettin Küçük Mustafa Paşa'dan Üsküplü Mahallesi'nde Vacid Bey mahdumu Fâzıl, Darüşşafaka'dan H. Talât, Galatasaray'dan Nihat İsmail, Sanayi Mektebi'nden Nami, Darüşşafaka'dan 14 Hasan Nazım, Mahmudiye Maktebi'nden Hüseyin Suat, Feyz-î Âtî'den Şahabettin, Büyükada'dan Saide, Yeşilköy'den İbrahim Safvet, İstanbul Lisesi'nden Hüseyin Hüsnü, Vefa Lisesi'nden Osman Nevres, Hasköy'den Yakup, Süleymaniye Darül Hadis Mahallesi'nden Hidayet, Ortaköy'de Cami Sokak'ından İhsan Beyzâde Şâkir İhsan, Çamlıca'da Kısıklı'da Koru Sokak'ında Fatma Safvet Hanım ve beyler.

2- Resim Boyama Müsabakasında birinciliği İstanbul Erkek Muallim Mektebi'nden S. Fethi, ikinciliği Üsküdar İcâdiye Fererler Mektebi'nden Sedat Talât, üçüncülüğü Çamlıca Lisesi'nden Nesrin hanım ve beyler kazanmıştır.

Resim Defteri kazananlar: Sanayi Mektebi'nden Rafet, Tophane Askeri Sanayisi'nden Ethem, İstanbul Lisesi'nden Rıfat, Gelenbevi Mektebi'nden Mustafa Hilmi, Çengelköy Lisesi'den 176 Ethem ve 262 İsmail Necati, Sanayi Mektebi'nden Hasan Zihni, Vefa Lisesi'nden Mustafa Sami, Galatasaray'dan İbrahim Fahreddin, Darüşşafaka'dan 14 Hüseyin Nazım ve 266 Cemaleddin Robert Koleji'nden Nazmi, Beşiktaş Serencebey yokuşunda 61 Numaralı hanede Şefika Sami, Beyoğlu İtalyan Mektebi'nden Necdet Âtî, Gelenbevi Mektebi'nden Süleyman, Galatasaray'dan Edip Hüsnü, Mahmudiye Mektebi'nden Sadettin, Feyz-î Âtî'den Rıfat Hüsamettin, Darüşşafaka'dan Memduh, Çamlıca Lisesi'nden Melek, Balat'ta Tekir Sarayı'ndan Hasan Tahsin, Gedikpaşa'da Tatlıküpü'de 7 Numaralı hanede Fehiman, Tophane Sanayi Mektebi'nden Ahmet Cemâl, Kadıköy'ünde Gazhane Yokuşu'nda 26 Numaralı hanede yegâne Behçet, Beşiktaş köy içinde Bakkal Sokak'ında 525 Numaralı hanede Şâhende Celâl, Arnavutköy Koleji'nden Murat Nazmi, Vefa Lisesi'nden Ahmet Hikmet hanım ve beyler.

3- Hikaye müsabakasına pek çok karimiz iştirâk etmiştir. Tetkik ve tasnifleri henüz bitmediğinden neticesi gelecek nüshamızda yazılacaktır.

4- Hanım kızlarımızın bilmecesi bal peteği idi. Hal edenler arasında çekilen kurada birinciliği Sarıyer'de Maden'de Zâhire Nuri, ikinciliği tüccardan Tevfik Bey kerimesi Nazmiye Tevfik, üçüncülüğü Beylerbeyi Orta Mektebi'nden Hadiye hanımlar kazanmışlardır.

Kitap kazananlar: Hayettin Çavuş Mahallesi'nde Ferah Sokak'ında 2 Numaralı hanede Vefa Bey kerimesi Selma, Laleli'de ikinci apartmanda Hikmet Suphi, Laleli'den M. Siret Necati, Kadıköy karilerimizden İclâl Baha, Üsküdar Kız Sanayi'den Selime, Çamlıca Sultanîsi'nden Râika Ahmet, Kadıköy İtalyan Mektebi'nden Nazime, Beylerbeyi'nden Atiye Namık, Çamlıca Lisesi'nden Fahriye, İstanbul Kız Muallime Mektebi'nden Nesrin, Eyüp Sultan'dan Leman, Beyoğlu Amerikan Kız Mektebi'nden Necla Muhittin, Büyük Dere'den Ulviye, Unkapanı'nda Hacı Kadın Mahallesi'nde 67 Numaralı hanede Saadet, Feriköy'ünden Mebrure Nuri, Bakırköy'ünden Necmiye Tevfik, Aksaray'da Cerrahpaşa'dan Gülter, Şehzade Başı'nda Medrese Sokak'ında Vildan, Beykoz karilerinden Hüsniye Raif hanımlar.

7.SAYI

ÇALIŞKAN KARİLERİMİZİN YAZILARI

VATANIMA…

Severim dâhil seni dünyalar kadar bayrak
Darılma güzel vatan, seni de severim. Bak
Sevdiğime bir delil bu manzaralar, kartlar
Türk yavrusu daima senin resmini saklar
Onun için bunları saklıyorum cebimde
Elbette saklarım ya.. Bir annem de sen. Hem de
Çoğaltıp saklayacam bakacam seve seve
Sen var ol cici toprak, sen var ol güzel bayrak
Biraz sabret güzelim ben büyüyeyim de bak
Bu küçük evlatların görürsün ne yapacak
"Kemal" babamızla sen daim ol şirin toprak

Küçük Ayasofya: Ali Cemal

KÜÇÜK MEKTEPLİYE…

Ey küçük genç, ey sevimli mektepli
Senin ancak bu millete teselli
Tembelliği silmezsen fikrinden
Utanırım neticenin zikrinden
Kuvvet lazım zayıfın dostu olmaz
Galiplerden hesap falan sorulmaz
Milletlerin çok kere yoktur arı
Zayıfleri paylaşmaktır şiarı
Çalışırsan bu vatan yükselecek
Yurdumuza saadetler gelecek
Tayyareler kaplamalı semayı
Mevhum olup andırmasın (hüma)yı
Elektrik canlandırır yurdunu

Saçmalısın medeniyet nurunu
Memleketi demiryolu sarmalı
Dağ demeyip devirmeli, yarmalı
Daim çalış sağ oldukça bedenin
Böyle olsun müstakbel memleketin
Azmettiğin gözlerinden besbelli
Sensin ancak bu millete teselli

M.Fehmi

MARMARA'YA:

Marmara'nın engini:
Gün batarken sararır.
Biraz sonra rengini;
Kaybettikçe kararır.
Akşamları bu deniz;
Yıldızlarla örtülür.
Gün batmazsa çaresiz
Göremezsin bu tülü.
Bu tül öyle ince ki
Sema solgun olursa;
Göremezsin sen bil ki:
Göz dolgun olursa;
Bazı gece ay yazın
Sudan çıkar neşeli
Semadaki bu sazın
Sürülür suya teli
Ay gecenin koynunda;
Sanki inleyen bir saz
Şair sazım boynunda
Hiç durmadan şiir yaz…

Sabih

KAĞNI

Soğuk.. Pek soğuk bir gün.. Sabahtan beri devam eden kar saçaklardan taşıyor. Bunların da altında billur avizeler gibi sarkan buz parçaları var… Bacalardan yükselen dumanlar, vahşi ıslıklar çalan rüzgârın önünde ne yapacağını şaşırmış, bazen bir hortum gibi yükseliyor bazen savrula savrula yerlere kadar eğiliyor. Korkunç, soğuk, fırtınalı bir gün…

&&&

Yarısına kadar kara gömülmüş bir kağnı iki tarafa doğru sendeleyerek ağır ağır ilerliyor. İçinde bir kadın bir de çocuk var… Evvela taaccüp ettim. Bu soğuk günde nereye gidiyorlar diye düşündüm. Fakat kağnı yaklaşınca yanıldığımı anladım. Çünkü bunlar iki saat ilerideki Türk karargâhına cephane götürürlerdi. Mermiler ıslanmasın diye üstünü çuvallarla kapatmışlar; ihtiyar kadın bunların üstüne oturmuş yavrusu da arabayı idare ediyor. Gözlerim yaşardı.. Tekerleklerden sıçrayan kar parçaları yavrucağın çıplak vücuduna temas ettikçe ürperiyor, parmakları biraz daha gevşiyor. Boynu bir parça daha kısılıyordu. Yanına gittim:

-Yavrum üşüyor musun!... dedim.

- Efendi; dedi ki üşüsem bile ne ziyanı var.. Biz bu soğuklara alışkınız.

Sonra mütevekkilane başını eğdi. Mosmor dudaklarından dökülen bir Anadolu türküsü kulaklarıma kadar geldi. Gittikçe hafifledi titredi, işitilmez oldu… Bu mini mini Türk yavrusunda şüphesiz ölmez bir iman vardı. Soğuktan belki donacak fakat verilen vazifeyi son nefesine kadar mutlaka yapacaktı. Hala bu Anadolu yavrusunun donmadan hatta üşenmeden gitmesine taaccüp ediyordum. Demek İstiklal kaygısı ile çarpan kalplerin' ateşîn kanlarını en müthiş soğuklar en şedit fırtınalar bile donduramıyormuş.

Siyah çizgili bir şerit gibi duran yola bütün imtidadınca baktım. Onlar çoktan uzaklaşmış beyaz kar yığınları arasında siyah bir nokta olmuşlardı…

M. Fehmi

BEŞİNCİ NÜSHAMIZIN YAZI MÜSABAKASINDA TAKDİR EDİLEN YAZILARDAN:

-Küçük Hikâye-

MELİKE

Yeisli, mütevekkil bir akşam.. Son hasta renkler ufukta titriyor.. Güneş ateşin nurlarıyla denizi öperek karanlık yuvasına çekiliyor.. Her şey, ilahi bir sükûnla susmuş… Penceresinden esmer, kızıltılı bulutlarını seyr eden Melike; bu akşam yine çok yeisliydi.. Başını zaif kollarına dayamış babasını, senelerden beri mütehessir olduğu sevgili babasını düşünüyordu. Şimdi o, kim bilir hangi diyarın meçhul bir köşesinde aynı güneşin gurubunu seyrederken belki de İstanbul'u düşünüyor ve hayalinde sevgili kızı yaşıyordu. Bu akşamki gurup ne kadar hoştu. Denizin eflatun koynunda titreyen elmas dalgacıklar gittikçe neftleşen karşıki tepeler canlı ve manalı duruyorlardı.

Melike yavaş yavaş kaybolan ufkun sonra beyazlıklarına doğru kollarını uzattı. “Baba! Babacığım!.. Nerdesin.. Artık gel..” diye inledi.

&&&

Melike, çok içli bir çocuktu. Küçüklüğünden beri her şeyden müteessir olur en ufak sebepler onun küçük ruhunda büyük elemler yaratırdı.. Hatta bir kış gecesi sokakta bir kedi yavrusunun titrek bir sesle miyavladığını duyan Melike, bebeklerini bırakarak gazete okuyan babasının kucağına atılmış, yüzünü küçük elleriyle kapayarak uzun uzun hıçkırmıştı. Metin, azimkâr bir Türk askeri olan babası, kızının daha küçük yaşta bu kadar hassas olmasını, yürüyeceği sarp ve dikenli hayat yolu için muvafık bulmuyordu. Şimdi kendisinin büyük bir ihtimamla yetiştirdiği bu nazlı çiçeği, sonra kimler himaye edecek, onu kaderin haşin rüzgârlarından kim saklayacaktı?

&&&

Harb-i umumi ilan edilmiş. Melike'nin babası Galiçya’ya sevk edilen orduya kumandan tayin olunmuştu. Selim Bey’e bu vazife çok tatlı geliyordu. O zaten saçlarını askerlikte, bu mukaddes meslekte ağartmıştı. Şimdi yine harp etmek,

hayatta her şeyden aziz bildiği vatanını korumak için, bu ulvi görev uğrunda çalışmak, uğraşmak, icabında ölmek ne hudutsuz, ne ilahi bir zevkti. Selim Bey'e hiçbir şey, İstanbul'dan, kardeşinden ayrılmak kadar zor gelmiyordu.. Yalnız Melike.. Kendisine çok düşkün olan bu zayıf, içli çocuk bu kılığıyla çok harap olacaktı. Bu düşünce, Selim Bey'e çok acı geldi.. Bir an için her şeyi, bütün vazifesini unuttu cepheye gitmemek, kızından ayrılmamak istedi. Fakat biraz sonra bu fikrinden utandı. Böyle bir zaafı yüksek seciyesi için bir sükût telakki etti. O gidecek hatta lazımsa hiç dönmeyecekti..

&&&

Melike o kadar düşündüğü halde babasının gittiği günü hiç hatırlamıyordu. Onu bir hafta kadar Erenköy'ündeki teyzesinin evine göndermiştiler. Geldiği zaman herkeste bir mahzunluk vardı. Bilhassa halasının kızarmış gözlerinde akmaya mahya gibi duran yaşlar, Melike'nin "Babam nerede?" sualiyle taştı. Halası:

-Yavrum, baban "taburunun" başına gitti. Fakat bir hafta sonra gelecek..

-İYİLİĞİN ZAFERİ -

İkinci Perde

Faik Bey (Alat-i Ziraiye Fabrikası Müdürü)

Ziya Bey (Eski mektep arkadaşı)

Sadi Efendi (Kundura tamircisi)

Hademe..

Sahne. Alât-ı Ziraiye Fabrika'larından birinin müdüriyet odası. Perde açıldığı zaman: Direktör Faik Bey masa başında meşguldür. Hademe elinde bir kartvizitle içeri girer.)

Faik – [Karta bakarak] Buyursunlar [Hademe çıkar biraz sonra Ziya Bey girer]

Birinci Meclis

[Faik Bey – Ziya Bey]

Faik -[Ayağa kalkarak] Ooo. Ziyacığım, buyur bakalım [oturur] Nasılsın, iyi misin?

Ziya - Teşekkür ederim

Faik -İşler nasıl?

Ziya- Fena değil..

Faik- Kuzum Ziya, bizim arkadaşlardan hiç kimseyi gördüğün var mı?

[Odacı kahve getirir ve gider]

Ziya –Hayır!.. Yalnız geçenlerde bizim Sadi'yi gördüm..

Faik – Sadiyi mi gördün?.. Ne hikmet, şu çocuğu mektepten çıktıktan sonra bir daha görmek kısmet olmadı.. Acaba ne halde, ne alemde.. Kim bilir, belki iyi bir mevki sahibi olmuştur.

Ziya -Ne söylüyorsun Faik, zavallı sürünüyor

Faik –[Hayret ve taaccüple] Ne?..

Ziya – Evet, eskicilik ediyor. Eski ayakkabılarını tamir ile meşgul.. Biçarenin talihsizliği kendisini nasıl bu hale koymuş.. Evvelce o kadar fakir değildi.. Ben de kendisini senelerden beri görmemiştim.. Geçen bir gün tesadüf bana Sadi'yi tanıttı.. Görsen Faik, haline gibi yürekler dayanacak şey şey değil.. Kendimi tanıtınca dayanamadı ağladı..

Faik – Zavallı Sadi.. [kendi kendine] Benim büyük kalpli kardeşim? Seni bu halden kurtaracağım [Ziya'ya] Dükkânı nerede?

Ziya – Zeyrek tarafında bir dükkânın altında.

Faik – Ama söyle! (bir kâğıt alıp yazar)

Ziya – Attar Nuri Efendi'nin oturduğu 127 Numaralı dükkanın altındaki bodrum.. Geceleyin yattığı yerde orasıymış..

Faik – [Zile basar gelen odacıya adresi vererek] Bu adresi al.. Doğru Zeyrek'e git ve ayakkabıcı Sadi Efendi'yi behemahal al buraya getir. Çabuk [Odacı çıkar]. Vah zavallı Sadi.. Ne kadar iyi kalpli bir çocuktu. Hele bir gün hiç unutmam, çocuklar

sınıfta benimle alay ediyorlardı.. Galiba içlerinde sende vardın ya [Ziya kızarır] ne ise.. Beni o, kurtarmıştı.. Sonra muallim yoklama ediyordu. Benim kalemim yoktu. Zavallı Sadi, kalemin yarısını kırıp bana vermeye razı olmuştu… Ah Sadi'ciğim.. Sen bu halde kalmamalısın.. Vicdanının mükafatını almalısın!..

Ziya – Bak, eski hatıraları uyandırdın da aklıma geldi. Bizim bir Esat vardı. Hani bir gün kopya ederken yakalanmıştı da muallim ilerde kendisinin bir sahtekâr olacağını söylemişti. Muallimin dediği çıktı. Sahte banknot basarken yakalanmış..

Faik –Tuhaf şey.. Zaten o çocuğun ne olacağı o zamandan belliydi. [Telefon çalar] Alo, alo.. Efendim.. Evet efendim.. Alat-ı ziraiye fabrikası.. Faik Bendeniz.. Peki efendim.. Bey yüz mü buyurdular.. Bir ay sonra.. Başüstüne Efendim.. [Reseptörü yerine takar] Ziraat vekaleti Anadolu'ya gönderilmek üzere beş yüz harman makinesi sipariş ediyor..

Ziya – Çok güzel.. Muvaffakiyetlerinden dolayı doğrusu şayan-ı takdirsin Faik..

Faik - Teşekkür ederim.

Ziya - Fabrikada çalışan işçiler ne kadar?

Faik – Beş bin.

Ziya – Maşallah..

Faik - [Saatine bakarak] Hala da gelmediler. Acaba nerede kaldılar. [Kapı vurulur hademe ile Sadi girerler. Ziya ile Faik hemen yerlerinden fırlarlar. Faik Sadi'nin boynuna sarılarak]

İkinci Meclis

[Evvelkiler – Sadi Efendi]

Faik – E kardeşim, Sadi'ciğim. Senin sonun, senin istikbalin böyle mi olacaktı. [Ağlar, Sadi şaşkın şaşkın etrafına bakınmaktadır. Sadi'yi bir yere oturturlar] Sadi'ciğim, kardeşim, beni tanıdın mı.. Eski mektep arkadaşın Faik..

Sadi – Faik.. Kardeşim!..

Faik – Ya ne kadar değişmişsin Sadi..

Sadi – Ne olacak Allah benim başıma gelenleri düşmanıma vermesin. Talih beni sefalet-i mücesseme haline koydu.. Mektepten çıktığım sene babamı Erzurum'a tayin ettiler. Bit-tabi annem ve ben hep beraber Erzurum'a gittik. Bir sene kadar sakin bir hayat geçirdik. Bir gün Ermeni çeteleri şehri bastılar.. Zavallı babamı annemin ve benim gözlerim önünde baltalarla parçaladılar. Biz kaçtık kurtulduk.. Günlerce dağlarda, aç bilaç dolaştık.. Zavallı anneciğim bu üzüntülere dayanamadı.. Hastalandı üç gün sonra onu da Erzurum dağlarının buzlu kayalıkları arasına gömdüm. Artık dünyada yalnız kalmıştım.. Ne olursa olsun dedim, şehre inmeye karar verdim.. Erzurum'a geldiğim vakit Ermeni çetelerinden eser kalmamıştı.. İstanbul'a gelen bir vapurun kaptanına halimi anlattım. Beni, parasız, İstanbul'a getirdi.. Buraya çıktığım zaman eski mektep arkadaşlarıma müracaat ederek bana bir iş bulmalarını rica etmek hatırıma geldi. fakat buna cesaret edemedim.. Doğrusu utandım.. Nihayet bir ayakkabıcı yanına boğaz tokluğuna çırak girdim. Bir parça dikiş öğrendim.. Talih burada yardım etti.. Ustam ölüverdi. Ve ben yine sokak ortasında kaldım. Artık yalnız çalışmaktan başka çare kalmamıştı. Şimdiki bodrumu buldum.. Günde beş on kuruş kazanmak için binlerce müşkülata katlanıyorum..

Faik [Müteessirane] Merak etme kardeşim.. Sen, asaletinin, büyüklüğünün, mükâfatını elbette göreceksin. Artık bugünden itibaren burada çalışırız.

Sadi – Ne söylüyorsun, Faik, bu katiyyen olmaz.. Benim rutubetli bodrumum, ot minderim, yırtık kaputum bana yeter.. Çünkü ben dünyaya bedbaht olmak için gönderilmiş bir mahlukum..

Faik – Sadi, felaketler seni çok bedbin yapmış.. Sen Faik'i kendisine edilen iyilikleri unutacak kadar nankör mü sanıyorsun? Mektep sıralarında, düşkün olduğum zamanlarda bana karşı uzanan bu mübarek ellerinin felaketli günde yardımına koşmazsam benim insanlığım kalır mı?

Sadi – [Ağlayarak] Ah kardeşim, Faik'im.. Hislerin o kadar yüksek ki fazla itiraz etmek için kendimde cesaret göremiyorum. Fakat ben boş oturmak istemem.. Herhalde çalışmalıyım..

Faik – Oh Sadi.. Teşekkür ederim.. Nasıl istersen..

Sadi – Ulu Tanrım.. Şimdi anladım ki iyilik bir gün gelir mutlaka sahibini karşılar. Benim buna imanım vardı. Zira düşünüyor ve diyordum ki çocukluğumdan beri

kimseye fenalık etmemiş ve elimden geldiği kadar düşkünlere yardıma çalışmış, bu uğurda hiçbir maniaya ehemmiyet vermeyerek vicdanımın emrettiği vazifeyi yapmıştım.. Uğradığım felaketler karşısında hiç ümidimi kesmedim.. Kendi kendime, bu felaketler elbette bir gün bitecektir. Diyordum. Bu ümitle çalıştım ve beni bugüne kadar yaşatan işte bu ümit oldu. Nihayet uzun ve acı bir felaket devresinden sonra öğrendim ki iyilik mükafatsız kalmazmış!.

-Perde iner-

Muallim Kemalettin Kaya

MELİKE'NİN DEVAMI

dedi. Melike, o vakit küçük kalbinde derin bir sızı hiss etti. Şimdi kim bilir o kadar sevdiği babası kendisinden ne kadar uzakta idi. Bir hafta sonra gelecek diyordular.. Ya hiç gelmezse?... Melike, ilk defa öksüzlüğünü şimdi bütün acılığıyla hiss etti. Annesi ölmemiş olsaydı onun kucağına kapanır babasızlığının bütün matemiyle doya doya ağlardı. Fakat kader ona bundan da bu müşfik varlıktan daha dünyaya geldiği gün, mahrum etmişti.

Vakıa halası ona hakiki bir anne gibi bakıyor, Pek fazla bir şefkat gösteriyordu. Selim Bey giderken:

-Melike'yi sana bırakıyorum.. Annesinden bize bir vedia olan hayatının müptela yıldızı sana emanet..demişti.

Fakat Melike'yi bu fazla ihtimam da sıkıyor, halasının muhabbetinde merhamet hislerinin izlerini görüyordu. Bu mağrur ruhunu büsbütün paralıyordu.

Neden? Onun başka çocuklar gibi acınmaya, sevilmeye müşfik bir anne kucağında ağlamaya hakkı yok muydu?

Uzun ve gözyaşıyla dolu birçok günlerden sonra bir akşam mektebinden dönen Melike, babasını evde kendisine muntazır buldu. Karşısında dört sene evvel bıraktığı kumral bukleli, nahif, çocuk yerine, biraz ürkek ince küçük bir hanım gören Selim Bey'in kolları açıldı. Melike, senelerden beri mütehassısı olduğu bu kıymettar kucağa kendisini bıraktı.. Ve.. Pürüzsüz çocuk ruhunun bütün zavalılıklarıyla ağladı.. Saatlerce ağladı. Hıçkırıkları arasında.

- Babacığım, bir daha siz nereye giderseniz ben de geleceğim… Çünkü artık büyüdüm. Top gürültüleri beni korkutmaz. Sizinle beraber muharebeye iştirak edemezsem bile fedakâr neferlerin yaralarını da saramaz mıyım? Böylelikle hem vatana küçük bir hizmet etmiş olurum.. Hem de sizden ayrılmam olmaz mı?. Diyordu. Selim Bey, hayatında ilk defa ağlıyordu. Çenesinden süzülerek göğsündeki nişana damlayan bu yaşlar, ihtiyar kumandana bir fırka harap etmek kadar zevk ve saadet veriyordu. Elleri Melike'nin ipek saçlarında dolaşırken eğildi. Kendisine hakikaten layık bir evlat olan bu müstesna çocuğun alnını uzun, sıcak buselerle öptü..

Güneş, yavaş yavaş karanlık yuvasına çekiliyor.. Eflatun denizin gümüş dalgaları, sahilleri okşarken bu iki ruhun ulviyetine tatlı şiirler fısıldıyordu..

İstanbul Kız Muallim Mektebi'nden: Melahat Mehdi

İKİNCİ NÜSHAMIZDAKİ YAZI MÜSABAKASINDA İKİNCİLİĞİ KAZANAN ESER BAYRAM YERİ

Henüz sabah olmuştu. Uzaklardan gelen davul zurna sesleri arasında giyinmeye başladım. Bütün ev halkı uyanmıştı kimi; yüzünü yıkıyor, kimisi de esvaplarını hazırlıyordu. O gün bayramdı..

Öğleye kadar bazı hususatla meşgul olduktan sonra o gün için sözleşmiş olduğum bir arkadaşım geldi. Esasen hazır olduğumdan hemen çıktım ve yürümeye başladık. Maksadımız evvela bayram yerini görmek, sonra diğer arkadaşları bulup adaya gitmekti.

Etrafımıza bakarak aheste aheste yürüyorduk. Caddeden sık sık otomobiller, arabalar geçiyordu. Her tarafta, yeni esvaplarıyla çiçek gibi süslenmiş çocuk kümeleri görülüyordu. Daima mütebessim daima şen, daima faal çocuklar……

Bayram yerine vasıl olduğumuz zaman vakit öğleye yaklaşmıştı. Meydanın orta yerine büyük bir dönme dolap kurulmuş; üzerindeki yavrular rengârenk kurdelelerle müzeyyen cicili bicili elbiseleriyle kelebekleri andırıyor. Bunun etrafına salıncaklar telden kaymalar atlıkarıncanın arka tarafındaki köhne arziyenin etrafına derme çatma bir tahta havale çekilip. Tiyatro haline kalb edilmiş kapısının

önündeki yüksekçe yere çıkan şarlatan Yahudi cırlak sesi ile halkı oyuna davet ediyor. Yüzüne sürdüğü tebeşirden halis pudranın üstünü bir katta toz toprak kaplamış alnından akan terler yer yer beyazlı sarılı izler bırakıp palyaçoya layık bir tip vücuda getirmiş. Biraz ötede iki küçük karla dolu dondurma takımının başına geçmişler: Yüz paraya dondurmam çocukları kandırmam!... diye var kuvvetleriyle gırtlaklarını yırtarcasına haykırıyorlar.

Sözde birkaç saf dilde sözde serinlemek fakat hakikatte mide bozmak için bardak bardak boyalı su içiyorlar, satanın sözüne bakılırsa bunun adı "demirhindi" imiş arkadaşım kolumdan çekti yürüdük. Meydanın methalinde bayramı eğlence ve zevk içinde geçirmek isteyen halkın bir kısmı üstü tenteli, pis bir kahveye dolmuşlar; küçücük hasır iskemlelere kurularak meydanın yeknesak manzarasını seyir ile meşgul oluyorlar. Ben dalgın ve mütehayyir bakınırken birden kulağımın dibinde çirkin bir ses çınladı:

- Hıyar turşusu

Döndüm baktım. Turşucu beni görünce:

- Vereyim mi, beyim. Dedi, 100 paraya bir tane!:

Ve kokmuş salatalıktan bir tane uzatarak:

- Bir bardak da suyundan vereceğim.

Vaad-i lütufkâranesinde bulundu. Eğer hemen yürümeseydik herif bu cömertliği daha ileri vardırıp belki iki bardak su vermeye bile razı olacaktı. Bu sırada etrafımda bir hareket hissettim, yakında bir yerden ahali çıkıyordu. Ne var diye sormaya vakit kalmadan ceketsiz bir adam elindeki zembili süratle sallayarak bağırmaya başladı:

- Afrika'dan, Amerika'dan gelen yılanbaşlı insan! Girin, görün, seyreyleyin!:

Mesele anlaşıldı ve biz yürüdük. Meydanın en mühim yerine geldiğimizi gürültünün, tezayyüdünden anladım. Her taraftan bin türlü haykırmalar işitiliyor. Şekerciler, şerbetçiler, baloncular, sucular, muhallebiciler, macun satanlar boyuna bağırıyor.

Niyetçilerin etrafında iki üç budaladan başka kimse görülmüyor. Herkes eskisi gibi bunlara para kaptırmıyor, bununla beraber salıncaklar ağız ağıza dolu: Defler, dümbelekler, darbukalar, zilli maşalar hepsi tamam. Her taraftan neşe ve şetaret taşıyor. Küçük yavrular yürekleri hoplaya hoplaya sallanırlarken dik sesli salıncakçının her gürültüyü bastıran "yandı!.." sedası üzerine biraz suratlarını asıyorlar, bir türlü inmek istemiyorlar… Solumuzdaki asırdide çınarın altında ocağını kuran köftecibaşı faaliyette: Öğle vaktine kadar midelerine lakayt abur cubur dolduran bir güruh büyük bir hevahişle köftecinin etrafını kuşatmış, ızgarada cızırdayan, yağları yanan bu asılı meşkuk etinden tatmak için can atıyorlar. Zavallılar; öğrenememişler ki nezih bir aile sofrası her an kendilerine muntazır iken buradaki murdar köftelere tenezzül; hissizlikten, midesizlikten başka bir şey değildir. Bunu da geçtik, artık meydanın sonuna gelmiştik. Burada ufak bir sahada tembel tembel müşteri bekleyen, ihtiyar, miskin işlere evvelce arabaya koşulurken bayram münasebetiyle binek beygiri olarak kullanılan adi, uysal atlara tesadüf ettik. Burası da başka bir âlem idi. Hayvanlar tevekkülle yem vaktini beklerken gölgeye çekilen sahipleri kesatlıktan bahsediyor, gelen müşteriler bu tarafa bakmaya bile lüzum görmeden karşı taraftaki otomobillere gidiyorlar öyle ya mükemmel otomobil varken çıngıraklı eşeğe kim biner, binaenaleyh otomobiller boyuna işliyor, şoförlerin memnuniyetten ağızları kulaklarına o kadar takarrüp etmiş ki…

Velhasıl eşekçilerle şoförler karşıdan seyredenler için hoş tezat levhası husule getiriyorlar.. Acaba sürücüler de bu levhanın hoş olduğunu itiraf ediyorlar mı?..

Nazmioğlu Cemal

****

Çocuk:

- Baba, amcam hakikaten önümüzdeki pazar günü evlenecek mi?

Baba:

- Evet oğlum: Ancak üç günlük ömrü kaldı.

Çocuk:

- Ne… Üç günlük ömrü kaldı da niçin bu kadar eşya alıyor?

****

Misafir:

- Mademki zevcenizin sesi bu kadar ahenksizdir niçin teganni dersleri almak için teşvik etmiyorsunuz?

Hane sahibi:

- İyi ama sonra yemeğimizi kim pişirecek!.

FAYDALI BİLGİLER

31 – Rönesans Tarz-ı Mimarisi: "Rönesans" yani "devr-i intibah" tarz-ı mimarisi ile sanatı 1460-1540 senelerinde İtalya'da vücuda gelmiş ve 16.asırda evc-i balasına vasıl olmuştur.

32 – Garip Elektrik Makinesi: "Otto De Krik" namzat [1663] sene-i miladiyesinde Magdeburg'da bir kükürt yuvarlağının delk ve temasıyla ifa-yı vazife eden bir elektrik makinesi ihtira eylemiştir.

33 – İlk Ticari: Kitap tüccarı adresleri havi ilk kitap [1677] sene-i miladiyesinde Büyük Britanya'nın (Londra) şehrinde tab ve neşr olunmuştur.. [1691] sene-i miladiyesinde aynı neviden bir kitap da ilk defa olarak Paris'te neşredilmiştir.

34 – İlk Rakkas: İlk Rakkas [1656] sene-i miladiyesinde "Hübijen" isminde bir Flemenk âlimi tarafından imal olunmuştur. Rakkasların hareketiyle zamanların ölçülebilmesi keyfiyeti [1638] sene-i miladiyesinde Galileo tarafından düşünülmüştür.

35 – Muhalliyet-ül Heva Aleti: Muhalliyet-ül Heva Aleti [1650] sene-i miladiyesinde "Otto De Krik" namzat tarafından Magdeburg'da ihtira edilmiş ve ilk tecrübeleri icra olunmuştur.

36 - "Barometre" ve İrtifa: Tayini İtalyan riyaziyecilerinden ve hikmetşinaslarından olan "Toriçelli" [1642] sene-i miladiyesinde havanın ağırlığını keşfederek bu ağırlığın tebeddülatı ile havanın tebeddülatı arasındaki münasebeti tetkik ve kıymetlerini tayin için (Barometre) denilen aleti ihtira etti. Bu vakadan henüz beş sene geçmişti ki [1648] sene-i miladiyesinde Toriçelli'nin hocası meşhur

Fransız âlimlerinden Paskal ile Pier ismindeki zatlar barometrenin yardımıyla herhangi bir mahallin sath-ı bahrdan itibaren ne kadar irtifada bulunduğunu tayin eylemek çaresini buldular.

37 – Kehribar ve Elektrik: (1628) sene-i miladiyesinde meşhur İngiliz doktorlarından Jilber delk ve temas ettirilmiş bir kehribarda görülen kuvve-i mıknatıssiyeyi keşfetti.

Gariptir ki milattan (580) sene mukaddem Miletli meşhur (Tales) de bu tabi kuvveti keşfetmiş ve ona "elektrik" ismini vermişti ki bu kelimenin aslı Yunanca'da kehribar manasındadır.

38 – Kahve Avrupa'da: Kahve [1624] sene-i miladiyesinde Arabistan'dan Avrupa'ya getirildi. [1654] sene-i miladiyesinden itibaren Fransa'da istimaline başlanıldı. Mamafih Paris'te doktorlar bu nesnenin âdem-i istimali için epey müddet sarf-ı gayret etmişlerse de bu gayretleri nihayet semeredar olamamış, çünkü Fransa'nın her tarafında kahve kullanılmaya başlanmıştır. Kahve 17. Asır sonlarınsa Avrupa'nın her tarafına yayılmış bulunuyor.

Kahve 17.asır sonlarında Avrupa'nın her tarafına yayılmış bulunuyordu.

39 – Çay Avrupa'da

Çay (1610) sene-i miladiyesinde Hollandalılar tarafından Çin'den Avrupa'ya getirilmiş (1635) sene-i miladiyesinde Paris'te (1638) sene-i miladiyesinde İngiltere'de, Rusya'da (1650) sene-i miladiyesinde istimal edilmeye başlamıştır.

Çay; 6. asr-ı miladiden beri Çin'de maruf ve müstamel idi.

40 – Avustralya'nın keşfi

Avustralya kıtası [1605] sene-i miladiyesinde Hollandalılar tarafından keşfolundu ise de ilk defa olarak [1601] sene-i miladiyesinde Portekiz gemicileri tarafından görülmüştür. Avustralya kıtasına şerait-i hayatıyye ve iskaniyeyi tetkik ve taharri için yapılan seyahatler 18. asır nihayetlerinde başlar.

B.A.H

Gazete Kâğıdından Mum Yapılır Mı?

Bir gazeteyi 10 cm eninde uzun şeritler gibi kesiniz 11 cm boyunda biraz kalınca pamuk ipliği bulunuz. Resimde gördüğünüz gibi pamuk ipliğini ortaya koyup kâğıtları sıkı sıkı bir tomar şeklinde sarınız. Üzerini de birkaç yerinden bağlayınız. Eritilmiş balmumu veya adi mum içinde 10 dakika bırakınız. Kuruduktan sonra fitilini bir kibrit ile yakınız. Mumdan fazla bir ziya verdiğini ve uzun müddet yandığını göreceksiniz..

[Bunu yapıp idarehanemize en evvel getiren veya taşradan gönderen 6 karimize birer güzel kitap hediye edilecektir.]

Bilahare gelenler tekrar tasnif edilerek 1.den 25.ye kadar birer adet ciltli resim defteri ve 26.den 50.ye kadar birer küçük kitap ve 51.den 80.ye kadar ince kaplı birer resim defteri hediye edilecektir.

****

Çocuk- Anneciğim siz seyahatteyken babama güzel kokulu mektuplar geliyordu.

Baba- (Telaşla) Budala olma yavrum! O kokulu mektupları ben annene gönderirdim.

Kadın – [Aynaya bakarak] "… Ve bütün bu güzel kıymetdar kürkler böyle acayip hayvanlardan çıkar."

Erkek- Bu kadar beğendin ise bir tane daha alayım cicim.

AŞK TUZAĞI

[Geçen Nüshamızdan Mabad]

Birkaç adım sonra bir odaya sokuldu. Bütün bağları çözüldü. Sirel şaşkın ve durgun vaziyette ne yapacağını düşünürken meçhul bir ses: - Serbestsiniz! Dedi. Kapı kapandı. Sıkıca kilitlendi. Sirel'in ilk işi kukuletayı başından çıkarmak ve bulunduğu odayı tetkik etmek oldu. İçinde mahpus bulunduğu bu odanın herhalde Araplar tarafından iptidai bir tarzda inşa edildiği besbelli idi. Fakat mefruşat hayret-i celp edecek bir tarzda ve bütün esbâb-ı istirahati camii idi. Sirel usul-ü tefrişte pek de mütehassıs olmamakla beraber odanın başlıca müzeyyenatından ibaret bulunan yatak takımının pek nefis, Paris'in romantik devirlerini hatırlatan altın işlemelerle müzeyyen olduğu ve bütün tefrişatın Fransız tarzında bulunduğunu anlamakta hiç de güçlük çekmedi. Mükemmel bir koltuk ve gayet nefis ipek klabdanla örülmüş bir Türk duvar halısı… Mükemmel ve şık bir gardrop, aynı derece-i mükemmeliyette bulunan güzel bir elbise örtüsü… Bunlardan başka eski Victor Hugo'dan daha eski devirlere ait Fransız asarını muhtevi bir kütüphane de mevcut idi.

Duvarda oldukça güzel manzaraları musavver üç tane tablo ile bir Arap'ın dest-i maharetinden çıkmış olması ihtimali daha galip olan beyaz bir kız resmi duvarları kapatıyordu.

Velhasıl her şey calip-i dikkat ve hayret idi. Bütün bu eşyanın eski bir Fransız'dan ziyade bir Arap evi ve zihniyeti ile lalettayin öteye beriye konulmuş olduğu yek nazarda anlaşılıyordu.

Sirel bir sürü meçhuller karşısında nerede bulunduğunu tahmine çalışıyordu. Eğer (Kil) Dağları civarında ise henüz oraları fiilen gayr-ı mekşûf bulunduğundan ati ve vaziyetinin pek korkunç olduğuna hükmediyordu. Sirel hem düşünüyor, hem de muthik ve esrarlı bulunduğu bu odada aşağı yukarı geziniyordu. Bu sırada gayr-ı ihtiyari bir surette pencerenin önüne gitti. Fakat gecenin kapkara semasında titreyerek parlayan birkaç sisli yıldızdan başka bir şey göremedi. Ancak güzel kokular ile karışık ılık bir hava teneffüs edebildi.

Bu ılık hava Sirel'in asabını kuvvetlendirdi. Şimdi biraz evvelki korku ve endişesi kısmen zail olmuştu. Güzel kokulu havayı ve bilhassa odanın Fransız tarzındaki mefruşatını kendisinin pek vahim akıbetlere maruz kalmayacağını bir delil

gibi görmek istiyordu. Esasen kendisine bir zarar verilmeyeceğini temin eden tatlı Fransız sesi ve sözüyle bu Fransız şekil ve tarzındaki eşyalar arasında bir alaka ve münasebet görüyor veyahut görmek istiyordu. Artık kendisinin ne sebep ve maksatla tutulup buralara getirilmiş olduğunu düşünmekten vazgeçti. Esasen çok da yorgun idi. Hemen odadaki dört gümüş Arap şamdanının ziyası altında soyunmaya başladı. O sırada tekrar gözüne ilişen genç kızın resminin önüne sevk-i tabii ve merak ile gitti. Resmi tetkike koyuldu. Tabloda sanat namına hiçbir kıymet yoktu. Fakat kız hakikaten güzel idi… Parlak, asude ve güzel bir siması vardı. Sirel uzun uzadıya bu kızın kim olduğunu ve kendisine tesadüf edip etmeyeceğini düşündü.

Herhalde pek meraklı olacak idi. Epeyce bir zamandan beri bu kadar güzel bir kadın gördüğü yoktu… Bu endişe ve tahayyülat içinde mumları söndürdü ve hemen yatağa girdi. Rüyasında güzel kokulu çiçeklerle dolu bir bahçede resmini tahsin ile seyrettiği kızı bir Arap'ın elinden kurtarırken gördü.

Sabahleyin ufak bir gürültü ile uyandı. Bir hizmetçi kendisine kahvaltı getirmiş odadan çıkıyordu. Hemen kalktı güneş yükselmiş ve etrafı altın gibi ışıldayan ziyası ile parlatmıştı. Hizmetçinin getirdiği Fransız kahvesi, güzel taklit edilmiş Fransız francalası ve tereyağı ile kahvaltısını yatağın içinde yaptı. Bir taraftan da güneşin altında parlayan sıralanmış dağları seyretti. Mevkini bir türlü tayin edemiyordu. Fakat hissiyatı da evvelki tahminatını teyit eder gibi bu dağların Kil Dağı olduğu merkezindeydi. Eğer tahmini doğru çıkarsa bu muhitte İngilizce tekellüm eden ilk şahsiyet kendi olacaktı. Pencereden bakarken bu Fransız odasının ilk tesiri tekrar baş gösterdi. Gözünün önünde uzanıp giden bahçe pek fazlasıyla hayretini mucip oldu. Bahçe büyük dağlarla muhat, vasi, yeşil bir vadide ve rüzgârın çiçeklerle müzeyyen ve hakikaten muntazam idi. Bahçenin tarh ve tanziminde de bir Fransız sanat ve hüsn-i intihabı göze çarpıyordu. Bahçenin bazı yerlerinde görülen hurma ağaçları ile ıtır ve emsali gibi Afrika'ya mahsus çiçekler bu Fransız sanatıyla tarh edilmiş bahçede tuhaf bir tezat teşkil ediyordu. Bahçenin ötesinde berisinde göze çarpan havuzlar ve çeşmelerin şekli inşaları bahçeyi tanzim eden Fransız'ın acip tabiat ve ahlaklı bir kimse olduğunu pek aşikâr olarak gösteriyordu… Bütün bunların Sirel üzerinde husule getirdiği tesirat ancak şu cümleyle hülasa ve ihsas edilebilirdi "Afrika seması altında Versay'dan bir parça…"

Erik Sirel; tetkikat-ı ilmiyye için çalıştıkları ve merkez ittihaz ettikleri meskûn kavruk, tozlu bahçeleriyle şimdi gözünün önünde bulunan ve Afrika'nın

sıcak çöllerinde mevcudiyeti hiçbir zaman hatra bile gelmeyen şu bahçe arasında mukayese yapmakla zihnen meşgul iken bahçede narin, zayıf ve beyaz bir kızın gezinmekte olduğunu gördü. Ümit ve intizarı hilafına şimdiye kadar gördüğü şeylerden hayret ve taaccüpler içinde çırpınan Sirel kızı görünce vaziyetini, esaretini, hatta ne olacağı pek de belli olmayan akıbetini bile unuttu. Acaba yattığı odada resmi olan kız bu mu idi? Her halde bahçeye çıkmak, kızı yakından görmek arzusunu hissetti. Fakat nasıl?

Pencereden atlamak hiç te münasip olmayacak bir hareketti… O sırada sabahleyin kahvaltısını getiren hizmetçinin oda kapısını kilitlemediğini hatırladı. Sirel; oda kapısının böyle kilitsiz bırakılmasını nev-i mah bir müsaade telakki edileceğini düşünmeyi bile hatıra getirmeksizin hemen odadan fırladı. Serin bir koridordan geçti ve hiç kimseye tesadüf etmeksizin kendisini bahçede buldu…

Oh!.. Rengarenk çiçekler arasında yemyeşil çimenler üzerinde gezinmek ne zevkli bir şeydi… Burada kurumuş, kavrulmuş hiçbir şey yoktu. Her şey taze, her şey hayatta idi… kızın gittiği istikamete doğru yürüdü, yürüdü değil adeta koştu.. Biraz sınra kızın küçük ve zarif bir kameriye içinden hayret ve korkuyla kendisine bakmakta olduğunu gördü. Sirel kızın bu hayret ve taaccübüne hiçbir mana veremiyordu. Yakınına gelince bunun odasında resmi bulunan kız olduğunu derhal tanıdı. Resmi yapan artistin pek kaba bir ressam olduğuna şimdi katiyyen hükmetmişti. Çünkü kız hakikaten güzeldi.

(Mabadı gelecek nüshada.)

MUHABERAT-I ALENİYYE

Muhterem Taşra Karilerimize

1- Müsabaka cevaplarına sarih adresi yazılmadığı için müsabakalarda kazanan karilerimize ait birçok hediyeleri gönderemiyoruz. Binaenaleyh müsabakalarda kazanıp da hediyesini almayan taşra karilerimizin bize ikametgâh adreslerini süratle göndermelerini bekliyoruz. 2- Klişeler için 5 kuruş posta ücreti gönderilmelidir.

İzmit Lisesi'nde Ertuğrul Sadık Bey'e: Mektep adresinize mektup ve mecmua gönderilmiştir. Cevaba muntazırız.

C.N. Bey'e: Mektubunuzu okuduk. Getiriniz. Görüşelim.

Mecmuamıza M.T. imzasıyla 20 kuruşluk pul gönderen karimize: İmzanızı okuyamadık. İsim ve adresinizi sarih yazınız.

Bozhöyükte Şükrü Ziya Bey'e: Resimler sıra ile derç olunuyor kitabınızı postaya verdik.

Kandilli Lisesi'nde Melekzat İhsan Hanım'a: Bahsolunann yazıları gönderiniz.

Eskişehir'de Enver Ulvi Bey'e: Abone olur iseniz şikâyet ettiğiniz hal baki olmaz.

5. NÜSHANIN TAŞRA MÜSABAKA CEVAPLARI

1. Kelime aramacası müsabakasında taşra birinciliğini İzmir karilerimizden Mazhar Beyzade Hüseyin Muzaffer ikinciliğini Çanakkale Orta Mektebi'nden Hasan Tahsin; Üçüncülüğünü Sinop karilerimizden Necmiye hanım ve beyler kazanmışlardır.

Kitap kazananlar: Antalya Gazipaşa Kız Mektebi'nden Fatma Ahmet Şevki, Alanya'da Müftüzade İbrahim Ethem, Kütahya Orta Mektebi'nden 81 Ahmet Musaf, İzmir Şifa Eczahanesi'nden Hüseyin Avni, İzmir karilerimizden Muhittin Arif, İzmir Kokaryalı'da Ahmet İhsan, Geyve Merkez Kız Mektebi dördüncü sınıfından Gülsüm Nihal, Edremit karilerimizden Mustafa, Erzincan Orta Mektebi'nden Fazıl Celadet, Çanakkale Orta Mektebi'nden Haydar, Bursa karilerimizden İsmail Hakkı, Gemlik karilerimizden Niyazi, Sinop karilerimizden Fatma Mualla, Uzunköprü'de tüccar Ahmet Efendi mahdumu İsmail Hurşit, Kırklareli karilerimizden Hüseyin Bey kerimesi Nazlı, İzmir karilerimizden Ekrem Nihat, Kırklareli karilerimizden Ahmet Şevki, Uşak Mektebi'nden 123 Hasan Tahsin, Muğla Orta Mektebinden Suat, Antalya karilerimizden Şükrü, İzmit karilerimizden F. Behice, Alanya Orta Mektebinden Nüzhet, Niğde'den Sabri bey ve hanımlar.

2. Resim boyama müsabakasında taşra birinciliğini İzmir karilerimizden Sait Edip, ikinciliğini Çorlu'da Binbaşı Nazmi Beyzade Hüseyin Nazmi, üçüncülüğünü Bafra karilerimizden Ahmet Refik Beyler kazanmıştır.

Resim defteri kazananlar: Bursa karilerimizden Orhan Recep, Trabzon karilerimizden Nuriye, İzmir Lisesi'nden Namık, Konya Orta Mektebinden 86 Mücahit, Kastamonu karilerimizden Aziz Hamdi, Akhisar Mektebinden Neşet, Balıkesir Orta Mektebi'nden Bedia Hüsnü, Soma karilerimizden Kösezade S.S. , Manisa'da Tüccardan Hüseyin Efendizade Mehmet Murat, Bartın karilerimizden Ali Haydar, Eskişehir Mektebi'nden Fehime Lütfü, Konya Orta Mektebi'nden İsmail Hakkı, Adana karilerimizden Nizamettin ve Dörtyollar Ahmet Şakir, Samsun karilerimizden Hüseyin Nazmi, Samsun Orta Mektebi'nden 16 Kadri, Yozgat Orta Mektebi'nden Alaattin, Fatsa Mektebi'nden Şairzade Hasan Hayri, Sivas karilerimizden Naime Ali, Seyitgazi Mektebi'nden Halil Şinasi, Konya karilerimizden Hulusi Ahmet, Afyonkarahisar Orta Mektebi'nden Memduh hanım ve beyler.

3. Hikaye müsabakasında İzmir karilerimizden ve lise talebesinden H.H. imzalı ve Ankara Lisesi'nden Yıldırım imzalı eserler fevkalade şayan-ı takdir görülmüştür. İmza sahiplerinin yazıları ile beraber mecmuaya derç edilmek üzere birer fotoğraflarını göndermelerini rica ederiz.

4. Hanım kızlarımızın bilmecesi Arı Peteği idi. Çekilen kurada taşra birinciliği Uzunköprü karilerimizden Emine Nusret, ikinciliği Zonguldak karilerimizden Lütfiye, üçüncülüğü Kırşehir karilerimizden Dildar Nuri hanımlar kazanmışlardır.

Kitap kazananlar: Bursa karilerimizden İnegöllü Abdurrahman Efendi kerimesi Naciye , Bozhöyük İlk Kız Mektebi'nden Müveddet İsmail, Soma'da tüccardan Şakir Bey kerimesi Kadriye Şakir, Antalya Gazipaşa Kız Mektebi'nden Fatma Ahmet Şevki, Manisa karilerimizden İsmail Bey kerimesi Şadiye İsmail, Ankara Gazipaşa Kız Mektebi'nden Hüsniye ve Fatma Nuriye, Eskişehir karilerimizden keresteci Mustafa Bey kerimesi Saime, Adapazarı Orta Mektebi'nden Dilber, İzmit karilerimizden Ayşe Saadet, Karamürsel karilerimizden Şevki Bey kerimesi Hadiye Şevki, İzmir İlk Kız Mektebi'nden mezun Necla, Aydın Orta Mektebi'nden ve tüccardan Ahmet Sami Bey kerimesi Ferhunde İsmail Erdek Mektebi'nden İffet Ahmet, Bursa'da Çekirge'de 16 numaralı hanede Saniye Hakkı, Silifke İlk Kız Mektebi'nden Ayşe Murat, İzmir'de tüccardan Giritli Hüseyin Fehmi Bey kerimesi Fahire Hüseyin, Beypazarı'nda Yüzbaşı Ahmet Efendi kerimesi Hatice Ahmet, Adapazarı'nda istasyon civarında Sait Bey kerimesi Nadide Sait, Düzce ilk

Mektebi'nden Gülsüm, Bartın karilerimizden F.Ş., Eşme İlk Maktebi'nden Hayrünnisa, Keşan karilerimizden Afife Rüştü, Çankırı Orta Mektebi'nden İkbal Muzaffer, Çorlu İlk Mektebinden 43 Mediha Sabri hanımlar.

* * *

İSTANBUL MÜSABAKA CEVAPLARI

Beşinci nüshamızdaki hikaye müsabakasına iştirak eden karilerimiz arasında İstanbul Kız Muallim Mektebi'nden Melahat Hamdi Hanım'ın [Melike], Galatasaray Lisesi'nden A. Adnan Bey'in [Pek Zavallı!..], Büyükada karilerimizden A. Ulvi Bey'in [Çamlar Altında], Çamlıca Lisesi'nden Saniye Hikmet Hanım'ın [Işıldayan Böcekler] isimlerindeki hikayeleri fevkalade takdir edilmiştir. Bu güzel yazıları sıra ile neşr edeceğiz.

Sahiplerinin mevud hediyelerini almak üzere müracaatlarını rica ederiz.

Altıncı nüshamızdaki oyuncak müsabakasında birinciliği Kasımpaşa'da Ahırkapudan Mahallesi'nde Kâtip Sokak'ında 32 Numarada Şükran Hakkı, ikinciliği Darüşşafaka'dan 14 Hasan Nazım, üçüncülüğü Tophane'de İlyas Çelebi Mahallesi'nde 18 Numaralı hanede A. Cinani, dördüncülüğü Davutpaşa Orta Mektebi'nden Rebi Fevzi, beşinciliği Darüşşafaka'dan 166 Cemalettin, altıncılığı Kadıköyü'nden Bağdat Caddesi'nde 190 numaralı Hanede Bedri Efendiler olup mecmuamızın altışar aylık abonesini kazanmışlardır.

Bu müsabakaya birçok karimiz iştirak etmişler ise de bir kısmının muayyen zamandan sonra gönderilmiş olmaları cihetle dâhil-i müsabaka edilmemişler ve diğer bir kısmı da muvaffak olamamışlardır.

6. Nüshamızdaki Bilmece ve Müsabaka Cevapları

Resim boyama müsabakasında İstanbul birinciliğini Sanayi Mektebi'nden Ahmet Fahrettin, ikinciliğini Çengelköy Lisesi'nden Hüseyin Nazmi, üçüncülüğünü Şişli'de Bulgar Çarşısı'nda 166 Numaralı hanede Mecdi Beyler kazanmışlardır.

Resim Defteri Kazananlar: Darüşşafaka'dan 849 Ruşen Fikri, Beyoğlu 22. Mektebi'nden 74 Abdurrahman, Şişli'den Bedia Hamdi, Büyükdere karilerimizden Ahmet Refik, Arnavutköy Amerikan Mektebi'nden Hüseyin Feridun, Feyz-i Ati'den Namık, Darüşşafaka'dan Hasan Nazım, karilerimizden Jale Özhan, Çamlıca

Lisesi'nden Bedia, Kız Muallim Mektebi'nden Kevser Ahmet, Darüşşafaka'dan İskender Vicdani, Galatasaray Lisesi'nden Hüsamettin, Kasımpaşa'da Kulaksız Mahallesinde İsmail Hakkı, Makari Köyü'nde Nazmiye, Darüşşafaka'dan 266 Cemalettin, İstanbul Lisesi'nden Hüseyin Fikri, Feyz-i Ati'den M.N. , Fatih'te Çarşamba'da Zekai Beyzade Ahmet Zekai, Darüşşafaka'dan M. Nuri ve H. Talat, Üsküdar Kız Sanayi'nden Naime Kadri, Darüşşafaka'dan Ahmet Naci, İstanbul Lisesi'nden Mehmet Nuri bey ve hanımlar.

Şiirli bilmeceye iştirak edenler arasında İstanbul birinciliğini Maltepe karilerimizden Sadettin Bey, ikinciliğini Ayazpaşa'da Hacı Hakkı Bey kerimesi Şadiye Hakkı Hanım, üçüncülüğünü Rumeli Hisarı'nda Hüseyin Fikret Bey kazanmışlardır.

Kitap kazananlar: Davutpaşa Orta Mektebi'nden 76 Fuat Tayyip, Kız Muallim Mektebi'nden Selma Vefa, İstanbul Kız Lisesi'nden Adile Rüştü, Üsküdar Fransız Mektebi'nden M. Şevket, karilerimizden Ali Kemal Darüşşafaka'dan 266 Cemalettin, İskender Vicdani, Üsküdar Lisesi'nden Şadan İlhan, Sultan Ahmet'ten Hasan Rıza, Darüşşafaka'dan 134 Ahmet Naci, İstanbul Üçüncü Mektebi'nden Mehmet Lemi, Galatasaray Lisesi'nden Ahmet Muhtar, Üsküdar İttihat Lisesi'nden Süleyman, Beylerbeyi Mektebi'nden Muazzez, Sarıyer karilerimizden Selim Necati, Kadıköy Lisesi'nden İbrahim, Eyüp 37.Mektebi'nden Fatma Şükran, Kız Muallim Mektebi'nden S.L., Topkapı 31. Mektebi'nden Ahmet Rıza, Rami 33. Mektebi'nden İhsan ve Necmettin, Halıcıoğlu Birinci Erkek Mektebi'nden Hasan Zühtü, Kasımpaşa Beşinci Mektebi'nden Mehmet Ulvi bey ve hanımlar.

Kelime bilmecesinde İstanbul birinciliğini Unkapanı Hacı Kadın Mahallesi'nde Ahmet İrfan, ikinciliğini Galatasaray Lisesi'nde S. Ziya, üçüncülüğünü Feyz-i Ati'den Naciye Süleyman hanım ve beyler kazanmışlardır.

Kitap kazananlar: Nişantaşı'ndan Kadri Paşa kerimesi Belkıs, Fatih'te Tulumba Sokağı'nda Hayri, Mahmudiye Caddesi'nde Boyacı Sokağı'nda Hüseyin Naci, Feyz-i Ati Lisesi'nden Safa, Selçuk Hatun Kız Sanayi Mektebi'nden Rabia Alaaddin, Üsküdar'da Nuh Kuyu'sundan İsmail Cemil, Galatasaray Lisesi'nden Aziz Mahmut, Üsküdar Lisesi Müdür-i Sanisi Osman Tevfik Bey mahdumu Mehmet Zerrin, Süleymaniye'de Saman Veren Mahallesi'nde Süreyya Fehmi, Askeri Sanayi Mektebi'nden Halid Ziya, Üsküdar 15. Mektebi'nden 509 Ali, Darüşşafaka'dan 123

Hasan Nuri, Şişli'den Bedia Hamdi, Darüşşafaka'dan Ahmet Şemsi, H. Talat, Üsküdar 20. Kız Mektebi'nden 265 Muazzez Süleyman, Kaımpaşa'da Kulaksız Mahallesi'nde Şükran Hakkı, Davutpaşa Orta Mektebi'nden Rabia Fevzi, Cerrahpaşa'dan Lami, Üsküdar 24. Mektebi'nden Osman Hamdi, Gedik Paşa Emin Sinan Mahallesi'nde Tarık, Darüşşafaka'dan 849 Ruşen Fikri, 14 Hasan Nazım, İstanbul Lisesi'nden İbrahim Enver bey ve hanımlar.

YEDİNCİ NÜSHANIN BİLMECE VE MÜSABAKALARI

1- Kelime Aramacası: Ehli hayvanattan birini üç kısma ayırınız ve orta kısmının bir mislini daha ilave ile mecmuadan bir alet ve bir mecmua ismi bulunuz.

Çekilecek kurada; İstanbul ve taşra birincilerine en iyi cinsinden birer mürekkepli kalem, ikincilerden 50.lere kadar fiyatı 40'ar kuruşluk güzel birer kitap hediye edilecektir.

2- Resim Müsabakası: Ayakta duran bir Leylek resmi yapınız. Boyamak ihtiyaridir. İstanbul ve taşra birincilerine mükemmel bir sulu boya takımı, ikincilerine birer kuru boya takımı, üçüncülerden 50.lere kadar birer resim defteri hediye edilecektir.

3- Hangi hayvanlar ve ne zaman ağlarlar?

En güzel cevap veren karimize bir kol saati hediye edilecek ve cevabı da mecmuaya derç olunacaktır.

İkinciden 25.ye kadar birer kitap hediye edilecektir. [Bu müsabakamızın müddeti İstanbul ve taşra için 25 gündür.]

Müsabaka neticesi 9. nüshamızda bildirilecektir.

4- Resimli Bilmece: Resimde gördüğünüz adam ne diye bağırıyor, bilenler arasında çekilcek kurada taşra ve İstanbul birincilerine ikişer, ikincilerine birer, üçüncülerine yarımşar lira verilecek ve dördüncülerden 25.lere kadar birer resim defteri hediye edilecektir.

Tebrikname ve Abajur imali müsabakalarına ait cevaplar gelecek nüshamızdadır. Teveccühlerinden arz-ı itizar ederiz.

Gönderilen fotoğraflar postada zedelenmemesi için kalınca kâğıtlara sarılarak zarflara konulmasını ve klişesi gönderilmek üzere ikametgâh adreslerini gayet sarih ve okunaklı bir tarzda yazılmasını pek muhterem karilerimizden bir defa daha rica ederiz.

Mini Mini Karilerimize Mini Mini Bir Hikâye

Kurbağa bu adayı uzaktan görünce tanıdı ve burada gömülü bir hazine olduğunu vaktiyle bir kaplumbağadan işittiğini söyledi. Nihayet seyyahlarımız salimen adaya ayakbastılar ve kumlar üzerinde bir takım ayak izleri gördüler. Maymun bağırarak:

"Bizden evvel buraya gelenler olmuş zannederim. Gömülü hazineyi onlar buldular." dedi.

Seyyahlar ne yapacaklarını düşünürlerken korkunç bir ses işittiler ve bir sürü vahşi adamlarla yüz yüze geldiler. Kurbağa:

"Her şey mahvoldu!.." diye bağırdı. Maymun ile ördek korkudan donmuş kalmışlardı. Fakat vahşiler beklenilmeyen bu misafirlere karşı pek dostane hareket ettiler. Köylerine götürdüler. İkram ve şereflerine dans ettiler. Dansı bir ziyafet takip etti. Seyyahlarımız vahşilerin reisine gömülü hazineden bahsettiler. Reis: "Evet biliyoruz. Fakat biz pek mesuduz. Altın ve mücevherata ihtiyacımız yok." dedi ve hazinenin gömülü olduğu yeri gösterdi.

8.SAYI

ÇALIŞKAN KARİLERİMİZİN YAZILARI

MUSTAFA KEMAL PAŞA'YA

Azimli çehrene serpilen nurla
Yükseldi koynunda saklanan sancak;
Hududu çiğneyen alçak düşmana
Haykırdın şiddetle; sokulma yasak!

Karanlık günlerin derinliğinde
O metin azminle şule yaktın;
Kalbinde yaşayan büyük emelle
Tarihe muzaffer bir nam bıraktın!

Sen geldin, nur geldi her meyus yüze;
Düşmandan kurtardın esir vatanı!
Sen geldin, coşturdun benliğimize
Damarlardaki her durgun kanı

Zilletli hayatı tahkir eyledin;
Durmadan çalıştın, koştun, yürüdün
Zaferden zafere hep ilerledin,
Milletin reisi sen ne mutlusun

Yumruğunla düştü o hain kanat,
Ey büyük kumandan sen binler yaşa!
Türklüğe kurdun bir şanlı saltanat
"Ey büyük kahraman, ey Kemal Paşa!"

Üsküdar Lisesi'nden H.G.

İLKBAHAR RÜZGÂRI

Şımarık, yaramaz ilkbahar rüzgârı zıplayarak sıçrayarak caddenin uzayıp gittiği istikamette çığlık ve çılgınlıklarla etrafını çınlatarak gidiyordu. İlkbahar

rüzgârı, anasına pek büyük ve pek akıllı olan tabiat anasına hayli zaman evvel yalvarmış, yakarmış yeryüzüne inerek biraz koşmak, eğlenmek için izin istemişti. Fakat tabiat ana: - Yavrucuğum olmaz henüz zamanı, mevsimi değil. Biraz sabret. Hem sen daha çok gençsin, tecrübesizsin ve hususiyle benim arzularımı yapacak kadar kuvvet ve kudret sahibi değilsin..

Bak biraderim kış rüzgârına. Ne kadar güç işleri var. O, ilkbaharda yeni sürecek filizleri ferahlandırmak için ormanlardaki kocamış ağaçları yıkıyor, kurumuş dalları kırıyor. Denizin sathını süpürüyor, dalgaları kamçılayarak, birbirine çarparak, karıştırıyor ve bu suretle suyu temizliyor. Ara sıra teyzezadeleri gök gürültüsü ve şimşek ile beraber büyük fırtınalar koparıyor, dünyaya sahip olduklarını, tabiatın bütün esrarını bildiklerini zanneden gafil insanları korkutuyor, onlara cehllerini, aczlerini gösteriyor sonra caddeleri, sokakları süpürüyor, yıkıyor, tozu toprağını temizliyor, birçok hastalık mikroplarını, şuraya buraya gizlenmiş mazarratlı tohumları öldürüyor.

Ve bazen soğuk şimalden ağır dolu taneleri ve kar bulutları getiriyor, yeryüzünü karla örtüyor, nehirleri, ırmakları, havuzları dondurıncaya kadar uğraşıyor, ayaz baba ile geziyor ve bütün pencere camlarını güzel resimlerle süslüyor.

Oh.. Bunlar az iş mi? Herhalde senin becereceğin şeyler değil.. Biraz bekle. Bahar ile beraber kış rüzgârı gelsin, sen o vakit gidersin… Demiş ve ilkbahar rüzgârının ricalarını reddetmişti.

Bir gün tabiat ana küçük çocuğunu, ilkbahar rüzgârını yanına çağırdı ve şefkatli, tatlı tebessümlerle:

- Şimdi dedi… Büyüdün ve arzularını yapacak çağa geldin. Haydi bakalım git. İstediklerini yap… İlkbahar rüzgârı sevincinden kabına sığamıyor, tıp tıp sıçrıyordu. Bir an evvel yeryüzüne doğru kayıp gitmek için tabiat ananın emirlerini nazik, tatlı veda busesini sabırsızlıkla bekliyordu.

Nihayet muradına nail oldu…

Tam çıkacağı sırada kapının eşiğinde biraderi kış rüzgârıyla karşılaştı.

O; tabiat ananın bütün dediklerini yapmış, yorgun argın avdet ediyordu. Yüzü buruşmuş, elleri katılaşmış ve kararmıştı.

Ağır kar ve yağmur bulutlarını taşıya taşıya kamburu çıkmış, üzerindeki mantosu donmuş kar parçaları ile kaplanmıştı.

İlkbahar rüzgârı kardeşini sevinçle karşıladı. Kardeşi ona karlı mantosunu çıkarıp giydirdi ve:

- Haydi dedi.. Uğurlar olsun..

İlkbahar rüzgârı oynayarak, sıçrayarak yeryüzüne doğru süzüldü. Pek neşeli idi. Kardeşi kış rüzgârı gibi korkunç sesler çıkarmaya, kainatı telaşa düşürmeye özeniyordu..

İlk hevesle ormanlara hücum etti. Kurumuş yaprakları önüne katarak kimisini bulutlara çıkardı. Kimisini de ufuklara dağıttı. Büyük ağaçları hazin hazin inletti. Gıcırdattı. Küçük kuşları ürküttü. Zavallılar heyecandan çarpan kalplerini ancak ulu ağaçların kovuklarında birbirlerine sokularak teskin edebildiler… İşte bütün bunların bütün manası hareketleri ilkbahar rüzgârı kardeşini taklit etmek, kuvvet ve kudretini tabiat anaya göstermek, kendini ona beğendirmek için yapıyordu.

Bu gurur ile engin denizlere koştu. Sahillere gönderdiği çılgın dalgalarla kayaları çarpıştırdı. Bir müddet yaptıklarını iftihar ile seyretti. Şehirlerde herkes evlerine kapandı:

- Biz bahar geldi zannediyorduk.. Meğer hala kış içinde imişiz.. Diye ettikleri şikâyet ilkbahar rüzgârını sevincinden çıldırttı. Kuvvet ve kudretinin insanlar tarafından takdir edilmesinden dolayı kendi kendini tebrik ediyordu. Var kuvvetini pazıya vermiş koşuyor. Rast geldiğini önüne katmış savuruyor. Evlerin kiremitlerini kaldırıyor yerlere fırlatıyordu… Bu esnada savletinin şiddetinden titreyen, sendeleyen bacalar gözüne ilişti.

- “ Oh.. Su bacaların taklak atmasına kiremitlerinin çatırdayarak uçmasını seyretmek ne keyifli, ne zevkli olacak..” dedi. Bu arzusunu da yaptı.

Bütün bacaları yıktı, devirdi, tozu dumana kattı. Müthiş uğultularla bir caddenin köşesini döndü, kendisini daracık bir sokak içinde buldu. Burada birçok yıkık evler, camsız pencereler, duvarsız odalar vardı. Bunların içinde dışında, altında üstünde seyretti, duvarlarda ıslıklar çalarak, zayıf, hafif kapıları duvarlara çarparak, önüne geleni birbirine katarak eğlendi. Eğlendi. Eğlendi.

İlkbahar rüzgârı bu yaptıklarını az gördü daha güzel, daha küstahça bir eğlenti tertibi için biraz durdu. Etrafına bakınırken harap bir evin kapısı eşiğinde sefil, perişan, yarı çıplak bir çocuk gözüne ilişti. Çocuk o kadar zayıf o kadar kuvvetsizdi ki ilkbahar rüzgârını görünce çıplak vücuduna kar parçaları değmiş gibi titredi. Dişleri birbirine çarptı. İlkbahar rüzgârı yavrucuğun acıklı mahzun çehresinde çektiği sefaleti, zarureti okumuştu. Birden bire çocuğun karşısında durdu. Halinde biraz evvelki şiddet ve çılgınlıklarından eser kalmamıştı. Munis, muti, müşfik olmuştu. Çocuk yırtık pırtık yamalı ceketiyle gittikçe yaklaşan soğuk temasından kendini muhafaza için yüzünü örttü.

Bu acıklı manzara karşısında ilkbahar rüzgârı bütün yaptıklarına nedamet etti. Teessür ve merhametle:

- Zavallı yavrucak!.. dedi. Kış rüzgârı bak biçareyi ne hale koymuş. Biraz evvelki hıçkırıklardan kim bilir ne kadar korkmuştur. Kış geri geliyor diye ne kadar üzülmüştür.

Oh… O; güneşin ılık, tatlı nevazişlerine ne kadar da muhtaç.. Bir dakika düşündü. Hemen uçarak semaya çıktı. Güneşin azametli huzurunda diz çöktü.

- Oh… Dedeciğim… Dedi. Benim elbiselerimdeki kar parçalarını rica ederim erit. Ve yeryüzündeki fakir, zayıf, kimsesiz çocuklara götürmek için bana biraz sıcaklık ihsan et… Güneş baba başını salladı ve:

- Benim hırçın çocuğum. Dedi. Senin yeryüzündeki çılgınlıklarını, hoppalıklarını görüyor da hem gülüyor hem kızıyordum. Fakat senin bir kalp kazandığını, bir fakir yavruya merhamet ettiğini görünce iftiharımdan göğsüm kabardı. Aferin oğlum…

Sen kardeşin gibi zalim olma… Fakirlere kimsesizlere acı… Haydi mantonu çıkar yere ser.

İlkbahar rüzgarı güneş babanın bu sözlerinden mütehassis oldu. Çılgınca hareketlerinden nedametle tövbe ederken mantosunu güneş babanın şefkatli huzuruna serdi.

Bir anda mantonun üzerindeki karlar eridi. Ve hâsıl olan sular yeryüzüne yağmur gibi damlamaya başladı.

Yeryüzündeki halk minnet ve teşekkürle ellerini semaya açtılar ve;

- Oh… Yağmur yağıyor. Dediler. Ekinlerimiz için ne kadar da iyi.. Fakat biraz havalar da ısınsa… Güneş baba ilkbahar rüzgârının mantosunu kuruttu ve ısıttı.

İlkbahar rüzgârı yeryüzünde sakin ve sessiz geziyorken yol üzerinde bir küçük koruya tesadüf etti. Ağaçlar henüz yapraklanmaya, açık yeşil, taze filizler görünmeye başlamış ve çiçekler daha açacak bir hale gelmemişti. İlkbahar güneşin tatlı sıcağı altında ılık ılık esen rüzgârlarla gelin gibi, nazlı nazlı sallana ve birbirlerine buseler gönderen ağaçlar; ilkbaharı selamlar gibi kısım kısım eğilerek kucaklaşan, koklaşan ve öpüşe öpüşe dalgalanan yeşil çimen ve fidanlar:

- Eh artık. Dediler. Bahar geliyor. Büyüyelim. Başlarımıza çiçekten taçlarımızı takalım… Güzel, ferah verici kokularımızı rüzgârın önüne katalım.

Küçümencik kuşlar ihtiyar ağaçların kovuklarından birer birer çıktılar. Cıvıldaya cıvıldaya çırpındılar. Silkindiler. Parlak renkli kanatlarını açtılar. Isındılar.

- Müjdeler olsun arkadaşlar. Dediler. Bahar geldi.. Durmak olmaz. Çalışalım yuvalarımızı yapalım…

Bahar rüzgârı pek memnun idi. Biraz da denize açıldı. Biraz da denize açıldı. Mini mini dalgalar sevinçlerinden kucaklaşarak sahillere koşuyor ve sanki kışın yaptıklarından utanır ve af diler gibi kayaları yalıyor, yeşil tepeciklerin eteklerini öpüyordu.

Halk pencerelerini açmış; sokaklara, kırlara dökülmüş birbirlerini tebrik ve güzel baharı tesid ediyorlardı.

İlkbahar hakikaten gelmişti… Bahar rüzgârı artık pek neşeli çok mesut idi. Çiçekler açılıyor. Kuşlar cıvıldıyor bütün kâinat gülüyor, eğleniyorlardı.

İlkbahar rüzgârı bu neşeli ve mesut zamanda o dar sokakların yıkık, dökük evindeki zayıf yavrucağı da unutmadı bu defa. Büyük ve sıcak mantosunu açmış ve güneş babadan aldığı latif harareti küçüğün üzerine yaymıştı. Fakat küçük çocuk bahar rüzgârının sükünetini, güneşin tatlılığını görünce sevincinden haykırdı ve yırtık ceketini çıkardı. Yere serdi.

Yırtık gömleğinin içinden soğuktan donmuş, uyuşmuş yarı ölü bir kuş çıkardı. Ceketinin üzerine ihtimamla yatırdı. Sefil yavrucak biçare kuşu ısıtmaya, canlandırmaya uğraşıyordu. Bu canlı levha karşısında ilkbahar rüzgârı teessüründen ağladı, gözyaşları yanaklarından akmaya başladı. Bu yaşlar yağmur oldu.. Güneş

baba bu hazin manzaraya bakamadı. Başını çevirdi.. Ortalık karardı. Her taraf hüzün ile doldu. Halk yine memnun yine mesut..

- İşte diyorlardı. Hakiki bahar yağmuru. Ah.. Bari devam etse… Ortalığa bereket saçsa… Fakat bahar yağmuru o sefil çocuk ile bitkin kuşu hatırladı. Onların güneşin hararetine olan ihtiyacını düşündü gözlerinin yaşını mantosunun eteği ile sildi… Yağmur dinmiş, güneş şefkatli sıcak yüzünü yeryüzüne çevirmişti.

Fakir çocuk kendi sefaletini unutmuş, kuşu kurutmaya, artık kupkuru ekmeğinden ayırdığı parçalarla doyurmaya uğraşıyordu.

İlkbahar rüzgârı bütün gün bu iki biçarenin yanından ayrılmadı. Ara sıra onları nazlı nevazişleriyle okşadı. Taze ve saf buselerini çocuğun yanaklarına, kuşun kanatlarına kondurdu. Artık kuş kurumuş karnı da doymuş idi. Akşam olduğu vakit kanatlarını çırparak küçük ve sefil hamisine teşekkür etti. Ve akşamın serin havası içinde uçarak ağaçtaki yuvasına, garip kalmış eşine kavuştu. Küçük çocuk yarı ölmüş kuşa can veren, dirilten şefkatli güneşin batışını ve batıda bıraktığı kızıllıkları memnun ve müteşekkir seyre daldı. Ortalık artık iyice kararmıştı. Çocuk evine girdi. Harap merdivenleri tırmanarak çıktı. Bir kuş yuvasından pek de farklı olmayan fakir yatağına girdi ve uyudu.

Bahar rüzgârı da biraz uyuklamak için yakındaki ormana gitti. Fakat sıcak yatağında rüyalar gören çocuk ile yuvasında uyuyan kuşu sık sık gelip öpmeyi unutmadı.

İSMET

ÖKSÜZ KIZ

Babam bana der ki: “Sen
çok güzelsin Mehlika”
İnanmadım bu söze ben
Ya yalandır, ya başka.

Nerem güzelmiş benim?
Kara, kuru bir kızım.
Babam fakat der: “Benim
günden güzel yıldızım”

Güzel olsam hiç beni
Sevmezler mi büyükler?
Beni seven bir eli
Öksüz kalbim hep bekler.

Babam der ki: "Bebeksin
Nazlı, nazik, minicik.
Kelebeksin çiçeksin
Rengin, hoşbû, biricik"

Kelebeksem nerede,
Hani beni okşayan?
Bir çiçeksem arada
Bir olmaz mı koklayan?

Babam beni sever de
Onun için böyle der.
O olmasa ah nerede
Kimler bana "Kızım" der.

ZONGULDAK Beykozlu: H.F.

HİCRAN

Siyah derin bir gece
Her taraf esrar dolu.
Hep ağlayan kalbimde
Yok bir meserret yolu!

Kamer, güzel ve berrak,
Yıldızlar hep gülüyor;
Ruhumda bir ızdırap.
İnliyor, hıçkırıyor!

Bu sessizlik içinde
Hicranla seni andım.
Geçen şu günleri de
Yâd ederek ağladım!

Şimdi sen müebbeden
Uçtun çok uzaklara..
Yalnız mı yatıyorsun?
O kara topraklarda!..

Rabia Alaattin

SİHİRLİ PİRİNÇ ATIN HİKÂYESİ

Pek eski zamanda "Kamboskan" namında bir Tatar padişahı ve "Aljerset" isminde de onun bir oğlu vardı. Kamboskan 30 sene icra-yı saltanat ettikten sonra bir gün takarrüp eden yevm-i veladetinde büyük bir ziyafet vermeyi ve her sene o günü eyyam-ı mahsusadan add ile tatil yapılmasını düşündü ve fikrini vükela ve karinesine anlatarak derhal ziyafet ve şenlik için tedarikatta bulunmasını emretti. Büyük ve küçük bütün saray adamları bir hafta bu ziyafetin tertibat ve tedarikatıyla meşgul oldular. Saray meydanına müzeyyen ve kıymettar çadırlar kurdular. Nihayet muayyen gün geldi. Ziyafete bizzat Kamboskan riyaset ediyor, hükümet ve saray erkân ve mensubu bütün millet sürur içinde gece gündüz eğleniyorlardı. Ziyafetin üçüncü günüydü. Saray meydanına bir süvari geldi. Bu adam tamamen pirinçten yapılmış bir ata binmiş ve elinde büyük bir ayna ile kınsız bir kılıç tutuyordu. Kamboskan'ı hürmetle selamladıktan sonra Arabistan padişahı tarafından hediye olarak gönderilen ayna ve kılıç ile pirinç beygiri getirdiğini söyledi. Bütün hazır bulunanlar derin bir hayret ve taaccüp içinde bu adamı ve getirdiği hediyeleri seyrediyorlardı. Ayna sihirli idi. Felaket veya saadet her ne ki vaki olacak veya olmuş veyahut da olmakta ise derhal gösteriyordu. Pirinç at havada, karada, denizde uçuyor ve yürüyordu. Kamboskan bu hediyelerden son derece memnun oldu ve süvariye büyük büyük ihsanlarda bulundu. Pirinç at saray meydanının bir tarafına konuldu. Atın meziyetlerini işiten halk takım takım geliyorlar ve hayretle temaşa ediyorlardı. Ziyafet şenlik bittikten sonra hediyeleri getiren süvari ayna, kılıç ve pirinç atın esrarını bizzat Tatar padişahına anlattı ve bu esrarın kimseye faş edilmemesini ve zaruret vukuunda kullanılmasını tavsiye ile veda etti gitti. Tatar padişahı bu üç şeyin en kıymettar hazinelerinden daha ziyade kıymettar olduğunu anladı. Uzun müddet hüsn-i muhafaza etti. Bu müddet zarfında pirinç ata ne kendi bindi ve ne de diğer bir kimsenin binmesine müsaade etti. Nihayet bir gün oğlu Prens

Aljerset pederinin izin ve muvafakatını aldı, atın ve kılıcın esrarını öğrendi. Kılıcı boynuna astı ve ata bindi. Eğerin bir tarafında bulunan ufak bir düğmeye basınca at büyük bir süratle koşmaya ve havada uçarak yükselmeye başladı. Genç ve sergüzeşt arayan prens atın üzerinde gurur ve iftiharla yeryüzünü seyrediyordu. Pek az bir zaman geçmişti ki prens Acemistan üzerinde bulunduğunu anladı, hayretinden dudaklarını ısırdı. Kuş bakışı etrafı temaşa ederken dağlar arasında iki büyük ordunun müthiş surette muharebe ettiklerini gördü. Ve hemen düğmeye bastı. Ve biraz yeryüzüne doğru alçaldı. Muharebe meydanının bir cevelan yaparken geri tarafında kurulmuş müzeyyen bir çadırın kapısı önünde fevkalade güzel bir kızın telaş ve endişe içinde muharebe meydanına baktığını gördü. Genç prens derhal yere indi ve atını bir ağaca bağladıktan sonra çadıra doğru yürüdü. Prens ömründe bu kadar güzel ve cazibeli bir kız görmemişti. Kendisini kıza takdim etti. Mahzun kız bu beklenilmeyen ve havadan inen acayip misafire hürmet etti. Görüştü. Prens bu kızın muharebe eden ordulardan birinin padişahının yegâne kızı olduğunu ve isminin Esma olduğunu anladı. Prens bu kızla görüşüyorken kızın babasının vurulduğunu ve ordusunun mahvolmak üzere bulunduğu haberini getirdiler. Genç ve alicenap prens kararını verdi. Esma'nın babasının intikamını alacak idi. Derhal atına bindi ve yalın kılıç muharebe meydanına atıldı. Fakat prens kılıcı pekiyi kullanamadığı için arzu ettiği muvaffakiyeti gösteremedi. Düşman ilerliyor ve Esma'nın tarafı mağlup askerleri maktül padişahlarının biricik kızını hamisiz bırakarak kaçıyorlardı. Prens vaziyetin vehametini giriştiği işin kendisine pek pahalıya mal olacağını anlayınca havalandı. Çadırın yanına yaklaştığı zaman muzaffer düşmanının Esma'nın bulunduğu tepeciğe muhasara ettiklerini ve kızın korku ve endişe içinde çırpınmakta olduğunu gördü. Kaybedilecek bir dakika bile yoktu. Esma'yı bin müşkilat ile ikna ederek terkisine aldı, derhal havalandı. Fakat bu defa da karşısına elinde büyük bir meşale ile korkunç bir cin çıktı, cin prensin elinden Esma'yı almak istiyordu. Fakat prens bu hamisiz kızı müdafaa etti. Cinin üzerine saldırdı. Sihirli kılıç burada bütün meziyetini gösterdi. Gaddar ve zalim cin kanlar içinde yeryüzüne doğru yuvarlanıp gitti. Galip prens; Esma terkisinde olduğu halde yoluna devam etti. O esnada latif ağaçlarla dolu bir dağ gördüler. Hemen yere inmek ve bu latif çemenzarda istirahat etmek kararını verdiler. Bu dağlar (Dismol) dağları idi. Sihircilikle maaruf pek fena bir adama ait idi. Mevkiin seyrine doyulmayan letafeti pek yorgun olan prens ile Esma'ya derin bir uyku getirdi. Uyandıkları vakit muhitin kâmilen değişmiş

olduğunu gördüler. O güzel yemyeşil ve sayedar ağaçlarla dolu olan dağ kupkuru bir kaya olmuş, ağaçlar kurumuş ve yaprakları sararıp solmuştu. İşin en fenası da sihirli pirinç at çalınmıştı. Tam bu esnada Tatar padişahı oğlunun geciktiğini görerek merak içinde kalmıştı. Sihirli ayna hatrına geldi ve baktı. Ayna oğlunun bütün başından geçen sergüzeşti ve en nihayet maruz olduğu felaketi cereyan ettiği gibi göstermişti. Tatar padişahı hemen saray erkânından (Şiroks) i çağırdı. Oğlunun başına gelen felaketi anlattı. Ve hemen hareket ederek neye mal olursa olsun kurtarılmasını emretti. (Şiroks) hemen yola çıktı. Fakat bu sihirli dağa nasıl çıkacağını bilmiyordu. Haftalarca gittikten sonra bir gün fakir fakat güzel bir kızcağıza

[Mabadı 62. Sayfamızdadır.]

ADAB-I MUAŞERET

Tanıtmak Ve Tanışmak

İctimai ve medeni hayatta öğrenilmesi icap eden adap ve kavaid arasında tanıtmak ve tanışmak keyfiyetleri de oldukça mühim bir bahis teşkil eder. Yekdiğerini tanımayan iki zatı veya aileyi tanıtır iken veya bir arkadaş delaletiyle bir aileye veya bir zata tanıtılırken herhalde bilinmesi ve riayet edilmesi icap eden pek ince ve mühim adap ve kavaid vardır. Bir erkeği bir erkeğe ve bilhassa bir erkeği bir kadına tanıtmak sizi büyük ve içtimai bir mesuliyet altında bırakır. Takdim etmek, tanıtmak, tavsiye ve kefalet etmek demektir. Binaenaleyh ahval ve harekâtından, salayet ve metanet-i ahlâkiyesinden terbiye ve nezaketinden emin olmadığınız bir adamı bir aile nezdine götürmekten, tanıtmaktan daima ictinap edilmelidir. Çünkü bu adamın hoşa gitmeyen soğuk etvar ve harekâtı, muamelatı o ailenin hakkınızdaki emniyet ve teveccühünü azaltır ve kadr-ı itibarınızı tenzil eder. Haricde tesadüfi olarak yapılan takdirimizin gerçi takdim edilenler arasında suret-i katiyyede bir dostluk te'sis etmeyip ancak idamesi tarafından arzularına bağlı bir tanışıklık hâsıl ederse de bu mühim noktayı yine nazar-ı dikkatten uzak tutmak bilhassa lazımdır.

Pek seviştiğiniz iki zat veya iki aile arasında bir münasebet ve dostluk tesisine delaleti arzu ettiğiniz zaman takdim etmeden evvel hususi ve mahrem olarak tarafının arzu ve müsaadelerini almak en uygun bir harekettir. Tarafınca memnuniyetle karşılanacağına katiyetle emin bulunsanız bile danışmadan takdime, tanıştırmaya kalkışmak münasip değildir.

Seviştiğiniz bir zat sizin tanıdığınız bir aile veya bir zat ile tanışmak arzusunu izhar ve delaletinizi rica eder ise o aile veya zatın fikirlerini, müsaadelerini herhalde almak kayd u şartıyla bu delaleti kabul edebilirsiniz. Aksi hareket hatadır.

Balolarda, dans mahallerinde vuku bulan takdimler alelade ve muvakkat bir merasimden ibaret olduğu için fikir sormak, müsaade almak külfetlerine ihtiyaç yoktur. Bilhassa balolarda, dans mahallerinde takdim edilmek, tanışmak muvakkat ve o an ve hayata mahsus ve münhasır gibidir. Mesela; bir baloda takdim edildiğiniz ve hatta dans ettiğiniz bir kadın ile kendinizi tanışmış ve münasebet tesis etmiş add edemezsiniz kadın ikinci bir dans teklifinizi kabul etmeyebilir. Hatta haricde veya diğer bir baloda sizi tanıtmaya ve dans teklifinizi kabul etmeye hiç de mecburiyeti yoktur. Bu; doğrudan doğruya kadının arzusuna ve kadının üzerinde bıraktığınız tesire tabiidir.

Takdim merasimi hanımlar arasında vuku bulduğu yani bir hanım tanıdığı diğer iki hanımı yekdiğerine tanıtacağı, takdim edeceği zaman en ziyade dikkat edeceği şey tanıştıracağı hanımların sinleri ve içtimai mevkileridir. Hiçbir zaman içtimai mevkii yüksek olan bir kadın içtimai mevkii diğerine nazaran daha dun olan bir kadına takdim edilemez. Kızların ve erkeklerin takdiminde dahi aynı kaide caridir. Şayan-ı hürmet ihtiyarlarla gençler arasında takdim merasimine gencin mevki-i içtimai ne kadar yüksek olursa olsun daima gençler ihtiyarlara takdim olunur.

Mevki-i içtimaisi ne olur ise olsun bir kadına takdim edilmek bir erkek için bir şeref, mazhariyet add edilir. Bu içtimai hayatta kabul edilmiş umumi bir kaidedir. Binaen aleyh kral ve cumhur reisleri ve onların handanlarına mensup büyük zevat müstesna olmak üzere daima erkekler kadınlara takdim edilir.

Bir erkeğin bir kadına takdimi esnasında herhalde takdim edilecek zaten ismi zikr ve işaret edilerek “Beyi takdim edebilir miyim?” veya “ Beyi takdim etmekliğime müsaade buyurur musunuz?..” tarzında kadının müsaadesini talep etmek nezaket ve terbiye icabatındandır. Bu sırada erkeğin resmi ve içtimai mevkiiinden uzun uzadıya bahs etmek kadına karşı hürmetsizlik add olunur. Takdimi müteakip her iki tarafın yalnız baş eğmek suretiyle yekdiğerini selamlamaları kâfidir. El sıkmak icap etmez.

Takdim esnasında kadınlara karşı gayr-ı samimi ve celi harekâttan ictinap ederek mütebessim ve memnun ve aynı zamanda mütevazı ve hürmetkâr bulunmak kadının faikiyet-i içtimaisini takdir eden her bir erkek için bir vazifedir.

Bir salonda icra edilen takdim merasimi esnasında ev sahibinden gayrı yani misafir kadınların oturdukları mahalden kalkmaları icap etmez. Fakat hane sahibinin takdim edilen velev ki bir erkek bile olsa kadınlığının fakiyet-i içtimaiyesini nazar-ı dikkate almayarak derhal ayağa kalkması ve takdim edilen erkeği hürmetle karşılaması ve bilhassa musafaha için ne uzatması kaide-i nezaket icabatındandır. Erkekler arasında yapılan takdimde herhalde el sıkmak icap eder.

-(Sokakta Tesadüf ve Takdim)-

Bir kadın veya bir erkek refiki ile bir mahale giderken veya bir yerde gezer iken tesadüf ettiği kadın ve erkek bir tanıdığını yanındaki refikine veya refikini onlara takdim etmek mecburiyetinde değildir. Eğer ahval ve şerait-i müsaiti ve takdim keyfiyeti her iki tarafça memnuniyetle kabul ve telakki olunacağı kanaati mevcud ise resim takdimi ifa etmek nezaket ve kibarlık icabatındandır. Mamafih bu takdimin icra edilmemesi yüzünden her iki taraf sizi muaheze edemez. Böyle bir tesadüf neticesinde yapılan bir takdimi vesile ittihaz ile bir erkeğin bilahare başka bir yerde tesadüfünde o kadına vaktiyle takdim edilmiş olduğundan bahs ile lüzumundan fazla hürmetlerle kendini tanıtmaya kalkışması pek abes bir harekettir. Bu vaziyette bir selam kâfidir.

Bir kadın; misafiri bulunduğu bir kadın veya erkek ile gezer iken tesadüf ettiği ile selamlaştığı erkek veya kadını herhalde refakatında gezdiği zata takdim etmesi icap eder.

Yeni takdim olunan bir kadının elini sıkarken ve baş eğmek suretiyle selamlarken ve görüşürken celi add olunacak her nevi münferrit harekâttan ictinap etmek erkekliğin fazilet ve meziyetlerindendir.

-BİR İZCİNİN NOTLARI-

İzcilikte yiyecek meselesi pek mühimdir. Eğer izciler yürüyüş esnasında sırt çantalarını mütenevi yiyeceklerle doldururlar. Pek az bir zaman sonra taşımak

zahmet ve müşkülatı baş gösterince de ya vakitsiz yemek yemeye yahut yiyeceğin bir kısmını arkadaşlarına vermeye yahut arkadaşlarından gizlice atmaya mecbur kalırlar. Binaen aleyh bir izcinin yola çıkmadan evvel düşüneceği şeylerden biride alacağı yiyeceğim miktarı ile cinsini tayin etmektir. Kahvaltı için porridje tabir olunan sebze ve yulaf çorbası ile az miktarda soğuk et çantada çok yer kaplamaması ve ağır olmaması ve bilhassa gıda cihetiyle kuvvetli olması itibariyle şayan-ı tavsiyedir. Kahvaltıda çay veya bir miktar kakao da bulundurulabilir. Bunlar yükünüzü pek fazla tezayüd etmez. Soğuk etin yerini gerçi yumurta da tutarsa da taşıması, kırılmaktan muhafazası biraz güççedir. Ekser izciler şapkaları içinde bir tek yumurta taşırlar. Fakat ekseriya unuturlar, şapkasını çıkarken düşürür, kırar, arkadaşlarını güldürürler. Yumurta ekmek, tereyağı gibi her köyde tedariki mümkün olan şeylerin taşınması muvaffak değildir. Fakat herhangi bir zaruretle fazla yiyecek taşımak mecburiyeti hâsıl olur ise kırılmaktan başka bir kabahati olmayan yumurtayı daima kokar, akar yiyeceklere tercih ve az bir miktarda samanla paket yapmak suretiyle muhafaza etmelidir.

Öğle yemeklerinde, eğer ateş yakmak ve yemek pişirmek zahmetlerine katlanmak istemez iseniz yanında biraz fazlaca soğuk et veya börek bulundurabilirsiniz. Böreğin yerini peynir ekmek de tutar ise de çantada biraz fazlaca yer işgal eder. Ekser izciler çantalarında meyve reçelleri taşırlar. Kutuları sağlam ve lehimli olmak şartıyla fena değilse de açıldıktan sonra taşınması güçtür. Yürüyüş esnasında ekseriya ufak bir sarsıntıdan açılır ve çantanın içini berbat eder.

Geceyi kırda geçirecek bir gezginin çantasında bulunması en lazım olan şey aynı zamanda kapakları tava tabak gibi kullanılan ve iç içe geçen iki tenceredir. Bunlarla akşam ve öğlen yemekleri için en kuvvetli ve taşınması, tedariği ve pişirilmesi kolay olan soğuk et ile beraber patates kızartılabilir Bir az Frenk arpası veya pirinç ile sütlü aş veya meyve ile komposto da yapılabilir.

Bir İngilizce izcilik risalesinde iki izciye bir günde lazım olan yiyecek lazım olan yiyecek şu suretle tayin edilmektedir. Yarım kilo et (Eğer kızartma yapılmayacak ise daha az), birkaç parça sucuk, bir miktar pirinç çorbası, kırk gram tereyağı peynir, kırk gram şeker ve biraz çay veya kakao veya kahve. İtiyat nispetinde de ekmek.

İzcilikte ekmek meselesi de pek ehemmiyetlidir. Ekmek çantada çok yer işgal eder, bayatlar. Bu sebep ile fazla taşınamaz. Bazı kimseler ekmek az yerler. Bazıları da pek çok. Onun için bir izcinin yevmi muhtaç olduğu ekmek miktarı tayin edilemez. İngiliz izciler (vede) tayin ettikleri biraz esmer fakat pek lezzetli ve kuvvetli olduğu ve günlerce tazeliğini muhafaza ettiği söylenilen bir nevi küçük ekmekleri diğer ekmeklere tercih ediyorlar. Biz henüz bu nevi ekmeklerin suret-i amâlini bilmediğimiz için izcilerimizi okkalar ve ekmek taşıtmaktan ise biraz un taşımayı ve ekmek bizzat yoğurup pişirmeyi tavsiye ederiz. Gelecek nüshamızın bu sütununda bir izcinin fırına muhtaç olmaksızın nasıl ekmek pişireceğini tarif edeceğiz.

Gelecek nüshada bahs edilecek izci ekmeğiyle suret-i tabhına ait resimlerden.

ÇALIŞANLAR NELER YAPAR

Son günlerde cihan tayyareciliğinde görülen terakki ve inkişaf yalnız eldeki makineleri maharetle sevk ve idare ve yeni yeni tayyareler icat ve inşa etmek ile kalmadı. Resimlerimizde görüleceği vechle hava işlerine ait yeryüzünde de pek mühim ve faydalı teşkilat ve tesisat vücuda getirildi.

Yerde talim eden askerlerin harekât ve talim esnasında münferiden ve müctemien gösterdikleri intizama muadil bir sıhhat ve maharetle sevk ve idare edilen tayyarelerin uçuş tertibatını gösteren şu resim çalışkan insanların havaya da hâkim ve istediği gibi harekete kadir olduğunu pek beliğ bir surette ispat etmektedir.

Uçuşlar artık yalnız gündüz değil geceleri de bilamüşkülat yapılmakta ve tayyare istasyon ve karargâhlarında bulundurulan kuvvetli ve seyyar projektörlerle tayyareler çıkış ve inişleri kolaylaştırılmaktadır.

Hava işlerini kolaylaştırmak için yeryüzünde yapılan tesisatın en yeni bir sistemi ahiren Londra ve Paris arasındaki tayyare istasyonlarında işaret mevkilerinde kabul ve tatbike başlanılmıştır. Büyük meydanlarında yapılan çok yükseklerden görülebilecek derecede büyük ve beyaz mebnalara konulan hususi işaretler vasıtasıyla tayyareleri tahavvülatı bildirilmektedir.

- HANIM KIZLARIMIZA EL İŞLERİ -

Hanım Kızlarım

Ufak bir rahatsızlık hayli zamandır beni sizlerle görüşmek şerefinden mahkûm etti. Bilseniz ne kadar sıkıldım, ne kadar üzüldüm. Tamamiyle iade-i afiyet edememekle beraber beni özlediklerini birçok mektuplarla bildiren şefkatli karilerime hem teşekkür ve hem de vaad ettiğim naçiz hizmetime devam etmek üzere zafiyetten, aczden titreyen elime kalemi tekrar aldım.

Kıroşe

Mini minilerim. Bu yazılarımla size yün örgülerden bahsedeceğim. Bu, ders harici zamanlarınızda size faideli ve hoş bir zaman geçirtecektir. İlk nazarda ihtimal ki siz bunların zorluğundan bahs edeceksiniz. Filhakika yavrularım; pek de kolay değildir. Resimlere dikkatli bakarak ve tarifatı okuyarak ve bir parça çalışır ve üzerine düşerseniz pek çabuk öğreneceğinize eminim..

Şimdi o iki numaralı şekillere dikkat ediniz. Gördüğünüz ya?. Pek kolay bir şey. Hadi bakayım bunun cesaret ve azminizle kıroşe iğnenizi alınız. Yün yumağını kucağınıza koyunuz ve biraz sağarak ucunun sağ ve yumağa merbut olan kısmını da sol elinizle tutarak yönü mini mini bir daire, halka gibi [şekil bir] bükünüz. Bu sırada yünün ucunu yaptığınız halkanın arkasından sağ elinizde bulunan kıroşe iğnesi ile sağdan sola ve sol elinizde bulunan kısmını soldan sağa doğru çevirir ve ilmiklerseniz ki [bu sırada] kıroşe iğnesi [şekil iki] de gördüğünüz vaziyette bulunur. Şimdi; hasıl olan bu şekle yünün iki uçlarını aynı zamanda aşağıya ve halkayı yukarıya doğru çekerek ve tarih vechle ilmikleyerek ikinci bir halka daha ilave ederseniz. Yalnız ilmekleri yaparken halkaların yekdiğerlerine müsavi büyüklükte olmasına ve yünleri alttan üste atlatırken yavaş çekmeye çok dikkat etmelidir. Bu başlama tarzı kıroşe işlerinde en kolayı ve en çok kullanılanıdır.

Resimlerde gördüğünüz bütün kıroşe parçaları birbiri üzerine yapılan iki, üç katlı kıroşeler hep bu tarzda başlar ve [şekil -3] de görüldüğü vechle zincir gibi devam eder. Bu zincirler birinci ve ikinci şekilde görüldüğü ve tarif edildiği vechle sol baş ve şehadet parmakları arasında yapılır ve yünün yumağa merbut olan ucu sol elin içinden geçilir. Ve diğer üç parmaklar ile yün tazyik edilir. İşte bu vaziyette

kıroşe iğnesini evvela ilmik arasından geçirir ve sol eldeki yünü kancalayarak alır ve üzerinden atarsınız ki bu hareketle yaptığınız halka iğnenin üzerinde kalır ve aynı hareketi tekrarlayarak işi öğrenirsiniz…

[Mabadı Gelecek Nüshamızda]

[59'uncu Sayfadan Mabat]

tesâdüf etti. Kız Şiroks'un Tatar padişahının beylerinden olduğunu derhal tanıdı. Ve böyle cin ve perilerin taht-ı hükmünde bulunan yerlerde seyahat etmesi etmesi sebebini sordu. Şiroks kızın zekâsını takdir etti. Tatar prensin başına gelen felaketi anlattı ve onu kurtarmaya gittiğini, fakat bu sihirli dağa nasıl çıkılacağını bilmediğini söyledi. Hız bu hevaliyi gayet iyi biliyordu, Dağarcığından bir elma çıkardı ve Şiroks'a verdi. Ve Dismal dağının en yakın yolunu ve dağın tepesine nasıl çıkabileceğini tarif etti. Ve bilhassa Dismal dağının en yüksek noktasında oturan tılsımlı bir dervişten prensi kurtarmak hususunda pek büyük maneviyatlar görebileceğini de ilave etti. Şiroks yine yola çıktı. Nihayet Dismal dağının eteklerinde vasıl oldu. Döndü dolaştı. Fakat kendisini dağın tepesine çıkaracak bir yol bulamadı. Hemen kızın söylediklerini hatırlayarak heybesindeki elmayı daha doğru fırlattı. Derhal mükemmel ve ipekten yapılmış bir merdiven yere düştü. Onun ve fakat yine pek büyük meşakkat ve zahmetlerle dağın tepesine ve vasıl oldu. Tılsım sahibi dervişi de buldu. Bin rica ve minnet ile prensi kurtarmak için dervişim maanevietini temin etti. Derviş Şiroks'a gözlerini kapamasını emretti ve ne yaptıysa yaptı..

Şiroks gözlerini açtığı zaman biraz evvel gördüğü kayalıkların yemyeşil çayırlar ve büyük sayedar ağaçlarla donanmış olduğunu gördü. Tatar prens yanında bir kız ile dalları etrafına sarkmış bir kameriye halini almış bir ağaç altında, tatlı şırıltılarla akan bir suyun kenarında uyuyordu. Prens karşısında babasının en itimat ettiği emektar adamını görünce bütün bütün sevindi. Vakit geçirmeksizin sihirli prens ata bindi ve sevgili Esma'yı kucağına ve Şiroks'u terkisine aldı. Malum düğmeye bastı ve uçarak az bir zamanda memleketine kavuştu… Birkaç zaman evvel yapılan babasının büyük ziyafetini daha büyük ve daha ehemmiyetli bir ziyafet, Tatar prensin Esma ile izdivacı şerefine yapılan şenlik ve ziyafeti takip etti.

HARP DÖNÜŞÜ

Ayşe nine, bu sabah çok erken uyandı. İçinde yıldızsız gecelerin sonsuz siyahlığına benzer derin bir melal vardı. Kalktı, kınalı saçlarını mavi oyalı yemenisiyle bağladı. Sabah namazını kıldıktan sonra bahçeye çıktı. Ümit ve neşe dolu hafif bir rüzgâr esiyor, henüz yeşillenmiş ağaçlar, beyaz çiçekleriyle bu ılık bahar sabahını süslüyorlardı.

Ayşe nine, büyük çınarın altına oturarak bir müddet semanın mübhem derinliklerine daldı. Sonra kuşlarının tatlı cıvıltılarını dinledi.

Bu sabah her şeyde bir renk, bir hayat vardı. Kuşlar gülüyor, bütün bir kış kainata karanlık bulutlar arasından, yaşlı gözlerle bakan güneş; temiz, ruha şifa sunan ışıklarıyla tabiatın bu ezeli bayramına iştirak ediyordu.

Ayşe nine: Bu umumi neşe içinde kendini çok zavallı buldu.. Gönlünün ışıksız mabedindeki büyük elemi yine taştı. Benliğinde işleyen o aziz hasret yarası yine kanadı. Tam beş sene evvel burada, bu çınarın altında Ali'sini kucaklamış, onun hiç yaşarmayan gözlerine bakarak uzun uzun ağlamıştı. Sonra Ali'yi götürdüler. Daha ona bakmaya doyamamış, asil anne son veda busesini koymamıştı ki: Taburdan gelen bir haber Ali'yi onun kolları arasından zorla aldı.. Uzak meçhul ufuklara attı. Ona asker esvabı ne kadar da yaraşmıştı. Daha dün bir çocuk olan Ali, sonraki giydiği esvabın sihriyle birden büyümüş, gürbüzleşmişti.

Ah! Ne olurdu.. Onu biraz daha böyle yeni kıyafetiyle seyr etmeye müsaade edeydiler!...

Ayşe nine; yalnız kalınca kalbimin en derin bir noktası parçalanıyormuş gibi bir sızı hissetti. Bu ayrılık, ona kocasının ölümünden daha ağır gelmişti. Ya bir daha Ali'si, onun babasına çok benzeyen koyu siyah gözlerini göremezse?..

Komşu kadınlar Ayşe nineyi teselli ettiler. Hepsinin de evlatları, babaları askerde idi. Elbet bir gün birer şanlı gazi olarak geleceklerdi. O günden sonra nevmid ve mütevekkil birçok haftalar, aylar geçti. Fakat oğlundan hiçbir haber alamadı. Ayşe nine; artık hayatının bitmeyen karanlık günleri saymaktan usanmıştı. Oğlundan iki senedir hiçbir mektup gelmiyordu. Bir taraftan hasret, bir taraftan merak.. Zavallı

kadıncağızı büsbütün harap ediyordu. Saçları ağarmış, alnı melalin siyah çizgileri ile buruşmuştur.

Onun yavrusu, küskün kalbinin bir tek ışığı Ali'si için ne yüksek emelleri, ne zengin erişilmez hayalleri vardı. Ali'yi bir defa daha görse, onun büyük zafer güneşinin ilahi nuruyla haledar vakur alınını uzun, ibadetkar buselerkle öpse idi. O zaman gözlerini rahatça hayata kapayacak, ulvi bir haz içinde cennetin yeşil günlerinde kendisini bekleyen şehid kocasına kavuşacaktı. Bu çınar "bu ağaçlar" hepsi Ali'yi arıyorlardı. Zaten bu bahçede bir parça Ali'yi hatırlatmayan ne vardı?..

Güneş, iyice yükselmişti. Ayşe nine, kapının şiddetle vurulduğunu duyarak yerinden kalktı. Baktı, postacı idi. Oh.. Nihayet senelerden beri beklediği kapısını çalabilmişti.

Postacı, eline üstü damlalarla dolu bir zarf verdi. Bu, şüphesiz Ali'sinden geliyordu. Fakat elinde duran buruşuk kâğıt, ona hiçbir şey söylemiyordu. Büyük bir heyecanla giyindi ve köy hocasının evine koştu. Hoca efendi kâğıdı büyük gözlükleriyle uzun uzun süzdükten sonra oğlunun terhis olunduğunu üç güne kadar geleceğini söyledi.

Ayşe nine hayatımda hiç bu kadar mesut olduğunu bilmiyordu. Sonsuz bir sevinç içinde eve döndü.. Secdeye kapanarak ağladı.. Ağladı Ulu Tanrı onun kalbinden kopan yanık dualarını kabul etmiş.. Ali'sini ona bağışlamıştı.

Tren etti. Ayşe nine o zaman son vagon penceresinde çok sevgili bir baş gördü. Evet Ali'si, Ali'nin her gece rüyasına giren mert ve yanık çehresi!.. Ayşe nine, sevinç yaşlarıyla boğuluyordu. Tıkanarak oraya yıkıldı. Bütün köy delikanlıları trene koşuşlar. Ayşe kadın baktı.. Oğlu ağalara, arkadaşlarına hep sol eliyle selam veriyordu. Buna çok taaccüp etti. Aynı zamanda zalim bir şüphe damağını tırmaladı.

Ali, trenden indi. Ve.. Anasının- hayatta yegâne şefkat menbaı olan- kucağına atıldı. Ayşe nine derin bir doyamamazlıkla, hasretle kucakladığı bu kıymettar vücudun sağ tarafını bir tahta parçası gibi kas katı buldu. O zaman her şeyi anladın. Artık Ali'sine kavuştu. Fakat.. O.. Kolunu cephede bırakmış öyle dönmüştü.

Ne yazık!.. Ali geldi.. Fakat malul.. Bu Ayşe nineye evvela tesellisiz bir dert, şifasız bir yara oldu. Fakat sonra komşularından bir çocuğun yavrularının dönmediğini gördü. O vakit biraz müteselli oldu.

Ali ise.. Buna hiç müteessir görünmüyor. Hatta güneşsiz bir saadetle mesut annesinin zaman zaman gamlanan sevgili ve şefkat dolu gözlerine sonsuz bir iftiharla kabarık, metin ve mağrur bakıyor.. Sonra ulvi bir feragatle gülümseyerek:

-Ne kahırlanıyorsun anneciğim, diyor. Bir kol.. Yeşil yurttan daha aziz mi?

Kız Muallim Mektebi'nden Melahat Mehdi

-TAŞRA MÜSABAKA CEVAPLARI-

Altıncı nüshamızdaki resim boyama müsabakasında taşra birinciliğini Edirne karilerimizden Ethem Ruhi, ikinciliğini Çankırı'da Hidayet Beyzade Osman Hidayet Beyler, üçüncülüğünü Menemen'de Mütekait Binbaşı Aziz Bey kerimesi Lütfiye Aziz Hanım kazanmışlardır. Hediyeleri gönderilmek üzere sarih adreslerini bekliyoruz.

Resim defteri kazananlar: Trabzon Erkek Muallim Mektebi'nden 448 Şevket, Tarsus Misak-ı Milli Mektebi'nden 131 Mehmet İrfan, Bolvadin Kocatepe İlk Erkek Mektebi'nden 3 Bekir Sami, İzmir'de Reşadiye'de Müstecabizade Sokak'ında 32 Numaralı hanede Ali Saim, Ankara Gazi İlk Erkek Mektebi'nden Şerif Turgut, Tarsus Misk-ı Milli Mektebi'nden 106 Bahattin Fazıl, Bursa'da Selimzade mahallesinde 3 Numaralı hanede Yüzbaşı İsa Efendi mahdumu Ahmet Doğan, Bursa Lisesi'nden Murat Gültekin, Tarsus İmdat Bey mahdumu Hüseyin Adil, İzmir Karşıyaka'dan Behire Fazıl, Konya Aksaray'dan Nazmi Efendizade Osman Zekai, Trabzon Erkek Muallim Mektebi'nden N.N., karilerimizden Abdullah Sami, Kayseri karilerimizden Ahmet Bey kerimesi Nahide Ahmet, Manisa karilerimizden Mahmut Şevket, Konya Orta Mektebi'nden 163 İbrahim Feyzi, Trabzon Muallim Mektebi'nden 447 Hüsnü bey ve hanımlar.

Kelime aramacasında bulunması matlup olan kelime (Geyik) idi. İştirak eden taşra karilerimiz arasında çekilen kurada birinciliği Yozgat'ta eşraftan İzzet Bey kerimesi Şadıman, İkinciliği Gönen İlk Mektebi'nden Nilüfer Kerime hanımlar, üçüncülüğü Alanya İlk Mektebi'nden 17 Süleyman Bey kazanmıştır.

Birer kitap kazananlar: Samsun Ticaret'ten Topçuzade Şükrü Bey hanesinde Amasyalı Ömer Hadi, Giresun Postahane karşısında İlyaszade İlyas Temel, Kayseri'de Saraçlar'da Pastırmacı Bişekarzade Mustafa Safa, Kütahya Avukat Emin Bey delaletiyle Murat Muhiddin, Konya'da Sarayönü İstasyonu'nda Tornacı Hasan Efendi mahdumu Mehmet Bahattin, Soma'da Topçuzade mahdumu Mehmet Şükrü, Bursa Erkek Lisesi'nden 449 M. Gültekin, Ankara Hacı Bayram Duyun-u Umumiye Sokak'ında 13 numaralı hanede Seniye, İzmir Şehit Fethi Bey Mektebi'nden İsmail Nejat, Eskişehir İstasyon Büfe müdüriyeti vasıtasıyla Adil, Zonguldak Aşağı Çarşı'da tüccar Ahmet Hulusi Bey mahdumu Eyüp Sabri, Adana Memleket Hastanesi Mübayie memuru İbdah Azmi, Adana karilerimizden Hüseyin Lütfi, İzmir Şehit Fethi Bey Mektebi'nden Nazım, Ankara Lisesi'nden C.A., Trabzon karilerimizden Ahmet Muhtar, Konya'da tüccar Edhem Efendi kerimesi Fatma Kevser, Adapazar'ı Kız Mektebi'nden mezun Fehime Reşat, İzmir Dumlupınar Mektebi'nden mezun Süleyman Sırrı, Trabzon Muallim Mektebi'nden 447 Hüsnü Ali, İnebolu karilerimizden Sakıp Rıza, Eskişehir Tayyare müfettişliği yazıcılarından N.F, Nazilli karilerimizden Necati Bey kerimesi Nihal Necati, tüccardan Talip Bey mahdumu A. Ahmet Behçet Bey ve hanımlar.

Şiirli bilmeceye iştirak edenler arasında çekilen kurada birinciliği Gelibolu Orta Mektebi'nden 37 Salih Bey, ikinciliği Edremit İlk Mektebi'nden Afet Murat Hanım, üçüncülüğü Uşak karilerimizden Mehmet Emin Bey kazanmıştır.

Kitap kazananlar: Soma İlk Erkek Mektebi'nden mezun Eyüp Çetin Tokat Askeri Lisesi'nden 7672 M. Fahri, Balıkesir Tevfikiye Mektebi'nden 504 Onur, Bafra'da Bedesten'de Trabzonlu Ali, Giresun'da Tüccar Tirebolulu Galip Efendi mahdumu Mehmet Tayyip, Eskişehir'de Bayezıt mebusu Şefik Bey kerimesi Nebile Şefik, Bursa'da Mehmet Karamani Sokak'ında 3 Numaralı hanede M. Kemal, Adana'dan tüfekçi ustası Zekeriya Efendi mahdumu Mehmet Emin, Samsun İstiklal Mektebi'nden A.N, İzmir Dumlupınar Mektebi'nden Hüsnü, Gebze Mektebi'nden 72 Hamit, Mudanya İlk Mektep'ten Saadettin Sadık, Ayvalık İlk Mektep'ten 13 Naime Arif, Lapseki karilerimizden Hüsnü Efendizade A.Salih, Edirne Sultan Selim Mahallesi'nden Necabettin, Büyük Çekmece İlk Mektep'ten 46 Ahmet Rıdvan, Konya Aksaray Orta Mektep'ten 106 Esat, Giresun'da Yüzbaşızade Hasan Fehmi, İzmir Şehit Fehmi Bey Mektebi'nden Nurettin, Silivri İlk Mektep'ten 172 Vahap ve

Ahmet Suphi, Şile karilerimizden Murat Onbaşı, Tokat Askeri Lisesi'nden İhsan, Beypazarı'nda tüccardan Hasan Efendioğlu Fehmi, İnegöl karilerimizden Şakire hanım ve beyler.

Altıncı nüshamızdaki oyuncak müsabakasında altı aylık abone kazanan karilerimiz:

Samsun Kızlarbahçesi'nde 40 Nadire, Ankara'da Hisarkapısı'nda Mektep Sokak'ında 1 Numaralı hanede Şerif Turgut ve Nusret, Rize Orman Fen Memuru Osman Zeki Bey mahdumu Eyüp Sabri Bey, İzmir Dumlupınar Numune Mekteb'i üçüncü sınıf talebesinden 417 Ali Haydar, Gaziantep karilerimizden Burhanettin, Bursa'da Mesihzade Mahallesi 3 Numaralı hanede Yüzbaşı Efendi mahdumu Ahmet Doğan Beyler olup mecmuaları bu nüshadan itibaren gönderilmektedir.

MÜSABAKA VE BİLMECELERİMİZ

1-El İşi: Bulmacamızdaki yel değirmenini tarif vechle yapınız. İştirak edecek İstanbul karilerimiz yaprakları değirmeni idarehanemize getireceklerdir. Taşra karilerimiz değirmeni tarif vechle yapıp bulundukları mektebin el işleri mualimine gösterecek ve alacağı takdirnameyi idarehanemize göndereceklerdir. İştirak eden karilerimize umumiyetle bir kitap hediye edilecektir.

Müsabaka müddeti İstanbul için on, taşra için yirmi gündür.

2- Kelime aramacası: Dört harfli bir kuş ismi bulunuz ki dördüncü, üçüncü ve ikinci harfleri birinci harflerden aynı şekil ve aynı manada iki kelime hâsıl olsun. Bulanlar arasında çekilecek kurada taşra ve İstanbul birilerine ikişer buçuk, ikincilerine ikişer, üçüncülerine birer lira, dördüncüden ellinciye kadar güzel bir kitap hediye edilecektir.

3- Yazı Müsabakası: Cumhuriyetin ilanına tesadüf eden güne aid ihtisasat ve müşahedatınızı yazınız. Birinciye mecmuamızın bir senelik ikinciye altı aylık abonesi hediye edilecek ve eserleri mecmuaya derç olunacaktır. Üçüncü den ellinciye kadar birer kitap hediye edilecektir.

Resim Boyama Müsabakası: Bu resmi kopya ediniz ve yollayınız. İstanbul ve taşra birincilerine birer sulu boya ikincilerine birer kuru boya, üçüncülerine birer perger takımı dördüncülerden ellincilere kadar birer resim defteri hediye edilecektir.

Arz-ı İtizar

Yedinci nüshamızın İstanbul bilmece cevapları ile bazı karilerimizin resimleri esna-yı tabda kazaen düşmüş ve dağılmış olduğundan bunlar bitzarure gelecek nüshaya kalmıştır. Arz-ı itizar ederiz.

EL İŞLERİ

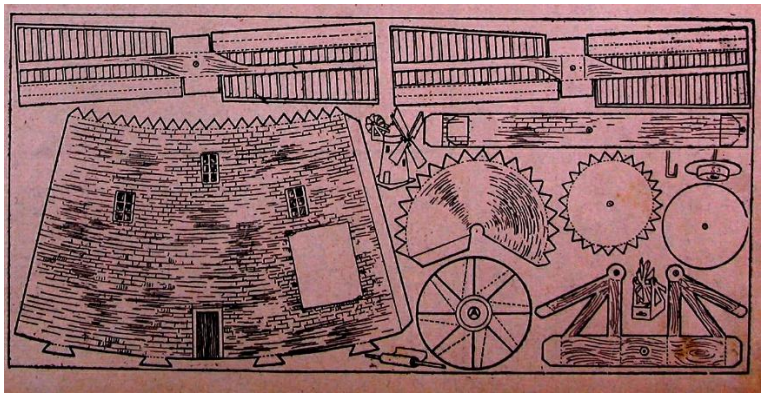
Yel Değirmeni Modeli

Bu resmi evvela ince bir kartona veya mukavvaya yapıştırınız ve parçaları ayrı ayrı ve dikkatle kesiniz. Noktalar ile işaret olunan çizgileri çakı ile hafifçe yani bükülecek kadar çiziniz değirmen kulesinini esas parçasını bükerek yuvarlak bir hale getiriniz ve yapıştırınız.

Yassı bir mantarı da düz dairenin merkezine yapıştırıp her ikisinin tam merkezinden bir parça tel geçiriniz ve resimde görüldüğü vechle teli eğiniz. Bu telin ucunu bir buçuk santim kadar mukavva dairenin üzerinden çıkarınız ve kürenin üzerine tespit ediniz ve bunun üzerine de mahruti şekilde olan parçayı yapıştırdıktan sonra alt taraftaki uçlarını aşağıya doğru bükünüz. İkinci dairenin kenarındaki uçları da esas kulenin üst tarafındaki uçlara yapıştırınız. Ve mantarın ortasındaki teli çeviriniz. Dirsekleri katlayıp yapıştırdıktan sonra müdevver yelkenlerin çakı ile çizilmiş kalın çizgilerini bozunuz ve şekilde görüldüğü vechle rabt ediniz. Müteakiben ve şekilde olduğu gibi bir parça kâğıdı bir örgü tığı ile beraber bükerek yuvarlak bir boru yapınız ve ucunu yapıştırıp tığı çıkarınız ve bu kâğıt boruyu bir buçuk santim kadar keserek müdevver yelkenlerin merkezindeki deliğe geçiriniz.

İnce bir teli de bu borunun içine sokarak uçlarını dirseklerin üzerinde bulunan deliklere takınız ve çıkmaması için uçlarını bükünüz. Büyük yelkenleri üzerindeki noktalı çizgilerden ve küçük müstatilleri de şafta doğru ve diğerine makus olarak katlayınız ve uzunca bir teli bu büyük yelkenlerin ortasındaki delikten geçirdikten sonra telin bir ucunu yelkenler dönerken çıkmayacak surette bükünüz. Diğer ucunu da yine bir kâğıt boru yaparak beraberce şekilde görüldüğü vechle kulenin üst kısmına geçiririz. Mukabil tarafta çıkan telin ucunu da bükmeyi unutmayınız. Artık yel değirmeni meydana gelmiştir. Yalnız kulenin alt kenarındaki uçları makas veya çakı ile düz ve kalın bir mukavva üzerinde bilhesab açılacak deliklere geçirir ve alt taraftan koyuverip ve yapıştırarak kaleyi bir mukavva üzerine tespit edersiniz.

Bunu en güzel işleyecek bir tarzda yapıp getiren İstanbul karilerimiz arasında birinciye ayrıca iki buçuk lira, ikinciye iki lira üçüncüye bir lira vesairlerine güzel bir kitap hediye edilecektir.

Mini Minilerimize Mini Mini Bir Hikâye

Nihayet; maymun, ördek ve kurbağa efendiler adadaki defineyi tedarik ettikleri bir sefineye taşıdılar. Hareket ederken vahşiler muavenetlerinden dolayı birçok teşekkürler ettiler. Birkaç gün geçtikten sonra müthiş bir fırtına zuhur etti. Yelkenler parçalandı. Gemi su almaya başladı. Maymun bağırarak: “Arkadaşlar dedi. Bir sal yapmaktan başka kurtuluş çaresi yok.” Filhakika vaziyet gittikçe fenalaşıyordu. Alelacele bir sal yaptılar ve hazineyi, eşyalarını alarak gemiyi terk ettiler. Az bir zaman sonra gemi gözlerinin önünde battı gitti. Birkaç saat denizin üzerinde ve ümitsiz bir vaziyette çalkandılar. Kurbağa ile ördeğin kederden ağızlarını bıçak açmıyordu. Bereket versin dürbün ile etrafa bakan maymun karaya yaklaşıyoruz diye bağırdı da biraz neşeleri geldi. Halbuki maymunun gördüğü kara

değil mini mini ve kayalık bir ada idi. Hemen hazineleri, eşyalarını adaya çıkarttılar.. Artık bütün ümit geçecek bir vapura kalmıştı.

Mektep Kütüphanelerine Kitap Hediye Edeceğiz

Muhterem karilerimize: Mecmuamız, badema müsabakalarımıza aynı mektepten yirmi beş efendi iştirak eylediği takdirde mektep kütüphanesine her nüsha için ayrı ayrı birer kitap hediye edecektir. Arkadaşlarınızı müsabakalara iştirake ve teşvik ediniz ve bu suretle mekteplerinizde kütüphane tesisine, eğer var ise kitaplarını tezyide çalışınız.

Karilerimizi Tanımak ve Tanıtmak İstiyoruz

Karilerimizi tanımak ve yekdiğerine tanıtmak için muallime ve mektepli hanımlara muallim beyler ve mektepli efendiler resimlerini Çiçek'e derç ve her nüshanın intişarından sonra bu resimlerin klişelerini resim sahiplerine hediye edeceğiz.

9.SAYI

ÇALIŞKAN KARİLERİMİZİN YAZILARI

GURUP

Akşamın pek serin rüzgârı eser
Güneşte görülmez hayattan eser
Bulutlar pembedir, ufuk kırmızı
Semanın bu güzel, parlak yıldızı
Sönerken andırır bir istihzarı
Beni ağlatıyor her inkisarı
Her gurubta mutlak bir hicran vardır
Solan hayatta da bir vicdan vardır
Mesut olanların bahtı lemapaş
Hayatı sönene gurub arkadaş
Gurublar olmasa, gençler solmasa
İftirak bitse de gözler dolmasa
Güzel gurubları sevmiyor gönlüm
Sevmiyorum çünkü hazin bir ölüm..

M. Fehmi

MARMARA'DA BİR PERİ ÂLEMİ -Büyük Şair Halit Fahri Bey'e-

Kamer ziyasını izhar ederken ortalığa….
Erirdi halesi altında ateşin bir nur..
Uzakta Marmara'nın ortasında dalgalanan
Su aks-ı renk kamerden tıpkı bir billur!.

&&&

Bugün deniz yine bir şiir ve aşk diyarı gibi..
Perilerin bu nihayetsiz, ıssız ülkesini
Ziyaret etmeye gelmişti şanlı bir sultan
Bunun için yine şenlik, düğün yapar hakan..

Kamer ziyasının altında halka, halka olan
Güzel perileri seyretti, gaşy olup sultan.
Ve sonra raks için emretti, halka toplandı,
Bütün civarda ilahi şuleler yandı…
O sırma tüllere müstağrak ateşin halka
Hafif hafif dönüyor şimdi başlayıp raksa..
Rübab-ı ceng nağmatıyla mest olan mahmur
Bakışlı taze güzellerde nazlı bir reftar
Çerağların alevinden çıkan ziya bir kar
Kadar temiz ve beyaz tenlerinde seyretti,
İçildi badeler altın piyale devretti.

&&&

Kamer bu meclisi hayretle seyredip sonra
Yavaş yavaş oda mest oldu, yaklaşıp ufka
Tebessüm etti, selamlarla bizim şevke veda
Edip atıldı nihayet o sonsuz afaka..
Rübab sustu ve bir demde dalgalar döndü,
Peri diyarı harap oldu, şemalar söndü

&&&

Şafak sökerken uzaklarda gölge çıktı,
Ufukta şimdi kalan ince bir kızıllıktı

19 Ağustos 26 Darüşşafaka M. Enver

DERE

Ta uzaktan ayrılıp
Köye uğrar geçersin
Bahçeleri sulayıp
Herkese zevk verirsin
Şu karşıki tepenin
Yamacından geçerek
Bize selam getirdin

Köyümüze gelerek
Kenarında ağaçlar
Sıra sıra dizilmiş
Küçük büyük hep dallar
Üzerine gerilmiş
Çayırların içinden
Süzülerek geçersin
Kendine bazı yerden
Bir kol alıp gidersin
Geçen sene darılıp
Sularını çekmiştin
Sonra yine barışıp
Bize neşe vermiştin
Yaşayalım baş başa
Beraberce her sene
Sakın artık darılma
Olur mu güzel "dere"

İstanbul Erkek Muallim Mektebi'nden: Salih Muhittin

-MANZUM MASAL-

"KORKUSUZ HAN"

Bundan yıllarca evvel Horasan şahı Necib
Veziri Süleyman'a demiş: "Muhterem Edib,
Sana emrediyorum. Dikkatle dinle beni
Hemen şimdi git çabuk değiştir elbiseni
Çıkacağız bu gece gizli bir seyahate
Belki maruz kalırız bin bir türlü tehlikeye
Bu uzun bir yolculuk yanına her şeyi al."
Vezir demiş: "Sultanım sen şimdi rahatça kal
Ben her şeyi hazırlar gelirim nezdinize
O vakit muntazırım devletlim emrinize".

Üç gün üç gece sonra bir tepeye varmışlar;
O gece yatmak için birçok yer dolaşmışlar,
Nihayet bir mağara bulmuş vezirle sultan
Girmişler içeriye görmüşler her taraf kan,
Yerde dolu kemikler, her köşede bir iblis,
Boyları yüz arşınmış, yüzleri simsiyah is.
Korkunç gülüşmelerle birden karşılaşmışlar.
Dört ifrit tarafından hemen selamlanmışlar
Korku bilmeyen Necip sevinmiş bunlara pek
Demiş: " Ey Süleyman'ım, bak verdi bize felek
Burada da eğlence gel şunlara bakalım,
Hepsini tutarak diri diri yakalım.
Vezir hayretle bakmış padişahın yüzüne
İnanmamış ilk önce sultanın sözüne
Necib Han kahkahayla gülmüş epeyce zaman
Büsbütün hayretlere düşmüş vezir Süleyman.
"Mutlak çıldırmış hakan: "Demiş kendi kendine;
"Nereden düştük bu ifritlerin eline
Tahlis et bizi Allah bu karanlık maktelden
Senin büyüklüğüne inanmış ezelden."
Korkusuz han anlamış vezirin derdini
Tutmuş onu elinden: Gel gezelim bu ini
Elbet yatacak bir yer buluruz biz burada
Sabah onları tutup yakalım şu ovada
Sen de kurtul korkudan ey muhterem vezirim."
Yarın yok edeceğim demiş buna eminim.
&&&
Gecenin karanlığı mağarayı da sarmış
Şeytanların vücudu pek ziyade kokarmış
Sultan yakmış feneri bakmış her bir tarafa;
Elindeki asayı koymuş taştaki rafa
İşte tam bu esnada taş sarsılmış yerinden,
Padişah hemen kalkmış sırlı delikten

Görmüş bir ip merdiven sarkıtılmış aşağı
Vezirine demiş ki "Ver sendeki kuşağı
Sarayım ellerime merdivenden ineyim
Sende benim arkamdan gel buradan gidelim.
Hemen her ikisi de merdivenden inmişler
Orada gördükleri al atlara binmişler.
Epeyce yol almışlar görmüşler ki bir saray
Her penceresinde sanki varmış da bir ay
Edibi yanıp duruyor nur içinde her biri
Hayretlere düşmüşler padişahla veziri.
Demiş Sultan: "Nedir bu harikalar diyarı ?
Her tarafı parlıyor, gümüşlerden duvarı;
Rüyada böyle bir şey bile görmedim daha"
Büyük vezir Süleyman hayretlerle demiş şaha
Ey ulu padişahım bunlar pek acayip şeyler
Bunların sahipleri galiba olsa devler."
"Ziyani yok vezirim gel bakalım içeri
Böyle şeyler için ben tertip ettim seferi"

&&&

Bakmışlar salondaki bulunan altın fesiyle
O kadar canlı imiş ki padişah şaşmış bile
Gördükleri her eşya birer harika imiş;
Böylece vakitleri pek çabuk gelip geçmiş.
Bir lahza uyumadan sabah gelip çatmıştı
İkisininde karnı pek fazla acıkmıştı
Bir odaya girmişler görmüşler sefere hazır
On beş yirmi cariye kendilerine nazır
Sultan necib oturmuş masanın ta başına
Vezir dahi birleşmiş emsalden şahına
gülerek söyleyerek kahvaltı etmişler
Sonradan uyku için yataklara girmişler…

&&&

Hiç canhıraş bir seda imiş salonda
Şah uyanmış bakmış ki bir taze kız kolunda
Titreyerek ağlıyor ondan meded umuyor.
Sultan bakmış vezire ki evvela an uyuyor
Kıza sormuş: "Sen niçin ağlıyorsun meleğim
kim sana korku verdi. Söyle onu ezeyim."
"Ah güzel delikanlı bak sana anlatayım"
"Odamda otururken gördüm dört büyük şeytan
Pencereden girdiler beni her bir taraftan
Sarmak için koştular, hemen firar eyledim
Sana iltica etti kurtar beni şevketlim."
Sen hiç merak eyleme" demiş bizim hahraman
"Seni kaçırmak için onlara verememem aman"
&&&

Altın kakmalı hançer çıkmış bir an kınından
Her yer kıpkızıl olmuş şeytanların kanından
Birer birer düşerek hemen helak olmuşlar
Pis ruhları şüphesiz cihetimi bulmuşlar.

&&&

Sultan Necib koşarak şuh dilberin yanına
O güzel ellerini götürmüş dudağına,
O lahza kız kalbinde duymuş bir acı sızı;
Anlamış ki ruhunun bu olacak yıldızı

Üsküdar:1926 Kemalettin

NERMİN'İN HİKÂYESİ

-Küçükler İçin-

Nermin, bugün yine çok kederliydi, dudakları bükülmüş, mini mini kaşları çatılmış, gözleri yaşarmış, hemen ağlayacak bir halde bahçede geziniyor, kuyruğuna bir ip bağlayarak döndürdüğü Tekir'i dövmek, ötede bebeklerini dizmekle meşgul kardeşi Fikret'i çimdiklemek, haykırmak istiyordu.

Annesinin böyle bir arzusuna mani olması artık Nermin'i kızdırıyordu. Öyle ya! Bütün gün:

“Gürültü etme kardeşin uyanır”
“Oyuncağını kırma, baban darılır”
“Toprakla oynama, üstün kirlenir”

Sözlerini işitmekten artık bıkıp usanmıştı. Babasının annesinin hele oyunun en tatlı yerinde dadısının elinden tutarak:

“Haydi yavrum, akşam oldu. Artık içeri girelim demesi yok mu? Nermin'in bütün şeytanlarını başına topluyordu.

Fakat -doğrusunu söylemek lazım gelirse- Nermin haksızdı. O kendi kusurlarını görmediği için annesinin daima istediklerine mani olduğunu zannediyordu.

Nermin, çok yaramazdı. Hemen gün geçmezdi ki bir yerden düşmesin, kardeşini dövmesin, lüzumsuz bir şey tutturarak bağıra bağıra saatlerce ağlamasın…

Böyle bir çocuğu siz olsanız sever misiniz? Hâlbuki: Annesi onu çok seviyordu. Onun çok terbiyeli, nazik bir kız olmasını istiyor, kusurlarını tashihe uğraşıyordu.

&&&

Yine bir gün Nermin, sebepsiz yere tepiniyor, hırçınlanıyordu. Ağlayarak pencerenin önüne geldi. Birden bire, karşıki ağaçtan hep birden, tatlı cıvıltılarla uçuşan bir serçe sürüsü gördü. İçini çekerek:

“Ah! Ne olurdu? Ben de bu kuşlar gibi olaydım.. O zaman her istediğimi yapar, beğendiğim yerlerde, dolaşır, gezer, oynardım. Şüphesiz onların -benim gibi - sokağa çıkmalarına, toprakla oynamalarına, kediyi bağırtmaya mani olacak bir anneleri yok. Keşke insan olacağıma mini mini bir serçe olsam..” dedi.

Nermin birdenbire şaşırdı. Beyaz elbisesi siyahlanıyor, kolları tüyleniyor, burnu ağzıyla beraber uzayarak bir gaga şeklini alıyordu. Artık istediği gibi bir kuş mini mini bir serçe olmuştu. Hemen kanatlarını çırparak havalandı, bilmediği yerlerin, sisli ufuuklarına doğru uçtu gitti.

&&&

Aman! Bu ne güzel bir gezinti. Pamuk gibi yumuşak, beyaz bulutların arasından, güneşin yanından geçerek.. Bazen dinlen dinlenmek için bir ağacın rengin çiçeklerle süslü dallarına konmak "Sonra yine uçmak" uçmak uçmak.. Saatlerce durmadan uçmak..

&&&

Nermin sevinç içinde idi. Şimdi, her gece rüyasına giren, billur ırmakları, mai denizleri, tepeleri karlarla örtülü Buca dağları, yeşil çayırları hep yüksekten seyr ediyordu. Ne ala!.. Baban nerede ise gelir." diyecek kimse yoktu. Nermin, akşama kadar hep uçtu, gezdi..

Nihayet yoruldu, karnı çok acıkmıştı. Karşıdan iki erkeğin ötüştüğü büyük bir çınar gördü. O da hemen yanlarına koştu.

-Serçe kardeşler, dedi, benim karnım çok acıktı. Artık yemek yesen nasıl olur? Fakat kuşlar Nermin'in dilinden anlamadılar. Yine hafif cıvıltılarla ötüşmekte, konuşmakta devam ettiler. Nermin şaşırdı. Çünkü o da kuşlarının lisanını bilmiyordu. Oraya, bir dalın üstüne boynunu bükerek oturdu. Derken kuşlar, annelerinin getirdikleri ufacık ot ve saz parçalarını yemeye başladılar.

Nermin bunu görünce büsbütün meraklandı. Demek kendisi de böyle ot, saz yiyecekti öyle mi?

Şimdi evini ağrıyordu. Kim bilir annesi, akşam için ne güzel yemekler, tatlılar hazırlamıştı. Birdenbire hava karardı. Şimşek çakmaya, gök gürlemeye başladı. Küçük serçeler, annelerinin kanatlarına gizlenerek yuvalarına doğru uçtular.. Nermincik, dalın üstünde yapayalnız kaldı.

Yavaş yavaş akşam da oluyor, her taraf gece perisinin siyah kanatları örtüyordu. Düşündü, ne yapacağını, nereye gideceğini bir türlü kestiremiyordu. Baktı uzaktan dışarıya bol ışık fışkıran bir pencere gördü. Karanlıktan korktuğu için hemen oraya uçtu, camın pervazına kondu.

Bir de ne görsün?.. İçerde annesi ile babası, küçük kardeşini okşayarak, onu dizlerinde zıplatarak taşkın bir neşe içinde yemek yemiyorlar mı?

Nermin, içeri girmek, yemek yemek, sonra temiz yatağına uzanıp tatlı tatlı uyumak istiyordu. Artık kuş olduğuna pişman olmuştu.. Çünkü "ne yuvası vardı.. Ne de yiyeceği" Sonra fazla olarak da serçeler onun dilinden anlamıyorlardı. Şimdi hemen insan olmak için içinde sonsuz bir heves vardı. Yağmur bütün şiddetiyle yağıyor, hırçın rüzgâr yumuşak tüylerini uçuruyordu.

Nermin, bu hiç hoşlanmadığı soğuk ve karanlık içinde titriyordu. Küçük kalbi korku ve içinde çarparken başını yıldızsız semaya kaldırdı. Tekrar insan olmak için bu büyük Allah'a yalvarmaktan başka çaresi kalmamıştı.

Fakat.. Ne felaket! Korkunç bir çaylak ölüm kadar siyah kanatlarını açmış, cehennem gibi alevli gözlerini Nermin'e dikmiş, başına doğru iniyordu.

Korkusundan az daha bayılacaktı.. Daha fazla dayanamadı. Mini mini gagasını açarak ağlamaya başladı.

Birdenbire kendini içerde annesinin yanında buldu. Oh! Çok şükür. Artık insan olmuştu. Hıçkırarak annesinin boynuna sarıldı:

-Anneciğim; dedi. Ben bir daha kuş olmak istemem, akıllı bir insan olmayı her şeye tercih ediyorum. Senin sözlerini dinleyeceğim. Kardeşimi hiç üzmeyeceğim, kedinin canını acıtmayacağım..

Hakikaten Nermin, o günden sonra uslandı.. Herkesin sevdiği cici bir çocuk oldu..

Melahat Mehdi

ÇOCUKLUK İNTİBALARI…

Muharriri: "Şato Biryan"

"Kumburg" şatosunun hazin sessizliği, pederimin sükûtu ve gayr-ı munis tabiatı ile ziyadeleşiyordu. Ailesini ve ehibbasını etrafında toplayacağı yerde, onları, büyük binanın uzak köşelerine dağıtmıştı. Yatak odası şark tarafındaki küçük kulede, mesai odası şatonun garp cihetinde idi. Bu mesai odasının eşyası, siyah meşinden üç sandalye ve üzeri evrak-ı resmiye ve parşömenlerle dolu, bir masadan ibaretti. Bir pencere içinde her nevi silahlar görülüyordu. Validemin dairesi, iki küçük kule

arasında, büyük salonun üstünde idi. Odası, büyük satıhlı Venedik aynaları ile tezyin olunmuştu. Hemşirem, validemin dairesine merbut bir odada oturuyordu. Oda hizmetçisi bu odadan daha uzakta, büyük kulede yatıyordu. Ben, küçük kulenin yüksekliğinde, ıssız bir nev hücrede idim. Benim kuleden şatonun muhtelif kısımlarına giden merdivenin nihayetinde pederimin oda hizmetçisi, üstü kubbeli mahzen gibi bir yerde yatıyordu.

Saat sekizde kampana akşam yemeğini haber veriyordu. Yemekten sonra, güzel günlerde, balkonda oturuluyordu. Pederim, çiftesi elinde, gecenin hallile şatonun mazgallarından dışarı uğrayan baykuşların üzerine ateş ediyordu. Validem, hemşirem ve ben, semayı, ormanları güneşin son ziyalarını ilk yıldızlarını seyr ediyorduk. Saat onda içeri giriliyor ve yatılıyordu.

Sonbahar ve kış geceleri başka şekilde geçiyordu. Akşam yemeği bitince validem içini çekerek, alev renginde, pamuklu bir kumaşla yapılmış bir yatağa düşüyordu: Önüne, üzerinde bir mum, tek ayaklı bir masa konuyordu. Ben, hemşiremle beraber ateşin yanına oturuyordum. Hizmetçiler sofrayı kaldırıyorlar ve çekiliyorlardı. O zaman pederim, yatmasına kadar devam eden bir gezintiye başlıyordu. Kıvırcık kastor kumaştan ma'mul bir elbise, daha doğrusu yalnız onun üzerinde gördüğü bir nevi manto, iksa etmişti. Başı, yarı çıplak, dimdik duran beyaz bir takye ile örtülü idi.

Gezinerek şatodan uzaklaştığı zaman, geniş salon yalnız bir mumla hafif tenvir edilmişti. Onun hal karanlıklar içinde yürüdüğü işitiliyordu. Sonra, ziyaya doğru yavaşça avdet ediyor ve beyaz elbisesi, beyaz takyesi, soluk ve uzun çehresiyle bir hayal gibi, karanlık içinde beliriyordu. Hemşirem ve ben, o, salonun öbür ucuna gittiği zaman, alçak sesle birkaç kelime teati ediyorduk. Bize yaklaştığı zaman ikimiz de susuyorduk. Geçerken bize "Neden bahsediyordunuz?" diyordu. Biz, korkuya düçar oluyor, hiç cevap vermiyorduk. O, oda içinde dolaşmasına devam ediyordu. Gecenin mütebaki kısmında kulağa, adımlarının ölçülü gürültüsü, rüzgârın fısıltısı çarpıyordu…

ADAB-I MUAŞERET:

Ziyaret ve Kart Bırakmak

İctimai hayat yaşayan insanlar arasında mütekabilen yapılan ziyaretlerin, kart bırakmanın pek ziyade mühim ve calib-i dikkat olan usul, merasim ve kavaid-i mahsusasını öğrenmek bir an evvel medeni hayata atılan bizler için ihmali gayr-i caiz bir vazife-i içtimaiyedir. Bu bahis o kadar mühimdir ki kadın olsun, erkek olsun bir kimsenin içtimai bilgisinin, mevkiinin derecesi zamanımızda ancak bu usul ve merasime derece-i vukuf ve riayetiyle takdir ve mukayese olunmaktadır. Binaenaley içtimai hayatta ziyaret kartlarının işgal ettiği mevkii ve ifa ettiği vazifeleri öğrendikten sonra biz de istimali pek ziyade ibtizale uğrayan ve adeta posta kartı gibi muhaberede bile kullanılan ve bazen pek lüzumsuz mahallerde bile bırakılan kartlarımızın artık içtimai adap ve kavaidin icap ettirdiği tarzda kullanılması pek ziyade şayan-ı arzudur.

Ziyaret kartlarının son derece sade ve büyüklük itibariyle de herkesin kullandığının aynı olmasına ve temiz ve iyi tab edilmiş bulunmasına bilhassa dikkat ve itina edilmelidir. Ziyaret kartlarında ismin altına unvan veya memuriyet adresi muhtasar bir surette ilave edilebilir. Henüz bir iş sahibi olmayan gençlerin yalnız ismini yazması kâfidir. Kadın kartlarının daima erkek kartlarından küçük olması icap eder.

Medeni bir insanın dikkatle ifasına mecbur olduğu içtimai vazifelerinin en mühimlerinden biri de kart bırakmak ve bana ait usul ve merasimi bilmektir. Kart bırakmak demek; kartınızı bıraktığınız zat hakkında öteden beri beslediğiniz hürmet ve muhabbetin payidar olduğunu ve dostluğunuzun devamı temennisinde bulunduğunuzu işar ve ispat etmek demektir.

İngilizler ziyaret kartlarını ait olduğu yere bizzat kendileri götürüp hizmetçiye vermeyi bir hizmetçi ile göndermeye tercih etmekte ve Fransızlar ise ekseriyetle hizmetçileriyle göndermektedirler ki bu; bir adet ve telakki neticesidir. Biz karilerimize icab-ı hale göre hareketi tavsiye ederiz.

İctimai bir hayat yaşayan her kadın ve erkeğin; kartlarını aldığı ve mukabele mecburiyetinde bulunduğu zevatı ziyaret edeceği veya ziyaret kabul edeceği günleri

tayin ve tanzim etmesi icap eder. Bilhassa herhangi bir sebep ile muvakkat bir müddet için seyahate çıkan veya hanelerini tebdil eden kadın ve erkeğin keyfiyetten bir kart göndermek suretiyle dostlarını haberdar etmesi nezaket icabatındandır. Bütün dostlara aynı zamanda gönderilmesi zorunlu olan bu kartların posta ile irsalinde bir beis yoktur. Fakat seyahatten avdet eden bir kadın ya da erkeğin kartlarını posta ile göndermesi pek ayıptır. Bütün dostları birer birer ziyaret veya kart bırakmak suretiyle avdet keyfiyetini bildirmek lazımdır.

Sayfiyeden veya seyahat ten avdet eden bir hanım da pek samimi görüştüğü ahbaplarını, dostlarını kart bırakmak suretiyle avdetinden haberdar etmek bu suretle onlar hakkındaki hürmet ve muhabbetini tekrar ibraz ve teyit etmek mecburiyet-i içtimaiyesindedir. Bu ihtar üzerine de derhal bu hanımı ziyaret etmek o dostlara düşen bir vazife-i içtimaiyedir. Bu hanım eğer ise kendi kartıyla beraber zevcinin kartını da bırakır. Eğer kart bırakılan hanım da müteehhil ise kartı bırakan hanım zevcinin iki kartını bırakmayı hatırdan çıkarmamalıdır.

Müteehhil bir hanım yeni tanıştığı müteehhil bir hanımı ilk defa ziyarete gittiği zaman herhalde kendi kartıyla beraber zevcinin iki kartını bırakması nezaket ve kavaid-i içtimaiyeye muktazasındandır. Eğer hane sahibi dul bir hanım ise kendi kartıyla beraber zevcinin kartından bir tanesini bırakmak kâfidir. Eğer ziyarete giden hanım dul ise yalnız kendi kartını bırakır. Müteehhil olan hane sahibi hanımın zevcine kart bırakmasına lüzum yoktur.

Müteehhil bir hanımın pek teklifsiz görüştü bir erkeği ziyaretinde kendi kartını bırakması icap etmez yalnız zevcinin kartını bırakmak kâfidir.

Eğer bu ziyaret ilk defa vaki oluyor ise ve zevci refakatinde bulunmuyor ise hanımın bizzat kendi kartını da bırakması icap eder.

Müteehhil bir hanım son derecede teklifsiz görüştüğü müteehhil bir hanımı zevcinin refakatinde olmaksızın ziyaret ettiği zaman aradaki teklifsizliğe istinat ederek kendi kartını bırakmasa da olur. Fakat zevcinin kartını herhalde bırakmak mecburiyetindedir. Eğer hane sahibi hanım dul ise ziyaretçi hanım zevcinin bir kartını bırakır. Bu ziyaret esnasında zevci refakatinde ise zevcinin bir kartı o sırada hazır bulunmayan hane sahibi hanımın zevcine ait olmak üzere bırakılır. Müteehhil bir hanım ziyaretine gittiği müteehhil bir hanımı hanesinde bulamadığı takdirde

refakatinde zevci olmasa bile kendi kartı ile beraber zevkinin iki kartını bırakması terki gayr-ı haiz içtimai adetlerdendir. Eğer bu hanesinde bulunmayan hanımın kızı veya kızları varsa misafir hanım kartının sağ köşesini büküp bırakmak suretiyle bu ziyaretin hanım kızlara daha şümulü bulunduğunu işaret etmiş olur ki bu; pek büyük bir eser-i nezakettir. Bir erkek refakatinde zevcesi olduğu halde kendi tanıdığı bir kadını ziyarete gittiği vakit, hane sahibi hanımın bu ziyaret esnasında bulunmayan zevce için yalnız kendi kartını bırakır. Ayrıca zevcesinin kartını bırakmaya lüzum yoktur.

Genç kızlar valideleri ile beraber bir ziyarette gittikleri vakit yalnız kendi isimlerini taşıyan kartlarını bırakmaları pek ayıptır. Genç kızlar ancak isimlerini validesinin kartına yazabilir. Yahut validesinin ismiyle beraber tab edilmiş kartını kullanabilirler.

Bir genç kız seyahatte veya tahsil için memleketinden uzak bir mahalde bulunduğu sırada validesinin hiç tanımadığı bir kadını ziyaretinde validesinin ismini taşıyan kartını bırakacağı zamanı validesinin ismini bir kalemle çizmesi, bu hususstaki kavaid ve merasime derece-i vukufunu gösterir.

Bir genç kız akrabaları veya ehibası refakatinde bir ziyarete gittiği zaman yanında validesinin ismini taşıyan kartı da olsa kullanmamalı ve ismini refakatinde bulunan hanımın kartına yazmak suretiyle büyüklerine karşı bir nezaket ve hürmet göstermelidir.

Genç kızların suret-i umumiyede ve sair kadınlar gibi bizzat ziyaret ve iade-i ziyaret vesaire gibi içtimai işlerini bizzat idare ve ifa eylemek ehliyet ve haffını iktisap edinceye kadar yalnızım namlarını taşıyan kartları kullanmamaları adap ve kavaid-i muaşerete münafi ve gayr-ı caizdir.

Tabiat Tedkiki

BU NEDİR BİLİNİZ?

Bazı ağaçların körpe dallarında, yeşil çalılar ve fidanların üzerinde bu mevsimde tükürük gibi beyaz köpük yığınları bulunur. Bilmem hiç tesadüf ettiğiniz ve bunların neden hasıl olduğunu merak ettiniz mi?... Ama bazı kimseler bunların

kuğu kuşunun tükürüğü olduğunu söylerler. İnanmayınız. Bu köpükleri pek ufak bir böcek hâsıl eder. Bu böcekler aynı kuşlar gibi yumurtadan hâsıl olmaktadır. Dişi böcekler, pek küçük olan yumurtalarını nebatat üzerine bırakırlar. İşte bu resim bir fidan üzerinde bulunan büyütülmüş yumurtaları göstermektedir.

Böcek, yavruları yumurtadan çıkar çıkmaz incecik hortumlarını körpe ve yeşil fidanlara sokar ve o nebatın üzerini emerek taayyüş eder ve emdiği özleri az bir zaman sonra ufak habbeler şeklinde kusar ve böylece, üzerini kapar.

Bu böcek yavruları şayan-ı hayret bir süratle büyür gerek bu resim ve gerekse aşağıdaki üç resim yavrunun tam bir böcek haline gelinceye kadar gösterdikleri tahavvülatı göstermektedir.

Bu böcek gözle görülmeyecek kadar küçük değildir. Nebatat üzerindeki tükürük yığınlarını yavaşçacık kaldırırsak altında iki veya üç böcek yavrusunun bulunduğunu görebiliriz.

Bu böceğin kanatları pek tuhaftır. Telatin denilen derinin üzerinde bulunan çizgi ve menevişler aynen bu böceğin kanatları üzerinde de mevcuttur.

Bu resim kanatların tamamen neşv ü nema bulmuş halini göstermektedir. Yavru böcek artık uçar ve şayan-ı hayret bir surette sıçrar.

Büyütülen bu resim böceğin hal-i tabiisini göstermektedir. Telatine benzetilen kanatlarının üzerindeki çizgi ve şekiller burada vazihen görülmektedir. Resme dikkatle bakarsanız böceğin bacaklarında gayet keskin ve sivri dikenler görürsünüz. Bu dikenler adeta yay gibi böceği şayan-ı hayret bir surette sıçratmaya yardım ederler. Vücutlar arasındaki nispet nazar-ı dikkate alınmak şartıyla bir insan ile bu böceğin sıçraması mukayese edilecek olur ise böceğin sıçrama kuvveti haiz bulunan bir insanın sıçrayışta bir milin dörtte birini kat edebileceğini hayvanat uleması söylemektedir. Şimdi bu böcek hakkında biz bu kadar malumat verdik. Muhtelif resimlerini gösterdik. Siz de bunun ismini bulunuz, öğreniniz, bize yazınız. İlk yazan on karimize birer lira takdim edeceğiz.

HANIM KIZLARIMIZIN KÖŞESİ

Yavrularım. Geçen nüshadaki resimlerin bir kısmının yanlış konulmuş olduklarını gördüm. Bu nüshada size hem onları tashih ve hem de iki katlı kroşelerden bahsedeceğim.

İki katlı kıroşe işleri – Bu nüshaya doğru olarak konulan (4) numaralı şekil iki katlı bir kıroşe işine aittir. Resme dikkatle bakar ve örgüleri tığınızın ucu ile takip ederseniz iki katlı kıroşelerin tek katlı kıroşe zincirlerinin birleştirilmek suretiyle husule geldiğini pek güzel anlayabilirsiniz. İki katlı kıroşelerin ilmekleri de tamamen (7) numaralı şekilde gösterilen tarzda fakat pek ufak bir fark ile yapılmaktadır. Bu ufak fark pek ehemmiyetsizdir. Yedinci şekilde görülen işte ilmik yapmak için kıroşe iğnesiyle altından kancalanarak alınır. Hâlbuki bu iki katlı kıroşeler de ilmik yapmak için yün üstünden kancalanarak alınır ki pek kolaydır.

-İki katlı ve tek yollu kıroşe işleri-

Bu işe (Rus kıroşesi) de denilmektedir ki pek makbuldür. Bu usul ile örülen yelekler, ceketler, jileler bu sene kadınlarımız arasında geçen seneden ziyade taammüm edecektir. Yünün tersi ve yüzü yoktur. Her iki tarafı da birdir. Beşinci şekilde az çok bir vuzuh ile görülebilen bu işe de yedinci şekilde görülen kıroşe işi gibi başlanır. Yapılması arzu edilen şeye göre birinci sıraya matlup uzunluk verildikten sonra ilavesi icap eden sıralardan aynen geçen nüshamızda mufassalan tarif edilen şekilde devam olunur. Şekil 5.

&&&&&

Ailelerimiz arasında çay ve bir miktar bisküvi veya pasta ve çörek ile kahve altı yapmak adet hükmüne geçmiştir. Ekseriyetle fena yağlarla yapılan ve pek fena kokan bayat bisküvi pastaları hariçten alıp midelerimizi bozmaktan ise az bir masrafla evlerimizde yapmak elbette daha sıhhatli ve iktisadi bir harekettir. Çiçek; badema her nüshasında bisküvi, çörek ve pastaların envaiyle mevsim yemişlerinden yapılan reçel ve tatlıların suret-i imalleri hakkında tecrübelere müstenit malumat verecektir.

Çay İle Yenilecek Çörek

On dirhem hamur mayasını miktar-ı kâfi sütle sulandırınız. Dört yumurta sarısını tedricen süt ve elli dirhem şeker ilave ederek çalkalayınız. Elli dirhem tereyağını bir kupa has una oğalayarak içirdikten sonra sütlü maya ile şekerle yumurtayı ortasına dökünüz ve icap ettikçe süt ilave ederek güzelce yoğurunuz. Bu esnada elli dirhem yıkanmış ve çöpleri ayıklanmış kuş üzümü ile beş dirhem kimyon tohumunu da hamura karıştırınız. Ve biraz daha yoğurduktan sonra kabarmak üzere bir saat kadar bırakınız. Sonra hamurdan ufak parçalar koparark avucunuzun içinde yuvarlayıp parmak kalınlık ve uzunluğunda çörekler yapınız ve bunları bir tepsi ile fırına göndeririz. Pek leziz bir çörek olur.

Badem bisküviti: Elli dirhem tatlı badem, beş dirhem acı badem alınız, kabuklarını sıcak su içinde güzelce çıkarınız bademler biraz kuruduktan sonra çıkarmaktan muhafaza için azar azar yumurta akı ilavesiyle temiz bir havanda döverek hamur haline getiriniz. Dokuz yumurtanın akı ile altı yumurtanın sarısına yirmi dirhem elenmiş baklavalık un ve yüz dirhem toz şekerini tedricen katarak köpürünceye kadar çalkalayınız ve bilahare badem ezmesini de ilave ve bir kaşık ile beş dakika kadar karıştırınız bu suluca bir hamur halini alır. Bu hamuru yağ konulan ince ve parlak kâğıtlardan arzu ettiğiniz şekil ve cesamette de yapılacak kalıplar içine döker ve fırına gönderirsiniz.

Zencefilli Elma Tatlısı: Elmayı güzelce yıkayıp temizledikten sonra dilim kesiniz ve çekirdeklerini çıkarınız. Bir şekeri ve şurup haline gelinceye kadar kaynatınız, elmaları on dirhem en ufak ufak kesilmiş, zencefil ve bir miktar kuru karanfil ile beraber kaynayan şekerli suya atınız. Mümkün olduğu kadar az karıştırınız ve fakat daima üzerinde biriken köpükleri alınız. Elmalar sararınca ateşten indiriniz ve soğuduktan sonra elma parçalarının üzerlerine biraz kuru karanfil tanesi sokunuz. Elmalar kaynarken dağılmaması için alırken hep bir renk ve cinste ve biraz da sertçe olmalarına dikkat etmek lazımdır.

Elma Reçeli - İki kupa elmayı güzelce yıkadıktan sonra kabuklarını soyunuz, dilim dilim kesiniz. Kabukları soyulmuş limonu bir kap içinde iyice eziniz çekirdeklerini ayıklayınız. On dirhem ufak ufak kesilmiş zencefil ile bir miktar kuru karanfili de limonların içine atınız. İki kupa şekeri kıvamına gelinceye kadar kaynattıktan sonra elmaları ve limonlu zencefil ve karanfil ilave ediniz. Katiyen su

koymayınız. Tencerenin altındaki ateşin bir kısmını çekiniz. Bir saat böylece kaynattıktan sonra bir fincan kadar çiçek suyunu döküp ateşten indiriniz. Tencerenin kapağını kapayarak bir müddet böyle bırakınız. Pek güzel bir reçel yapmış olursunuz.

BEDENİ TERBİYE HAREKETLERİ

Eminim; kız, erkek bütün gençler vücutlarının neşv ü nemasını güzelleşmesini, kuvvetlenmesini isterler. Değil mi?... Fakat vücut sade ve ,atıl bir yaşayış ile, yalnız kuvvetli gıdalarla büyümez, kuvvetlenmez. Hepiniz bilirsiniz ki sulanmayan, bakılmayan nebatat kurur, çürür? İşlemeyen yağlanmayan bir makine bozulur, durur; vücut da tıpkı böyledir. Vücudun neşv ü neması, kuvvetlenip güzelleşmesi için kuvvetli gıda, temiz hava kadar bedeni hareketler de lazımdır. Suyun bir çiçek veya fidanın süratle büyümesine hizmet ettiği gibi birtakım hareketlerle kanın vücudun bütün aksamında süratle dolaşmasını temin etmek de vücudun büyümesine hizmet eder. Bir genç ne kadar zayıf ve kuvvetsiz olursa olsun her gün ancak 10 dakika kadar bedeni hareketleri yapmakla kendini güçlü kuvvetli gençler sırasında koyabilir. Beden hareketleri her sabah yataktan kalkar kalkmaz ve akşamları yatmadan evvel hafif çamaşırıyla açık havadar bir yerde veya açık bir pencere karşısında oda içinde yapılır.

Sıhhatini seven, vücudunun sağlam olmasını isteyen her kız ve erkek genç sabahleyin yatağından kalkar kalkmaz başını, yüzünü, boynunu avuç ve parmaklarıyla birkaç defa ovmalı ve yüzünü gözünü ağzını ve burnunu yıkadıktan, saçlarını da taradıktan sonra bir bardak soğuk su içmeli ve atide gösterilen harekâtı yavaş yavaş yapmalıdır. Hareketleri başlatmak için nasıl vazife alınacağını ve iyi vaziyet ile fena vaziyet ve hareket aralarındaki farkı birinci resimlerimiz pek güzel anlatmaktadır.

Birinci Hareket – Ayakta dik durunuz, kollarınızı gererek ve el üzerleri birbirlerine yapışacak ve dirsekler harice müteveccih bulunacak surette bükerek ileriye doğru uzatınız ve bu vaziyette yavaş yavaş eğiliniz. Bu sırada içinizdeki havayı ağzınızdan dışarı veriniz ve yavaş yavaş kalkınız.

Eski vaziyetinizde yavaş yavaş kollarınızı yukarı kaldırınız ve muktedir olduğunuz kadar vücudunuzla beraber geriye eğiniz. Bu esnada, taze havayı

burnunuzdan içeri çekiniz. Kollarınızı tedricen aşağı indirerek içinizdeki havayı dışarı veriniz. Omuzları, göğsü, kalbi ve ciğerleri inkişaf ettiren bu hareketleri on iki defa yapınız. Şekil – 3.

İkinci Hareket – Ayakta dik durunuz. Kollarınızı parmaklarımız da dâhil olduğu halde gergin ve sertçe gererek ileriye doğru uzatınız. Ayaklarınızı yerinden oynatmaksızın vücudunuzun yukarı kısmını afaki vaziyette bulunan kollarınızla beraber mümkün olduğu kadar sağa çeviriniz ve tarif edilen vechle nefes alıp veriniz. Biraz tevakkuftan sonra aynı hareketi sola doğru yapınız. Bu dâhili azayı ve bilhassa mideyi, karaciğeri, bağırsakları tahrik ve vazifelerini teshil ve damar ve adaleleri takviye eden bu hareketleri de on iki defa tekrar ediniz. Şekil – (4).

Bu hareketlerde nefes alıp vermeyi bilhassa tanzim etmeli ve sağa dönerken havayı burnundan almalı ve sağa dönerken ağızdan verilmelidir.

Üçüncü Hareket – Ayakta dik durunuz. Kollarınızı ve muktedir olduğunuz kadar yukarı kaldırınız ve parmaklarınızı birbirine geçiriniz. Geriye doğru eğiliniz. Kollarınızı; vücudun etrafında bir daire resmeder gibi vücudunuzun kalçadan yukarı olan kısmı ile beraber çeviriniz. Bu hareketi sağa, sola, ileriye, geriye doğru altışar defa tekrar ediniz. Şekil – 5.

Bu hareketler bel adalelerini kuvvetlendirir ve midenin vazifesini kolaylaştırır.

Dördüncü Hareket – Ayakta dik ve kuvvetli durunuz. Kollarınızı başınızın arkasına götürüp, parmaklarınızı birbirine geçiriniz. Vücudu geriye doğru muktedir olduğunuz kadar büküp gökyüzüne bakınız. Bu vaziyette, havayı içeri çekiniz ve derhal kollarınızı imkân derecesinde yukarı kaldırıp havayı dışarıya veriniz. Şekil (7) Yavaş yavaş ellerinizi ayağınıza temas edinceye kadar dizlerinizi gererek ve belinizi içeri doğru çökerterek öne ve arkaya doğru eğilip kalkınız. Bu hareketleri de on iki defa tekrar ediniz. Eğildikçe havayı veriniz. Doğruldukça alınız.

Beşinci Hareket – Ayakta dik durunuz. Ellerinizi parmaklarınızın ucu temas etmek üzere omuz başlarınıza koyunuz ve kollarınızı gererek iki tarafa uzatıp geri çekiniz. Aynı hareketi yukarı, ileri, aşağıya doğru tekrar ediniz. Ve kolları uzatırken havayı dışarı veriniz ve geri çekerken alınız. Bu hareketi müteakip ellerinizi kalçalarınız koyunuz. Vücudunuzun bütün kuvvetini ayak parmaklarınız üzerinde

vererek biraz kalkınız ve tedricen dizlerinizi bükerek çömeliniz. Bu esnada topuklarınızı yere dokundurmamaya gayret ediniz. Tekrar yavaş yavaş yukarı kalkınız. Çömelirken havayı dışarı vermeye ve kalkarken de içeri almaya dikkat ediniz. Bu hareketleri de on iki defa tekrar ediniz.

İşte bu kadar. Vakıa ilk günler biraz zahmet çekersiniz. Fakat katlanmalı ve sebat edilmelidir. Bu harekete devam ile on gün zarfında vücudunuzun kuvvetlendiğini pek güzel anlayacaksınız ve şimdiye kadar esasen bildiğiniz bu harekâtı yapmadığınızdan dolayı kendinizi muahhize edeceksiniz.

İZCİNİN NOTLARI

Bir izci için en ameli usul geçen nüshamızdaki resimde görüldüğü gibi ekmeği, arkasına bir taş veya değnek konularak ateş karşısında dik bir vaziyete getirilen tava içinde pişirmektir. Tava bulunmadığı takdirde bir tabak, ince bir teneke parçası veyahut yassı bir taş da bu işi görebilir. Vaktiyle İngilizce bir izcilik kitabından tertip ve usul tarzını !!!öğrendiğim ve defaatle yaparak arkadaşlarımla lezzetle yediğimiz bir ekmeği genç izcilerimize bilhassa tavsiye edeceğim.

İki kilo has un, bir ufak parça ekmek mayası, sekiz çay kaşığı tuz ve miktar-ı kâfi ılık su… Bu tertipten orta büyüklükte üç somun yapılabilir. Un biraz ateşte ısıtılmış bir tava içine konulup ortası açılır.. Maya, şeker ve ılık su ile tuzu konulur. Güzelce yoğrulduktan sonra hamurun üzeri örtülerek bir tarafa bırakılır. Bu müddet zarfında hamur kabarır. Biraz sonra tekrar yoğrulduktan sonra somunlara taksim edilir ve bir müddet daha bu haliyle bırakılır. Bulunduğunuz kamp veya köyde fırın yoksa yukarda tarif edildiği vechle tava içinde ve ateş karşısında pişirilir. Yalnız ateşin pek şiddetli olmamasına dikkat etmelidir.

&&&&&

İzcilikte süratle ateş yakmak da oldukça meleke ve tecrübeye ihtiyaç gösteren bir iştir. Muhtelif sebepler dolayısıyla her vakit kolaycacık ateş yakıvermek mümkün olamaz. Mamafih tecrübeli izciler bunun da kolayını bulmuşlar. Bir konserve tenekesinin etrafında ve kapak yerinde birkaç delik açılır. Resimde görüldüğü vechle bu delik teneke toprağın üzerine konulur ve üzerine ve etrafına yakılacak kömür veya odun yığıldıktan sonra öbür tarafından ateş verilir. Bu yığının tam merkezinde

bulunan delik konserve tenekesi bulunduğu mahalde kuvvetli bir hava cereyanı husule getirir ve bu suretle ateşin pek çabuk yanmasını temin eder. Bu; pek basit olmakla beraber süratle ateş yakmak için en güzel bir usuldür.

&&&&&

İzcilik ve talimleri arasında dikkat tecrübeleri pek mühim bir mevki işgal eder. İyi bir izci tesadüf ettiği bir manzarayı bütün ve hatta en ufak teferruatına varıncaya kadar bile fotoğraf objektifi gibi zapt ve hafızasına nakşedebilmek kudretini haiz olmalıdır. Sebatkâr ve çalışkan ve bilhassa izciliğe heveskâr gençler için bu hiç de zor bir şey değildir. Ufak talim ve dikkat-i tecrübelerinde peyda etmek isteyen genç izciler evvela münferit meseleleri tespit etmekle işe başlamalıdır. Mesela: Tramvay ve şimendiferle giderken seyahat arkadaşlarını ayrı ayrı tetkik etmek ve onların çehreleri, elbiseleri, lakırdı söylemeleri, duru hareketleri itibariyle vaziyet-i maliyelerini, meslek ve ahlaklarını, ahval-i umumiyelerini nispiyet ve tahmine çalışmak bir izci için pek eğlenceli bir dikkat tecrübe ve talimi olur. Bu talim tedricen yolda tesadüf edilen ve uzun uzadıya tetkikine imkân olmayan eşhasa da teşmil olunmak suretiyle kazanılan meleke ve tezyit olunabilir.

Bu hususta şayan-ı hayret bir ye sahip olduğunu bildiğimiz tecrübeli bir izci arkadaşımız şaikayı taşıyan zatın ahlak ve etvarı hakkında tahmini olarak bir fikir hâsıl edebileceğini söylemektedir. Ehemmiyete binaen aynen naklediyorum. "Mesela: Şapkasını biraz yan tarafa giyen zatın iyi tabiatlı bir insan; şapkasını çok yana yıkan bir kimsenin çok müreffet bir kabadayılık iddiasında bulunan bir adam; şapkasını geriye doğru giyen kimsenin fena ve borç ödemeyi sevmez bir adam; tam başı üzerinde ve düzgün kimsenin de namuslu ve fakat biraz sıkıntılı bir adam olduğuna hükmedilebilir. Şapka gibi yürüyüş delaletiyle de bazı hükümler verilebilir.

Ez-cümle kısa adımlarla yürüyen ve yürürken kollarını gayr-ı muntazam surette sallayan kimselerin telaşçı ve yaygaracı ve biraz da çapkınca bir insan, açık adam ile ve fakat biraz ihtiraz ile yürüyen ve sık sık arkasına ve etrafına bakınan kimsenin son derece asabi bir insan, yavaş yavaş ve sallanarak yürüyen bir kimsenin işsiz ve boşta gezen bir insan, sakin ve mülayim ve fakat seri adımlarla giden bir kimsenin basiretli ve iş sahibi bir insan olduğuna hükmedilebilir."

[67'nci Sayfadan Mabad]

Şatonun büyük saati onu çalıyordu; pederim tevakkuf ediyor, saatin çalması adımlarını durdurmuşa benziyordu. Saatini çıkarıyor, kuruyor, büyük mumlu bir amdan alıyor ve şark tarafındaki küçük kuleye merbut yatak odasına doğru ilerliyordu. Hemşiremle ben, o geçerken, önüne duruyor, ona rahat ve uykulu bir gece temenni ederek, onu kucaklıyorduk. Cevap vermeden bize, kuru ve çukur yanağını uzatıyor, yoluna devam ediyor, kulenin nihayetine doğru çekiliyordu. Arkasından kapanan kapıların gürültüsünü işitiyorduk.

Pederim gittikten sonra oda hizmetçisini çağırıyor, annemi ve hemşiremi odalarına yolluyordum. Yatmadan evvel bana, yatakların altına, ocakların içine, kapıların arkasına baktırıyorlar, merdivenleri, yakın koridorları muayene ettiriyorlardı. Şatonun bütün hurafeleri… Hırsızlar, hayaller… Zihinlerine geliyordu. Birçok adamlar, "Kumburg" kontlarından üç asır evvel vefat etmiş, tahta bacaklı birisinin, bazı tarihlerde, göründüğüne ve ona küçük kulenin merdiveninde tesadüf edildiğine kanaat hâsıl etmişlerdi. Tahta bacaklı, bazen bir kedi ile dolaşıyordu.

Bu rivayetler validemi ve hemşiremi her zaman yatacakları zaman işgal ediyordu. Korkudan ölecek gibi yatağa yatıyorlardı. Ben, kulemin üstüne çekiliyordum. Aşçı kadın odasına giriyordu. Hizmetçiler üstü kubbeli mahzenlerine iniyorlardı…

Tercüme eden: Burhanettin

EĞLENCELİ VE FAYDALI ŞEYLER

Evinizde Lavanta Yapmak İster Misiniz?

Acaba olur mu diye düşünmeyiniz. Bir ufak cam kavanoz, bir cam huni bir parça da sünger alınız. Süngeri resimde görüldüğü gibi bir sicime bağlayınız. Sicimin diğer ucunu huninin borusundan dışarı çıkarıp bir kibrit çöpüne raptediniz. Kokusunu almak istediğiniz çiçeğin varaklarını kavanoza koyunuz. Süngeri durduğu yerde damlayacak derecede en iyi cinsinden zeytinyağı ile yağlanladıktan sonra huniyi kavanozun üzerine kapayınız. Sekiz, on saat sonra açınız, süngeri yavaşçacık sıkarak kokulu damlaları bir esans şişesine alınız. Bu basit usul ile elde edilen kokunun bir

damlası bir mendili uzun müddet kokutmaya kifayet edecek derecede kuvvetli ve devamlı olacaktır. Herhalde tecrübe ediniz ve muvaffakiyetinizi bize bildiriniz.

&&&&&

Bir Damla Mürekkep ile Binlerce Kelime Yazan Kalem

Teneke veya alüminyum gibi yumuşak bir madenden düz bir parçayı birinci resimde gördüğünüz şekilde kesiniz. Bu parçayı ikinci resimde olduğu gibi bükünüz. Buna üçüncü resimde vazihen görüldüğü vechle istediğiniz bir kalem ucu takınız. Hâsıl olan mürekkepli kalemlerin uç tarafına benzeyen parçayı bir kalem sapına geçiriniz. İşte size bir nev kalem ki bunu bir defa hokkaya batırmakla binlerce kelime yazabilirsiniz. Bu kalemi tarif vechle yapıp en evvel idarehanemize getiren veya gönderen bir İstanbul ve bir taşra karimize en iyi cinsinden birer mürekkepli kalem hediye edeceğiz.

Domates Mürekkep Lekelerini Çıkarır

Yazı yazarken dalgınlıkla elbisenize, oturduğumuz kanepe veya mindere mürekkep döker veya damlatırsanız bademe hiç telaş etmeyiniz. Derhal bir domates kesiniz, lekelenen yeri domatesin içi ile oğarak siliniz ve su ile yıkayınız. Lekenin çıktığını hayretle görürsünüz. Eğer lekeler eskiyse bunu iki veya üç defa tekrar ediniz.

Acı Su ile Sabun Köpürmez mi?

Ekser yazlık ve köylük mahallerde tatlı su bulunmaz. Acı su ile sabun köpürmediği için hanım kızlarımız yıkanan çamaşırlar dalak gibi oldu diye üzülürler. Halbûki üzülmeye hiç lüzum yok. İpekli veya ince bir kumaştan el büyüklüğünde bir kâse yapınız. Bu kâseyi yulaf unu ile doldurup ağzını diktikten sonra içinde acı su bulunan köpük veya tenekenin içine atınız. Bu su ile sabunun tatlı su gibi köpürdüğünü hayretle görürsünüz.

GÜL PERİSİ

Gülü; bülbülü bol, yemyeşil büyük bir bahçede günahsız bir kızın dudağına benzeyen latif goncalar, utangaç bir kadın yanağı kadar kırmızı ve olgun güllerle

donanmış bir gül ağacı vardı. Hayat artıran kokular içinde çırpına çırpına, şakıyarak, güllere karşı aşk neşideleri okuyan bülbüllerin hiç eksik olmadığı bu ağaçtaki güllerden birinde, en güzel ve en katmerlisinde mini minicik bir peri oturuyordu. Kimsenin göremeyeceği kadar küçük ve bir çocuk kadar güzel, narin olan bu perinin iki kanadı vardı.

Bilseniz… Bu güzel perinin yumuşak gül varakları arasındaki mini mini odacıkları ne güzel kokardı. Bu odacıkların duvarları ne kadar şeffaf, ne kadar parlaktı.

Güzel peri güneşin tatlı sıcağı altında çiçekten çiçeğe uçarak, renk renk kelebeklerin yaldızlı kanatları üzerinde oynayarak ne şen, ne eğlenceli günler geçirirdi. Gün biter, güneş batar, ortalık kararır o hala gezer, oynardı. Gecenin serin rüzgârı, yağan çiyler, nazik, zayıf vücudunu üşütünce aklı başına gelir, koşa koşa gider henüz güneşin tatlı hararetlerini esrarlı derinliklerinde taşıyan büyük, gülünün sıcak kıvrımlarına sokulur ve tatlı tatlı uyuklardı.

Ekser gecelerinde; bahçenin bir köşesindeki kırmızı boyalı eski kameriyenin koyu yeşil yosunlu direklerine sarılan büyük ve azametli bir hanımelinin gölgeli yaprakları arasında zümrüt ve necef ile müzeyyen birer küpe gibi ışıldayan çiçeklerinden birine girer ve sabaha kadar güzel kokular içinde mışıl mışıl uyurdu.

Gül perisi bir gece ay ışığında yine bir hanımelinin içinde uyuyordu. Ufak bir patırtı onu birdenbire uyandırdı. Şaşkın şaşkın etrafına bakınırken genç, gürbüz, yakışıklı bir delikanlı ile ondan daha güzel ve sevimli bir kızcağızın kameriyenin içinde; birbirlerine sokularak oturduklarını gördü. Bu gençler birbirlerini bir çocuğun anasını babasını sevdiğinden daha çok, daha saf bir muhabbetle seviyorlardı.

Delikanlı nemli gözlerini güzel kızın hüzünlü yüzüne çevirmiş, ağlar gibi:

– Güzelim diyordu. “Ölünceye kadar birbirimizi unutmayacağız. Değil mi?... Ne yapayım kardeşim bizim saadet ve bahtiyarlığımızı istemiyor. Beni bu dağların arkasına, nihayetsiz mavi denizlerin ortasına göndermek istiyor, seni ulu tanrıma emanet ediyorum, güzel sevgilim… Nasıl beni yine sevecek ve benim muhabbetimin hatıralarını inci kadar saf kalbinin bir köşesinde saklayacaksın değil mi?...”

Genç, güzel kız ağlıyor, delikanlıyı bütün saffiyet ve muhabbetiyle temin ediyordu. Ayağa kalktılar. Artık ayrılıyorlardı. Kız elinde tuttuğu ve gözyaşlarıyla ıslattığı günü goncasını öptü ve delikanlıya uzattı. Güzel kız goncayı öyle bir istekli öptü ki busenin hararetinden gonca derhal açıldı. Bu hal gül perisinin teessür ve merakını mucip oldu. Derhal sıçrayarak güzel kızın delikanlıya uzattığı gülün narin kıvrımları arasına gizlendi. Delikanlı gülü göğsüne taktı. Gül perisi artık bu mahzun gençlerin bütün sözlerini işitiyordu. Bilseniz birbirlerine neler söylediler neler?

Sevdiğinden ayrılan boynu bükük, delikanlının yaralı kalbi öyle bir şiddetli çarpıyordu ki… Göğsündeki gül titriyor, mini mini peri de düşmandan korkarak gülün varakları arasına siniyor, büzülüyordu. Nihayet pek acıklı ve yakıcı bir vedadan sonra ayrıldılar. Delikanlı kendini kaybetmiş gecenin esrarlı karanlıkları içinden acı gözyaşları dökerek bir hayli yürüdükten sonra latif bir kurulukta durmuştu. Beyaz papatyalar döşenmiş bir yeşilliğin üstüne kendini attı. Hüngür hüngür ağlıyordu. Göğsündeki gülü çıkardı yüzüne gözüne sürdükten sonra öyle bir iştiyak ve tahassür ile öptü ki az daha mini mini gül perisi delikanlının dudakları arasında ezilecekti.

Bu sırada ağaçların arasından korkunç tavırlı bir adam göründü. Bir tilki kadar çekinerek ve ayaklarının uçlarına basarak delikanlının arka tarafından ilerliyordu. Bu korkunç ve yüzü kadar kalbi ve arzusu da kötü ve çirkin olan adam bu delikanlının biraz evvel ayrıldığı genç ve dilber kızın kardeşiydi. Elindeki gülü ağlaya ağlaya öpmekle meşgul olan delikanlıya yaklaşan bu adam cebinden büyük bir çakı çıkardı. Birden delikanlının üzerine atılarak çakıyı ve bütün kuvveti ile kalbi üzerine sapladı. Ve başını eğdi, ayırdı. Oracıkta, bir limon ağacının dibine alelacele bir çukur kazdı ve delikanlının cesedini gömdü... Ve nemli toprakların üzerine de ayaklarıyla sürüyerek topladığı kuru yapraklarla örttü. Bu menfur cinayeti hiçbir kimsenin görmediği emniyet ve kanaatiyle evine avdet etmek üzere yola çıktı. Halbuki bu fena adam yanılıyordu. Toprakları kazarken limon ağacından düşen kuru bir yaprak saçlarına ilişmiş kalmıştı. Gül perisi bu kanlı iş görülürken bir takrip gülün üzerinden sıçramış ve bu kanlı şeririn saçına ilişen kuru limon yaprağının bir kenarına tutunmuştu. Bu fena adam ancak sabaha karşı evine gelebildi. Şapkasını başından çıkardı, doğru hemşiresinin yattığı odaya girdi. Güzel kızcağız her şeyden bihaber yatağında uyuyor ve rüyasında pek sevdiği delikanlıyı görüyordu.

Katil adam uyuyan hemşiresinin üzerine eğildi ve şeytani bir tebessüm ile başını sallayarak kızcağızın yüzüne baktı. İşte bu sırada saçlarının arasındaki kuru limon yaprağı üzerindeki gül perisi ile beraber yatağın içine düştü. Bunu bu alçak adam görmemiş, biraz uyumak ihtiyacıyla odasına çekilmişti. Gül perisi artık duramıyordu. Yavaş yavaş sürünerek güzel kızın kulağına girdi. Sevdiği delikanlının biraderi tarafından nasıl öldürüldüğünü, limon ağacının altına nasıl gömüldüğünü, zalim kardeşini şapkası içinde, saçları arasında, kuru bir limon yaprağını üzerine nasıl geldiğini ve yatağına nasıl düştüğünü birer birer söyledi. Güzel kız bir perisinin bütün söylediklerini ayniler rüyasında gördü. Limon yaprağını filhakika yatağında buldu. Fakat bu büyük ve acıklı derdimi kimselere açmaya cesaret edemedi. Ağladı… Ağladı...

Gül perisi ise açık pencereden uçup güzel gülüne kavuşabilirdi. Fakat gitmedi mebus ve dertli kızcağızı yapayalnız bırakıp gitmeyi muvaffak bulmadı. Pencerenin önünde bulunan küçük bir gülfidanının biricik goncasına sıçradı.

Gece olmuş ve her taraf karalara bürünmüştü. Güzel kız kimseye söylemeksizin evinden çıktı rüyasında gördüğü ormana gitti. Limon ağacı altında sevdiği delikanlının gömüldüğü yeni buldu. Yeni kazılan toprağın üzerine yığılmış kuru yaprakları kaldırdı, cesedi buluncaya kadar toprağı narin elleriyle kazdı. Delikanlının cansız cesedi karşısında ağladı, ağladı. Kesik başını kaldırdı kanlı ve sararmış yüzünü, soğuk dudaklarını, kapanmış gözlerini, güzel saçlarını, gözyaşlarıyla yıkadı. Öptü… Öptü… Ve saçlarından bir lülesini kesti ve itina ile koynuna sakladı. Cesedi tekrar gömdü. O sırada gözüne ilişen bir yasemin ağacından bir dal koparark evine döndü. Gül perisi bu defada yasemin dalına konmuş ve dertli kızı yalnız bırakmamıştı. Güzel kız eve gelince bulduğu büyük bir saksıya toprak koyduktan sonra beraberinde getirdiği yasemin dalını dikti. İlk su yerine toprağı gözyaşlarıyla suladı.

Gül perisi bu acıklı manzara karşısında artık daha ziyade duramadı. Ulu Tanrı'dan kızcağıza sabırlar ihsan etmesini yalvararak istedi, ayrıldı.

Fakat gül perisi, her sabah erkenden geliyor yasemin saksısı önünde ağlayan kızcağızı ziyaret ediyordu. Ne garip ki; kız günden güne sararıp solarken tuzlu gözyaşlarıyla sulanan yasemin fidanı gittikçe güzelleşiyor taze filizler, goncalar

peyda ediyordu. Zalim adam kardeşinin bu haline uzaktan bakıyor, gülüyor. Fakat yasemin saksının başında ne için ağladığının hakiki sebebini bittabi bilmiyordu.

Günden güne solup eriyen kızcağız bir gün yine çiçeği karşısında ağlarken uyuya kalmıştı. Gül perisi hemen sıçradı ve yine kızcağızın kulağına girdi… Vaktiyle hanım ellerinin altında ayrılık gecesi ne delikanlı ile güzel kızın yekdiğerlerine söyledikleri sözleri birer birer fısıldadı. Kız rüyasında, sevgilisine kavuşmuş ve aguşuna atılmıştı… Karilerim size teessürle haber vereyim ki bu kızcağız bir daha uyanmadı, o; ebedi uykusuna dalmıştı…

Yasemin fidanı biçare kızın sararmış yüzü üzerine birkaç çiçeğini döktü. Yasemin; ne gariptir ki kızcağızın ölümünden sonra pek keskin ve tatlı bir korku neşretmeye başlamıştı… Kötü adam yaseminin bu latif kokusunu anlayınca saksıyı biçareden aldı. Odasına, yatağının başucundaki dolabının üstüne koydu… Gül perisi bu hali görünce güldü ve intikam zamanının artık yaklaştığını hükmetti… Hemen odaya girdi. Toprağında öldürülen delikanlının saçları bulunan yasemin çiçeklerini birer birer dolaştı ve her çiçeğin içinde bulunan ruhlara iki masum gencin intikamını almaları için yalvardı… Ruhlar manalı manalı başlarını salladılar. Ve

– Biz yapacağımızı biliriz" dediler. "Hepimiz o mağdur gencin saçlarından kuvvet aldık. Sen merak etme güzel peri…"

Gül perisi bu keskin kokulu fakat sakin duruşlu yaseminlerin intikam vaadlerine pek de inanmamıştı inanamamıştı ve alınacak intikam için daha kuvvetli eller arıyordu. Aklına bahçedeki arılar geldi… Koştu bütün arıların başına topladı. Güzel delikanlının kanlı hikâyesini, güzel kızın acıklı ölümünü birer birer anlattı… Arıların büyük beyi hiddetinden yerinde duramıyordu. Ertesi sabah bütün arıların gidip bu katil adamı iğneleye iğneleye öldürmelerini emretti. Gül perisi teşebbüsatın neticesinden emin olarak gülüne çekildi. O gece katil adam uyuyordu. Başucunda duran yaseminler ve büyük bir intikam hissi ile açılmışlar, keskin, zehirli, ruhlarını, odanın her tarafına yaymışlardı. Bu ruhlar yavaş yavaş istirahat uyuyan bu şeririn yarı açık duran dudaklarından, burun deliklerinden içeri girdiler ve biranda caninin mukadder cezasını verdiler katil adam artık ölmüştü….

Ertesi sabah güneş doğarken gül perisi peşine taktığı arılarla beraber odaya girdikleri zaman birkaç kimsenin morarmış bir ceset karşısında gezindiklerini

gördüler. Adamlardan biri ölüme keskin yasemin kokularının sebep olduğunu söylüyordu. Gül perisi her şeyi anlamış ve alınan intikamın verdiği memnuniyetle ve sevinçle vuku hali arılara anlatmıştı… Arılar müserret vızıltılarıyla yasemin saklısın etrafında uçuşuyorlar ve ballı iğneleri ile beyaz yaseminleri öpüyorlarken gafil adamın biri yasemin saksısını kaldırıp atmak istedi. Fakat arılardan biri bu gafilin üzerine atıldı, zehirli iğnesini olanca kuvvet ve şiddetiyle eline sapladı… Canı acıyan adamcağız saksıyı elinden düşürdü. Parçalanan saksının içindeki ölmüş delikanlının koyu siyah, güzel saçları etrafa saçıldı… Gül perisi bir kenarda oturmuş saçlara dudak bükerek hayretle bakan adamların hallerine kıs kıs gülüyordu.

İsmet

YEDİNCİ NÜSHAMIZIN BİLMECE VE MÜSABAKALARI

1-Kelime aramacasında bulunması matlup olan kelime Çiçek, çekiç idi. Hal edenler arasında İstanbul birinciliğini Çengelköy'ünde Havuzbaşı'ndaki Kandilli Lisesi'nden mezun Naime Rıza Hanım kazanmıştır.

Kitap kazananlar: Selçuk Hatun Mektebi'nden Rabia Alaattin, Kuleli Askeri Lisesi'nden 271 İsmail Hakkı, Darüşşafaka'dan 74 Ali Nezihi, Gelenbevi Mektebi'nden Yusuf Kenan, Darüşşafaka'dan Ahmet Şemsi ve 233 Ahmet Sabri, İstanbul Kız Lisesi'nden, Adile Rüştü, Dolmabahçe'de Ümera Divan-ı Harbi'nde yazıcı Şemsettin, Darüşşafaka'dan 117 Ahmet Namık, Erenköy Kız lisesi'nden Belkıs Haver, Üsküdar Lisesi'nden A. İbrahim, Ameli Hayat Mektebi'nden Muammer, Yirmi Dördüncü Mektep'ten Hasan Tahsin, Gelenbevi'den İsmail Süreyya, Askeri Sanayi'inden A. Naşit, Galatasaray'dan S. Ekrem ve Hüsamettin, Darüşşafaka'dan 123 Hasan Nevrah, Kadıköy İtalyan Mektebi'nden Hüseyin Suat, Davutpaşa Orta Mektebi'nden M. Rahmi, Erkek Muallim Mektebi'nden Süleyman Şükrü, Selimiye'den Ertuğrul; Darüşşafaka'dan 266 Cemaleddin, Yeşilköy'den Badiye Fahreddin, Üsküdar Susuzbağ'dan Cavidan Haydar, Şişli'de Şehit Muhtar Bey Caddesi'nde 286 numaralı hanede Rana Celal, Üsküdar İttihad Lisesi'nden Süleyman, İstanbul Lisesi'nden A. Fikri Asım, Çengelköy Lisesi'nden A. Muhiddin ve C. Hüsnü, Çamlıca Lisesi'nden Azize Ahmet, Arnavutköy Amerikan Mektebi'nden Feridun; İstanbul Kız Lisesi'nden F. Bahire ve Behice Ali, Gelenbevi'den A. Muhtar, Vefa Lisesi'nden Hüseyin Kadri, Eczacı Mektebi'nden

Muhsin, Kumkapı Nişancesi'nden Ziya Beyzade Namık Ziya, Kasımpaşa, karilerimizden İsmail Suphi, Üsküdar Lisesi'nden C.C, Bahriye Musika Mektebi'nden Celalettin, Çengelköy Lisesi'nden İsmail Hakkı, Büyükada'dan Mahmure Fevzi, Cerrahpaşa'dan Ahmet Niyazi, Mahmudiye Mektebi'nden H. Haşim, Heybeliada Bahriye Mektebi'nden Ali Haydar, Beyoğlu Amerikan Mektebi'nden S. Nihal, Halıcıoğlu Lisesi'nden Hüseyin Cahit, Kız Muallim Mektebi'nden Nezihe Arif hanım ve beyler.

2- Resim müsabakasında İstanbul birinciliğini Maçka'dan Celalettin Arif imzalı resim, ikinciliği Galatasaray'dan H. Basri, üçüncülüğünü, Bahriye Efrâd-ı Cedide Mektebi'nden Süreyya Osman beyler kazanmışlardır.

Resim defteri kazananlar: Üsküdar Fransız Mektebi'nden Sadri, Beyoğlu İtalyan Mektebi'nden A. Nejat, Şehzadepaşa'dan Sıtkı Necip, İmalat-ı Harbiye'den Mahmut Safi, Kız Muallim Mektebi'nden B.M, Maltepe karilerimizden Hasan Zühdü, Beyoğlu Alman Mektebi'nden Hidayet Hüsnü, Çengelköy Lisesi'nden Ahmet Ragıp, Büyükada'dan Şerafettin Esat, İstanbul Kız Lisesi'nden Fitnat Cemal ve Süheyla Remzi, Feyziye'den Hasan Hulki, Erenköy Kız Lisesi'nden 104 Belkıs Haver, Galatasaray Lisesi'nden 181 Mustafa Necip, Darüşşafaka'dan 847 Burhanettin ve 37 A. Niyazi, İstanbul Kız Lisesi'nden Adile Rüştü, Vefa Orta Mektebi'nden 386 Mehmet Müfit, Galatasaray Lisesi'nden 1155 Adil, Kandilli Lisesi'nden Leman Nuri, Robert Koleji'nden A. Nami, Feyz-i Ati'den F.F., İran Mektebi'nden Hüseyin, Bakırköy'ünde Hakkı Beha, İmalat-ı Harbiye'den A. Mucip ve Sezai Fazıl, Topkapı'dan Esat Sami, Davutpaşa gençlerinden Gündüz, Üsküdar Yirmi İkinci Mektep'ten mezun Mediha Fazıl, Kınalıada'dan Ayten, Galatasaray'dan M. Zeki, Rami Kız Mekteb'inden Naciye Abdi, Kadıköyü'nden İsmail Rahmi, Fındıklı'dan Sami Bey mahdumu Aziz, Bahriye Efrâd-ı Cedide Mektebi'nden Recai, Vefa Lisesi'nden Ömer Nazmi, Halıcıoğlu Lisesi'nden Burhanettin ve Mahmut Sadık, Eyüp'te Döğmeciler Mahallesi'nden Fehime Şevket, Büyükdere'den Necabettin Asım, Harmanlık Mektebi'nden mezun Muazzez, Çengelköy Lisesi'nden Kudret, Çamlıca Lisesi'nden A. Naime, Üsküdar Lisesi'nden M. Refet, Kız Muallim Mektebi'nden Seniha Bayezit Tavşantaşı'ndan Suat, Üsküdar İttihat Lisesi'nden M.M., Büyükada'dan Osman Şevket, Beşiktaş Serencebay'dan Ahmet Muhtar bey ve hanımlar.

3- Hangi hayvanlar ağlar sualine cevap veren karilerimiz arasında İstanbul birinciliğini, Beyoğlu Amerikan Mektebi'nden Sait Edip Bey kazanmıştır. Mevud hediyeyi idarehaneden aldırmasını rica ederiz.

Kitap kazananlar: Darüşşafaka'dan 233 Sabri, Üsküdar Vicdani, Selimiye'de Kayyım Ahmet Efendi Sokak'ında Türkan Osman, İstanbul Lisesi'nden Fahrettin Muammer, Çamlıca Lisesi'nden S.Ş, Darüşşafaka'dan 245 Yakup Naci, 124 Ferit, Çengelköy Lisesi'nden Süleyman Kamil, Galatasaray'dan Muammer, Mahmudiye Mektebi'nden A.Rasim, Kız Lisesi'nden Süreyya Nuri, Feyz-i Ati'den M.Cavit, Beylerbeyi Birinci Mektep'ten Nazmi, Galatasaray'dan Fuat Ratip, Bakırköy karilerimizden Hulki İhsan, Ticaret Mekteb'inden S.Doğan, Üsküdar Lisesi'nden Avni, Darüşşafaka'dan H.C, İstanbul Lisesi'nden Sami, İstanbul Beşinci Mekteb'ten A.Necati, Erenköy Lisesi'nden D.F, Halıcıoğlu Lisesi'nden Ali Haydar, Darüşşafaka'dan 250 Mustafa Hikmet, Nişantaşı'ndan Samiye Cemal, Aksaray'dan Kerim Sebati bey ve hanımlar.

4- Resimli bilmecemiz Çiçek şendir sevimlidir idi. Doğru hal edenler arasında çekilen kurada birinciliği, Askeri Sanayi Mektebi'nden Ahmet İrfan, ikinciliği Çamlıca Lisesi'nden Doktor İzzet Bey kerimesi Seniha İhsan, üçüncülüğü Darüşşafaka'dan 70 Bekir Sıdkı beyler kazanmıştır.

Resim defteri kazananlar: Galatasaray'dan Nurettin Rıza, Halıcıoğlu Lisesi'nden Hüseyin Kemal, Selçuk Hatun'dan Münire Ahmet, Maltepe Mektebi'nden İsmail Hurşit, Erenköy Lisesi'nden Tacettin, Darüşşafaka'dan 110 Hasan Nazım, 74 Ali Nezihi, 123 Hasan Nurullah, Vefa'dan Ali Rıza, Erkek Muallim Mektebi'nden Ahmet Vasıf, Ticaret Mektebi'nden M.Şakir, Üsküdar Lisesi'nden İbrahim Ethem, Darüşşafaka'dan Ahmet Şemsi,13 Fahri, Galatasaray'dan C. Mahir beyler.

YEDİNCİ NÜSHAMIZIN TAŞRA MÜSABAKA CEVAPLARI

1-Kelime aramacasında taşra birinciliğini Uşak İlk Mektep'ten 32 A. Burhan Efendi kazanmıştır.

Kitap kazananlar: Zonguldak'ta tüccar Ahmet Hulusi Bey mahdumu Eyüp Sabri, Adana Şehr-i Yatı Mektebi'nden 79 Ömer Demir, Eskişehir karilerimizden

Muzaffer Osman, Ordu İlk Mekteb'den 54 Süleyman İhsan, Adana Şehr-i Yatı Mektebi'nden 247 Mustafa Orhan, Ankara karilerimizden Server Ali, Kayseri Lisesi'nden 161 Mehmet Sırrı, Tokat karilerimizden Salih Sungur, Armutlu karilerimizden Hüseyin Hüsnü, Adana Şehr-i Yatı Mektebi'nden 91 Semih Remzi ve 339 İsmail Kılıç, Antalya Orta Mektebi'nden 54 Mahmut Esat, Geyve Eyiceler Köyü Mektebi'nden 33 Mehmet Fahri ve 32 Necmettin Mustafa, Darıca karilerimizden Atiye Nuri, Bursa'da Pervergar Kazım Efendi mahdumu Mehmet Ali, Bursa'da, Hacılar Mahallesi'nde Belediye mutemedi Nuri Bey mahdumu Ahmet Cemal, Konya karilerimizden Atıf, Yenişehir İlk Mekteb'inden Selim Sırrı, Büyükçekmece İlk Mekteb'den Abdullah, Trabzon Lisesi'nden A.Naci, İzmir Kız Muallim Mektebi'nden Nazimah Ahmet, Edremit İlk Mektebi'nden Mustafa Remzi, Manisa karilerimizden Saim Hayri, Çatalca'dan Fehime Talat, Ayaş Mektebi'nden Ahmet Lütfi, Bursa karilerimizden A.Necati, Silivri tüccardan Nazım Bey mahdumu Seyit Nazım, İzmir'de tüccardan Hüseyin Bey mahdumu Mehmet Ali, Bafra Orta Mektebi'nden Hüseyin Hüsnü, Beypazarı İlk Mektebi'nden Mehmet Arif, Mersin karilerimizden Mustafa Hikmet, Ankara Gazipaşa Kız Mektebi'nden Fatma Nihal, Eskişehir karilerimizden Ahmet Kadri, Edirne Muallim Mektebi'nden Mustafa Hulusi, İzmir Lisesi'nden Bahriye, İzmir Muallim Mektebi'nden Abdurrahman Ali, Kandıra İlk Mektep'den Ahmet Selami, Bartın İlk Mektep'den Ahmet Rıza, Adana karilerimizden Hüseyin Nami, Tarsus karilerimizden Kemal Turgut, Gelibolu Orta Mekteb'den Saadettin, Tokat Askeri Lisesi'nden A. Necmettin ve A.Lütfü, Trabzon Lisesi'nden N.Sait, Merzifon karilerimizden Mehmet Süreyya, Karamürsel İlk Mekteb'den Hüseyin Kazım, Bandırma karilerimizden A.Ragıp bey ve hanımlar.

2- Resim müsabakasında birinciliği Kastamonu Muallim Mektebi'nden (Cevdi) veya (Ferdi) imzalı resim, ikinciliği İzmir Lisesi mezunlarından A.Tahir, üçüncülüğü Tokat Askeri Lisesi'nden Esat Beyler kazanmışlardır.

Resim defteri kazananlar: Gelibolu Orta Mekteb'inden H. İzzet, İzmir Kız Lisesi'nden Afife Hikmet, Adana Şehr-i Yatı Mekteb'inden 44 Zeynel Yıldız, Ankara Hisarkapısı'nda Mekteb Sokak'ında 1 Numarada Mustafa Nusret, İzmir Amerikan Mektebi'nden Naim, Adana Şehr-i Yatı Mektebi'nden 393 Mustafa Lütfü, 339 İsmail Kılıç, Zonguldak Kimyahane Müdürü Arif Bey mahdumu Hikmet, Ankara Lisesi'nden Hıfzi Oğuz, İzmir Lisesi'nden A.Sami, Mersin karilerimizden

Tüccar Bahazade Nihad Baha, Tarsus karilerimizden Kemal Turgut, Adana karilerimizden Hüseyin Nami, Mersin karilerimizden Mustafa Hikmet, Ankara Lisesi'nden A.A, Ankada Muallim Mektebi'nden A.Cengiz, Kayseri Lisesi'nden İbrahim Nutki, Edirne Orta Mektebi'nden İsmail Hakkı Ankara karilerimizden Behire, Lüleburgaz İlk Mektebi'nden A. Sadi, Tokat Askeri Lisesi'nden H. İhsan, Yenişehir karilerimizden A.Vehbi, Afyon karilerimizden M. Sıtkı, Zonguldak karilerimizden A.S. , Amasya karilerimizden Ahmet Faik, İzmit Lisesinden S. Oğuz, Bursa Çukurhan'da tüccar Ahmet Beyzade Naim Doğan, İzmir Lisesi'nden N.Münim Kemal, Muğla Orta Mektebi'nden 17 Cevat, Isparta Orta Mektebi'nden 56 Mehmet Salim, Kırkağaç karilerimizden Hüseyin Sabri, Trabzon Erkek Muallim Mektebi'nden F.F, Edirne karilerimizden Ahmet Celalettin, Kırklareli'nden Hasan Zühtü, İzmir Kız Muallim Mektebi'nden Reşide hanım ve beyler.

3- Hangi hayvanlar ağlar sualine güzel cevap veren karilerimiz arasında birinciliği Edirne'de Doktor Arif Bey mahdumu Fehmi Arif Bey kazanmıştır.

Kitap kazananlar: Bursa Birinci Erkek Lisesi'nden Şinasi Süreyya, Adana Şehr-i Yatı Mektebi'nden 79 Ömer Demir, Birecik Tahaoğullarından Cüneyt Nazım, Sivas'ta Kızılırmak Kütüphanesi sahibi Kamil Bey mahdumu Kemalettin Kamil, İzmir Lisesi'nden İsmail Fuat, Kastamonu Muallim Mektebi'nden A. Arif Cemal, Konya Lisesi'nden Sadık Özdemir, Kırklareli'nden Reşit, Ödemiş karilerimizden Binbaşı Musa Beyzade Ahmet Afif beyler.

4- Resimli bilmecemiz, Çiçek şendir sevimlidir idi. Doğru hal edenler arasında taşra birinciliğini Konya Lisesi'nden Nizam, ikinciliğini Tokat Askeri Lisesi'nden 3 veya 113 numaralı A. Bedri, üçüncülüğünü Bursa Lisesi'nden B.N. Doğan beyler kazanmışlardır.

Resim defteri kazananlar: Ankara Gazipaşa Mektebi'nden A. Dursun, Eskişehir Lisesi'nden A. Sait, Kütahya karilerimizden Bedrettin Kemal, Bartın Kız Cumhuriyet Mektebi'nden A.Semahat, Nazilli karilerimizden tüccardan Şemsi Bey mahdumu Cemal Şemsi, Tarsus karilerimizden N. Bedii, Bursa Lisesi'nden Fevzi, Çarşamba Orta Mektep'den 152 Celalettin, Edirne Muallim Mektebi'nden A.C. Keramet Beyler.

Gazete kâğıdından mum imali müsabakasına ait cevap gelecek nüshamızdadır.

BİLMECE VE MÜSABAKALARIMIZ

1-Şekilde görülen siyah parçaları birleştirerek bir hayvan resmi meydana getiriniz ve resim ile hayvanın ismini bize gönderiniz. İstanbul ve taşra birincilerine birer mektep çantası, ikincilerine birer lügat kitabı, üçüncülere altı aylık abonemiz, dördüncülerden ellincilere kadar birer kitap hediye edilecektir.

2- Kelime Aramacası: Dört harfli bir kelime bulunuz ki birinci ve ikinci harfleri cinsiyeti ve üçüncü dördüncü harfleri bir adedi ve dördüncü üçüncü ve ikinci harfleri hiç sevmediğimiz bir şeyi göstersin ve heyet-i mecmuası bir yemiş ismi olsun. Doğru hal edenler arasında İstanbul ve taşra birincilerine ikişer lira, ikincilerine birer buçuk, üçüncülerine birer lira ve dördüncülerden ellincilere kadar birer kitap hediye edilecektir.

10. SAYI

BÜYÜK GAZİ'YE:

Sabah… Sisli Çamlıca sırtlarının arkasından dökülen pembe bir ışık yağmuru bütün semayı kucakladı. Güneşin ilk busesiyle ürperen eflatun sular, Türk'ün asırlardan beri beklediği büyük bayramının müjdesini uzak diyarlara vermek için coşkun bir sevinçle meçhul ufuklara doğru akıyor.. Bir bir tutuşan ipek dalgalar, yurdu için toprak olan mert Türk oğlunun, asil kanından aks eden ulvi bir kızıllıkla hareleniyor..

Bugün istipdatın parçalandığı.. Anadolu'nun şen ufuklarında mefkure yıldızının doğduğu gün..

Aziz milletim bugün layık olduğu hayata kavuştu.. Yeşil diyarların bahttan nasipsiz köylüsü bugün yeniden doğdu.. Yanık alnına ümit ve sevinç, nurdan bir çelenk ördü.

Ezellerden ebedlere koşan tarih daha böyle güneşli bir zaferi kaydetmedi. Asırların koynunda daha böyle nurlu bir meşale yanmadı. Bugün… Gözyaşlarının dindiği.. Baykuşların sustuğu.. Yeisli gönüllerin yeşil ümitlerle dolduğu gün..

Kızıl bayrağımın yıldızlarla konuştuğu onlara mazinin efsanevi kahramanlık hikayelerini söylediği, ulviyetin gümüş şahikasında nevvar ufuklara hakim muhteşem ve mağrur dalgalandığı gün..

Allah'ım sen ne büyüksün!

Türk'ün ümitsiz kalbinden yükselen hazin yalvarışları, ezan seslerine karışan dilsiz hıçkırıkları işittin. Öz vatanımızı çiğneyen mabetlerimizi yakan vahşi düşmanları makhur ve zelil ettin..

Aziz dileğimizi verdin..

Mübeccel Gazi'miz!.. Irkımın mert ve kahraman evladı!.. Kalbindeki ezeli azim ve iman kaynağından kuvvet alan tunç elin ne harikalar yarattı..

Şerefli mazini, yedi cihanı titreten mızraklı, yatağanlı ecdadını sen, yeniden canlandırdın..

Türk'ü ölmüş zannedenlere.. Türk'ün yeşil ülkesine göz diken aç kurtlara bütün azametinle gösterdin ki!..

Türk ölmez… Şarkın esrarlı diyarında, Turan ilinin yıldızlı göklerinde yaşayan bu mağrur baş eğilmez.. Çelik maneviyatında yurt sevgisinin ilahi aşkı yatan büyük dahi!..

Ulu Tanrı seni Müslüman ülkesine neşe ve hayat serpsin. Karanlık kalpleri aydınlatsın. Sisli ufkumuza istiklal yıldızını doğursun diye ulviyetin yüksek göklerinden mi yolladı?

Benliğinde o aziz milliyet ve mefkure ateşi yandıkça Türk'ün berrak, kartal bakışlı gözlerinin hiçbir elem gölgesiyle bulanmayacağına derin imanım var..

Uzaktan – cennetten gelen sesler kadar hülyalı ve ayrı – bir nağme duyuyorum.

İstiklal Marşı.. Ahenginde milliyetimin necip, erişilmez gayeleri.. Türk ruhunun bütün coşkun, yıldızlı ümitleri titreşen bu ulvi zafer şarkısı! Gönlümün o yeisli elem günlerinden kalan içli yaralarını bu ulvi terane yıkıyor..

Şifa verici bir el azizliğiyle sarıyor.. Milliyet gururumun – O her ıstıraptan derin olan – acısı diniyor.. İlahi bir hazla sarhoş hayalimin rüyalı semasında yaşayan kızıl hilale uçuyorum.

Gözüm sevinç yaşları, kalbim ibadetkâr tahassüsler, çiçekli ümitlerle dolu..

Ellerim semaya açılıyor..

Yüreğimden kopan bir feryat.. Gökyüzüne Türklüğün ruhundan coşan akislerle yükseliyor.

– Rabbim sen onu bize bağışla!..

7/10/936 / Çapa Kız Muallim Mektebi'nden Melahat Mehdi

CUMHURİYET DOĞARKEN

Ufukta kandan bir alev gibi yükselen güneşin ilk ışıkları parladı. Ilık bir sonbahar rüzgârı ince nağmelerle ormanlar, ağaçlar arasına; kıyılara kayalıklara, en derin köşelere sokularak Türk'ün bayramını ilan etti… Bu rüzgârın şehir nağmeleri Türk kalbinin tercümanıydı. Damarlarında altı asır evvelki kahraman Türk'ün kanını taşıyan Türk ahfadının bugün zincirleri kırılıyor, esaret içinde bulunan fakat her gün daha kuvvetle (hür) yaşamak arzusunu duyan millet bugün esaretten kurtuluyordu. Bu bayramların en büyük ve en azizi idi.

Ağlamaktan bütün yüzünün ana hatları ıstırap mecrası şeklini alan zavallı Türk kalbinden coşan ilahi bir sevinçle ilk defa bugün gülüyor.

Sabanı asırlar ve asırlarca ezici bir yürek gibi süren, yabancı toprağında başkası hesabına çalışmak arını gururuna yediremeyen çiftçi bugün ilk defa kendi malında bir istekle, hevesle çalışmaya ahdediyor… Nazlı bir rüzgâr mini mini Türk çocuklarının saçlarına, gözlerine buseler konduruyor. Dereler ırmaklar meserret çağıltılarıyla akıyor.. Gök mavi havada kıpkırmızı Türk bayrakları dalgalanıyor ve Türk coşuyor, coşuyor… Coşuyor

Türk şimdi kendi varlığını bütün cihana ilan ediyor, diyor ki: "Şafaklar içinde doğan hilalin altında toplanan binler ve binlerce mağrur simalı, çelik göğüslü erler kimlerdir biliyor musunuz? Varlığını bütün cihana bildiren toprakları, şafakları şehit kanıyla yoğuran asırlarca zaman evvelki dört yüz cengaverin ahfadı yılmaz Türkler.."

Türk milleti bugün kendisini esaretten kurtaran müciye kalplerinin bütün açıklığıyla teşekkür ediyor; Ulu Tanrı'dan Gazi'ye uzun ömürler diliyor…

İhtiyarlarımız buruşuk yanaklarından sızan meserret dolu ılgın gözyaşlarını zaptedemiyor…

Derin akislerle gökyüzünü sarsan topların sesleri cumhuriyeti ilan ediyor..

İstanbul Kız Lisesi'nden: Münife

CUMHURİYET

Üç yıl evvel yine bugün cumhuriyet doğmuştu
Taassubu, saltanatı, tekme ile kovmuştu
Şarkın pembe ülkesinden güneş gibi çıkararak
Cehaleti o nurani ziyasına boğmuştu

***

Cumhuriyet lafzı bugün hürriyete delildir
Cumhuriyet istemeyen kimse elbet zelildir.
Şöyle tarif ve tasvire fazlasıyla sezadır
Cumhuriyet devletlere pırlantadan eklildir

***

Cumhuriyet bağlanmıştı senelerce üzüldü
Onun bağlı ayakları "Ankara"da çözüldü
Kendi gibi milleti de serbest kalmak üzere
Beyaz pamuk bulutlarının üzerinde süzüldü.

M. Fehmi

-------O-----

SONBAHAR

Dolaştı dalları gizli bir nefes;
Ağaçlar sarardı şimdi gitgide..
Yuvalar dağıldı.. Kesildi her ses,
Kâinat büründü hazan rengine!
Titretir kalpleri şimdi bin elem,
Her köşe bir keder, bir hicran saklar;
Çehresi sararmış, gözlerinde nem,
Peşinde fırtına geldi sonbahar!
Veremli çehreyle inleyen dallar
Rüzgarın önünde boyun eğerler;

Kuduran fırtına serviler sallar,
Sararmış yapraktan görünmez yerler..
Bir yetim kalbini andıran gökler
Hıçkıra hıçkıra durmadan ağlar;
Bahar günlerini hasretle bekler
Her sabah tüllere bürünen dağlar…

Üsküdar: Muallim Kemalettin Kaya

İNTİKAM

-Vatan Çocuklarına-

Şükür geçti artık kara zamanlar
Neler etti bize hain Yunanlar
Ocağımın ışığını söndürdü
Vatanımı harabeye döndürdü
Yas bağladı tam üç sene bayrağım
Çökertildi ünlü şanlı otağım
Kitabımı çamurlara attılar
Çiğnediler ateşlerde yaktılar
O acıklı günler bugün bir hayal
Sancağımın rengi yine kızıl al
Ulu ırkım Avrupa'ya akacak
İntikamı cihanları yakacak

9 -23 – 926 Balıkesir: Şekercizade İsmail Hakkı

KIZIL LEKE

Ufukta güneş bir kızıl pare gibi gurup ediyor, karların özüne kırmızı alevler ölgün bir ruh serpiyordu. Her taraf sessiz, kar yağıyor, ovada esen sert rüzgâr karları uçuruyordu. Orta yerde büyük çadırlar kurulmuş, kenarda bir ateş yanıyor, etrafa kızgın ateşler saçıyordu.

Güneş iyice gurup etti. Altın saçları sarp kayalıklar arkasında kayboldu.

Bir müddet sonra etraf karardı.

Şimdi kenarda yanan ateşin kıvılcımlar saçan kırmızı şualarından başka bir şey yok. Makberi bir sükun.. Rüzgâr esiyor yakıcı bir soğuk.. Sonra yine ezeli bir sükut hükm-ü ferma…

Ateşin önünde oturanların birisi ellerini uzattı. Isınmak için ateşe sokuldu. Yanındaki Ahmet'in göğsü hızlı hızlı inip kalktı. Derin bir iç çekmesiyle söze başladı:

– Demek bu akşam gideceğiz… Sana Rahmiye Hanım öyle mi söyledi?..

Muhatabı gözlerini süzdü. Ateşten ellerini çekip oğuşturdu. Kalın paltosunun yakalarını kaldırırken:

– Evet. Cevabını verdi. Gece yarısı olmuştu.. Yine her taraf sükut ediyor.. Kahramanlar koyu karanlığın içinde yavaş yavaş yürüyorlardı. Kimsede ses yok.. Niçin böyle acaba?. Tabiat bile susuyor.

Bu sükutu ihlal eden yalnız ayak sesleri var.. Önde bir kadın arkasında dört babayiğit yürüyor. Biraz gittikten sonra kadın sert bir tavırla başını çevirdi. Yanındaki askerlere:

– Şu karşıki tepeyi görüyor musunuz? İşte onun üzerinde gizlice şu kayalıklara tırmanır yukarı çıkarsınız. Düşmanın ileri karakolunu sessizce geçip şu karanlık içinde heyula gibi yükselen cephaneliğe elinizdeki bombaları atarsınız. Hepiniz ayrı bir yerden gidiniz.. işte ben şu kayadan çıkacağım.. Haydi Allah yardımcınız olsun!..

Kahramanlar ellerini kadına uzattılar. İçlerinden birisi yılmaz bir seda ile şu sözleri mırıldandı:

– Allaha ısmarladık hemşire!

****

Kayanın muhtelif kısımlarından bu metin vücutlar bir sütun gibi yükseliyor, yukarı çıkmaya çalışıyorlardı. Tepeye çıktılar kadın cephaneliğe doğru yürüdü.

Şimdi semadan ufak kelebekler halinde kar taneleri dökülüyor. Rüzgârların zalim pençesinde koşuyordu.. Gökteki siyah bulutlar parçalanarak.. Etraf aydınlanmaya başlıyordu…

Rahmiye şimdi tam cephaneliğin arkasında idi. Durdu.. Sık sık nefes aldı sonra elindeki bombayı kaldırdı.. Bir saniye sonra derin bir tarafa.. Müthiş infilaklar Türk'ün halâsını teşhir ediyordu.

Mütemadiyen etrafına kurşunlar yağıyor. Diğer arkadaşlarının çadırlara attığı bombaların sedası bu şematet içinde kayboluyordu. Rahmiye'nin, o cesur ve fedakâr Türk kadınının delik deşik olmuş vücudunu örten kanlar arasından bir kızıl leke belirdi. Bu ölüm dakikasında beliren ulvi kızıllık Bursa'nın Uludağ'ında İzmir'in mavi semasında azimetle dalgalanan al bayraktı. Ve güya hafif hafif çırpınarak Türk ordularını selamlıyordu.

26 Eylül 926

Ankara: Ayrancı Erkek Lisesi'nden: Arif Hikmet

SOKAK ÇOCUĞU

Kardeşim Serap ve Şebab'a İthaf

Bu hayata o kadar alışmıştı ki; onu ne şaşaalı bir hayatın nurları, ne altınların ihtiraslı sarılıkları ihtimal bu yoldan ayırmayacaktı. Bazı, kuru çeşme yalaklarına oturup gözlerini kapadığı zamanlar, kendini sokakta doğmuş zanneder. Düşünür sonra birden boynunu uzatarak dudakları mütebessim, gözleri müsterih insanların huzuruyla nim kapalı kaldırımları okşamak isterdi.

Sokak çocukları: İşte o, bu kafileden bir fert, bir zerre idi. Onun da annesi, şu kaldırımlardı. Onun da evi. Şu sokaklardı.. Bütün kafile gibi..

Bu kafile o kadar geniştir ki, o kadar nihayetsizdir ki, kimse karanlıklarında ışıldayan o binlerce, o milyonlarca.. Yıldızlar gibi çok. Nihayetsiz dünyanın her ucunda, bütün sokaklarda bazen görülemeyecek, ayırt edilemeyecek kadar sık, çoktur.

Onları herkes tanır. Onlar tıpkı sokak boylarında yetişen fidanlara benzer.. Onların gölgesinden müstefit olmayan onların yardımına muhtaç bulunmayan yok gibidir. Bunun için onları herkes tanır ve herkeste bu sokak çocuklarına sebebi tahlil edilemeyen bir muhabbet gizlidir. Bazısı elinde bir deste gazete, çaylak bacaklarından ümit edilmeyen bir süratle haykırarak koşar.. Her mahlukun muhtelif cinsi olduğu gibi, sokakların bu munis mahluklarının da nevleri vardır. Bu kısım gazeteci kısmıdır. Kar, çamur, yağmur onların tipini değiştirmez. Yırtık ve düşük pantolonunun cebinde, bozuk paralar daima şıngırdar. Bir kısmı küfecidir. İnce omuzlarından kat kat büyük yükleri taşırlar. Diğer bir kısım boyacılık eder…

O, birinci kafiledendi. Her sabah, her akşam gazete satar, gün kararırken ya bir cami avlusunun bir köşesinde veya bir kuru çeşme başında o günkü kârını sayar sonra hayatını kazananların müsterih gururlarından hisseyab ve kimsesiz bir çocuk ruhunun alil fakat munis arzusuyla, paraları okşar, okşarken gözlerini kapar ve sanki hayat tatlı, çok tatlı demek ister gibi gülümser ve birden lokantasına koşardı. Üstü örtülü, kuru bir çeşme yalağını kendine yatak odası yapmıştı. Onun yalakta uyurken hissettiği derin huzur o kadar büyüktü ki.. Yalnız bazen her sokak çocuğu gibi onun da

ADAB-I MUAŞERET

Ziyaret ve İade-i Ziyaret

Bir haneye kart bırakıldığı zaman kartın üzerinde falan beye veyahut falan hanıma gibi bir şey yazmak icap etmez fakat kartınızı bırakacağınız zat bir otelde ikamet ediyor ise bir yanlışlığa meydan verilmemek üzere kartın kime ait olduğu işaret etmekte bir mahzur yoktur. Seyahat esnasında bırakılacak kartlara muvaffakaten ikametgâh ittihaz ettiğiniz otel veya hanenin adresini sarahaten yazmak icap eder.

İçtimai hayatta; kadın veya erkek kim olursa olsun kendisine kart bırakan veya bizzat ziyaret eden zaten aralarındaki dostluğun derece ve şekline göre bir hafta zarfında ya gıyaben kart bırakarak veya bizzat ziyaret ederek mukabelede bulunmak ile mükelleftir.

Bunun için bizzat ziyaretine gittiğiniz veya kart bıraktığınız zevatın muayyen olan müddet zarfında size iade-i ziyaret veya kart bırakmak suretiyle mukabele edip etmediğine dikkat etmek ve bu hususta bilhassa son derece de müdebbirane hareket eylemek icap eder.

Bir insanın resmi ve içtimai mevkii ve hatta ne sinni ne olursa olsun kendisine yapılan ziyarete mukabele mecburiyetinden, vazifesinden müstağni kalamaz. Bu hususta çok yüksek makam veya asalet sahipleri müstesna addedilebilir. Mesela böyle mevkii pek yüksek bir hanımın bizzat ziyaret yerine bir kart bırakması veya göndermesi caiz olmakla beraber tekerrürü halinde o hanımın sizinle olan münasebetini alelade ve hatta sathi bir tanışıklıktan ibaret kalmasını arzu ettiği derhal anlaşılmalı ve münasebeti ona göre tanzim etmelidir.

Böyle yüksek mevki sahibi hanımlar ve erkekler kart bırakmak gibi içtimai işlerini tedvir için bir hususi kâtip veya hizmetçi kullanabilirler.

Vaki olacak, herhangi bir davete icabet edip etmemek elinizdedir. Fakat davet sahibine karşı olan teveccüh ve muhabbetinizin derecesini icabet veya adem-i icabetinizle ibraz etmiş olursunuz. Bunun için vaki davete icabet şarttır. Herhangi bir mazeret veya düşünce ile şayet icabet edilemeyecekse hemen bizzat veya bir mektupla teşekkürler beyan ederek, özürler dileyerek, aflar temenni eyleyerek ihbar-ı keyfiyet etmek ve sizi bu davete icabetten men eden hal ne ise zail olur olmaz derhal ve tekrar ziyarete şitap etmek icap eder. Davete icabet edildiği takdirde bile davet gününü teaküp eden hafta içinde makam-ı teşekkürde davet sahibini tekrar ziyaret etmek ve bulunmadığı takdirde kart bırakmak davetli zat için içtimai bir vazifedir. Mamafih balo, konser, çay ve bahçe eğlenceleri vesaire gibi birçok davetlileri bulunan resmi ve teklifli davetlerden sonra bizzat ziyarete gidilmezse de olabilir. Bir kart bırakmak da kafi ise de herhalde bizzat ziyarete gitmek mukteza-yı nezakettir. Fakat hususi mahiyette yapılan ve davetlileri bir iki aileye münhasır kalan ailevi bir ziyafet, dans ve bahçe eğlenceleri davetine icabet eden zatın mümkün ise hemen ertesi günü davet sahibini bizzat ziyaret etmesi nezaket icabatındandır. Ancak bu ziyarette davet sahibi hanesinde bulunmadığı takdirde kart bırakılabilir.

Bu suretle icabet edilen hususi ve ailevi ziyafetlere mukabele etmek de bu davete icabet edenler için bir vazifedir.

Ziyaret için gidilen hanede ev sahibinin bulunup bulunmadığı hizmetçiden anlaşıldıktan sonra; bulunmadığı takdirde kart bırakılır bulunduğu takdirde şapka, palto ve pardösünüzü bizzat çıkarmalı ve hizmetçinin delaleti ile kabul salonu veya odasına gidilmelidir. Kabul edildiğiniz salonda eğer mukaddema takdim edilmiş iseniz evvela ev sahibi hanımı hürmetkâr bir reverans ile selamlamak ve elini verdiği takdirde nezaketle sıkmak ve ondan sonra ev sahibi erkeği selamlamak ve musafaha etmek icap eder. Girdiğiniz salonda herhalde tanıdığınız veya az tanıdığınız ve hatta belki hiç tanımadığınız misafirler de bulunabilir. Bu vaziyette en ziyade tanıştığınız zata doğru yürümek ve onun ile selamlaştıktan sonra sairlerini yalnız baş eğmek suretiyle selamlamak kifayet eder. Cümlesinin ayrı ayrı ellerini sıkmak icap etmez. Bu gibi ziyaretlerde daima az söyleyip çok dinlemeyi tercih etmekle beraber bütün bütün sükût etmek ve muvafık değildir. Bahsolunan ne ise ona dair zemin ve zamana göre birkaç söz söylemeli. Dargın gibi durmayarak şen ve şatır olmalı, Hazırune kendinizi sevdirmeye çalışmalıdır.

Misafir bulunduğunuz yerden avdet etmek üzere kalkacağınız esnada diğer bir misafir geldiği takdirde işiniz ne kadar acele olur ise olsun hareketinizi birkaç dakika daha tehir etmek, oturmak içtimai adabın en ehemmiyetlilerindendir.

Avdete hazırlanırken gerek hane sahibi veya misafirlerden biri tarafından size karşı söylenen sözün hitam bulmuş olmasına da son derecede dikkat etmek lazımdır. Mesela sizinle görüşüp dururlarken sözün nihayetini beklemeksizin birden bire kalkmak, Veda etmek pek ayıp bir harekettir. Hatta mükâlemede siz muhatap olmasanız bile mademki sami sıfatıyla bulunuyorsanız avdet için sözün bitmesine veya ufak bir tevakkufa uğramasına intizar ve hareketi tehir etmek icap eder. Bu hususta pek ziyade dikkat ve aks-i hareketten içtinap etmelidir.

İlk defa vaki olan ziyaretlerde bir çeyrek saatten fazla oturmamak ve ev sahibi tarafından ısrar vaki olduğu takdirde misafirini biraz daha temdit etmek büyük bir nezakete delalet ettiği için şayan-ı tavsiyyedir.

Otururken sık sık saate bakmak söylenilen sözleri dinlemiyormuş gibi vaziyet takınmak, odada veya salonda bulunan eşyayı, resimleri tedkik etmek, sair misafirlere ve bilhassa kadınlara sık sık ve gayr-ı münasip bir tarzda yan gözle bakmak, oturur iken namünasip vaziyetler almak, kalkıp gezinmek, mevcut mukalemeyi keserek başka şeylerden bahsetmek, gülünmeyecek bir yerde gülmek,

umumi bir tarzda bir şey görüşülürken yanınızda bulunan herhangi bir misafirle veya hane sahibiyle velev ki sessizce bile olsun görüşmek ve bilhassa gülüşmek pek ayıp ve nezakete mugayyir hareketlerdendir.

Çalışanlar Neler Yapar?

Almanlar son zamanlarda Berlin'de sırf çelikten ve 430 İngiliz kademi irtifaında büyük bir kule yapmışlardır. Telsiz telgraf işlerinde de kullanılacak olan bu muazzam kulenin techizat ve tesisat itibariyle dünyadaki telsiz telgraf merkezlerinin en mükemmel ve kuvvetlisi olduğunu bir İngilizce mecmua yazmaktadır. Bu kulenin taraçasından Berlin şehrinin kilometrelerce uzak olan bütün etraf ve civarı görülmekte ve yemek salonunda iki yüz kişi rahat rahat yemek yiyebilmektedir.

Dünyanın En Büyük Rasathanelerinden Biri

Dünyanın en büyük ve en son tesisat ve teçhizata malik rasathanelerinden biri Kaliforniya'da Vilson denilen ve denizden 5760 kadem irtifaındaki bir dağda bulunmaktadır. Bu rasathane dünyanın en büyük ve kuvvetli bir teleskopuna ve bilhassa güneş üzerinde tedkikat yapmak için hususi bazı âlât ve teçhizata malikiyetiyle cihanın diğer büyük rasathanelerine tefevvuk etmektedir. Rasathanenin 2 teressüt kulesi vardır ki iki yüz yetmiş kadem irtifaındadır. Yalnız aynası dört buçuk ton ağırlığında ve bin inç genişliğinde olan bu meşhur teleskop resimde görüldüğü vechle suret-i mahsusa da yapılmış muazzam kubbeli bir bina içinde bulunmaktadır.

GÖRMEDİĞİNİZ NELER VAR?

Lama Develeri

Bu develer bizim bildiğimiz develerden çok küçük ve büyükçe bir merkep kadar olup deve familyasına mensuptur. Ekseriyetle cenubi Amerika'da bulunur. Tüylerinin güzelliği ve insanlara alışkanlığıyla meşhurdur.

Büyük Şimal Ayısı

Elyevm Vaşington hayvanat bahçesinde bulunan ve emsaline nazaran pek büyük olan bu ayı karnının acıktığını bulunduğu mahalde bir kaya üzerine çıkıp korkunç ulumalarla mürebbiblerine haber vermekte imiş.

Uzun Kuyruklu Ördek

Çin ve Japon adalarında; bu mevsimde Şimal denizi adalarında kesretle bulunan ve pek ender olarak Akdeniz'in şimal sahillerinde görülen bu ördek on dört tüyden müteşekkil bulunan gayet uzun bir kuyruğu ve pek makbul olan tüy ve eni ile bizim bildiğimiz ördeklerden ayrılmaktadır.

Fil Kaplumbağası

Hindistan Denizi'nde (Aldabra) adalarında bir zamanlar kesretle bulunan ve elyevm pek nadir olarak tesadüf edilen bir kaplumbağa vardır ki yerli ahali buna fil kaplumbağasını namını vermektedirler. Bu kaplumbağa bir buçuk metre uzunluğunda olup yüz seneden ziyade yaşamaktadır.

Koala

Avusturalya'da kesretle bulunan bu hayvanlar tıpkı ayı yavrusuna benzerler. Fakat ayı familyasıyla hiçbir münasebetleri yoktur. Bu hayvanlarda tüylerinin güzellikleri ve insanlara pek çabuk alışkanlıkları ile çok meşhurdur. Amerika vahşi kabilelerinin çocukları bu hayvanları adeta sokak köpekleri gibi alıştırarak küçük arabalar çektirmektedirler. Pöstekisinin haylice para etmesi sebebiyle bu hayvanlar gittikçe azalmaktadır.

HANIM KIZLARIMIZIN SÜTUNU- EL İŞLERİ

Mevsimlik, Sade ve Şık Bir Kostüm

Çiçeğimizin bu nüshasında bilaistisna büyük ve orta yaşta bulunan hanım kızlarıma yakışacak bir kat daha güzelleştirecek bir kostüm modeli takdim ediyorum. Biraz dikkatle tedkik edilir ise kostümümüzün pek kolay biçilip dikilebileceği

anlaşılır. Mamafih sevimli çiçeğimizin çalışkan sahipleri pek yakında size gerek bu kostümün ve gerekse bilahare takdim edeceğim kostüm vesairenin biçki modellerini Avrupa mecmuaların da olduğu gibi muhtelif bedenlere göre genişliği ve uzunluğu işaret edilerek kesilmiş matbu modeller verilecek ve sizi biçki derdinden ve terzilere müracaattan kurtaracaklardır. Binaenaleyh biraz sabırlı olmanızı ve şimdiden bu kostüm için muktezi kumaş vesaireyi tedarik etmenizi tavsiye ve rica edeceğim. Hanım kızlarımıza pek yakışacağına katiyetle emin bulunduğum kostüm hane dâhil ve haricinde bilhassa ziyaretlerde giyilebilir. Mevsimin ipekli ve ince yünlü düz kumaşlarının lacivert veya beyaz rengi her halde tercih edilmeli ve kumaş lacivert veya beyaz olsun yaka kenarlarına, kol ve cep kapaklarına bir buçuk veya iki santimetre eninde kırmızı süet veya piloj kadife koymalıdır. Bele kırmızı renkte süet veya kadife bir kemer takmak kostümün zarafetini tezyit eder. Eğer baş şimdiki gibi moda kostüm renginde bir eşarp ile bağlanmak arzu edilirse eşarbın pek tam alnınızın geleceği yerine model de görüldüğü gibi aynı anda kırmızı renk bir ince süet veya kadife ilave edilmelidir. Eğer şapka giyecek iseniz herhalde sade ve lacivert renk tercih edilmeli ve kırmızı kemer unutulmamalıdır. Kostüm kumaşı lacivert veya beyaz olsun her iki renkli kenar parçalarla kemerin kırmızı olması tercih edilmeli ve bu suretle meydana gelen bu sade zarif ve şık kostüm lacivert çorap ve kırmızı galaseden yaptırılacak guava biçiminde iskarpin ve eğer kabil ise kırmızı bir el çantasıyla ikmal olunmalıdır.

Mendillerimizi Niçin Kendimiz Dikmeyelim?..

Acaba o kadar güç mü? Yoksa biz onu yapamayacak kadar tembel ve istidatsız mıyız?.. Hayır yavrularım hiç biri değil.. Ne mendil yapmak güçtür ve ne de biz tembel ve istidatsızız. Bizler mendillerimizi yapmaya değil almaya alışmışız. Siz de bizden görüp alışacak mısınız? Hayır hanım kızlarım siz günden güne kazanılması güçleşen hayatta hiç olmazsa mendil kravat gibi ufak tefek şeylere verilecek parayı babalarınıza, annelerinize kazandırmaya, arttırmaya çalışınız… Hem de bu, sizin için ne tatlı, ne faydalı bir iş olacak bilseniz… Hem yavrularım hepinizde mendil kenarı bastırmasını, iplik çekmesini köşelerine güzel zarif markalar, motifler işlemesini bilirsiniz.. Bilmeseniz de annelerinizden, dikiş ve nakış hocalarınızdan pek çabuk öğrenirsiniz değil mi?.. Bilir misiniz? Böyle mendil, kravat hatta gömlek, yaka gibi her evde dikilebilmesi mümkün olan şeyleri satanların ve

kazandıkları paraların adedini?! Her sene bu yüzden yüz binlerce lira yabancılar eline geçmekte, harice akıp gitmektedir. Şu halde bilhassa siz yavrularımız için yegane yapılacak şey ders haricindeki vakitlerde iğneyi ele almak ve hiç olmazsa kullanacağınız mendil ve kravatların imaliyesini olsun evlerimize memleketimize kazandırmaktır. İşte size birkaç mendil numunesi.. Göreyim sizi bizim gibi olmayınız. Almaya değil yapıp kullanmaya alışınız ve buna çalışınız yavrularım.

EV İŞLERİ

Limon Reçeli Nasıl Yapılır?

Tabiatın insanlara verdiği iyi hediyelerden biri de limondur. Limonun sıtma, hummaya karşı ilaç gibi tesir yapan tıbbi bir hassası, kabuğunun güzel ve ferah verici bir kokusu vardır. Reçeli pek nefis olur. On iki tane limonu güzelce yıkar ve kurularsınız. Her limonu dört veya beş parçaya ayırırsınız, çekirdeklerini çıkarır ve bunları soğuk su ile dolu bir toprak kavanoz veya güveçte yirmi dört saat bırakırsınız. Sonra herhalde yine toprak bir kap içinde iki saat kadar kaynatır ve süzersiniz kalan suyu da dökerseniz. Kalan limonları üç yüz dirhem şeker ile şiddetli bir ateşte on beş dakika kadar yine toprak bir kap içinde kaynatırsınız. Çekirdeklerini de mini mini bir kap içinde ve az bir suda yirmi dört saat bıraktıktan sonra süzüp yalnız suyunu şekere katmak reçelin lezzetini arttırır.

Üzüm Reçeli – Kuru veya taze olsun üzüm mevcut meyvelerin en besleyici ve en latifidir. Cins ve nevine göre üzümün terkibatında muhtelif ve az miktarda madeni tuzlar ve çok miktarda şeker vardır. İyi üzüm reçeli beyazdan ziyade siyah ve bilhassa asma üzümünden olur. Reçel yapılacak üzümlerin bir hassa ezik olmamasına dikkat etmeli ve salkımından birer birer koparılmalıdır. İçinde su kaynayan bir tencereye suyun üzerine içi boş bir tencere koyunuz.

[Mabadı 79. sahifemizdedir.]

şedit bir ihtiyaç, hissî bir ihtirası içinde kolları uzanır, görünmeyen, karanlıklarda gizli bir şafağı kucaklamak ister. Sonra boş, kırılmış iki kanat gibi düşer, çeşme yalağına dayanır kalırdı… Bir şefkate, bir muhabbete muhtaç, muhtac-ı zebun kalırdı… Bunu minarelerin yanından soluk, rengini sokağa serpen altın ay görür

dünyadan uzak hayatlardaki kaygısız ömürlerin istihzasıyla gülümserdi. Bazı gece ise bu ihtiyaç kara gölgeler içinde kaybolurdu.

Hangi şefkat, hangi muhabbet ona bu kaldırımın verdiği huzur kadar tatlı idi. Bu yalaktan başka ona kim gecelik tatlı istirahati verebilirdi. aydan ve yıldızdan başka ona, çehresine, benliğine, vücuduna nur ve rüya verecek kim vardı..

Fakat o bunları hissedecek, düşünecek kadar tekâmül etmemişti. Hayat ona henüz bu acı zehri tattırmamıştı. Düşünmüyor düşünemezdi. Hüda-yı nabit yetişmiş bir dimağ, yalnız muhtaç olduğu gıdasını temin etmeyi düşünebilir. Sokak çocuğu, insan şeklinde fakat insan ve hayvan duygularından müteşekkil dimağlı bambaşka bir mahluktur. Ankara'da bilmediği yer kalmamıştı. Her sokak aşinasıydı, her köşe başında onu bekleyen mutlak bir şefkat bir kucak mevcuttu. O, bunu bilirdi ve bunu bildiği içindir ki bahtiyardı. Yani hayatta yalnız olmadığını anlamıştı. Çünkü her sokak, her köşe başında onu bekleyen mutlak bir şefkat bir kucak mevcuttu. Belki on, belki on iki yaşında idi. Fakat cılızdı..

İsmini "İlyas" diye çağırırlardı. Hiçbir kimse bu ismi ona telkin etmiş değildi. Kendisi gibi ismi de sokaklardan doğmuştu. İşte "İlyas" diyorlardı.. Halbuki onun manasını bile anlamamıştı..

Kaç sokak taşında buselerinin izi yoktu, kaç taş, onun, cılız fakat tatlı bir şefkat sıcaklığı veren kollarıyla kucaklanmamıştı. Sokaklar; facialarla dolu birer haşerat yatağıdır.

– Peki çocuğum, neye razı olmuyorsun bakayım. Ben seni evlat edineceğim, ve sen temiz, yeni yeni giyineceksin, güzel yemekler yiyeceksin, canının istediği her şeyi yapacaksın.. Bak görüyorsun ya, bütün bunlar herkesin kıskanacağı şeyler. Her gün otomobillerde gezeceksin..

– Her gün mü otomobillerde gezeceğim?..

– Her gün gezeceksin çocuğum… Çünkü artık benim evladım olacaksın..

İlyas mavi gözlerini, kendi yırtık elbisesi üstünde dolaştırdı. Sonra ellerini pantolonun ceplerine sokarak kendi hükmünden, kendi düşüncesinden emin bir büyük adam tavrıyla düşündü.. Bir an başını kaldırarak meçhul muhatabına itimatsız, sanki "Söylediklerin ya yalansa" demek ister gibi baktı. Fakat tekrar her şeye

muktedir insanlar gibi omuzlarını silkti ve bu sefer gözlerinde memnun bir parıltı ile "Adam sende istemezsem kaçarım" demek istedi. Ve birden boynunu bükerek elbisesine tekrar, müşfik, memnun bakarak:

– Bundan iyi elbise giyecek miyim? dedi.

Meçhul adam bu safvete, bu masum çocuk sorgusuna merhamet ile ve hayırhah dolu bir nazarla gülümsedi:

– Elbet küçüğüm, hem daha çok iyilerini.. dedi. Sokak çocuğunun yanakları bir an kadar çukurlaştı. Sonra gözlerinden, o mavi nazarlardan endişeli bir bulut uçtu. Kaşları gerildi, bakışları daldı.. Yanında kendisini seyreden, gülümseyen, belki gıpta eden arkadaşlarını süzdü. Sanki, gözleriyle ağlayarak :

-"Ya benim arkadaşlarım, onları hiç mi göremeyeceğim" demek istedi. Adamcağız bunu hissetmiş gibi yavaşça:

– Arkadaşlarını da istediğin zaman göreceksin… dedi. Ve bu sefer İlyas düşünmedi:

– Giderim öyle ise, dedi.. Hakikaten, İlyas bütün bu şeylere nail olmuştu… Şimdi temiz temiz giyiniyor. Ve bazen otomobile bile biniyordu. O meçhul adamın evlatlığı olmuş, evin hanımı onu bir evlat kadar sevmişti.. Esasen başka yoktu.. Ve bu iki hayırhah bütün muhabbetlerini İlyas'a vermişlerdi. Yalaklarda uyurken, şedit bir ihtiyaç, hissî bir ihtiras.. Bir şefkat, bir muhabbete müştak uzanan kolları şimdi boş olarak yuvarlanmıyor, kendisini bir anne iptilasıyla seven bir vücuda sarılıyordu.

Yalnız.. Yalnız bir arzusu inkisara uğramıştı. Arkadaşlarını göremiyor, onlarla dertleşemiyor. Gönlündeki onları teselli etmek ve bütün gıptaya değen zahiri saadetine rağmen biraz teselli bulmak iştiyakını tatmin edemiyordu. Nedense onu bundan men etmişlerdi. Acaba niçin ona bu izni vermiyorlardı. O ki kendini bildiği günden beri sokakların çocuğu olarak yaşamış, o arkadaşlarla, yoğrulmuştu. Bu annesinden, bu arkadaşlarından onu bir anda niçin müebbeden mahrum etmişlerdi. Yavaş yavaş gözlerinde, sokakların o canlı ve munis hayatı uyanıyor, gönlünde o hudutsuz sokak hürriyetinin kıymeti yükseliyordu. Kolları, tekrar o soğuk taşları kucaklamak istiyor, benliğinde vahşi ve ihtiras hissediyordu. Bazen mavi gözleri

hüzünle tezat yapan bir hiddetle kaynıyor, damar damar katlanıyor, sonra birden tekrar müsterih kaygısız kapanıyor.

"İstemezsem kaçarım" demek istiyordu. İstemezse kaçardı.. Bu anda bundan daha kolay hiçbir şey tasavvur edemezdi… Çünkü her köşede, her sokak başında onu bekleyen, ona muhtaç bir muhabbet bir şefkat bir kucak mevcuttu.

Bu arzusu gittikçe kuvvetleniyor. Benliğinin bütün mukavemetine rağmen çoğalıyordu. Tekamül etmemiş dimağından bir evlat muhabbeti uyandırdığı bu yuvayı; kaçtığı zaman nasıl bir hüsrana terk etmiş olacağını düşünerek, ona siper olmak istiyor kendisini sokaklara sürüklemek isteyen bu hırçın arzuya o insani siperden mukabele etmek kudretini kendinde buluyordu..

Fakat bir gün.. Bir gün bu kudrete mağlup ve sokak hayatına, köşe başlarına, çeşme yalaklarına müştak kaldırımların üstüne atladı. Gönlünde müphem bir sabrı vardı. Arkasında o eski elbiseleri ayakları çıplak yine kaldırımlarda koşuyor, sokak hürriyetinin payansız hudutlarına doğru müsterih uçuyordu.

Şimdi asıl annesine kavuşmuş sıcak ve cılız kolları, asıl annesini kucaklayabilmişti.. Ve O.. Bundan memnundu..

16 Eylül 26 Ankara Cebeci: Muhip Atalay

AYŞE'NİN MEZARI!

Köyün yanından geçen dereye doğru inmiştim. Bugün ne kadar da sakin. Ara sıra önüne çıkan büyük bir taşın üzerinden köpürerek taşmasa aktığına bile inanılmayacak… Karşıki dağların çiçekli yamaçlarını okşayarak gelen rüzgâr ne kadar latif… İnsan bu muattar havayı bütün vücuduna sindirmek istiyor. Beyaz, çok beyaz bir aydınlığı takip eden güneş bu durgun suya şeffaf parıltılar terk ediyor.

Karşıki tepeye doğru yürüyordum. Azıcık ileride bir çoban küçük bir ağacın gölgesine çekilmiş; koyunlara hazin köy havaları çalıyor pek çok ilerde yakılmış evlerin kırık iskeletleri var: Yunan medeniyeti.. Küçük ve sessiz adımlarla çobanın yanına gittim. Gözlerini ufukta gözlerini ufukta siyah bir tablo gibi duran bir yığın harabe üzerinden ayırmıyor, başını ağır ağır iki tarafa sallayarak kavalını çalıyordu.

FISKİYE

- Hanri Duranye'den

"Fakat beni bırakınız! Beni böyle sıkmak zahmete bile değmez… Oh! Beni incitiyorsunuz. Görüyorsunuz ki ben bir hayırsız değilim. Silahım yok. Ellerime bakınız. Her tarafımı arayabilir ceplerimi çevirebilirsiniz. Üzerimde hiçbir şey hatta bir çakı bile bulamayacaksınız. Ve sonra emin olunuz; kaçmaya teşebbüs etmeyeceğim. Beni isticvap ediniz; suallerinize cevap vereceğim. Fakat sual sormaya bile ihtiyaç hasıl olmayacak. Bakınız, şu sıranın üzerine oturalım size hepsini anlatacağım. Çok sakin ve müdrikim. Yapmış olduğum şeyi yapıyorum. Çünkü çok ıstırap çekiyordum.

Her şeyden evvel, yemin ederim ki, bu parmaklığı aşmak ve bahçenize girmek tasavvurum yoktu. Buraya dün vasıl oldum. Misafirhanede ikamet ediyorum. Bu hususta malumat alabilirsiniz. Size ismimi söyleyecekler. Buraya tekrar gelmezsem elbette daha iyi olacaktı. İtaat edilmemesi lazım gelen milanlar, yad edilmemesi icap eden hatıralar tekrar görülmesi iyi olmayan yerler vardır. Evet, haksızım. Fakat gayr-ı kabil mukavemet bir kuvvet bana rehber oluyordu. Ve beni buraya getirdi. Bu aynı kuvvettir ki, bu akşam, beni odamdan dışarı uğrattı, bu parmaklığa kadar sevk etti, onu omurla ittirdi ve beni odamdan dışarı uğrattı. Bu parmaklığa kadar sevk etti, onu omurla ettirdi beni ve nezdinize getirdi. Tekrar ediyorum, bu benim kusurum değildi. Ben iyi terbiye görmüş bir adamım ve insanı böyle müessif vaziyetlere koyan mülahazasız gece itirafları yapmak âdetim değildir. Bu, kendi iradem haricinde vuku buldu…

Şimdiye kadar beni hırsız zannettiniz fakat bu izahatımla, beni böyle addetmediğinizi hissediyorum.

Arzu ettiğim şey, parmaklık ortasından, iki tarafı ağaçlıklı yollarınızı, ağaçlarınızı önünde fıskiyenin gümüşten başı yükselen, evinizin cephesini temaşa etmekti. İstediğim şey; fıskiyenin havadaki mütemevviç sesini, tükenmez bitmez sesini, tınan ve zarif sesini, ne gündüz ne gece susmayan sesini dinlemekti. Arzu ettiğim şey; fevkalade yerlerde, ay mehtabının sihirlerini, mazi olmuş rüyalardan gaib saadetten, ve mazinin harikulade tesirinden hala neler kaldığını görmekti.

Çünkü ikamet ettiğiniz hane, saadetin ve aşkın evi, içinde vaatlerin, yeminlerin ezeliyet ve ebediyetini zannetmiş olduğum evdir. Bu ağaçların altında ve yollardadır ki hayatımın en güzel rüyası şekillendi. Bu havuzun etrafındadır ki ümidimi gezdirdim ve sevincimi tattım. Evet bu ev saadetimin evi oldu.

O, beni takip etmek için, her şeyi terk etmeyi kabul etti. O, kendisini nereye götürürsem götüreyim, inzivaya, sessizlikle… Orada yaşamayı kabul etti.

İşte böylece buraya, bu uzak vadiye, bu arızalı dağlara, bu gaip köye, bu ağaçlar arasında saklı olan eve geldik. Köyün yabani güzelliği, tabiatın letafeti, büyük şehirlerden uzaklık… Her şey bizi bu yerde alıkoydu.

Şimdi sizin olan bu evi satın aldık bir haziran akşamı eve girdik gülleri etrafa tatlı bir koku saçıyor, fıskiye, ay aydınlığında pırıldaşıyordu. Yıldızlar, bu akşam olduğu gibi semada titreşiyorlardı. Parmaklığı aştık "Felisiya" nın elini avucunda tutuyordum. Ev, gümüşî cephesiyle bize bakıyordu.

İçinde yalnız fıskiyenin zarif, tükenmeyen arzulu sesi yükselen, derin bir sükunet bizi sarmıştı…

Ah mösyö, fıskiye… Kaç defa onun fışkıran lisanını dinledik! Biz onu, günün ve gecenin bütün saatlerinde, sabahların serinliğinde sıcak ikindilerin atalet veren dakikalarından gecelerin sessizliğinde sevmiştik. Kaç defa bu sıranın üzerine "Felisiya" ve ben, fıskiyeyi seyir için oturduk! Saatler geçiyordu, yapraklar seherin yakınlığında, hafifçe ses çıkarıyorlardı. Çiçekler serin havayı kokluyorlar ve suyun esrarengiz teranesi ruhu meshur etmekte devam ediyordu.

Heyhat! Bu seherler gibi aşkın vehmi ve bu vehmin gaip olması var… Bir gün, şehirden avdette "Felisiya"yı bıraktım odasında bulamadım. Hayvanlardan birine binerek vadinin yolunu tuttuğunu söylediler.

Gün nihayetlenirken, onun avdet etmediğini görerek, endişelenmeye başladım. Vakit gittikçe sabırsızlığım ziyadeleşiyordu. Birden soğuk bir ter vücudumu dolaştı. Ve giden "Felisiya"nın artık gelmeyeceğini onun benim için tamamıyla kaybolduğunu hissettim, ölecek gibi oldum. Unutmaya çalıştım ve bunda da muvaffak olduğumu zannettim.

Bu hissimden emin olmak içindir ki bu evi bahçeyi görmek istedim. İşte bunun içindir ki bu vadiye geldim. İşte bunun için, bu akşam, bu parmaklığa kadar geldim. Kendimi çok sakin hissediyordum. Nisyan, mazide gördüğüm şeylere perdesini örtmüştü. Her şey bana evzan ve gayr-ı muayyen görünüyordu. Hiçbir hayalet hatıramı uyandırmıyordu. Artık gidecektim. Birden bir gülüş işittim. Oh! Bir dudak gülüşü. Bir insan gülüşü değil… Esrarengiz tükenmek bilmeyen bütün azayı donduran, yüzü kırbaçlayan bir gülüş; fiskiyenin gülüşü…

O zaman, size demin bahsettiğim, gayr-ı kabil mukavemet kuvvet beni bu parmaklığa doğru itti. Ve işitmek istemediğim melun sesini boğmaya sevk etti.

Fakat ben onu, bu fiskiyeyi, boğacağım… Onu susturacağım bütün hayatımda bana gülen benimle istihza eden sesini işitmeyi istemiyorsunuz değil mi?

O halde beni bırakınız, beni böyle sıkmayınız! Ellerimi bırakınız, ellerimi bırakınız!…

-Kayıp Saadetler- Henri Duranye Türkçeye çeviren: B.A.

SEKİZİNCİ NÜSHANIMIZIN BİLMECE VE MÜSABAKA CEVAPLARI

İstanbul – Taşra

1- El işi: Yel değirmenini yapıp idarehanemize getirmek veya muallimin tasdiknamesini göndermek suretiyle bu müsabakamıza iştirak eden karilerimizden birer kitap kazananlar:

Çarşamba İlk Erkek Mektebi'nden Mehmet Emin, Darüşşafaka'dan 266 Cemalettin, Davutpaşa Orta Mektebi'nden 200 Rebi Fevzi, Kız Sanayi Mektebi'nden Nimet Rıza hanım ve beyler.

2- Kelime aramacasında bulunması matlup olan kelime bülbül idi. Çengelköy Lisesi'nden Osman Hamza ve Giresun karilerimizden Hocazade Raşit beyler ikişer buçuk lira Erenköy Lisesi'nden L. Pakize Nuri Hanım ve İzmir Şehit Fethi Bey Mektebi'nden Nurettin Bey ikişer lira, Darüşşafaka'dan 830 Ali ve Kırklareli İlk Mektebi'nden Asaf Süleyman beyler birer lira kazanmışlardır.

Kitap kazananlar: İstanbul Kız Lisesi'nden 2 Münife, Üsküdar Lisesi'nden Hüseyin Avni, Zeytinburnu Askeri Sanayi'inden 718 Mehmet Cemil, Vefa Mektebi'nden 20 Selahattin, Antalya Orman Müfettiş-i Umumisi Bey kerimesi Nebahat, Bolvadin Numune Mektebi beşinci sınıfından 31 Hasan Hüseyin Talat, İstanbul Erkek Muallim Mektebi'nden A. Sait, Darüşşafaka'dan 70 Bekir Sıtkı, Akşemsettin Mektebi'nden Osman Nuri, İstanbul Birinci Mektep'ten Şevki ve Hüseyin Naci, Kütahya Mektebi'nden Necmioğlu Celal, Vefa Mektebi'nden H. İhsan, Çamlıca Lisesi'nden Aliye Hüsamettin, Zonguldak Kız Mektebi dördüncü sınıftan 60 Mürüvvet Nail, Tarsus Misak-ı Milli Mektebi'nden 131 Mehmet İrfan, Eskişehir'de Mahkeme-i Temyiz Birinci Hukuk Dairesi mümeyyizi Celal Bey hanesinde Nebile Şefik, Sivrihisar İlk Mektebi'nden 17 Nurettin, Üsküdar Lisesi'nden Saadettin, İzmir karilerimizden Nimet Baha, Galatasaray'dan Hüsrev Naci, İstanbul Kız Muallim Mektebi'nden Lamia Nuri, Feyz-i Ati'den Halil Rıfat ve Hüseyin Kemal, Halıcıoğlu Lisesi'nden Bahattin Şakir, Tokat Askeri Lisesi'nden N.Nizamettin, İstanbul Kız Lisesinden Fahriye, Dikiş Yurdu'ndan Hayrunnisa, Darüşşafaka'dan 37 A. Niyazi, Ticaret Mektebi'nden Burhan Yüce, Feyziye Mektebi'nden Daver, Filibe'de Niko Karavelof Sokağı'nda 8 Numarada Necdet, Bursa karilerimizden Şerafettin, Konya Erkek Muallim Mektebi üçüncü sınıftan 245 Talat, Kastamonu Orta Mektebi'nden Hüseyin Kadri, Amasya Orta Mektep'ten A.Bedrettin, Eskişehir'de Odunpazarı'nda Sıhhat Eczanesi'nde Ömer Lütfi, İzmir Kokaryalı'da Şehabettin Oğuz, Çengelköy Lisesi'nden Hasan Tahsin, Amelî Hayat Mektebi'nden Fahire, Heybeliada Bahriye Mektebi'nden Osman Refik, Zonguldak Orta Mektebi'nden Hikmet, Zonguldak Kimyahane Müdürü Arif Bey mahdumu Hikmet, Gaziantep Orta Mektebi'nden 5 Burhanettin, Kütahya Orta Mektebi'nden Edip Fahri, Akçaşehir karilerimizden Süleyman Cemal, Tarsus karimizden H. Saadet, Samsun İstiklal Mektebi'nden A.N., Kandilli Lisesi'nden Fatma Şerif, Aydın'da Debbağ Ahmet ve Mehmet Efendiler vasıtasıyla Mehmet Nuri, Konya Kız Muallim Mektebi'nden Lütfiye Emel, Afyon karilerimizden Ahmet Hamdi, İzmir Lisesi'nden Salih Sait, Darüşşafaka'dan 134 Ahmet Naci, ve 2 Halit, Erenköy Suadiye karilerimizden Haşim, Galatasaray'dan Nuri, Kız Lisesinden Hikmet Süleyman, Büyükada'dan Rana Cemil, Dikiş Yurdu'ndan Nahide, Darüşşafaka'dan 200 Saim ve 135 Sabri, Feyz-i Ati'den Behçet Sadık, Darüşşafaka'dan 247 Danyal, Trabzon Erkek Muallim Mektebi'nden A. Sami, Konya Kız Muallim Mektebi'nden S.L., Konya Aksaray İlk Mektep'ten 19

Abdurrahman, Kız Muallim Mektebi'nden Melahat Mehdi, Kuleli Askeri Lisesi'nden Cemal Sahir, Gelenbevi Mektebi'nden Yusuf Kenan, Galatasaray'dan M. Nevzat, Darüşşafaka'dan 130 İzzet Melih, Beyoğlu Üçüncü Mektebi'nden 309 Enver, Vefa Orta Mektebi'nden 316 Mehmet Müfit, Adana karilerimizden B.Oğuz, Ankara Gazipaşa Mektebi'nden S.Kemal Ayvalık İlk Mektep'ten Vehpi, Konya Erkek Muallim Mektebi'nden Mehmet Arif, Adapazarı'ndan Saffet ve Cemalettin İsmail, Bursa Tahıl Pazarı'nda Ahmet Efendi nezdinde Arif Süleyman, Çamlıca Lisesi'nden Ferhunde Namık, Edirne karilerimizden Ekrem Beyoğlu Hüsamettin Kerim, Şile İlk Mektep'ten Muzaffer, Babaeski İlk Mektebi'nden Ahmet Numan, Kadıköy karilerimizden A.Şivekar, Silivri İlk Mektep'ten Nizami, Halıcıoğlu Mektebi'nden Murat, Selçuk Hatun'dan Nazife, Cerrahpaşa'da Ahmet Kethüda.

[77'inci Sayfadan Mabad]

Koparılan üzümleri bu boş tencerenin içine azar azar atınız. Yalnız ısınıp yumuşayacak kadar bırakıldıktan sonra üzümleri sıkleti malum bir kalbur veya elek üzerine alınız ve yarım saat haliyle bırakınız ve tartınız. Üzümün ağırlığı kadar şekerle bir tencerede kabarıncaya kadar kaynatınız, daima dikkatle karıştırınız. Kabardıktan sonra ateşten indiriniz.. Pek lezzetli ve mugaddi bir reçel olur. Üzüm reçeli çocukları ve zayıf kimseleri kuvvetlendirmek hususunda müstahzır-ı kuvvet ilaçlarından çok kuvvetli, ucuz ve faydalıdır.

Mahallesinden Sıdkı, İstiklal Mektebi'nden Hikmet ve Mehmet Murat, Vefa Mektebi'nden Ahmet Naim, Bafra karilerimizden Süleyman Fikri, Robert Koleji'nden Necati, Beyoğlu İtalyan Mektebi'nden A. Hikmet Cevdi, İzmir Lisesi'nden Mustafa Hulusi, Alaşehir Mektebi'nden M. Ali, Darüşşafaka'dan Ahmet Şemsi, İstanbul Kız Lisesi'nden Bedia Fuat hanım ve beyler.

3- Yazı müsabakasında Kız Muallim Mektebi'nden Melahat Mehdi Hanım bir senelik İstanbul Lisesi'nden Müfide Hanım altı aylık abonemiz hak kazanmışlardır.

Kitap kazananlar: Ankara'da Edip Alp, Ankara Erkek Muallim Mektebi'nden A. Safvet, Galatasaray'dan Ahmet Rasim, İstanbul Kız Lisesi'nden N. Behice Adil Gelenbevi'den Nazmioğlu Cemal, İstanbul Erkek Muallim Mektebi'nden A. Fuat, Adana Lisesi'nden Burhanettin Orhan, İzmir Lisesi mezunlarından Hüseyin Kemal,

Dişçi Mektebi'nden K.Oğuz, Edirne Muallim Mektebi'nden Hüseyin Fehmi, İzmir Kız Muallim Mektebi'nden mezun Nakıye Mahmut hanım ve beyler.

4- Resim müsabakasında Sanayi Mektebi'nden Ahmet Sefa ve Kastamonu Erkek Muallim Mektebi'nden Nuri Beyler birer suluboya takımı, Askeri Sanayi Mektebi'nden Ethem Vasaf ve İzmir Lisesi'nden Ş. Hayati imzalı resim birer kuru boya takımı, Galatasaray'dan S. İrfan ve Erzincan'da Kaymakam İhsan Bey mahdumu Salih İhsan beyler birer perger takımı kazanmışlardır.

Resim defteri kazananlar: Robert Koleji'nden Necati, Tarsus Misak-ı Milli Mektebi'nden Mehmet İrfan, Üsküdar Lisesi'nden H. Şadan İlhan, İstanbul Kolordu nakliye bölük kumandanı Yüzbaşı İsa Efendi mahdumu Ahmet Doğan, Erkek Muallim Mektebi'nden Ahmet Sait, Vefa'dan Cemal Nizami, Üsküdar Erkek Lisesi'nde 373 Hüseyin Avni, Bahriye Efrad-ı Cedide Mektebi'nden Ahmet Dursun, Üsküdar Sanayi'inden Mihriban Muzaffer, Darüşşafaka'dan Talat, Hasip, A. Hayri, Mustafa Hikmet, Sultan Ahmet'ten Nermin Kemal, Galatasaray'dan Bahar, Sanayi Mektebi'nden Fehmi Ragıp, Çamlıca Lisesi'nden Melahat Bahri, Erenköy Lisesi'nden S.Macide, Darüşşafaka'dan 70 Bekir Sıtkı, İzmir Lisesi'nden A.Burhan, Adana Lisesi'nden T.Doğan, Eskişehir Orta Mektebi'nden Fazıl, Darüşşafaka'dan 218 Ahmet Necati, Vefa'dan N.Muhittin, Ankara karilerimizden Melek Kemal, Sinop Orta Mektebi'nden Rıdvan, Halıcıoğlu Lisesi'nden Ahmet İlmi, Kadıköy karilerimizden Serap, Sivas Muallim Mektebi'nden Muhtar, İcadiye Mektebi'nden Cemalettin Niyazi, Beykoz'dan Arif Hikmet, Kandilli Kız Mektebi'nden Nazire İsmail, Eskişehir karilerimizden Perihan, İzmir Muallim Mektebi'nden İhsan Kemal, Darüşşafaka'dan Hasan Nazım, İskender Vicdani Galatasaray'dan A.Efdal, Beyoğlu Amerikan Mektebi'nden Nihat Malik, Uzunköprü İlk Mektebi'nden Hüseyin Hüsnü, Antalya karilerimizden Ahmet İsa, Çengelköy Lisesi'nden Kadri, Kastamonu karilerimizden Seyfeddin, İstanbul Kız Lisesi'nden Ayşe Müebbed, Erkek Muallim Mektebi'nden S.D., Selçuk Hatun'dan Pakize Hulusi, Kadıköy Osman Ağa Mahallesi'nden Namıka Ömer, Gelibolu karilerimizden Mahmut Sadık, Bodrum karilerimizden Sadık Hilmi, Üsküdar Sanayi'inden İffet Halit, Kasımpaşa Bahriye Efrad-ı Cedide Mektebi'nden Süleyman Sırrı, Abdülvahap İstanbul Kız Lisesinden M.N. Mükerrem hanım ve beyler.

Gazete Kâğıdından Mum İmali Müsabakasında Birer Kitap Kazanan Karilerimiz

Darüşşafaka'dan 218 Necati, Ticaret Mektebi'nden M.Şakir, Darüşşafaka'dan 37 Ali Niyazi, Talat Hasip, 14 Hasan Nazım, Feyz-i Ati'den Necdet Nizamettin, Fatih karilerimizden Cemal, Ankara'dan Mustafa Nusret, Gelenbevi Mektep'ten Yusuf Kenan, Dolmabahçe 2 Numaralı Divan-ı Harp'te Yazıcı Şemsettin, Darüşşafaka'da 266 Cemalettin ve isimleri okunamayan ve adresleri sarih olmayan iki karimiz.

BİLMECE VE MÜSABAKALAR:

1- Şekilde görülen parçaları birleştirerek bir kaplan resmi meydana getiriniz ve bize gönderiniz. Yapanlar arasında çekilecek kurada İstanbul ve taşra birincilerine gayet güzel ve renkli hayvanat resimlerini mavi birer kıymettar albüm ve ikincilerden ellincilere kadar birer Lügat-ı Naci hediye edilecektir.

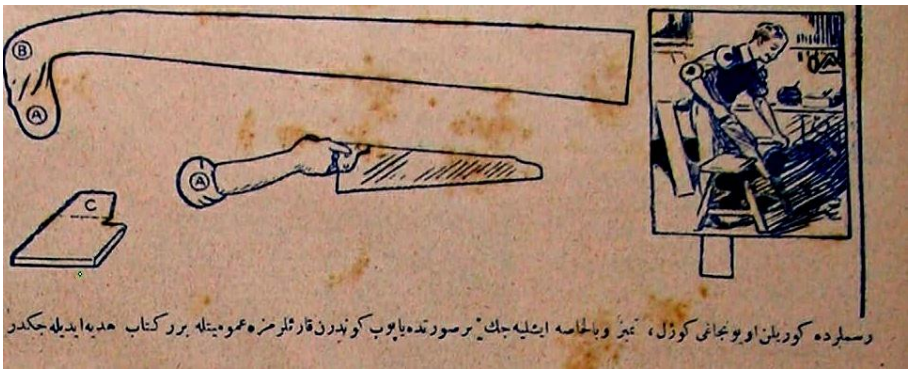

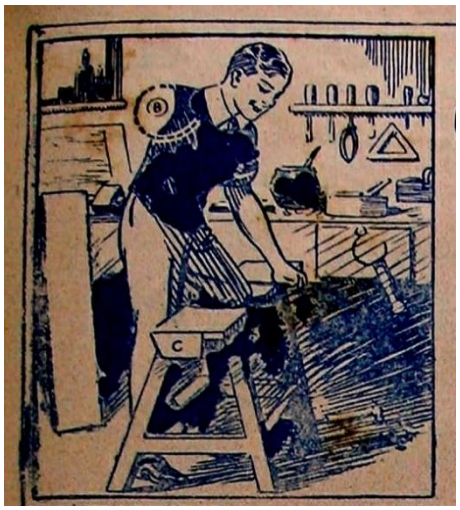
2- Beş harften müteşekkil büyük bir Türk şehrinin harflerini takdim ve tehir ile bir yemiş bir erkek ve bir kadın ismi bulunuz ve bu şehrin mevkiini, nüfusunu, meşhur şeylerini, tarihini, sergüzeştlerini yazınız. İstanbul ve taşra birincilerine ikişer buçuk lira, ikincilerine ikişer, üçüncülerine birer lira ve dördüncülerinden ellincilere kadar birer güzel kitap hediye edilecektir.

3-Hanım kızlarımıza mahsus: Kalınca bir kâğıttan bir kravat modeli kesiniz ve nasıl kesilip dikileceği hakkında yazacağınız tarifat ile bize gönderiniz. İstanbul

ve taşra birincilerine ikişer buçuk ikincilerine ikişer üçüncülerine birer lira ve dördüncülerden ellincilere kadar birer kitap edilecektir.

4- Coğrafya müsabakası: Avrupa'nın en dar boğazı nerededir?. İsmi nedir, darlığı ve drestliği ne kadardır. En iyi cevap verenler arasında İstanbul ve taşra birilerine birer büyük ve kornişli ikincilerine yalnız yerli birer Anadolu haritası üçüncülerden ellincilere kadar güzel birer kitap verilecektir.

11.SAYI

ÇİÇEK MECMUASI MÜDÜRİYETİNE

Muhterem Beyefendi

Sevimli ve ruhnevaz (Çiçek)in; Türk Gençliği Teali ve Teavün Cemiyeti fikr-i ilmisinin naşiri olması hakkında zevat-ı âlileriyle vuku bulan muvaffakatnamemiz cemiyet-i meclis idaresince karine-i tasrib olduğunu arzuhal ile nizamnamemize binaenaleyh gelir sine-i irfan; genç dimağları takrir ve tahmiye-i galibesini dahi inşiraf ederek cemiyetimizin zera edeceği esar bu nisarı ihtiva eyleyecek ve inşaa bu suretle Türklük mefküresini ve Cumhuriyet esasatını ilan ve masruf himmet ve hüner methini bir kat daha artıracaktır. Şimdiden cümlemize muvaffakiyet temenni eder ve bilvesile hürmet eylerim muhterem efendim.

Türk Gençliği Teali ve Teavün Cemiyeti Reis-i Evveli: EKREM

Muhterem Karilerimize Pek Mühim Bir Tebşir

Çiçek; inkişafının henüz altıncı ayında maarif vekili muhterem Necati Beyefendi hazretlerinin riyaset-i fahriyesiyle muktehir ve mebahi bulunan Türk Gençliği Teali ve Teavün Cemiyeti fikir âleminin naşiri olmak suretiyle büyük ve hakikaten iftihara layık bir takdir kazandı.

Esasen solmamak, kurumamak üzere açılan Çiçek'in hiç şüphesiz muhterem cemiyetin hayat arttıran, nur saçan şems-i irfanı altında taze hayat bulacak, kök salacak, fışkıracak ve Türk gençliğinin memleket için çarpan ateşli sinesi üzerinden mefkure, ilm ve cumhuriyet kokularını saçacaktır.

Çiçek kadirşinas ve muhterem cemiyetin takdir ve teveccühüne ve bilhassa şu tevcihine karşı şükranlarını arz ederken Çiçek'i kıymetli muavenetleriyle büyüten ve beğendiren muhterem kari ve yazı yardımcılarımıza arz-ı teşekkürü bir vazife addeder.

BAYRAĞIM

Vatanı kâbus tufanına boğan işgal sıralarında bir kış günüydü. Güzel İstanbul'un koyu lacivert semasını siyah bir çarşaf gibi örten bulut yığınları sabah rüzgârının tesiri ile yavaş yavaş dağılmaya başlamış, çılgın deniz, birkaç gün süren haykırışmalar kopardığı ağırlıklardan sonra derin bir uykuya dalmıştı.

Güneşin altın renkli ziyaları olgun ruhlara hayat veriyor, kederli çehreleri tatlı nevazişleriyle teselliye çalışıyordu. Biricik Türk beldesinin müstesna gününde akşama doğru Beyoğlu'na çıkmıştım. Birbirini takip eden felaketlerin yürekleri parçalayan hüznü ile yolda giderken birisine meyyitine ölmez bir aşk, sarsılmaz bir iman ile merbut kalan aziz vatandaşlarımın memnun çehreleriyle karşılaştığım zaman kalbimde fazlalaşan ıstırabın ezici hükmü altında bunalıyor, özlüyordum.

Ana vatanın kıymettar incisi alicenap aynamın uzun senelerden beri kanını emen Helen bozuntuları tarafından mavi beyaz paçavralarıyla kirletilmemiş, bu muhitte bir zamanlar semalara kadar yükselen bayrağımın sevimli ve cezbedar dalgaları artık gözükmez olmuştu.

Salibin hilale galebesini tebcil eyleyen; Yunanlılığı, Yunan benimsemeye çalışan namdarların arasından seri adımlarla ilerliyordum. Dikkat ettim: Yek diğerinden halet-i ruhiyece çok kötü iki zümre vardı. Bunlardan biri safahat deryası içinde yüzen namus düşmanları. Diğeri o zaman için mütebessim çehresi kendisine hiç bir zaman gülmeyen bedbaht milletimdi.

Gözlerim bir dükkanın önünde miktarı gittikçe artan bir kalabalığa takıldı. Oraya doğru yaklaştım. Bir sefahat ocağından başka bir şey olmayan bu yerde Türklüğün haysiyetini, şerefini rencide eden meşum bir hareket vardı. Elektrik lambalarının kutlu ziyaları altında “Helen” yosmalarıyla kucak kucağa gelen İngiliz zabitleri mukaddes bayrağımın üzerinde dans ediyorlar, tepiniyorlardı. İşte ben hassas bir Türk yavrusunun bağrını delen şu elim hadise karşısında hırsımdan titriyordum. Medeniyiz diyen ve neşelerinden kudurmuş köpekler gibi uluyan baykuşların yapmış oldukları rezilane hareketi men etmek lazımdı. Fakat bu kabil miydi? Hayır! Evet hayır diyorum. Çünkü o zamanlar hakiki Türk idaresi henüz tesis etmemişti. Marifetleriyle uçurumun kenarına kadar sürüklenen biçare milletim, şimdi bu yırtıcı çaylakların boyunduruğu altında inim inim inliyordu.

Asabiyetten adeta deli gibi olmuştum. O anda yerde sürünen düşmanın kirli elleriyle parçalanan hilalime teessürden kararan gözlerimi dikmiş bakıyor ve kendi kendime:

Ey sevgili bayrağım sen! Ecdadımın bu muazzez toprakları kendilerine ana vatan ettikleri o günlerde doğdun. Yine onlar! fedakârlıktan yoksun mefkureli Türk gençliğinin nurlu dimağlarının en mutena bir köşesinde saklı bulunan o muhterem ulular! Senin şanlı dalgalanışlarını cihana tanıtmak istediler ve tanıttılar. O zamanlar şarka garba meydan okuyan Bizans İmparatorluğu'nun tacını devirdikten sonra Avrupa içlerine Viyana kapılarına kadar akınlar yapan! Kaleleri fetheden asıl Türk'ün civanmert aslanları kırıcı, öldürücü savletleri ile memleketlerin hükümdarlarına aman dedirttiler.

Senin parlak ve her şeyden mukaddes olan rengini atalarımın asırlardan beri düşmanla boğaz boğaza gelerek akıttıkları temiz kanlarıyla husule getirdiler.

Bu sorunla kahraman ecdadım uhdelerine düşen en mühim vazifeyi yapmış oldu. Fakat bir Türk'e boyun eğen ve sana tapınmaya mecbur olan barbar medeniler bugün seni tahkire yelteniyorlar öyle mi? Ziyanı yok, varsın o canavarlar seni çiğnesinler!

Yalnız şunu bilmiş ol ki birkaç sene zarfında zafer güneşine hasret kalan necip milletim bu kahpelerden intikamını er geç alacaktır! diyordum.

Fecaati daha fazla görmeye, tahammüke tahammül edemeyerek levs ocağına çevrilen Beyoğlu'nun sefahat kurulu sokaklarını terk ettim.

&&&&

Meyus bir halde eve geldiğim zaman ortalık iyice kararmaya başlamıştı. Odamın penceresinden İstanbul limanının kıyılarında parıldayan ateş böceklerinin suya aks eden solgun hallerine ilahi bir sükut içinde matemlere bürünen mabetlere bakarken milletimin şerefini namusunu taşıyan bayrağımı yadırgıyor ve teessürümden hıçkıra hıçkıra ağlıyordum.

İstanbul Lisesi: Ali Fahir

DARÜŞŞAFAKA

Darüşşafaka.. Sevimli mektep
Sayende senin biz olduk insan!
Binlerce yetime bak, duahan
Ümranına dem be dem senin hep..

&&&&

Sensin bizi kurtaran ölümden..
Aguş-u muhabbetinde şeksiz
Mesut yaşayan yetimleriz biz .
Öksüzlere bir atiyyesin sen!.

&&&&

Ey mektep ve mülcai-i umumun!.
Sensin edecek zekayı pür-nur,
Yüksel, ki bu bahş-ı gıpta, mağrur
Unvanına şan verir ulumun.

&&&&

Aguşuna aldığın şu eytam,
Tekrar ederek o ihtişamı
Minnetle sena eder bu namı,
Zira alır ancak orada bir kam…

&&&&

Darüşşafaka.. Celil namın
Kalplerde yaşar muhabbetinle..
Var ol. Ki necip hürmetinle
Gönüllerde gezer bu ihtişamın..

Darüşşafaka: A. Enver

ÇALI DEMETİ

Beş altı saatten beri kar bütün şiddetiyle devam ediyordu. Dışarı çıkmak ne mümkün, o anda kar rüzgârla beraber müthiş bir tipi insanın yüzüne çarpıyor bunaltıyordu.

Her şey sessiz boynu büküktü. Görünürde yalnız iki üç karga uçuşan karlar arasından yol boyundaki ağaçların yarı çıplak dalları üzerinde tutunmaya çalışıyor, parça parça karları yere düşürüyordu.

Bu sırada yolun kenarından altına kar topakları yapışmış yamalı ağır kunduralarıyla yürümeye çalışan biri göründü! Kâh sendeliyor kâh düşüyor kolları arasında taşıdığı bir demet çalıyı yüzüne siper alarak kendisini muhafaza etmeye çalışıyordu. Fakat buna rağmen kar gözyaşlarıyla karışarak sefaletin çehresinde pek çabuk bıraktığı izlerden göğsüne damlıyordu.

Biraz ellerini kolları arasında ısıtmak istiyor sonra demetini alarak yine yürümeye başlıyordu. Kâh sendeliyor kâh yürüyor, yolu kaplamış olan karların üzerinde derin izler bırakarak ilerliyordu. Bu zaman dışarıda ne işi olabilirdi?

Bir demet çalı uğrunda kim bu müthiş ölümle pençeleşiyordu.

O zaman gözlerimden iki damla yaşın düştüğünü hissettim. O bir köylü kadını idi. Birçok senelerden beri iki yavrucuğuyla tek başına kalmış köyün bir kenarındaki kulübesinde fakr u zaruret içinde yaşıyordu. Yavrularından büyüğü olan henüz dokuz yaşındaki Ayşe babasını biraz biliyor. Öteki ise hiç görememiş daha kendisi doğmadan babası Ermeniler tarafından dağa kaldırılmıştı. İşte anneleri bu biçare kadın on günden beri soğuktan hastalıktan kendilerini kurtaramayan yavrularını biraz da ısıtabilmek için kendini feda etmekte tereddüt göstermiyordu. Sırf o iki yavrusu için her meşakkate katlanıyor, çocuklarını düşünerek bir an evvel kulübesine gitmek istiyordu. Kâh sendeliyor kâh yürüyüp ıslak demeti mecalsiz kolları arasına biraz daha sıkıştırarak ilerliyordu.

Nihayet kulübesine gelebilmişti. Lakin Ayşe yarım saat evvel annesiz babasız bir kulübenin içinde hasta küçük kardeşinin iniltileri arasından son nefesini vermişti. Şimdi de küçüğü annesinin matemzede kolları arasında ebediyen gözlerini kapıyordu.

. Saatlerden beri onlar için uğraşan anne buna mı maruz kalacaktı. Kar hala bütün şiddetiyle devam ediyor, bir müddet sonra bu iki kardeşin küçük mezarlarını da örtmüş bulunuyordu.

İstanbul Erkek Mahalle Mektebi'nden: Salih Muhittin

BAYRAĞIM

Alaattin Niyazi'ye

Dalgalan göklerde şerefle, şanlı
Zümrüdîn gölgende çalışayım ben
Seni ben boyadım döktüğüm kanla
Hiç kimse alamaz son Türk ölmeden
Cehennem yağdırsa hain düşmanlar
Kılıcım siperdir var mı geçecek?
Göklerde uçarak dallarını sal
Kanımla beslerim seni ey çiçek!
Türklerin hep sensin cananı, canı
Uğrunda akacak her ferdin kanı
Bu cennet misali aziz vatanı;
Var mı senden başka bir süsleyecek?

Balıkesir: Mustafa Şevket

ÖKSÜZ KUZU

İnce bir kır yolunda yürüyordum. Karşı tepede ihtiyar bir değirmenin yorgun kanatları gıcırdayarak dönüyor. Serin bir batı rüzgârı fısıltı gibi yayılıyordu.

Ben; kan ile yoğurulan bu Anadolu dağlarına süngü parıltısı gibi şimşekler yaraşır zannederdim. Bu akşam kızıllıkları bu ihtiyar dağların ağarmış saçların ne güzel bir tül gibi yayılıyormuş!

Bir köy türküsü mırıldanarak gölgeli eteklerden gidiyordum. Sürüler yavaş yavaş dönüyorlardı. Ta yanımdan koşarak, meleyerek bir sürü geçti. Arkadan iri bir çoban köpeği de geçtiği halde hala çobanı görememiştim. Neden bu eksiklik beni meraka düşürdü. Gözlerimle çobanı aradım.

Meğer sürüsünü unutan bu çoban sevimli bir köylü kızı imiş!

Güneş kızın saçlarında altın dalgalar yapıyor, gözlerine akşamın pembe gölgelerini dolduruyordu.

Bu güzel çoban dağın eteğinde bir taşın üzerine oturmuş kucağında kara gözlü kendi gibi güzel bir kuzuyu öpüyor, onunla oynuyordu. Beni görünce utandı, kuzuyu yere bırakarak kalktı.

Kabahat yapmış bir çocuk gibi gözlerime bakıyordu. Yanına gittim. O gene bakıyordu. Anadolu dağlarında açan bu yabani çiçek nefeslerimle solacak diye korktum. O hala otlayan kuzusuna bakıyordu…

-"Bu küçük güzel kuzuyu ne kadar seviyorsunuz?" dedim.

Sustu. Bu kızı muhakkak söyletmek istiyordum.

Talat Hasip

SÜRÜ

Sabahleyin gün doğarken
Çıkar köyden güzel sürü
Kırda bunlar dolaşırken
Tabiatın, güler yüzü

&&&&

Dağ, kır, bayır; hep onların
Vatandır bütün günler
Öğle vakti ağaçların
Gölgesine bürünürler

&&&&

Derelerden su içerler
Dizilerek sıra sıra
Sonra yine gezinirler
Kimi başlar otlamaya

&&&&

Akşamleyin gün batarken
Her taraf gölgesiz
Tam ortalık kararırken
Sürü artık köye gider.

İstanbul Erkek Mahalle Mektebi: Salih Muhittin

HANIM KIZLARIN SÜTUNU

EV İŞLERİ

Ayna ve Camlar Nasıl Temizlenir:

Ayna ve camları temizlemek, parlatmak için en iyi ve kolay usul kola veya nişastayı biraz soğuk su ile karıştırarak camlara sürmek ve kuruyuncaya kadar üzerinde bırakmaktır.

Kuruduktan sonra evvela yumuşak bir bez ile nişasta veya kolayı kaldırmalı ve bilahare temiz ve kuru bir bez ile güzelce silmelidir. Nişasta veya kolayı sürerken cam veya ayna ile çerçeve arasına girmemesine bilhassa dikkat edilmelidir.

Demir Sobalar Nasıl Cilalanır:

Demir sobaların, sac boruların ateşe yakın olan kısımları pek çabuk eskir ve siyahlığını kaybeder. Bu gibi yerlere evvela bir parça limon ve bilahare içine biraz şap katılmış kurşun tozu keskin sirke içinde eriterek pamuk veya çuha parçasıyla sürülmelidir. Simsiyah ve yepyeni olur.

Saksonya Tabaklar Nasıl Yıkanır:

Saksonya tabak ve emsali yaldızlı renkli ve çiçekli fincan gibi şeyleri katiyen sodalı veya sabunlu suyla yıkamayınız. Sabun veya soda bunların üzerindeki yaldızları bozar, renk ve çiçeklerini soldurur. En emin usul bunları tatlı ve kaynar su ile yıkayıp temizlemektir.

Hurma ve Emsali Nebatatın Muhafazası:

Hurma ve emsali büyük yapraklı nebatat evlerin ve bilhassa yemek odalarının başlıca ziynetlerindendir. Bunların daima taze ve yemyeşil bulunmasını elbette istersiniz. Değil mi? O halde size tavsiye ederim. Bunları sularken yapraklarına su dökmek değil hatta su sıçratmamaya dikkat ediniz. Yaprakların üzerinde ekseriyetle görünen benek benek ve yama gibi kuru parçalar suyun temasından hasıl olur. Bu yaprakların üzerine ara sıra bir süngerle sulandırılmış süt sürmelidir. Süt bu yaprakların daima yeşil ve parlak kalmasını temin eder.

Sofra Peçeteleri Lale Şeklinde Nasıl Kırılır?

Peçeteyi [Şekil 1] de görüldüğü vechle bir masa üzerine yayınız, b harfli sağ ve sol köşelerini (a) harfli köşelere gelmek üzere [Şekil -2] deki gibi katlayınız. [Şekil-2]de (d) harfli uçları tekrar tekrar katlayarak (s) harfli uçlara getiriniz. Bu suretle peçete üzerinde kırmalar yapmış olursunuz. Bu kırmaları bozmaksızın açarak peçeteyi tekrar eski vaziyete getiriniz. Şekilde (a) harfi ile gösterilen noktayı sol elinizin şehadet parmağı ile katlayınca basınız sağ elinizle (d) harfli her iki köşeyi birbirine müteakip (f) harfli noktalara getiriniz. [Şekil -3] sonra peçetenin altını üstüne çeviriniz. [Şekil -4] Bu şekilde (j) harfle isabet eden olunan köşeyi [Şekil -5]te görüldüğü gibi (h) noktasına kadar ufak teşkil ede ede katlayınız. Ve tekrar masa üzerine koyunuz. (b) harfli ucu (a) harfli uç ile birleştiriniz. [Şekil -5] te noktalarla gösterilen çizikler üzerinden [Şekil -6]da görüldüğü gibi katlayınız. Bu katların üzerini sağ el ile masa arasında iyice tazyik ettikten sonra peçetenin harici-i müteveccih uçlarının lale varaklarına benzeterek sağ elin şehadet parmağı ile dışarıya doğru çekiniz ve bir küçük bardak içine koyunuz. [Şekil -7]de görüldüğü gibi peçete kolaycacık lale şeklini almış olur.

ÇALIŞANLAR NELER YAPAR

TAYYARELERLE BALİNA AVCILIĞI

Tayyarelerin posta hizmetinde yolcu nakliyatında kullanılan kollarını geçenlerde karşılarımıza bildirmiştik. Son kez İngilizce mecmualarda tayyarelerin balina balığı avcılığında da kullanılmaya başladığını hayretle okuduk. Şimal

Denizi'nin esasen balıkçılığa ait pek çok vesait ve teçhizata malikiyetleriyle ve balina avcılığında gösterdikleri şayan hayret ve cesaret ve maharetleriyle mağruf-u meşhur bulunan zengin balıkçıları son günlerde satın aldıkları birçok kez tayyarelerini balina avında kullanmaya başlamışlardır.

Bu mecmuanın haber duyurduğuna göre, tayyare ile uçan avcılar balina balıklarını yüksekten pek kolaylıkla görüp bulmakta ve bulunduğu mevki uzak mesafelerde vapurlarla bekleyen arkadaşlarına telsiz telgrafla bildirmektedirler. Birinci resim: Balina balığına bir tayyareden nasıl bomba atıldığını; ikinci resim: Can acısıyla kaçan balinanın tayyare ile tarassut ve takibini; üçüncü resim: uzun bir firar ve takipten sonra yorulan balinanın derinliği az sularda ne suretle öldürülüp tutulduğunu göstermektedir. Balinalara atılan bombalar bir zıpkın ile içinde uzun bir halat bulunan ve atıldıktan sonra balon gibi şişen ve balığın hareketini müşkülleştiren üstüvane şeklinde lastik topları ihtiva etmektedir. Bu toplar, bomba atıldıktan sonra yuvarlak bir şekil almaktadır ki resimlerde ve izahen görülmektedir.

TÜRK GENÇLİĞİ TEALİ VE TEAVÜN CEMİYETİ KONGRESİ

Türk Gençliği Teali ve Teavün Cemiyeti 5 Teşrin-i Sani 926 Cuma günü saat on altı buçukta kongresini Divan Yolu'nda Merkez-i Umumi binasında akd etmiştir. Kongre Reis-i evvel Ekrem Bey tarafından küşad edilerek nizamname mucibince icra kılınan intihabda kongre riyasete rey-i aleni ile ve ittifakla Reis-i Evvel Ekrem ve riyaset-i saniye katib-i umumi Abdullah Zafer ve kâtipliklere Tevfik Süleyman Hamdi Beyler inticap olundu. Reis-i evvel Ekrem Bey ruzname-i müzakkerata şerüadden mukaddem cumhuriyetin banisi ve cumhuriyet aşkının milletin kalbinde muhibbisi büyük Gazimiz Mustafa Kemal Paşa Hazretleriyle Cumhuriyet-i Hükümet-i hazırasının fedakâr paşa vekili İsmet Paşa Hazretlerine ve cemiyetin Reis-i Fahriyesi Maarif Vekili Necati Bey Efendi'ye kongrenin tazimat ve şükranlarını bittelgraf iblağını teklif etmekle alkışlarla kabul edildi.

Cemiyetin tesisinden itibaren faaliyetine dair izahat-ı mutavveleyi ihtiva eden meclis-i idare raporu söz alan müteaddid azanın müteharren meclis-i idaresi ve icraatını tamamen tasvibi mütezımmın beyanatından sonra aynen kabul ve tasdik olunmuştur. Evvelce istifa ve infisal eden meclis-i idare azası yerine intihap olunan Abdullah Zafer ve İzzeddin ve Hikmet ve Selahattin Neşet ve Sadi Beylerin

memuriyetleri tasdik olunmuştur. 927 Senesi bütçesi kalem kalem münakaşa ve tedkik edilerek esasen yedi bin liradan ibaret olan bütçe sekiz bin beş yüz lira üzerinden zammiyat ile kabul olunmuştur. 926 senesinin son iki aylık bütçesi altı yüz lira üzerinden kezalik tasdik kılınmıştır. Mamulat-ı hesabiyenin tedkiki zımmında azadan Hüsnü ve Mehmet Ali Beyler ekseriyetle hesap müfettişi intihap kılınmışlardır. Mufassal mevadı ihtiva eyleyen mesai per ü garamı uzun mütalaat ve münakeşat üzerine aynen kabul edilmiştir. Cemiyetin yevm-i tesisi olan 1 Temmuz gününün Cemiyet Günü olarak kabul ve her sene tesidi takarrür eylemiştir. Kongre azanın büyük hissiyat-ı vedakarisi ile ve gençliğin terakki ve tealisi ve aza arasındaki samimiyetin anbean tezyidi temenniyle ve alkışlarla hitama ermiştir. Kongre münasebetiyle içtimaiden mukaddem bir kısım azanın fotoğrafları ahz olmuştur.

TÜRK GENÇLİĞİ TEALİ VE TEAVÜN CEMİYETİ NİZAMNAME-İ ESASİSİ

Birinci Fasıl

Cemiyetin İsmi, Merkezi, Maksut ve Gayesi

Madde1- İstanbul'da [Türk Gençliği Teali ve Teavün Cemiyeti] namıyla bir cemiyet tesis edilmiştir.

Madde 2- Cemiyetin Merkezi olup İstanbul'da, icabında taşralarda şubeler küşad edecektir.

Madde 3- Cemiyetin maksat ve gayesi Türk gençliğini ihtiyacat-ı medeniyye-yi hazıraya tevfiken yetiştirmeye sarf-ı gayret etmek. Gençliğin refah ve saadet ve temin-i istikbaline hadim teşebbüsat ve takibatta bulmak. Gençlik içtimai, iktisadi terakki ve tealisine rehber olmak cemiyet efradının kanun dairesinde ve kabul olacak talep ve müracaatlarının tehsil ve teminine çalışmak. Muhtac-ı muavenet olan efrada yardım etmek. Efrad-ı cemiyetten olan genç işsizlere iş bulmak. Hal-i maluliyet ve şeyhuhadde bulunanlara muavenet etmek. Garbın terakkiyatını Türk gençliği arasında süratle tamimine çalışmak üzere bir cemiyet teşkil edilmiştir.

Madde 4- Cemiyetin 3 sınıf azası vardır. Aza-yı aliyye, aza-yı müessese, aza-yı daime. Aza-yı Aliyye: Reiskar hükümette bulunanlardan arzu eden zevat-ı füham hazretlerine mahsustur.

Aza-yı Müessese: Türk Gençliği Teali ve Teavün Cemiyeti tesis eden müesseselerdir. Aza-yı Daime: Cemiyet nizamnamesinde beyan olunan şerait dairesinde hükümete dahil olan zevattır.

Madde 5- Her sınıf ve her mesleğe mensup zevat cemiyete dâhil olmak selahiyetini haizdir.

Madde 6- Cemiyet gerek memleketimiz dâhilinde ve gerek Memalik-i Ecnebiyeye seyahatler tertip ederek gerek azayı cemiyetten ve gerek hariçten iştirak edecek zevatın tenevvür ve inkişafına hizmet edecek vesait ve esbaba teşebbüs ve tevessül edecektir.

Madde 7- Cemiyet duhuliyesiz konferanslar vermek kavanin ve nizamat-ı mahsusasına tevfiken dersler küşad etmek suretiyle gençliğin terakki ve inkişafına hizmet edecektir.

Madde 8- Cemiyet bir musiki şubesi dahi küşad edebilecektir.

Madde 9- Cemiyetin fırkalar ve siyaset ile bir günâ alakası ve münasebeti yoktur. Aza-yı cemiyetin cemiyet dâhilinde siyaset ile meşgul olmaları suret-i katiyyede memnudur.

DÂHİLİ NİZAMNAME

CEMİYETE GİRMEK

Madde 1- Cemiyete girmek için aza-yı cemiyetten birisi tarafından tahriren takdim olunmak lazımdır. İkincisi kanunniyeyi haiz olmalıdır. Üçüncüsü nizamname ahkâmını kabul etmelidir. Dördüncüsü fikir mesleğin itibari ile cemiyete hizmet edebilecek evsaf ve şeraiti haiz olmalıdır.

Madde 2- Cemiyete girecek namzedler hakkında makam-ı riyasetçe yaptırılacak tahkikat ba'de dört kişiden mürekkep kabul encümeni tarafından duhul kararı verildikten sonra mezkûr namzed; efrad cemiyetten addolunur.

İNFİSALE SEBEP OLACAK HAREKÂT

Madde 3- Birincisi cemiyetin amal ve menafiine maddi ve manevi iras-ı zarar edenler, ikincisi aza arasında nifak-ı şikakta bulunanlar. Üçüncüsü haysiyet ve adab-ı umummiyeye mugayir namünasip harekâtta bulunanlar.

Madde 4- İnfisaline karar verilen azanın heyet-i umumiyete müracaatla temyiz hakkı olacaktır.

CEMİYETİN VARİDATI

Madde 5- Cemiyetin varidatı birincisi duhuliye ve taahhüdat-ı şehriye. İkincisi ashab-ı hamiyet taraflarından hükümetin müsaadesiyle vuku bulacak teberruat. Üçüncüsü heyet-i idarece tensib olunduğu takdirde cem-i ianat nizamnamesine tevfiken derç olunacak müsamere ianat ve nizamname-i mezkûr mucibince müsamere ve sürelerden hasıl olacak mübalağadan ibarettir.

Madde 6- Aza-yı müessese-i şehri laakal yüz kuruş aza-yı daima hayn duhulünde peşinen elli kuruş duhuliye ve şehri laakal otuz kuruş taahhüdat-ı şehriye vermek mecburiyetindedirler. Hiçbir nev azanın duhuliye ile birlikte taahhüdat-ı şehriyesi mecmua-yı senesi otuz dört lirayı geçmeyecektir.

Madde 7- Cemiyete mensup efrada bedeli mukabilinde nizamname ve her vakit istimal edilmek üzere alamet-i mahsusalı bir rozet ita olunur.

Madde 8- Cemiyet mensup azaların laakal altı aydan beri mukayyet bulunmuş olmaları ve taahhüdatlarını muntazaman tesviye etmiş bulunmaları ve cemiyete hizmet edebilecekleri cemiyetten muavenet talep etmeye hakkı olacaktır.

Madde 9- Türk Gençliği Teali ve Teavün Cemiyeti bir heyet-i umumiye ve bir meclis-i idareden müteşekkildir.

Madde 10- Merkez-i idareden ayrıca meclis-i idareye mülhak olmak üzere bir mesai encümeni, kabul encümeni, teavvün encümeni, tetkik ve tetebbu encümeni, istihbarat ve neşriyat encümeni, talim ve tedris encümeni, hakem heyeti ilehe gibi icap eden ilmi ve içtimai encümenler teşkil olunacaktır.

Madde 11- Heyet-i umumiye aza-yı müessese ile aza-yı daimeden teşkil eder. Heyet-i umumiye cemiyette mukayyet azanın nısfından bir fazlasının içtimaa iştiraki ile

inikat eder. İlk içtimada ekseriyet olmaz ise on beş gün sonra toplanacak ikinci heyet-i umumiyede ne kadar aza olur ise olsun celse-yi küşad ve müzakerat-ı icra ve mukarrerat muteber olur.

Madde 12- Heyet-i umumiye senede bir defa cemiyetin merkez-i idaresinde veyahut meclis-i idarenin tensip edeceği bir mahalde alelade ssurette teşrin-i evvel zarfında içtima-yı davet olunur.

Madde 13- Heyet-i umumiyeden meclis-i idarenin senelik icraat ve hesap raporu kırait ve meclis-i idareyi ibra eder. Sene-yi lahikaya ait işler hakkında mukarrerat-ı ittihaz eder ve meclis-i idarenin veyahut azadan otuz zatın imzasıyla vuku bulacak teklifat ve nizamnamede lüzum görülecek tadilatı icra eyler. Mesai ve programını ve bütçesini tasdik ve kabul eyler. Heyet-i idarede münhall azalıklara aza-yı intihab veya meclis-i idarede muvakkaten tayin edilen azanın memuriyetlerine tasdik veya tecdid eder.

Madde 14- Heyet-i umumiye vuku bulan davet üzerine fevkalade olarak dahi içtima eder. Bu ise meclis-i idarece veyahut aza-yı mevcudenin nısfı tarafından vuku bulacak teklif-i tahriri üzerine icra olunur. İçtimalar meclis-i idare reisi tarafından davet olunur.

Madde 15- Heyet-i uumumiye meclis-i idare reisi veyahut reis-i sani ve bu da bulunmadığı takdirde meclis-i idare azasından biri tarafından küşad edilir. Celsenin küşadını müteakip aza-yı hazıra meyanından heyet-i umumiye içtimalarına riyaset etmek üzere bir reis ve bir reis-i sani ve üç kâtip ekseriyet ara ile intihap olunur ve heyet-i umumiyenin hitamına kadar işbu heyet müzakeratı idare eder.

Madde 16- Meclis-i idare azaları heyet-i umumiye tarafından üç sene müddetler intihap olunur. Meclis-i idare dokuz azadan ibaret olup her sene sülasi tecdid veyahut yeniden intihap olunur. İlk meclis-i idare üç sene müddetle meclis-i müessisan meyanından intihap olunacaktır. Meclis-i idare azaları içlerinden birisini ekseriyet ara ile reis, reis-i sani, katip-i umumi, muhasip-i mesul intihap ve tayin eyler.

Madde 17- Meclis-i idare azalarına hakk-ı huzur ita olunur ve miktarını heyet-i umumiye her sene tayin eyler.

Madde 18- Cemiyetin şahsiyet-i maneviyesi meclis-i idare reisi tarafından temsil olunur. Meclis-i idareye riyaset, muamelat-ı umumiyeyi nizamname ve takrirat dairesinde rüyet, hükümet ve hariç ile olan münasebatı temin eyler.

Madde 19- Kâtib-i umumi devair ve mahakim ve efrada karşı cemiyetin vekili olup müddei ve müdde-yi âliye sıfatlarıyla ve tanzim olunacak mukavelat ve evraka cemiyet namına vaz-ı imza eyler.

Madde 20- Makbuzat ve metfuata ait bilcümle muamelat-ı makam ve riyasetçe tetkik ve evrak-ı hesabiyeye veznedar ve muhasib-i mesulün imzaları vaz-ı reis tarafından görülmüştür işareti vaz olunur.

Madde 21- Veznedar heyet-i idare kararı ve reisin verilen suretinde bir tahriri olmadıkça sarfiyatta bulunamaz. Her sarfiyat-ı vesaika müstenid olacaktır.

Mabadı var.

Taşra Karilerimizin Badema Kazandıkları;

Taşra karilerimizin badema kazandıkları mükâfatın irsali için beşer kuruşluk posta pulu göndermeleri ve İstanbul karilerimizin mükâfatlarını bizzat idarehaneden almaları tekrar ve ehemmiyetle rica olunur.

ON BİRİNCİ NÜSHAMIZIN MÜSABAKALARI

1- Şekilde görülen yedi siyah parçaları birleştirerek bir hayvan resmi meydana getiriniz ve bize ismi ile beraber gönderiniz. İstanbul ve Taşra birincilerimize en iyisinden birer mürekkepli kalem, ikincilere birer el cüzdanı, üçüncülere birer suluboya takımı, dördüncülerden yirmi beşincilere kadar gayet zarif birer blok, yirmi beşincilerden yüzüncülere kadar güzel birer kitap hediye edilecektir.

2- AH harfli bir şehir ismi bulunuz ki birinci ve ikinci harfleri bir rengi, üçüncü ve dördüncü harfleri imza-yı insaniden birini, beşinci ve altıncı harfleri ecram-ı semaviyeden birini ifade etsin. Bu şehrin nüfusunu, mevkiiini, meşhur şeylerini yazınız. İstanbul ve taşra birincilerine ikişer buçuk, ikincilerine ikişer, üçüncülerine birer lira ve dördüncüden yüzüncülere kadar güzel birer kitap hediye edilecektir.

İSTANBUL VE TAŞRADAN BİN KARİMİZE HEDİYE VERECEĞİZ.

HEDİYELERİMİZ:

ADET	
1	yirmi beş lira
1	9x12 cesametinde bir fotoğraf makinesi
2	kol saati
4	beş lira
17	birer kitap cüzdanı
25	birer cep cüzdanı
50	yüzer kuruş
150	birer adet Lügat-i Naci
250	gayet zarif ciltli muhtıra defteri
250	gayet zarif ciltli resim defteri
250	birer düzine kurşun kalem

Her hususta daima karilerini memnun ve müstefit etmeye çalışan Çiçek bademe her dört sayıda bir bin kariine kura ile muhtelif hediye takdim edecektir. Bu kuponlar her nüshada bulunacaktır. Dokuz ila on altıncı nüshalarımızdaki kuponlar on yedinci nüshanın intişarını müteakip cümlesi kesilerek ve adres yerleri doldurularak bir ay içinde bir zarfla idarehanemize gönderilecektir. Kura cemiyetimiz azasından müteşekkil bir heyet tarafından çekilecek ve neticesi on dokuzuncu nüshamızla bildirilecektir.

GÖRMEDİĞİMİZ NELER VAR?!..

ÇİÇEĞİN HAYVANAT MÜZESİ

Beş metre uzunluğunda olan bu müthiş kertenkeleler son zamanlarda Cava Adaları civarında (Komodo) adasının ormanlarından tutularak New York Hayvanat Müzesi'ne getirilmiştir. Bu yırtıcı mahluklar kocaman bir butu yer karaca yavrusunu birden yutmakta ve kuyruğunun bir darbesiyle beygirin ayağını kırmaktadır.

Timsahlar: Londra Hayvanat Muharebe Müzesi'nde bulunan timsahlardan birkaçı timsahlardan birinin boyunca bir balığı yuttuğu görülmektedir. Kaliforniya'da [dünyanın yegane aslan çiftliği] denilen ve her tarafı tellerle muhat bulunan bir mahal vardır ki burada aslanlar serbest bulundurmakta ve tel haricindeki ziyaretçilere sokularak kedi gibi sırtlarını direklere sürtmek suretiyle yalakalanmaktadırlar.

İLMİ VE FENNİ İŞLER

Haşerat Koleksiyonları Nasıl Yapılır?

Çalışkan, tabiat tarihine, tetkikatına âşık bir karimizden geçende şayan-ı dikkat bir mektup aldık. Bir genç tabiatçı mektubunda bu canlardan, kuş yumurtalarından; nebatat ve çiçeklerden koleksiyonlar tertibine meraklı olduğunu yazıyor ve çiçeğin ara sıra bu gibi koleksiyonların tertibinden de bahsetmesini istiyordu. Hem bu karimizin arzusunu yerine getirmek ve hem de bu pek mühim ve faydalı ve aynı zamanda ilmi merakım bütün gençlerimize sirayetini ve bu suretle her gencin toplayacağı mütenevi haşerat ve nebatat ile bütün mekteplerimizde ufak mukayese de bile olsun bulunması pek ziyade şayan-ı arzu olan tarih-i tabii müzeleri temellerinin atılmasını temin etmek için bu nüshamızdan itibaren tabiat tarihinin bu pek cazip ve şayan-ı dikkat şubesinden haşerat koleksiyonlarının suret-i tertip ve tanziminden ve haşeratın ne suretle tutulup kurutulduğundan bahsedeceğiz. Mevzumuzun dikkat ve merakla takip edilerek gayemizin husulü için karimizin müştereken çalışacaklarından pek emin ve çok ümitliyiz. Koleksiyon yapılacak böcek vesair haşeratın evveli ömürde incinip zedelenmeksizin tutulmasına mümkün olduğu kadar dikkat ve ihtimam etmek lazımdır. Bunun için kanatlı haşeratı ve bilhassa kelebek ve pervaneleri tutmaya yarayacak şekil ve suret imal ve istimali hemen hemen her gece malum olan ince cibinlik kumaşından uzun saplı bir ağ yapmalı ve kanatsız haşeratı tutmak için de ufak maşa şeklinde madeni bir pens tedarik etmelidir. Hangi haşeratın ne zaman ve ne suretle kolayca tutulacağı hakkında ilerde icap eden malumat verileceği cihetle şimdilik umumiyetle tutulan haşeratın fenni bir tarzda suret-i itlafını söyleyelim: Ağzı oldukça geniş ve sağlam kapaklı bir şişenin içine şişenin dışı genişliğinde ufak bir sünger kâğıdı kesip koymak ve bu kâğıda birkaç damla damlattıktan sonra itlafı arzu olunan böceği bu şişeye atıp kapağını kapamak ben ameli ve fenni bir üsluptur ki [Şekil -1, resim 2]

biz bu şişeye itlaf şişesi ismini vereceğiz. İtlaf edilecek böceğin on beş dakika bu şişe içinde bırakılması kâfidir. Bu şişeden başka iki santimden dört beş santime kadar genişlikte ve muhtelif boylarda kesilmiş ve ortası oluk gibi oyulmuş birkaç levha tedarik edilmelidir.

Misal: İtlaf şişesinde itlaf edeceğimiz böceğin kelebek olduğunu farz edelim. [Şekil 1:resim 3] de görüldüğü vechle madeni pensin yardımı ile itlaf şişesinden çıkarılan kelebek vücudunun alt kısmı tahtanın oyuk yerine yerleşmek ve kanatları yüksek ve düz kenarlar üzerine gelmek suretiyle konulur. [şekil-2 resim 1] ve arzu olunan ve zayiat verildikten sonra kâğıttan kesilmiş ince şeritlerle resimde görüldüğü gibi vechle kelebekler tahta levha üzerine dikkatle tespit olunur. Bu ameliyeden sonra sıra kelebeklerin kurutulması ameliyesine gelir ki bu bir kaç türlü yapılır. En kolay ve basitini söyleyelim. Üzerinde tespit edilmiş kelebekler bulunan levhaları alt ve üstüyle iki mukabil tarafına tahta kaplandırılmış ve açık kalan taraflarda hanımlarımızın göz boyaması ismini verdikleri ince bezle sıkıca örtülmüş geniş bir kutu içine koymalı ve bu kutuyu sıcak tozsuz bir odanın yüksek bir yerinde on beş yirmi gün kadar haliyle bırakmalıdır. Bu müddet zarfında kelebekler matlup vechle kururlar. Kuruyan böceklerin üzerindeki kâğıt şeritleri, iğneler küçük bir dikkat ve itina ile çıkarıldıktan sonra cinsi ve sınıflarına göre ihzar olunan kartonlara menkurden veya ayrıca ince kum içinde bilahare tarif edilecek usul ile kurutulan çiçek ve yapraklarıyla beraber yapıştırılır. Bu suretle meydana getirilen numuneler camlı dolaplarda saklanır. Bazı kimseler haşeratın kaynar su içine atmak suretiyle itlaf edilmesini tavsiye ediyorlar ise de bu tarz pek muvaffak değildir. Çünkü kaynar su bilhassa şekil ve renklerini muhafaza etmeyi matlup olan pervane ipek böceği ve kelebek gibi haşeratın kanatlarını güzel renklerini bozmaktadır.

Devam edilecektir.

HAVA KORSANI

Mütercimi: M.R.

-Maatteessüf 10 kişi boğulmuş yalnız…Yalnız pilot(Konseley) kurtulmuş.. Telsiz telgraf haberlerinde gördüm.

Uzun boylu, iri kemikli, oldukça mütenasip vücudu bir tayyareci (Hendun) tayyare istasyonundaki pilotlar kulübünde vakayı büyük bir telaş ve heyecanla

anlatıyordu. Pek feci ve dehşetli bir vakaya ait olan bu kara haber her neden ise kulübede bulunan pilot ve rasatlar arasında layık olduğu ehemmiyet ve ciddiyetle telakki edilmedi. Hatta doğru olmadığını söyleyenler bile bulundu.

İri yarı, güneşten kapkara olmuş çehresi kasketinin yüzü yara altında daha kara, korkunç görünen bir pilot kalın bir seda ve pek kaba bir eda ile:

-Keşke, dedi. (Konseley) de boğulsaydı... Hiç şüphe yok ki yine fitil gibi sarhoştu. Durup dururken de kaza olmaz ya! Şeklen de pek kaba ve hantal olan bu adamın pek bayağı ve kaba sözleri diğer pilot ve rasadları arasında birden bire bir münakaşa zemini açtı. Bazı pilotlar da Konseley'i müdafaa ve söylenilen bu gayr-ı münasip sözleri itiraz yollu bir kaç sözle mukabele etmek istediler ama bir öküz kadar kuvvetli ve son derecede atılgan ve bilhassa düşünmeden söyleyen ve ağzı pek pis takımdan olan (Hortun King) den çekindiler, sustular.

Yalnız; uzun boylu, zayıf kumral saçlı, nazik tavırlı ve yakışıklı genç bir tayyareci istirahat etmek üzere uzandığı kamış şezlongdan birdenbire doğruldu. Hiddetli ve fakat terbiyeli bir tavır ile:

-Efendiler, dedi. Burada bulunmayan bir arkadaş hakkında böyle ağır sözler söylemek pek ayıptır. Daha doğrusu onun yüzüne karşı söyleneceğini pek de ümit edemediğim bu sözleri arkasından söylemek korkaklıktır. Ben (Konseley)i tesadüfen tanıdım. Pekiyi tabiatlı, mesleğinin aşığı, dikkatli ve maharetli bir arkadaştır. Bu fena sözler burada söylenilmemeli idi.. Kara ve korkunç çehreli adam (Hortun King), böyle hiç çekinmeden müdafaa eden genç tayyareciye karşı hücum edecek gibi bir vaziyet aldı. Hiddetinden titreyen yumruklarını sıktı. Gözlerini açtı, dişlerini gıcırdatarak birkaç defa yutkunduktan sonra:

"Mister (Dov) dedi. Korkaklıkla itham ettiğin adamı tanır mısın? Eğer arzu ediyor isen korkak olmadığımı sana karşı da isabet edebilirim. Nasıl ister misiniz? İşte meydan…"

Kulüpte bulananlar vücudu kadar terbiyesi de kaba olan bu adamın, (Hortun King) in bir kavga çıkaracağını derhal anlamışlardı. Fakat yaşlı, sanki tavırlı bir pilottan başkası bu kavgaya mani olmak cesareti gösteremedi. O yarı ciddi yarı alay tarzında:

- Gözünü aç yavrum. dedi. “Burası bar değil kulüptür. Kabadayılığını göstermek istiyorsan…”

İhtiyar tayyarecinin sözü ağzında kaldı.

(Hortun King) bir ok gibi yerinden fırlamış ve kuvvetli kollarıyla sarsarak onu bir çocuk gibi bir tarafa fırlatıvermişti. Hiddeti gittikçe artan (Hortun King) arkasını rakibine dönmüş hırıltıya benzeyen bir ses ile arkadaşlarına:

-Mister (Dov) bana korkak diyor ha?! Dedi. “İşte tekrar ediyorum. Ben buradayım şimdi meydana çıkar, boğuşuruz. Eğer buna cesaret edemiyor ise dünyanın en adi korkağı kendisidir. Hatta… Hatta yalnız korkak değil alçağıdır da.”

Mister Dov, (Hendun) karargâhının bu pek parlak yıldızı hiddetinden kıpkırmızı oldu. Terbiyesi bu gibi münasebetsiz hareketlere mukabeleye müsait olmamakla beraber (Hortun King)in bu terbiyesiz adamın hakaretine, küstahça hakaretine karşıda sükut edemezdi. Ayağa kalktı. Asabiyetle:

- “Hay hay ben de hazırım” dedi. İster isen burada ister isen başka yerde. Fakat yarıştaki vazifemizi bitirdikten sonra saat üçten evvel ikimizden biri ortadan kalkıncaya kadar. Nasıl memnun oldun mu?”

Hortun King hala hamurdanmakla beraber eski şiddet ve hiddeti pek de kalmamıştı. Hasmının hiç olmadığı halde gösterdiği cesaret ve mukabele onu biraz şaşırtmış ve yelkenleri suya indirmişti. Vaziyet bu şekle girdikten sonra bittabi boğuşmaktan sarf-ı nazar edemezdi. İster istemez:

“Pekala” dedi. Senin istediğin gibi olsun. Yüzüncü mıntıkada bekleyeceğim. Orada kozumuzu pay ederiz. İşte ben yine tekrar ediyorum. (Konseley). Eğer sarhoş olmasaydı bu kaza olmaz ve beyhude yere de on kişi boğulmazdı…”

Asabiyetinden parmaklarını çekerek çıtırdatan Mister (Dov) tam Hortun King’e cevap vereceği sırada kulübe telaşta biri girdi elindeki telsiz telgraf kâğıdını uzatarak:

(mabadı var)

TUZAK

Mütercimi H. Feridun

Yedinci Nüshadan Mabat

Tarif edilemeyecek bir güzellik vermişti. Sirel kameriyenin kapısına kızın hayret ve telaş ile gözlerini açarak; Fransızca:

-Siz kimsiniz? Dedi. Buraya nasıl ve ne vakit geldiniz. Sirel; kendisinin buraya getirildiğinden kızın haberi olmadığını ve bu esrarlı yerde gelip geçen vakaiden hiç bir malumatı bulunmadığını derhal anlamıştı. Evvela kendisini takdim etti. Başından geçenleri kısaca anlattı. Sirel; sergüzeşti kızın hayret-i mucip oluyordu. Hakiki bir alaka ve dikkat ile bütün bu macerayı dinledikten sonra tatlı bir tebessüm ile:

-Şu halde, dedi. Siz bir Fransız değilsiniz…?

Erik Sirel gülüyor ve aslen İngiliz olduğunu çöldeki ilmi tedkikatını anlatıyordu. Bu müsahabe esnasında kız ara sıra validesinin geciktiğinden bahsediyor ve uzaklara bakarak sabırsızlık ve merak asarı gösteriyordu. Sirel; yolda kendisine Fransızca hitap eden kadının bu kızın validesi olduğuna artık katiyetle hükmetmişti. Fakat kızın validesinin harekâtı hakkında hiçbir şey bilmemesine veya bildiği halde bilmiyormuş gibi davranmasına bir mana verememişti. Bu cihet-i hal için zihninde birtakım sualler hazırlarken kız:[Kameriyedeki şezlonglardan birini göstererek]

-Ne için ayakta duruyorsunuz? Dedi. Şöyle otursanıza. Müsahabenizden ve hele hiç görmediği Avrupai hayat ve ilmi hakkında verdiğimiz malumattan o kadar mütelezziz oluyor ki…

Bu söz üzerine Sirel'in hayreti bütün bütün artmıştı. Rengi, siması delaletiyle bir Avrupa kızı olduğu besbelli olan bu kız şimdi ne Avrupa'yı bilmediğinden bahsediyordu. Sirel tahammül edemedi:

-Af edersiniz matmazel, dedi. Siz Avrupalı değil misiniz? Sizin bana hayret veren sözlerinizden, vaziyetinizden hiçbir şey anlamadım. Siz buraya ne vakit ve ne için geldiniz. Doğrusu ya sizin hal ve vaziyetinizi kendi şüpheli vaziyetimden daha ziyade meraklı bir calib-i dikkat görüyorum. Kız oturduğu şezlongda doğrularak:

-“Sahih mi söylüyorsunuz?” dedi. Bakınız nasıl oldu anlatayım. İsmim Artemis. Pederim Fransızların istilası altında bulunan Arap memleketlerinden birinde doktor idi. Pederim ve amcam çok zeki adamlardı. O sırada Cihabera aşiretin de müthiş bir sıtma salgını vardı. Her gün aşiret efradından yüzlercesi ölüp gidiyordu. Aşiretin şeyhi pederimden muavenet talebinde bulundu. Bu vesile ile buralara kadar geldik. Pederimin nezaket ve ihtimamıyla hastalık zail oldu ve böylece pederim bütün aşiretin minnet ve muhabbetini kazanmıştı. Şeyhin evladı yoktu. Pederime bir evlat nazarıyla bakıyor, seviyor ve aşireti idare hususlarında babamın fikirlerinden muavenetlerden istifade ediyordu. Nihayet şeyh bir gün babama aşiret ile beraber kalmalarını teklif ve rica etmişti. Babam ve amcam da bu bedevi hayata, bu cahil ve kimsesiz aşirete alışmışlardı. Bunlara karşı yaptıkları insani hizmet ve muavenetlerden hakiki bir zevk duyuyorlardı. Nihayet kalmak kararını verdiler. Pederim validemi ve bir miktar ev eşyasıyla kitaplarını getirtti. Şeyh de külliyetli miktarda para, arazi verdi ve böylece bu gördüğünüz evi yaptık. Bu sıralarda idi ki Fransız mıntıkasıyla bu arazi arasına giren yabancı bir aşiret bizimle Fransızlar arasındaki münasebet ve muameleye mani olmak istemişlerdi.

Babam derhal bu aşireti muntazam bir teşkilat ile kuvvetlendirdi. Düşmanı bulunduğu geçitlerden püskürttü. Düşmanın addeden faik bulunmasına rağmen galebenin bizim tarafta kalmasına pederimin zekâ ve fenni tedbirlerinin amil olduğunu anlayan aşiretin şeyh ve efradı hakkımızdaki muhabbet ve hürmetlerini arttırdılar. Artık bizi yanlarından hiç ayırmak istemiyorlardı.

İşte bu surette biz burada kapandık ve kaldık. Biraz sonra pederim vefat etti, bu mülkün ve aşiretin idaresini amcam deruhte etti. O da vefat edince idareyi validem ele aldı. Validem göreceksiniz ne kadar zeki ve cesurdur. Aşiret validemin idaresinden daha çok memnundurlar. Bilseniz onu ne kadar severler. Sirel’in hayret ve taaccübü nihayet dereceyi bulmuştu. Heyecan ile:

-Peki ama matmazel. Dedi. Siz Fransa'ya gitmek istemiyor musunuz? Hayatınızın sonuna kadar burada mı kalacaksınız? Artemis güzel gözleriyle civardaki dağları işaret ederek:

Belki… dedi. Fakat burada büyük bir vazifemiz var. Fransa hükümeti bir gün herhalde buradaki hudutlarını tevsi etmek isteyecek. Şimdiden şu dağları evde bulundurmak ve bu milli gayenin hasılını kolaylaştırmak icap etmez mi? Hem bu

vazife aynı zamanda buranın saf insanlarını da medeniyete kavuşturacak.. Sirel, hayret ve ciddiyetle:

-Fakat matmazel dedi. Bütün bunlara rağmen cihanın medeniyeti ve terakkisini görmek için siz de ara sıra olsun bir arzu doğmuyor mu? Kız güldü Sirel'i baştan ayağa süzerek:

-İhtimal doğuyor dedi. Fakat bahsettiğiniz o medeni âlemde milli bir gayenin sayılı günlerini bekleyecek bu bahçeden daha güzel yerler var mıdır?

Sirel, Artemis'teki feragat nefsi, maksut ve gaye uğrundaki sarsılmaz kanaat ve azmi anlamıştı. Derhal cevap verdi: Hakikaten öyle Artemis, dedi. Bilhassa size, gayenize uygun böyle güzel yerler pek nadirdir.

Bugün Sirel'in nazarında yeni doğan ümitleriyle dolu bir gün olmuştu. Artemis'in güzel ve sihirli gözleri, masum bakışları Sirel'e büyük bir saadet, umulmaz bir bahtiyarlık vaat ediyordu Sirel artık mazisini,

Mabadı Var

ADAB-I MUAŞERET

ZİYAFETLER VE EĞLENCELER

Çay Ziyafetleri - Tamamıyla ailevi ve hususî bir toplanma mahiyetinde bulunan küçük ziyafetler ekseriyetle öğleden sonra yapılır. Ev sahibi hanım veya erkek, kadın ve erkek misafirlerini kabul salonu veya odasında içtimai veya resmi mevki ve derece farkı gözetmeksizin izaz ve ikram eder. Bu gibi toplanmalarda musiki bulunmaz, dans edilmez. Mekülat ve meşrubat sayt olur. Mesela kahve ve çay, pasta ve çörek, tereyağı, hususa göre soğuk meşrubat, az miktarda şarap ve likör ikram edilir. Misafirlere içecek ikramın hizmetçilerden ziyade evin küçük hanım kızları veya kızları tarafından yapılması, olmadığı takdirde ev sahibi hanımının bizzat hizmetçilere yardımı büyük bir nezaket ve misafirperverlik eseri addolunurr. Bu gibi toplanmalarda salonda bulunan misafir hanımların sonradan gelecek erkek misafirlere hürmet ve istikbal için ayağa kalkmaları icap etmez. Şu kadar ki gelen erkek misafir son derecede yaşlı ve şayan-ı tazim bir zat ise misafir hanımlarına layıkı vechle hürmet ve samimiyet göstermeleri şayan-ı arzudur. Sonradan gelen misafirler kadın ise salonda bulunan kadın ve erkek bütün misafirlerin derhal ayağa

kalkmaları pek ziyade dikkat edilmesi icap eden içtimai adaptandır. Bilhassa bu esnada misafir hanım veya hanımların yerlerine oturuncaya kadar erkeklerin ayakta bulunmak ve yerlerini kadınlara terk etmek suretiyle nezaket ve hürmet göstermeleri icap eder. Bu esnada ev sahibi gelen misafiri salonda bulunanlara kısaca takdim etmekle mükelleftir. Fakat evvelce takdim edilmiş malum bir şahsiyetin bu esnada tekrar takdimi müfrit bir usulperestliğe veya dalgınlığa hamil olunur ki hiç de muvafık değildir. Bu gibi hususi daha doğrusu ailevi mahiyette bulunan toplanmalarda avdet esnasında her halde gerek ev sahibiyle ve gerek misafirlerle usul ve adap dairesinde veda etmek ve bilhassa ev sahibi hanımın müsaadesini istemek lazımdır. Böyle küçük toplanmalara aile efradıyla ailenin samimiyet ve mahrumiyetine dâhil olmuş teklifsiz dostlar çağrılır. Onlardan sonra yapılan buna nispetle biraz daha mükellef ve büyük olan çay ziyafetlerine yeni takdim edilmiş kimseler de davet edilebilir. Ziyafetlerde musiki bulunur ve arzu edenler dans eder. Eğer dans yapılmıyor ve yalnız çalgı çalıyor ve çalgı refakatıyla kadın veya erkek bir kimse teganni ediyor ise musikinin hitamına kadar hazırunun mümkün olduğu kadar sükut ile dinlenmesi terbiye ve nezaket muktezasındandır. Musiki esnasında salonu terk ile meşrubat bulunan salona geçmek pek ayıp bir harekettir. Fakat dans yapılırken dans etmeyenlerin görüşmeleri ve meşrubatın bulunduğu salona geçmeleri caizdir. Bu gibi ziyafetlere ilk ikramı ev sahibi hanım yapar müteakiben misafirlerin de yekdiğerlerine ikram etmeleri caiz ve hatta ev sahibi ile samimi olan misafirlere bir vazifedir bile. Bu gibi ziyafet ve eğlenceden mufarekat esnasında da bazı adaba ezcümle riayet şarttır. Mufarekat arzusunda bulunan kimsenin mümkün olduğu takdirde bir aralık ev sahibini görüp özür dileyerek müsaade almak ve avdet esnasında cemiyetin sürur ve şetaretini, eğlencesini tevkif uğratmayacak ve hatta nazar-ı dikkati celp etmeyecek bir şekilde ayrılmak en muvafık bir harekettir. Bu toplanmalarda saz çalan veya söyleyen hanım ve beylerin ev sahibi veya misafirler tarafından musikiye iştirak için vaki olacak talep ve ricalarını derhal kabul ve aczlerinden ve hazırunu izaç edeceklerinden suret-i nazikanede bahs ile iştirak etmeleri terbiye ve nezaket muktezasındandır. Bilüzum mazeretler beyanıyla vaki rica ve teklifi reddetmek ne kadar mayup bir hareket ise uzun uzadıya naz etmek ve birçok ısrarların vukuuna sebep olmakta o derece mayuptur.

Bu vaziyette hane sahiplerine ve misafirlerine düşen vazife de musikide meleke ve mümaresesi az bulunan bir kimseyi lüzumsuz ısrarlar karşısında

bulundurmamak ve bilnetice mahcup bir vaziyete düşürmemek ve bu hususta son derece müdebbirane hareket etmektir. Ziyafet esnasında bilhassa ev sahibi hanımın misafirlerinin ayrı ayrı ve sık sık yanlarına kadar gitmesi ve münasip tarzda hoşnutiyet ve memnuniyetlerini celp edecek suretle izaz ve ikrama çalışması lazımdır.

****

-Yoksa bu mini mini kuzunun anası mı öldü dedi. Kirpiklerinin arasında bir damla yaş toplandı. Evet! Dedi. Benim de annem öldü hem o zaman çok küçükmüşüm. Babamla bir gün dağdan dönerken yoruldu. Şu taşın üstüne oturarak beni dizlerine aldı. Gözlerimden öperek benim biricik "öksüz kuzum!" diye söz etti. Sonra babam da Sakarya'da şehit oldu. Şimdi köylünün koyunlarını güdüyorum. Kızcağız ağlıyordu. Gönlünün acıklı teline basmıştım. Ben de onunla beraber ağlamak istedim. Kız devam ediyordu: Ben her akşam buradan geçerken bu taşın üstüne oturuyorum. Ve sürümün biricik öksüz kuzusunu kucağıma alır, hem ağlıyor hem seviyor. O, uzaklaşan sürüsünün arkasından kucağında kuzusuyla koşarken, bilemediğim bir ihtiyaçla o siyah taşa kapandım. Ve tatlı tatlı ağladım…

Talat Hasip

Küçük Hikâye:

ODUNCUNUN RÜYASI

Mehmet Ağa yorgun bir tavırla elindeki baltayı yere bıraktı, nasırlı elini kuşağına sokarak kırmızı bir mendil çıkardı. Bununla terini silerken kırçıl kıllarla muhit ağzından şu kelimeler döküldü.

-Ah anam!

İşte dört saatten beridir ki bila tevakkuf çalışıyor, uğraşıyor, didiniyordu. Hem ne için bilir misiniz? Bir lokma için.

-Allah belasını versin bu mesleğin! Dedi. Herkes rahat rahat otururken benim kazandığımın üç mislini alıyor.

Çok yorulmuştu. Biraz dinlenmek ihtiyacı hissetti. Yere çömelerek arkasını asır dide meşenin gövdesine dayadı. Ve ormanı bir opera salonuna çeviren küçük kuşların nağmelerini dinlemeye koyuldu.

Yorgunluğa bir de öğle sıcağının verdiği uyuşukluk inzimam etmişti. Oduncunun göz kapakları birden ağırlaştı. İki dakika sonra horlamaya başlamıştı.

Galiba rüya görüyordu. Kendini ormanın tenha bir köşesinde buldu. Ağaçlardan birine dayanmış yüksek sesle halinden, mesleğinden şikâyet ediyordu. Birden bire bir hışırtı işitmişti. Arka tarafa döner dönmez garip kıyafetli bir şahıs ile karşılaştı. Yeşil külahlı, kırmızı mantolu bu cüce, küçüklüğünde dinlediği masallardaki perilere çok benziyordu.

Cüce ona:

-Yeter, artık sus! Dedi. Şikâyetlerinden bıktım. Al şu kutuyu istediğin vakit içindeki kibritlerden birini yak. Derhal muradına nail olursun.

Kibrit kutusunu şaşkın bir halde duran Mehmet Ağanın eline bırakarak kayboldu. Oduncu kutuyu açtı içinde altı kibrit vardı. Gözleri sevinç lemalarıyla parladı. Şimdi ne yapacaktı! Düşündü düşündü. En rahat bir mevki ne olabilirdi. Ve basit kafasıyla karar verdi. Tam manası ile bir eski zaman hükümdarı olmak. Öyle ya, bundan rahat bir meşgale var mıydı? Titrek elleriyle kutuyu açtı. İçinden çıkardığı bir kibriti kutunun kenarına sürdü. O anda siyah bir duman etrafı kapladı iki saniye sonra duman ortadan zail olunca Mehmet Ağa kendini muradına ermiş buldu. Muhteşem bir sarayın müzeyyen balkonunda mutena bir sedir üzerinde oturuyor, sarayın bahçesinden bir takım sesler duyuyordu. Birden bire kalktı. Parmaklığa doğru eğildi. Sokağında son derece kalabalık olduğunu nazar-ı dikkatini celp etti. Fakat bulunduğu yerden nümayişçileri tamamen görmenin imkânı yoktu. Mehmet Ağa biraz tereddüt etti. Bütün dünyayı rahatça seyredebilmenin çaresi yoktu. Başını kaldırdı. Ve mavi semada altın bir kap gibi kaynayan güneşe baktı. Derhal oduncunun dimağında bir şimşek çaktı. Eli men edilmez bir hareketle sihirli kutuya gitti. Ve kibritlerden birini daha yaktı.

Mehmet Ağa şimdi güneş olmuştu. Oh ne güzel: Bütün kainâtı rahatça seyredebiliyordu. Onun rahatını bozacak, onu hükmü altına alacak hiçbir şey yoktu. Fakat işte bir hain bulut gelivermiş, etrafını sarmıştı. Şimdi hiçbir şey görmenin imkânı yoktu.

Derhal kararını verdi. Sihirli kibritlerden birinin daha yanmasıyla oduncu kar gibi beyaz bir bulut kümesine tahayyül etti. Halbuki zavallı fikrinde yine aldanmıştı. Kurnaz bir rüzgâr meydana çıkmış, ona bir türlü rahat vermiyor, istediği yerde de

bırakmıyordu. İşte şimdi de o bulutu önüne almış, kim bilir nereye götürüyordu. Oduncu Mehmet bu sefer de rüzgâr şekline girdi. Evvela hafif esiyordu. Sonra şiddetlenmeye başladı. Bütün hıncını almak istiyormuş gibi şiddetlenmekte devam etti. Fırtına oldu, bora oldu. Artık kainâtta ona karşı koyacak hiçbir şey kalmadığına inanmak üzere idi. Fakat burada da yanılmak mukaddermiş: Bu şiddetli fırtınaya rağmen orman içinde, başı bulutlara karışmış asır dide bir meşe dimdik gövdesi ve kalın dallarıyla bir defa bile kımıldamamıştı. Fırtına Mehmet:

Demek ki dedi, benden de kuvvetlisi varmış.

Ve kalbini yeni bir ihtiras, yeni bir arzu doldurdu.

İşte beşinci defa olarak şeklini değiştirmiş ve en nihayet bir ok kadar dik bir dağ kadar cesim bir meşeye munkalip olmuştu. Az sonra sert balta sesleri ormanda akis husule getirmeye başladı. İhtiyar bir oduncu keskin bir balta ile o mağdur meşenin gövdesini tahribe koyulmuştu. Meşe Mehmet'e şafak attı. Az sonra keskin bir baltanın merhametsiz darbeleri altında parçalanmış bulunacaktı. Bağırmak istedi bağıramadı. O kıymetli kutuya tekrar ve son defa olarak müracaattan başka bir çaresi kalmamıştı. Mehmet Ağa kendini tekrar bir oduncu şekil ve kıyafetinde bulunca sevincin son haddini duydu.

Rüyadaki son hadiselerin heyecanıyla uykusundan uyanan Mehmet Ağa ortalığın kararmış üzere o bulunduğunu görerek yerinden sıçradı. Baltasını kavrayarak kulübesine doğru yürümeye başladı. O tam bir hafta bu rüyanın tesiri altında kaldı ve o günden itibaren bir daha halinden şikâyet etmedi.

Konya Lisesi: Canikoğlu Avni

SEVDİĞİM YURT

Gezdiğim Türk diyarının içinde ruhuma en yakın, kanıma en sıcak tabiatın bütün güzelliklerini muhtevi bir memleket gördüm: Bayramiç

Kıraatlerde Yeşilköy serlevhasını taşıyan parçalardaki tasvirleri ben, Bayramiç'te buldum. Onun için müddet-i hayatımın kısm-ı küllisini geçirdiğim bu memleketin tabii güzelliklerine hasret, hala hasretim… Gidenler bilirler… Dalları yerlere sarkan koca çınarlar altında hazin şırıltılarla akan Menderes'in ne latif ne

şairane bir mecrası, mevsim-i şitada coşan, sahilleri yemek isteyen ne heybetli dalgaları var.

Ben şirin dereyi bir dert ortağı kabul ile tatil zamanlarında günün kısım kelimesini bir cennet kadar güzel olan bu yerlerde geçiririm. Koyu gölgeler altında elmas gibi parlayan taşların üzerine oturduğum, en birinci ilham menbaı olarak telâkki ettiğim bu yer ve o zaman ki hayat daima gözümün önünde canlanır, o cennette geçirdiğim hayatı düşünürdüm.

Şairlerin cennete teşbih edecekleri ve bu teşbihlerinde hata etmediklerine kani olduğum ilkbaharda saf ve rüzgârsız bir cuma gününde o cennete gitmek, dertlerimin bir kısmını da o dinnişin muhitte dökmek ve bu sorunla müteselli olmak maksadıyla yola koyuldum.

Bir çeyrek saat sonra menzilime geldim. Fakat bu sefer eskisinden daha fazla daha hoş bir manzara karşısında kaldım. Sevimli ördeklerin su üstünde oynayışlarını, tuhaf tuhaf bağrışmalarını, biraz önünde sürü sürü kuşların türlü türlü nağmelerle cıvıldanışlarını, biraz daha önünde yeni doğan mini mini kuzuların pek masumane ve ruh okşayıcı meleyişlerini sevinçle duydum, seyrettim. Rengârenk güvercinlerin daldan dala konduklarını gördükçe onları tutmak, kanatlarını koparmak istiyordum. Fakat onlar bu hareketimden haberdar olmuşlar gibi benden uzaklaşıyorlardı.

Ben böyle tabiatı seyre dalmış gamlı hatvelerle ilerlerken dereye yaklaşmıştım. Yorulan bacaklarım oturmaya ihtiyaç gösteriyordu. Muhteşem bir çınar ağacının gövdesine çömelmiş bin bir türlü hülyalara dalmıştım.

Karşıki tepede bir çoban hazin bir feryat gibi nağmelerle inleyen kavalını almış, kendi derdini gidermekle meşgul…

Hakikaten kamıştan ibaret bu kavalın hazin nağmeleri arasında bir derdin mevcudiyetini hissettim. Öyle ya o da insan… Kendimi bir lahza düşünceye sevk ettim. Etrafa gözlerimi gezdirdim. O çoban, karşıki çınarların koyu gölgeleri altında, biraz yana meyilli köhne kulübesinde geceleyin isli lambasının donuk ziyası altında karşı karşıya oturarak muhabbet ettiği kara gözlü Ayşe'sinden aldığı ilhamımı tabiattın bu saf muhitine döküyordu.

Ey bahtiyar çoban! Senin o saf, temiz, nezih kalpli Ayşe'ciğine olan yeni kavalından çıkan hazin nağmeler ispata kafi.. Anlıyorum tabiatın şu sessiz muhitinde

bir kuru kamışla kendini avutmaya yeltenip fakat böyle ki sen çok bahtiyarsın. Ben, ben ise bedbahtım. Benim de bir sevgilim var hem de siyah saçlarıyla, sevimli ve çıldırtan gözleriyle ta kalbimi yakan sevgilim, çok sevdiğim bu memleketin havasını teneffüs ediyorum. Sen ahval olma.. Akşam kara kaşlı Ayşe'ciğine kavuşacaksın… Onun şirin sözleriyle yorgunluğun dinlenecek… Çok değil birkaç saat sonra… Fakat ben her günkü gibi ondan yine uzakta…

Balıkesir Muallim Mektebi: Alaattin Niyazi

DOKUZUNCU NÜSHAMIZIN MÜSABAKA CEVAPLARI

2-Kelime aramacasında bulunması matlup olan kelime [erik] idi. İştirak eden karilerimize beyan-ı takdirat ederiz. Halledenler arasında çekilen kurada Malatya Orta Mektebi'nden Hüseyin Kadri ve Halıcıoğlu Lisesi'nden Mehmet Celalettin Efendiler ikişer buçuk lira, Kız Muallim Mektebi'nden B.M. Hanım'la, Edirne Lisesi'nden Hüseyin Nazım Bey birer buçuk lira Askeri Sanaii Mektebi'nden Yenikapılı Ahmet Cevdet ve Üsküdar karilerimizden Siyami Efendiler birer lira kazanmışlardır.

Birer Kitap Kazananlar: Bursa telgraf fen müfettişi Hüseyin Hüsnü Bey mahdumu Mehmet Enver, Konya Lisesi'nden 3 Ferit Faik, Geyve Merkez Kız İlk Mektebi'nden Nihal Hasan, Kütahya Ziraat Müdür Bey mahdumu Daniş Fuat, Kadıköy Orta Mektebi'nden 225 Muhittin Oğuz, Gedikpaşa Amerikan Mektebi'nden M.S. İstanbul Kırkıncı Mektebi'nden Süha Adil, Tokat Askeri Lisesi'nden 7635 M.Fikret, Gönen İkmal Mektebi'nden 11 Salih, Selçuk Hatun Mektebi'nden Ulviye Emin, Ticaret Mekteb-i Aliyesinden 362 Mebruke, İstanbul Birinci Mektep'ten 415 Muharrem ve Üsküdar Lisesi Müdür Muavini Ekrem Bey mahdumu Fehamettin, Darüşşafaka'dan 15 M. Macit, Kuleli Lisesi altıncı sınıftan Fuat, karilerimizden Cerrahpaşa'dan Halim Sıtkı, Süleymaniye'den Matlube Muallim Mektebi'nden 281 Hüseyin Avni, Kınalıada ilk Mektebi'nden Hale, Vefa Orta Mektebi'nden 67 Abdullah Cevdet, Üsküdar Yirmi Dördüncü İlk Mektebi'nden Vahide Asuman, Selçuk Hatun'dan 580 Kadriye, Kuzguncuk Yirmi Beşinci Mektebi'nden Nihal Fahrettin, Trabzon Yüksek Ticaret Mektebi orta birinci sınıftan 196 Bekir Servet, Darüşşafaka'dan 888 Şaban, Kuleli Lisesi'nden 211 İsmail Hakkı, Konya Kız Muallim Mektebi'nden Lütfiye Emel, Vefa Orta Mektebi'nden 28 Namık, Kastamonu

Ateş Ağazade mahdumu Mustafa Nuri, Çanakkale Orta Mektebi'nden 36 Süleyman Naci, Mersin Cumhuriyet Ticaret şirketinde M. Cemil, İzmir'de Kayalızade Ali Rıza Bey mahdumu Mehmet Bahattin, Çanakkale Orta Mektebi'nden 51 Muharrem Hıfzi, Kütahya Orta Mektebi'nden 33 Mehmet Rauf, Beşiktaş Uzunca Ovası Sokağında 17 Numarada Cahide, Galatasaray Lisesi'nden 419 Necdet Halis, Darüşşafaka'dan 200 Mehmet Saim, Selçuk Hatun Mektebi'nden Piraye Nurettin ve Rafet Raşit, Darüşşafaka'dan 210 Mehmet Necmettin, Adana Lisesi'nden 444 Abdullah Oğuz ve 421 Hüseyin, Kütahya Cami-i Kebir civarında 10. Abdullah Efendi vasıtasıyla Bahattin Uluğ, Geyve Eyiceler Köy İlk Mektebi'nden 28 Yusuf Mustafa, Kayseri Lisesi'nden 161Mehmet Sarı, Tavşanlı Jandarma Kumandanı Bey kerimesi Perihan Avni, Geyve Eyiceler Köyü Mektebi'nden Mehmet Ali, Ankara Lisesi'nden 97 Edip Alp, Kütahya Orta Mektebi'nden 81 Mehmet Murat, Eskişehir karilerimizden Namık, Galatasaray'dan Necmettin, Ameli Hayat Mektebin'den Nüzhet, Bahriye Mektebi'nden Süleyman Sefer, Fey-i Ati'den B.E., Yeşilköy karilerimizden Nurettin Fevzi, Değirmendere Mektebi'nden 37 Rüştü, Çamlıca Kısıklı Mektebi'nden Ahmet Vahit, Çengelköy Lisesi'nden Muhtar, Galatasaray Lisesinden Dilaver, İstanbul Kız Lisesi'nden F. Birhan, İstiklal'den Ahmet Muhtar, Gelenbevi'den Süleyman Necati, Feyz-i Ati'den Tevfik Rüştü, Bursa Lisesi'nden H.E., Adana karilerimizden Ahmet Muhtar, İzmir Muallim Mektebi'nden E.İbrahim, Ankara Lisesi'nden C.V., Kadıköy'ünden Esma Lütfi, Adapazarı karilerimizden Hikmet, Büyükada'dan Müebbet Nami, Kadıköy İtalyan Mektebi'nden F.E., Kandilli karilerimizden Nazım Hamdi, Darüşşafaka'dan E.K., Erenköy Lisesi'nden H.İhsan, Galatasaray'dan Ziya Nuri, Üsküdar Lisesi'nden E.Bahri, Zonguldak karilerimizden İbrahim Ethem, Tokat Lisesi'nden Selahattin Arif, Bursa karilerimizden Ali Haydar Oğuz, Güllük İlk Mektep'ten 14 Fahrettin, Manisa karilerimizden Ahmet Murat, Bahriye Efrad-ı Cedide Mektebi'nden M.Naim, Vefa Orta Mektebi'nden E.E, Eskişehir karilerimizden Mehmet Nuri, Bandırma İlk Mektebi'nden Salih, Kütahya İlk Mektebi'nden 71 Ethem, Malatya Orta Mektebi'nden Hüseyin İzzet, Kayseri karilerimizden E.Maşuk, Beyoğlu Otuz Yedinci Mektep'ten A.G., Bakırköy'den Süleyman Şehap, Kırkağaç karilerimizden Arif Hikmet, İzmir Muallim Mektebi'nden Bedri Ziya, Anadolu Hisarı'ından Ekrem Nihat Bey ve hanımlar.

2-Resimli bilmecemiz kaplumbağa idi. Halledenler arasında çekilen kurada Dumlupınar Yatı Mektebi'nden Ahmet Nazmi, ve Menemen Orta Mektebi'nden

Abdurrahman Efendiler birer deri mektep çantası, Küçük Mustafa Paşa'da Gül Camii Mahallesi'nde Bahriye mütekaidlerinden Yüzbaşı İhsan Bey kerimesi Celadet İhsan Hanımla Sinop Orta Mektep'ten 7 Mehmet Cengiz Efendi Naci'nin birer büyük lügatini, Vefa Orta Mektebi talebesinden 38 Namık ve Susurluk karilerimizden Fuat Hulusi Efendiler altışar aylık abonemizi kazanmışlardır.

Kitap kazananlar: Vefa Orta Mektebi'nden E.Bedri, Darüşşafaka'dan Yaşar Şükrü, Galatasaray'dan S.Sait, Çengelköy Lisesi'nden Ahmet Muhtar, Eskişehir karilerimizden Nurettin Ulvi, Düzce Mektebi'nden İsmail Nazif, Afyon karilerimizden E.İsmail, İnebolu İlk Mektep'ten E.Rahmi, Susurluk'ta Celalettin, Darüşşafaka'dan 74 Ali Nezihi, ve 134 Ahmet Naci ve 140 A.Hayri, Beyoğlu Amerikan Mektebi'nden Baha Lütfi, Galatasaray'dan E.G:, Selçuk Hatun'dan Fatma Yahya, İstanbul Lisesi'nden Hıfzi, Bahriye Efrad-ı Cedide'den Ahmet Sait, Derince karilerimizden Ahmet Hikmet, Safranbolu Orta Mektebi'nden Ahmet İhsan, Konya Kız Muallim Mektebi'nden N.Azize Namık, İzmir Lisesi'nden İsmail Behçet, Manisa karilerimizden Maide, Darüşşafaka'dan M.Ömer Kemal, Halıcıoğlu Lisesi'nden Safvet, Edremit İlk Mektebi'nden Hüseyin Tahsin, Darüşşafaka'dan Rıdvan, İstanbul Erkek Muallim Mektebi'nden Tevfik Nihat, İstanbul Lisesi'nden Necmiye Sarik, Adapazarı'ndan Hüseyin Asıf, Çengelköy Lisesi'nden E. Cemalettin, Tokat Lisesi'nden Hüseyin Hüsnü, Trabzon Muallim Mektebi'nden E.N:, İzmir Kız Lisesi'nden Fatma Naşit, Üsküdar Lisesi'nde Ömer Fahri, Bursa karilerimizden Behzat Nuri, Galatasaray'dan B.Namık, Erkek Muallim Mektebi'nden H.Ertuğrul, Kayseri karilerimizden Fehmi İhsan, Bolu Kız Lisesi'nden N.Muazzez, Zonguldak karilerimizden Şükrü, Vefa Orta Mektebi'nden E.Muhsin Cemal, Adana Lisesi'nden H.Fikri, Halıcıoğlu'ndan E.Sefa, Heybeliada Bahriye Mektebi'nden Selim Nazmi ve N. Mesut, Çatalca Mektebi'nden İbrahim Fevzi, Ordu İlk Mektebi'nden Ali Osman, Kayseri karilerimizden Katipzade Ömer Naci, Uşak karilerimizden tüccar Hüseyin Hüsnü Beyoğlu Ethem Hüsnü, Edirne karilerimizden A.Fikri, Feyz-i Ati'den S.N., Muğla karilerimizden Ebubekir, Büyükçekmece karilerimizden Safvet Ahmet, Bolu Cumhuriyet Mektebi'nden mezun Hasan Zühtü, İstanbul Kız Lisesi'nden Fatma İhsan, Selçuk Hatun'dan M.B. Sait, Üsküdar Selimiye'den Bahri, Eyüp karilerimizden Mehmet Şehabettin, Silifke'de Müftüzade Hüseyin Adil, Kadıköy Orta Mektebi'nden E., Kandilli'den Nazire Ali, Beyoğlu İtalyan Mektebi'nden Bedri Namık, Arnavutköy Koleji'nden Samiye Akay, Kasımpaşa karilerimizden Vedia,

Topkapı Gençler Mahfeli'nden E.B., Kudüs İlk Mektebi'nden Münire, Diyarbakır karilerimizden Yüzbaşı Ahmet Hamdi Beyoğlu Şakir Ahmet, Eskişehir karilerimizden Bedrettin Namık, Adana Lisesi'nden Besim Ömer, Ankara Gazipaşa Erkek Mektebi'nden H.Doğan ve M.Münir Süleyman, İstanbul Erkek Muallim Mektebi'nden E.Nihat, Üsküdar'dan mektepten V.L., Rumelihisarı'ndan Müebbet Kemal, Mahmudiye Mektebi'nden Mehmet Ali, Halıcıoğlu Lisesi'nden Darüşşafaka'dan E.Selahattin, Soma karilerimizden 3 Naci, Kırklareli'nden Tayyib Fikri, Galatasaray'dan Aziz Şadi, Sandık İlk Mektebi'nden Şayeste Hanım ve beyler.

MUHABERAT-I ALENİYYE

Adana Lisesi'nde Abdullah Oğuz Bey'e: Çiçek hakkındaki teveccüh ve muhabbetinizi şükranla karşılar ve fotoğrafları bekleriz.

Konya'da Canikoğlu Avni Bey'e: Bahsolunan eserinizin bir kısmını lütfen gönderiniz. Cevabınızı bilahare veririz.

Samsun'da Macit Kemal Bey'e: Klişeniz yaptırıldı ve namınıza postaya verildi.

Edirne'de Ahmet Halit Bey'e: Gönderildiği bildirilen abone bedeli bize gelmedi. Ne suretle gönderildiğinin lütfen işaretini rica ederiz.

12.SAYI

MANZUM BİR MEKTUP [Kardeşim A.Gültekin Beye:]

Vakitsiz mektuba şaşırırsın biliyorum,
Kabahatim var benim affımı diliyorum…
İlahi sevgilerin anlaştığı bu yerde,
Yalnız kalbim yabancı… Yalnız ruhum keder de..
Kalbimin izlerinden akıyor ılık ılık,
Hissettiğim duygular hissi karanlık, acı;
Sanki gurbet ıslığı.. Sanki matem kırbacı..
Dolaştım bugün yine tenha yerlerde sessiz,
Ruhumda sızı vardı, acı vardı sebepsiz…
Akşamın kızıllığı düşerken mavi suya,
Gönlümdeki elemler dalmadaydı uykuya…
Ruhum neşelenerek suların şen sesinden,
Seyretmeye başladım mazi penceresinden:
Bir gündü, yine böyle ruhum karanlık, vardı,
Esen akşam rüzgârı macera fısıldardı.
Ta karşıdan bir hazin kuş sesi geliyordu,
Sanki bu hazin seda aşkı besteliyordu…
Bu hayata sevimli arkadaş lazım, diyorken,
Geçiyordun yanımdan etvarın şen, yüzün şen.
Kalbim kuş gibi çırpındı hemen duracak sandım,
O lahzada hayattan, yaşlanmaktan usandım…
Senin hafif ruhunun benim olması için,
Yalvardım Allah'ıma, ağladım için için…
Ondan sonra fikrimiz, ruhumuz, kalbimiz eş,
Beraber görüyordu? Bizi doğarken güneş.
Rüzgâr çiçek kokusu yayıyorken dağlara,
Beraber düşünürdük dalardık hülyalara…
Geçirdiğimiz demler sessizdi, sedasızdı.
Aşkımız ilahiydi, kalbiydi, riyasızdı…

Ben hayale dalmışken daima gizlenen güneş,
İlahi bir azimet, esatiri bir ateş,
Gibi yükseliyordu. Bir saniye titredim.
Rüyamı görüyordum, yoksa hayal mi? Dedim…
Ne rüyaydı ne hayal, hakikat görüyordum,
Giden sendin, ben senin arkandan yürüyordum…
Titreyerek yaklaştım gülüyordum içimden,
Neler söyleyeceğim? Şaşırdım sevincimden…
Dedim: "Ayrılığınla gece gündüz zar zar
Ağlıyorum halime acı benim bir güzar!."
Döndü baktı korkarak halimden emin değil,
Gözler senindi ama bakışlar senin değil..
Anladım bilmeyerek yanlış yollara saptım,
İlahi ben ne yaptım… Yarabbi ben ne yaptım…
Ne kadar büyük olsa haksız değil sitemin
Dudaklarımda soldu o lahza büyük yemin…
Senin gözlerin sandım, heyhat gönlüm aldandı,
İstemezdim sevgilim ruhum takıldı kaldı…
Bu halimle kalbini sızlandım biliyorum,
Affımı diliyorum.. Affımı diliyorum.

Erkek Muallim Mektebi'nden: Kemal Nazmi

BİR YAZ GECESİ

Bir dağ eteğinden süzülüp sahile indik.
Etraf gibi hicran dolu yorgun ve hazindik.
Yıldızlı göğün rengini çizmiş yine mehtap
O gün suların koynuna hasta ve bitap!..
Artık uçuyor her ağacın gölgesi dal dal
durgun denizi yarmada bir koca sandal.
Bülbüllerin aksetti karanlık kayalardan,

Bin şer doğuran sesleri hep ağlayaraktan!.

Selçuk Hatun Mektebi'nden: Cahide Fehmi

GENÇLİK VE BAHAR

Bir seyyah dervişe sordular bir gün: “Neden bu gençliğe bahar diyorlar? Güldü derviş, dedi. “Olmasın niçin hayatın başlıca dört mevsimi var!”

Soranlar tekrardan: “Peki!” dediler, “Gençliği bahara benzeten nedir?” İhtiyar seslendi: “ Be hey cahiller: “Gençlik de baharda şûh değil midir?

“Baharda tazelik, güzellik varsa.. “Gençliğin neşeli “hülyası” yok mu?. Baharda dünyanı neşe sararsa, “Gençliğe biz, bahar demişiz çok mu?.. İhtiyar Dervişe soruldu tekrar: “Amma ki baharda “çiçek”ler de var!” Derviş baş salladı ve gülümsedi, kırık asasıyla uzaklaşırken, bilinmez bir semte doğru o yerden: “Gençliğin çiçeği aşkıdır!” dedi..

Muallim Mektebi'nden İbrahim Gültekin.

HİLAL KOYNUNDA

Adalar denizinin nihayetsiz ufukları karşısında bir Türk kızı bağdaş kurmuş oturuyor. Bu yalnız bir Türk kızı değil cihanın bir yıldızı.. Onu herkes seviyor, çünkü tabiatın bütün güzelleri onun beyaz sinesinde.. Türk elinin kalbini taşıyan bu kızı ilk gördüğüm zaman vücudum vatan aşkının müthiş dalgaları arasında çalkalandı, ruhum milliyet güneşinin sönmez ışıklarıyla parladı. Mevcudiyetiyle şu Türk milletinin şerefini bir kat daha yükselten bu kızın kırık kalbini ruhumda kaynayan Türklük hislerimle eşelediğim zaman zavallı başından geçen macerayı şöylece anlattı:

- Ben Türk ilinin bağrı yanık, cefakâr, öksüz bir kızı. Benim ebedi sevgilim Hilal idi, fakat birtakım kara eller “sever”de haydudun biriyle akdimi icra ettiler. İşte o gün sinemin üzerinde yaşayan sevgili Hilalimi kara, menhus bulutlar ihata etti. Artık Türk elinin kızıl ufukları kararmaya, her güzel yeri zulmetler bürümeye başladı. Beri tarafında ben mavi paçavralar içinde, için için ağlıyor, inim inim inliyordum. Sinemi yabancılar çiğnedikçe feryatlarım ayyuka yükseliyordu. Damarlarında asla Türk kanı bulunmayan, saraylarda zevk ve sefa içinde yaşayan, bir takım hainler benim bu halime istihza nazarlarıyla bakıyorlar bana acımıyorlardı.

Zulmetli, ıssız bir gece… Birden bire şimşekler çaktı, gökler gürledi. Yıldırımlar düştü. Fırtınalar birbirini takip etti. Bir müddet her taraf dehşet içinde sarsıldı. Uzaktan kulağıma Mehmetçiğimin [Türk yılmaz! İzmir Türk'ündür!...] feryadı çarptı. O zaman sema birden bire parçalandı. Sinem allara boyandı. Ve sevgili hilalimi koynumda buldum.

İzmir Erkek Muallim Mektebi talebesinden: Feridun Aka Gündüz

CEMİL AĞABEY

-Ağabey ne olur beni de götür.. Vallahi korkmam ağabeyciğim…

Cemil hiç sesini çıkarmadan kapıyı çekti. Asabi adımlarla köşeyi dönerken sert bir rüzgâr saçlarını karıştırıyordu. Köyün ufacık kapıları her günkü gibi şetaretle açılırken herkes acı bir haberle sarsılmış, mütevekkil gözlere derin bir yas, saf gönüllere acı bir ıstırap çökmüştü: Yunan geliyor… Her tarafta işitilen bu sözü cami müezzini Hacı Arif Efendi köyün kahvesinde anlattığı zaman, Hasan Baba dedikleri ihtiyar, çubuğunun dumanını içli içli çekerek: Allah yavrularımıza kuvvet versin… Demiş, gözlerinin ucundan kayan iki damla yaş yüzünün buruşuklarında erimişti.. Cemil, babasının yanında oyun seyir ediyordu. Bu sözleri, duyduktan sonra önüne gelen çayı içemedi. Bigâne kardeşlerinin kanını içmiş gibi tiksindi kendisini bekleyen bir vazife vardı. Babasına bir şey söylemeden dışarı çıktı. Soğuk ve sert bir rüzgâr onu geri geri itiyordu ürperdi, titredi. Bir aralık dönmek, kahvenin sıcaktan buğulanan camları arasında her şeyine göz yummak istedi, dönemedi. Titreyerek kapıyı çaldı, içerden babasının mavzerini alarak dışarı fırladı. nereye dedikleri zaman sadece: Cenge.. dedi. Kardeşi Mehmet'in ağabey ne olur beni de götür.. Vallahi korkmam ağabeyciğim… dedi. Ağladığını duymadı bile. Kapı şiddetle çekildi.

Bu sabah Hacı Arif Efendi ezan okurken ilk Yunan müfrezesi tarafından minarede vurulmuştu. Yarım saat sonra her taraftan feryatlar işitilmeye başlamıştı. Mehmet'in mini mini kalbi kanadı.. Ağlıyordu. Fakat korkudan mı? Asla. Ya, babasını da öldürmüşlerse… İşte bu acı his onu hırpalıyor, sarartıyor, ağlatıyordu. Birkaç Yunanlı onların kapısını da zorlamaya başlamıştı. Alt kattaki odaya gaz dökülüp ateşlendikten sonra dama çıkarak kiremitleri başlarına fırlatmaya başladı. Mini mini kolları yorulmadı. Fakat alev, boğuk çatırtılarla üst katı sarıyordu. Mehmet orada yanmak isterdi. Lakin ne de olsa can değil mi?.. Zavallı çocuk

kendisini alevlerin arasından güçlükle kurtararak sokağa fırlattı. Fakat yere düşer düşmez bir düşman süngüsü küçücük kemiklerini kırarak göğsüne girdi. Acı bir feryat duyuldu. Zavallıya ikinci süngü saplanmak üzere idi ki ansızın gelen bir kurşun Yunanlıyı devirdi. Mehmet, göğsünün bütün acısıyla inliyordu. Yüzünde ılık bir nefes hissetti. Sonra birisi yanaklarını öptü. O vakit son bir gayretle gözlerini araladı dudaklarında ufak bir tebessüm uçuşarak: Cemil ağabey.. Diyebildi. Bir saat sonra her şey susmuş kesif yangın dumanları, köyün harabesi üzerine matem tülleri gibi ağır ağır iniyordu..

M.Fehmi

AYŞE'NİN DERDİ

Baharda bir gündü: Ağaçların serin gölgeleri altına eski bir hasır serilmiş etrafına yerli dokuma bezlerinden birkaç minder konmuştu: Başlarını örten beyaz örtüleri omuzlarına düşmüş, siyah yeldirmeli üç ihtiyar kadın oturmuş konuşuyorlardı. Yüzlerinde temiz yüreklerinin sıfatı gülen bu üç kadın üç asker anası idi: Biraz ötede genç bir kız [Ayşe] sarı örgüleri içinde küçülen, incelen yüzünü elindeki nekşane inmiş… Meşgul görünüyor: Ara sıra dertli bir iç çekişle gözleri uzak mesafelere dalıyordu… Çocuklar mandıranın yeşillikler içinde uzayan nihayetlerinde hafif şıpırtı ile akan derenin kenarına toplanmış kuzuları suluyor… Serin bir rüzgâr başaklar üstünde hafif dalgalar yayarak esiyordu:

Ayşe bu sabah gün doğarken kalkmış.. Sürüyü dağa otlamaya çıkarmıştı: Bu yerler.. Bu nihayetsiz yeşillikler içinde ilahi bir güzellik taşıyan namütenahi kırlar… Aylardan beri ona gönlündeki derdini azaltan en tabii bir teselli hissi veriyordu: Bir ağacın altında oturmuş dudaklarında dalgın bu tebessümle eski hatıralarını yaşarken.. Senelerden beri hiç sönmeyen temiz bir hisle sevdiği nişanlısı [Turgut] ı düşünüyordu: Kalbi mazinin rüyaya benzeyen tatlı heyecanlarıyla dolu idi: Akşam gurubun renkleri dolmuş ince bir yoldan eve dönerken biraz yorgun ve hasta görünüyordu: Ocağın kızıl alevleri karşısında yemek pişiren ihtiyar annesi kızının solgun yüzünde gezinen endişeli gözleriyle sormuştu:

-Ne oldun Ayşe, nen var hasta mısın? Alçak hasır iskemlelerden birine oturmuş, başını avuçları içinde tutan genç kız kırık ve yorgun bir sesle cevap verdi…

-Bir şeyim yok… Koyunları otlattım… Biraz yoruldum… Başım ağrıyor

-Yusuf'tan haber var mı?

-Hayır, posta günü yarın…

-Yavuklun "Turgut" da mektubu kesti… Ayşe… Sesinde azaplarının acılığı sezilen bir titreyişle:

- Bugün. Dedi: Turgut'un babasını gördüm. Mektup alamamış.. Üzülüyordu:

Ayşe'nin sevimli sarışın başı eğilmiş düşünüyordu. Aradan altı ay kadar bir zaman geçmişti. Milli mücadelenin büyük Türk zaferini yarattığı ilk heyecanlı sevinç günleriydi: Ayşe'nin anası… Pencerenin önüne bir köşe minderine çekilmiş örgü yapıyor… Ayşe bahçede çiçeklerine su veriyordu… [Turgut] tan mektup almayı artık ümidi kesmiş şimdi kalbinde Yusuf'u ile bir teselli buluştu. "Turgut "tan uzak fakat hayaliyle yaşamak… Ayşe [Hasan Turgut] ile bir köy çocuklarıydılar. Tarlada beraber oynuyorlar çok defa beraber sürüyü götürüyorlardı: Sonra bir gün nişanlandılar. Artık Ayşe Turgut'a görünmüyordu. Harp ilan edilip de köyün gençleri büyük meydana toplandığı gün Yusuf ile nişanlısı Turgut da askere gitmişlerdi:

Birkaç ay Ayşe nişanlısından harp hikâyeleri, kahramanlıklarıyla dolu mektuplar almıştı. Fakat sonra.. Aylar geçti.. Ağabeyisi Yusuf da.. Ayşe'ye nişanlısından hiç selam yazmıyordu. O sabah köyün postacısı Yusuf'tan bir mektup getirmişti: Turgut'un şehit olduğunu temiz ve kahraman bir asker ifadesiyle yazıyordu:

Ayşe.. Diyordu: Turgut büyük fedakârlığının mükafâtını şehitliğiyle kazandı. Kanlı bir hücum neticesinde istirdat edilen tepeye kendi ismi verildi.. Yavuklun mukaddes bir uğurda şehit oldu Ayşe… Turgut'un bu şerefli ölümünden iftihar etmelisin. Bil ki kahraman doğan Türk genci her şeyden ziyade vatanını sever.

Mektup Ayşe'nin parmaklarından kaydı… Etrafındakiler ağlaşırken o ümit ve teselliden mahrum insanların sessizliğiyle dalgın ve mahzundu: Dudakları titriyor, ağlamak istiyordu bir ses.. Nişanlısının sesi [Ayşe diyordu Türk kızı mert doğar] mütevekkil bir tahmil ile boynu büküldü: Dağlara gecenin siyahlıkları çekerken Ayşe'nin kalbine de ebedi bir ayrılığın matem acılığı çökmüştü….

Güzin Şefik

“Bazen siyah gözlere ben, bazen sarılara, çılgın bir iştiyakla baktıkça ağlarım…”

Son şelalesi titreyen gözlerimin maveralara kadar uzayan iki yol açıldı. Bu yollar acaba ebediyetle bir mi? Yoksa güneş ve gecenin birer serabı mı?..

Gurur ve ihtişamıyla semaya yükselen güneş beni hüsün diyarına çağırdı. Mercan başlı asamla onun uzun sarı yollarında heyecansız, hissiz yürüdüm, yürüdüm. O hep öyle yüksek ve ben hep böyle yalnızdım. Gözlerimi kamaştıran hüsnünle benden daima sakladı. Bana kadar gönderdiği yalnız nuru ve hararetti. Sıcak varlığını sarı yollarında hissettikçe koştum, koştum ona her gün bir parça daha yaklaşmak ümidiyle… Yoluma çağırdığı ilk yolcu bendim. Seneler uzuyor. Ne ben onu kamaştıran renklerine, ne o benim gözlerime yaklaşamıyorduk…

Sonra bilmem nasıl oldu? O mu topraklara itti, ben mi semalara yükseldim, ikimiz yan yana, baş başa idik… Fakat bu uzun sürmedi birden gecenin karanlık gözleri üzerimize çevrildi… Ah… O zaman o karanlıklar basınca çekildi… Ben derin zulmetler içinde yalnız kaldım, yalnız değildim. Ben ve gece…

Zulmetinde kalbimin onulmaz ıstıraplarını tedavi ettikçe, yavaş, yavaş geceye alışıyor yaklaşıyordum. Nihayet karanlıklar beni öyle sardı ki: güneşin elemi iltimalarıyla yanan kalbimde ince bir iz bile göremiyordum. Ben geceye düşen bir ışık oldum. Artık hayatım uzun, siyah bir yoldu. Gece hep benimle beraber ve hep etrafımda idi.

Ben onun kalbine damlayan ve aydınlatan bir ışıktım. Kalbimi karartan bir siyah göz vehmiyle hep gözlerimin içindeydi. Fakat kalbimde değildi. (!) Karartmaya çalıştığı kalbimin ensacında hala güneşin sarı esirleri uçuşuyordu. Onlar hala ruhumun ufkundan gurup etmemişlerdi.

Bir siyahtı, bir siyahtı ki gecenin çalıştığı esmerleşen sarı gurup birden bütün beyaz ve pembeliğiyle tulu etti. O zaman benim kalbimden silinmeyen, yalnız hicranlı bir guşa ile örtülen eski günlerinin izinde uyandım. Geceden sıyrıldım. Bütün kuvvetle o uzak renklere koştum. Ne yazık ki: Koşmakla ben ona yetişemiyordum. Yaklaştıkça kalbim hep uzak ve biraz da karanlıktı..

Evet, şimdi şaşkın ve şuursuzum. Hatta deliyim. Mugafil seraplara koşan, ondan ümit eden bir deli.. Arkada beni bekleyen derin siyah bir gece var. Fakat ondan da korkuyorum. O bir serapsa, öteki de bir mezar mı?

Çapa: Kadriye Turan

Şebaba Mektuplar: 1

HAYAT KADINLIĞINDAN EV KADINLIĞINA

Cici Nermin,

Bu mektubumun niçin geciktiğini bilemezsin. Çatlasan patlasan değil ki ne yapsak nafile.. Bilemezsin.. Bak ben sana onu şimdi anlatacağım, yalnız müsaade et de bugün sana eski çılgınlıklarımla hitap edeyim. Beş sene evvelki deli tavırlarımla anlatayım.

-Neden mi?. Ah çünkü.. Çünkü.. Dur şimdi öğreneceksin – Evet. Bazen bir akar su olayım gideyim müddetçe; kâh bir taştan sekeyim, kâh bir kayadan yuvarlanayım. Bu, tabi ki beş sene evvelki hallerime benzesin bazen çılgın bir fırtına gibi coşayım bilirim ki bu sana hüzün verecek.. Fırtınalı akşamlarda oturup ağladıklarını unuttum sanma. Fırtınanın, seni ne kadar mahzunlaştırdığını bildiğim için değil midir ki zaten öyle olmak istedim..

Bu benim son günüm, Nermin.. Bu benim son günüm, Nermin.. Sebep mi?. Esasen onu anlatacak değil miyim.. Şimdi biraz maziyi hatırla! Bilir misin; sizin eve gelip de birleştiğimiz zaman neler yapardık.. On beş yaşında idik, yani çocuk sayılmıyorduk. Herkes bize adeta kocaman.. Başı göklere erişen, birer büyük adam nazarıyla bakıyordu. Bizim hanım hanım, kadın kadın evde oturmamızı, dikiş dikmemizi nakış işlememizi istiyordu. Biz ise kendimizi sekiz yaşından daha büyük zannediyorduk ve mektepten çıkana kadar bu his bizi bırakmadı. Ta ki. Bir gün müdire hanım bize, yani biz sekiz yaşındaki bebeklere, birer kocaman kâğıt uzattı… Yaldızlı maldızlı bir şeydi! Meğer diploma, o zamanki tabirle şahadetname dedikleri allame o imiş.. İş anlaşılınca galiba ikimizde renk kalmadı. Açıkçası herkes sevinirken biz ağladık. Vakıa, o zamana kadar hülya halinde yaşayan emellerimizin tahakkuku dindi bu.. Ama aynı zamanda asıl hülyalarımıza da bir tekme indirmişti. Asıl mesele bu değil miydi zaten..

İşte o andan sonra ikimize de bir durgunluk çöktü. O kadar mazlumlaştık ki adeta eski bizlerle yeni bizleri tanıyamayanlar bulundu hatta biz bile: Hani hatırlıyor musun? Sizin bahçede büyük bir dut ağacı vardı, bir gün ben ona tırmanmıştım. Ama nasıl, kedi gibi çevik değil mi idim! Fakat o gün nasıl oldu bilmem! Daha yarı yola varmadan ellerim kurtuldu ve düştüm. Kafam yarılacak iken çenem ayrıldı. Sen kahkaha ile gülüyordun annem utanmasaydı dayak atacaktı, ben de sıkılmasaydım ağlayacaktım. O hatırayı unutmam unutmadım değil, o hatıra kendisini unutturmadı! Çenemde yarığın izi kaldı. Ve işte ben, o yarığı görünce bütün küçüklüğümü hatırlarım.. Şimdi anladın ya! Güzelim, o olmasa, demek ki ben küçüklüğümü bilmeyeceğim.

Asıl meseleye geçelim, uslanan gönlüm deliriyor, Nermin, ne yapayım elimde değil.. Sebebi: İşte bu biraz uzun.. İki kelime ile anlatmak mümkünse, "ev kadını" oluyorum diyeceğim…

Deli! Ne hayret ediyorsun öyle. Bunda hayret edecek ne var sanki.. Bak şimdi sarı yüzünü aynen görüyorum vallahi.. Altın saçların yanaklarında kıvrılıyor. Başın mektuba daha ziyade eğiliyor, gözlerin büyüyor, ağzın açılıyor. Sonra dudaklarını ısırıyorsun ve gülüyorsun… Halbuki söylediğim yalan değil ki.. Ev kadını oluyorum işte. O da bir nevi hayat kadını olmak demek değil mi? "Erkek kadın" olmaktan usandım zannetme! Onu, bugün yine ağaçlara tırmanmak, hoplamak, sıçramak kadar seviyor ve özlüyorum ama imkânsız bir şey, bunu izah güç. Sizin bahçedeki kavak ağacına çıkmak kadar güç ve yorucu ama yine anlatmaya çalışacağım.. Hem deliler yorulur mu hiç, bu gün deliyim ben, ne gülüyorsun! Bu, bir sonbahar gününün güneşli havasına benzer, nasıl olsa bahara erecek değilim. Yalnız tahsirin verdiği çılgın bir heves. Ben işte o hevesle deliyim. Fakat görüyorsun ki onu bile bu kâğıt üstünde tecrübeye kalkıştım. Ona da kalemimin ucu kırılacak diye korkuyorum. Bizden geçmiş cancağızım, ağlayacak değiliz ya.

Bilmem herkes benim gibi olabilir mi? Kedilere eziyetten vahşi bir zevk alan köpekleri taşlamaktan payansız bir lezzet duyan, tavukların bacağına konserve kutularını bağlamakla, iftihar edilecek bir iş yaptım zanneden Beria'yı, bugün bütün bunların olarak, yani bilakis o kadar şefik, o kadar rahim, o kadar has bulursan taaccüp eder misin? Ona ne şayan-ı dikkat değil mi? Ve evet ben işte böyle oldum, canım, sokakta hasta bir kedi yavrusu görsem derhal alıp eve getiriyorum, evim adeta bir kedi hastanesine döndü. Bir yığın tavuklarım var.. İki köpeğim mevcut ki ikisi de

yavruladı.. Katıla katıla güleceksin, biliyorum, ne yapalım. Bu, kefareti olacak galiba! Hayat beni bir muallime yapmasaydı eminim böyle olmayacaktım yine vahşi, yine yırtmaktan, kırmaktan, koparmaktan lezzet duyan bir yabani kız kalacaktım. Buna emin ol, dönüm noktası olduğu için ihtimal, bu an işte öyleyim. Seni yanımda bulsam yok mu? Alimallah saçlarını yolacağım, öpmekten ısırmaktan yanaklarını kızartacağım, kollarını tırmık tırmık edeceğim. Vallahi ve billahi.. Bu iki senelik iftirak, birikti birikti çok mu?!. Her muallime de benim gibi olabilir mi? Onu bilmem ve benim bilmekliğimin şart olmadığı için de fetva var galiba.

Şimdi dinle beni, muallime olup da mektebe girdiğimden bir hafta sonra kırk çocuk anası olmuştum…

Ya! Öyle… Deli gibiyim gözüm. Ne yaparsın. Sınıfımdaki o sarı sarı başlar. O masum çehreler o, kirpiklerinde semalar kadar engin şefkatler titreyen çocuklarım beni bu hale koydular. Yoksa ben deli değildim. Bir gün onlardan ayrı yaşayamadım. Bir gün onlardan ayrı bulunamadım. Hasta olduğum günlerde bile başucumda durdular.. Teneffüslerde paydoslarda ellerin birer salkım üzüme benzemişti. Her birinden yirmi sarı baş sarkıyordu, hepsinin emeli başka hepsini istediği ayrı idi.. Hepsinin emelini verdim hepsi sevindi. Hepsi güldü.. Ama her gün mü her gün… Var emelleri de Beria'nın küçücük feyzinden almışlardı. İnsan çocuklarını sevmez mi? Onlarla bulunduğum zamanlar hayatımı unuturdum da dünyayı iki salkım üzüm üstünde dönüyor sanırdım..

Hanım ninemden duymuştum: "Yedizler" anasını cehennem ateşi yakmazmış. "Kırklar" anasını ise gökte meleklere karışırmış.. Ben bu bahtiyarlardanım Nermin.. Kendimi methetmek gibi olmasın ama!.

Bir delinin ise bundan başka tahayyül edebileceği tımarhanedir.. Cici cici Nermin, beni tımarhaneye atsalar acır mıydın. O, güneşlerde bakamayan altın kirpiklerinin arasından evvelden çok sevdiğin menekşe Beria'cığının akıbeti için, onun menekşelere uymayan hırçın emellerinin hasreti için bir damla gözyaşı esirgemez mi idin.. Ah yaşsa canım, gözlerin ıslandı bile! Daha tımarhaneye gitmedim ayol.. Niyetim bile yok.. Ne ise.. O yavrulara ne çiçekler, ne güller vermedim gönlümün kaynaklarından taşan bütün feyzlerimi mi içirmedim. Gözlerimden fışkıran şefkati, muhabbeti… İnsanlığa sevgi tohumlarını mı serpemedim. İnce yumruklarımla esarete isyanı, hatta, adaleti, namusu mu

öğretmedim. Tebeşir tutan parmaklarımla, vatanı, yurdu mu anlatmadım. Nermin, Nermin.. Hepsini anlattım. Hepsini öğrettim, bazen ağlayarak bazen gülerek…

Fakat mukaddermiş ki ben bugün onlardan ayrılıyorum.. Hayat kadınlığından çıkarak bir ev kadını oluyorum. Bana diyeceksin ki bu ikisinde ne fark buluyorsun.. Ben de dağlar kadar fark buldum diyorum kardeşim. Yalnızca bence ikisi arasında müteaddit ayrılıklar var, ben mektepte bulunduğum müddetçe yavrulara umumiyet itibarıyla hayatı öğrettim.. Bana öğrettiklerinden daha iyisini öğretmeye çalıştım. Ve bunun için kendimi hayat kadını farz ettim. Bugün ise eve, haricen sükûna, uzlete dönüyorum. Emellerim artık coşkun bir menbaıdan dökülmeyecek, durgun bir gül üzerinde parıldayacak.. Belki iki belki üç yavrum olacak, onlarla sarmaşacağım onlarla yuvarlanacağım. Onların mesut ve müşfik bir teslimiyetle sineme bıraktıkları başlarını memnun mesut öpeceğim. Öperken kulaklarına ufak ufak fısıldayacağım, mektepte üzümlerime anlattıklarımı bu sefer çok yavaş, sakin bu iki, belki üç yavruya aşılayacağım. Bir fark varsa bunu her vakit yapamayacağım, bu masum ve hazin tesellimi bir gün benden başka biri alacak, asıl bir hayat kadını isteyecek. Ve asıl onun, mualliminin hakkıdır. Şimdi anladın mı kuzum bulduğun farkı? Çok ehemmiyetsiz ama ah bir de bana sor:

ONUNCU NÜSHAMIZIN MÜSABAKA CEVAPLARI

1-Kaplanın şekil mücessimeni yapanlar arasında çekilen kurada İstanbul Kız Lisesi'nden M.Perihan Naşit Hanım'la İzmir Lisesi'nden Ahmet Bahadır Bey'in mevud albümleri kazanmışlardır. Hediyeleri gönderilmek üzere on beşer kuruş taahhütlü posta ücretiyle sarih adreslerinin irsalini rica ederiz.

Lügat Naci Kazananlar: Beyazıt Yedinci Kız Mektebi'nden 51 Rahşan, Ak Şemsettin Mektebi'nden A.Nuri, Aksaray'dan Bedia Fevzi, İstanbul Birinci Mektebi'nden Hüseyin Naci, Darüşşafaka'dan 266 Cemal, Üsküdar Lisesi'nden 373 Hüseyin Avni, Darüşşafaka'dan 76 Hadi Sadettin, İstanbul Lisesi'nden Hüseyin Fahri, Halıcıoğlu'ndan Ethem Nejat, Üsküdar Lisesi'nden 117 Abdülkadir, Eskişehir karilerimizden Burhanettin, Kadıköy Orta Mektebi'nden Ahmet Bedrettin, İstanbul Birinci Mektep'ten 375 Mustafa Şevki, Isparta Orta Mektep'ten 46 Mustafa Nuri, Darüşşafaka'dan 865 İsmet ve İskender Vicdani, Bursa Lisesi'nden C.L., Tekirdağ karilerimizden Resumat Katibi Hakkı Bey mahdumu Enver Hakkı, Edirne

Lisesi'nden Şaban, İstanbul Kız Lisesi'nden Ruhsar Lütfü, Çengelköy Lisesi'nden Adnan, Darüşşafaka'dan Talat Hasip, Vefa Mektebi'nden 171 Ata, Galatasaray'dan Şahabettin Murat, Ankara Gazi Paşa Mektebi'nden 181 S.N., Uluborlu karilerimizden Ethem Beyzade Nail Ethem, İzmir Kız Lisesi'nden F. Kamuran, Amasya Orta Mektep'ten Kemalettin, Samsun karilerimizden H. Baha Oğuz, Trabzon Lisesi'nden Ahmet Necati, İstanbul On Birinci Mektebi'nden N.Nihat, Kayseri Lisesi'nden Ahmet Kazım, Bandırma karilerimizden Naim Beyoğlu Şerafettin Naim, Edremit Mektebi'nden 77 Zülfikar, Halıcıoğlu Lisesi'nden Nail, Selçuk Hatun'dan Bedriye Kemal, Darüşşafaka'dan 847 Birhan, Büyükada karilerimizden Sedat Nuri, Çamlıca Lisesi'nden Mehdiye, Eskişehir Orta Mektep'ten Hüseyin Ali Beyoğlu Namık, Bahriye Mektebi'nden İsmail Hakkı ve Süleyman Tevfik, Galatasaray'dan Nizamettin Turgut, Ankara karilerimizden Hüseyin Fikret, Darüşşafaka'dan Y. Ziya, Konya Lisesi 330 A. Tahir, Üsküdar Yirmi Birinci Mektep'ten Ziya Sabri, Üsküdar On Beşinci Mektep'ten 6 Hüseyin İsmet, Sinop Orta Mektep'ten Mazlum, Galatasaray'dan A. Faruk, Feyz-i Ati'den S. Süleyman Vecdi, Vefa'dan Alaattin Hikmet, Erkek Muallim Mektebi'nden B.A., Bahriye Mektebi'nden Yusuf Ziya, İmalat-ı Harbiye'den Ahmet Nusret, Mülkiye Sanayi Mektebi'nden M.Fehmi, Anadolu Hisar karilerimizden Atıfet, Mahmudiye Mektebi'nden Süleyman Refik, Beyoğlu İkinci Mektebi'nden 143 İsmail Lütfü ve 156 Abdurrahman Adem ve 108 Ahmet Hamdi, Anadolu Hisarı'ndan Dürdane Muhittin, Üsküdar Lisesi'nden H.L., İzmir Karşıyaka'dan Ahmet Muhtar, Edirne karilerimizden Ethem Ruhi, Kıbrıs karilerimizden Nahit Kamil, Bahriye Mektebi'nden Nizamettin Şakir, Çengelköy Lisesi'nden Adnan, Vefa Orta Mektebi'nden A.Tahsin, Bandırma karilerimizden Kemalettin Kaya, Beykoz Çayır Caddesi'nde 16 Numarada Zekiye Nail, Selçuk Hatun'dan mezun Kadriye Asaf, Çamlıca Lisesi'nden Nuriye Hidayet, Bursa karilerimizden tüccar İbrahim Beyoğlu Numan İbrahim, İstanbul Lisesi'nden A.F.,Galatasaraydan Süleyman Kanioğuz, Darüşşafaka'dan Muammer, Pendik karilerimizden Atıf, Üsküdar Lisesi'nden Kadri, Robert Kolej'den Burhan Sadi, Kadıköy İtalyan Mektebi'nden B.Nüzhet, Alpullu karilerimizden Süleyman Sami, Şile Erkek Mektebi'nden A.Namık, Ameli Hayat Mektebi'nden Mehmet Ruhi, İstiklal Lisesi'nden Behzat, Kız Muallim Mektebi'nden B.Mehpare, Büyükada'dan Ayten, Süleymaniye İmaret Sokağında 36 numarada Bahattin Nami, Çengelköy karilerimizden Eşref İbrahim Bey ve hanımlar.

2-Onuncu nüshamızdaki oyuncağı temiz ve bilhassa tahrik edildiği zaman filhakika bir çocuğun testere ile na-hata kestiği hissini verecek derecede tabii olarak yapıp birer kitap kazanan karilerimiz : Karilerimizden Ahmet Doğan, Bakırköy Osmaniye Mektebi üçüncü sınıfından 37 Semihe Enver, İzmir'de Karataş üstünde Enveriye Sokağında 11 Numarada Osman Şemsi Darüşşafaka'dan 109 Hüsamettin ve 245 Yakup Naci, Üsküdar Kız Sanayi Mektebi'nden 95 Meleknisa, Üsküdar Lisesi'nden 290 Sabahattin, Galatasaray'dan Mehmet Zeki, Çengelköy Lisesi'nden Hüsamettin, Bakırköy 10 Temmuz Caddesi'nde Üçüncü Sokakta Şerafettin Hakkı, Darüşşafaka Lisesi'nden 70 H.İhsan, Vefa Orta Mektebi'nden 171 Hüseyin Ata, Ankara Lisesi'nden H.L., Kandilli'de Afet Lamii, Üsküdar Lisesi'nden H. Şadan İlhan, Feyz-i Ati'den M. Turgut, Bursa karilerimizden İsmail Sefa, Afyon karilerimizden Ali İhsan, Kuleli Lisesi'nden Celal Sahir, Darüşşafaka'dan 80 Yusuf Ziya, Galatasaray Lisesi'nden Namık Kemal, Akşemsettin Osman Nuri, Kınalıada Mektebi'nden 17 Rauf, Ankara Erkek Lisesi sekizinci sınıftan Naci, İzmir Lisesi'nden A. Süleyman, Büyükdere karilerimizden Hasan Zekeriya Beyler olup el işlerindeki kabiliyet ve maharetlerini takdir ederiz.

3- Hanım kızlarımızın kravat modeli müsabakasına maatteşekkür pek çok hanım kızlarımız iştirak etmişlerdir. Bunların tefriki daire-i selahiyetimiz haricinde bulunduğundan tefriklerini bu hususta ihtisas ve malumatı müsellem olan iki hanımefendiden rica ettik. Alacağımız cevabı gelecek nüshamızda derç edeceğiz. Hanım kızlarımızın intizarlarını rica ederiz.

4- Kelime aramacasında bulunmuş matlup olan kelime Edirne idi. Halledenler arasında Edremit haveranda eşraftan Nailzade Hasan Nail ve Beyoğlu'nda Asmalı Mescit'te Jurnal Sokağında 37 Numaralı apartmanda Hüseyin Sait Beyler ikişer buçuk lira, Bakırköy'ünde Bağlar Caddesi'nde Abdurrahman Bey'in köşkünde Naciye Abdurrahman Hanımla, Kırşehir Erkek Mektebi'nden 163 Mustafa Nail Bey ikişer lira ve İstanbul Birinci Mektep'ten Şevki ve Sivrihisar karilerimizden Hoca Lütfü Efendi oğlu Hüseyin Kemal Beyler birer lira kazanmışlardır.

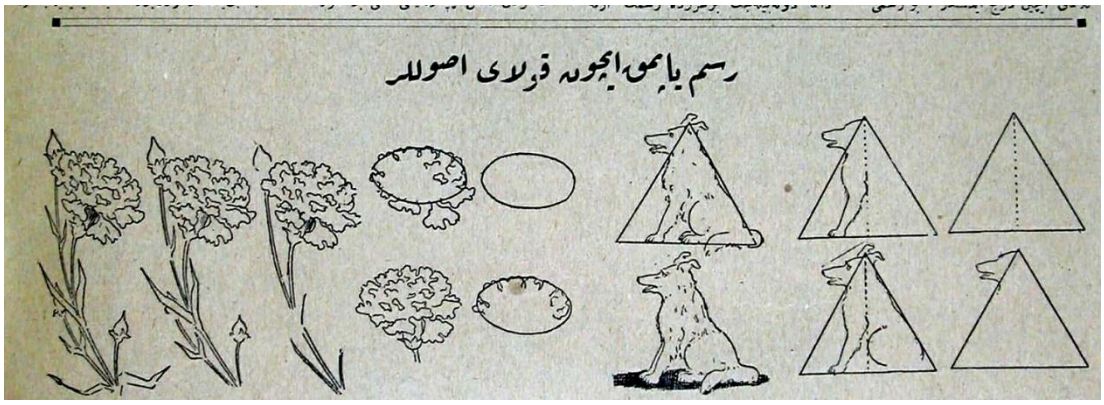
Birer Kitap Kazananlar: Darüşşafaka'dan 908 Ömer Kemal, İstanbul Birinci Mektep'ten Hüseyin Naci, İstanbul Erkek Muallim Mektebi'nden 426 A. Sait, Kuleli Askeri Lisesi'nden 271 İsmail Hakkı, İstanbul Yirmi Yedinci İlk Mektep'ten 9 Saime İbrahim, Tokat Askeri Hastanesi Ser Tabibi Miralay Aziz Bey dalletiyle Salah Sungur, Tarsus Misak-ı Milli Mektebi'nden 121 Mehmet İrfan, Bozüyük Erkek

Mektebi’nde 34 Hüseyin Fehmi Korkmaz, Adana Şehr-i Yatı Mektebi'nden Arif Hikmet, Darüşşafaka'dan 904 Reşat Rıza ve 10 A.Niyazi, Konya Kız Muallim Mektebi'nden Emel, Ilgın Erkek Mektebi'nden 6 Mustafa Halis, Darüşşafaka'dan H.Nurullah, Bakırköy Osmaniye Mektebi'nden Semiha Enver, İzmir'de Karataş üstünde Enveriye Sokağında 11 numarada Osman Şemsi, Heybeliada’da Mayın Zafer Torpido Mektep sefinesinde Galip Ata, Akşemsettin 361 A.Nuri, Vefa Orta Mektebi’nden 171 Hüseyin Ata, İzmir Lisesi'nden H.Fikri, Edirne Lisesi'nden Mehmet Nuri, Lapseki karilerimizden İsmail Hakkı, Çatalca Erkek Mektebi'nden, 16 Hasan Zühtü, İzmir Şehit Fethi Bey Mektebi’nden Ahmet Cemal, Darüşşafaka'dan 214 Mehmet Necmettin ve 852 Kemalettin, Adana Şehr-i Yati Mektebi'nden 91 Remzi Ramiz, Nişantaşı’nda Çifte Bakkallar’da Bayır Sokağında 45 Numaralı Ser Asker Rıza Paşa Konağı’nda Münife, Darüşşafaka'dan Rauf Yekta ve Mükerrem Sefa, Üsküdar Lisesi'nden 117 Abdülkadir 273 Hüseyin Avni, Üsküdar Kız Sanayi sekizinci sınıftan 95 Meleknisa, Eskişehir karilerimizden T.Bahadır, İzmit Lisesi'nden mezun Nuri Ziya, Üsküdar Lisesi'nden 290 Ahmet Sabahattin, Selçuk Hatun Kız Sanayi Mektebi'nden Kadriye Hilmi, Darüşşafaka'dan Hadi Sadettin, Adana Şehr-i Yatı Mektebi'nden 90 Yusuf Çelik ve 249 Mustafa Zeki, Trabzon Erkek Muallim Mektebi'nden 456 Reşat, Adana İstiklal Mektebi'nden 312 Süleyman Sırrı, Gaziantep Orta Mektebi'nden 206 Ali Rıza, Ilgın Erkek Merkez İlk Mektebi'nden Cafer Tayyar, Kütahya İmam ve Hatip Mektebi'nden 159 Tevfik Vedat, Bursa Set Başı Mehmet Karamani Sokağında 3 Numarada M.Kemal, Konya Erkek Muallim Mektebi'nden 245 Talat, Ankara Erkek Lisesi'nden Naci, Gaziantep Orta Mektebinden 5 Burhanettin, Darüşşafaka 250 Mustafa Hikmet, Ankara Lisesi'nden F.N., Edirne Lisesi'nden mezun Ahmet Nizami, Mersin karilerimizden Niyazi, Darüşşafaka'dan 272 Mehmet Faik ve 228 Y.Ziya ve 210 Hüseyin İhsan, Çengelköy karilerimizden Abdullah Nadir, Halıcıoğlu Lisesi'nden Kenan Kamil, İstanbul Lisesi'nden A.İbrahim Lütfi, Selçuk Hatun’dan L.Macide Ali, Darüşşafaka'dan 869 Mehmet Tevfik ve 853 Halil İbrahim, Trabzon Lisesi'nden A.Nadir, Sinop karilerimizden Necmettin Sadık, Konya Muallim Mektebi'nden Ferhat, Gelenbevi’den H.H., Darüşşafaka'dan 245 Yakup Naci ve 849 Ruşen Fikri, Konya karilerimizden A. Fikret, Alanya Erkek Mektebi'nden 47 Sadettin, Kırklareli'nden Nihat Kenan, İnebolu Erkek Mektebi’nden 16 Abdurrahman, Edirne Muallim Mektebi'nden Mehmet Fevzi, İzmir Lisesi'nden Necmiye Abdülkadir,

İstanbul Lisesi'nden F.F., Çamlıca Lisesi'nden Fatma Ruhsar, Galatasaray'dan Z. Naim, Heybeliada Bahriye Mektebi'nden Hüseyin Talat, Robert Kolej'den Hüseyin İhsan, Ameli Hayat Mektebi'nden C. Cemile Şahap, Yeşilköy'den Akyıldız, Haliç fenerinden Ahmet İhsan Bey ve Hanımlar.

SÜNGER NASIL ÇIKARILIR?

Sünger derin denizlerin dibinde yaşayan mahlûkattandır. Ekseriyetle Türkiye ve Yunanistan'ın cenup ve Hindistan Florida'nın garp sahillerinde bulunur. Bu resmimiz Hindistan'da süngerin ne suretle çıkarıldığını karilerimize ameli bir suretle anlatmak için derç edilmiştir. Bu resmi tabiata muvafık suretde boyayınız ve bir kartona güzelce yapıştırdıktan sonra kesiniz. Sandalın altında görülen gölgeli iki parçayı da kesiniz bir çakı ile dikkatle oyup çıkarınız. Üzerinde iki Hintli bulunan yuvarlak parçayı daima dönebilecek bir tarzda resmin arka tarafına tatbik ve merkez noktalarından tespit ediniz. Yavaş yavaş çevirdikçe Hintlinin denize daldığını ve altındaki sünger parçalarıyla denizden çıktığını görecek ve süngerin denizden nasıl çıkarıldığını ameli bir surette öğreneceksiniz. Bunu güzel bir surette yapıp idare hanemize gönderen karilerimiz arasında birinciye bir sulu boya, ikinciye bir kuru boya takımı ve üçüncüden yirmi beşinciye kadar güzel birer kitap hediye edilecektir.

****

ON İKİNCİ NÜSHAMIZIN MÜSABAKA VE BİLMECELERİ

1- Şekilde gördüğünüz sekiz siyah parçayı o suretle yan yana getiriniz ki siyah bir zemin üzerinde beyaz bir hayvan resmi vücuda gelsin. Muvaffak olanlar arasında çekilecek kurada İstanbul ve taşra birincilerine ikişer buçuk ikincilerine

ikişer üçüncülerden altıncılara kadar birer yedincilerden on ikincilere kadar yarımşar lira on üçüncülerden yirmincilere kadar birer zarif şişe içinde fulya çiçeği esansı yirmi birincilerden ellincilere kadar birer güzel kitap hediye edilecektir.

2- Sevgili yurdumuzun bir kısmını sulayan altı harfli bir nehir ismi bulunuz. Birinci ve ikinci harfleri alat-ı musikiyeden birini ve üçüncü, dördüncü, beşinci ve altıncı harfleri bir balığı işar eden bu nehrin nereden çıktığı ve nereye döküldüğünü ve civarında bulunan meşhur bir şehir hakkındaki malumat-ı umumiye gezi yazınız.

Halledenler arasında çekilecek kurada İstanbul ve taşra birincilerine birer büyük ve kornişli Anadolu haritası ikincilere birer küçük ve kornişli küçük Anadolu haritası üçüncülerden ellincilere kadar beş kıtadan birine ait birer harita hediye edilecektir

3- Hanım Kızlarımıza Mahsus: Bir çiçek ismi bulunuz ki birinci, ikinci ve üçüncü harfleri 24 saatimizin yarısını, dördüncü ve beşinci harfleri bir rengi işaret etsin. Halledenler arasında çekilecek kurada İstanbul ve taşra birincilerine güzel ve mini mini birler dikiş takımı ikincilerden onunculara kadar birer zarif şişe içinde müsabakada bulacakları çiçeğin esansı on birincilerden yirmi beşincilere kadar birer zarif kutu içinde muhtelif şeker, yirmi altıncıdan ellincilere kadar güzel birer kitap hediye edilecektir.

Umumiyetle hediye kazanan taşra karilerimizin hediyeleri gönderilmek üzere beş kuruşluk bir posta pulu göndermelerini rica ederiz.

Her hususta daima karilerini memnun ve müstefit etmeye çalışan Çiçek bademe her dört ayda bir bin karine kura ile muhtelif hediyeler takdim edecektir. Bu kuponlar her nüshada bulunacaktır. 9 ila 16. nüshalardaki kuponlar 17. nüshanın intişarını müteakip cümlesi kesilerek ve adres yerleri doldurarak bir ay içinde bir zarfla idarehanemize gönderilecektir. Kura cemiyetimiz azasından müteşekkil bir heyet tarafından çekilecek ve neticesi 19. nüshamızla bildirilecektir.

****

Bu ayrılış beni bir hicran ateşi kadar yaktı.. Fakat asıl sebep daha başka, daha ateşli… Bunu çok merak ediyorsun, dur anlatayım:

Her genç kızın en başlıca hülyalarından birisi olan aşkı bundan beş sene evvel kalbimde görmek isteseydin o zaman ben senin çıldırdığına hükmederdim. Aşk kim,

münekkeşe Beria kim değil mi? Ne hoş tezat.. Fakat bugün aldanıyorsun canım, ya geliyorsun canımın içi! Ben seviyorum hem nasıl? Deli gibi, çılgın gibi…

Ya! Münkişe Beria'cık bir gün bu hiç alakadar olmadığı ateşle de kavrulacakmış, ne garip bir tecelli değil mi? Arkadaşlarının yana yakıla anlattıkları aşk maceralarıyla eğlenen dadısının nefes nefese hikaye ettiği şehzade sultan masallarının üstüne deli bir kahkaha koparan asıl deli Beria bu maraz ateşine bilmeden düşecekmiş, ve onun satırına bir koyun masumiyetiyle boyunu uzatacakmış!. O kadar ki gözlerinde yalnız iki damla yaşla en sevdiği emellerinden ayrılacakmış.. Bu da bir masal. Onu Ankara'nın tozlu yollarından birinde bir gurup vakti görmüştüm, tozların arasında parlayan sarı saçlı başını, batan güneşe karşı, kalbime doğan bir güneş zannetmiştim. Sana bunları uzun yazamam çünkü biter, tükenir şeyler değil.. Nihayet bir, iki üç… Tesadüf bizi tanıştırdı.

Oldukça yüksek bir memur, istikbali parlak, Ziraat Bankası'nda çalışıyor..

Marefemizle ilerledikçe kalben birbirimize yakınlaşmış iki ideal arkadaşı olmuştuk. Bir gün izdivaç teklif etti ve birkaç şartı olduğunu ileri sürdü, ne yalan söyleyeyim, o an vücuduma yukarıdan aşağı bir ateş bastı, onu o sırada bırakıp ebediyen kaçmak için kendimde derin bir arzu duydum.. Dinen sert koyuyor, elan bir "Erkek tahakkümü" gayesini güdüyordu o, bu düşüncelerimi gözlerinden okudu:

- Hayır, dedi aldanıyorsunuz, ellerimi tuttu. Gözlerini gözlerime dikti. Avuçları ateş gibi yanıyor, gözleri kavruluyordu.

-Siz dedi bir ev kadını olunuz! Yarın yuvamızı şenlenecek yavrularımızın anası olunuz.. Onlara hayatı asıl siz aşılayınız..

-Fakat.. Dedim. Beni gayelerimden, emellerinden alıyorsunuz, beni çok mukaddes bildiğim çok sevdiğim vazifelerimden ayırıyorsunuz. Ve hem… Müebbeden değil mi? Cevap vermedi. Lakin bir an nazarlarının titrediğini gördüm..

Her kutsiyete hürmet edecek kadar yüksekti. Birden:

-Bırakınız sizin gayelerinizde ben rehber olayım, dedi. Kalbinizin güllerini ben sulayım, ben muallim olayım, sizden aldığım feyzlerle, evlatlarımıza verdiğiniz emellerden istifade ederek ben o yavruları büyüteyim olmaz mı?

O zaman bu ulviyet karşısında bütün benliğim eridi. Gönlümden emellerimin görünmeyen pervaneler gibi onun kalbine uçtuğunu, onun gönlünde yuva yaptıklarını

hisseder gibi oldum. Ve Ali -onun ismi- bugün muallim. Şimdi önümüzdeki perşembeye düğünümüz var ciğerim. Ah sen de olsaydın ne iyi olurdu değil mi?

Fakat yazık, imkansız. Görüyorsun ki hem müteessirim, hem çılgınım, onun için sana, bir akarsu gibi hitap edeyim dedim… Sevincimle teessürümü başka nasıl ifade edebilirdim ki..

Seni öyle öpeyim, öyle öpeyim ki dudakların kanasın, yanakların yolunsun. Çenen kopsun darılma emi cicim. Hemen cevap.. Teyzemle tanıdıkların hepsine selam.

Ankara: Beria

MUHABERAT-I ALENİYE

Adana Lisesi'nde Burhanettin Orhan Bey'e: Bahs olunan yazınızın bize vasıl olmadığı zannındayız. Tekrar gönderilir ise memnuniyetle derç ederiz efendim. Eskişehir'de Habil Vehbi Bey'e: Pul koleksiyonu levazımatı hakkında takdim ettiğimiz mektup cevabının süratle irsaline muntazarız efendim. Aydın karilerimizden Ahmet Halit Efendi'ye: Gönderildiği bildirilen abone bedeli bize vasıl olmamıştır efendim. Adana Ticaret Mektebi'nde Tahsin Turgut Bey'e: Fihristin sürat-i mümküne ile iadesini rica ederiz efendim. Giresun'da Hocazade Raşit Bey'e: Hediyeniz taahhütlü olarak postaya tevdi edilmiştir efendim.

TUZAK

Mütercimi: H.Feridun

Geçen Nüshadan Mabat

İlmi tedkikatı neticesinde kazanacağı şerefleri unutmuştu.. Gözleri yalnız güzel Artemis'i görüyor, yalnız onun bahşedeceği saadeti bekliyordu. Yemeklerini daima onun ile yiyordu. Onlara müşkil, müsellah hizmetçiler tahsis edilmişti. Kızın ifadesinden validesinin de gittiği yerden avdet ettiği anlaşılıyordu. Fakat hala ne için meydana çıkmıyordu, kızının böyle uzun müddet kendisiyle kalmasına niçin müsaade ediyordu. İşte Sirel'in halini arzu ettiği muammalar bunlardı. Her gün öğleden sonra Artemis'le bahçede yapayalnız geziyorlar, görüşüyorlar. Büyük havuzda sandal ile kürek çekip eğleniyorlardı. Akşamları evin yüksek daracasına

çıkıyorlar, ayın gümüş ziyası altında aşıkane şarkılar okuyorlar, suların hazin şırıltılarını dinliyorlar, mütekabil ümitlerle çölün mailiklerine bakarak düşünüyor.. Düşünüyor.. Düşünüyorlardı.

Birkaç günler geçtiği halde Artemis'in validesi hala görünmüyordu. Sirel bu vaziyetten endişeye düşüyordu. Bir gün odasında büyük aynanın karşında oturmuş düşünüyordu.. Kendi kendine:

-Bu vaziyetin neticesi ne olacak.. Beni çölden aldılar. Bu güzel bahçeye ve bahçeden çiçeklerden bin kat güzel olan bu kızla yapayalnız bıraktılar. Bütün bunların muntazam bir yalan dahilinde ve muayyen bir gaye uğrunda yapıldığına hükmetmemek için insan hakikaten ya pek saf bir adam veya çocuk olmalı.. Bütün muhitim esrar ve muamma ile dolu.. Benim gibi bir yabancının bu güzel kızın yanına getirilip bırakılmasındaki sebep ve hikmeti herhalde anlayacağım. diyor ve aynaya akseden ciddi çehresine, parlak gözlerine bakarak düşünüyor, düşünüyordu..

Ertesi gün Artemis validesi ile beraber Sirel'i bekliyordu. Saçları ağarmış olan bu kadının kuvvetli bir seciyeye, azim ve zekâya sahip olduğunu ve bir bakışıyla karşısındakini her arzusuna itaat ettirecek bir kuvve-i teshiriyeye malik bulunduğu anlaşılıyordu. Erik Sirel kadını görür görmez vaziyeti hakkında bazı sualler sormak istedi. Fakat Sirel'in bu maksadını pek çabuk hisseden bu kadın bir bakış ile buna mani oldu. Kadın Sirel ile kızı Artemis arasında başlayan muhabbet ve temayülatı hissetmemiş gibi görünüyordu. Sirel'i muhterem bir misafire layık bir tarzda kabul etti. Bir aralık Artemis'in diğer bir odaya gitmesinden fırsat bularak Sirel'i bir tarafa çekti. Mütehakimane bir tavırla:

-Mösyö Sirel. dedi. Sizi buraya getirmekteki hakik sebepleri pek yakında anlayacaksınız. O vakte kadar sabır ediniz şarklı bir milleti idare hususundaki müşkülatı siz de pek güzel anlar, bilhassa böyle bir vaziyetin bir kadın için ne kadar müşkül olduğunu takdir edersiniz.

Ahval ve vaziyet hakkında evvelce Artemis'ten lüzumu kadar malumat alan Sirel:

-Affedersiniz madam. Dedi. Seyyid'ül Kâtip'ten mi bahsetmek istiyorsunuz? Kadın ciddiyetini muhafaza ederek:

- Anlıyorum ki Artemis size bazı şeylerden etmiş. [Bu sırada yanlarına yaklaşan Artemis'i işaret ederek] bu muhitte kadınlar için ciddi tehlikeler mevcuttur. Ben nihayet bir kadınım. Bu gibi tehlikelere karşı koyabilmek için maddi ve memnun yardıma muhtacım. Ne ise bu işlere dair sonra da uzun uzadıya görüşürüz dedi ve Sirel'in yanından ayrıldı. Artemis de, validesini takip etti.

Artemis; validesi ile Sirel arasında cereyan eden mükâlemenin ancak bir kısmını işitebilmiş ve fakat mükâlemenin hakiki mevzuunu pek güzel anlamıştı.

Sirel yalnız kalmış ve mutat düşüncelere dalmıştı. Bahçenin yüksek ve kalın duvarları arkasından birdenbire gelen nal sesleri, beygir kişnemeleri, bağrışmalar Sirel'in merak ve taaccübünü mucip oldu. İşittiği görüntülerden, duvarın arkasından birçok süvarilerin bulunduğunu sesi ve lisanlarından bunların Cihabiralılardan daha kaba ve vahşi olduklarını anlamıştı. Vaziyette herhalde bir fevkaladelik vardı. Sirel'in ilk hatırına gelen şey bir baskın idi. Bu esnada gelen bir hizmetçi Sirel'i hane dâhilinde bulunan gizli koridor ve merdivenlerden geçerek ufak bir odaya getirdi. Bu odanın pencereleri arasından dikkat ve merakla bakan Sirel evin önündeki meydanda ipekli elbiseler giyinmiş bir hayli Arap'ın oturmakta olduklarını gördü, bunların cengâver Yuruba aşiretine mensup olduklarını anladı. Eşkıyaların gözleri düşmancasına parlıyordu. İçlerinden biri geniş omuzları, kalın dudakları ve bir dev kadar büyük vücuduyla pek ziyade nazar-ı dikkati celp ediyor ve diğer şakiler bu adama pek fazla hürmet gösteriyorlardı. Sirel bu adamın Yuruba aşireti reisi Seyyid'ül Katib olduğunu tahminde hiç de güçlük çekmedi.

Her halde bir hayır işlemek için gelmedikleri şephesiz bulunan bukan içici şakileri panjurun aralıklarından merak ve endişe ile seyreden Sirel bir elin omzuna temasıyla arkasına döndü ve Artemis'i karşısında buldu. Güzel kızın çehresi sap sarı olmuş titriyordu. Telaş ve heyecan ile:

-Sirel dedi. Buradan hemen gidiniz. Haydi çabuk olunuz. Ben size gizli yolları göstereceğim..

Sirel Artemis'in bu sözlerine, ahval ve etvarındaki değişikliğe hayret etti. Teessürünü saklamayarak:

- Artemis.. dedi. Niçin bana karşı olan muamele ve muhabbetinizi böyle birden bire değiştirdiniz?.. Siz benim mesud bir hayata kavuşacağımı ihsas etmiştiniz değil mi Artemis? Şu halde…

Artemis heyecandan çarpan kalbini eliyle bastırarak:

- Sirel… Vakit geçirme… Buradan kaç… dedi. Beni öteden beri seven ve benimle izdivaç etmeyen ve bu güne kadar muradına nail olamayan Seyyid'ül Katib bu arzusunu bize cebren kabul ettirmek için gelmiş. Hem senin ve hem de benim için büyük bir tehlike var. Ben kendimi nasıl olsa kurtarırım. Haydi hiç durma. Kendini kurtar.

Sirel heyecandan titriyordu. Tereddütle geçirilecek biran bile yoktu. Birden kararını vermişti. Artemis'in korkudan titreyen elini avuçları içinde sıkarak:

- Bir eşkıya reisi sizinle izdivaç edemez dedi. Artemis ben buna bütün kuvvet ve mevcudiyetimle mani olacağım.

Artemis'in solgun çehresi birden bire kızarmıştı. Yaşaran gözlerini silerek:

- Sirel dedi. Benim için tehlikeli bir işe atılma. Seyyid'ül Katib kuvvetlidir. Büyük bir aşiretin reisidir. Bugün için bende bir aşiret reisinin kızı sayılırım. Bu izdivacın olmasını arzu edenler pek çok…Hem bu izdivaç aşiretimizi büyük bir gaileden tehlikeli bir düşmanın tasallutunden kurtaracak.. Ne yapayım!.. Ben de ister istemez kabul etmek mecburiyetindeyim. Hem bu vahşi çölün ortasında benimle izdivaç edebilecek kimse de yok!.

Sirel Artemis'in sözlerini bitirmesine meydan bırakmayarak:

- Artemis. dedi.. Sizinle izdivaç edecek kimse yok mu?.. Ya ben?!..

Artemis artık heyecanını saklamıyor. Ağlıyordu. Güzel gözleri kapanmış, gayr-ı ihtiyari Sirel'in ağuşuna atılmıştı.

- Sirel…. Bu sizin için bir tuzak idi.. Validem sırf Seyyid'ül Katib ile izdivacımıza mani olmak için sizi esir ederek buraya getirdi ve bizi yalnız bıraktı ki….

Artık muama halolmuş, Sirel sebeb-i esaretini anlamıştı. Artemis'in validesinin büyük bir maharet ile tertip ettiği taabbübe hoşuna gitmişti..

Artemis'in yumuşak elleri hala avuçları içinde idi..

Artemis:

- Haydi Sirel, dedi, çabuk.. Buradan bir an evvel çıkalım. Seyyid ve tevabi çok tehlikeli adamlardır…

Sirel Artemis'in ellerini öpüyor onu teskine uğraşıyordu:

- Artemis ben hiç bir tehlikeden korkmuyorum. dedi. Ne için kaçalım?!.. Ben burada bulundukça size bir tehlike gelebilmesi ihtimali yoktur. Buna emin ol sevgili Artemis:

- Evet cesur olduğunuzu biliyorum. Fakat işin içinden zarar görmeden çıkmak daha muvafık değil mi?.

Artemis sözünü bitirememişti… Validesi odanın kapısında bir heykel gibi duruyor ve hiç müteessir ve telaşlı görünmüyordu. Sire; Artemis'in validesini görünce:

- Hayır Hayır Artemis.. dedi. Ben validenizin nokta-i nazarına bütün mevcudiyetimle iştirak ediyorum. Beyaz bir kızın siyah bir eşkıya reisi ile olunmasını tecviz edemem..

Sirel bir tarafında Artemis diğer tarafında validesi olduğu halde meydana çıkmıştı. Eşkıya reisi kim olduğunu bilemediği bu kumral gencin Artemis ile beraber bulunmasından sıkılmıştı. İhtiyar kadın gayr-i müteessir ve pek ciddi görünüyordu. Artemis korkusundan bütün bütün sararmış, fakat henüz ümit ve cesaretini kaybetmemişti. Sirel sakin, sert nazar ile eşkıya reisini süzüyordu. Sirel Şeyhin avenesi üzerinde hiç ümit edilmeyen bir tesir bırakmıştı.. Sirel bunu pek güzel hissetmişti.. Kuvvetli bir iradenin, ser'i bir teşebbüsün eşkıya üzerinde pek müessir olacağına ve cümlesini kendisine mütabi ve cezb edeceğine hükmetmişti.

Eşkıya reisi ilerliyor, Artemis'in validesinden bu yabancının burada bulunmasında ki sebebi anlamak istiyordu. Bu bir eser-i hıyanet mi?. Muretteb bir plan mı idi?.. Yoksa o havalide kader-i mutlak geçinen ve Artemis'i alıp götürmek için gelen Seyyid'ül Katib'e meydan mı okunuyordu. Bu yabancı adam sevdiği kızın yanında ne sıfat ve salahiyetle bulunuyordu.

Artemis'in validesi ciddiyet ve metanetini muhafaza ederek kabile reisine mahsus olan altından mamul tahtına oturmuştu. Tesirli gözlerini Seyyid'ül Katib'e tevcih ederek hâkim bir tavır ve mevzun bir ifade ile:

Seyyid'ül Kâtib!.. Bu adamın burada bulunmasındaki sebep….

Sirel ihtiyar kadının sözünü ileriye atılarak kesti. Seyyid'ül Katib'in karşısında dimdik durarak:

Benim burada bulunmamın sebebi pek aşikârdır. Dedi. Artemis benim nişanlımdır. Onunla izdivaç etmek benim hakkımdır. Kim olur ise olsun başkasının bu hususta bir hak iddiasına kalkışmasına hiç tahammül edemem..

Bu sözler eşkıya arasında mırıltılar peyda etti. Reisin yüzü ekşidi. Elini kılıcının kabzasına götürdü:

(Mabadı var)

HAVA KORSANI

Mütercimi: M. R.

-Geçen Nüshadan Mabâd-

- Arkadaşlar, dedi " kimin verdiğini bilmiyorum. Şimdi telsizle şu haberi aldım. Bu sabah saat on birde Londra ve Paris yolunda ve tam kanalın üzerinde bin iki yüz kadem irtifada iken bulutlar arasından birden bire süzülüp inen altın renginde bir tayyare bizim eski H. P. Tayyaresi üzerine hücum etti. Şiddetli bir makinalı tüfek ateşi ile denize düşürdü. Hücum o kadar ani oldu ki (Konseley) ne telsizini kullanabildi ne de müdafaaya vakit ve imkân bulabildi. Bir saat evvel bir balıkçı gemisi tayyarenin enkazını topladı. Tayyaredekilerin hepsi de boğuldu…"

(Hortun King) homurdanarak sordu:

-Adam buda bir palavra olmasın?.

-Hayır, balıkçı gemisi enkazı getirdi.. bende gördüm.. enkazda bir çok kurşun delikleri var….

Hadise herkesi ve bilhassa tayyarecileri düşündürecek kadar ehemmiyetli ve hayret ve taaccüb ile karşılanacak bir şekilde idi. Bütün rasid ve pilotlar telaş içinde idi.. Hatta (Hortun King) bile.. Kulübün içi karışmış her kafadan bir ses çıkıyor, herkes fikrini söylüyor. Fakat hiç kimse (Konseley)'e taarruz eden altın renkli tayyare muammasını halledemiyordu. Bütün söylenilen sözler faraziyetden ibaret kalıyor, zan ve tahminden ileri geçemiyordu. Hadise esrarengiz bir şekil almıştı. Akşam gazetelerde bu facia ile uzun uzadıya meşgul olmuşlardı. Fakat bütün yazılan şeyler hadisenin hakikatini meydana çıkarmaktan ziyade (Hendun) şehrinde ancak büyük bir heyecan ve korku tevlidine yaramıştır.

Eski rasatlardan biri:

-“Altın renginde bir tayyare ha?!!.” Dedi. Hiç de böyle bir şey hatırlayamıyorum.. Fakat böyle ap açık bir yerde hücum… Doğrusu iyi cesaret... Bu olsa olsa ya (Konseley)’e, yahut tayyaredekilerden birine suikasttir. Telsiz telgrafçı ilave etti: ve

-“Ne olduğu daha iyi anlaşılamadı”. Dedi. “Bahriye nezareti kanalda tahribat yapmak için gemiler gönderdi. Bakalım onlardan ne haber gelecek…” .

Son aylarda Mister (Dov)’un birbirini takip eden muvaffakiyetini çekemeyen rakipleri o kadar çoğalmış ve rekabet o derece şayan-ı dikkat ve ehemmiyet bir şekil almıştı ki rakiplerin iddia-ı rekabet ve maharetle bir kazaya kurban olmamaları diğer şedid müdahaleleri ile ancak bertaraf edilebilmişti. Kulübdeki son vaka üzerine aralarında zaten mevcut olan pek şiddetli rekabetten başka birde husumet peyda olan ve yekdiğerinin bu boynunu koparmak kasttıyla mücadele ve musaraa meydanına atılan bu iki genç ve mahir tayyareciden Mister (Dov)’un yine galip ve muzaffer çıkacağına hemen herkeste, bilhassa hava işleri ile pek yakından alakadar olan kimselerde kat’i bir emniyet-i vakait mevcuttur.

Dünyanın bu en seri ve muntazam yedi tayyaresi uçmak ve yüzlerce defa icra ettikleri büyük turu yapmak için hazır bulunuyorlardı. Uçuş meydanının bir kısmını dolduran binlerce halk büyük bir merak ve alaka ile tayyareleri seyrediyorlar, ahali bahislere girişiyorlardı. Titreyerek homurdayan motorlar sanki lisan-ı halleri ile efendilerine, pilotlarına hazır bulunduklarını bildiriyorlardı. Nihayet heyecan ve sabırsızlıkla beklenilen mutad işaret verilmiş idi. İşaret sancağı birdenbire düşmüş, yarış başlamıştı. Tayyareler motorlarının korkunç homurtuları ile yeşil çayır üzerinde ileriye atılmışlar ve hafif tayyareler tedricen havalanmaya başlamışlardı. Fakat tayyarelerden bir büyüğü çayırın üzerinde yüz metre kadar bir mesafe kat ettiği halde bir türlü havalanamamıştı. Bu tayyare (Hortun King)’in muazzam (Patner)’i idi.

Daima olduğu gibi alkışlar arasında, hepsinden evvel yine Mister (Dov) havalanmış, taraftarlarına pek haklı olarak büyük bir gurur ve iftihar kazandırmıştı. Akşam güneşi de sanki Mister (Dov)’u takdir ve teşci ediyormuş gibi son şuââtını tayyaresine tevcih etmiş, rakiplerinin gıpta ve hasetlerini tahrik için kanatlarını göz kamaştıracak gibi yaldızlamıştı. Herkes küme küme yerlerde oturmuş, bütün başlar semaya doğru kalkmış genç tayyarecinin uçuşunu, yükselmesini takip ediyorlardı.

Birkaç saniye içinde Mister (Dov)'ın müteharrik kanatlı meşhur tayyaresi şakuli ve pek korkulu bir seyir ile yükselmiş ve halada yükselmekte idi. Kocaman tayyare gökyüzünde adeta bir kuş kadar göründüğü halde kuvvetli (manevra) motorunun mutad gürültüleri mütemadiyen işletmekte idi. Mister (Dov) birinci devrini büyük bir surat ve muvaffakiyetle bitirmişti. (Yakan Yıldız) Süvarisinin gökyüzündeki şayan-ı hayret hareket ve maharetleri yeryüzündeki insanların heyecandan yüreklerini ağızlarına getiriyordu. (Yakan Yıldız) semada artık ancak bir nokta kadar görülebiliyordu ki muazzam (Patner) ; rakibi (Hortun King) hiddetinden dişlerini sıkmış, gözlerini açmış rakibinin peşine takılmıştı. O kadar dikkatsiz ve lakayt idi ki küçük rakiplerinden birinin idare ettiği bir tayyare ile çarpışmasına pek feci bir kazanın vukuuna ramak kalmıştı. Semanın esrarlı mavilikleri içinde akşam güneşinin solgun ziyasıyla gümüş gibi parlayan mavi çizgili tayyare, (Yakan Yıldız) iki bin kıdem irtifada ve saatte iki yüz mil süratle uçuyordu. Mister (Dov) şayan-ı hayret bir sürati olan bu tayyareye malikiyetinin verdiği gurur, iftihar ile motorunun bulutlar arasında akisler yapan çılgın sadalarını memnuniyetle dinliyor ve süratini iki yüz otuz mile kadar artırıyordu. Kendisini takip eden tehlikeli rakibini bilhassa kulüpteki hadiseyi düşündükçe nazik ve narin vücudunun her teli ayrı ayrı titriyor, rakibinin de şimdi kendi gibi hırs ve heyecan içinde çırpınmakta, yanıp tutuşmakta olduğunu hatırlayarak için için gülüyordu. Ara sıra aşağıya bakar ve altından kayar gibi uçan yeryüzünü bir sinema gibi seyrediyordu. Dönüm noktasını geçtiği zaman makinasına saatte iki yüz kırk mil mesafe kat edecek bir sürat vermişti. Arkasından yarım mil mesafe ile takip eden (Patner)'in (Hortun King)'i hırs ve hiddetini temsil eder gibi çıkardığı müthiş gürültüleri büyük bir itidal ve sükunet ile dinliyor ve katiyen telaş bile etmiyordu.

MAVİ BULUTLAR ARASINDA

Dönüm noktasına gelen (Patner)'in rakibine biran evvel yetişmek için yaptığı birkaç hareket yarışı seyreden halk arasında büyük bir telaş ve korku uyandırmıştı. Hatta bazı kadınlar korkularından bayıldılar bile. (Hortun King) mesafe kazanmak için olduğu yerde birden bire dönmek suretiyle pek tehlikeli bir manevrayı öyle mahirane bir süratte yaptı ki aşağıda yarışı seyredenler (Hortun King)'in sevk-i rekabetle artık her tehlikeyi göze aldığına, ya rakibine yetişmeye veya düşüp

parçalanmaya azmettiğine hükmetmişlerdi. Filhakika (Hortun King) bu tehlikeli manevrayı muvaffakiyetle yapmış ve yüz yardalık bir mesafe kazanmıştı.

Ara sıra arkasına bakarak rakibinin gittikçe yaklaştığını gören Mister (Dov) manidar ve muvaffakiyetinden emin ve ümitvar bir tarzda gülmekte idi. Mister (Dov) kulüpteki hadiseyi hiç de unutmuyor. Rakibini gökyüzünde biraz sıçratmak ve bu suretle ona haddini bildirmek istiyordu. Bu sebeple artık süratini tezyide bile lüzum görmüyor, fakat bir kuyruk gibi takip eden (Patner)'in bütün hareketini en ince noktalarına varıncaya kadar büyük bir itidal ve dikkat ile takip ve tetkik ediyordu.

Yekdiğerine adeta çarpacak derecede yaklaşan iki rakip tayyarelerine son sürati vermişlerdi geri kalan diğer tayyarecilerde muvaffakiyet ümidi kalmadığından yarıştan çıkarak birer birer yere inmişler ve rekabet sahasını şeytanlar kadar cesur ve maharetli olan iki rakibe terk etmişlerdi. Her iki tayyareci de vukuu pek garip olan düellolarına biran evvel başlamak ve bir iki yardalık mesafe daha kazanmak için öyle tehlikeli ve düşüncesiz manevralar yapıyorlardı ki…….

Artık yarış sıkışmış ve kati netice tahakkuk etmek üzere idi: Mister (Dov) soğukkanlılığını akıllara hayret verecek derecede muhafaza ediyor, ara sıra eğilerek pek yakında bulunan rakibinin heyecandan gittikçe sararan çehresine bakıyordu. Muazzam Patner hemen hemen (Yakan Yıldız)'a yetişmek ve belki de şiddetle çarpmak üzere idi. Fakat Mister (Dov) sari bir manevra yaparak bu müsademeye de mani oldu ve itidal ve maharetini ve rakibine karşı tevfukunu bir daha ispat etti. Her iki (Dov) bu manevrayı müteakip tekrar yükselmeye başladı. Her iki tayyare dakikada dört mil mesafe kat ediyorlardı. Süratın şiddetinden rüzgâr tayyarecileri yerlerinden kapıp savuracak gibi sarsıyordu.

Yarışın dördüncü turunda (Yakan Yıldız) yine önde idi. Yarışı seyreden halk arasında bulunan Hortun King'e taraftar olanlar bile Mister (Dov) 'un maharetini itiraf etmekte ve yarışta muvaffakiyetine kati bir nazarla bakmakta idiler Mister (Dov) ve (Hortun King) aşağıdaki seyircileri ve yarışın şeraitini unutmuşlardı. Bu tehlikeli anda yalnız aralarındaki rekabeti düşünüyorlardı. Dördüncü tur da bitmek üzere idi ki aradaki mesafe yine pek azalmış ve dönüm noktasında yine bir müsademeye ramak kalmıştı. Bu müsademeyi de Mister (Dov)'un mahareti def etmişti, Yakan Yıldız yine önde idi.

(Mabadı var)

13.SAYI

BİR YAPRAK

"Türk Askeri Muharreresi Güzin Şefik" Hanıma İthaf

Bir kanlı gönül, haykırarak, gürleyerekten
Ettin, koca bir cepheyi –devler gibi- sardık
Mağripte güneş hastalanıp kaybolurken
Biz hasmımızı, Dumlupınar hakine kardık!

Öksüz nineler hep bize seslendi uzaktan:
Sen ey yüce asker, koca varlık, büyük aslan!
Koş durma çabuk, durma sakın kaçmada düşman
Git tut!!.dedi biz haykırarak bağrını yardık?.

Beş gün gece gündüz yürüdük, durmadık, aktık
-Volkan gibi- coştuk koca şimşekleri çaktık;
Kalplerde o gün Akdeniz'e meşale yaktık
Beş günde –Hazarlar gibi – biz İzmir'e vardık!!.

Balıkesir: Muallim Mektebi Geredeli Mustafa Şevket

MEKTEB-İ SANAYİ MARŞI

Yılmayız, biz hiç yılmayız.
Fabrikamızda kalmaktan;
Örse çekiç sallayarak
Süngü, kılıçlar yapmaktan.

Çeliktendir bileğimiz.
Yorulmaz hiç ellerimiz
Vatan için çalışmaktan
Geri kalmaz hiç birimiz

Ahdetmişiz biz işçiler,
Durmayarak çalışmaya.
Yurdumuzun her yanına,
Asri fabrika açmaya,

Askeri Sanayi Mektebi Son Sınıfından: Samatyalı Kemalettin

KELEBEK

-Mini minilere-

Bahçedeki o kelebek;
Dolaşıyor, çiçek çiçek…
Kanadının üstünde var
Birçok süsler benek benek,

Ben ki onu ah görünce.
Düştüm, büyük bir sevince;
Kalbim hemen coşuverdi,
Ah tutam onu derdi..

Ey sevimli şen kelebek!.
Biliyorum yoktur senin
Üzüntülü bir kederin,
Ey sevgili şen kelebek!..

Dolaş, hürsün, çiçeğin, çiçek…
Şuh kelebek, şen kelebek…

Karesi Muallim Mektebi İstanbullu: Feridun Tuğrul

GAZİ OCAĞI

Ufukta parlak yıldızdan bize
Süzülüp geldi bu ilahi ad!
Nurunu saçtı kalplerimize
Oymağa taktı sevinçten kanat.

Kalplerde yasa, yeminde sebat,
Çalışalım biz gayretle bugün.
Çelik gibi ol, sert adımlar at
Anılsın namın şerefle bütün!

Unutma izci aziz ocağı!
Şerefle yaşa Gazi ocağı!!.
Ankara Lisesi'nden: Edip Alp

NÖBETÇİ

Heybetle gölgelenen süngüsüne dayanmış,
Fırtınalar haykıran çehresi günle yanmış..
Eğilmeyen başında bir peygamber vakarı
Süzüyor gür rengiyle tutuşan kayaları!
Rüzgârlanan atına siper edip kılıç
Ateşle oyalanan göğsünde yüksek gurur..
Eyyy.. Nöbetçi, yaklaşan baban olsa yine vur
…….
Kızıllıkta bir heykel gibi ufka dayanmış.
Tunç çehresi gurbetin alevleriyle yanmış..
Heybetli omuzları ufukla sarmaşıyor
Ruhu sela dağıyla kayalardan aşıyor.
Fakat… Yine içinde bir hicran var neferin;
Bu akşam da bekçisi yine: Ah, gölgelerin.

Muhip Atalay

KALAMIŞ'TA AKŞAM…

Gün, Moda'nın arkasında gittikçe açıklaşan nar renkli bir yelpaze açıyor.. Artık gurup ….. sulara bir koyu ve ağır renk iniyor ve bu koyu renklerin içinden maiden koyu. Mordan açık, kızıllı bir renk, bir erguvan rengi ürperen sularda akisler yaparak titriyor.. Ötede pembeleşen bu renkler, sahile çekilmiş bir balıkçı kayığının geniş gövdesini, bostan kenarlarına serilmiş katranlı balık ağlarını; gazinonun bahçesine asılmış bir iki çamaşırı buluyor.. Halbuki, karşıda Moda koyu gölgelerle sımsıkı sarılmış köşkleri, bahçeleri, derin sahilleriyle pek uzakmış gibi görünüyor..

… Birazdan gece, İstanbul'un kenar mahallelerindeki gibi birden bire değil, şu pek uzakmış gibi görünen yerden ağır ağır, sanki köşklerin açık kalmış panjurlarından bahçelere, bostanlara inerek, kayalara sarıla sarıla; sulara sine sine buralara gelecek…

Bir gün evvelki lodosta sahile vuran yosunlar üstünde karpuz kabuğu yalayarak oynayan çocuklar, daha geç kalmaktan korkarak, ellerinde kayıkları,

uzaklaştılar.. Ta deniz hamamlarına kadar uzanan kumsalda iri eğri gölgeleri kıyıda sallanan birkaç adam konuşuyor. Sahil gazinosunun tek tük yanmaya başlayan lüküslerinde sarhoş bir gözün donukluğu var.. Köyden gazinonun tabak çatal şıkırtıları arasında sesler işitiliyor.. Balığa çıkacak balıkçıların sesleri… Aşağıda, deniz hamamlarında hala birkaç çığlık var: Geç kalmaktan hoşlanan kızlar olmalı…

Bu mehtapsız temmuz gecesinin, bu yosun ve deniz kokan çılgın havasını derin derin kokluyorum; dimağıma tatlı bir rehavet, bir ağırlık dağılıyor.. bu gece, ömürlerini böyle yerlerde geçiren fakir ve sade insanların hayatlarından nasıl memnun ve bahtiyar olduklarını ne iyi anladım.

20 Temmuz 926 – İstanbul Erkek Lisesi Cavit Sait

YETİM ISTIRAPLAR

Perihan yorgun gözlerini kaldırdığı zaman halazadesi Emel'in müstehzi gözleri ile karşılaştı. Okuduğu bir kitaba o kadar dalmıştı ki: Kaç dakikadan beri kendisini sessize seyreden Emel'i görmedi.

Akşam ilerlemiş güneş hülyalı ufukların aguşuna saklanıyor. Son iltimaları ağaçların yeşil kollarında dinleniyordu. Emel birden gevrek, müstehzi bir kahkaha atarak:

- Artık diyordu. Bu okumaktan daha bıkmadınız mı Perihan Hanım? Hem her gün öğrendiğiniz bu bir yığın nazariyeler, kanaatlerle mukadderata hükmetmek kudretini göstereceksiniz. Perihan Emel'e uzun uzun baktı. Bu bakışta hayali basit ve methulel şekil bir eğlence telakki etmesinden mütevellit kendisine biraz da acıyan bir manayı istihafaf vardı. Emel arkadaşının gözlerindeki manayı istihafafı anladı. O dakikaya kadar ona bu kadar dikkatli bakmamıştı. Bu gözlerde her şeye içli bir hususiyetle sükut edecek sabır ve muhtemel bir ruhun gizli bir melali vardı. Gözlerini ondan ayırarak sokağa baktı ve müstehzi: Bak. Dedi. "Herkes pür neşe geziniyor, eğleniyor, sen ise sadece kitaplarınla münzevi, fazla olarak bir takım saçma felsefelerle zihnini meşgul ediyorsun." Bunları söylerken Emel'in gözleri ezici istihfaf parıltılarla dolmuş idi. Perihan dayanamadı. Kızdı ve kuzum Emel diyordu. Şu saçma felsefe dediğin nelerdir? Hem sen felsefe deyince ne anlarsın. Manayi aslını bilmediğimiz her kelimeyi kullanmak bilmem bize anlaşılmaz bir gurur mu veriyor.

Felsefe… Emel; muahezekar ve müstehzi onun sözünü kesti ve galiba imtihan olacağız Perihan dedi.

Perihan hayatını sade gözlerinde mevkinin verdiği altın gözlük altından görmeye alışmış bu maddi kıza fazla cevap vermedi. Sadece "Galiba" dedi. Bu kelime de onun tarafından kırılan yetim gönlünün sanki altmış bir hatta istifhamı saklıydı. Bu cevap zengin ve mağrur halazadeyi fazla kızdırmış olacak ki onun gözlerinin bütün manayı itabiyle bakarak ince dudaklarını müstehziyane büktü ve sizi rahatsız etmiş olduğum için affimı rica ederim… Dalmış olduğunuz hülyadan uyandırmış olmaklığım kabahatimi büsbütün teşdit ediyoruz değil mi? Dedi ve Perihan'ın cevabını beklemeden kapıdan çıktı. Perihan Emel'in bu tarz ağır hakaretlerine alışkındı. Her ne zaman bir araya gelseler mutlaka bozuşurlar, mesele Emel'in böyle çirkin ve mehkurane galibiyetle neticelenirdi. Fakat bu defa nedense onun hassas ruhunda daha derin bir iz bıraktı. Bütün asabı titriyordu. Bir an kalbinden koparak taşan isyan feryatlarının bütün coşkunluğu, kimsesizlikle biçareliğinin şu nazarıyeleri ile ağlamak, ağlamak istedi. Sonra birden başını kaldırdı. Paralanan izzet-i nefsinin bütün hazinlerini zapt etti. Boğazına takılan hıçkırıklarını tekrar bir inilti halinde kalbine gömdü. Hayır ağlamayacaktı. O tahsil görmüş; melait ihlafiyeye malik bir kızdı. Velevki kendisininin fevkinde bile olsa ki, değildi. Böyle bir seciye düşkünün itaplarına tahkirlerine ağlamak değmezdi. Azim etti hayır hayır işe ağlamayacağtı. Zengin halazadesinin bu taşkınlıklarına o sükutla mukabele edip bu sathı görüşlü kızı yüksek vicdanın bu tarz emri ile mahcup etmeliydi. Birden yine isyan etti… Hayır… Niçin? İşte senelerden beri ettiğine eve hakim bu sinirli küçük hanımın bütün taşkınlıklarına çılgınlıklarına senelerin tecrübelerini tanımış büyük bir adam kalbi ile sükut etmişti.. Perihan'ın şahsi arzularında bile serbest bırakılmıyor, müdahale edilemiyordu. İtiraz etse evin küçük hanımından hizmetçilerine kadar müstehzi ve muahezekar gözler kendisine inayet eder ve o her zaman bu hep aynı meali taşıyan nazarlar altında ezilir, yüksek ruhunun asil seciyesinin bütün isyanıyla susar, susmaya mecbur bırakılırdı. Onu bu evde seven yalnız bir halası vardı. Evet kendisini annesiz ve babasız kaldıktan sonra bütün şevkatiyle bağrına basan halası.. Fakat evet! Onun da gözlerinde kendisine karşı sezdiği his merhamet izzet-i nefsine ağır gelir. Ne zaman halasının müşfik ve merhametkar gözleriyle karşılaşsa sanki bu gözlerde. Evet. Sen, sen zavallı kimsesiz yavrum demek isteyen bir mana bulur gibi idi. Ah. Ne olur onu halası sevmese… O nereye baksa kendisine soğuk nazarlı

gözler, taş hisli yürekler hitap etse.. İşte o zaman o böyle, evet bilse ki hayat bütün acılığı ve insafsızlığıyla işte budur…. Ne için? Evet. Müşfik ve samimi bir anne kucağında dinlenmeye, kalbinin bütün manayı şefkatinin bet tecelligahı olan bir çift vefakar göze ihtiyacı yok mu idi.. Yok.. Ah! Bütün bu yokluk…. Hayatı ona bütün çıplaklığıyla gösteren bu boşluk… Bu anne boşluğu.. Bazen düşünüyor Emel'i haklı buluyordu. Öyle ya onun annesi babası sağ. Kendi üvey. Elbette.. Perihan ise merhameten kabul edilmiş bir kardeş kızı, bir sığıntı idi. Evde hiç kimse onu çekemiyor kıskanıyordu? Sığıntı.. Bu kelime Perihan'da ani bir duş tesiri yaptı. Sanki bu kelimenin bütün mefhumu canlanmış ona müstehzi ve zalim gözleriyle evet. Evet diyorlardı; sen bir sığıntı, mahiyetinde merhamet toplayan bir biçare, bir öksüz… Perihan kulaklarını tıkadı. Başını zayıf kolları arasına sakladı. Kendisini kalbi ile bile yalnız dertleşmeye bırakmayan bu korkunç ve müstehzi mefhumu kalbinden silmek için öksüzlüğünün bütün hararetiyle bedbahtlığının bütün hakikatiyle ağladı, ağladı.

M. Kemalpaşa Kız Mektebi Muallimlerinden İffet Şevket

ADAB-I MUAŞERET

Akşam Ziyafetleri

İçtimai hayatta; akşam ziyafetlerini diğer ziyafet ve toplanmalardan ziyade ehemmiyet verilmekte ve merasim itibariyle pek ziyade şayan-ı dikkat görülmektedir.

Bir zatın diğer bir zata ve bir ailenin diğer bir aileye karşı beslediği teveccüh ve göstereceği hürmet ve samimiyet ancak ve bilhassa tercihen akşam yemeği ziyafetlerinde tecelli eder.

Alelekser akşam yemeği ziyafetlerine en samimi ve memnun olduğu kadar yekdiğerini tanıyan dostların daveti tercih olunur ki bu; ziyafeti daha ziyade bir samimiyet ve şitaret bahşeder. Davette çağrılacak zevatın mevki-i içtimailerinden daha ziyade terbiye-i içtimaiyelerinin nazar-ı dikkate alınması ziyafetin daha muntazam ve içtimai adap dairesinde cereyanını temin edeceğinden bu hususi ziyafet sahiplerinin hiçbir zaman nazarı dikkatten devir tutmamaları icap eder.

Akşam ziyafeti ve yerinin, tertib-i idare etmek ve bilhassa davetlileri memnuniyet ve hoşnudiyetlerini mevcup olacak surette ağırlamak pek güç ve büyük bir vukuf ve muharete mütevekkiftir. Bu vukuf bilhassa ziyafet sahibi hanımda aranılır. Akşam ziyafetlerine davet eyleyecek zevata, ailelere davet tezkirelerinin laakal bir veya iki hafta evvel gönderilmesi muvaffak bir hareket olarak kabul edilmektedir. İngiltere ve Fransa'da ve bilhassa büyük şehirlerde bu gibi ziyafetlerde davetlilerin beş ve hatta altı hafta evvel haberdar edilmesi, davet olunması içtimai adet hükmüne geçmiştir. Fakat bizde bu gibi içtimai toplanmalar henüz tamam etmemiş olduğundan davetnamelerin gönderilmesinde bu tarzda harekete şimdilik ihtiyaç yoktur. Bu gibi ziyafetlere davet edilen zevat ve ailelere müstelak veya buna memail esbap ve hadisat mevcut olmadığı takdirde vakıa davete icabet, ikası mecburi bir vazife-i içtimaiye olarak kabul ve telakki edilmelidir. Bidayeten davete icabet edileceğini beyanından sonra son dakikada ehemmiyetsiz bir bahane ve mazeretlerle icabetten sarf-ı nazar etmek pek ayıb ve doğrudan doğruya noksanı terbiyeye haml olunur bir harekettir. Davetiyelerin hane sahibesi hanım tarafından kabul ve imza edilmesi bir usul-ü içtimai olarak kabul edilmektedir. Eğer ziyafetler mahdud ve bilhassa pek teklifsiz ehba arasında verilecek ise davetnamelerin el yazısıyla yazılmasında hiçbir mahzur yoktur. Fakat ziyafet eğer vasi bir şekilde verilecek ise davetnamelerin her halde matbu olması icap eder. Mamafih el ile yazılmasında halen memleketimiz için bir mana ve mahzur tasavvur edilemez ise de imkân-ı mevcut olunduğu takdirde davetnamelerin daima matbu olması tercih edilmelidir.

Davetname alan zevat veya ailelerin ziyafete icabet edip etmeyeceklerini her halde mümkün mertebe kısa bir zamanda ziyafet sahibine bir tezkire ile bildirmeleri icap eder.

Davetnamelerin mümkün olduğu kadar muhtasar yazılması pek muvaffaktır.

Davete icabeti mütezemin olarak gönderilmesi muktedi tezkirenin irsalinden birkaç gün sonra veya ziyafet için temin olunan geceden birkaç gün evvel fevkalade ehemmiyetli bir mazeret olmadıkça adem-i icabatı müşairliğince bir tezkirenin yazılıp gönderilmesi de muvaffak olmayan hareketlerdendir. Bilhassa ziyafet için temin olunan saatten birkaç saat evvel bu tarzda adem-i icabet tezkiresi göndermek ziyafet sahibinin tertibatını alt üst edeceği ve bilhassa sofra tertibatını bozacağı için pek ziyade ayıp sayılır.

Davetlilerden birinin hakiki ve meşru bir mazeretle adem-i icabatı halinde sofrada açık kalan yeri doldurmak için bir hanıma veya erkeğe alelacele gönderileçek bir davetiyeden dolayı o hanım veya erkek bunu hakaret addederek müteessir ve ziyafet sahibine mugber olmamalıdır. Bu takdirde bile davet edilmeyi şeref addetmek biganeten ve kavaid ve usül-ü muaşerete pek muvaffak olan bu daveti kabul ve icabet suretiyle ziyafet sahibine karşı esr-i nezaket gösterilmek icap eder.

Bir zatın veya bir ailenin bütün tanıdıklarını aynı günde tertip ettiği bir ziyafete davet edebilmesi imkânsızlığına karşı filan ve vafilan zevatı veya aileyi davet etti de beni etmedi gibi bir düşünce ile ziyafet sahibine darılmak hatıra bile gelmemelidir.

Davetlilerin tayin olunan saatten 5, 10 dakika evvel ziyafetin verileceği hanede hazır bulunmaya dikkat etmeleri ve vakit-i muayyininden geç kalmaktan daima ihtiraz etmeleri icap eder. Geç kalmak gibi pek erken gitmek de muvaffak bir hareket değildir.

Ne giymeli?

Bu ziyafetlerde her halde akşam elbisesi giyilmelidir. [*] hanımların akşam ziyafetlerinde sair içtimailerden fazla mücevherat takmalarında bir beis yoktur. Fakat bilhassa genç hanımların bütün mevcut mücevheratını adeta teşhir ediyormuş gibi fazlasıyla takmaktan içtinap etmeleri icap eder. Kadınlar bilhassa uzun eldivenlerini sofranın bulunduğu salona geçerken çıkarmak ve bu ince noktayı hiç unutmamak mecburiyetindedirler.

Muvasalat

Davet olunan haneye girdikten sonra palto salona girmeden evvel hizmetçiye verilir. Ziyafet sahibinin misafirlerin kabulü salonuna girmeden evvel kıyafetlerini bir kere gözden geçirmek için her halde bir oda tahsis etmesi lazımdır. Eğer ziyafette teşrifat işi ile muvazzaf bir kimse varsa misafirlerin muvasalatını o ihbar eder. Eğer böyle bir kimse yoksa bu vazifeyi hizmetçi ifa eder. Gerek teşrifatçının ve gerekse bu vazifeyi yapan hizmetçinin davetlinin varidinde ismini sorması ve kapıdan girerken misafiri salonda hazır bulunanlara takdim etmesi adettir.

Davetli erkeğin yanında davetli hanım bulunduğu takdirde evvela hanımın salona girmesi ve evvela hane sahibi hanımı ve müteakiben hana sahibi erkeği

selamladıktan ve ellerini sıktıktan sonra evvelce bilmünasebe söylenildiği vechle sair hizarı selamlaması icap eder. Davetli erkek de birkaç adım geriden hanımı takiben salona dâhil olur ve aynı tarzda hareket eder.

Görüşme

Hanımlar salona dâhil olduktan ve icap edenlerle selamlaştıktan sonra uzun müddet ayakta bulunmak suretiyle diğer misafir hanımların hasbel niza ki ayakta kalmalarına sebebiyet vermemelidir. Erkeklerin yemek zamanına kadar geçecek beş on dakikayı ayakta görüşerek geçirmelerinde bir beis yoktur. Bu gibi mübaheselerde acemilik veya korkaklık saikasıyla sükut etmek cemiyetin neşesini kaldık (Mabadı var).

(*) Elbiseler hakkına ileride lazım gelen malumat verilecektir.

GÖZLERİN SEVGİSİ

Küçük Hikâye

Açık, mehtaplı bir nisan gecesi.. Gökyüzünün ilahi kandillerle dolu olan esrarlı boşluklarından kainata, kalbe şiirler serpiliyor.. Uzakta yumuşak kıvrıntılarla bükülen, deniz.. İhtiyar kayalara efsanevi aşk masalları terennüm ediliyordu. Leyla; sihirli ayın sudaki seyl-i akislerine dalmış.. Mariz yeniliğini musikinin füsunlu ahengine bırakmıştı. Gönlünün bütün elemlerini anlayan bu muztarip keman sesi; kalbini sıcak bir şefkat halesine sarıyor, ruhun ezeli hicranını rakik nevazişleriyle uyutuyordu. Dünyada musiki kadar maziyi, hatıraları canlandıran, tehsisi inceleten ulvileştiren ne vardı?. Hislerini büyüleyen bu rüyalı terane; ümidi ölen zavallı bir kalbin son isyanını andıran titrek nağmelerle ağlıyor sonra tesellisiz bir hıçkırık gibi alçalıyor. Gecenin esmer koynunda yavaş yavaş sürünüyordu.

Leyla; varlığından uzaklaşmış.. Hülyalı bir kainatın.. Bir şiir ve esir-i kainatın ipek bulutları arasına uçmuştu…Her yerde her tarafta titreşen yıldızlarda…Denizin pür yeşilli harelerinde Sacit vardı.. Sanki bütün bu ince güzelliklere Sacit'in esrarlı, muğlak şahsiyetinden bir ruh.. Bir gölge sinmişti.. Ağır ağır gözlerini kapadı.. Sıcak damlacıklar kirpiklerinden süzülürken dudakları melalin acı terennümüyle titredi.

Leyla zayıf, içli bir kızdı. On dokuz yaşında olduğu halde onu görenler henüz on altısına girmiş nahif bir çocuk zannederlerdi. Fıtraten bedbin, çok hayali olan

Leyla; annesinin ölümünden sonra yeise gömülmüş.. Eskiden nadiren handelerle aydınlanan yüzü, şimdi karanlık elem bulutlarıyla örtülmüştü. Babasının, halasının sonsuz şefkatleri onu memnun edemiyor, mağrur kalbinin acısını dindiremiyordu. Babası, hayatta yegâne serveri, yegâne ümit ve teselli menbaı olan kızının mahzun gözlerine parlak bir sevinç şulesi koyabilmek için uğraşıyor. Her şeyi hatta kitaplarını bile ihmal ederek yalnız onunla meşgul oluyordu. Halit Bey'i bilhassa Leyla'nın ara sıra tutan çarpıntıları, öksürükleri endişeye düşürürdü. Elinden en kıymetli, en sevgili şeyi alan zalim kader hiç olmazsa bu son yıldızını, her türlü ümit ve neşeye kapalı olan kalbinin en son ışığını söndürmemesi için büyük Allah'ına yalvarıyordu. Böylece ne kadar çok geceleri uykusuz geçirmiş.. Karanlık semaya, mübhem ufuklara bakarak için için ağlamıştı.

Onun kızına sonsuz bir mecluviyeti, bir ibtilası vardı. Küçük çocuk gibi Leyla'yı dizlerine oturtur.. Yüzünün süzgün hatlarına uzun uzun bakar, rengi tayin edilemeyen sisli gözlerinde annesinin hayalini arardı. Sonra yavaş yavaş eğilir altın büklümlerle haleli alnını uzun ibadkâr buselerle öperdi. Halit Bey'e öyle gelirdi ki: O dakika Leyla'nın annesi ilahi gözleri ile cennetin yüksek, yeşil göklerinden kendilerine bakıyor ve gülümsüyor…

Leyla; dam dosivini bitirip İzmir'e gelmeyeli iki sene oluyordu. Buradaki hayatı- kendisine mektebi aratmakla beraber- çok fena değildi. Sabahleyin erkenden kalkıyor, güneş kadife kalenin zümrüt yamaçlarını, kurşuni buğularla örtülü denizin ipek dalgacıklarını gümüşlerken babasıyla beraber atlara binerek bir sabah gezintisi yapıyorlardı. Öğle uykusundan sonra da sandal gezintisi, tenis partisi vardı. Günün ondan sonraki zamanlarını piyanosuna ve kitaplarına hasrediyordu.

Bir akşam yine babasıyla sahilde geziniyorlardı uzakta bir beyaz kotra, gittikçe menekşelenen denizin hareli sularını yararak ilerliyordu.

-Leyla sevinçle ellerini çırptı:

-Oh: Ne güzel kotra baba!..

-İstersen onunla biraz gezelim Leyla?..

Leyla gözlerini kaldırdı:

-Nasıl gezeriz?

Bu kotra bitişik bağ komşumuz Şakir Bey'in.. Oğlu da işte biraz ötedeki çınarın.. Altında resim yapıyor.. Gider ona söylerim. Her halde arzumuzu yerine getirir.. Sen biraz dur Leyla ben şimdi gelirim.

Leyla babasının gösterdiği tarafa baktı, açık renk elbiseli genç bir çocuk şövalesini kurmuş büyük bir itina ile çalışıyordu.

Babası memnun bir yüzle geldi. O zamana kadar kotra da sahile yaklaşmıştı hemen bindiler şimdi, güneşin son kızıltılarıyla süslenen eflatun sularda bir martı hafifliğiyle kayıyorlardı.

-Bilsen Leyla, dedi, Sacit ne güzel resim yapıyor. Semanın bütün o isimsiz, muğlak renklerini kalbiyle görmüş ve yine kalbinin kalemiyle çizmiş gibi ne canlı, ne manalı bir eser yaratmış.. Doğrusu bu çocukta çok derin bir sanatkar ruhu var metin bir askerin çelik maneviyatında bu kaderrekat inanılmaz şey..

Leyla biraz hayretle babasını dinliyordu,

-Bu Sacit Bey kim baba, dedi bana iyice anlatsanız a?!. Bu kadar methettiğiniz adamı ben de merak etmeye başladım.

-Sacit Kaymakam Şakir Bey'in oğlu Leyla.. Babasıyla çok eski bir dostluğum var. Daha Mekteb-i Harbiye'de kendisiyle tanışırdım. O çalışkan, sessiz biraz da sıkılgan bir çocuktu. Ben aksine afacan, haşarı ve isyankârdım.. Tabiatlarımız da böyle büyük bir fark olmakla beraber onunla uzun ve samimi arkadaşlık seneleri yaşamıştık. Mektepten çıkınca hayat onu Irak çöllerine beni de Sarıkamış ovalarına attı. Uzun seneler birbirimizden hiç haberimiz olmadı. Pek çok zaman sonra İstanbul'da ona tesadüf ettim. Altı yaşında kadar kendine çok benzeyen şirin bir yavrunun elinden tutmuş mesut tebessümlerle bana gülüyordu…

İlk sözü!

-Oğlum İhsan Sacit'i sana takdim ederim.. Oldu.. Küçük kollarından tutup kaldırdığım zaman babasınınki gibi karanlık gözlerinde temiz, kutsi bir alev gördüm.

-Tebrik ederim Şakir, dedim. Oğlun da senin gibi mert ve kahraman olacak.

Ondan sonra yine beş sene kadar Şakir'i kaybettim. Bu beş sene ki: Hayatımın müstesna saadetlerini, en sıcak heyecanlarını duyduğum aziz hatıralarla doludur. Bundan sonrası.. Bedbaht, mütevekkil zorla sürüklenen zavallı bir ömür..

Halit Bey'in sesi bir hıçkırık ihtiyacıyla düğümlendi. Mazinin hazin yadıyla nemlenen gözlerini kızına göstermemek için başını çevirdi. Leyla'nın da yüzü acı tahassüslerle kararmış. Kirpikleri kalbinden sızan damlalarla incilenmişti.

Sonra kader bizi İzmir'de yine birleştirdi, dedi, onun zevcesi yeni ölmüş.. Bu ani felaketten çok harap olan Şakir küçük oğluyla bağa inzivaya çekilmişti. Bu sefer hem tesadüf hem de müşterek yeis bizi birbirimize bağlamıştı. Onun da benim de hayatta birer yavrumuz…. Küskün kalplerimizi ısıtan bir güneşimiz vardı. Sen ve Sacid…

Leyla artık babasını dinlemiyordu. Gittikçe derinleşen esrarlı bir siyahlıkla örtülen denizin hisli sularına dalmıştı. Gözlerinin önünde çocukluğunun rüyası kulaklarında babasının bedbaht mütevekkil zavallı bir ömür diye inleyen bir muzdarip sesinin ihtizarı vardı.

Yazın renk ve güzellik dolu hülyalı akşamlarından biriydi. Leyla, karşı yakanın mor gölgeli tepelerini, güneşin aksiyle tutuşan denizi seyrediyordu. Dalmıştı. Birden meçhul diyarlardan koşup gelen gümüş bir ırmağın ahenkli çağıltısına benzer bir ses duydu. Bu en aziz hatıraların yadıyla inleyen metrük bir kalbin şikayetsiz feryadına benziyordu. Nayek hicran dolu yanık nağmeleri damla damla gönlüne süzülüyor.. Onu hayalinin nur ve ümitten övülmüş yıldızlı semasına uçuruyordu.

Ses yanlarındaki evden geldiğine nazaranayı Sacit çalışıyordu. Bu babasının dün o kadar methettiği Şakir Bey'in oğluydu. Leyla düşünüyordu; kim bilir Sacit'in daha ne kadar meziyetleri vardı bu kadar güzel, hissederek, yaşatarak çalmak için mutlak çok müstesna bir ruha, zengin ve derin bir sanatkâr ruhuna malik olmak lazımdı. Babası onun fazla olarak çok iyi resim yaptığını da söylemişti..

Zaten resim ve musiki bunlar hep hayalin tahassüsün lisanı değiller mi?..

Şüphesiz Sacit şimdiye kadar tanıdığı insanların en ulvisi, fanilerinin en ezelisi.. Toprak dünyanın semaya en yakın bir şahsiyetiydi.

Günler.. Rakik tehessüsler, zengin hülyalarla dolu güzel güzel geçiyordu. Artık akşamın sandal gezintilerine Sacit de -babasıyla beraber-iştiraka başlamıştı. Leyla, onunla beraber bulunmaktan garip, kalbini anlaşılmaz heyecanlarla titreten sıcak bir haz duyuyordu.. Sacit'in de onun yeşil kaynaklar kadar berrak.. Ruhunun

güzelliği ile aydınlık gözlerine derin bir zaafı vardı.. Leyla'nın her şeyinde başka bir güzellik.. Yalnız onun olan müstesna, öyle mukavemetsiz bir sihir vardı ki: Şimdiye kadar vatan ve vazife sevgisinden başka hiçbir şeye bağlanmayan kalbini büyülüyor.. Demir iradesini yumuşatıyordu.

Ne olurdu?.. Leyla da onu sevseydi..

Ürkek ve mağrur ruhunun bu ilahi ümidini söndürmese onu saadettin beyaz göklerine eriştirmeseydi..

Bazen zayıf hissiyatına mağlup olduğu anlar da onun ayaklarına atılmak, zavallılığının bütün acziyle ağlamak. Ağlamak isterdi. Sonra bu tasavvurundan kendi de utanır. İzzet-İ nefsini her şeyin farkında görerek çocukça arzularından vazgeçerdi. Zaten itiraf.. Aşkı küçültmek.. Maddileştirmek değil miydi? Hem Leyla.. Bütün bunlardan ne kadar uzak ne kadar nezih.. Ve yüksekti..

Bu yarış herhalde sizin lehinize neticelenecek Leyla.. Buna emin olunuz.. Diyordu, Leyla'nın babasıyla Şakir Bey bugün için onların yarış yapmalarını kararlaştırmışlardı..

Bahçedeki kameriyenin altına toplanmışlar. Leyla ile Sacit'i muvaffakiyet temennileriyle selametliyorlardı. Düdük öttü; şimdi onlar toz dumanları arasında beyaz elbiseleriyle bir kuş gibi uçuyorlardı.

Leyla, bu yarışta mutlaka Sacit'i yeneceğine yemin etmişti. Atını mümkün olduğu kadar koşturmaya çok çalışıyor, daima Sacit'le bir hizada gittiklerini görerek meraklanıyordu.. Atı birden bütün kuvvetiyle kamçıladı oh… Artık Sacit arkada kalmıştı, kendisi büyük bir süratle hedefe yaklaşıyordu. Fakat hayvan birdenbire şahlandı, Leyla, bundan fena halde korktu. Artık muvazenesini layıkıyla temin edemiyor, haykırmak için dudaklarını ısırıyordu.

Sacit, tehlikeyi görerek hemen atından atladı. Leyla'ya yetişebilmek için koşmaya başladı. Nefesi tıkanıyor. Atın ayaklarından kalkan tozlar gözlerini acıtıyordu.. Güç halde şahlanmış atın önüne geçmeye muvaffak oldu. Ve korkusundan baygın bir halde bulunan Leyla'yı yere indirdi. Fakat birdenbire atın önünden çekilememiş hayvan bütün kuvvetiyle göğsüne basıp geçmişti..

Kendisine geldiği zaman Leyla'yı yanı başında ağlar buldu. Kirpiklerine takılan sıcak yaşlar hafif hafif yanaklarından süzülüyor, Sacit'in saçlarına damlıyordu.

-Niçin ağlıyorsunuz Leyla Hanım?.

-…

-Ağlamayınız Leyla Hanım.. Ben hiçbir ıstırap duymuyorum. Yalnız göğsümde çok hafif bir sızı.. O kadar.. Hem ne ziyanı var. Siz kurtuldunuz ya.

Leyla'nın nemli gözlerinden güneşli bir bulut geçti.. Bir an için bakıştılar.

Sacit'in karanlık gözleri artık Leyla'ya her şeyi söylemişti.

Zaten bu yalnız gözlerin.. Yalnız ulviyetin sevgisiydi.

Güneş, bulutlardan zengin haleler işliyor, uzak.. İlhamı yamaçlardan ümit ve sevinç taşıyan rüzgâr .. Bu iki ruhun temiz heyecanına rakik neşideler besteliyordu.

Kız Muallim Mektebi Melahat Mehdi

MÜSABAKA CEVAPLARI

1- 11. Nüshamızda bulunan siyah parçaları birleştirerek bir ördek resmi vücuda getirenler mübatinde Kayseri karilerimizden Hasanzade A.Maşuk Bey'le İstanbul Lisesi'nden S.Sait Beyler birer mürekkepli kalem ve Çengelköy'ünde Bekârderesi Caddesi'nde 37 Numaralı hanede Servet Bekir ve Kütahya Orta Mektebi talebesinden Hüsamettin Beyler birer el cüzdanı ve İzmir Muallim Mektebi'nden mezun İhsan Cemal Bey'le Gelenbevi Mektebi'nden H.H. Nail Beyler birer sulu boya takımı kazanmışlardır.

Birer Yıllık Kazananlar: Kuleli Lisesi'nden Kadırgalı T.Cemal, Kandilli Kız Mektebi'nden Fahrünnisa, Bursa karilerimizden Şüleyman Şahabettin, Edirne Lisesi'nden Fahri, Aksaray'da Hurhur Caddesi'nde 16 Numaralı hanede Behice İsmail, Üsküdar İttihat Lisesi'nden B.Behzat Ali, Beykoz karilerimizden Selami İsmail, İnegöl karilerimizden Nahide, Galatasaray'dan M.Onur, İstanbul Lisesi'nden Necmettin, Selçuk Hatun'dan E.A. İnayet, Mahmudiye Mektebi'nden İsmail Nevres, Eskişehir karilerimizden Sedat, Eskişehir Orta Mektep'ten 29 Hüseyin Lemi, İzmit karilerimizden Huriye Ali, Vefa Mektebi'nden 63 L.N. Edremit İlk Mektep'ten

Hasan Hulki, Çamlıca Kız Mektebi'nden Lamia Naci, Bolu karilerimizden İbrahim Hakkı, Mersin karilerimizden Hüseyin Tayyar, Sinop karilerimizden Ahmet Zeki, Beyazıt Tavşan (141) Numarada Neriman Namık, Mahmudiye Mektebi'nden Ethem, Numune-i İrfan'dan Hüseyin Nusret, İstanbul Kız Lisesi'nden Saime Abd, İran Mektebi'nden Hüseyin Baki, Galatasaray'dan Behçet Zeki, Kadıköy karilerimizden Nakih Selahattin, Arnavutköy Koleji'nden Firuzan, Edirne karilerimizden N.Feridun, Amasya karilerimizden İsmail Mehdi, Koca Mustafa Paşa Orta Mektebi'nden Feridun Nafiz, Kasımpaşa İlk Mektebi'nden Aziz İlhami, Çengelköy Lisesi'nden A.Muhtar, Vefa Mektebi'nden İsmail Behçet, Sarıyer karilerimizden Hulusi İbrahim Heybeliada Bahriye Mektebi'nden Sıtkı, Eskişehir Orta Mektebi'nden 66 T.A. , Ankara Gazi Paşa İlk Mektebi'nden M.Mualla, Akşehir İlk Mektep'ten 13 Tacettin, Soma karilerimizden A.Seyfi, Eyüp Sultan karilerimizden Salim Hamdi, Halıcıoğlu'ndan Kenan Oğuz, Bursa karilerimizden Nüzhet Ziya, Maltepe Mektebi'nden Bedri Celal, Dikiş Yurdu'ndan Ferhunde Akif hanım ve beyler.

Birer Kitap Kazananlar: Darüşşafaka'dan 869 Mehmet Tevfik, 847 Burhanettin, 272 Mehmet Faik, Şehreminin'de Saray Meydanı Caferağa Mahallesi 66 Numarada Orhan, Karagümrük Yirmiyedinci Mektep'ten 98 Raşide Hüseyin, İstanbul Birinci Mektep'ten 423 Mehmet Safvet, Zonguldak karilerimizden A.Hikmet, Kastamonu Lisesi'den A.Nuri, Tokat Askeri Lisesi'nden A.F. , Bursa Bizim Mektep talebesinden M.Daver, İzmir Lisesi'nden A.Cengiz, Edirne karilerimizden Hüseyin Ferhat, Kırklareli İlk Mektep'ten 16 Abidin ve 28 Süleyman Sırrı, Bahriye Efrad-ı Cedide'den A.Tayyar, Galatasaray'dan Nüzhet Sabit, Çengelköy Lisesi'den M.Tahir, Darüşşafaka'dan 87 Hasan Tahsin, Ankara karilerimizden H.Mazlum, Kayseri Lisesi'nden Sami Yıldırım, Erenköy karilerimizden Doktor İsmail Bey kerimesi Nazlı, Çanakkale Orta Mektebi'nden H.H., Çorlu İlk Mektep'ten 56 İsmail Sırrı, İstanbul karilerimizden Cemile Süheyla, Üsküdar Lisesi'nden A.İhsan, Darüşşafaka'dan 922 Yusuf Kenan, Süleymaniye Kız Mektebi'nden 444 Zeliha, İstanbul Birinci Mektep'ten 393 Mustafa Kazım, Vefa Erkek Mektebi'nden 169 Muzaffer, Eskişehir karilerimizden Hüseyin İhsan, Adana Lisesi'nden 425 Hüseyin İhsan, Darüşşafaka'dan 239 Sinan, Darüşşafaka'dan 13 Fahrettin Cevdet, Üsküdar Lisesi'nden 290 Sebahattin Oğuz, Darüşşafaka'dan 228 H.Ziya, Üsküdar Lisesi'nden 117 Abdülkadir ve Muzaffer Kamil, Darüşşafaka'dan 853 H. İbrahim, S.L. , Kadıköy karilerimizden İsmail Hamza, Ayaş İlk Mektep'ten

56 Süleyman Sadi, Trabzon karilerimizden Hüseyin Kamil, İzmir Muallim Mektebi'nden Ali Haydar, Tokat Lisesi'nden Kazım Oğuz, Kırklareli İlk Mektep'ten 11 Mustafa Hikmet, Akşemsettin Mektebi'nden S.Sadık, Malatya Orta Mektep'ten 26 Mustafa Menam, Lefkoşe karilerimizden İsmail Safa, Üsküdar Lisesi'nden H.İhsan, Heybeliada Bahriye Mektebi'nden Mehmet Sırrı, Vefa Mektebi'nden A.Cemil, Üsküdar İttihat Lisesi'nden L. N. , Beyoğlu Amerikan Mektebi'nden A.Necati, Galatasaray'dan Abdullah Tevfik, Bilecik karilerimizden Sadullah Nazım, Keskin Orta Mektep'ten 81 İsmail Hakkı, Kütahya karilerimizden Nazmi, Bahriye Efrad-ı Cedide'den Yakup, Sivrihisar Mektebi'nden 49 Ahmet Muhtar, Beylerbeyi karilerimizden A.Lamii, Üsküdar Kız Orta Mektebi'nden Fatma Nurullah, Yeşilköy karilerimizden Bahire, İzmir Erkek Muallim Mektebi'nden İsmail Cevzi, Konya karilerimizden Hafız Abdullah, Uşak Erkek Mektebi'nden 25 Selahattin, Arnavutköy Koleji'nden Ercüment, Kadıköy İtalyan Mektebi'nden L. Nuri Baha, İstanbul Lisesi'nden Şeküre Nazım, Trabzon Lisesi'nden A.A. ,Hamitabat Mektebi'nden 79 Abdullah Nazmi, Bursa Lisesi'nden A.Abdulkadir, Kanlıca karilerimizden Salim, Çengelköy Lisesi'nden A. Hikemi, Kırşehir'de tüccardan Hüseyin Efendi mahdumu Hüseyin İhsan, İzmir Kız Lisesi'nden Melahat, Adana Şehr-i Yatı Mektep'ten A.A. ,Galatasaray'dan Fahri, Beşiktaş On Sekizinci Mektep'ten A. Nurettin, Sinan Paşa Mektebi'nden Mustafa Fazıl, Ürgüp karilerimizden İsmail Hurşit, Menemen İlk Mektep'ten 9 Safaattin, Bahriye Efrad-ı Cedide'den Ahmet Cenap, Çengelköy Lisesi'nden H.Dündar, Yeşilköy karilerimizden Bahattin Daver, İstanbul Kız Lisesi'nden Hafize Nimet hanım ve beylerdir.

2- Bulunması matlup olan şehir ismi (Aksaray) idi. Kırşehir karilerimizden ve tüccardan Hüseyin Efendi mahdumu Hüseyin İhsan ve Heybeliada Bahriye Mektebi talebesinden S.Sırrı Beyler ikişer buçuk lira ve Tavas İlk Mektep'ten (160) Kadri Bey ile Çamlıca'da Altunizade'de Koşuyolu'nda Naci Bey kerimesi Samiye Naci Hanım ikişer lira ve İzmir Şehit Fehmi Bey Mektebi talebesinden Vamık veya Namık Bey'le Üsküdar Yirmi Beşinci Mektep'ten 31 Memduhe Hakkı Hanım birer lira kazanmışlardır.

Birer Kitap Kazananlar: İstanbul Birinci Mektep'ten 330 Kemalettin, İstanbul Yirmi Üçüncü Mektep'ten 155 Mustafa Muzaffer, Selçuk Hatun'dan 170 Bedia Celal, Üsküdar Kız Sanayi'nden Vehbiye, Uşak Orta Mektep'ten 61 Celal, Kırklareli karilerimizden Hafize Osman, İzmir Kız Lisesi'nden Naime İsmail, İstanbul Birinci

Mektep’ten 415 Muharrem, Üsküdar Yirmi Beşinci Mektep’ten İrfan, Ankara Gazipaşa Mektebi'nden Hıfzi İhsan, Bandırma karilerimizden Ahmet Murat, Edirne'de müteakit Dr. İhsan Bey kerimesi Behice İhsan, Mürefte’de ziraaten Ahmet Ağa mahdumu Hüseyin Kemal, Uluborlu Mektebi'nden 17 Nurettin, Kuzguncuk Yirmi Beşinci Mektep’ten 10 Kıymet Nuri, Darüşşafaka'dan 233 Ahmet Sabri, Bursa'da Uzun Çarşı’da Tütüncü Hakkı Efendi mahdumu Hikmet, Çatalca karilerimizden Ethem Hidayet, Üsküdar Yirmi Beşinci Mektep’ten (1) Nevin İbrahim, Üsküdar Lisesi'nden 285 Sait Nuri, Kuzguncuk Yirmi Beşinci Mektep’ten Cemal Şevket ve Zekiye Burhanettin, İstanbul karilerimizden Nermin Hatice, Trabzon Muallim Mektebi'nden A.H. , Sinop karilerimizden Ali İhsan Beyoğlu Şehap, Muğla karilerimizden Ahmet Turgut, Darüşşafaka'dan 908 Ömer Kemal ve 111 Ali Rüştü, Üsküdar Lisesi'nden M. Abdullah, Çanakkale Orta Mektep’ten M. Atıf ve 36 Süleyman Naci, Adana Lisesi'nden 421 Hüseyin Cahit, Çanakkale Duyun-u Umumiye Müdürü Mustafa Bey mahdumu Ali Haydar, Adana Şehr-i Yatı Mektebi'nden 91 Ramiz, İstanbul Birinci Mektep’ten 261 Sabahattin, Selçuk Hatun’dan Bahire Fuat, Kadıköy Orta Mektep’ten 335 Muhittin Oğuz, Kuzguncuk Aziziye Sokağı’nda 17 numaralı hanede Hatice Yakup, Üsküdar Yirmi Beşinci Mektep’ten Nihal Fahrettin, Çanakkale Orta Mektep’ten 45 Fikret 46 Ali, Gaziantep Orta Mektep’ten 206 Rıza Tekin, Çanakkale karilerimizden Giritli Selahattin Bey oğlu Hüseyin Cahit, Adana Şehr-i Yatı Mektebi’nden 247 Hadi Orhan, Kayseri Lisesi’nden 161 Mehmet Sırrı, Bozöyük Kız Mektebi’nden Zarife Abdullah, Halıcıoğlu Lisesi’nden 614 Yekta, Vefa Orta Mektebi’nden M.Nazmi, Heybeliada Bahriye Mektebi’nden Mehmet Sırrı, Beyoğlu Amerikan Mektebi’nden A.Necati, Üsküdar İttihat Lisesi’nden L.N. , İstanbul Birinci Mektep’ten 437 Muzaffer Refik, Akşemsettin Mektebi’nden A.Nuri, Süleymaniye Yedinci Mektep’ten İsmet Adil, Vefa Mektebi’nden 25 Selahattin, Urfa Mektebi’nden 61 Ziyaettin, Selçuk Hatun Mektebi’nden Huriye Şükrü, Kuzguncuk Yirmi Beşinci Mektep’ten 41 Melahat Fuat ve Fahamet Yusuf, Eskişehir karilerimizden A.Bedrettin, Sivas karilerimizden Hüseyin Reşat, İzmir Muallim Mektebi’nden A.M. , Manisa karilerimizden Ahmet Doğan, Selçuk Hatun Mektebi’nden Refet Raşit, Çengelköy Lisesi’nden S.Ali, Ankara Erkek Lisesi’nden 78 Hıfzi Oğuz, Darüşşafaka’dan M.A., Erenköy Lisesi’nden S.Şakir, Kadıköy İtalyan Mektebi’nden L.Nuri Baha, Yeşilköy İstasyon Caddesi’nde 16 Numarada Bahattin Daver, Kumkapı karilerimizden Hüseyin Cafer,

Bandırma karilerimizden Nuri Şahap, Pendik karilerimizden Hüseyin Nazmi, Büyükada karilerimizden Akil Adem, Galatasaray'dan H.Nurettin, Kız Muallim Mektebi'nden N.Fahir, Bilecik karilerimizden Ethem Naci, Malatya Orta Mektebi'nden 26 Mustafa Menam, Koçhisar İlk Mektep'ten 43 Sadettin, Silifke karilerimizden İsmail Hakkı, Lefkoşe karilerimizden İsmail Safa, Üsküdar Lisesi'nden H.İhsan, Erkek Muallim Mektebi'nden A.Naci, Konya karilerimizden Müftüzade Hasan Abdullah, Trabzon Lisesi'nden Şerafettin Turgut, Hamitabat Mektebi'nden 79 Abdullah Nazmi, İstanbul Kız Lisesi'nden Şüküre Nazım hanım ve beylerdir.

Mükafat kazanan İstanbullu karilerimizin mükafatlarını bizzat idarehanemizden almalarıve taşra karilerimizin posta parası olarak 5 kuruş birer pul göndermeleri rica olunur.

TÜRK GENÇLİĞİ TEALİ VE TEAVÜN CEMİYETİ NİZAMNAMESİ

(Mabad)

Makam-ı riyasetçe 20 liraya kadar sarfiyat için heyet-i idare kararına lüzum yoktur.

Madde 22 -Heyet-i idare lüzumu miktarda muvazzaf kâtip ve memur istihdam eder. Ve icap edenlere de tahsisat veya maaş itasına karar verir. Ancak veznedarın heyet-i idarece tespit edilecek miktarda mükeffel olması şarttır.

Madde 23 – Meclis-i idare içtimaları lüzum üzerine olup laakal her 15 günde bir akd-i içtima eder.

Madde 24 – Meclis-i idarede 5 aza bilisale veya bilvikale hazır bulunmadıkça mukarrerat-ı ittihaz edemez. Mukarrerat hazır bulunan azanın ekseriyet-i mutlakası ile ittihaz olunur. Tesavi ara vukuunda ve reisin bulunduğu taraf tercih olunur. Azalar birden ziyade vekâleti haiz olamaz.

- Meclis-i İdarenin Vezaifi-

Madde 25 – Meclis-i İdare Cemiyeti'nin nizamname ve heyet-i umumiye ve mukadderatı dahilinde idaresini temin etmek cemiyetin bu derecesini tanzim ve tatbik etmek, cemiyeti alakadar eden bilcümle mesailde ittihaz karar etmek cemiyetin sarfiyatı hakkında karar vermek, ve cemiyete ait eşyayı almak demirbaş eşyayı,

muhafaza etmek ve cemiyete ait emvali idare etmek vazifeleriyle gayr-ı tehdidi olarak mükelleftir.

Madde 26 - Meclis-i idare mukarreratı bir defter-i mahsusa kaydolunur. Mevcut aza tarafından imza edilir.

Madde 27- Mühr-i resmi reis cemiyet nezdinde hıfz olunur. Reisin bulunmadığı zamanlar meclisi idare-i reis tanisi, anında gıyabında kâtip umumi nezdinde hıfz edilir. Mühr-i resmi ile beraber imza vazı mecburidir.

Madde 28 -Bilcümle muharreratın defter-i mahsusasına kaydı ve sadire ve varide defterleri tutulması ve dosya usulü tatbiki mecburidir.

Madde 29- Bilcümle makbuzat ve sarfiyatın kaydına mahsus musaddak bir yevmiye defteriyle kasa defteri tutulacaktır. Yevmiye defteri muhasip-i umumi ve kasa defteri veznedar tarafından yazılır.

Madde 30 -Veznedar nezdinde yani cemiyet kasasında 50 liradan fazla para tutulması memnudur. Fazla olan para muhasib-i umumi ve veznedarın imzası ve cemiyetin mühr-İ resmisi ile reis ve bulunmadığı takdirde reis-i sani ve anında gıyabında kâtib-i umumi tarafından tasdiki ile alınıp verilmek üzere bankada bir hesab-ı cari küşat edilir.

Madde 31- 3 defa mütevelliyen bilamazeret içtimaya gelmeyen ve tahriren mazeretini haber göndermeyen meclis-i idare azası heyet-i idareden müstafi addolanur. Meclis-i idare meskür azayı müstafi addettiği takdirde yerine meclis-i idarenin ekseriyet kararıyla ahiri tayin ve intihap olunur. Mazur olan aza yalnız o celse için azadan birisini mektup ile tevkil edebilir.

Madde 32 – Meclis-i idarenin ruzname-i müzekkeratı reisin emriyle kâtib-i umumi tarafından tanzim ve meclis-i idarede müzakereye vaz olunur. Ruznameye dahil miadın müzekkeratında takdim ve tehir selahiyeti reise aittir.

Madde 33- Hesabatın teftiş ve tetkiki için heyet-i umumiye tarafından her sene iki müfettiş intihap ve tayin olunur. Bunlar mütalaa ve itirazlarını tahriren heyet-i idareye yazarlar. Müfettişlerin ibka veyahut yeniden intihapları caizdir.

Madde 34- Azadan hiçbiri bilaistisna cemiyete ait her nevi eşya-ı malzeme, gazete, risale ve kitapları velev muvakkaten olsun harice çıkaramaz.

Madde 35- Bilumum aza nizamnameye ittibaa mecbur ve bunun tamamı tatbikine bu heyet-i idare memurdur.

Madde 36- Her aza kendisine heyet-i idare namına azasından biri tarafından vaki olacak ihtaratı nazar-ı itibara alacaktır.

Madde 37 - İşbu nizamnamenin tefsiri heyet-i idare tarafından ifa olunur.

Kanun-i Sani 1926

****

Her hususta daima karilerini memnun ve müstefid etmeye çalışan Çiçek badema her dört ayda bir bin karine kura ile muhtelif hediyeler takdim edecektir. Bu kuponlar her nüshada bulunacaktır 9 ile 16. nüshalardaki kuponlar 17. nüshanın intişarını müteakip cümlesi kesilerek ve adres yerleri doldurularak bir ay içinde bir zarfla idare hanemize gönderilecektir. Kura cemiyetimiz azasından müteşekkil bir heyet tarafından çekilecek ve neticesi 19. nüshamızla bildirilecektir.

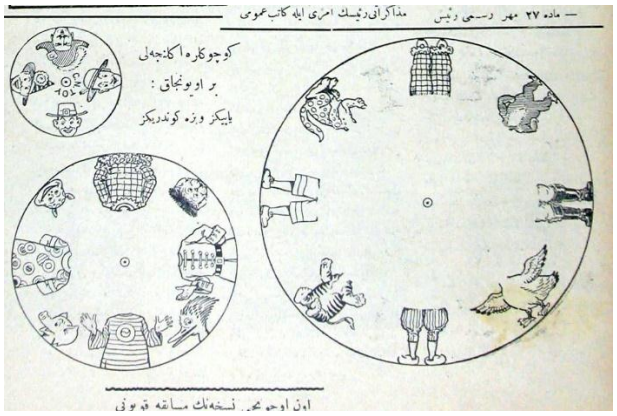
Kuponlarımızı saklayınız İstanbul ve taşrada 1000 karimize hediye vereceğiz.

Hediyelerimiz:

Adet	
1	Yirmi beş lira
1	9X12 cesametinde bir fotoğraf makinesi
2	Kol saati
4	5 lira
17	Birer kitap cüzdanı
25	Birer cep cüzdanı
50	Yüzer kuruş
150	Birer adet Lügat-ı Naci
250	Gayet zarif ciltli muhrıra defteri
250	Gayet zarif ciltli resim defteri
250	Birer düzine kurşun kalem

Karilerimize: Defaetle vaki ricamıza rağmen karilerimizin bazıları müsabaka cevaplarında sarih adres yazmıyor ve bazıları da isminin yalnız baş harfini yazmakla

iktifa ediyor. Ortada isim ve hüviyeti saklanacak bir sebep mevcut olmadığına nazaran muamelatımızı teşvikten başaka bir şeye yaramayan şu hakikatlerin tekerrür etmeyeceğini muhterem karilerimizden tekrar rica ve lütuflarından intizar ederiz.

KÜÇÜKLERİN SAYFASI

MUSİKİ PERİSİ

Necdet iyi tabiatlı, nazik, terbiyeli bir çocuktu. Keman çalmak için aşk derecesinde bir heves ve arzusu vardı. O; kemana sihirli çalgı ismini vermişti. Her ne kadar gözüyle görmemiş ise de kemanın içinde herhalde bir musiki perisi bulunduğuna inanmıştı.

Nejdet büyük pederi ile beraber yemyeşil bir köyün, rengârenk çiçekler arasına gömülmüş zarif bir evciğinde oturuyordu. Büyük pederi gayet güzel keman çalardı. Şehir orkestrasının kemancılarından olduğu için sık sık köyden, pek sevdiği torunu Necdet'ten ayrılır haftalarca şehirde kalırdı.

Bir gün yine şehre gitmek üzere hazırlanan büyükbabası Necdet'e; eski kemanların da birine hediye etmiş ve avdetinde her gün ders vererek keman çalmayı öğreteceğini vaat etmişti.

Necdet çok sevdiği kemana sahip olunca sevincinden ne yapacağını şaşırmış, büyükbabasına teşekkür etmeyi bile unutmuştu. Kemanı alır köyün kenarındaki ormana gider, büyük ağaçların gölgelerinde, hazin hazin akan derenin kenarlarında oturur, saatlerce çalışır, çabalar, didinir. Fakat bir türlü büyükbabası gibi çalamaz. Çalamayınca da hırsından dudaklarını ısırır ağlardı. Ağaçlarda cıvıldayan kuşlar çalılıklar arasında koşan tavşanlar Necdet'in bu haline gülerdi bir hafta sonra şehirden avdet eden büyükbabası Necdet'e birkaç parça nota getirmiş ve:

- Bak Necdet musiki perisi kolay notalarının birkaçını senin için verdi. Getirdim. Bunları çalmaya çalışırsan musiki perisi sana yardım edeceğini vaad etti. Demiş ve birkaç dersten sonra çalışmaya devam etmesini tenbihiyle tekrar şehre gitmişti.

Necdet çalışıyordu. Fakat musiki perisi bir türlü ona yardım etmiyor, büyükbabası gibi çalamıyordu. Bir gün; büyükbabası musiki perisinin isminin (Semi) olduğunu ve pekiyi dostu bulunduğunu söylemişti. Necdet bu sözü hatırladı. Bayramda şehre gittiği vakit musiki perisini bulmaya, yardım istemeye karar verdi. Ve notalarla kemanı bir tarafa attı, çalışmayı bıraktı.

Necdet artık ormanlarda gözükmüyor, kemanın sesi kuşları, tavşanları ürkütmüyordu, havalar da soğumuş idi. Kuşlar, tavşanlar Necdet'in şehre gittiğini bilmiyorlar ve merak ediyorlardı. Halbuki Necdet o gün şehre giderken ormanın kenarından geçen trenin penceresinden pek sevdiği yeşil ormanına, şırıl şırıl akan beyaz taşlı deresine, kuş ve tavşan dostlarına binlerce veda buseleri göndermişti.

Ninesiyle beraber şehre vasıl oldukları zaman vakit pek geç idi. Doğruca otele gittiler. Necdet hemen yattı, uyudu. O gece rüyasında hep musiki perileri ile uğraştı. Ertesi sabah uyanır uyanmaz musiki perisini bulmak için kendini sokağa atmak istedi. Fakat ninesi akşama tiyatroya gideceklerini, periyi orada göreceğini söyleyerek sokağa çıkmasına müsaade etmedi.

Serbest köy hayatına alışan Necdet'i otelin bu daracık odası pek sıkmıştı. Nasıl vakit geçireceğini bilmiyordu. Yemeğini yedi yattı ve uyudu. Nejdet uykusundan latif bir keman sesiyle uyandı. Yatağından bir ok gibi fırlayarak kalktı, pencereye koştu. Elinde keman bulunan bir kadının sokağın köşesini dönmek üzere bulunduğunu gördü. Kendi kendine:

Büyükbabamın (Semi) dediği musiki perisi muhakkak bu kadın olmalıdır. Onu yakalayıp buraya getirmeli ve büyükbabam gibi keman çalmanın sırrını öğrenmeliyim.

Dedi ve ninesine görünmeden gidip sokağa çıktı…. Peri meydanda yoktu. Tesadüf ettiği posta muvazzına sordu:

- Rica ederim efendim. Dedi. Keman çalan kadını gördünüz mü?..

Necdet'in terbiye ve nezaketini pek beğenen postacı kadının diğer bir sokakta keman çalmakta olduğunu ve o sokağa ne taraftan gidileceğini söyledi. Necdet teşekkür ettikten sonra ayrıldı. Fakat telaş ve heyecandan o sokağı geçiverdi. Biraz sonra da yolunu kaybetti.

Necdet yorulmuş ve bir evin kapısı eşiğine oturmuştu. Ne yapacağını düşünüp dururken birden bire kapısında oturduğu evden bir keman sesi işitti. Bütün yorgunluğunu unuttu, yolunu kaybetmekten mütevellid sıkıntısı o anda geçiverdi. "Herhalde musiki perisinin evi burası olacak. Yine taliim varmış" dedi ve kapıyı çaldı.

Kapıyı açan genç bir kadına:

-Affedersiniz hanımefendi dedi. Sizi rahatsız ettim. Musiki perisi (Semi)n evi burası mı?.

Genç kadın Necdet'in bu sualine güldü: Terbiye ve nezaketine meftun oldu. Necdet aradığı musiki perisini genç hanıma anlatırken içeriden beyaz saçlı, sevimli yüzlü bir ihtiyar genç hanıma seslendi:

-O çocuğu içeriye al- dedi. Onunla görüşmek isterim.

Necdet ihtiyarın odasına girdiği zaman hayretten az daha küçük dilini yutacaktı. Odanın her tarafında muhtelif çalgılar, kemanlar, mandolinler, gitarlar borular bulunuyordu. İçinden: "Herhalde musiki perisinin evi burası olacak!" diyordu. İhtiyar adam arzusunu olanca saffet ve samimiyetiyle anlattı. İhtiyar masanın üzerinde bulunan kemanı Necdet'e uzattı. Çalmasını rica etti. Necdet sevinçle kemanı aldı. Perinin yardımıyla büyükbabası gibi çalacağına emin idi.Yayı teller üzerinde gezdirdi. Fakat…Nafile… Yine çalamıyordu. Demek ki musiki perisinin evi burası da değildi. Mahzun, meyüs oldu. İçin için ağladı. İhtiyar adam;

Necdet'in bu yeisini, hüznünü görünce güldü ve bembeyaz saçlı başını salladı. Yumuşak elleriyle Necdet'in çenesini okşayarak:

Mahzun olma yavrum çalacaksın. (Semi) denilen periyi bulmak için biraz yorulacaksın. O seni (muvaffakiyet) perisine tanıtacak. Fakat daha evvel (sabır), (sebat) perilerini bulmak, onlarla tanışmak lazım. Haydi seni büyük pederine götüreyim dedi ve bir otomobil ile otele geldiler. Necdet'in kaybolduğunu haber alan büyükbabası telaş ve merak içindeydi. Necdet'i görünce bittabii sevindi.

(Mabadı 102. Sayfada)

ŞIMARIK ŞEHZADE

Artık tarihe karışan Osmanlı padişahlarının saraylarında nasıl yaşadıklarını, cahil ve bilgisiz oldukları halde milleti ne suret ile idare etmek istediklerini, saraylarında saray emverini olduğu gibi devlet ve millet emverini de nereden getirildikleri, ne oldukları bilinmeyen haremağalarına terk ederek ne suretle onların tahakkum ve emirleri altında kaldıklarını gazeteler ve mecmualar tefrika ediyor. Saray tarihinin bugüne kadar gizli kalan birçok hususiyetleri vardır. Şimdi bunlar, her şey gibi halkın gözü önüne atılıyor. Gizli kapaklı bir şey kalmıyor. Biz de saray tarihinden, sarayın şatafatlı tavanları altında cereyan eden hadisattan bahsetmeye karar verdik. Fakat biz mevzularımızı sarayda yaşayan padişahlardan, haremağalarından, kadın sultanlarından falan değil, sarayın çocuklarından şehzade ve sultanlarından alacağız.

Sarayda şehzadeler, sultanlar nasıl terbiye edilir ve nasıl okutulurdu. Bunu mecmuamız büyük bir külfet ihtiyar ederek elde etti şehzade Cemalettin Efendi'ye hocalık etmek bedbahtlığında bulunan bir zat bunu bize anlattı. Biz de bu nüshamızda karilerimize naklediyoruz. Hoca Efendi hikâyesini şöyle hikâye etti:

Bir gün oturduğum evin kapısı çalındı. Pencereden başımı uzatıp baktım, marsık kadar kara bir harem ağası. Sordum:

-Ne istiyorsunuz?

Haremağası müşkülatla anlayabildiğim bir şive ve çok ince bir seda ile cevap verdi:

-Hoja Fendi'yi istiyorum.

- Buyurun Ağa Hazretleri emriniz!

-Hoja Fendi sen misin?

-Evet Ağa Hazretleri dainizim.

Senin sarığı yok mu?

-Var Ağa Hazretleri. Evde olduğum için giymedim.

-Peki öyleyse…

-Bir emriniz mi var Ağa Hazretleri

-Avet …Sen beni biliyon mu?

-Hayır Ağa Hazretleri.

-Ben Şehzade Cemalettin Efendi'nin lalasıyım ayu…

-Allah ömürler versin Ağa Hazretleri.

-Sen benim şezademi okutur musun?

-Emredersiniz Ağa Hazretleri

-Peki öyleyse… Hadi kalk gidelim…

-Nereye Ağa Hazretleri?

-Saraya ayu… Şehzadeyi okutmaya.

Ben senelerden beri vazifemden mazul olmuş evimde kalmış bir kadı idim. Bir gün hiç ümit etmediğim bir zamanda bir harem ağasının kapıma gelmesi, bana padişahın çok sevdiği oğluna hoca tayin edildiğimi tebşir etmesi garibime gitti. Bu o vakit için bir devlet idi. Saray-ı şahanede hoca olmak her ihtiyarın mazhar olamayacağı nimetlerin en büyüğü idi. Saray terbiyesini bilemiyordum. Şehzadeler nasıl okutulurdu? Acaba onlar da padişahları ve veliahtlar gibi hürmet ve riayet etmek lazım mı idi? Bütün bunlar nice meçhuldü ilk acemiliği haremağasından yolda alacağım malumat ile bertaraf etmeye çalışacaktım. Öyle yaptım. Sarığımı başıma, cübbemi sırtıma alarak haremağası ile beraber evimden çıktım kapının önünde bekleyen arabaya bindik ve saraya doğru ilerlemeye başladık. Arabada haremağasına sordum:

-Ağa Hazretleri! Şehzade Civanbaht Hazretleri kaç yaşındadırlar.

-15

-Hiç okudular mı

-Ayu okusalar seni çağırır mıyız?

-…….

-Şimdi ben seni görme yanına götürece.. Sen yedi yerden yedi temenna yapar, gel ayu. Sen okutacı dirsin!.

-Arabın verdiği tafsilattan on beş yaşındaki şehzadeye yedi kat yerden yedi temenna verilerek hürmet edilmesi icap ettiği anlaşılıyordu.

Bin bir heyecan ile saraya girdim. Sarayı tarif etmiyorum. Haremağası beni dört duvarı giranbaha nakışlar ve kıymetdar aynalarla süslenmiş bir odaya soktu.

Sen burada otur Hoja Fendi.. Ben şazadeyi getireyim dedi ve çıktı. Biraz sonra koridorda bir ayak sesi işitildi. Açık duran kapıdan başımı çıkarıp baktım. Koridorların iki sıra ve el pençe dizilmiş kadınların ortasından başında kırmızı fes sırmalı elbiseli bir çocuk benim odama doğru geliyor, arkasından 4 haremağası onu takip ediyordu. Bu ağalardan birisi cüzzi kesesine diğeri şehzadenin oturacağı kuş tüyü minderi, öbürü de altın kaplamalı rahleyi taşıyordu. Odadan içeri girecekleri zaman ayağa kalktım. El pençe divan durdum şehzade içeri girdiği vakit birden selam vererek:

-Büyük aslanım! diye karşıladım fakat o anda da dondum kaldım.

Çünkü şehzade içeri girer girmez benim yüzüme bakmış. Sonra da haremağasına tevcih-i hitapla:

-Ulan fellah.. Beni bu hoca mı okutacak.. Şuna bak.. diye alay etmeye başladı.

Ben hayatımda herkesten hürmet ve riayet görmüş bir adamdım. Bacak kadar bir çocuğun benimle böyle alay etmesi asabıma dokundu. Sarayda olduğumu unuttum.

-Seni hınzır seni… Hocanla alay edersin ha.. diye üstüne yürümek istedim. Hemen haremağası önüme geçti.

-O.. Ayu… Ne yapıyo… Bu kim bilir misin sen şazade o ayu…

Şehzade de tir tir tepinmeye başlamış..

-Ben bu hocadan okumadım okumam da okumam diye ayak diriyordu. Haremağası bana çıkıştığı gibi şehzadeye de çıkıştı.

-Nasıl şey o… Öyle şey olur mu. Hoja Fendi sora adamı çarpar…

Fakat şehzade söz dinlemiyor, haremağalarını tehdit ediyor.

Okumam da okumam diye haykırıyordu.

Nihayet ikna ettiler. Okumaya razı oldu. Fakat bir şartla.

-Hoca Efendi beygir olsun ben ona bineceğim.

Sarığım başaımdan hop kalkıp hop iniyordu. Bu olmayacak bir şeydi. Haremağalarının şehzadeye darılacaklarını zannediyordum. Fakat iş öyle olmadı. Bir tanesi yanıma geldi.

-Hadi. Yere diz çök şehzade sana binecek dedi.

O kadar kızmıştım ki

-Bu ne rezalet… Utanmıyor musunuz? Diye haykırdı. O vakit beni evimden getiren haremağası yanıma yaklaştı ve dedi ki.

-Aman Hoca Efendi… İçeriden duymasınlar… Sonra netice iyi olmaz. Sen denilen her şeyi yap…

Düşündüm. Hakikaten öyle idi. Gazab-ı şahaneye sebep olmak hayatıma mal olurdu. Çar ü naçar razı oldum yere diz çöktüm ve şehzade sırtıma bindi.

O gün tam iki ssat şehzadeye beygirlik ettim. Akşam üstü elimde adetini saymadığım bir kırmızı kese altın olduğu halde saraydan çıkıyordum. Ertesi gün yine araba ile haremağası gelecek ve beni alıp saraya götürecekti. Fakat ben ertesi gün saraya gidecek bir halde değildim. Haremağası geldiği vakit araba ile saraya beni değil… Benim ölüm halimde hasta yattığım haberini götürmüşlerdi.

Mukbil Senih

Fenni Eğlenceler:

HOKKABAZLARIN ESRARI

Ağzı Kapalı ve Üzeri Örtülü Bir Bardağa Sigara Dumanı Doldurmak

Bir bardağın içini çalkalayarak tuz ruhu ile bulaştırınız, bardağın üzerini kapatacak büyüklükte bir kahve veya çay fincanı tabağının dip tarafına bir miktar

amonyak sürünüz.Tabağın amonyaklı tarafı bardağın iç tarafına müteveccih olmak üzere bardağı bir tabak ile kapayınız.Üzerini bir mendil ile örtünüz. İçtiğiniz sigaranın dumanını mendil ve tabak ile kapalı tabak ile kapalı bulunan bardağın içine dolduracağınızı söyleyerek mendilin üzerine üfleyiniz. Mendili ve müteakiben tabağı kaldırdığınız zaman sizi seyredenler duman bulutlarının bardağın içinden çıktığını hayretle göreceklerdir.

Yandığı halde Kopmayan İplik

Arzu ettiğiniz uzunlukta bir ipliği yaş tuz içine daldırınız, biraz durduktan sonra bir kibrit aleviyle bir nişan yüzüğünü bağlayınız, ipliğin ucunu bir çiviye rapt ettikten sonra bir kibrit aleviyle tutuşturunuz.İpin yanıp kül olduğunu ve fakat yüzüğün yanmış ipte asılı olarak kaldığını hayretle göreceksiniz.

TUZAK

(mabad ve hitam)

Eşkıya reisi Sirel'i bizzat tepeleyebileceğine kani bulunduğu için maiyetine katiyyen müdahale etmemelerini tembih etti, ileriye atıldı. Hiddetten gözlerinin içi beyazlaşan zenci korkunç bir seda ve hakimane bir eda ile:

- Ey yabancı genç. Dedi, bilir misin ki bu diyarda insanlar haklarını ya zor ile alır veyahut da verilir. [Eli kılıcının kabzasında olduğu halde Sirel'e doğru yürüyerek] Artemis'i elimden almak istiyor isen işte meydan….

Sirel soğukkanlılığını muhafaza ediyordu. Galibiyetten emin bulunan insanlara has bir cesaret ve serbesti ile güldü ve:

- Artemis benim nişanlımdır. Dedi. O hiçbir vakit senin olmaz ve olamaz.

Zenci kabile reisinin bütün bu havalide malum ve meşhur olan cesaret ve şecaatini pek iyi bilen Artemis Sirel'i bu kan içici adam ile mücadeleden men etmek için ağlıyor, yalvarıyordu. Fakat Sirel, Artemis'in ağlamasına yalvarmasına ehemmiyet bile vermiyor, Tesirli mavi gözlerini kabile reisine dikmiş, kollarını kavuşturmuş rakibinin hücumunu bekliyordu.

Dev kadar büyük bir vücuda malik olan zenci Sirel'den hiç de ümit etmediği bu tarz mukabeleden bütün bütün hiddetlenmişşti. Sırmalarla işlenmiş bornozunu sırtından silkip attı. Homurtuya benzeyen bitr ses ile:

- Haydi ne duruyorsun ya?!. Dedi. Bir kılıçta sen al çık karşıma..

Sirel hala soğuk kanlılığını muhafaza ediyor ve sihirli gözlerini zencinin hiddet ve ihtirastan parlayan gözlerinden ayırmıyordu. Hasmı ile eğleniyordu. Gülerek:

- Kılıca ne lazım var. İcap eder ise ben seninkini de kullanabilirim. Dedi.

Bu söz yalnız Yuruba zencilerinin safları arasında hakikaten büyük bir hayret ve taaccüb uyandırmakla kalmadı. Müthiş zencinin hiddetini bütün bütün ziyadeleştirdi. Birden kılıcı sıyırarak Sirel'in üzerine atıldı. Fakat daha ilk harekette Sirel kuvvetli bir tekme ile rakibini yere sermiş. Elinden aldığı kılıcı biraz öteye fırlatıvermişti. Sirel yerden kalkmaya uğraşan zenci reisine haydi kalk. Dedi. Biraz da müsavi şerait ile her ikimizde silahsız olarak mücadele edelim.

Silahını ilk taarruzda elinden kaçıran zenci bembeyaz dişlerini gıcırdatarak:

- Seni ben ellerimle de bir köpek gibi boğar, gebertirim diye haykırıyor ve Sirel'in üzerine atılıyordu. Uzun ve kalın parmakları ile Sirel'in boğazını sıkmak istiyordu. Artemis artık Sirel'in katiyyen mahv ve mağlup olacağını düşünerek bu vaziyeti görmemek için kapadığı gözlerini istemeye istemeye açtığı zaman zenciyi yere yıkılmış gördü. Sirel, birbirini müteakip midesine vurduğu üç kuvvetli yumruk ile zenciyi yere yıkmıştı. Kabile reisi böyle bir akibete maruz kalacağını hiç aklına getirmemişti. Bir hamlede beyaz hasmını mağlup edeceğini zannetmişti. Yediği yumrukların tesiri ile iki dakika kadar olduğu yerde hareketsiz kaldı. Fakat ne de olsa maiyetine karşı kendini mağlup ve aciz göstermek istemiyordu. Son kuvvetini sarf ederek ayağa kalktı. O sırada gözüne ilişen kılıcı yerden kaptı ve tekrar üzerine yürüdü. Sirel hasmının bu hücumunu da kırdı. Kuvvetli kolları ile zenciyi yakalayıp kaldırdı. Biraz başı üzerinde tuttuktan sonra fırlatıp yere attı. Hücum o derece ani ve sükut o kadar şiddetli olmuştu ki zenci ne olduğunu anlayamadı ve bir daha kalkmamak üzere toprağın üzerine uzandı kaldı..

Sirel galip ve muzaffer bir kumandan gibi kuvvetli kollarını kavuşturarak bir müddet rakibinin cansız cesedine baktıktan sonra mübarezenin hiç umulmayan şu neticesini hayretle seyreden diğer zencilere döndü. Ve yüksek bir seda ile:

- Eğer içinizde benim Artemis'i almak hususundaki hakkımı inkar eden daha var ise meydana çıksın. Dedi. Zenciler Sirel'e cevap vermek değil korkudan Sirel'in

yüzüne bile bakamıyorlardı. Bir dakika süren heyecanlı bir sükuttan sonra nihayet içlerinden biri ayağa kalkabildi. Yavaş yavaş ilerleyerek Sirel'in önünde hürmetle eğildi. Ağlar gibi bir seda ile:

- Ey kuvvetli ve kudretli adam. Dedi. Gerek aziz Artemis'i almak ve gerekse bu andan sonra kabilemizi idare etmek hakkı yalnız senindir ve sana layıktır. Kabilemiz senin kulun ve kölendir.

***

Galip Sirel ile Artemis gece bahçede yan yana oturuyorlardı. Artemis; kuşların şitaretli cıvıltıları, havuzlardan dökülen suların şırıltıları kadar tatlı bir ses ile Sirel'e teşekkür ediyordu. Mütevazı Sirel, Artemis'in güzel ellerini avuçları içinde sıkarak..

- Artemis. Diyordu. Bana değil validenize teşekkür etmelisiniz. Muvaffakiyeti kazanan benim; fakat planını çizen o… Öyle değil miş?..

Artemis gözlerinden sevinç yaşları dökerek:

- Zavallı validem. Dedi. Her şeyden ümidini kesmiş idi. Beni bir zenciye vermemeye değil hatta bunu düşünmeye bile tahammül edemiyordu. Halbuki dağlara, sahralara hâkim olan seyit-ül katip beni almak ve kalbime de aşiretime de hükümran olmak için ısrarla uğraşıyordu. Validem bu vaziyet karşısında ne yapacağını şaşırmıştı. Fransız mıntıkasına geçemezdik. Kara çöl taraflarına iltica ile bu müthiş beladan kurtulmayı düşündü fakat buna da zaman ve vaziyet müsait değildi. Bu esnada aşiretimizden biri geldi. Ve beni han hududu üzerinde bir takım beyaz insanların çadır kurdukları haberini getirdi. Validem bir gün size ve vaçih bir kadın kıyafeti ile karargâhınıza girdi. Adamlarınızdan her birerleriniz hakkında ve bilhassa sizin hakkınızda icap eden malumatı aldı. Zannederim; böyle bir kadının karargahınıza geldiğini şimdi hatırlıyorsunuz değil mi?. İşte o esnada sizin kendine iyi bir damat olabileceğinize hükm eden validem nihayet sizi çaldı ve buraya getirdi. Sizi kazanmak için en kısa yol da zannederim bu idi. Değil mi Sirel?..

- Çok iyi yaptı Artemis. Bir kadın bundan daha tedbirli, daha makul hareket edemezdi. Vakıa bütün kadınlar bu gibi işlerde pek mahirdirler ya!.. Mamafih bunları yapmak ile valideniz hiçte fena bir şey yapmış olmadı. Öyle değil mi Artemis?!.

Ben kendi hesabıma validenizin kurduğu bu tuzaktan pek memnunum.

Artemis gülerek:

- Fakat Sirel siz pek talihsiz imişsiniz. Validemin sizi vatanınızdan, ilmi meşguliyetinizden ayırmak ve ebediyyen bu ıssız çöllerde bırakmak suretiyle neticelenen tuzağını sizin hakkınızda ben pekte insaflı bulmuyorum.

Sirel!

- Yanlış düşünüyorsunuz Artemis. Benim hiç kimsem yok. Vatandan ayrıldığım zaman buralarda kalmayı ve hatta bu ucu bucağı olmayan çöllere hâkim olmayı düşünmemiş değildim. Fakat doğrusunu ister isen bu düşünceleri, tahayyüllerim, arasında böyle hakiki bir saadeti hatrıma bile getirmemiştim. Ben talihimin şu lütfundan pek memnunum sevgili Artemis. Dedi. Ve müstakbel zevcesini deraguş etti. O sırada ay gümüş yüzünü bu mesut çifte çevirmiş gülüyor, uzaktan bir arp mağniyetinin yakıcı ve bunu bir ses ile okuduğu maval işitiliyordu.

HAVA KORSANI

Mütercimi: M.R.

Yarışın bitmesine az bir zaman kalmış, işaret tahtası yarışın son devresine başlanıldığını göstermişti. (Yakan Yıldız) tayyaresi taraftarlarına gurur ve server verecek bir süratle yine önde kayıp gidiyordu. Bu sırada semada hangi istikametten geldiği anlaşılamayan bir tayyare göründü. Bu; bidayete dürbün ile ancak görülebilen parlak bir nokta büyüklüğünde idi. Yaklaştıkça uzaktan seyredenlere gökyüzünde uçan yaldızlı bir kâğıt parçası hissini veriyor ve parıl parıl yanıyordu. O kadar şayan-ı hayret bir sürate malik idi ki nokta halinde görünmesi ile yarış mıntıkası dâhiline girmesi arasında pek az bir zaman geçmişti. Nerden geldiği ve kime ait olduğu malum olmayan ve mavi semada birden bire zuhur ediveren bu yeni rakip tayyare yarışı seyreden halk arasında büyük bir hayret ve taaccüb uyandırmıştı. Bu; oldukça büyük ve uzun, narin bir yarış tayyaresine pek benziyordu baştan nihayetine kadar saf bir altın gibi parlıyordu. Bu garip ziyaretçinin verüdini bidayeten ne Mister (Dov) ne de (Hortun King) görememişlerdi. Adeta sükut eden bir tayyare sürat ve dehşetiyle (Patner) ile (Yakan Yıldız)'ın arasına girdiği vakit birbirini müteakiben iki rakip ancak üçüncü bir tayyarenin mevcudiyetini anlayabilmişlerdi.

Meçhul tayyarenin böyle birden bire zuhur edişinden ve bilhassa tehlikeli bir manevra ile (Yakan Yıldız) ve (Patner) in arasına girişinden tayyarelerden birini veya her ikisini mahmuzlamak istediğine hükm edilebilirdi. Fakat bu garip tayyarenin

rakibi (Patner) ile (Yakan Yıldız)'ın süratlerini pekiyi hesap edemediği için teşebbüsünde muvaffak olamamıştı.

Tayyare artık herkesin gayet iyi görebileceği bir sahaya inmişti. Tayyare kırmızıya boyanmış ve oldukça da büyük idi. Bu garip ziyaretçinin zuhurunu ve böyle apansız sukut eder gibi üzerlerine doğru süratle geldiğini evvela Mister (Dov) görmüş ve tayyarenin şu suretle inişini hiç de iyi bir maksada hamletmeyerek derhal tayyaresinin süratle yolunu değiştirmiş ve filhakika büyük bir tehlikenin vukuuna da mani olmuştu. Bu sırada meçhul tayyareden üzerine müthiş bir makineli tüfek ateşinin teveccüh edildiğini hayret ve dehşetle görünce aklı başına gelmiş ve garip tayyarenin maksat-ı hakikisini o zaman pekiyi anlamıştı. Eğer bulunduğu yerde süratle eğilip saklanmamış olsaydı bu beklenilmeyen misafirin attığı kurşunlarına hedef olup gidecekti. Bu ani hücum Mister (Dov)u hiç de şaşırtmamıştı. Hemen tayyaresinin burnunu yere doğru çevirdi, makineli tüfek ateşinden pervanesi kırılmış bir tayyare gibi süratle yere inmeye başladı. Aşağıdan hadiseyi görenler Mister (Dov)un vurulduğunu ve (Yakan Yıldız)ın sakatlanarak yere düşmekte olduğunu zannederek tayyarenin sukut etmesi muhtemel bulunan yere doğru koşmaya başladılar. Bütün bu işler hemen hemen on saniye zarfında oluvermişti. Halbuki Mister (Dov) bu ani hücum karşısında büyük bir itidal ile hareket etmiş ve vesait müdafaadan mahrum bulunduğu için tayyaresini makineli tüfek ateşinden müteessir olmuş gibi göstererek sukuta ve bu süratle mütemadiz tayyareciyi aldatmaya muvaffak olmuştu. Esasen bu vaziyet ve şerait dâhilinde yapılacak başka bir şey de olamazdı. Fakat mütemadiz tayyare Mister (Dov)un bu manevrasını pek çabuk anlamış olacak ki peşini bırakmıyor başı aşağı süratle inerek şiddetli ateşi ile (Yakan Yıldız)ı taklip ediyordu. İnatçı düşmanın taarruzundan mister (Dov) ancak kendisinden beklenilen maharet ve cesurane manevralarla kurtulabilmişti. Düşamanın bu mehelk ateşinden ne Mister (Dov) ve ne de tayyaresi müteessir olmuş ve ancak birkaç mermi (Yakan Yıldız)ın kanatlarına isabet etmişti. Mütemadiz tayyare (Yakan Yıldız)ı tutuşturmak ve bu suretle teşebbüsünü muvaffakiyetle itmam etmek için fazla olarak bir de roket atmış ve birden bire akıllara hayret verecek bir süratle tebdil-i istikamet ederek gözden nihan olmuştu.

Hadise Hendun şehrinde, tayyare karargâhında büyük bir telaş ve korku tevellüt etmişti.

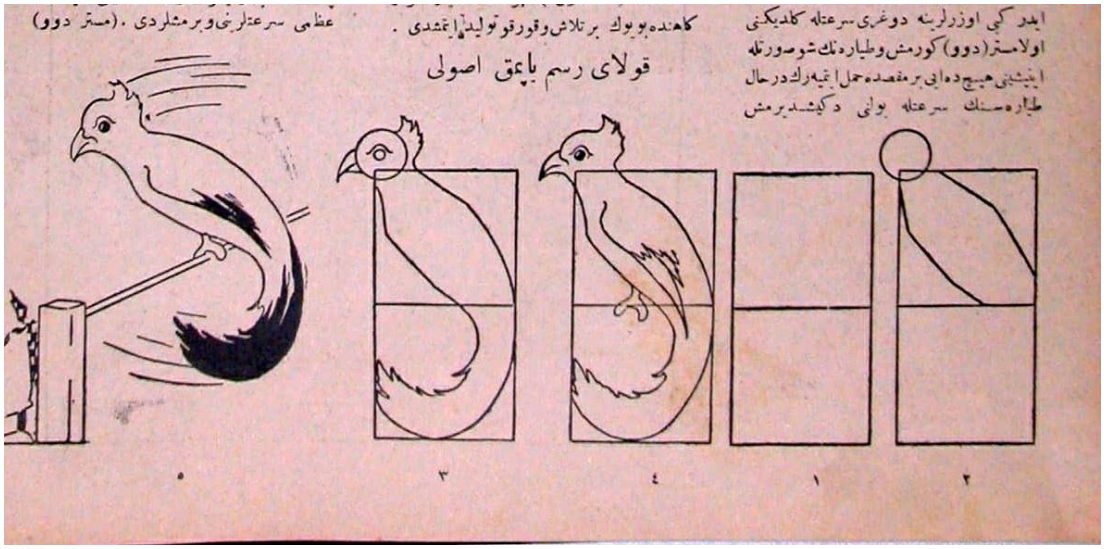
Herkes canını kurtarmak için koşuyor. Kaçıyor, bağırıyordu. Korkudan kimse başını yukarı kaldırmak cesaretini gösteremiyordu. Muazzamdır (Patner)in kirli pilotu (Hortun King)de diğer pilotlar gibi tayyaresini bırakmış ve kaçan halkın arasına karışmıştı. Meçhul tayyare işini bitirmiş ve (Hendun)dan uzaklaşmış olduğu halde ahalideki korku ve telaş hala zail olmamıştı.

Havada yalnız (Hendun) karargâhının her türlü meth ve sitaişe layık yegâne tayyarecisi Mister (Dov) kalmıştı. O bir türlü yere inmek istemiyor ve bil akis mütemadiz tayyareyi bu suretle aldatarak, oyalayarak zaman kazanmak, ve karargahın diğer tayyarelerinin de havalanmasını ve bu nereden geldiği malum olmayan düşman tayyaresini sıkıştırarak iskat etmeyi ümit ve arzu ediyordu. Fakat heyhat!.. Arkadaşları hiçte böyle düşünmemişler ve selameti kaçmakta, kurtulmakta bulmuşlardı. Mister (Dov) (Hendun) kasabasındaki bu korku ve telaşa ve bilhassa arkadaşlarının korkaklığına karşı gülmüş ve hemen tebdil-i istikamet eyleyerek bütün süratiyle suikastçi tayyarenin arkasına düşmüştü. Yine Mister (Dov) tayyaresinin makineli tüfek ve bomba gibi silahları hamil olmadığını hatrına bile getirmemişti. Düşman tayyaresi mavi ufukta ancak ufak ve kara bir leke gibi görünüyordu. Mister (Dov) hasmına suret-i katiyyede yetişmek ve kısa bir zamanda iki hücuma cüret eden bu tayyareyi imha ve iskat etmek değilse bile nereye gideceğini, ineceğini anlamak istiyordu. Bunu yapmak için kendinde büyük bir kuvvet görüyordu. Makinesine derhal saatte 270 mil kat ettirecek bir sürat verdi. Şimdi Avrupa'nın semasında hakiki ve heyecanlı bir yarış başlamıştı. Mister (Dov) her yarışta olduğu gibi bu yarışı da muvaffakiyetle kazanacağına ve başladığı bu işi kolayca başaracağına emin idi. Fakat bu sırada Mister (Dov)un aklına bir şey geldi. Yüzünde ümitsizlik emareleri gözüktü. Ne kadar imtidad edeceği malum olmayan bu uzun yolu kat ve tehlikeli takibi ikmal için acaba icap eden benzin var mıydı?.. Derhal depoyu muayene etti. Yüzlerce millik mesafeyi kata kifayet edecek benzin mevcut olduğunu görünce sevindi derin ve müsterih bir nefes aldı.

Şimdi (Yakan Yıldız) hasmına yetişmişti. Fakat Altın Renkli Tayyare şikârını atılıp kaçmaya hazır bir şahin gibi daima (Yakan Yıldız)ın tepesinde bulunuyordu. Her iki tayyare de azami süratlerini vermişlerdi. Mister (Dov) hasmına biraz alçaldığı takdirde ne yapabileceğini düşünüyordu. Harb-i umumi esnasında düşman tayyareleriyle yaptığı müteaddid hava muharebelerinde maruz olduğu yüzlerce millik vaziyetlerle bu vaziyeti mukayese ederek kendine bir hatt-i hareket tayinine

uğraşıyordu. Vaziyette o an için hiçbir tehlike tasvir etmiyordu. Mister (Dov) artık hasmının tayyaresini pekiyi görebiliyordu. Tayyare de yalnız bir kişi vardı. Ve kendisini takip eden tayyareye sık sık başını çevirip bakıyordu.

Mister (Dov) artık kararını vermişti. Bir manevra ile yükselmek ve hasmının üzerine çıkmak ve birden bire atılarak hasmını mahmuzlamak, tepelemek istiyordu. Fakat yükselmek için icap eden manevrayı yaptıkça hasmının da aynı manevrayı hem de pek büyük bir maharetle yaptığını görüyor ve yükselmek için sarf ettiği maharet ve gayretin boşa gittiğini gördükçe hiddetinden yerinde zıp zıp sıçrıyordu. O kadar yükselmişlerdi ki Mister (Dov) teneffüste son derecede müşkilat çekiyordu. Bu esnada hasmının müthiş bir süratle yine kendisine doğru inmekte olduğunu gördü. Vaziyet yine vehamet kesb etmişti.

MÜSABAKALARIMIZ

1- Resim müsabakası: Şekilde bulunan numaraları yekdiğerine hatlarla vasıl ederek resmi ikmal ediniz ve boyayarak bize gönderiniz. Birinciye bir suluboya, ikinciye kuru boya takımı, üçüncüye mecmuamızın altı aylık abonesi ve dördüncüden ellinciye kadar birer müzbin ciltli resim defteri hediye edilecektir.

2- Bu nüshamızda mündereç münderecatsız hikâyeye gülünç bir mevzu bulup en iyi yazan yirmibeş karimize birer kitap hediye edilecektir.

3- Küçük karilerimizin oyunca müsabakası.. Bu üç daireyi yekdiğeri üzerine tesbit ederek ve resimleri boyayarak meydana getiriniz ve bize gönderiniz. En güzel yapan 25 karimize birer güzel kitap hediye edilecektir.

4- Bilmece – Öyle bir isim bulunuz ki bir harfinin iskati ile oruç bozulsun. Bulanlar arasında çekilecek kurada birinciye iki buçuk ikinciye iki üçüncüye 1 lira ve dördüncüden yüzüncüye kadar bir kitap hediye edilecektir.

Onuncu nüshamızda hanım kızlara mahsus kravat biçme ve dikmesini tarif müsabakasında birinciliği Beşiktaş'ta 96 numaralı hanede Dikiş Yurdu'ndan mezun Huriye Nimet, ikinciliği Haydarpaşa'da Ekrem Bey Sokağı'nda rüsümat memurlarından İbrahim Hakkı Bey kerimesi Şadiye İbrahim üçüncülüğü Ankara karilerimizden Sait hanımlar kazanmışlardır.

Birer kitap kazananlar: Üsküdar'da Şemsi Paşa'da Kerim Paşa yalısında Bedia, Beyoğlu on sekizinci mektep beşinci sınıf talebesinden 327 Karibe Hakkı, Bursa tahıl pazarında tüccardan Nuri Bey kerimesi Müzeyyen Nuri, Selçuk Hatun mektebinden M.A., Ortaköy'de derebeyi 27 numaralı hanede Fatma Şevket, Dikiş Yurdu'ndan İsmet Nahit, Göztepe'de Taş mektep civarında Yusuf Bey köşkünde Bedriye Yusuf, İstanbul Kız Lisesi'nden C.C., Lapseki karilerimizden Ayşe Rıdvan hanımlar.

14. SAYI

ADAB-I MUAŞERET

İhlal edeceği içün hiç de muvafık bir hareket değildir. Mümkün olduğu kadar serbest ve muntazam söz söylemek ve sırası geldikçe söze karışmak her kadın ve erkek için büyük bir meziyyet-i içtimaiyye add olunur. Bu mübaheselerde ekseriya pek çok yerlerde vaki oldığı gibi havâdan bahs etmek pek soğuk düşer. Mesela geçmiş bir ziyafet veya müsamereden, yeni neşr edilmiş kitapdan veyahut da o günlerin spor harekâtından veya başkaca cihan vakayinden bahs pek güzel birer mevzu olabilürse de zeki insanlar her halde mevzu bulmakda müşkilât çekmezler. Mübahese esnasında siyâsetden bahs etmek ve lüzûmlu lüzûmsuz münâkaşalara sebebiyyet virmek hazırun arasında nahoş tesirler bırakacağından ve cemiyetin şataret ve samimiyetini ihlal ideceğinden her halde terakki ve daha iyisi bu gibi münâkaşat tevellid edecek mübahesata girişmekten hazretmelidir.

Sofrada

Sofraya oturulmazdan evvel ziyafet sahibine davetli erkeklere mevcut misafir hanımlardan birer sofra arkadaşı tefrik ve takdim etmek vazifesi terettüp eder. Sofranın son mevkileri daima en yakın ve en teklifsiz misafirlere tahsis idilmelidir. Hane sahibi ve sahibesinin davetliler arasında mevki-i içtimai veya meslek itibariyle em muhterem ve yüksek bir hanımın refakatinde olarak yemek salonuna girmesi ve misafirlere sofrada daima sağ tarafından yer tahsis idilmesi icabat-ı içtimaiyyedendir.

Her erkek hane sahibi hanım tarafından takdim olunan hanımı sandalyesine kadar götürür, el peçetesini açar, yemek listesini verir ve yemek devam itdiği müddetçe bu hanım ile görüşür. Ara sıra, münasip fırsatlar bularak sağında bulunan beyle de alâkadâr olur.

Sofraya oturan hanım peçeteye sarılı bulunan ekmeği çıkarıp, bir tarafa, peçeteyi de dizinin üzerine kor. Peçetelerin yemek esnasında buruşmamasına ve bilhassa kirletilmemesine dikkat itmelidir. Peçete ile yağlı ağzın silinmesi pek ayıp bir hareketdir.

Ziyafet sahibleri yemek listelerinin çok mikdarda ve sofranın her tarafında bulunmasını temin itmelidir.

Davetliler yemek listelerini gözden geçirmek hususunda hiç tereddüt ve bunu ayıp bir hareket zannetmemelidir. Bu listeler yemeklerin verileceği sırayı davetlilere bildirmek için konulduğına nazaran yemeğin bidayetinde tedkik edilerek kabul edilecek yemeklerin tayini pek muvafık bir hareketdir.

Sofra Bardakları : (1)

Sofrada mübtedi olanların en ziyade dikkat edecekleri şey bardakların suret-i istimalleridir. Ekseriya pek çoklarımız bunları tefrikte ve hangi bardakla ne içileceğini tayinde müşkilat çekeriz ve şaşırırız. Bu gibi ziyafetlerde her davetliye üç veya daha ziyade bardak tahsis olunur. En küçük bardak (sherry) tabir olunan meşrube aittir ki bu; çorba içilirken veya balık yenirken alınır. Bu küçük bardakdan biraz büyükçe olanı şaraba mahsusdur ki Filaret (Flaherty), burgandi (Burgundy) veya hook tabir olunan şaraplara göre bardakların rengi değişir, beyaz veya renkli olurlar. Narin ağızlı geniş bardak şampanyaya mahsusdur. Bardakların tefrikinde müşkülat çekildiği takdirde bir mahcubiyete maruz olmamak için bir şey içmekten sarf-ı nazar etmekten ise, içmek istediğiniz şeyi hizmetçiye söylemek en muvaffık bir hareketdir. Bittabi sofra işlerini pekiyi bilmesi lazım gelen hizmetçi arzu etdiğiniz meşrubatı getirir ve ait olduğu bardağa kor ve sizi de büyük azab-ı mahçubiyetten kurtarır.

Genç hanımların sofrada çok şarap almaları pek de hüsn-i nazarla görülmez. Binaenaleyh mevcut bütün şaraplardan almamaya ve intihap ettiği şarapdan da çok içmemeye dikkat itmelidir. Şarap içmemek hiç de ayıp değildir. Yalnız, şarap içmek istemediğini ve suyu tercih eylediğini şarap tevzi eden hizmetçiye söylemek icap eder.

Şarap veya sair meşrubatı bir defada içmek, bardağı yağlı ağza götürmek, içtikten sonra dudakları silmemek pek ayıptır. Binaenaleyh şarap veya sair meşrubatı yudum yudum içmeyi ve daima içtikden sonra veya içmeden evvel dudakların silinip temizlenmesi hiçbir zaman unutulmamalıdır. (Mabadı var)

Sofraların suret-i tanziminden ilerde bahs olunacakdır.

MUSİKİ MUALLİMLERİNE REHBER

Mukaddime

Bir müddetten beri yevmi gazetelerde yapılan musiki münakaşaları şüphesiz en ziyade musiki muallimlerini alakadar etmişdir. Mamafih, öyle zannediyoruz ki cereyan eden münakaşattan kendi mesleklerine ait birtakım istifadeli neticeler elde etmek ümidinde bulunan muallimler az çok sükût-i hayale uğramışlardır. Çünkü (musiki) nin "alaturkası mı? Alafrangası mı?" meseleleri etrafında söylenen sözler – ekseriyyeti itibariyle- "hissi" efkâr ve mütaleattan ibaret kalmış ve mekteplerimizde şimdiye kadar pek gayrı mutarrad suretde verilen ve alelhusus her muallimin fikir ve mesleğine göre değişen musiki dersleri hakkında muallimlerimize rehberlik edecek ilmi mebhaslere hiç temas edilmemişdir.

Vâkıa, musiki muallimlerin elinde kendilerine rehber vazifesini ifa etmek üzere vaktiyle yapılmış bir (müfredat programı) vardır; lakin bu programın gerek tarz tanziminde, gerek tarz tahririnde öyle yolsuzluklar göze çarpıyor ki bunlar o programdan muallimlerimizle beraber talebenin de istifadesine mani oluyor. Hele ecnebi lisanlardan birini bilmeyen musiki muallimlerin bu programın birçok bahislerini hiç anlayamadıkları muhakkakdır.

Sanayi-i nefise encümeninin vezalfini mübeyyin talimatnamede mekteplerde musiki tedrisatının tanzimine dair bir fıkra hatırlıyorum. Encümenin bu faydalı işle ciddi suretde meşgul olması icap eder ki (Daru'l Elhan)dan alaturka musiki tedrisatını kaldırmaya teşebbüs etmesi musiki muhiplerimizi, bilhassa mekteplerimizde musiki derslerinin intizam altına alındığını görmeyi arzu edenleri bihakkın müteessif etmektedir. Vakıa (nazariyyat-ı musiki) namı altında ortaya birkaç kitap çıkmışdır.

Ne fayda ki bu kitaplarda bulunabilecek malumat ile muallimlerimizin yukarıda bahsetdiğimiz müfredat programındaki bahisleri anlayıp talebeye de anlatabilmeleri imkân haricindedir. Daima yüksek malumatı havi Türkçe bir kitap ise maatteessüf henüz yazılmamıştır.

Şurası da bilhassa şayan-ı dikkatdir ki musiki muallimleri ecnebi lisanlarından birini bilseler dahi bu muhtelif mebhaslere aid malumatı topluca bir

yerde bulamazlar ve binaenaleyh müteaddid kitaplar tedarikine mecbur olurlar.

Nitekim geçen sene Eskişehir mekteplerinde musiki muallimi olan bir zat: Aldığım bir mektubunda müfredat programında tesadüf etdiği Fransızca ve Almanca birtakım musiki istilahlarının medlullerini anlayamadığından şikâyet etmekte ve bunları izah eden Fransızca bir eserin kendisine tavsiyesini istemekte idi. Mecmuamız idarehanesine de bu mealde birçok mektuplar gelmektedir.

Halk şarkılarını toplamak için (Darü'l Elhan) tedkik heyeti ile Anadolu'da ahiran yapdığımız seyahatte görüştüğümüz bütün musiki muallimlerini aynı şikâyeti tekrar eder vaziyette bulduk. Bilhassa (Sivas)'da temas etdiğimiz muallim Belkıs Hanım'la Muzaffer ve İbrahim Bey'lerin mesleklerine olan şiddetli alaka ve merbutiyeleri bilhassa nazar-ı dikkatimizi celp etti. Bu gayretli muallimler bizim oradaki kısa ikametimizden istifade fırsatını kaçırmak istemediler. Biz de çok lütufkârlığını gördüğümüz Sivas Türk Ocağı'na karşı şükran borçlarımızı kısmen olsun ödeyebilmek için zaten ocak azasından bulunan bu misafirperver insanlara programın en ziyade anlaşılmayan bahslerini izah iden birkaç ders verdik.

Şuna eminiz ki gerek İstanbul'da, gerek Anadolu'da bulunan musiki muallimlerinin büyük bir ekseriyeti eldeki müfredat programını hakkıyla tedris edecek malumatı haiz değillerdir. Mamafih bu zatları bir cihetten de mazur görmek lazım geliyor; çünkü programa bazen öyle ıstılahlar konulmuşdur ki bu gün Avrupa'da bile nadiren istimal edilmekdedir. Bunlardan birini misal olarak zikredelim:

Programda (diskant) diye bir kelimeye tesadüf ediyoruz. Kaviyyen zannederiz ki bu kelimenin medlulü şimdiye kadar pek az musiki muallimi tarafından anlaşılmışdır. Çünkü musikide bir (diskant), bir de (diskantos) ıstılahları vardır ki birincisi Almanca, ikincisi Latincedir. Ve bunların manaları birbirine karışmışdır. Almanlar arasında (diskant) kelimesi Fransız ve İtalyanların (soprano) tesmiyye ettikler.

GARAM-I NEVMİT

- Beni Tanıyanlara-

Gamdide gezerken bu cedelgah-ı dehrde

Ruhum aradı kendine bir nur-ı tecelli.
Koştukça peya-yı bütün ebhar u berrinde.
Atşân gönül, istedi ezvâk-ı teali
Bir lema-ı ümit doğup ufk-ı emelde
Daldım o derin vahasına aşk-ı hayâlin.
Bir neşe, fakat havf-ü tehaşşî ile dilde
Zulmetli yolunda yürüdüm böyle leyâlin.
Aşkın o geniş saha-i âfâkı içinde
Bulaydım eğer beklediğim şevk-i hayatı.
Eşarı hazînim ile bal-ü pir açardım
Kuşlar gibi hülyalı, fezalarda uçardım.
Set çekti yolumda bana bir çehre-i tehdit.
Hicran ve elem kapladı etrafımı bir an.
Sönmüştü cenahımdaki envar-ı füyûzat.
Kaldım şeb-i târikde meyus ve nevmid.

Güstanoğlu: İsmail Safa

ÇİÇEKLER

-Gece Kuşu'ma-
Hasretle geçerken yine gül bahçelerinden
Islıkla senin şarkını çaldım da derinden
Bir gizli elem ruhuma lahza döküldü
Boynum da büküldü
Bir gün sararan çehremi bîçare görürsen
Elbet yanacak, ağlayacaksın bana kalben.
Lakin, ne yazık, kabrimin üstünde çiçekler
Gözyaşlarının hüznünü birden içecekler...

Pangaltı: Beria

NİŞANLIYA MEKTUP

-Güzin Şefik Hanım'ın "Ayşe"sine-

Bilsen Ayşe'm ne kadar, ne kadar neşeliyim, gölümden kopup taşan sevinçlerle deliyim. Bu gün askerde geçen ömrün beşinci ayı; unutamayacağım dün sabahki kavgayı. Biliyorum seni ben, masala bayılırsın, daha büyük değilsin, sen çocuk sayılırsın. Dün akşam cenge girdik, Yunanla kavga ettik ve bu kahpe düşmanı paçavraya benzettik: .. Kurşunlar vızıldadı, patladı şarapneller, hepimizin bir oldu kalbindeki emeller: Düşman siperlerine ulaşmak istiyorduk; saatler uzadıkça mâniler aşıyorduk. Yunana her lahzada biraz yanaşıyorduk. Patlayan güllelerle yer bulutlanıyordu. Yiğitlerin gözünde ateşler yanıyordu. Nihayet bombalarla atladık siperlere az zamanda çoğunu serdi yiğitler yere. Görmeliydin topların bize yol açışını ve sonra da düşmanın durmadan kaçışını... Eminim ki bu zafer; zaferlerin şanlısı, ve sen de şimdi oldun bir gazi nişanlısı.

Bunu burada bırakıp köyümüze gelelim,

Biraz da köyümüzün üstünde yükselelim, ne âlemde komşular, babam hâlâ hasta mı? Nenemi söyle bana, neş'eli mi yasda mı? Üzülmesin, ömrünün çünkü en nurlu çağı... Büyüdü mü küçücük kar benekli buzağı, Turgut'u bekliyor mu kapı önünde "sarı" binboğa'm, orda şimdi kim güdüyor davarı? Gezdiğimiz yolların düşünü görüyorum. Namazgâhın önünde saçını örüyorum, bazı geceler seni karşımda sanıyorum, üzerine koşuyor lâkin aldanıyorum, her lahza hayaline gizlice bakıyorum: Köydeki dere gibi coşuyor, akıyorum. Elbet bir gün gelecek yine birleşeceğiz, bir ocağın külünü birlikte eşeceğiz. Silinecek elbette kalbimizdeki acı. Elbet bir gün yine o sırlı dağın yamacı gezintilerimize yine şahit olacak, kalbimize aşkın kıvılcımı dolacak. Bu kadar yeter artık, nöbete gidiyorum, soranların hepsine selamlar idiyorum. Senin de gözlerinden öpüyorum şanlı Ayşe, Turgut dinilen gazi ile nişanlı Ayşe...

Pangaltı : Ağa Selim

“HANDAN”

Serbest Manzume

Karanlık bir sükun, sensiz bir gice...
Handân! Hani ya o, bu ıssız yerde
Seyr iden kelebek... yok, yok.. Ah, nerde?
Nerede o ruhu yüksek, asil kız?
Nerede Allahım; koşdum epeyce.
Gönlümde sızı... gitdim oyuna.
Eski Handan mıydı... o, yine?
Yoksa aşiyanı kaldı mı ıssız?
Hakikat acaba hayal mi oldu..
Bağrı yanık bir ses haykırdı birden
Handan.. Handan! Gel yavrum, gel..
Ne oldun, ses virsen a yavrum
Biçare annene acımaz mısın sen!
Oh... Öten bir baykuş, bir hıçkırık sadası.
Sonra, Handan, Handan ağlama yavrum
Bir kahkaha anında.. Matemi bir ses!
Biçare anne tecennün itmiş!..
Bağıdım! Handan.. Sevgili Handan.
Ses viren yok... O “ölmüş”.
Düşündüm.. Kapandı mı o gözler!..
Hicranla.. Elemle, yaşardı mı gözler.
Koşdum.. O vücûda ilişdim hemen!
Kucaklamak, diriltmek istedim ben...
Heyhat! O kuvvet nerede, kâbil mi hiç!
Dualar, yaslar hep... Geç!
Rehakar eller... Ümidler aradım..
Bağırmamak içün, dudaklar kanatdım.
Handan? O ölmüşdü artık; “solmuş bir çiçek”
Sabahdı sanki.. Parladı güneş!
Gündüzün.. Karanlıklar yaşadım ben
Acaba gözlerim hayal mi görüyor!..

İşte bir yeşil bir tabut..
Onu bir alay takip ediyor...
Hazin, matemi bir kadın sesi...
Derdli gönül, tutuyor yeisi...
Bağırdım, Handan, sevgili Handan!
Ses viren yok, O "ölmüş"
Haftalarca kabuslu.. Ölümlü rüya.
Meflûc bir adam.. Sanki amâ idim ben
Yıllarca hicran yaşadım.. Hayfa..
Taşan elemle sanki sağırdım ben.
Hayatı nefretle etmekde imâ.
Her öksürük, bir damla kan..
Sanki yaşardım ben!...

Adana Lisesi – 6.12.26 Burhanettin Orhan

...

Kadın sesleri manasına geldiği halde Latince'nin (diskantos) kelimesi yine Almanya'da hem (soprano) sesleri manasını ifade etmekte, hem de 12inci asr-ı miladide Avrupa'da zuhur iden çok sesli bir nev musiki şekline verilmiş bir ism-i mahsus olarak kullanılmaktadır.

Acaba müfredat programındaki (diskant) kelimesinden maksat bunların hangisidir? Mekteplerimizde (Tarih-i Musiki) dersi okutulmakta olmasına nazaran Garp musikisinin 12inci asırda kullandığı (diskantos) şekline dair musiki dersinde talebeye malumat vermenin münasebeti olmayacağını haydi biz düşünelim de bu tabirden (soprano) seslerin kastedildiğini istidlâl edebilelim; lâkin maksat bu olduğu takdirde dahi herkesin bildiği ve anladığı (soprano) tabirini programa derç etmeyip de alelekser Almanların bile kullanmadığı bir kelimenin konulmasına ne mana verelim?

Bu misalimiz de gösteriyor ki müfredat programında musiki muallimlerin medlullerine layıkıyla anlayamamakta haklı oldukları bir hayli tabirler bulunduktan başka bu tabirleri kendilerine tamimiyle izah eden ellerinde bir rehberleri de yoktur.

Biz bu şayan-ı teessüf hakikate İstanbul'da iken de muttali idik. Lâkin Anadolu seyahatimiz esnasındaki intibalarımız bize gösterdi ki oralarda bulunan

musiki hocalarımız böyle bir rehbere daha ziyade muhtaçtırlar. İşte gerek İstanbul, gerek Anadolu'da ifa-yı vazife iden muallimlerimizin bu ihtiyaçlarını tatmin itmek arzusudur ki bu silsile-i makalatı yazmaya bizi teşvik etmiştir.

Makalelerimizde müfredat programındaki bahisler mümkün olduğu kadar açık bir ifade ile teşrih edilecek ve âdeta bir muallim talebesine ders veriyor imiş gibi bir lisan kullanılarak hem muhterem muallimlerimizin malûmatları tevsi, hem de sevgili yavrularımızın istifadelerinin teminine gayret olunacaktır. Yazılarımızda mühim bir ciheti daha nazar-ı dikkatden uzak tutmayacağız. Müfredat programında bahsedilmeyen birtakım musiki mesaili vardır ki bunların millî mûsikîmizle olan alakasına binaen muallimlerimizce bilinmesi çok lâzımdır. Şark ve garp musikileri hakkında esaslı ve mukayeseli bir fikir vermiş olmak üzere bu meselelerin de -sırası geldikçe ve münasebet düştükçe- izahına çalışacağız. Tevfik, cenab-ı haktandır.

Rauf Yekta

İLK MUALLİM

G.S Lisesi'nden Hasan Tahsin Bey kardeşime günlerce yaya gitdim.. Bu yollarda bunaldım, düşündüm birçok zaman.. Derin yeislere daldım gittim.. Fakat yolumda korkunç girdaplar vardı, senelerce kalbimi birçok hasretler sardı... Bir gün doğacak güneş-diyordum-bu ufuktan, bekliyordum. Ümidim nihayetsizdi insan, böyle boş ümitlere bilmem neden bağlanır.

Behzat

ONLAR

Üç ay kadar oluyor bu eve yerleşmişler, sanki ruhların muhtaç olduğu teselliyi burada bulmuşlar gibi bu kadar bir zaman olduğu halde daha henüz bir yere çıkmamışlar, hatta safa geldine gelen komşulara bile iade-i ziyarete bile gidememişlerdi. Bunlar bir ana ile bir kızdı. Hep bir hayâl olan geçmiş senelerin uzun, acı hatıratıyla yalnız, daima baş başa hayatın gürültülerinden azade, hep münzevi yaşamışlardı. İşte yine felek onlara bir darbe-i kahır indirmiş, İstanbul'un en neşeli, gürültülü yerine, saadet ve neşe ile tezat bu iki şahsı atmıştı. Onların ruhlarının muhtaç olduğu şey sükunetti.

Şüphesiz İstanbul'un bu gürültülü semtini sevememişlerdi. Fakat kim bilir bir sû-i tesadüf, belki de bir mecburiyet... Her akşamüstü pencerelerinin önüne otururlar, bu bir sürü halkın bir şevk-i sürur bir sel gibi akıp gitmesine bakarlar, bakarlar tâ guruba kadar onları seyre dalarlardı. Birden sanki ruhları elem ve tehassürden doğan bir hisle sarsılır, ve pencerenin önünden kalkarlar, o vakit sakin ve sakit yemeklerini yerlerdi. Bazen öyle dalarlardı ki saniyeler, dakikalar geçer de halâ yemeğe el uzatmazlardı. Zahirde yemekle meşgul bulunan bu zavallılar kim bilir ne gibi manevî hislerin tesiri altında kalırlardı. Her akşamüstü pencerenin önüne oturmak onlar için yegâne meşgale olmuştu. Bazen otururlarken ikisinin de aynı manayı elemi besteleyen hüzün haleleri peyda olur sonra bunu bir iki damla gözyaşı geçiştirmeğe çalışırdı. Bazen birbirlerine bakarlarken gözleri derin sevgi parıltılarıyla dolar, bu manevî der-aguş sanki onların ruhundaki nakabil tedaviyi cerihayı örter, bu mütekabil nazarlardan sızan sel merhemini damla damla içerler, harap ve çorak ruhlarının ta derinliklerine kadar yayıldığını hissederlerdi. Her halde aralarında yâdından korkulan bir felâket vardı. Günler olurdu ki ekseriya sükût ile geçerdi. Bu sükût... Bu sevimsiz, bu ıstıraplı sükût... Onların muhitini demirden bir çember gibi kuşatmıştı, bazen nazarları birbirlerinin aynı olan manayı elemi okumamak için yekdiğerinden ayrılır, bir semte, ufkun namütenahi uzaklarına dalar kalırdı. Istırapları çok eski idi. Hayat birisinin gençliğine, diğerinin çocukluğuna bir zehir serpmiş hain ve meşum dişlerini göstererek tebessüm itmiş. İşte onlar bu korkunç ve meşum tebessüm karşısında mahkûm daima ağlamışlar, ağlamışlardı. Bir gün yine pencerenin önünde oturuyorlardı. İhlâline cesaret edilemeyen sükut yine etrafı sarmıştı. Bir aralık genç kız gözlerini, senelerden beri aynı mana-yı elem taşıyan gözlerini, aynı his-i ıstırapla çarpan kalbini bir dakika bunlardan kurtarmak ve mâziye rücu itmek istedi. O vakit karşısında bir hayâl, mağmum bir hayâl peyda oldu. O şimdi gözlerini kapamış, kendisine bir nazar-ı merhametle bakan bu hayâlin, ta ruhunun derinliklerine nüfuz etmek istiyormuş gibi sımsıkı yakalamak, bir dakika bile doya doya göremediği bu simayı bırakmak istemiyordu. Bu hayâl onun babasıydı. Evet, senelerden beri annesi ve kendisini bedbaht ettiği babasıydı. Onu pekiyi tanımıyordu. Muhayyilesinde şemsi sönük ve titrek bir mâzi canlanıyordu. Henüz pek küçüktü. Beykoz'daki küçük ve mesut ve bahtiyarına yaşıyorlardı. Her gün kırmızı kolsuz elbisesini giyer, akşama kadar koşar, oynardı yorulduğu zaman doğru validesinin, şimdiki gibi hayatın türlü ıstıraplarıyla yıpranmış değil, genç ve

güzel annesinin yanına koşar. Dizlerinin dibine oturur, gözlerini gözlerine diker, bu şefkatli nazarlar altında dinlenirdi. Onun bir de Seniha'sı vardı. Kendi kadar küçük bir Seniha'sı. Onunla her gün evlerinin bahçesinde oynarlardı, sonra yedi sekiz yaşlarında kendisini mektebe vermişlerdi. Her gün mektebe gider ve akşamüzeri gelir. Bebeğine kavuşurdu. Oh... Bu onun en mesut günleriydi. Mektebi o sene bitirecekti. Kendisini ansızın mektepten aldılar. Acaba neden almışlardı. Hayatında bunu icap ettirecek bir şey yoktu. Belki de vardı kendi bilmiyordu. Ona sadece "Kızım, fazla okuyup ne yapacaksın tahsilin sana yeter" demişler. O da fazla ısrar edememişti. Fakat ondan sonra onun küçük ruhunu inciten daha başka şeyler oldu. Bir zamanlar babası eve gelmemeye başladı. Bazı sabah annesinin gözlerini kızarmış görür, yavaşça sebebini sorardı. O zaman annesi ondan gözlerini saklar ve "Hiç yavrum" derdi. Bu onun çocuk ruhunda ne izler hâsıl ederdi. Son defa bir akşam babası eve gelmiş, yarım saat sonra hiddetle söylene söylene merdivenlerden inmiş ve hiddetle kapıyı çekip gitmişti. O arkasından "Baba! Baba!" diye seslenmiş fakat cevap alamamıştı. İşte babasına, biraz evvel karşısında bir dilsiz inadıyla susan babasına son hitabı bu olmuştu. Bazen babasını sorar, onun askere girdiğini söylerlerdi. İşte hâlâ o gidiş. O bir daha avdet itmemişti. Bundan sonra onlar daha pek çok felâkete uğramışlar ve perişan olmuşlardı. Şimdi Beşiktaş'ta küçük bir evde oturuyorlar. Bazen dantela işliyor, bazen annesi sandıktan bir şey çıkartarak satıyor. Bununla yeis ve ıstırapla dolu ömürlerine birkaç gün daha ilâve ediyorlardı. Büyüdüğü ve bir genç kız olduğu halde babasını askerde biliyordu. Lâkin birdenbire bir ses, bir hıçkırık sesi onu dalmış olduğu deryayı tefekkürden uyandırdı. Başını çevirdiği zaman annesini hıçkırıktan sarsıldığını gördü. Derhâl yanına koştu ve onu kolları arasına alarak anneciğim ne oldu? diyordu. Biçare kadın sanki bu seste ruhunun muhtaç olduğu teselliyi bulmuş gibi başını kaldırdı, yüzüne baktı. Ve hiçbir şey söylemeksizin kızına sarıldı. Bu iki bedbaht birbirlerinden ayrılacaklarından korkarak daha sıkı sarıldılar. Tesellisiz kalplerinde senelerden beri ilk defa sızan saadet havalarını teneffüs ederek hazin hazin, sessiz sessis ağlaştılar.

Mustafa Kemal Paşa Kız Mektebi Muallimlerinden İffet Şevket

Ümitsiz, ferdasız ah... İşte böyle ağlanır...
Bütün hicranlarımı döktüm... Birçok ağladım.
İnleyen benliğimle kalbimi ezdim... Dağladım.

Ağladım.. Gözyaşlarım her gün bitmeden aktı.
Bu acı gözyaşlarımı eritti, yaktı..
Gelecek bu bitmeyen derdin sonu diyordum.
Usanmadan işte bu ümitle bekliyordum.
Bekledim gelmeyecek acı günler bayramı,
Kimler saracak ah! Bu ıssız yolda yaramı..
Kimse gelip hâlimi bir gün dinlemez sormaz...
Fakat gidiyorum ben: “Yolda giden yorulmaz..”
Kimsesiz ovalarda böyle yalnız dolaştım.
Uçurumlar, girdaplar geçtim, dağa ulaştım...
Ses yok, seda yok.. Issız, kapalı bir ormanlık...
Her tarafta bir hüzün, her tarafta karanlık...
Dediler: Burasıdır işte “Güceler” köyü,
Çok çileler çekmişe benzer yüceler köyü.
Ruhumun feryadını rüzgârlara uydurdum...
Senelerce inledim... Bu feryatlarla durdum...
Ölü benizli, soluk, kederli evler!..
Karşıdan ufuklara sanki elemle inler...
Bir gün köyün ağası sordu, gelip ileri;
“Nesin, nerelisin sen. Söyle geldiğin yeri...”
Gözyaşlarımı sildim, görmedi dertlerimi,
Kalbime gömdüm bütün bitmeyen kederimi...
Ben-dedim-ben çok uzak yollardan aştım geldim...
Bak, rengim sararmıştır. Eskiden çok güzeldim..
Ömrümü bu bitmeyen yollarda hep bitirdim,
Çok hasretler kaybettim, sevgililer yitirdim...
Geldim, böyle hicranı dolu olan yerlere,
Gözlerim mahmur baktım, çok vakit seherlere.
Bu ıssız gecelerde tevekkülle beklerim..
Herkesin dertleriyle birdir benim dertlerim..
Geldim kaldırmak için bu dertleri buradan,
Unutuldum, kalplerde.. Ayrılırken yuvadan..
Gönlüm bilsen ne kadar hasretlerle dolu,

Gözlerim yaşla dolu geçiyorum bu yolu...
Hayatım bağlı benim sonsuz birçok emele,
Kapılmış bir insanım bu gün akan bir sele...
Fikirlere nur saçmak benim ulu sanatım!
Sorma bana.. Sorma hiç: bir muallimdir adım...

24.10.926

Muallim Mektebinden: Behzat

CAN VEREN PINAR

Dadım, parmakları arasında yuvarladığı sigarasını diliyle ıslatırken düşündü. Düşündü... Gözleri bütün mâziyi hatırlar gibi süzüldü.. İncecik kolların ucunda iğreti gibi duran şişkin damarlı ellerini ateşe yaklaştırdı, dinle çocuğum dedi:

Bundan kırk sene kadar evvel benimde küçücük bir evim, beni seven müşfik bir annem, ve bizi mesut etmeğe bütün varlığıyla çalışan, bir pederim vardı. Neresi olduğunu pek bilmediğim, çok sıcak bir muhitte yaşıyorduk. Kumlarla örtülmüş bu diyarı güneş her gün kıvılcımlandırır, ince kumlarla karışık ılık bir rüzgâr insanı bayıltır...

Bir sabahtı... Annem destiyi koluma takarak hadi kızım dedi. Şunu doldur da getir. Yola çıktım. Uzaktaki tepenin arkasında halkalanan vahadan dolduracaktım. Merhametsiz güneş gözlerime iğnelerin batırdığı için başımı eğmiş gidiyordum. Nihâyet gelebildim. Burası çok güzel bir yerdi. Çember gibi gittikçe daralan hurmalıklardan sonra etrafı portakal ağaçlarıyla çevrilmiş küçük bir pınar. Buranın suyu o kadar soğuk olurdu ki köylüler bizim taraftan geçerlerken yolları düşmese bile oraya uğramadan gitmezlerdi. Portakalların pınara aks iden gölgeleri elmas parıltılarla yıkanırken bu berrak suya tatlı bir turunç kokusu terk ederdi. Ülkemiz bu pınarın hediyesiydi. O alevli memleketlerin yanık yanık bağırdı çocukları, kuruyan kanlarını bununla harekete getirirler, onun için bunun adına “Can veren pınar” derlerdi.

İşte ben de o gün destimi daldırdım. Onun etrafında büyüyen dalgalara bakıyor ve kim bilir neler düşünüyordum. Birdenbire koşuşmalar, patırtılar oldu. Başımı çevirdim dört dâne silahlı adam beni yakaladılar. Onların kucaklarına baygın

düştüm. Sonra beni İstanbul'a getirdiler, bey babanız satın aldı. Ondan sonrası malum görüyorsun işte.. dedi. Deminden beri güç zaptedebildiği gözyaşları parlak çizgiler halinde dudaklarına sızdı. Dayanamadım, dadı dedim, niçin ağlıyorsun? İçini çekerek;

"Evladım" dedi, çok şükür pederiniz sayesinde rahatım. Fakat annem... Zavallı kadıncağız benim avdet itmediğimi gördüğü zaman kim bilir ne acı feryatlarla aramıştır. Günlerce kızgın çöller arasında dolaşmıştır. Belki öldükten sonra bile ruhu ıstırap çekiyor. Gözlerinin önünde kıvrılan bir istifham sebebiyle zavallı yavrucuğum diyor. Sen ölüm zehrini müşfik bir anne elinden içtin.

M. Fehmi

MEKTEPDEKİ FACİA

Arkadaşım Galip Nuri ayın tutuk ziyası altında anlatıyordu:

O zaman şu iki gözümün de yuvasından fırlayarak akmadığına şaşıyorum. Sevgili annemin göğsünü Yunanlılar, köpekler süngülerle delik deşik ettiler. Bu manzara karşısında dizlerim titriyor, gözlerim kararıyordu. Annemin göğsünden kanlar akarken palikaryaların pis, müstekreh kahkahaları kulaklarımın, beynimin içinde uğulduyordu. Gözlerimi kapadım. Annemin ah-u eninleri kalbimin üzerinde müthiş yaralar açıyordu.

- Yavrum...

- Anneciğim...

Annem beni göğsünün üstünde bastırırken, kollarının, dudaklarının titrediğini, vücudunun sarsıldığını hissediyordum. Gözlerinden yaşlar akıyordu.

Elbiselerimin kanlandığına hiç dikkat etmemiştim...

Zavallı anneciğimin yüzü gittikçe soluyor, gözlerinin nuru kararıyor, dudaklarının kırmızılığı azalıyordu. Babam amcamın evine gitmiş, daha dönmemişti.

Off!.. Ben ne kadar bedbahtım, hayat bana ne kadar küskün. Yunanlılar küçük olduğumdan bana bir şey yapmadılar. Annemin gözlerini kapanık gördüğüm vakit

tekrar:

-Anne!.. Anne.. dedim.

Cevap vermiyordu.

- Anne!.. Anneciğim!..

Bu anda aklıma müthiş bir felaketin vukuu geldi. Hıçkırıklar içinde onun kucağına düştüm. Bayılmışım gözlerimi açtığım zaman aklımı başıma toplamaya çalıştım. Dışarı çıktım. Bu felaketten babamı haberdar itmeğe gidiyordum. Deli gibi koşarak kapıdan çıkarken babamın cesedine ayağım takıldı. Üstüne düşdüm. Zavallı babamın da başının delik deşik olduğunu gördüm"

Arkadaşım bir an sustu. Sonra hıçkırır gibi boğazından dökülen seslerle devam itti.

- Artık hayatta kimsesiz kalmıştım. Ben sevgili annemi, zavallı babamı kaybettikten sonra ne yapardım. İşte o zaman çıldırmadığıma şaşıyorum."

- Amcanız ne oldu, o size bakmıyor mu? dedim.

- O da kurbanların içinde gitti. Aman ya rabbi hayatta kimsesizim.

- Aman dedim. Bu sözleri söyleme sen bir Türk çocuğusun, vatan senin bir annen, millet senin bir baban.. İşte mektep burası bir yuva...

Galip Nuri'nin boğazından hıçkırıklar dökülüyor, gözlerinden yaşlar akıyordu. Mektebin zili çaldı. Hepimiz yatakhanelere çekildik. Gün doğmadan evvel kalktığımız zaman büyük ve müthiş bir vaka ile karşılaştık: Galip Nuri gece intihar itmiş... Kalbim sızladı.

Zavallı arkadaşım.. Seni çok defalar dalgın görürdüm . Bazen geceleri şu bahçenin kuytu köşelerinde hıçkırırdın. Şimdi hıçkırıkların kulağımda inliyor..

Fakat sana intiharı yakıştıramadım.

İntiharın sebebini kimse ne bildi ne de öğrenebildi... Benden başka...

Türk kızı ve Türk oğlu:

Sefil düşman Anadolu'da böyle nice ocaklar söndürdü. Nice evler yıktı.

Her zaman sen garba doğru dön de ateşli damarlarından çıkan bir feryadla şöyle bağır:

Ey namert düşman! Günler, haftalar, aylar, yıllar geçse de senin yaptığın fenalığı hiçbir vakit unutmayacağım...

Benim kalbim her zaman intikam arzusuyla çarpacaktır!..

Osman Uluğ

KURTULUŞ MASALI (1)

Ah, ne güzeldi... Ne sevimli bir ildi!.. Bir yanda bülbüller ince, şakrak seslerle şakıyor, sevincinden tatlı tatlı çırpınıyordu. Öbür yanında ırmaklar, büyük sular yavaş yavaş şarıltılarla akıyor, yüksek yerlerden korkunç gürültülerle çağlayarak dökülüyordu... Bir yanda yeşilliklerle örtülü dağlar ulanıyordu (*). Bir yanda çiçeklerle, ağaçlarla dolu ovalar, ormanlar uzanıyordu. Bu ilde baştanbaşa bir güzellik, bir incelik, bir başkalık, üzerindekilerde birbiriyle bir tanışıklık, bir görüştük, birbirine karşı bir sevgi, bir duygu vardı… Üstünde tek başına bir kişi yaşıyordu. O ülkede yalnız bulunuyor, geziniyor, çalışıyor, uğraşıyordu. Bu yerlerde onu sevmeyen, ona kötülük yapmak isteyen yoktu. Ancak kendi ilgini (**) dışarısında, ötede beride onu sokmak için kollayan yılanlar çoktu. Fakat bunlar bir türlü uygun getiremiyorlardı; ağuları dökmek için ona diş geçiremiyorlardı... Güçlü ve sağlam olan o adam onlarla yalnızca savaşırdı. Böyle bir sırada iken istediği gibi yürümeğe, dolaşmağa, yatmağa alışmış olan bu erkek şaşıyordu. Çünkü alçak bir el titremeden, çabuk bir kımıldanışla bir buyuruldunun altına adını yazmıştı; adamı diri diri gömecekleri (sin)i (2) kendi eliyle kazımıştı... Öyle bir buyuruldu ki bunda o yiğidin bağlanılması, kızgın demirlerle dağlanılması, istediğinin yaptırılmaması, temiz ve güzel yurdunun da başkalarına kaptırılmaması, oraya yılanların, çiyanların, uğursuz baykuşların doldurulması, bülbüllerin, kuşların koğturulması isteniliyordu...

Onun üzerine bu (şâr)e (3) yılanlar, alçaklar gelip uçtular. Sevinçlerinden

kudurdular. O adamın kollarına, ayaklarına zincir vurdular...

Bütün bunları görmek istenmeyen güneş karardı, her yanı gölgeler sardı… Ülke baştanbaşa canavarlarla doldu. Bütün dikenlik çakıllık oldu… Yurdunun adı kirlenmiş, elleri, ayakları zincirlenmiş olan adamcağız oradan oraya başvuruyor, koşuyor, koşuyor yorulunca duruyor. Ellerinden kaçacak, kurtulacak yer arıyordu. Her yanı kan içici canavarlar sarıyordu... Onu (sigalıyorlardı) (1)... Bakınıyor: Ne arkadaş, ne eş vardı… Ah! O ne yalvarırcasına bakıştı!.. Fakat onlar kana, ölüme susamıştı.. Onlarda acımak, (uran) (2) yoktu, kendisini arayan soran yoktu. Onun ölüsünü yazan kirli el de alçaklarla birlikte… Adamcağızı şaşırtan bunaltan yalnızlıktı, teklikti...

Epey yıllar olmuştu... Sararmıştı, solmuştu. Öldürücü ellerden kurtulmaya savaşıyor, kaçıyor koşuyordu… Avuçları, tabanları kan içinde yerden yere düşüyordu.. Doğrulmaya, yürümeğe çalışıyor, gücü yoktu. Bu dikenli çakıllı yolun ucu bucu yoktu… Başına gelenleri düşündükçe andıkça coşuyordu. Kalkıp yine karanlıklar içinde koşuyor koşuyordu… Ülkesine göz dikenler isteklerine kavuşmuşlar, varmışlardı: Yurdunun dağlarında kırlarında yalnızca gezen bu er kişinin kollarını bağlamış her yanını sarmışlardı.

Gece gündüz düşünceden, ağrılardan gözlerini yummuyordu… Kendisine yardım için gelecek, kurtaracak kimse bulunduğunu, bulunacağını ummuyordu…

Yine bir gün üzüntüler, yaslarla bir adım önünü bile göremeyerek, nereye gittiğini bilemeyerek, yılanlar, çiyanlar, tilkiler, sırtlanlar arasında dolaşıyordu… Düşe kalka kır, ova, orman geçiyor, büyük sular, dağ ve bayırlar aşıyordu.. Elleri, ayakları çizik tırmak içinde, üstü başı yırtık pırtık toz toprak içinde yürürken karşıda, uzaklardan bir ışık yandı.. Şimdiye kadar ilk olarak bir ışık görünce sevincinden yerlere kapandı. Kalktı, baktı: O ışığın aydınlığı azar azar genişledi. Gördüğüne şaşakalıp dudağını dişledi.. Aydınlığın ortasından at üstünde bir elinde kılıç bulunan, ötekiyle dizginleri tutan bir aslan gözüktü.. Göğsü bağrı açık saçık, düğmeleri çözüktü... Yalnız şunu düşünüyor: “ilerleyip o yiğide varmak, onu kollarındaki, bacaklarındaki bağlardan, yurdunu yırtıcı canavarlardan kurtarmak!..”

Adamcağız, sevinçle karışık şaşkınlıktan adım adım geriliyordu… O sırada bir bayrak diriliyordu. Gökten örnek alan büyüklüğü, ululuğu gösteren ve anlatan ay

yıldızlı bayrak!.. Rengi savaşta ölenlerin kanına, ayı kimselerin gönlünün, yüreğinin temizliğine benziyor: Kırmızı ve ak! Bu sancak şimdi eskisi gibi korkuyla değil, sevinçle titriyor, büyüklükle dalgalanıyordu… Bunu gören, önünde diz çöken adamın gönlü denizde fırtınaya tutulmuş bir gemi gibi sallanıp çalkalanıyordu… O yana, yardıma gelen büyük adama doğru var hızıyla koşmağa başladı. Fakat yol uzun, yollar çetin olduğundan yoruldu ve yavaşladı…

Şimdi şaşkınlıktan ağzı bir kat daha açıldı: Atın üzerindeki baba yiğit kılıcını sallayınca her yana aydınlık saçıldı. Bu aydınlık karanlıkları, gölgeyi kapladı… Kılıç uzadı, uzadı, bütün ülkeyi kapladı. Birçoklarının bağrını deldi… Bayrak büyüdü, genişledi, ta göklere yükseldi...

Yılanlar, çiyanlar, tilkiler, sırtlanlar, alçaklar korkularından öteye beriye kaçıştılar, gece kuşları, baykuşlar aydınlığı görünce uçuştular...

Tanımadıklarının, istemediklerinin hepsi savuştu.. Şimdi yine yalnız kalarak eski yurduna kavuştu... (izgi)de (1) adı altın yazılacak olan bu (izgin)in (2) eli: Bağlarını çözmek için uzandı. Düşündü: Önceki kirli el, sinini kazan, ölümünü yazandı... Bu el; ona kardeşçe, arkadaşça uzanan el ise; onu (uygurluk)a (3) götürecek, (ağdıklık)ı (4) boğacak, ona (ögre) (5) sunacak kurtarıcı bir eldi.. Bakındı: Kendi yurdu ne gönül okşayıcı, ne güzel bir eldi... Koştu; çoktan beri ayrı kaldığı, özlediği sancağına; şimdi (acum)a (6) taş çıkartan , parmak ısırtan milletin kırmızı-beyaz bayrağına büründü.. İşte oradan, Anadolu denilen o yurttan ay ve yıldızın eşi, Türkün kurtuluş güneşi göründü...

İstanbul Lisesi'nden Barutçuoğlu İsmet Gündoğdu.

(1) Bu yazıyı Elaziz Orta Mektebi'nde müteşekkil "Ana Dili Araştırma Derneği"nin defterine kayıt için yazdım. Mümkün olduğu kadar Türkçe yazmaya çalıştım. Okuyucularınız olan sevimli kardaşlarımın da öz dilimizle yazı yazmaya çalışmalarını, dilimizi sadeleştirmek için çalışmalarını bütün kalbimle istiyorum.

(*) Ulanıyordu = Teselsül ediyordu.

(**) İlgün = Memleket.

(2) Sin = Kabir, mezar.

(3) Şâr = Memleket.

(1) Sîgalayorlardı = Tazyik, işkence yapıyorlardı.

(2) Uran = İnsaf.

(1) İzgi = Tarih

(2) İzgin = Dahi.

(3) Uygurluk = Medeniyet.

(4) Ağdıklık = Cehalet.

(5) Ögre = İrfan.

(6) Acûm = Âlem.

HANIM KIZLARIMIZIN SAHİFESİ

KIZLIK HAYATI

Nakli: E. K. F

Analara, Muallimlere ve Kız Mürebbilerine

Bazı validelerin, muallimlerin ve mürebbilerin kitabımızın ismini ilk gördükleri vakit açıktan açığa değilse bile herhalde içlerinden:

"Kızlık hayatı mı? Niçin?!.. Bundan bahsetmeye de ne lüzum var!.. Gençliğimizde bu gibi şeylerden bahsedilmediği halde biz pekâlâ kendimizi idare etdik, kadınlığımızı sevk-i tabiatle öğrendik." diyeceklerini pek muhtemel görür ve böyle düşünen, söyleyenlere büyük bir teessürle:

"Evet, pek doğru. Bu gibi şeylerden sizin gençliğinizde bu gibi şeylerden bahs edilmemiştir.." demekle beraber kendilerini pek haklı bulurum. Hakikaten onların gençliklerinde, kadınlıklarına, yavrularına, vücutlarına dair bugün pek basit görülen birçok hakikatler bile söylenilmemiştir. Fakat bu tarzda düşünen, bu gibi hakikatlerden bahs edilmesini muvaffik görmeyen bu kadınlar eğer samimi iseler her

halde kadınlığın hakikati hakkındaki bilgisizliklerinin kendilerini hayatta pek elim ıstırabâta maruz bıraktığını acaba kalben kabul ve itiraf itmeyecekler midir? Eğer itmezler ise şu halde sorarım: Kendileri değil ise bile bugün bedenî ve içtimai birçok ıstırabât içinde kıvranıp duran bir hayli arkadaşları yok mudur? Ve onların kemâle gelmiş hayatlarının manevî saadetlerini, terakki ve tekâmüllerini, bedenî ve ruhî sıhhat ve istirahatlerini temin ve idâme edememelerine sebep olan şey bu bilgisizlik değil de nedir?!..

Kadınlar yaradılışları itibariyle hislerini söylemekten büyük bir hicap duyarlar. Kızlar ve bilhassa genç kızlar bu hususta pek fazla ketumdurlar, hatta tabiaten kendileriyle hissen müşterek ve dert ve sır ortağı olmaları lâzım gelen annelerine karşı bile... Ben tedkiklerime tecrübelerime nazaran biliyorum ki, erkek çocuklar validelerine karşı kızlardan daha ziyade itimat ve tevekkül hissi beslemektedirler. Niçin? Öyle!. Sebebini kimse söyleyemez. Bazı valideler ile genç kızları arasında az-çok samimiyete mâni olan çekememezlik gibi his de vardır. Bu hissi doğuran sebepler hiçbir vakit hakikat değil, hatta tamamen hayâlden, vehimden ibarettir. Bu samimiyetsizlik bilhassa valideler sebep olurlar. Ne demek istediğimi o gibi valideler pek güzel anlarlar. Bazı valideler vardır ki kadınlığın hakikatinden, vazâifinden gafil bulunmaları, bilgisizlikleri sebebiyle kızlarının tam bir itimadını, hakiki bir emniyetini kazanmak kudretinden mahrumdurlar. Bazı valideler de vardır ki, bu bilgiye sahip ve kızların emniyet ve itimadını kazanmak kuvvetini haiz bulundukları halde bu kuvveti izhar ve istimal kudret ve istidadından mahrumdurlar, yâni beceriksizdirler. Şu kadar ki, sebep ne olur ise olsun, mütezarar olan genç kızlardır. Bu sebeple kadınlığın ve kızlığın selamet ve saadeti için yazılan ve bütün hakikatleri açıkça söylemekten çekinmeyen bu eser hiç kimseyi darıltmayacak ve kadınlara, kızlara kadınlık yolunda hiç şüphesiz en iyi ve faydalı bir rehber olacaktır.

Çiçek bütün karilerinin fotoğraflarını memnuniyetle derç ve klişelerini kendilerine hediye eder.

Katiyetle ümit ederim ki eseri dikkatle okuyan orta yaşlı hanımlar bunu kendi kızlarına da okutacak ve yaşı on üçten yukarı olan her kıza da: “Okuyunuz, bu eserin size büyük büyük yardımları olur, ben kendi hesabıma sizin yaşınızda iken bu eserin kıymetli nasihatlerini öğrenmek için dünyaları bile feda ederim.” Gibi sözlerle tavsiye ve teşvik edeceklerdir. Çünkü on beş yaşında bir kızı olan ve muhtelif

yaşlarda birçok kızlara muallimlik itmiş ve el-yevm de etmekte bulunan bir valide bu eseri okumuş ve pek beğenmiştir.

KIZLARA BİR MEKTUP

Aziz Kız Kardeşler;

Bilirim; hiçbirinizi tanımadığım ve belki de hiç tanımaklığım ihtimâli olmadığı halde sizlere bu suretle hitap edişimi biraz garip bulacaksınız değil mi? Hiç de garip bulmayınız ve sözlerimin henüz başlangıcında iken beni, sizi anlayan ve bilmukabele kendisini size anlatmak isteyen pek samîmî bir kimse gibi, bir kardeş gibi kabul ve telakki ediniz. Bunu pek arzu ederim.

Kızların ahvâl ve hayatı hakkında biraz bilgilerim olduğunu zannediyorum. Kızlık ve kadınlık hayatında tesadüf ettikleri ahvâl ve hadisât karşısında şaşırıp kalan bazı kızların mevcudiyetleri ve teessürle şâhidi olduğum elîm vaziyetleri benim kızlık hayatı hakkındaki bilgilerimin doğruluğunu bana pek güzel ispat etmiştir. Fil hakika bazı kızlar karşılaştıkları hayat değişiklikerinden ya müteessir olarak kendilerini terk ve tadîli kâbil olmayan mûceb-i teessür efâl ve âdetlere kapdırmışlar veyâhut bu değişikliğin kızlığın tabii îcâbâtından olduğunu zannederek ve aynı zamanda çekinerek, ihtiyar kadınların tabir ve tavsiyeleri vechile, büyük bir tahammül ve tevekkül ile bu değişik hayata uymuşlardır.

Benliğini, kızlık ve kadınlık hayatını iyi öğrenen ve bilen sıhhati yerinde, temiz ve makul bir hayat yaşayan bir kız kendisini idare, sıhhatini vikâye etmeyi bildiği için kadınlığın zuhûrât ve icâbât-ı tabiiyyesinden ne müteessir olur ne de korkar.

Fakat tecrübesiz, bilgisiz bir kız bunu böyle düşünür ve yapabilir mi?.. Evet! Bunu yapamayacak kızlar vardır ve maatteessüf pek çoktur. Bunlar hayatın sürüklediği istikâmete doğru büyük bir kayıtsızlık ve dikkatsizlikle gider ve kayıtsızlıklarının ve dikkatsizliklerinin netice ve akıbetlerinden ekseriya pek çok zararlar görürler. Bunlar ekseriyetle kendilerini bu gibi akıbetlerden kurtaracak şeyleri sırf görgüsüzlükleri icabı olarak belki de bir kanaat ve samimiyetle öğrenmeyi, bilmeyi istemezler ve bittabi bunları öğrenmek imkan ve vesâiti ayaklarına da gelse bundan istifadeyi düşünemezler.

Bazı kızlar da bunları soracak, öğrenecek kimse bulamazlar veya sormayı, anlamayı ayıp sayarlar.

İşte bu eser bütün bu muhtelif ve birbirine zıt hisleri taşıyan, muhtelif ev ve ana terbiye ve telkinlerine göre yaşayan kızlar için yazılmıştır. Ümit ederim ki bu eseri okuyacak olan her kız hayatta halline mecbur kalacağı şüphe ve müşkilleri kimseye sormak lüzumunu hissetmeyecek derecede malumata sahip...

Fotoğrafınızı beş kuruşluk posta pulu ve vazıh adresinizle Çiçek'e gönderiniz.

HANIM KIZLARIMIZIN SAHİFESİ

... olacak ve hiç şüphesiz hayatın hadisât ve tebdilât-ı tabiiyyesini miskînâne bir tevekkül ile değil muzafferiyetinden emin bir cesaretle karşılayacaktır.

-1-

Niçin Kız Oldunuz?!..

Kendisiyle erkek kardeşi veya diğer çocuklar arasındaki cinsî farkları ayıracak, anlayacak bir çağa gelen herhangi bir kızın kendi kendine ilk soracağı sual hiç şüphesiz;

-Niçin kız oldum?!..

(Alt Tarafı Gelecek Nüshada)

KÜÇÜKLER SAHİFESİ

Çiftlik Konseri

Fikret, küçük, terbiyeli bir İstanbul çocuğu idi. Her sene mektep tatillerinde civar köylerden birinde büyük çiftliği bulunan amcasının nezdine gider, beş altı hafta kalırdı.

Fikret geçen tatilde yine amcasının çiftliğinde idi. Bir gün akşama kadar dağ ve bayırda, orman ve tarlada gezmiş geç vakit yorgun argın çiftliğe dönmüştü. O kadar yorulmuştu ki yemek yiyecek değil hatta oturacak halde bile değildi. Hemen

odasına çıkmış, yatağına girmiş, derin bir uykuya dalmıştı.

Fikret mışıl mışıl uyurken birdenbire sıçrayarak uyandı. Etrafına bakındı, odada kendisini rahatsız edecek, uyandıracak bir şey göremedi. Fakat uykusu da kaçmıştı. Kütüphaneden bir kitap çıkardı, yatağına uzandı, resimlere bakarak uyumaya çalışıyordu. Kendinden geçmiş idi ki odada yine bir tıkırdı oldu. Kitabı elinden attı. Merakla etrafına bakınıp dururken açık pencere ile perde arasında kar gibi beyaz, siyah tüylü bir güvercin gördü. Güvercin Fikret'e güzel kırmızı gözlerini kırparak başını nazlı nazlı sallayarak cazip bir seda ile;

-"Küçük Fikret! Küçük Fikret! Gel beriye" dedi. Haydi çabuk ol. Sonra pişman olursun!..

Küçük Fikret yatağının içinde şaşkınlığından biraz da korkusundan sıçrayarak bağırdı.

-Neden pişman olacakmışım?!

Güvercin kanatlarını birbirine çarparak:

-"Çünkü bu geceki konserimizi göremezsin!.. Anladın mı şimdi?!." dedi. Haydi, elbiselerini giymeğe hacet yok... Hemen kalk gidelim. Zira vaktimiz kalmadı.

Küçük Fikret şaşkınlığı geçmiş, konseri görmek için içinde büyük...

Fikret güvercinin kuyruğuna oturmuş... Bir arzu ve merak uyanmışdı. Yatağından fırladı, çıplak ayaklarına terliklerini geçirdi. Pencerenin yanına geldi. Güvercin;

-Haydi kuyruğumun üzerine otur, dedi. Sana bir otomobil getirmek doğrusu hatırıma gelmedi!

Fikret güvercinin kuyruğu üzerine oturmuş, tüylerine sımsıkı sarılmıştı. Gözünü açıp kapayacak kadar az bir zamanda, şayan-ı hayret bir süratle uçarak çiftliğin büyük kapısı önüne indiler.

Güvercin aralık bulunan kapıdan girerken:

-Arkam sıra gel, dedi. Fikret güvercini takip ederek tam kapıdan girerken

karşısına çiftliğin ihtiyar koçu çıktı ve:

-Affedersiniz ama küçük bey, dedi. Biletiniz yahut davetnameniz var mı?..

Fikret şaşkın bir halde:

-Bilet mi! Dedi. Ne bileti?.. Ayol ben güvercin ile beraber geldim. İhtimâl o benim için almıştır. Ona sorsanız a!..

İhtiyar koç:

-Ya. Öyle ise pek âlâ, dedi. Onun dostu bizim de dostumuz dimekdir. O halde lütfen benimle beraber geliniz.

Küçük Fikret koçu takip etti. Şimdi çiftliğin büyük avlusuna gelmişlerdi. Her taraf temizlenmiş, ot ve samandan eser bile kalmamıştı. Avlunun bir tarafına sıra ile kırmızı kadife kaplı koltuklar, sandalyeler dizilmiş, bunların arkasına da dar uzun tahta kanepeler konulmuştu. Bunların tam karşısına da adeta bir kürsü gibi çiftliğin büyük arabalarından biri çekilmişti. Koltuk ve sandalyelere kuşlar, tavuklar sair hayvanlar kurulmuş oturuyorlar ve birbirleriyle konuşup şakalaşıyor, gülüşüyorlardı. Koç küçük Fikret'e mahcup ve genç bir ördeğin yanında bir yer gösterirken;

-Tabii konserin nihayetine kadar kalırsınız değil mi efendim? dedi ve Fikret'ten müsaade isteyerek kapıdaki vazifesine gitti.

Ördek, Fikret'in yüzüne tatlı tatlı bakıp gülerek:

-Bu gece büyük bir konserimiz var, dedi. Siz de bir şarkı söylemek lutfüyle konserimizi şereflendirmez misiniz?!..

Küçük Fikret utandı, sıkıldı ve:

-Ben şarkı söylemesini bilmem ki! dedi, hem ben sizi dinlemeye, görmeye geldim.

Genç ördek acele acele gagasıyla göğsünün tüylerini karıştırdıktan sonra:

-İyi ama, dedi. Bizim konserimize gelen seyircilerin de bir şey söylemeleri adettir.

Biçare Fikret müteessirdi. Hiçbir şarkı bilmediği için mahcup olacağından korkuyordu. Kendi kendine:

-Mahcup olmaktansa kimseye görünmeksizin şuradan savuşup gideyim.

dedi. O esnada avluda gürleyen bir seda;

- Susunuz! emrini virdi.

Mahcubiyetten kurtulmak için kaçmak çarelerini aramak ile zihnen meşgul olan Fikret'i bu seda yerinden sıçrattı. Sedanın geldiği tarafa baktığı zaman az daha gülmekten katılacaktı. Çiftlikteki öküzlerden biri, bir büyüğü zarif bir balo elbisesi giymiş, yakasına da bir çiçek takmış arabanın üzerinde duruyordu. Yüksek bir seda ile;

- Hanımlar! Beyler! Konser başlıyor, dedi. Şimdi tavuklar şarkı söyleyecekler.

Bu sırada kadife iskemlede oturanlardan bir büyük tavuk çırpınarak arabanın kenarına sıçradı; çıktı. Bunu büyük, küçük muhtelif renkte yirmi kadar tavuk takip etti. Hep bir sıraya dizildiler. Ortalığı derin bir sükût kaplamış, bütün gözler tavuklara çevrilmişti. Büyük tavuğun bir işaretiyle şarkı başladı. Ama nasıl şarkı!.. Fikret hayatında böyle yirmi tavuğun bir arada gıdakladığını ne görmüş ne de işitmişti. Kırmızı ibiklerini sallayarak, başlarını aşağı yukarı indirip kaldırarak öyle bir istekli istekli gıdakladılar ki...

Tavukların konseri serçelerin...

Resim: Yirmi tavuğun birden gıdakladığı.

Resim: Öküzlerden biri zarif bir balo elbisesi giymiş, yakasına bir çiçek takmış

Çıkardıkları muhtelif alkış sedaları, kanat çırpmaları arasında bitti.

İhtiyar kara öküz tekrar arabanın üzerinde gözüktü. Kuyruğunu azametle sağa sola savurduktan sonra:

- Hanımlar! Beyler! dedi. Şimdi manda malağı bir hikâye söyleyecek.

Küçük Fikret dişlerini sıktı. Az daha kahkahayı koparacak, konserin ciddiyet ve sükûnetini bozacaktı. Bu sırada kadife iskemlede oturan manda malağı uzun ve pembe diliyle beyaz burun deliklerini şapırdata şapırdata yalayarak arabanın üzerine bir sıçrayışta çıktı. Fakat sıkıldığı, utandığı halinden besbelli idi. Hafif ince bir ses ile:

- Eski zamanda hırçın, yaramaz bir keçi yavrusu vardı. Bir gün çayırda uyuyup kalmış, sürüsünden ayrılmıştı. Annesi... annesi... annesi... dedi durdu. Alt tarafını bir türlü söyleyemiyordu. Dudaklarını ısırdı, kuyruğunu salladı, mini mini boynuzuyla kulaklarını kaşıdı. Fakat nafile... Hikâyesinin alt tarafını bir türlü hatırlayamıyordu. Tekrar baştan başladı:

- Eski zamanda hırçın, yaramaz bir... devam edemedi. Öteden kara öküz bağırdı:

- Canım, oralarını dinledik... dedi. Bunun alt tarafı yok mu?.. Eğer yapamayacak isen in aşağı oradan...

Biçare malağın mahcubiyetten çakır gözleri yaşardı. Sersemledi sendeleyerek arabadan aşağı indi. Maamafih ucuz kurtulduğundan memnun olduğu hâlinden belli idi. Kara öküzün nezaketsiz hareketine küçük Fikret'in canı pek sıkılmıştı. Yanındaki ördeğe fısıldayarak;

- Şu kara öküz de amma kaba şey imiş… dedi. Bu kadar da nezaketsizlik olur mu ya?!

Bu sırada kara öküz tekrar arabanın üzerine çıktı. Hazırunu, başını sallayarak selamladıktan sonra:

- Hanımlar! Beyler! dedi. Şimdi aziz ve kıymetli misafirimiz küçük Fikret bey bize lütfen bir monolog söyleyecek... Küçük Fikret utancından kıpkırmızı olmuştu. Kekeleyerek:

- Beni affetseniz olmaz mı?.. dedi. Ömrümde ne şarkı ne de monolog söyledim...

Necdet (Hata): Fikret sözünü bitirememişti. Kara öküz gözlerini açarak:

- Siz ne tuhaf şeysiniz böyle, dedi. Hem konserimize geliyorsunuz. Hem de ufak bir ricamızı reddediyorsunuz. (Diğer hayvanlara bakarak) Def idin dışarıya şunu...

Bu fena muamele küçük Fikret'in gücüne gitmişti. Bağırarak:

- Sen kim oluyorsun da beni koğuyorsun? didi. Burası benim amcamın çiftliği. Çıkmayacağım işte. Ne yapacaksın bakalım.

Kara öküz hiddetlenmişti. Koca tırnaklı ayaklarıyla ter ter tepiniyor, dişlerini gıcır gıcır gıcırdatıyordu. Homurdanarak:

- Ne duruyorsunuz? dedi. Şunu kapı dışarı itseniz e!..

Çiftliğin bütün hayvanâtı küçük Fikret'in başına üşüşmüşlerdi. Kuşlar ötüyor, mandalar öküzler böğürüyor; tavuklar gıdaklıyor; koyunlar, keçiler tos vurmak için geriliyor. Baba hindiler kabarmış, renkten renge girmiş yan yan yürüyor, kanatlarını yerlerde sürüklüyor; horozlar tüyleri kabarmış boyunlarını yere eğerek başlarını uzatıyor ve atılarak Fikret'i gagalamaya hazırlanıyorlardı.

Bîçare Fikret'in ödü patlamıştı. Etrafındakilere tekme atarak, yumruk savurarak kendine yol açmağa uğraşıyordu. Fakat ne mümkün!.. Kimseden bir muâvenet ümidi de yoktu. Bütün çiftliğin hizmetçileri odalarında, derin uykuda idiler. Nihâyet bin müşkülât ile, kan ter içinde kapıyı bulabildi. Tam çıkacağı sırada kuvvetli bir darbe ile yere yuvarlandı. Bayılmıştı. Orada ne kadar yatıp kaldığını bilmiyordu.

Bir aralık amcasının sesini işitti

- Fikret!.. diyordu. Ne oluyorsun?.. Kendine gel. Az daha yatağından yuvarlanacaktın. Fikret kendine gelip gözlerini açtığı zaman yatağında idi. Doğan güneşin ziyası perdelerin arasından odaya gümüş ziyasını saçıyordu. Fikret telaş içinde sordu:

- Amca! Dedi. Koç, kara öküz, beyaz güvercin nerede?..

Amcası Fikret'in bu garip sualine güldü, ve:

- Nerede olacak! dedi. Hepsi ahırdadır.

Fikret'in uyku sersemliği geçmiş, utancından olup biteni amcasına anlatmaktan vaz geçmişti.

MÜJGÂN'IN VİCDANI

Baharın serin rüzgârı tarlalarda dalgacıklar yapıyor, çiçeklerin güzel kokularını etrafa yayıyordu. Müjgân'la küçük kardeşi Jiyan evlerinin yakınındaki bahçeler arasında gezmeğe çıkmışlardı. Jiyan mini mini parmaklarıyla sarı, kırmızı, mor çiçeklerden bir demet yapmaya çalışıyordu. Müjgân da elindeki değneği, söylediği şarkıya göre sağa sola sallayarak ilerliyordu. Bu iki kardeşin huyları birbirine hiç benzemezdi. Sekiz yaşındaki Müjgân çok yaramaz bir kızdı. Altı yaşındaki Jiyan çok uslu idi. Ablası gibi düşüncesiz hareketler yaramazlıklar yapmazdı. Müjgân'ın yaramazlıklarından evde annesi babası mektepte muallimleri usanmışlardı. Nasihatler Müjgân'ın bir kulağından girip öbüründen çıkıyordu. Mektebe ilk girdiği gün bile derste yakaladığı sinekleri iple kâğıt parçasına bağlayarak sınıfın duvarına salıyormuş. Yaramazlığını göstermişti. Evdeki kedi bile Müjgân'ı görünce kaçardı. Zavallı hayvanı iki ayağı üzerinde durdurarak zorla dans ittirmeğe uğraşır, onu kızdırırdı. İşte bahçeler arasında elindeki değnekle çiçeklerin başlarını uçuran Müjgân bu kadar yaramazdı. Kuşları taşlamaktan, arkadaşlarının ayağına çelme takıp yuvarlamaktan zevk duyardı. Huyları birbirine hiç benzemiyen bu iki kardeş bir derenin kenarında oynamaya başladılar. Bir aralık Jiyân derenin kenarındaki çiçekleri toplamakla meşguldü. Jiyân'ın dalgınlığını uzaktan gören Müjgân'ın aklına yine bir yaramazlık geldi. Yavaş yavaş ileriledi. Jiyân'ın yanına yaklaştı. Kulağının dibinde pekçe bağırdı. Ansızın bağırmadan korkan Jiyân dereye düşmüştü.

Jiyân bir haftadır hasta yatıyordu. Zayıf nahif vücûdu ıslandığı günden beri hasta idi. Bahçeler çiçekler arasında kelebekler gibi dolaşan, kuşlar gibi terennüm iden Jiyân'ı hasta iden, ablasının yaramazlığı idi.

Müjgân kardeşinin başucundan hiç ayrılmıyordu. Jiyân onu affettiği halde o kendisini affetmemişti. Evvelce bir yerde yarım saat bile oturamayan Müjgân işte bu

günü de kardeşinin başı ucunda geçirmişti.. Jiyân uyuyordu. Güneş uzak dumanlı dağların arkasından sarı ülgün şualarını saçarak batıyordu. Müjgân hasta kardeşinin yüzüne bakmağa başladı. Zavallıyı hasta iden kendisi idi. Kalbinin bir noktasının sızladığını hissetti. Bu sızı yayıldı, yayıldı. Müjgân sessiz sessiz ağlamağa başladı.

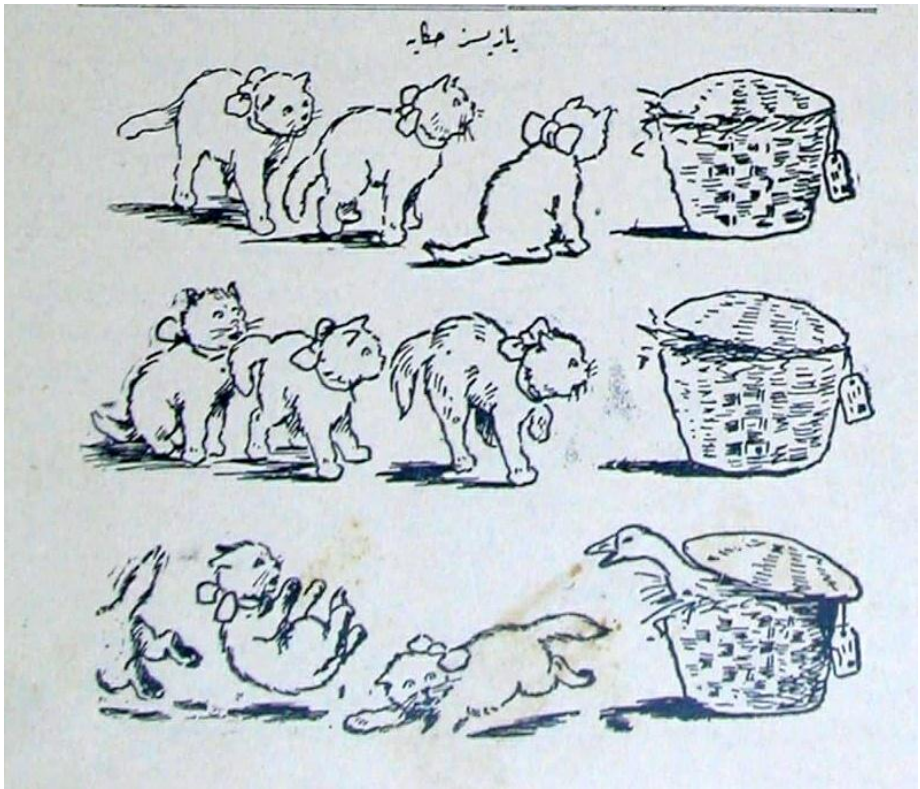
Jiyân iyileşmişti. Müjgân çok sevindi ve tekrar mektebine devama başladı.

Fakat Müjgân tamamen değişmişti. İnce düşünceli, yüksek ruhlu bir kız olmuştu.. Kimseye fenâlık yapmıyordu. Arkadaşları Müjgân'daki bu değişikliğe şaştılar. Hiçbir nasihat tesir etmeyen Müjgân'ı uslu, yüksek ruhlu yapan şey, kardeşi hasta iken başı ucunda kalbinde duyduğu sızı idi: Vicdan..

Müjgân'ın Vicdanı...

Ankara: Liseden Beria.

Resim: Yazısız Hikâye.

BİR VİCDAN AZABI

Muhip Atalay

Bedia'cığım.

Biliyorum ki uzun zamandan beri benden mufassal mektup bekliyorsun. Bu hususta adeta titizlendik ve hırslandık. Sana haksızsın diyemem, fakat kendimi de kabahatli çıkaramayacağım. Bu seferki mektubunda; "Saadet, Paşa babam sana darılmış galiba! Demin bu mektubu yazarken yanıma gelmişti, sana yazdığımı öğrenince – tabii bilirsin – kaşlarını kaldırdı: "-Tam buldun mektup yazacak vefakârı" demez mi? İtiraf ederim ki paşa babamın bu sözünü ben de insafsız bulmadım. Bunda biraz da haklı idi. Hatta ısrar etti: "-Bırak, bırak canım. Yazma, bakalım bizi unutmak nasılmış. Vay hanımefendi vay, bu ne naz, bu ne eda... Yani hemen hemen kalemi fırlatacaktım. Niyet ediyordum. Kör olsun benim titizliğim, içim sabreder mi?: Paşa baba, pek insafsızsınız, kimbilir kızcağıza ne oldu! Yoksa tasavvur edemem ki bizi ihmâl etsin, dedim." diyorsun. Bu sözünü pek beğendim doğrusu Bedia.. Hiç Saadet sizi ihmâl eder mi? Ölse, bunu yine tasavvur itmeyin, ölümünü bile haber verir...

Paşa amcama gelince; lâf işte.. O mu bana darılacak! Karnı acıksın da sofra başına oturmasın!. Mümkün mü bu! Yalnız, işte maksadı; Saadet'i biraz hırpalamak, serçesine sırf bir gönül eğlencesi için biraz azap vermek... İyi tahmin ettin, Bedia, mühim bir sebep olmasa Saadet, paşa amcasıyla Bedia'cığını ihmal eder mi? Bu, sonbaharda ağaçların çiçek açması kadar imkânsız bir şey, bu sebep nedir? Bu, bir.. Bir şey, nasıl anlatayım, bilir misin pek tuhaf... Buna bir asap buhranı da diyebiliriz, fakat asıl, vicdanımla mücadele ismini vereceğim; bu mücadele ne olabilir. Nereden geliyor. Bunlar mühim birer sual. Cevabı seni çok içlendirecek Bedia. Çok içlendirecek. Bunu duyunca böcek gözlerinin pek sevdiğim kıvırcık kirpikleri ıslanıp birbirine yapışacak, çok ağlayacaksın, bağdaki salkım söğüdün kalın gövdesine o yaşlı gözlerin kurumadan dayanacaksın... Topraklara özlü bir sevgi ile bağlanan dökük dalların arasından tozlu yollara dalacaksın; bir hayâl arar gibi.. Vakıa, bu biraz zehrolur, fakat bu kadar yazdıktan sonra onu anlatmamak da bir günah olur.

Çok vüzuhla hatırlayacaksın; tam iki sene evvel, seninle emellerimizi aynı

sırada okuduğumuz günlerden bir gün... Dün hâtıra defterimi karıştırıyordum, o güne tesadüf iden sahife o kadar solmuş ki; hayret ettim ve zannettim ki sanki satırlarla gönüller arasında görünmeyen bir yol, bir râbıta mevcuttur... Bak o satırlara:

Bu sabah müdür muavini bize yeni bir muallimemizi takdim etti: "Edebiyat hocanız Feriha Fikret Hanım!." Dal gibi ince, hayâl gibi sessiz bir muallime.. Ne güzel, ders takriri var, sesi o kadar ince ve o kadar tatlı ki anlatırken insan kendini bir hayâl âleminde zannediyor, yalnız biraz yorgun gibi görünüyor ve biraz da bakışlarında hafif bir dalgınlık, gizli bir mahzunluk hissediliyor... İlk dersi iyi bir tesir bıraktı, bilhassa Bedia ile ben gayr-i ihtiyari, ona ruh rabıtasıyla sanki bağlandık... (ila ahir) anladın değil mi Bedia? Ve şimdi kimden bahsedeceğimi de biliyorsun; onu her dersinde biraz daha fazla sevdik, her takririnde hissettik ki ona ruhen biraz daha yakınlaşıyoruz. Onda ne vardı, hangi sırlı bir nefesle biz ona, hatta -gariptir- böyle bir kalp rabıtasıyla bağlanmıştık, muhakkaktı... Gölgeliklerde, daima gizli köşelerde açılan menekşeler gibi daima inziva aradığını, daima sessizliklerde yaşamağa mütehassir olduğunu söylerken bir lahza sonra bakardık ki; kuvvetle tuhaf bir tezat teşkil iden yumrukları sıkılmış, sarı, kumral başlara vatanı haykırıyor. Bazen bakardık; sanki elinde bir yığın alet, müthiş bir soğukkanlılıkla cemiyet-i beşeriyenin yaralarını tedaviye uğraşan bir doktor olmuş... Onu anlayamadık rüzgâr mıdır, nefes midir? Melek mi olmak istiyor, şeytanlığa hevesi mi var?! Yalnız bir şey hissettik ki mektepte onu sevmeyen, ona bir kalp rabıtasıyla bağlanmayan bir sarıbaş yok... Hiçbir muallimi bu derece sevmemiştik; müdürün sert bakışları, müdür-ü sanainin tehditleri, hesap mualliminin sıfırları... Bizi onun kadar uslu yapmamış, onun kadar munisleştirmemişti. Meğer ölüme yaklaşan her insan öyleymiş Bedia, onların birer ölüm çiçeği gibi açılan bakışlarında her ruhu cezbeden, her kalbi yıkayan birer sihirli kuvvetleri olurmuş... Sanki onu bir daha göremeyecekmişik gibi ondan ayrılırken bilmeyerek, fakat belki bilmeden hissederek ne kadar ağlamıştık. Her masum kalbe ekser hadiselerin aks ettiğini de şimdi anladım Bedia'cığım... Onun ölümüne bütün ıstıraplarınla doya doya ağlayacaksın, fakat ölümü benim kadar duyamayacaksın! Çünkü; çukura batan fersiz gözleriyle bir mezar hayaletine benzeyen onun verem yatağında son nefesini vermesini bekleseydin ve onun tabutu kara topraklara, senin akmayan yaşlarının, duyulmayan çığlıklarının arasında inseydi... Bilirim ki sen de benim kadar müteessir olurdun. Fakat iyi ki bu sana da nasip olmadı. Anlamıştın değil mi? Ne güzel anlamıştın; bir gün beni kolumdan mektebin arka bahçesine

sürükleyerek ağlar gibi:

- Saadet... Saadet, o, müteverrim, galiba müteverrim diye sızlanmıştın. Seni "deli, deli" diye hırpalarken emin ol ki seninle hemfikirdim. İstemeyerek, hatta isyan ederek bu fikre ben de kapılmıştım... O da kendi kendinin veremli olduğunu biliyordu, ve hayatında bir sırrı vardı ki, ah onun daha evvel mezara girmesine sebep oldu. Bu sırrı benden başka bilen yoktu fakat şimdi onu sen de öğreneceksin... O bana yemin ettirmişti.. Bunu kimsenin bilmemesini istiyordu. Bence ehemmiyetsiz olan bu şey onca o kadar büyüktü ki ona hürmeten bunu sana söylemekte epey tereddüt ettim. Seni de benim kadar severdi. Binâenaleyh artık yalnız sana ifşa etmekte beis görmüyorum. Bizce ehemmiyetsiz bir şey amma bir de ona soraydık..

Sen İzmir'e gittikten sonra onunla o kadar samimî olmuştuk ki bir muallim-talebe sıfatıyla değil, kalbî birer arkadaş gibi konuşurduk. Ağlamak istediği zaman kemanını alır, ıssız köşelere çekilirdi. Bazen beraber ağlardık. İnce uzun parmakları sanki ıstırabının anahtarları idi. Onun bu teessürüne sebep ne idi? Ölümünden bir ay evvel soluk bir akşamüstü tenha bir tepeye doğru çıkmıştık. Nedense beni zorla bir mezarlığa çekti. Ve biz mezar baykuşları gibi birer taşın üstüne oturduk. O akşam yine buhranlı zamanlarından biri idi. Bakışlarında asabî ihtizazlar vardı. Durgun sularda gölgesini oynatarak ağır ağır geçen bir yelkenliye dalmıştı, konuşmuyordu da. Epey bir müddet böyle geçti. Sonra birden silkindi. Başını çevirdi:

- Saadet'çiğim, bu hüznümle seni de kendime çevireceğim değil mi? dedi.

Bir sualden ziyade müspet bir mana ifade iden bu sözlerine hayret ettim:

- Tuhafsınız, hoca hanım bilakis, dedim, bilakis... Hem size bu hüzün daha çok yaraşıyor... Güldü. Başını bir gölge gibi çevirdi... Zannederim tam karşımızda parıldayan tek bir yıldıza bakıyordu. Yine bir aralık döndü:

Gökte herkesin bir yıldızı olurmuş, dedi. Bu yıldız bahtı işaret edermiş, her ölenin yıldızı da ölürmüş.

- Öyle derler hoca hanım...

Yine sustu. İçimde tuhaf bir sızı dolaşıyordu. Karşımızda yarı eğilmiş yosunlu bir mezar taşına bakarak:

- Niçin bu kadar mahzunum biliyor musun? dedi. Sonra sustu. Söylemek istemiyordu sanki. Halbuki hissediyorum ki o, bu akşam, şu ölüm kokan yosunlu mezar taşları içinde bana bir şeyler anlatmak ihtiyacıyla kıvranıyordu. Müphem bir tarzda yüzüne baktım. Yine güldü, bu gülüşünü hiç beğenmedim. Bazı kimseler vardır ki en büyük felâketler, teessürler karşısında kahkaha ile gülerler. Halbuki çıldırmış değillerdir; bazen kahkaha en büyük ıstırabı ifade eder. Onunki de böyle idi:

- Bilir misin, dedi. Bende hiç kimseyi affetmeyen bir hastalık var.

- Efendim?!..

- ?!.

Şaşkın şaşkın onun yüzüne baktım... Bu riyakâr çehremden ben bile korkmuştum. Fakat o mütebessimdi. Garip değil mi? Bu seferki gülüşünü daha başka buldum. Nurlu bir çehrenin son nefesi verirken aldığı uhrevî bir tebessüme benziyordu. Ve artık susmadı. Bütün, bütün her şeyi döktü:

- Mabadı Var-

ÇİÇEK'İN HAYVANAT MÜZESİ

Dikenin Parçalarına Benzeyen Böcekler

Sararmış bir ot parçasından veya kurumuş ufak ve ince bir dal parçasından tefriki mümkün olmayan bir nev böcek vardır ki çok sıcak memleketlerde yaşar ve ezcümle Afrika'da ve Hindistan'da kesretle bulunur. Bütün hayatını ot veya kuru bir ağaç dalı üzerinde geçirir. (Şekil-1). Ele alındığı zaman bir dal parçası olduğu zannedilir. Ve müşkülatla böcek olduğu anlaşılır. Bu böceğin vücudundan biraz ince uzun uzun altı bacağı vardır. Geceleri bulunduğu yere yapışır ve hiç eser-i hayat göstermez. Ot ve yaprak yiyerek yaşar. Bunların küçükleri zararsız ise de büyükleri zehirlidir. Küçük böcekler istirahat ederlerken büyükler onları bekler ve muhafaza eder. Ot ve yapraklar yeşil iken bu böcekler de yeşilimsi bir renktedir. Otlar sarardıkça bunlar da tedricen sarı bir renk ve kupkuru bir şekil alır.

Bu böcekler yumurtadan hâsıl olurlar. Yumurtaları gayet ince bir zar içinde

saklıdır. (Şekil-2). Ara sıra derilerini değiştirirler. Bu esnada bacaklarından biri düşer. Düşen bacağın yeri tıpkı bir fidanda olduğu gibi yavaş yavaş filizlenir ve yenileri çıkmaya başlar. Resmin sağında bulunan üçüncü böcek ayağını henüz düşürmüştür. (Şekil-3). Filizlenen bacaklar resimde görüldüğü vecihle on gün zarfında nazar-ı dikkati celp edecek derecede büyür. Derisini değiştiremediği için üçüncü böcek henüz yeni ayaktan mahrumdur. (Şekil-4). Fakat yirmi gün sonra üçüncü böceğin de yeni süren ayağı görünmeye başlar. (Şekil-5). Üçüncü ayın hıtamında yeni çıkan ayaklar tabiî uzunluklarını bulmak üzeredir. (Şekil-6). Bazen beşinci ayda bazı böcekler hâl-i tabiîsini bulur. (Şekil-7). Fakat altıncı ayda yeni bacaklar eskilerinden tefrik edilemeyecek surette tabiî uzunluğunu tamamen bulur. (Şekil-8). Derisini değiştirdiği zaman bu böcekler bembeyaz olur ve yavaş yavaş mevsime göre ya yeşilimsi veya sarı bir renk alır. (Şekil-9).

HAVA KORSANI

Mütercimi: M. R.

Biletsiz Yolcu

Altın renkli tayyarenin sürati (Yakan Yıldız)'ın süratinden hiç de az değildi. Bunun için Mr. Dov derhal birbirini müteakip helezonlar yaparak makinesini tekrar yere tevcih etti. Mütearrız tayyarenin hücumundan ancak bu suretle kurtulabileceğini tahmin ediyordu. Bu manevrayı yapmayıp da yükselmek ve yukarıdan atılarak rakibini mahmuzlaması pek müşkül ve belki de gayri mümkün idi. (Yakan Yıldız) yere inmeden mütearrızın yetişip mahmuzlaması veya şiddetli makineli tüfek ateşi ile Mr. Dov'u telef veya tayyaresini tahrip edip edememesi keyfiyetleri, tahminin haricinde idi. Her şey artık talie kalmış idi. Kırmızı tayyare (Yakan Yıldız)'a gittikçe yaklaşıyor. Ve Mr. Dov itidâlini muhafaza itmekle beraber bir tehlikenin garibü'l-vuku olduğunu kanaatiyle makinesini büyük bir maharetle kullanıyor ve adeta şaküli bir vaziyette helezonlarını kısaltarak bir an evvel yere inmeğe çabalıyordu.

Mütearrız tayyare ateş menziline girince tekrar şiddetli bir ateş açmıştı. Fakat Mr. Dov bidayeten makineli tüfek takırtısını işitemediği için üzerine tekrar ateş açıldığının farkına bile varamamıştı. Mr. Dov tam son helezonu yapacağı sırada mermiler (Yakan Yıldız)'a doğru yağmur gibi dökülmeye, kanatları arasından vızıldayıp geçmeye başladı. Vaziyet bütün manasıyla tehlikeli idi. Yere pek yakın bir

mesafe kaldığı için manevra yapmak ve bu suretle düşmanı şaşırtarak taarruzunun şiddetini azaltmak imkânı da kalmamıştı. Mr. Dov son bir tedbir olmak üzere bulunduğu irtifada büyük bir daire çizerek yere inmek üzere iken birdenbire başına ateşte kıpkırmızı olmuş bir çekiç ile vurulmuş gibi olduğu yerde sendeledi. Başı yanıyor, şiddetli bir acı hissediyordu. Kurşunlar, karşısındaki alüminyum levhayı delik deşik etmişti. Mr. Dov aldığı yaranın tesiriyle bayılmış ve belinde sarılı bulunan emniyet kayışının içinde hareketsiz asılıp kalmıştı. Yarasından çıkan kan gözünün üzerinden gittikçe sararan yanaklarını kırmızıya boyayarak göğsünde toplanıyordu.

Yakan Yıldız artık idaresiz kalmış, son süratle ve gayri muntazam bir surette sukut ediyordu. Altın renkli tayyare (Yakan Yıldız)'ın pek yakınlaşmış olan akıbetini terassut etmek üzere alçak bir irtifada hafif bir seyir ile süzülmekte ve fırsat buldukça ateşe devam ile sukutu tesri etmekte idi. Şu halde (Yakan Yıldız) için hiçbir halas ümidi kalmamıştı. Bir an sonra hiç şüphesiz bir yıldırım süratiyle düşecek, yere çarpacak ve bir yığın halinde yandıktan sonra külüyle Mr. Dov'un toprağa gömülmüş cesedini kapayacaktı. Felâket muhakkak ve pek yakın idi. Fakat tam bu sırada (Yakan Yıldız)'ın dümen dolabının yanındaki daracık mahalden kıpkırmızı yüzlü küçük bir çocuk çıkmış ve müthiş bir surette sükut eden tayyareden yuvarlanmamak için tutunarak, sürünerek meşhur tayyarecinin bulunduğu yere geçmiş ve ilk iş olmak üzere de dümeni düzeltmişti. Yakan Yıldız şimdi arza müvazı olarak seyrediyordu. Bu meçhul ve fedakâr çocuk hâlâ baygın bir halde bulunan Mister Dov'u bin bir müşkülatla biraz yan tarafa çekti, açılan yere oturdu. Tayyareyi sevk ve idareye başladı. Fakat maatteessüf Altın Renkli Tayyarenin yeniden açtığı ateş Yakan Yıldız'ın dümeni yanında bulunan kuyruğu sakatlamıştı. Kuyruk sallanıyor, hemen hemen düşmek üzere bulunuyordu. Bu tehlike fedakar çocuğu ne korkutmuş ne de şaşırtmıştı. Soğukkanlılıkla, ve bilhassa sinni ile mütenasip olmayan bir maharetle tehlikenin önüne geçmiş ve tayyare yavaş yavaş süzülerek yere inmeye başlamıştı. Kırmızı yüzlü küçüğün gözleri meserretten parlıyordu. Bir dakika sonra Yakan Yıldız geniş ve tenha bir tarlanın üzerinde ve yirmi metre irtifada idi.

(Mitç Massey) ömründe hiç tayyare idare itmiş değildi. Fakat tayyareciliğe pek büyük bir heves ve istidadı vardı. Çok defalar bekçinin dalgın zamanlarından istifade ile hangara girer, tayyarelerin içinde bir kedi sinsiliği ile dolaşır, âlet ve

edevatını karıştırır. Oynardı. Bu gizli ziyaretler (Mitç Massey)'e tayyarelerin muhtelif alat ve aksamıyla bunların vezaifi hakkında bir hayli ameli malumat temin itmişti.

Tayyareyi bu vuku-ı muhakkak sükuttan, parçalanmaktan kurtaran çocuk yere inen tayyarenin toprak üzerinde ileriye doğru süratle gideceğini hatırına getirmediği için inmeden makineyi durdurmamıştı. (Yakan Yıldız) ufak bir sarsıntı ile yere inmiş ve bittabi durmayarak biraz ötede bulunan derin bir hendeğe doğru süratle ilerlemeye başlamıştı. Havadaki tehlikeyi büyük bir soğukkanlılıkla men eden (Mitç Massey) toprak üzerinde şaşırmış kalmıştı. Bereket versin ki hendeğin kenarında bulunan büyük bir toprak yığıntısı tayyarenin ilerlemesine ve binnetice hendeğe yuvarlanmasına mani olmuştu. Artık pervane de işlemiyordu. Fedakâr çocuk hâlâ baygın halde bulunan Mister Dov'u rahatsız etmekten çekinerek olduğu yerden sıyrılarak çıktı, makineden atladı.

-Mabadı Var-

ON İKİNCİ NÜSHAMIZIN MÜSABAKA CEVAPLARI

1- Siyah parçaların birleştirilmesiyle hasıl olan hayvan deve idi. Halledenler arasında çekilen kurada, Babaeski'de mütekaid Yüzbaşı Haydar Bey mahdumu Selami Haydar ve Heybeliada Bahriye Mehtebi'nden Eyüplü H. Rahmi Bey'ler ikişer buçuk, ve Erzincan Askeri Lisesi'nden Harputlu Hasan Celal Bey ile İstanbul Hayat Mektebi'nden Kadriye Cemal Hanım ikişer lira kazanmışlardır.

Birer Lira kazananlar: Selçuk Hatun'dan H. Hüsniye Kazım Hanım, İstanbul Lisesi'nden Hüseyin Kadri Vefa, Silifke'de tüccardan Nuri Bey mahdumu Ahmet Nuri Beyler.

Yarım Lira kazananlar: Üsküdar Yirmi Dördüncü Mektep'ten Nimet, Halıcıoğlu Lisesi'nden 214 Yekta, Selçuk Hatun'dan Adalet Rahmi, Bahriye Efrad-ı Cedide Mektebi'nden Osman Nuri, Malatya karilerimizden Kadri Efendioğlu Hüseyin Kadri, Bursa'da Çekirge'de Selim Sebati Bey ve Hanımlar.

Fulya Çiçeği Esansı Kazananlar: Trabzon Lisesi'nden A.N, Mersin karilerimizden Sait Beyoğlu Abdurrahim Sait, Lefkoşe'de Hüseyin Kâmil, İzmir

Lisesi'nden A. Behiç, Çamlıca Kız Mektebi'nden F. Ferhunde, Kadıköy İtalyan Mektebi'nden Cemal Semih, İstanbul Muallim Mektebi'nden H. Sükuti, Askeri Sanayi'inden Yusuf Kemal Bey ve Hanımlar.

Kitap kazananlar: Darüşşafaka'dan 268 Faik Vehpi, Üsküdar Sultantepe'de Yeni Yol 8 Numrada Vahdet, İstanbul On Birinci Mektebi'nden 11 Cahit, İzmir Lisesi'nden Abdurrahman Uluğ, Ankara Lisesi'nden A.H. Celadet, Trabzon Muallim Mektebi'nden E.N, Edirne karilerimizden Selim Beyoğlu Ahmet Selim, Tarsus karilerimizden H. Feride, Altunizade On Dördüncü Mektep'ten 13 Orhan, Üsküdar 25. Mektep'ten Eşref Fahrettin, Kumkapı Kolluk Sokağı'nda 19 Numrada Avni, Kınalıada'da Fazıl Ahmet Bey'in hanesinde Müşfik, Kütahya'da Cami-i Kebir Mahallesi'nden Hüseyin Hüsni, Eskişehir karilerimizden A. Naci, Tokat Lisesi'nden H. İhsan Ertuğrul, Manisa karilerimizden İsmail Hakkı, Adana Şehr-i Yatı Mektebi'nden H.A, Menemen Erkek Mektebi'nden 67 Kadri, Trabzon Muallim Mektebi'nden E. Nuri, Bafra karilerimizden B.N, Kadıköy Bahariye'de 12 Numrada Fatma, Kuzguncuk Yirmi Beşinci Mektep'ten Muzaffer Sadettin, Üsküdar Lisesi'nden 106. Sami Gökalp, Bahriye Efrad-ı Cedide Mektebi'nden S. Bahri, Galatasaray'dan A. Tayyar, Afyon karilerimizden H. Baha Turgut, Malatya Orta Mektep'ten 116 A. Nadir, Eskişehir Orta Mektep'ten S. Celali, Büyükçekmece Mektebi'nden 12 Hüseyin Nusret Bey ve Hanımlar.

2- Bulunması Matlup Olan Nehir İsmi: (Nilüfer) idi. Doğru halledenler arasında çekilen kurada E.E. Doğan, Galatasaray'dan E. Suphi Beyler birer büyük Anadolu duvar haritası, Bandırma karilerimizden Saide Nebahat Hanım'la, İstanbul Lisesi'nden M. Hicabi Bey birer küçük Anadolu duvar haritası kazanmışlardır.

Birer Kitap kazananlar: Konya Erkek Muallim Mektebi'nden 245 Talat Doğan, Gönen İkmal Mektebi'nden 26 Necmettin, Malkara Erkek Mektebi'nden 17 Nazmi, Adapazarı karilerimizden Şefik Nuri, Karaman Şemsül Maarif Kız Mektebi'nden 22 Şefika Handan, Yalvaç Gazi Paşa Mektebi'nden 91 Ali Osman, Galatasaray'dan C. Kirami, Heybeliada Bahriye Mektebi'nden Hüseyin Asaf, İmalat-ı Harbiye'den E. Şâkir, Halıcıoğlu Lisesi'nden Mustafa Oruç, Kütahya Orta Mektep'ten 33 Mehmet Rauf, Kadıköy karilerimizden İshak Ali, Erenköy Lisesi'nden E.N. Behçet, Kocaeli Yeni Turan Kız Mektebi'nden 152 Heti (Hediye), Konya Kız Orta Mektebi'nden 87 Saadet, M. Kemal Paşa Kız Mektebi'nden 23

Leman, Kadıköy Orta Mektebi'nden 225 Muhittin Oğuz, Lüleburgaz Erkek Mektebi'nden 72 Nail, Giresun karilerimizden İsmail İshak, Bodrum Erkek Mektebi'nden 19 Osman Tevfik, Bartın Erkek Mektebi'nden Hasan Hulusi, Eskişehir karilerimizden E. İzzet, Ilgın Merkez Erkek Mektebi'nden 43 Feyzi Avni, İzmir Ravza-i İrfan Mektebi'nden 131 Rauf Neşet, Beypazarı Erkek Mektebi'nden 49 A. Kadri, Robert Kolej'den H. Sâmî, İstanbul Lisesi'nden Fehamettin, Mahmudiye Mektebi'nden Abdullah Nahit, Adana Erkek Muallim Mektebi'nden 150 Mustafa Aydemir, İstanbul Birinci Mektep'ten 83 Ali, Bozüyük Erkek Mektebi'nden 34 Hasan Fehmi Korkmaz, Üsküdar Yirmi Beşinci Mektep'ten Sabiha Hamdi, Selçuk Hatun'dan 303 Halide Refik, Fransız Sain Jeanne D'Arc Mektebi'nden Neriman Hilmi, Trabzon Lisesi'nden Şemi, Erkek Amel-i Hayat Mektebi'nden 9 Hüseyin Nuri, Halıcıoğlu Birinci Mektep'ten 173 Şehabettin, Kuleli Askerî Lisesi'nden Ahmet Selim, Üsküdar İttihat Orta Mektebi'nden 238 Mehmet Feridun, Eskişehir Orta Mektep'ten E. Aydemir, Darüşşafaka'dan M.Hikmet, Üsküdar On Beşinci Mektep'ten 6 Hüseyin İsmet, Üsküdar On Dokuzuncu Mektep'ten 135 Ömer Faruk, Ilgın Merkez Erkek Mektebi'nden 23 Habip Ramazan, Kız Muallim Mektebi'nden 129 Leman Şerif, Geyve Eyiceler Köy Muhattat Mektebi'nden 11 Ata Mehmet Bey ve hanımlar.

3- Oyuncak imali müsabakasında Haydarpaşa'da Çifte Cevizler'de Bahriye Binbaşılarından Akif Bey kerimesi Münire Akif Hanım bir sulu boya takımı, İzmir Lisesi talebesinden E.Ahmet Doğan Bey bir kuru boya takımı kazanmışlardır. Hediyeleri gönderilmek üzere 5 kuruşluk birer posta pulu göndermelerini rica ederiz.

Kitap Kazananlar: Üsküdar Yirmi İkinci İlk Kız Mektebi'nden 312 Piraye Cemal, Darüşşafaka'dan 228 Yusuf Ziyaettin, Üsküdar Yirmi Dördüncü Mektep'ten Nermin Arif, Üsküdar Lisesi'nden 117 Abdülkadir, Anadolu Hisarı Muhtalit Mektebi 5.sınıftan 231 Mehmet Naci, Bebek Mektebi'nden 39 Hayati. İzmir'de Şehit Fethi Bey Mektebi'nden 253 Mehmet Niyazi, Üsküdar On Dördüncü Mektep'ten Suzan Necati Hanım İstanbul İstiklal Lisesi'nden 142 Turgut Cerrahpaşa'dan Afet, Vefa Mektebi'nden Hüseyin Ata, Darüşşafaka'dan 902 E.Fuat ve 250 Mustafa Hikmet, Üsküdar Yirmi Beşinci Mektebi'nden 28 Nazmiye İbrahim, Bakırköy İlk Erkek Mektebi'nden 106 Ahmet Semih, İzmir Şehit Fethi Bey Mektebi'nden 475 İsmail Nejat, Darüşşafaka'dan 121 Hasan Mesut, İstanbul Birinci Mektebi'nden 83 Ali,

Vefa Mektebi'nden Abdullah Cevdet, Bin Yirmi Altıncı Mektep'ten 151 Melahat ve 7 Ali Tevfik, Rumeli Hisar Yirmi Yedinci Mektep'ten 45 Şaziye Süleyman, Halıcıoğlu Birinci Mektep'ten 173 Şahabettin, İstanbul Birinci Mektep'ten Hüseyin Naci, Kadıköy Orta Mektep'ten Ahmet Bedrettin, Yirmi İkinci Mektep'ten 108 Ahmet Hamdi Bey ve hanımlar.

2- Hanım Kızlarımıza Mahsus Bilmece: Bulunması matlup olan çiçek ismi leylak idi. Halledenler arasında çekilen kurada dikiş takımı kandilini Kız Mektebi'nden Bedriye Talip Hanım kazanmıştır.

Leylak Esansı Kazananlar: Ankara Gazi Paşa Kız Mektebi'nden L. Mecide Ahmet, İstanbul Lisesi'nden Fehime Sabit, İzmir'de karantinada Türkoğlu Sokağından Nazmiye Ümmügülsüm, Aksaray kazası İlk Mektebi'nden 16 Ayşe Zühtü, Arnavutköy Koleji'nden Fatma Mualla, Erenköy Kozyatağı'ndan Senihe Şehabettin, Üsküdar Şeyh Camii'nde 87 Numarada Şaziment, Bursa karilerimizden Saniye Hanımlar.

Şeker Kazananlar: Eskişehir Mektebi'nden Adviye Emin, Kadıköy İtalyan Mektebi'nden Afet, Büyükada'dan Samiye Cahit, Edirne Kız Mektebi'nden Saliha Nuri, Tekirdağ Orta Mektep'ten Saadet Selahattin, Bin Yirmi Altıncı Mektep'ten Melahat Hüsnü, Kuzguncuk Yirmi Beşinci Mektep'ten Nezahat Lütfü, Selçuk Hatun Lisesi'nden Bahire Rıfat, Kadıköy Dokuzuncu Mektep'ten 39 Hafize Oğuz, İstanbul Kırkıncı Mektep'ten Mualla Adil, Selçuk Hatun'dan Nezihe Nazif, Kandilli Kız Orta Mektebi'nden 256 Vecahit Feyzi, M.Kemalpaşa kazası İlk Kız Mektebi'nden 45 Seniye, Anadolu Hisarı Otuz Dördüncü Kız Mektebi'nden 202 Zişan Akif Hanımlar.

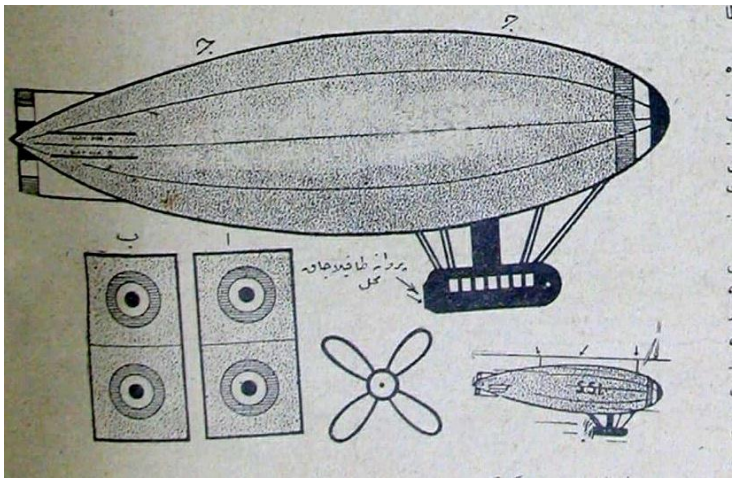
Birer Kitap Kazananlar: Bakırköy'ünden Nejat Emin, İstanbul Kız Muallim Mektebi'nden Nezihe Mesut, Üsküdar Kız Sanayi Mektebi'nden Vehbiye, Üsküdar Kız Lisesi'nden Vedia, Eyüp Sultan Kurukavak Caddesi'nde 21 Numarada Piraye Suphi, Kuzguncuk'ta 18 Numarada Fransız Mektebi'nden Meliha Daim, Üsküdar Yirmi Beşinci Mektep'ten Zehra, Divanyolu'nda Firuz Ağa Camii yanında 3 Numarada Bülent Sadık, Ankara Dumlupınar Kız Mektebinde M….. ,Üsküdar Yirmi Beşinci Mektep'ten Rana İbrahim, Sultan Ahmet Fuat Paşa Türbesi'nde 45 Numarada Baran Nazım, Erenköy Kız Lisesi'nden 173 Nevzat İsmail, Konya Kız Orta Mektebi'nden L.Celal, Trabzon karilerimizden Fatma Zişan, Kız Muallim

Mektebi'nden L.N. Celadet, Büyükdere karilerimizden A.Müjgan, Büyükada karilerimizden Hükmiye, Beyoğlu Amerikan Mektebi'nden Rana Muhittin, Ankara karilerimizden Behice Namık, İzmir Lisesi'nden F.Fahriye Mehmet, Unkapanı'nda Vefa Caddesi'nde Saim Bey kerimesi Ferhunde Saim, Makriköy karilerimizden B.Feride Mukbil, Nişantaşı'ndan Fatma Selma, Bursa karilerimizden Naime, Samsun karilerimizden A.Fehamet Hanımlar olup cümlesini takdir ederiz.

BU NÜSHAMIZIN MÜSABAKALARI

Küçükler İçin: Bu nüshamızdaki yazısız hikâyenin resimlerine uygun kısa bir hikâye yazınız. En güzel yazan karimizin yazısı mecmuaya konulacak ve mecmuamızın altı aylık, ikinciye üç aylık abonesi, üçüncüden ellinciye kadar birer kitap hediye edilecektir.

Oyuncak Yapmak: Bu nüshamızda resmi bulunan zeplini işleyecek bir tarzda yapıp ve güzelce boyayıp gönderenler arasında birinciliği kazanan karimize 2 lira, ikinciye 1,5 lira, üçüncüye 1 lira dördüncüden ellinciye kadar birer güzel kitap hediye edilecektir.

Büyükler İçin: Burak Reis kimdir? Neden meşhur olmuştur? Yazınız ve bize gönderiniz. En güzel yazan karimizin yazısı mecmuaya konulacak ve mecmuamızın altı aylık, ikinciye üç aylık abonesi, üçüncüden ellinciye kadar birer kitap hediye edilecektir.

AÇIK MUHABERE

Kınalıada'da Rauf Bey'e: İstanbul Karilerimiz hediyelerini idarehanemizden alır veya aldırırlar efendim.

Zeplinde: Resmi kesiniz, Bir kartona yapıştırınız, tamamıyla kuruduktan sonra parçaları ayrı ayrı kesiniz. (A) ve (B) harfleriyle işaretli parçaları ortalarındaki siyah noktalı yerine bir iğne ile rapt ve zeplinin pervanesi ile işaretli mahale tutturunuz. Zeplinin üzerinde (C)harfleriyle gösterilen yerlere de iki iğneyi halka gibi bükerek veya ufacık halkalar bulup dikiniz ve ince bir pamuk ipliğini bu halkalardan geçirerek yukarıdan aşağıya biraz eğri olarak duvardan duvara gergin olarak bağlayınız. Zeplini yüksek tarafından ittiriniz. O vakit pervanenin döndüğünü zeplinin ipliğin üzerinden kayarak süratle aşağıya doğru indiğini görür ve eğlenirsiniz.

15.SAYI

YAVRUM

Ah Nejat !
Neredesin mini mini yavrum sen göğsümden taze sütler emmeden
Senin nazik yanağını öpmeden niye gittin o karanlık makbere
Ne küstün bu zavallı anana ki kucağımda sana ninni söylerken
Bana bakıp hazin hazin gülen sen.
Neredesin?.....
Kara gözlü Nejat'ım.
Makberden duyuldu mu feryadım topraklar mı oldu yavrum meskenin
Çürüdü mü kara yerde bedenin o karanlık kabirde nasılsın
Ah orada annesiz ağlar mısın
Uyurmusun o karanlık makberde
Uyurmusun annesiz kara yerde
Şimdi acep sana ninni kim söyler
Ağlamaz mı bu haline melekler
Gel evladım sana ninni söyleyim
Kanlar akan mememden süt vereyim
Çöllerde ki siyahlara döndüm ben
Senin için kanlı yaşlar döktüm ben
Gel evladım sana ninni söyleyim
Gel göğsümden yine meme vereyim
Perişandır benim halim Nejat
Durmaz dinmez artık benim feryadım
Ben dünyada sensiz yaşarken
Makberinde rahat uyu yavrum sen

Samsun Necm-i Terakki Mezunelerinden

GURBETTE

Yıllarca hasretli bir garip kaldım.
Hicranlı günlerin yesini andım.

Gamlılar ahına ahımla daldım,
Kendimi ezelden âşıktır sandım.
Etrafa hüzünlü bir matem dolar..
Kederler, elemler üzerken kalbi.
Dağlarda çağlayan köpüklü sular..
Akardı kalplere bir figân gibi
Hasretten teselli gamdan ömürler,
Bin hicran dilerdi serseri gönül
Hıçkırır, inler de ağlar gibidir;
Gülüyorken ağla, ağlıyorken gül.

4 Şubat – Mardinli Şehtineoğlu Şeref

KARDEŞİMİN ÖLÜMÜ

Hazin bir son bahar akşamıydı.. Hisarın mor dağlarında seyyâl bir gölge gibi enginlere akan kızıl gurubu seyrediyordum. Etrafın derin kâbusu içinde bunalan benliğim sanki bir hülya diyarında idi. Bu kızıllıklara bürünen nihayetsiz ufuklar, uyuyan uzun sahilleri okşayan eflatun deniz, gurupta sevimli şuaları altında gölgelenen tepeler hep bu hülya diyarının güzelliklerini teşkil ediyorlardı. Ben bu diyarın ılık rüzgârı içinde nazarlarım, boğazın ölgün sularına matuf yalnız düşünüyordum.

Uzaklarda, cıvıldaşan şakrak bülbüllerin yanık nağmeleri ruhun kâbuslarına karışıyor, bu yorgun akşamın hicranını besteliyordu. Gözlerim, dalgaların bıraktığı eflatun izden martı gibi süzülen sandallara takılıyor, sahiller, gurubun ve denizin fısıldadığı tatlı ninniler arasında dalıyordu.

Birdenbire kapı açıldı .. Safvet ağlayarak koştu. Kucağıma atıldı. Hıçkıra hıçkıra;

- Abla.. Cemal ölmüş!..

Gayr-i ihtiyari titredim, müfekkirem alt üst oldu. Cemal, o güzel yavru ölmüş, Allah'ım o güzel çocuk… Safvet boğula, boğula ağlıyordu. Ben bu hazin sahne karşısında bir müddet mebhut kaldım.

Daha henüz altı senelik masum hayatında bugün ilk defa olarak onun harici bir teessürle bu kadar ağladığını görüyordum zavallı Safvet, arkadaşını, sevgili Cemal'i ne kadar çok severdi. Hastalığında hemen her gün başucundan ayrılmamıştı. Demek daha bu yaşta arkadaşlık hayatının yüksek samimiyetleri onu da hıçkırtıyordu.

Ağlayarak benden şifa, teselli dilenen küçük sarı başını dizlerime yatırdım; bir abla şefkatinin en ulvi samimiyetiyle okşadım.. Ağlayan güzel gözlerinin kalbime akan yaşlarını sildim. Sızan gözyaşlarımı ona göstermemek için başımı çevirdim. Denizin gittikçe kararan lacivert dalgalarında Cemal'in esmer hayalini aradım. Ebediyete uçan bu küçük yavrunun kalbimde açtığı cerihâyı derhal hissettim.

Sonra kardeşimin küçük sarı başını dizlerimden kaldırdım; akşamın kızıl gurubu meçhullere akarken lacivert deniz üzerinde titreşen dalgaları onun güzel gözlerinde okudum. Masum ve müteessir gözlerine iki teselli busesi kondurdum.

- Alacağım bir yudum su

Odanın derinliği içinde hasta ve titrek bir ses yükseldi. İncitmekten ürken küçük adımlarımla kalktım; sürahiden bir bardağa su koyarak, karyolanın pamuk şilteleri arasında inleyen sarı başa yaklaştım… Mini mini ağzına bir damla su akıttım.

Dışarıda mütemadiyen kar, yine yağıyor. Her taraf derin gecenin siyah esrarlı pençeleri altında uyuyordu. Yalnız ben hasta kardeşimin ruhumda açtığı hınçkırıklarla yapayalnızdım. Gözlerim, ümitsiz hayatım gibi siyah gecenin derinliğine daldı, gitti. Odada, derin bir sükun hüküm ferma. Yalnız köşede yanan sobanın hazin çıtırtıları duyuluyordu. Ruhum, bütün bu sessizliğin içinde nevmid inliyor! Gözlerimden akan yaşlar dinmiyordu. Ben katre katre kalbime yağan bu beyaz ölümü seyrediyordum. Gecenin derinliği içinde yağan karlar her tarafı kaplıyordu.

Bir aralık gözlerim, karyolada uyuyan masum kardeşime çevrildi. Titredim… Vücudumu gittikçe saran ateşli ıstıraplar içinde yalnız hınçkırıyordum. Üç aydan beri devam eden bu mühlik hastalık zavallı Safvet'i, sevgili kardeşimi ne kadar değiştirmişti. Daha açmadan solan bu gül, kalbimde derin ve hissedilmez yaralar açtı ki bu yaraların tesirinden bunalan dimağım onun güzel gözlerinden şifa ve teselli dileniyordu.

Hayatımda kardeşimi bir gün görmesem.. O dakikada bütün emellerimin kırıldığını hissederim. Fakat şimdi ise onu bir zaman kaybetmek korkusuyla çarpan kalbimden hınçkırıklar, gözyaşları dinmiyordu.

Tekrar yavaşça kalkdım.. Safvet'imin karyolasına yaklaştım. Konsolun üstünde yanan lambanın titrek ziyaları altında gölgelenen küçük yüzü masum ve sessiz uyuyor, lacivert gözlerinin uzun kirpikleri altında kızaran yanakları sönen gurubun son akislerine benziyordu.

Mehtabın altın ışıkları altında sahilleri şenlendiren tatlı sisle, gündüz nihayetsiz çimenlerin yegâne arkadaşı olan Safvet şimdi tamamiyle unutulan o günlerin bir harabesi olmuştu.

- Cemal bir merdiven kaldı çık!...

Safvet'in hasta sesi, odanın sükutuyla benim düşüncelerimi yardı. Vücudumu ateşîn raşeler istila etti. Uykusunda soluk dudaklarından dökülen birkaç kelime bütün ümitlerini kırdı, yıktı. Şimdi meçhul bir sahranın ortasında yapayalnızdım. Sığınacak bir melce müşfik bir kucak arıyordu. Fakat yok of yok!

Hıçkırıklarla boğularak hasta kardeşimin üzerine atıldım.. Solgun yüzünü coşkun gözyaşlarımla yıkadım. Ağlayarak küçük ellerini öptüm, öptüm. Başım yavrunun göğsüne düştü. Bilmem hangi ümitle ağlayarak, hıçkırarak dinliyorum:

- Beni bırakma kardeşim!...

Baharın güzel bir akşamında hisar bütün şetaretiyle gülüyordu. Ağaçların beyaz kollarından uçan ılık bir rüzgâr beni ve kardeşimin ıssız kabrini öperek geçiyor, çağlayan gözyaşlarımı meçhul ufuklara taşıyordu. Güneş karşıda yeşil sırtlardan hayatım gibi süzülüyor, ondan da kâinat ümidim gibi karanlıklara gömülüyordu.

Selçuk Hatun: Beria Alâettin

ANNEME

Bugün sizden uzakta tesellisiz, kimsesiz,
Ne kadar elemliyim ah anne bir bilseniz.
Hicran, matem, ıstırap hepsi ruhuma çöktü.

Kaç gece bilirim ki ağlarken şafak söktü.
Yalnız kaldım anne şefkatine muhtacım.

Senin tesellilerin ancak benim ilacım.

Şu acıklı halimi kimse gelip sormadı
Kalbimden yaralandım saran bile olmadı.
Hayatımda hiçbir an "oh mesudum" demedim.
Yalnız acıyla mı dolu ki ömrüm benim?
Vefa umduğum eller bana hicran sundular
Kimsesizim, yalnız beni burada kim anlar?
Çektiğim azaplardan pek bitkinim, harabım
Mahvedecek şüphesiz beni bu ıstırabım.
Kalbimden kan sızarak gece gündüz inledim.
Acı feryatlarımı yine kendim dinledim.
İşte anne anlattım sana bütün derdimi
Çektiğim azapları başka kimse çekti mi?
Ruhumda daha birçok düşünce var, keder var.
Beni sen teselli et, bundan sen kurtar!...

Erkek Muallim Mektebi'nden: Selahattin Sait.

FATMA KADIN

İki yıl evvel kocasını askere gönderen Millî Mücadele'de omuzlarında silah taşıyarak cephede birçok fedakârlıklarından istifade edilen, köyün şefkatli Fatma Kadını koca günü güneşin boğucu sıcağı altında çalışmakla geçirmişti. Yorulan vücudunun artık dinlenmeye ihtiyacı vardı. Bir söğüde dayanarak, yavaş yavaş ufukları terk etmeğe başlayan güneşin yamaçlara veda eden son pırıltılarını seyretmeğe koyuldu.

Bu akşam nedense ruhunda nereden geldiğini bilmediği bir gariplik, vücudunda derin bir ezginlik vardı. Ortalığı basmaya başlayan akşam, sanki bütün hüzünlerini, bütün zehirlerini bu bağrı yanık kadıncağıza içirmişti ölen günün karşısında bir elini şakağına dayayarak hemen biraz ötede oynayan küçük kızını süzüyor, hem de için için düşünüyordu. "işte köy yine o köy, sema yine o sema idi. Hiç bir şey değişmemişti. Değişen yalnız onun vaziyeti, onun elemli ruhu idi.

Mehmet şehit olalı dünya gözüne zindan kesilmişti yetim kalan biricik kızı ile baş başa iki göz damdan ibaret evceğizinde oturuyordu. Tâlii onu neden bu kadar yalnız, neden bu kadar bikes bırakmıştı. Anası onu sanki bu dünyaya, eza, cefa için getirmişti. İşte şimdi de yetim kalan yedi yaşındaki kızını üzmemeye gayret edecek her arzusunu yerine getirmeğe çalışacaktı. Mehmet askere giderken Fatma'ya sıkı sıkı tembihlemişti.

"Kızımızı mektebe koymağı unutma ha!...

Bu Mehmet'in ondan son isteği idi. Bunu unutmayacaktı. O aziz şehidin sözünü yerine getirmek, onun bir yadigarını istediği gibi yetiştirmek kendisi için bir borç ve bir vazife değil mi idi.? Ne yapıp yapıp yarın işe gitmeden evvel kızını mektebe götürmeliydi. Hem o kızına babasının yokluğunu sezdirmeyecek kadar fedakârdı. Bu sönen günün sönen dakikalarında kararını vermek asil ruhlu kadının guruba bakan gözleri biran için gayr-i ihtiyari yaşardı.

Ağaçların arasında oyununa nihayet veren küçük kız, anasını özlemiş gibi yanına geldi ve onu kucakladı. Fakat anasının gözlerindeki yaşları görünce içerleyerek sordu:

-Oy ana ana niye ağlıyon?..

Bu soruşta gizli bir şikâyet, derinden gelen bir enin vardı.

- Hiç bebem hiç!!...

Bu mübhem cevap melek yüzlü, -kara saçlı kızı da ağlatmaya kâfi geldi. Fatma Kadına kızını üzmemek korkusu gözyaşlarının bir kısmını kalbine akıttı. Yavrusunu göğsünde sıktı. Sessizce odacığına doğru yollandı. İşte bu oda ne onların hınçkırıklarını gizliyor, uyutuyordu!..

Konya: Kız Orta Mektebi Son Sınıfı'ndan İffet Şevket.

HASRETİN

Çoşkun bir sel gibi çağlayan ruhum,
Hicranın o zalim kar'ine daldı.
Çırpınarak daim kanayan ruhum,
Tükenmek bilmeyen bir yeise daldı.
*

Hasretinle daim inleyen ruhum,
Müthiş elemlerin esiri oldu,
Hicranın kalbimde açtığı yara,
Ruhumun ebedi mezarı oldu.

Erzurum : F. T.

GENÇLİĞE MEKTUPLAR

-Mabad-

- Küçüktüm, dedi, çok küçüktüm. Annem yatakta hasta idi. Zaten ondan evvelki hayatımı hatırlamam. Bunu unutmayışım da içime ilk hicranın o zaman düşmesidir. Bir de benden iki yaş küçük bir kardeşim vardı. Annemi şöyle tahayyül edebilirim.. Bembeyaz bir çehre iki yanağının kemikleri bütün dehşetiyle dışarı fırlamış, göz çukurlukları yükselmiş, bakışları çukura dalmış.. Dönemeyen, hareket edemeyen bir vücut bir insan mumyası.. Onu birgün büyük bir tahta sandığın içinde cemaatle götürdüler. Biz kardeşimle çok ağladık, çok korktuk.. Aradan ne kadar geçti bilmem. Bize başka birisi anne oldu. Ama bu kadın cadı gibi birşeydi, bizi çok hırpalıyordu. Mütemadiyen dayak yerdik, beş sene sonra bu kadını diğer bir tahta sandıkla götürdüler. Buna tabut derlermiş. Bilahare evde diğer bir kadın peyda oldu. Buna da anne dedik, bu annemizi de tabuta koymadılar ama bir gün babamdan dayak yedi ve bir daha evde görünmedi.. Babam da başka anne getirmedi… Şefkat nedir? Onu ta küçükten beri bilmezdik, hicranı ıstırabı papağan gibi ezberlemişdik. Artık her şeyini idrak ettiğim bir yaşa gelmiştim. Tabii küçük kız kardeşime bir annelik vazifesi yapmam lazım geliyordu.

Zengin bir aileye mensup değildik. Evin bütün işleri de benim omuzlarıma yüklendi. Üvey anneler ellerinde hırpalanan vücudum bu vakitsiz gailelerle bütün bütün yıprandı ve ben bilmeyerek bu derdi kapmıştım. Yani bugün veremim. Halbuki emin ol; bundan zerre kadar müteessir değilim. Çok şükür kaderine ağlayan bedbahtlara karışmadım.. Ben küçük kardeşimin hayatını da zehirlediğim için yanıyorum. Her şeyden bihaber olarak hastalığımı ona da aşılamıştım.. Ve o, benden daha zayıf vücut bu zehre tahammül edemeyerek vakitsiz öldü. Bunu anladığım günden beri içimi onun azabı kemiriyor. Onun bana lanet eden halini her vakit görür gibi oluyorum. Bazı geceler olur ki derin bir kâbus içinde haykırarak uyanırım. Sanki

onun hayali üstüme hücum ediyor gibi olur. Beni rahat bırakmayan bu azaptan kurtulacağım günü şimdi o kadar sabırsılıkla bekliyorum ki…

Bedia, bilmiyorum daha neler söyledi, neler anlattı, neler saçmaladı.. Kulaklarım uğulduyor. Gözlerim kararıyordu. Bu zayıf, bu hayal gibi sessiz, bu dal gibi ince vücuda bu kadar büyük bir ruhun nasıl sığdığına mütehayyirim. Kendisine bir hastalığın sirayeti kadere atıf ediyor ve kadere inanıyordu acaba, niçin kardeşi de bu derde tutulunca soluğun yeisinden geçmiş olsun kaderi hatırlamıyor. Mesele burada .. Ve bu nokta bir ruh büyüklüğünü ifade ediyor. Filhakika o günden sonra hissettim ki, hastalığını gülerek tekrar eder. Kardeşi hatırladığı zaman dudakları büzülür gözleri dalardı. Bir ay sonra, onu, hasretiyle tutuştuğu topraklara bıraktım. Şimdi, her gün sular kararırken mezarını zeyyat ediyorum bazen elimde bir demet çiçek.. Bazen gözlerimde iki damla yaşla…

Artık bana amcam beye darılsa da ehemmiyeti yok. Değil mi ki ben kabahatsizim. Sende kara bediacık beni bu seferlik affet bu üful hepimizi tutuşturdu. Mektepte edebiyat dersine giremez olduk. Yeni edebiyat hocasına karşı hepimizde mefret var.. zavallı adam … Onun ne kabahati var ki… İlh İlh İlh…

İstanbul: Saadet

Muhip Atalay

HANIM KIZLARIMIZA

-Mabad-

Niçin Kız Oldum?!..

Bu sualden sonra pek yakından tanıdığım ve hususiyetini bildiğim bir çok kızlar gibi devamlı:

- Evet! Niçin bir erkek olmadım….”

Der, düşünür, ihtimal bunları açıktan açığa da söyler:

“Kızların erkek çocuklar kadar tahsillerine ita edilmez, peder ve valideler daima bir erkek evladı kız evlada tercih ederler, ben bile dünyaya geldiğim zaman erkek olmadığım için tevellüdüm ailem arasında velev ki az bile olsa bir hoşnutsuzlukla karşılanmamış mıdır?..

Haydi bunu yanlış anladığıma hükmedeyim. Fakat bana bir erkek çocuk gibi muamele edilmediğine ne diyeyim?.. Oyun oynarken daima çapkın ve yaramaz olmamaklığımı ve mesela bir iş adamı, bir seyyah olmak hususundaki arzularıma karşı da benim bir küçük hanım olmamı tavsiye etmelerini neye haml edeyim? Ya bilhassa bana öğrettikleri şeylerle erkek çocuklara öğretilenler arasındaki büyük büyük farklar…… Erkek çocukların bol bol vakitleri olur, istediklerini yapmalarına müsaade olunur. Buna mukabil kızların bütün harekati geniş şumullu bir ayıp çerçevesiyle tahdit edilir. Bunların sebepleri pek basit ve çok aşikârdır. Çünkü onlar erkek çocuklardır. Bunlardan maada bizden çok kısmetli ve pek mühimdirler de. O halde niçin bir erkek olarak dünyaya gelmedin?"

İşte bu sual tamamen haklı ve pek tabiidir. Validelerinizin gençlik zamanlarına nazaran her şeyin kısmen değişmesine ve kısmen tadil edilmesine rağmen kız çocukları elyevm terbiye, tahsil ve vaziyet-i içtimaiye itibariyle erkeklerinkinden çok farklı bir muamele görmektedirler. Bu pek doğru….

Fakat yavrularım siz iddianızı ispat için deliller göstermekte biraz ifrata kapılıyorsunuz. Erkek çocukların kızlardan çok kıymetli ve mühim addedildiklerinde yanılıyorsunuz. Kız çocukları erkek çocuklar kadar değil daima onlardan çok ve pek çok mühimdir. Vakıa hilkat-ı âlemde, cinsiyet ayrılışında mahlûkatın, nevin, neslin devamı için halik-i eazin ne dişiliği erkeğe ne de erkekliği dişiliğe tercih buyurmamıştır. Bilakis nesl-i insaninin devam ve tekessüründe her iki cinsi de esas itibariyle birbirinden farklı tutmaksızın amil ve vasıta ittihaz buyurmuştur. Dikkat ediyorsunuz ya ?!.. Tercih yok!..

Fakat biraz yukarıda kızların erkek çocuklardan daima daha mühim olduğu söylemiştim değil mi? Niçin:

Çünkü yavrularım istikbâlin kız ve erkek bütün çocuklarından siz kızlar mesulsünüz. Sizler yarın valide sıfatıyla onlara doğdukları günden itibaren bakacak ve küçük yaşlarından, iyi ve fena istidât ve meyillerin henüz zuhur ve inkişafa başladığı çağdan insanlık meziyet ve şartlarını, ve saflarını kazanıncaya kadar terbiyelerini deruhte edecek ve onlara ilanihaiye hayatta, insanlıkta bir rehber ve muallim olacaksınız. Vazifenizin ehemmiyet ve büyüklüğünü görüyor musunuz?. Vazifenizin, neslin, beşeriyetin istikbaliyle ne derecelere kadar alakadar

bulunduğunu ve beşeriyetin sizin terbiyetkar ve faziletkar ellerinize ne kadar muhtaç olduğunu takdir ediyor musunuz?.. Bu; kadınlık için ne büyük bir şereftir.

Sonra cinsiyetinizin size bahşettiği daha başka kuvvetler de var. Ezcümle: Herhangi bir erkeğin sizinle teşrik-i hayat için vaki olacak bir teklifini reddetmek kuvveti. Eğer o erkeği muhabbetinize layık görmüyor iseniz, ondan teşrik-i hayat için bulunmasını arzu ettiğiniz vasıfları, ahlaki, meziyetleri bulmuyor iseniz vaki teklifi reddetmek hak ve kuvvetini size cinsiyetiniz bahşetmiştir. Bugünkü kadınlık hukukuna nazaran bu hususta size amil ve müessir olabilecek bir kuvvet yoktur. O erkeği istediği makama layık görür iseniz ona saadet bahşetmek, onunla izdivaç ederek çocuklarının anası, mürebbisi ve zevcenize, çocuklarınıza saadet, refah ve sıhhat yolunu gösteren parlak bir yıldız olmak kudret ve şerefi de yine size cinsiyetiniz bahşetmiştir. Şimdi kızlığın, kadınlığın hakiki kıymetini anladınız mı?.. Fakat bu kıymet ve şeref ancak bilgi ile kaimdir. Çünkü bir şey bilmeyenlerin başkalarına muallimlik, rehberlik etmeleri kabil olmaz değil mi yavrularım?.

ADAB-I MUAŞERET

-Mabad-

Mühim şeylerden biri de lokmaların ağız kapalı olduğu halde çiğnenmesi ve yemekte ağız şapırdatılmamasıdır. Bu gibi hususâtın bilhassa çocuklara valide ve pederleri tarafından pek ufaktan öğretilmesi pek ziyade şayan-ı arzudur.

Çerezler

Sofrada evvela istiridye, sardalye ve ançuyez (ançüez) balıkları, zeytin, havyar ve buna mümasil çerezler verilir çerezler ufak bıçak ve çatal ile alınır. Çerez arasında istiridye var ise bunu tabağa aldıktan sonra sol elin baş ve işaret parmaklarıyla tutmalı ve ufak bir çatal ile kabuğunu çıkardıktan sonra iç kısmını çıkarmalı ve parçalamadan yemelidir. Zeytin tanelerinin parmakla alınmasında bir beis yoktur.

Çorba – Çerezleri müteakip çorba verilir. Çorba tevziinden evvel çorba kaşığı da getirilir. Çorba ile beraber yağda kızartılmış ekmek parçaları veya rendelenmiş peynir de verilebilir.

Çorba alındıktan sonra içilirken velev ki sıcak bile olsa soğutmak için üflemek pek ayıp bir harekettir. Tabakta soğumasını beklemelidir. Çorbayı tabağınızdan alırken mümkün olduğu kadar kaşıkla tıkırtı yapmadan kaşığınıza fazla çorba doldurmaktan sakınmalıdır. Çorba ile biraz ekmek yenmek istenildiği takdirde önünüzde bulunan ekmekten bilhassa ufak ufak kopararak çatal kullanmaksızın el ile ağıza götürmeye, çorba içerken ıslak ve yağlı dudakların ekseriyetle her yerde pek çok kimselerin yaptığı gibi peçete ile silinmesine, yiyeceğiniz ufak ekmek parçalarını dudak üstünde gezdirmek suretiyle aynı zamanda dudakları silmeye pek ziyade dikkat etmelidir.

Balıklar – verilecek yemekler meyanında balık bulunduğu takdirde sofraya balık için ayrıca çatal ve bıçak konulmalıdır. Balık için kullanılan bıçakların demirleri çelikten değil gümüşten yapılır. Yenilmeden evvel balığın eti ile kemik kılçıklarını çatal ve bıçakla güzelce ayırmalı ve bu esnada yine tıkırtı yapmaktan sakınmalıdır. Çıkarılan kemik ve kılçıkları tabağın bir kenarına bırakmalı ve badehu ufak ufak parçalara ayırmalıdır. Balık ekseriyetle salça ile verilir ve salça ayrı bir sofra hizmetçisi tarafından balık tabağını müteakiben getirilir.

Pirzola, söğüş ve emsali müstesna olmak üzere diğer et yemekleri mümkün olduğu kadar yalnız çatal ile yenilmelidir. Pirzolanın eti ile kemiğini kesip ayırırken tabaktan fırlatmamaya dikkat etmeli ve et yemekleri esnasında lokma arasında ağıza giren ufak bir kemiği çıkarırken sofra arkadaşlarını iğrendirecek hareketlerden son derece sakınılmalıdır.

Tavuk ve Kuş etleri – Tavuk, piliç, hindi ve emsaliyle umumiyetle av etleri alelade et yemeklerinden sonra verilir ve beraberinde ekseriyetle salça veya sebze bulundurulur. Bunları da keserken çatal ve bıçağı maharetle kullanmaya dikkat etmeli ve yenildikten sonra çatal ve bıçağı tekrar temiz sofra üzerine koymayarak bıçağın sapı tabağın sağ ve çatalın sapı sol kenarında bulunmak üzere tabağın üzerinde bırakmalıdır.

Bıldırcın ve emsali küçük kuşların etiyle kemiğinin ayrılması oldukça müşkil ve maharete mütevakkıf bulunduğu için bilhassa bunlar yenilirken daha fazla dikkat ve itina olunmalıdır.

Bunların el ile yenilmesinde de bir mahzur bulunmadığı için bıçak ve çatal iyi kullanmayıp mahcup olmaktan ise el ile yemek daima tercih edilmelidir.

Sebzeler umumiyetle kuşkonmaz da dâhil olduğu halde çatal ile yenilir, salatalar sofra üzerinde bulunduğu tabaktan çatal ile alınır, tatlılar nevine ve cinsine göre çatal veya kaşık ile yenilir. Peynirleri bıçakla almak ve ağıza götürmekten sakınılmalıdır.

Sofrada bilhassa dikkat edilmesi icap eden bazı noktalar:

Peçeteyi buruşturmamalı veya bir yanını tabağın altına koymamalıdır. Bıçakla ağıza yemek götürmemelidir. Sofraya oturulduğu zaman önünüzde bulunan çatal bıçak, kaşık ve tabağı peçete ile silmek pek ayıp ve hane sahibine hakarettir. Eğer ziyafet umumi bir yerde veriliyor ve bıçak ve saire de kirli bulunuyor ise hizmetçilerden birini çağırıp keyfiyeti sair davetlilere hissettirmeksizin lisan-ı münasiple söylemek pek muvaffak bir harekettir.

Su veya diğer bir şey içerken birden bardağı içmek en ziyade ayıp sayılan hareketlerdendir. Yemek alırken tabağınızı fazla doldurmak pek ayıp olduğu için az almalıdır. Hoşa giden bir yemek ikinci defa istenilmesinde hiçbir beis yoktur. Meyveleri yemiş tabağından yemiş alırken birer birer muayene etmek ve beğenilmeyenlerini tekrar tabağa bırakmak suretiyle meyvelerin saçılması affedilmez hatalardandır. Binaenaleyh uzaktan ve göz ile yapmalıdır.

Mabadı var.

ORTAÇ'TAN MEKTUPLARIM

-1-

Onu ben on beş yaşıma geldiğim zaman tanımıştım. O seneden itibaren bütün emellerim o zatların aramgâhı olan buraya kavuşmak için ilelebet çalışmaktı: fakat bu emellerimin meydana gelmesi için pek çok çalışmak lazımdı..

Çünkü; önümde aşılacak, yırtılacak zifiri bir gece vardı. Bilmem nasıl oldu? Bir gün yedi kat göklerden, tuluyla beraber gelen bir melek karanlığı, zulmeti parçalamış ve ufukta parlayan (Ortaç) heyecandan bediiyattan bir perde çekmişti.

O sabah benimle beraber bu ilahi levha karşısında hayretten titreyen kim bilir kaç billuri kalp vardı?!

Daha fazla düşünemezdim. Şuurumun çerçevesi bir tabloyu çevrelemişti. Kalktım. Meleğin uzattığı eli tuttum uçuyorduk… Yolumuz o kadar kısa değilmiş fakat, geçtiğimiz yerler o kadar ruhnevazdı ki bize hiç de uzun gelmedi.

Tepenin nihayetinde akan nehir, Türklerin mersiyeleri gibi kalplerimizdeki şiiri, edebi ihtiyaçlara candan tekabül ediyordu. Yavaş yavaş yukarı doğru tırmanıyorduk. Şimdi etraflarımızda güvemlerin altında kayaların dibinde ilhamlarıyla mest olan ozanlarla karşılaşıyorduk. Onlardan birinin yanına yanaştık.

Bize taşkın ilhamların numunelerini okurken dikkat ediyordum bunlarda ne bugünkü hasta edebiyatımızın numunelerinden ve ne de nasihâtlerinden bir eser yoktu. O halde bizim ilk edebiyatımız çok ulvidir.

Şimdi oradan genç arkadaşlarıma soruyorum? Bir Acem, Arap edebiyatlarından, ilhamı, saf edebiyatımıza geçen bu hastalıktan kendimizi, benliğimizi, edebiyatımız daha ne vakit kurtaracağız? Bu vazifeyi yapacak bizler değil miyiz??

12-12-26 Ankara Lisesi: Edip Alp

BİR GÖNÜL “AND” I

Akşamın ıssızlığı içinde ince bir yağmur sessiz sessiz yağıyor…

Nişantaşı’nın tenha sokaklarında tek tük beliren fanuslar sisten bir hale içinde solgun ışıklar serpiyor. Her yer o kadar tenha ve sessiz ki…

İstanbul Lisesi son sınıf talebesi o akşam mümessil intihabıyla meşgul olmuş mektepliler evlerine geç kalmıştı…

Melahat Nişantaşı’nda oturuyordu. Bir buçuk saatlik tramvay yolculuğundan sonra nihayet Nişantaşı’na gelebilmişti. Lakin Tenha ve kapkaranlık sokaklarda yapayalnızdı. Evine koşuyor sıcak sobasının karşısında ısınmak ihtiyacı şiddetle duyuyordu. Yağmurla beraber kuru bir soğukta vardı.

Kimsesiz sokaklarda yürürken karşıdan bir hayalin geldiğini fark etti. O hayal o kadar yavaş yürüyordu ki; Melahat karanlıklar içinde yağmur altında pervasızca duran o simsiyah hayalden ürktü. Mamafih metin adımlarla ilerledi. Hayalde yürüyordu.

Bu gelen yaralı bir zabitti. Tam bir fanusun altında karşılaştılar. Zabit sağ elinde kalın bir baston vardı. Sol kolu boynuna asılmıştı. Bakır renkli teni harbin bütün müzahamenin açık bir berhasıydı. Genç mülazım nefesi tıkanmış bir halde durdu, yürüyecek takati kalmamıştı. Geniş göğsü kabararak sık sık nefes alıyordu. Melahat da gayr-i ihtiyari zabitin önünde durdu, bir cazibe onu zapt ediyordu.

Yaralı mülazım! – Ben yaralıyım hastayım yürümeğe takatim yok. Duruyorum. Genç mektepli siz?...

Diye sordu. Melahat o vakit durduğunun farkına vardı. Sesini çıkarmadı gözlerinden yaşlar akarken mülazım baktı. Haşin siyah gözleri geniş omuzlu mecalsiz hasta bir şeydi.

Genç zabit: - Biz sizi güldürmek için bu hale geldik, sizin için çarpıştık siz yine ağlıyor musunuz? … dedi. Genç kız hıçkıra hıçkıra ağlamak ihtiyacını duyuyor bu mert askerin geniş göğsünde ağlamak, ağlamak, sonra haşin ve kör siyah gözlerinden cesaret almak istiyordu. Lakin vaziyeti çok garipti: Dinlenmek üzere duran bir yaralının karşısında hiçbir söz söylemeden ağlıyordu.. Mülazımın son sözleri iyice sızlattı zapt etmek istediği gözyaşları daha süratle akmaya başladı. Zabit genç kızın derdini anladı:

Yaralarım geçecek küçük hanım… O zaman bu halsiz mülazım karşınızda bir kaplan kadar yırtıcı bulacaksınız, ve ben yine vatanıma hizmet edeceğim. Bir hafta evvel hastaneden çıktım, Bir ay sonra Sarıkamış'a gideceğim. Ordum orada daha çok çalışabilirim.. Melahat esiri bir kuvvetin taht tesirindeydi. Bütün vücudu titriyordu. Kendinden geçmiş bir halde:

Sarıkamış'a mı?.. Bir iki sene sonra ben de hoca olup ilk fırsatta oraya geleceğim.. diye kekeledi..

Mülazım genç kızın ellerini ateş gibi avuçlarıyla sıktı:

Aydınlı Feyzi sizi orada bekleyecek. Elektrik lambasından ışıklar serpilirken Melahat benliğini kavuran bir ateşle eve geldi. Kalbi gönlünün bu temiz andı ile Çarpıyordu..

Melahat arabadan indiği zaman kesif çam ormanlarıyla çerçevelenmiş bir memlekette olduğunu gördü. Kalbi bir kuş kadar hafifti. Orada bir ibtidai müfrezesi olmuştu. Artık kendi kimseye muhtaç olmadan hayatını kazanacak idi. Bu onun en

tatlı bir zevki idi. Etrafa bakarken mert bir yüzbaşının kendisine doğru geldiğini gördü. Gözleri zabitin simsiyah gözleri ile karşılaşınca vücudunun yandığını hissetti:

- Sizi gelmeyecek sanıyordum. Melahat Hanım.. O geceden sonra birbirimizi hiç görmemiştik.. Andımızı unuttunuz zannediyordum. Mamafih adet edilmiş, bir seneden beri her posta günü gelip burada bekliyordum… Melahat sessiz, elini Feyzi'ye uzattı.. Akşamın gaip ıssızlığı içinde bu iki gencin kalpleri ve dudakları birleşti…

Nişantaşı: İstanbul Kız Lisesi'nden:Münif Senayi

TARİH-İ TABİİ ÂLİMLERİNDEN ÇARLS VATERTON

Tarih-i tabii âlimlerinden Çarls Vaterton isminde bir İngiliz şimdiye kadar hiçbir kaşifin, hiçbir avcının göstermediği büyük bir cesaret ve cüretle müthiş bir timsahı silah kullanmaksızın diri diri tutmaya muvaffak olmuştur. Bu hususta İngilizce bir mecmuanın verdiği tafsilatı aynen naklediyoruz. (Çarls Vaterton) Amerika-yı cenubide (Esse Köyü) nehri civarında, o zamana kadar insan ayağı basmamış vasi ormanlar da tüyler ürpertecek maceralar geçirmiş bir tetkikat ve keşfiyatıyla tabiat tarihine pek mühim hizmetler etmiş bir âlimdir. (Çarls Vaterton) bu tedkikatı esnasında derisini kurşun veya kargı ile zedelemeksizin dip diri bir timsah tutmak arzusuna galip gelememiş ve bunun için çalışmaya başlamıştı. Bildiğiniz balık iğnesine müşabih büyük kancalı bir iğne yaptıran Vaterton ucunda et bulunan iğneyi sağlam bir ipe bağlıyor ve nehre bırakıyordu. Uzun müddet bu suretle uğraşan Vaterton muvaffakiyetten nevmit olmuştur. Çünkü timsahlar iğnenin üzerindeki eti yiyip kaçıyorlardı. Bu sırada tesadüf Vaterton'un karşısına yerli bir adam çıkardı. Bu yerli diri diri timsah tutmak hususunda ihtisası olduğunu söylemiş ve Vaterton'a muavenet vaad etmişti. Bakır renkli yerli Vaterton'un yaptırdığı kancalı iğneyi beğenmemiş ve onun yerine bir parmak kalınlığında ve el uzunluğunda dört parça ağaç kesmiş ve bunların uçlarını muhtelif iğnelerle techiz ederek tuhaf bir alet meydana getirmişti. Bunu uzun bir halata taktı ve halatın diğer ucunda nehrin kenarına çaktığı kalın bir kazığa bağladı. Bu suretle meydana getirdiği oltasına et parçalarını takarak nehre bıraktı. Vaterton yerlinin gördüğü bu işleri dikkatle ve fakat ümitsizlikle seyrediyordu. Yerli oltayı nehre attıktan sonra kocaman ve içi boş bir kaplumbağa kabuğu bulup getirdi. Uzun müddet balta ile boş kabuğun

üzerine vurdu durdu. Vaterton bütün bu yapılan işlere gülüyordu. Bakır tenli yerli de bu hareketiyle timsahları yemeye davet ettiğini ve boş kaplumbağa kabuğunun bu suretle çıkardığı sesin timsahlara bir yemek çıngırağı tesirini yapacağını bu suretle civardaki timsahları su içinde bulundukları mahale çıkıp toplayacağını söylüyordu.

Vaterton ertesi sabah keten kaplı şezlonguna uzanmış Hintlinin getireceği haberi bekliyordu. Yerli sabahleyin erkenden oltasını muayeneye gittiği zaman büyük bir timsahın tutulduğunu görmüş ve avazı çıktığı kadar bağırarak arkadaşlarını keyfiyetten haberdar etmişti.

Vaterton adamları ile beraber sahile gittiği zaman hakikaten büyük bir timsahın tutulduğunu görmüş ve yerliyi takdir ve taltif etmişti. Vaterton sevincinden çocuk gibi sıçrıyor, boyu altı metreden uzun olan timsah da kurtulmak için su içinde çabalanıp duruyordu. Vaterton mahiyetindeki yerlilere timsahı öldürmeden tutup çıkarmak istediğini söylediği zaman yerliler oldukları yerde donup kalmışlar ve hayret ve taaccüp ile birbirlerinin yüzüne bakmışlardı. Vaterton acaba deli mi olmuştu?!.. Yoksa kendileri ile latife mi ediyordu… Bir türlü anlayamamışlardı. Vaterton'un sözünün ciddi olduğunu öğrendikleri vakit efendilerini bu tehlikeli teşebbüsten vazgeçirmek için uğraşmışlar ve böyle bir işe teşebbüs etmeye değil efendileri teşebbüs etse bile kendilerinin yardım edemeyeceklerini söylemişlerdi. Hatta Vaterton'un hizmetçilerinden biri bu tehlikeli canavarı tüfek ile öldürmeye bile kalkışmıştı. Fakat aylardan beri uğraşan, nehrin iki sahilindeki korkunç ormanlarda birçok tehlikeler atlatan Vaterton maiyetindeki yerlilerin korkaklığı yüzünden kısmen muvaffak olduğu teşebbüsünden bittabi sarf-ı nazar edemezdi. Binaenaleyh maiyetini kısmen ölümle tehdit ve kısmen para ve hediye ile kandırdı ve yardımlarını temin etti. Fakat yerliler timsahı sudan çekip çıkarırken Vaterton'un kendileriyle timsah arasında bulunmasını bilhassa şart koşmuşlardı. Güneş hemen doğmak üzere idi ki timsah ile Vaterton ve adamları arasında halat çekişme müsabakası başlamıştı. Yerliler bütün kuvvetleri ile halata asılıyorlardı. Vaterton da nehrin kenarında diz çökmüş düşman süvarisini tuzağa düşürmek isteyen bir piyade neferi dikkat ve sükunetiyle timsahın kenara yaklaşmasını bekliyordu.

Timsah bin müşkülat ile suyun kenar sathına kadar getirilebilmişti. Fakat inatçı canavar başına geleceği anlamış gibi birden bire ve şayan-ı hayret bir kuvvetle silkinerek tekrar suya daldı. Canavar halatı o kadar kuvvetli çekmişti ki az daha yerliler birer birer suya dökülecek idi. Nihayet halatı çektikçe boş kalan kısımlarını

büyük bir ağaca sarmak suretiyle timsahı tekrar nehrin kenarına kadar getirmeye muvaffak oldular. Vaterton gözlerini timsahtan ayırmıyordu. Timsah ile arasında ancak iki metre kadar bir mesafe kalmıştı. Vaterton bu müthiş ve kan içici canavarın korkudan titrediğini görmüş ve tam mağlup edilecek bir vaziyette bulunduğuna hükmetmişti. Cesur âlim bu sırada şayan-ı hayret bir çeviklikle sıçrayarak timsahın üzerine bindi. Bu tehlikeli ve müthiş teşebbüsten sonrasını bakınız Vaterton nasıl anlatıyor:

"Timsahın üzerine atlar atlamaz ilk işim bütün kuvvetimle canavarın ön ayaklarından yakalayıp geriye doğru bükmek oldu. Müthiş canavar bu vaziyette şaşırmış ve kuzu gibi uslu olmuştu. Kendimi adeta bir hayvan eyeri üzerinde rahatça oturmuş zannediyordum. Yerliler bizi biraz daha çekmişlerdi ki timsah tekrar suya dalmak arzusuyla şiddetle çırpınıyor, uzun ve kuvvetli kuyruğunu vurarak kumları eşiyordu.

Canavarın çırpınması benim vaziyetimi tehlikeye düşürmüştü. Yerli adamlarım hem çekiyorlar hem de korkularından avazları çıktığı kadar bağırıyorlardı. Bu vaziyette nihayet karaya çıkmıştık. Ben bu esnada halatın kopuvermesi ihtimaliyle titriyordum. Bütün bu müthiş mücadele esnasında halatın kopmamasını ve yerlilerin bırakıp kaçmamasını büyük bir lütuf telakki ediyordum. Eğer bu esnada halat kopmuş olsaydı canavarın bir kuyruk darbesiyle mahvolmaklığım muhakkaktı."

Yerliler bu müthiş canavar ile rakibini kırk elli metre kadar daha çektiler. Vaterton hala canavarın üzerinde idi ve artık korkmuyor ve teşebbüsünün muvaffakiyetiyle neticeleneceğine emin bulunuyordu. Bir hayli süren mücadeleden sonra timsah sersemlemiş ve sakinlemişti. Hayvanın bu sükunetinden fırsat bekleyen Vaterton hemen istifade ile yere atladı ve sağlam bir ip ile canavarın iki çenesini ve ayaklarını birbirine sımsıkı bağladı. Vaterton sa'yinin mükafatını kazanmış ve arzusuna nail olmuştu.

KÜÇÜKLERİN SAYFASI

Martıların Yuvasında

O gün deniz pek sakin, bir çarşaf gibi dümdüz ve pürüzsüz idi. Mualla bir elinde iskarpinlerini taşıyor, diğeriyle de bebeklerinizi bindirdiği şık sandalı

çekiyordu. Tombul ayaklarını denizde hâsıl ettiği mini mini dalgalarla sallanan sandalına bakıyor, gülüyor, bebekleriyle konuşuyor, anlatıyordu…

Mualla'nın o tembelliği pek üzerinde idi. Mektebe gitmek değil hatta kitap açmak bile canı istemiyordu. Yeni alınan bebeklerle sandalını mektepte arkadaşlarına göstereceğini mektepten sonra deniz kenarında biraz oynayacağını annesine söyleyerek oyuncakları kucaklamış, sokağa çıkmıştı. Kenarından geçerken denizin güzelliği, sakin görünüşü Mualla'nın aklını çelmiş, biraz oynamak için ayartmış, doğru yoldan ayırmıştı…

Muaalla kendi kendine:

-Şimdi aptal gibi mektebe gidip sıkılmakta ne mana var. Hazır denizde sakin ve güzel, sular çekilmiş şuracıkta bebeklerimi sandala bindirir, gezdiririm. Demiş ve nihayetini düşünmeksizin aklına gelen de hemen yapmıştı.

Mualla böyle sandalını çekip oynarken bembeyaz, kırmızı boncuk gözlü bir martı geldi, mini mini sandalın arka kenarına kondu, bittabi sandalda arkaya doğru biraz battı. Şefkatli nazirelerini bebeklerinden ayırmayan Muallla bu hali görünce bağırarak:

-Kışt!.. dedi. Defol oradan çocuklarımı denize dökeceksin!. Güzel martı tatlı bir ses ile:

-Oh… Mini mini Mualla Hanım! dedi. Hiç korkma… Sandalını devirmem. Beni şuracıktaki kayalara kadar götürüver. Yuvam ordadır. Biraz evvel martı arkadaşlarımla itişirken kanadımın biri incindi. Güçlükle uçabiliyorum.

Mualla'nın canı sıkılmıştı. Kaşlarını çatarak:

-Oh olsun. Dedi. Haylazlık edip de arkadaşlarınla dövüşmeye idin. Haydi çekil oradan…

Mualla'nın bu acı sözleri güzel martıyı gücendirmişti. Birkaç defa yutkunduktan sonra:

-Senin gibi mektepten kaçıp da buralarda oynamıyorum ya!.. dedi asıl haylaz sensin.

Mualla, bu pek haklı ve yerinde söylenilen söze karşı bir saniye sustu. Biraz sonra tatlılıkla kendini mahcubiyetten kurtarmak için:

-Taliin varmış ki ben buradaydım. Dedi. Yoksa seni yuvana kadar kim götürürdü. Ne ise biraz ileriye doğru eğil de sandal güzelsin hem de doğru otur. E mi?... Çocuklarımın düşüp boğulduklarını hiç de istemem ha!.. Anlıyor musun?

Martı:

-Pekala. dedi ve sandalın içine girdi. Mualla sandalı devirmemek için dikkat ediyor, ara sıra arkasına bakarak şefkatli nazirelerle bebeklerini süzüyor ve martı ile konuşuyordu.

Martı da gagasını tıkırdata tıkırdata yuvasının bulunduğu yerin güzelliğini anlatıyordu. Ve:

-Ah… Mualla Hanım. diyordu. Yuvamın yanında neler neler var!… Şimdiye kadar hiç kimsenin görmediği şeyler!...

Mualla başını çevirdi. Merakla:

Hiç kimsenin görmediği şeyler mi?! Ne imiş onlar bakayım.. Söylesene!..

Martı naz ederek:

-Şimdi gidince hepsini görürsün. dedi ve fazla bir şey söylemedi. Mualla meraktan az daha çatlayacak ve telaştan sandalı kendi alt üst edecekti.

Biraz sonra denize doğru uzanmış dik bir kayalığa geldiler. Martı seslendi.

-İşte geldik Mualla Hanım. dedi. Yuvam şu yüksek kayanın arkasındadır. Bittabi oraya kadar çıkmak, yuvamı, söylediğim şeyleri görmek istersin değil mi?... Öyle ise ben uçarak çıkayım ve seni orada bekleyim.

Mualla sandalını denizden çıkardı. Koltuğunun altına sıkıştırdı. Kayalara tırmana tırmana, zıplaya sıçraya martının beklediği yere çıktı.

Martı misafirini güler yüzle karşıladı ve Mualla'yı taltif için:

-Oh.. Mualla Hanım dedi. Kanadının olmadığı halde kanatlı bir kuş gibi ne çabuk çıktın. Gel seni o dediğim yere götüreyim, söylediğim şeyleri göstereyim. Beraberce kayalığın arkasına doğru gittiler. Martı birden bire durdu. Gagasıyla kayalıktan aşağısını göstererek:

-İşte. dedi. Geldik bak neler var!.

Sevincinden bir çığlık kopardı. Şaşkınlığından az kaldı sırt üstü düşecek, kayalıktan aşağı yuvarlanacaktı. Neler mi görmüştü dediniz? Mini mini bir havuz içinde birbirinden güzel sırma saçlı denizkızları sıçrayıp oynaşıyor, gülüşerek birbirlerine su serpiyorlardı.

Martı:

-Nasıl Mualla Hanım dedi. Methettiğim kadar var mıymış. Bu büyük ve yüksek çıplak kayaların arkasında böyle şeyler görebileceğini zanneder miydin?!.. Mualla gözlerini denizkızlarından ayıramıyordu.

- Hakikaten öyle ! dedi. Rüyamda bile görsem inanmazdım. Aman ne kadar da hoş, ne kadar da güzel şeyler!.. acaba aşağıya inip deniz kızlarıyla oynayamaz mıyım?!...

Martı:

Oynamamak için hiçbir sebep yok ama ister isen gidip kendilerinden sorayım, dedi ve uçarak etraflarına meserret ve nişane saçan denizkızlarının yanına gitti. Mala sabırsızlıkla gelecek haberi beklerken denizkızlarının silkinip havuzdan çıktıklarını ve kendisine elleriyle davet işaretleri yaptıklarını gördü. Birkaç adım daha attı denizkızları bağırarak:

- Haydi hanım kız, diyorlardı. Çabuk gel… Beraber oynayalım.

Mualla sevincinden çıldıracaktı. Artık sandalı, bebeklerini gözü görmüyordu. Hepsini bir kayanın üzerine bıraktı. Kayalardan aşağıya adeta bir kuş gibi uçarak indi. Aralarına girdi. Şimdi el ele tutuşmuşlar su içinde hoplayıp zıplıyorlardı. Denizkızlarının bu zevk ve neşelerine Mualla'nın ağzının suyu akmıştı. Kendi kendine

- Acaba! diyordu. Bende bir denizkızı olamaz mıyım?.

Bu esnada denizkızlarından biri:

Küçük kız bizi dinle dedi.

Şerefine bir ağızdan şarkı söyleyeceğiz.

Denizkızları bir araya toplandılar Mualla'nın anlamadığı bir lisan ile uzun uzun şarkılar söylediler. En son şarkı bitince de gülüşerek, Mualla'ya elleri ile veda buseleri göndererek havuzun yeşil sularına daldılar, gittiler ve bir daha görünmediler.

Şimdi Mala bu ıssız kayalıkta yapayalnız kalmıştı. Kendisini oraya getiren martıda dalgaların deniz kenarına sürükleyip getirdiği çöpler arasında akşam yemeği arayıp bulmak için çekilip gitmişti.

Mualla mahzun mahzun bebeklerini sandalını kucaklarmış eve dönmek için deniz kenarına inmişti. Fakat heyhat, deniz sabahki gibi sakin değil bilakis kabarmıştı. Gümüş gibi parlayan kumlukları kapayan sular ta kayaların dibine kadar uzanmıştı. Birbiri arkasına gelen dalgalar kayalara çarpıyor, serpintileri ile Mualla'nın hüzünlü kederli yüzünü ıslatıyordu. Mualla kayanın üstünde ümitsiz ve çaresiz kalmış, korkmuş, ağlıyordu.

Akşam olduğu halde eve avdet etmediğini gören pederi Mualla'nın mektebe gitmediğini anlamış ve bir sandala binerek aramaya başlamıştı.

Nihayet pederi Mualla'yı buldu, evine götürdü. Mualla kabahatlerini tekdir ve itiraf ediyordu. Hıçkıra hıçkıra ağlayarak babasından annesinden af temenni etti. Peder ve validesi onu kabahati bir daha tekrar etmemek şartıyla affettiler ve aflarını sıcak buselerle teyit ederlerken Mualla martının ve denizkızlarının vefasızlığını hatırlamış ve vefakâr bebeklerini göğsü üzerinde öpmüş, sıkmış sıkmıştı.

KARA KEDİNİN HİKÂYELERİ

Sevimli küçüklerim geçenlerde bir gün balık avına çıktım. Saatlerce uğraştım, didindim. Hiçbir şey tutamadım, hatta bir kurbağacık bile. Nihayet beklemekten sıkıldım, balık tutmaktan vaz geçtim, oltamı topladım, kutuya yerleştirdim. Fakat böyle bomboş sepet ile eve dönmeyi de hiç istemiyordum. Çünkü evimizdeki koca sarı köpek hiç şüphesiz benimle alay edecek ve beceriksizliğime gülecekti. Biraz balık alıp götürmek beni bu vaziyetten pek güzel kurtarırdı. Fakat aksiliğe bakınız ki cebimde on para bile yok. Ne yapayım? Ne yapayım?. diye düşünüp dururken birden aklıma bir şey geldi. Hemen sepet ile olta kutumu koluma taktım. Bir sıçrayışta altında bulunduğum köprünün üzerine çıktım. Her taraf genç, şık hanım ve beylerle dolu idi. Hemen sepeti kutuyu bir kenara bıraktım. Çarliston oynamaya başladım. Yarım saat geçmemişti ki avuçlarım ve çoraplarıma kadar bey ve hanımların verdikleri beş kuruşluklarla dolmuştu. Artık durulur mu? Hemen bir balıkçı dükkânına koştum. Dükkân ağzına kadar müşteri ile dolu idi. Bin müşkülatla kalabalığın arasından dükkâna girebildim. Fakat dükkân sahibi de müşteriler de beni

balık kapacak zannıyla kovuyorlar ve tekmeliyorlardı. Gücüme gitti. Evvela paramı sonra sepetimi uzatarak balıkçıya kovalamaya layık olmadığımı diğerleri gibi benim de bir müşteri olduğumu anlattım sepetimi kaya balığı ile doldurmasını tembih ettim. Bir kenara çekildim.

Az bir zaman sonra balıkçı sepetimi bana uzatmıştı. Artık sepet bir kolumda olta kutusu diğer kolumda iftiharımdan kurula kurula eve doğru gidiyor ve bir dosta tesadüf ümidiyle yolu uzatmak için büyük caddelerden dolaşıyordum. Nihayet istediğim oldu. Sizden iyi olmasın pek sevdiğim dostlarımdan Abdurrahman Çelebi ile Hint horozu karşıma çıktılar. Her vakit benimle eğlenen bu iki dosta çaka satmayı kurdum. Selamlaştıktan sonra Hint horozuna:

- Sen buralarda böyle bütün günün işsiz güçsüz geçir dur bak bu gün bir iki saat içinde bir sepet dolusu kaya tuttum dedim. Bu sırada Abdurrahman Çelebi merakla yanıma sokulmuş uzun boynuzunu sepete doğru uzatmıştı. Biliyorum sepetin kapağını açmak, aklınca benim yalanımı çıkarmak istiyor idi görmemezliğe geldim. Horoza:

- Hem de ne kaya.! Ne kaya.! On tanesi bir okka gelir…

Sözümü bitirmeye vakit kalmadı. Abdurrahman Çelebi boynuzuyla sepetin kapağını kaldırmış yan yan içine bakıyor ve neden ise bilemem kıs kıs gülüyordu. Kızdım. Ve :

- Ne gülüyorsun akılsız keçi! dedim.

Keçi yine gülmekten katılıyor, zıplıyor, sıçrıyordu. Artık sabrım tükenmişti. Sepetten bir balık çıkarıp burnuna sokmak ve bir tırmık ile de gülmekten yaşaran gözlerini çıkarmak istiyordum… Öyle ya!.... Sanki gülecek ne vardı?... Siz olsanız kızmaz mısınız?!.. Nihayet Abdurrahman Çelebi zorla kendini tuttu, ağzını, burnunu oynatarak:

- Darılma ama dostum. dedi. Denizden sucukta çıkıyor mu?

Hiddetle:

- Ne sucuğu. dedim galiba sen kaya balığını da tanımıyordun??.. Bir tane çıkarıp suratına çarpmak üzere elimi sepete soktum..

Fakat, elimi bir türlü sepetten çıkaramıyordum. Hakikaten sepet ağzına kadar sucukla dolu idi. Etrafımıza toplanan halkın, keçi ile horozun kahkahaları arasında

utancımdan yerin dibine geçtim ve bin müşkülat ile kaçtım. Meğerse ben balıkçının diğer bir kimseye uzattığı sepeti almış ve neticede yalancılığın pek acı cezasını çekmiştim. Aman küçüklerim sakın yalan söylemeyin. Sizde benim gibi mahcup ve âleme rezil olursunuz.

Sizi Seven Kara Kedi

HİCRAN

Düzce'ye geleli bir ay olmuştu. Bu bir ay zarfında münasebette bulunduklarımdan en ziyade sevdiğim Hicran idi. Bu kızın pembe beyaz çehresinde ve yeşil gözlerinin derin bakışlarında insanın ruhuna kadar nüfuz eden ilahi bir güzellik vardı. O zaman küçüktüm galiba sekiz yaşında idim. Beraber gezer beraber bulunuyorduk. Bazı öyle vakitler olurdu ki güneşin ateşin şualarıyla sararan ve uzaktan bir altın kaynağına benzeyen buğday tarlalarının arasında dakikalarca oynar, nihayet ter ve ateş içinde eve de kendimizi dâr atardık. Fakat bu geçirdiğimiz günler çok sürmedi. Pederimin başka yere tayin olunması her ikimizi de müteessir etmişti. Bu haberi aldığı dakikada "Vicdan! Beni unutma" demiş ve bunun arkasını derin bir hıçkırık takip etmişti. İşte şimdi Hicran'dan müebbeden ayrılıyorum. Araba "Düzce" nin tozlu yollarında ve sararmağa başlayan tarlaları arasında süzülerek giderken arkadaşım arabadan indi. Selametlemek değil elinde olsa beraber gelecekti. Artık arkasına bakmayarak koşuyor, koşuyordu. Nihayet buğday tarlalarının arasında küçüle küçüle kayıp oldu… Günler, aylar, seneler geçti. Bazen Hicran'ın sarı saçlı hayalini görür gibi olurdum, fakat o dakika da bir sis tabakası gözümün önüne yığılır hayalini olsun doya doya görmekten beni men ederdi.

***

İstanbul Muallim Mektebi'ne geleli bir sene olmuş ve tatil zamanları yaklaşmıştı. Mektebe bir talebe geldi. Yanına gittim. Keşke gitmeseydim. Hicran gelmiş idi. Ah neden güzel yüzü solmuş ve yeşil gözlerinin şulesi kaybolmuştu. Fakat hüznünü, yine o tatlı tebessümlerini muhafaza ediyordu. Mektepte artık beraberdik. Bir vücut gibi idik.

İbtidai tahsilini ikmal ettiği zaman pederini müteakip annesi de vefat etmişti. Orada acıyan bir zat mektebe vermiş ve son sınıfı ikmal etmek üzere İstanbul'a

gelmişti. Bu sevimli arkadaşımın birkaç ay sonra muallim olacağını düşündükçe nihayetsiz bir sevinç duyuyordum.

Hicran bazen enginlere dalar, bakar bakar içini çekerdi. Sonra da gözlerine biriken yaşları benden saklamaya çalışırdı. Anlıyordum, fakat yüzüne vuramazdım. Esasen yaralı olan kalbini tekrar kanatmaya cesaret edemezdim. Ara sıra bilmezlikten gelir uzun uzun teselli verirdim. Biçare kız köyüne amcasına hasretti. Görmek hakkı değil miydi.

Bir sabah idi, güneş doğmuş tül perdelerden yatakhaneye süzülüyordu. Latif ve muattar bir hava ciğerime kadar nüfuz ediyor, kuşların cıvıltıları insana taze bir ruh nefhediyordu.

Bu ne lütufattı Yarabbi! Ağaçların arkasında saklanan evler, kulübelerin kepenekleri göz alıcı bir parlama ile uzanıp gidiyordu. Sular hafif bir mırıltı ile akıyor, kâinat yeşillere gark olmuş idi. Adeta pencereden çekilmek istemiyordum. Bir ses duydum. Baktım Hicran idi. Mahzun, rengi uçmuş bir andırıyordu. Hicran neden mahzunsun? dedim.

Fakat sorduğuma pişman oldum. Neler işitiyordum! Arkadaşım titreyen sesiyle devam ediyordu. Kalbim sızladı. Hayatımda bu kadar müthiş bir yeise kapılmamıştım. Zavallı o feci ve dermansız veremin üçüncü devresinde bulunuyormuş!

***

Mektepler tatil olmuştu. “Kütahya’ya” pederimin yanına gidecektim. Hicran’ın ısrarı üzerine Müdürün Bey’in odasına çıktım. Arkadaşımı yerine kadar ben götüreceğim dedim. Kabul etti.

Yine bir sabah trenin son bir acı düdüğü ile İstanbul’dan ayrılıyorduk. Vagonun penceresine çekildim. Bedbaht kız kesik kesik öksürüyordu. Gözleri meçhulata dalmıştı. Yanına gittim. Göz kapaklarını kımıldattı. Nasılsın dedim. Sadece gözlerime baktı. Müsterih ol “Düzce’ye” gideceğiz ve iyi olacaksın yine beraber tarlalar arasında gezeceğiz. Kır çiçekleri toplayacak ve Düzce’nin saf havasını beraber teneffüs edeceğiz. Milletin bize emanet olan yavrularını beraber okutacağız, nezih ruhlarında yeni duygular uyandıracağız dedim. Ümitsiz acı acı

tebessüm etti. Ve başını salladı. Dışarıya bakmak istedi kaldırdım biçarede takat kalmamıştı.

Vâsi bir ova… Tek tük ağaçlar var güneş kızışını tepeden tülü etmiş. Kâinatı sıcak aguşuna almıştı. Oturtayım mı dedim. Hayır, yatırınız dedi. Üzerini örttüm, pencerenin önünde biçare Hicran'ın feci halini düşünüyordum. Başımı çevirdiğim zaman lale gibi solan dudaklarımın arasında bir kan lekesi gözüme ilişti. Usulca sildim. Güzel gözleri çukura batmış sarı saçları dağılmıştı. Tren durdu. Hicran'ın örselemeden arabaya yatırdım. Şimdi muttasıl ona bakıyor, başucunda baş takım teselliyet-i amir sözlerle onu avutmaya çalışıyordum. Bir aralık durakladı, titredi. Gözleri açıldı. Bir şeyler oldu. Nabzına baktım. Darban hissedilmeyecek kadar zayıftı. Araba "Düzce"ye yaklaşmak üzere idi..

Ta uzaktan nihayetsiz tarlalar, bacalarından duman tüten evler, minareler görünüyor, bir çoban kavalıyla akşamın hüzün ve garipliğiyle müterafik yanık havalar çalıyordu. Oh rustai hayata kavuşmuştu. Hicran bak dedim. Kalkmak istedi muvaffak olamadı. Kesilen nefesiyle başımı kaldır bir kere olsun göreyim hasret ölmeyeyim dedi. Titredim. Tamamıyla kani olmuştum ki ölümüyle mücadele ediyor ve hayatının son deminde bulunuyordu. Ağlamaya başladım. Onunda gözlerinden bir yaş damlası sızdı.

Güneş artık yavaş yavaş çekilmeye başlamış semadaki bulutları kızıl bir renge boyamıştı.

Etrafı istila eden koyu lacivert gölgeler ağaçların altında bir kat daha koyulaşıyor. Akşamın garipliğini bir kat daha artırıyordu. Hicran, yıllardan beri hasret çektiği birçok hatıra ile bağlı bulunduğu maksat reisine derin derin bakarken gözlerini müebbeden kapamış ve bir daha uyanmamak üzere derin uykuya dalmış bulunuyordu.

İstanbul'a dönerken Hicran'ın yine müdefine uğradım. Hayatında güzel yüzü gülen şimdi şu ıssız ve ışıksız karanlık hücrede kimsesiz fakat elemsiz yatan Hicran başucunda ağlayan, "Vicdan" başını kaldır da bak!

Konya: Kız Orta Mektebi Birinci Sınıf Talebesi' nden Saadet Necmettin.

ALİ BUBİ'NİN HİKÂYESİ

Bir vakitler Bağdat şehrinde Ali Bubi isminde zeki ve fakat fakir bir adamcağız vardı. Bu adam para kazanmak için seyahate çıkmaya niyet etmiş ve bir sabah sırtına sepetini ve yiyecek torbasını yüklenerek yola çıkmıştı.

Ali Bubi her tarafı taşlık ve yabani incirlerle dolu bir dağa yorgun argın çıkarken bir sürü eşkıya yolunu çevirdi. Ali Bubi fakir olduğunu, para kazanmak için şehir şehir dolaşmakta bulunduğunu söyledi. Ağladı yalvardı, yakardı fakat hiçbir tesiri olmadı.

Eşkıya reisi Ali Bubi'nin ellerini bağlattı. Sepeti adamlarından birine yoklattı. Böylece yoluna devam ile birkaç saat süren mağaralarına geldiler. Ali Bubi'nin bağlarını çözdüler. Eşkıyalar yorgun düşmüşler her biri birer tarafa uzanmışlardı. Ali Bubi sinsi sinsi oturuyor ve etrafı gözleyerek kurtulmanın çarelerini araştırıyordu. Bu esnada kendisini bekleyen iki eşkıyanın kavgaya tutuştuklarını gördü. Yavaşçacık kalktı. Sepetin ağzını açtı.

Ali Bubi'nin sanatı zurna ile yılan oynatmak idi. Zurnasını çalmaya başlayınca yılanlar sepetten kalkıp sıçramaya başladılar. Zurna sesini işiten hırsızlar başlarını çevirdikleri zaman yılanları görünce korkularından bağırarak kaçtılar.

Arkadaşlarının feryadını duyan eşkıyalar basıldıklarını zannederek her biri bir tarafa çil yavrusu gibi dağıldılar. Ali bubi mağarada yapayalnız kalmıştı. Eşkıyanın bütün paraları ve kıymetli hazineleri mağarada çuvallar içinde duruyordu.

Ali Bubi gülüyordu. Mağaranın kapısına çıktı. Etrafına bakındı. Meydanda kimseler kalmamıştı. Hemen mağarada yükte hafif pahada ağır ne bulduysa yüklendi ve Bağdat'ın yolunu tuttu. Ali Bubi bu suretle Bağdat'ın en zengin bir adamı oldu.

KEDİME

Minik kedim minik kedim
Geçen sene kaldım yetim
Baktım mahzun ağlar gibi
Meyûs olma yavrum dedim.
(*

Elmas gibi parlar gözü
Miyavlamak bütün sözü
Geçenlerde kavga etmiş
Parçalanmış yine yüzü.
(*
Hoplar, zıplar bu yaramaz
Bir tıkırtı duysa durmaz
Sofalarda oynar. Sonra
Benden takdir bekler kurnaz.
M. FEHMİ

SÜT KABI

(Lafonten'den)
Saf bir köy kadını,
Unuttum adını
Bir pazartesi
Başında kâsesi
Civar kasabaya
Gidiyordu yaya
Söyleniyordu: "ben
"Varıp şehre hemen,
"Sevdiğimi satarım;
"Az para katarım
"Alıp yüz yumurta
"Yatırırım orda
"Bir sürü kuluçka.
"Zor değil mutlaka:
"Niçin kolay pek
"Civcivler büyütmek
"Kapamaz ya tilki?
"Alırım ben belki
"Küçücük bir dana;
"Olunca o ana,

“Doğurur bir yavru.
“Niçin ne mutlu!
“Sürünün içinde,
“Onları şen, zinde
“Sıçraşırken görmek
“Yalan değil gerçek!”
“Sevinçle bir hoplar!
“Dökülür gelir toplar!
Canım süt hep yere…
….
-Elveda sizlere..
Pek yazık ah bana!
“Elveda ey dana
“Kuluçka, her inek!
“Elveda yazık pek!”

Evdeki kocası
Dedi: “Kör olası!
“Döndün ha? Ne diye?
“Yaradı kediye.
“Yaparsan bir daha,
“Döverim seni ha!!..”
Yiyecekti dayağı,
Az kaldı bayağı;
İsmini komşular,
(Süt kabı) koydular…
Ankara Lisesi Talebesi’nden: 119 Naci

HAVA KORSANI

Mütercimi: M. R.

Mister (Dov)’un uzun ve ince bacakları birden bire titreyerek gerildi. Fersiz, bulanık ve yarı kapalı gözleri yavaş yavaş açıldı. Genç tayyareci ağlıyor, başındaki

yarasını eliyle yoklayarak etrafına bakınıyordu. Karşısında küçük çocuğu görünce hayret ve taaccübünden haykırarak:

- Vay! Mitç dedi sen nerden çıktın?.

Biletsiz yolcu, kırmızı yüzlü küçük çocuk:

- Evet dedi. Mister (Dov) küçük Mitç burada yanında, hiç korkmayınız. Şimdilik bir tehlike yok. Yalnız sargı beziniz varsa veriniz de şu yaranızı sarayım.

Mister (Dov) hayret ve taaccübünden kendini kurtaramıyordu. Etrafına bakınıyor, biraz evvelki mühlik vaziyet ve hadiseyi hatırlamaya uğraşıyorduk:

Fakat buraya böyle sapasağlam nasıl indim. Dedi tayyarenin yirmi bin kadem irtifadan sukuta başladığını pekiyi hatırlıyorum.

Küçük Mitç beyaz dişlerini göstererek güldü ve:

Talii bize yardım etti. Mister (Dov) dedi.

Mister (Dov) dudaklarını ısırarak:

Talii yardım etti ha?!.. Fakat buraya sen ne vakit geldin. Düştüğümü uzaktan mı gördün?!.

Kırmızı yüzlü küçük Mitç bulunduğu yerden kımıldadı. Ve:

Mister (Dov) dedi. Ben de sizin ile beraberdim.

Genç ve meşhur tayyareci yüzü kıpkırmızı oluncaya kadar öksürdü ve birkaç defa yutkunduktan sonra gittikçe artan hayret ve taaccübünden gözlerini açtı ve :

- Küçük Mitç. dedi. İyi anlayamadım. Sen de Yakan Yıldız'ın içinde mi idin. Benim bu şeytanca işe hiç de aklım ermedi.

Küçük çocuk mini mini ellerini oğuşturarak:

- Evet Mister (Dov) bende sizinle beraber Yakan Yıldız'ın içinde idim. Fakat rakibiniz Hortun King'e muavenet ve size hıyanet için değil sözlerimin doğruluğuna emin olunuz. Biliyorsunuz ki ben ki seneden beri hangarda çalışıyor ve yarışlardan sonra tayyarelerin temizlenmesine ve motorların yağlanmasına muavenet ediyordum. Fakat hayatımda hiç de uçmamıştım. Uçmak için bende büyük bir arzu sönmez bir aşk vardı. İşte bugün bu arzuma da nail oldu. Şimdi sen bana ne istersen yap. Diyerek bütün macerayı hikâye etti.

Mister (Dov)'ın gittikçe tabii rengini bulan yüzü güldü. O küçük fena bir kasıtla tayyaresine binmediğine esasen emin idi. Titreye titreye biraz ilerleyerek ciddiyetle:

- Biliyor musun küçük Mitç? dedi. Bu hareketinden dolayı sana ne yapacağım.

Mister (Dov)'ın hiç de beklenilmeyen bu tarz muamelesinden şaşıran, korkan, küçük Mitç kaçmak için hazırlanmıştı.

Mister (Dov)'dan çekiniyordu. Dikkatle yüzüne baktı:

Tereddütle:

- Hayır Mister Dov, diyebildi. Mister Dov seri bir hareketle ve sinir gibi kuvvetli elleriyle küçük Mitç'in omuzlarından yakaladı. Sarstı sarstı. Ve:

- Senin ellerini sıkacağım küçük Mitç dedi. Sen benim hayatımı kurtardın.. Bundan sonra her istediğin vakit benimle uçabilirsin.. Şimdi yapacağımı anladın mı?! Küçük Mitç'in korkusu, tereddüdü kalmamıştı. Tatlı bakışlı gözleri sevinçten parlamıştı. Mister (Dov)'un bu vaadine bir türlü inanamıyordu. Tekrar merak ve hayretle sordu:

- Sahih mi söylüyorsunuz dedi. Mister (Dov)?!..

Mister (Dov):

- Küçük Mitç! dedi. Bundan sonra bana Mister deme. Yalnız ismim ile çağır, çünkü badema sen yalnız benim Mitç'imsin. Benim yegane muavinim ve makinistimsin. İster isen bütün uçuşlarda bana arkadaşlık edebilirsin. Teşekkür etmeye hiç de lüzum yok. Hayatımı kurtarmaklığın kâfi senin herhangi bir tehlikeden kendini kurtarabilecek bir cesarete malik olduğunu işte gördüm. Benim de senin gibi bir arkadaşa ihtiyacım vardı. (Etrafına bakınarak) acaba bu katil ne tarafa gitti!!.

Küçük Mitç sevincinden kabına sığamıyordu.

-Kim bilir?! dedi. Sizi düşürdükten sonra bir takım kâğıtlar atarak birden bire def olup gitti. Şimdi kim bilir bizden ne kadar uzaktadır. Mitç bulundukları tarlanın içinde bulduğu matbu kâğıtlarından birini aldı ve Mister (Dov)'a verdi.

Genç tayyareci kâğıdı aldı. Heyecan içinde yüksek sesle okumaya başladı:

“Ben semanın çarıyım. Bütün sema, bulutlar, yıldızların yegâne sahibiyim. Rüzgârlar, hava âlemi benim emrim altındadır. İznim olmadıkça hiç kimse buralarda kanat oynatamaz. Herkes bilmelidir ki bundan sonra hiçbir kimse uçmak teşebbüsünde bulunamamalı ve bilhassa bugün verdiğim dersler unutulmamalıdır. Bu geniş sema ancak bana ve benim tayyareme kâfi gelecek genişliktedir. Benden başkaları için semada her an günagün tehlikeler beklemektedir. Aksi harekette bulunanlar elimden hiçbir suretle kurtulamaz.”

Mister (Dov)’un gözleri parladı. Matbu kâğıdı muhteviyatını anlayan ve hayretinden ağzı açık kalan küçük Mitç’in dikkatle yüzüne baktı. Ve:

- Bu adam deli olmuş! dedi.

Dünyanın en seri tayyaresine ve dünya tayyarecilerinin fevkinde bir maharete sahip imiş gibi bütün semayı kendine mal etmek istiyor. Acaba attığı kağıtta yazdıklarını yapabilecek mi?..

Küçük Mitç mırıldandı:

- Demek ki dedi, bu müthiş ve tehlikeli bir şahin!..

Mister (Dov) gülerek:

- Şahin değil bir şeytan! dedi. Bugün bir düzine adamın ölümüne sebep oldu. O bu günkü muvaffakiyeti için taliihine teşekkür etsin. Ah ne olurdu, benim de bir makinalı tüfeğim olaydı. Fakat göreceksin Mitç katil bu cinayetin cezasını nasıl çekecek.

Küçük Mitç meserretli bir çığlık koparark:

Ah Mister (Dov). dedi. Onu görmeyi ne kadar da arzu ederim biliyorsunuz.

Mister (Dov):

- Görürsün Mitç onu her halde bir gün avlayacağım. (Yakan Yıldız’ın) nasıl bir tehlikeli düşman olduğunu ona da göstereceğim. Bugün yaptığı şakaya layık olduğu şekilde mukabelede bulunacağım.

Mister (Dov)’un sözlerini dinleyen küçük Mitç ellerini çırparak:

- Ne eğlenceli bir sergüzeşt olacak değil mi?. Mister (Dov). dedi. Eğer bunu yapacak olur isen iş yalnız (Altın Renkli) tayyareden intikam (Hortun King) ve taraftarlarına da pek layık bir cevap olacak:

Mister (Dov) mavi gözlerini açtı. Ve:

Bu muhakkak olacak çocuğum olacak.. Merak etme. Şimdi yapılacak işlerimiz var. Evvela makinamızı hendeğin yanından çekelim. Mümkün olduğu kadar çabuk karargâha gidelim. Görüyor ve anlıyorum ki arkadaşlar bizi aramak cesaretini gösteremediler. İcap eden hazırlığı bitirdikten sonra biran evvel dönmek ve bu cesur ve atılgan düşman ile mücadeleye atılmak isterim. Nasıl bana bu işte yardım edecek misin?!..

Mitç Mister (Dov)'un ellerini sıkarak ve hararetli buseler kondurarak bağırdı:

- Ölünceye kadar Mister (Dov) dedi.

Mabadı var.

ON ÜÇÜNCÜ NÜSHAMIZIN MÜSABAKA CEVAPLARI

1 – Resim müsabakasına iştirak eden kârilerimiz arasında İstanbul Lisesi'nden S. Necati Bey'le Söke'de tüccardan Abdullah Efendi kerimesi Bahtiyar Hanım birer sulu boya takımı ve Halıcıoğlu Lisesi'nden Necmettin Yavuz ve Uzunköprü Erkek Mektebi'nden 17 Ahmet Dilaver Beyler birer kuru boya takımı ve Heybeliada Bahriye Mektebi'nden Ali Rıza ve İskeçe'de tütün tüccarı Hasan Bey mahdumu Arif Hikmet Beyler mecmuamızın altı aylık abonesini kazanmışlardır.

Resim Defteri Kazananlar: Üsküdar Lisesi'nden 373 Hüseyin Kaya, Süleymaniye Sekizinci Kız Mektebi'nden 412 Zahide Bedrettin, İstanbul Erkek Lisesi'nden 598 Ekrem Nejat, İzmir Top Tamirhanesi'nden Mehmet Cemil, Geyve İstasyon İlk Muhtelit Mektebi'nden 2 Mehmet Ali, Ilgın Erkek Mektebi'nden 2 Celal, Üsküdar Ayazma Mahallesi'nde 8 Numarada Feyzullah Cevat, Askeri Sanayi Mektebi'nden 178 Celal Gökalp, Darüşşafaka'dan 250 Mustafa Hikmet, İstanbul Birinci Mekteb'den 106 Nihât, Üsküdar Yirmi Beşinci Mekteb'den Nezahat Nazmi, Ankara Cumhuriyet Mektebi üçüncü sınıftan Mehmet Kemal, Üsküdar On İkinci Mektep'ten 39 Mübeccel Mustafa, Konya Seydili Darülirfan Mektebi'nden 62 Emin Nami, Konya Lisesi'nden 330 Tahir, Üsküdar Yirmi Beşinci Mektebi'nden Kıymet Nuri ve 82 Cemal Şevket, Üsküdar On Sekizinci Mektep'ten 137Sabahat İhsan, Kırk Dördüncü İlk Mektep'ten Burhanettin, Darüşşafakaka'dan 904 Reşat Rıza, ve 902 Fuat, Üsküdar On Sekizinci Mektep'ten Nebahat Osman, İstanbul Lisesi'nden 52

İsmail Hakkı, Fatih Akşemsettin Mektebi'nden 313 Nahit, Erenköy Lisesi'nden Vedia Abdullah, Darüşşafaka'dan 973 Nurullah ve 116 Ali Arslan, Ataşehir Yeni Mektebi'nden 415 Hüseyin Galip, Üsküdar Kız Sanayi Mektebi'nden Melek Nisa Ekrem, Darüşşafaka'dan 58 Ahmet Şükrü, Konya Erkek Lisesi'nden 325 Himmet Zühtü, Sivas İsmet Paşa Numune Mektebi'nden 312 Hüseyin Fehmi, Üsküdar Yirmi Dördüncü Mektebi'nden Nimet, Urfa Mektebi'nden 61 Ziyaettin, Urfa Kız Orta Mektebi'nden 3 Belkıs, Beyşehir karilerimizden A. Zekai, Darüşşafaka'dan L. M. Bursa Bezm-i Alem Mektebi'nden H. Oğuz, Edirne karilerimizden Bedrettin Muhtar. Söğüt karilerimizden M. Hüsrev, Kula Erkek Mektebi'nden Mehmet Ali Nihat, Göreli Erkek Mektebi'nden 19 Hamit, Seyitgazi Erkek Mektebi'nden Mustafa Sami, Malatya Orta Mektebi'nden, A. Naci, İstanbul Lisesi'nden H. Hayri. İstanbul Kız Lisesi'nden Fetanet Mustafa Hanım ve beyler.

2- Yazısız hikâye müsabakasında kitap kazanan karilerimiz: Beşiktaş'tan Müftüzade Kemalettin Emin, Üsküdar Erkek Lisesi'nden 285 Sait Nuri, Üsküdar'da Çınarda Kaymakam Bedri Bey hanesinde Mehmet Hayri, Zonguldak Orta Mektebi'nden 12 Eyüp Sabri, Adana Ziraat Mektebi'nden 88 Nazım, Çamlıca Orta Mektebi'nden B.Nezihe, Galatasaray'dan Hüsamettin, Eskişehir karilerimizden Talat Nazım, İzmir Lisesi'nden F. Uluğ, Ankara Lisesi'nden M. Macit, Ulukışla karilerimizden İsmail Hakkı, Anadoluhisarı Mektebi'nden 221 Naci, Antalya Orta Mektebi'nden 26 Ragıp Şevki. Adana Şehr-i Yatı Mektebi'nden 415 Hüseyin Galip, İmalat-ı Harbiye'den H. Muhsin, Çengelköy Lisesi'nden Kadri Yıldırım. Feyz-i Ati'den S. Ş. Vefa Orta Mektebi'nden Süleyman Kani, Trabzon karilerimizden B. Şekibe Asım, Muğla karilerimizden Ahmet Atabey, Erenköy karilerimizden Hafize Abdurrahman. Galatasaray'dan M. Nimet, Beyoğlu İngiliz Mektebi'nden Şehber Nadi, Halıcıoğlu Lisesi'nden Kemal, Kız Sanayi Mektebi'nden S. Sahir Hanım ve beyler.

3- Oyuncak imali müsabakasında birer kitap kazananlar: Üsküdar Sanayi Mektebi'nden 40 Bedia Şükrü, Darüşşafaka'dan 254 Hasan Niyazi ve 869 Mehmet Tevfik, Üsküdar Yirmi Beşinci Mektebi'nden Mualla Halil, Davutpaşa Orta Mektebi'nden Hayrettin, Gemlik Yeni Mektebi'nden 57 Hüseyin Rüştü, Selamsız Fransız Mektebi'nden Melih Daim, Üsküdar Yirmi Beşinci Mektebi'nden 38 Remziye Halil, Kınalıada İlk Mektep'ten 17 Rauf Cemil, Kandilli Kız Orta Mektebi'nden L.N. , Süleymaniye Sekizinci Kız Mektebi'nden 444 Züleyha

Dırahşan. İstanbul Kırkıncı Mektebi'nden 67 Adviye Haydar, Bebek Yirmi Altıncı Mektep'ten Lütfiye Hamdi, Kız Muallim Tatbikat Mektebi'nden Rasiha Hüsamettin. Darüşşafaka'dan 218 Ahmet Necati, Selçuk Hatun'dan 113 Şadiye Bedri, Karagümrük Yirmi Yedinci İlk Mektep'ten 24 Seher Mustafa, Çankırı Orta Mektep talebesinden 217 Atıf, 113 Ethem Hilmi, Vefa Mektebi'nden 399 Ruşen, Eskişehir Orta Mektebi talebesinden Gökalp, Trabzon karilerimizden Hamdi Şakir, Çeşme Erkek Mektebi'nden 56 Osman Nuri, Bursa karilerimizden Hayriye Nejat Hanım ve beyler.

4 – Bulunması matlup olan isim (Sait) idi. Bulanlar arasında çekilen kurada İzmir Şehit Fethi Bey Mektebi'nden mezun İhsan Cemal ve Ayancık Erkek Mektebi'nden 46 Muhtar beyler ikişer buçuk ve İmalat-ı Harbiye'den A. Cevdet Bey'le Safranbolu Mektebi'nden 34 Saniye Niyaz Hanım ikişer lira Karamürsel karilerimizden Faik ve İstanbul Birinci Mektep'ten 254 Mehmet Bayram Beyler birer lira kazanmışlardır.

Birer kitap kazananlar: Üsküdar Lisesi'nden 290 Sabahattin Oğuz, Üsküdar On Sekizinci Mektebi'nden 99 Samime Lütfü, İlyas Çelebi Mahallesi'nde 88 Numarada A. Cinani, İstanbul Tatbikat Mektebi'nden 192 Hikmet Muhtar, İstanbul Birinci Mektebi'nden 247 Mehmet, Ilgın Erkek Mektebi'nden 5 Cafer Tayyar, Yeni Câmi karilerimizden Ömer Lütfü, Muallim Mektebi'nden 51 Sait, İstanbul Birinci Mektebi'nden 494 Mustafa Kazım ve 169 Mehmet, ve 42 Fikri ve 433 Mehmet, 83 Ali, 330 Kemalettin, 245 Yaşar, Sirkeci'den Salkım Söğüt'te Hüsnü, Reşadiye Oteli sahibi mahdumu Hasan Bedrettin, İstanbul Birinci Mektebi'nden 288 Muharrem Refik, Üsküdar Kız Sanayi Mektebi'nden Melek Nisa Ekrem, Üsküdar Lisesi'nden 29 Ali Hâdi, Ilgın İlk Erkek Mektebi'nden Mustafa Halis Bey ve hanımlar.

İstanbul karilerimizin hediyelerini bizzat idarehanemizden almalarını ve taşra karilerimizin de kitapları gönderilmek üzere beşer kuruşluk birer posta pulu göndermelerini rica ederiz.

BU NÜSHAMIZIN MÜSABAKALARI

1- Oyuncakları ayrı ayrı yapınız ve boyayarak bize gönderiniz. İstanbul ve Taşra birincilerine ikişer lira ikincilerine birer lira üçüncülerine yarımşar lira ve dördüncüden ellinciye kadar birer kitap hediye edilecektir.

2- Gördüğünüz resimdeki şatonun sahibini arayıp bulunuz ve bulunduğu mahali işaret ederek bize gönderiniz. Bulanlar arasında çekilecek kurada İstanbul ve taşra birincilerine ikişer lira, ikincilerine birer, üçüncülerine yarımşar lira ve dördüncüden ellinciye kadar birer kitap hediye edilecektir.

3- Beş harften müteşekkil bir şehir ismi bulunuz ki birinci ve ikinci ve beşinci harfleri havada bulunan bir şeyi, birinci ve üçüncü ve beşinci harfleri insanların pek sevdiği bir şeyi, ikinci ve dördüncü ve beşinci harfleri insanların hiç sevmediği bir şeyi ifade etsin. Bulunuz ve bu şehir hakkındaki malumat-ı umumiyenizi bize yazınız. İstanbul ve taşra birincilerine ikişer ve ikincilerine birer ve üçüncülerine yarımşar lira ve dördüncülerinden ellinciye kadar birer kitap hediye edilecektir.

KÜÇÜKLERE OYUNCAK

1- Kavga eden adamlar: Resmi kesiniz, bir karton üzerine yapıştırınız. Tamamıyla kuruduktan sonra parçaları ayrı ayrı ve dikkatle kesiniz. İnce değnek gibi parçaları adamların göğüs altlarında çizgi ile işaret olunan yerlere ve adamlar alt kısımlarında bulunan delik yerlerden enli mukavvanın delikli yerlerine raptediniz. İşte oyuncak bitti. Şimdi ince delikleri çektiniz mi veya attınız mı adamların gülünç bir tarzda kavga ettiklerini görecek ve güleceksiniz.

2- Kelebek tutan adam: Resmi olduğu gibi kesiniz, bir karton üzerine yapıştırınız, tamamiyle kuruduktan sonra parçaları ayrı ayrı kesiniz. Adamın kolunu deliklerle gösterilen mahale serbestçe hareket ettirilecek bir surette raptediniz. Kelebeği de resimde bulunduğu mahale ve fakat dönecek surette dikiniz adamın kolunu çevirdiğiniz zaman kelebeğin uçarak kaçtığını görecek ve eğleneceksiniz.

16.SAYI

MUSİKİ MUALLİMLERİNE REHBER

Müfredat programlarında birinci senelerden son senelere kadar (teganni) yani (savti musiki) ile talebeye ahlaki ve vatanperverane parçaların öğretilebileceği işaret olunuyor. Muallimlerimizin bu parçaları talebeye ne suretle talim etmeleri icap eder? Evvel emirde bu mesele üzerinde biraz tevkife lüzum görüyoruz.

Bazı mekteplerde musiki muallimleri var ki müsait sesleri olmadığı için ellerindeki bir musiki aletiyle talebesine öğreteceği parçayı sınıfta birçok defalar tekrar etmekte ve o talebe de o parçayı dinlemek suretiyle hafızasına aldıktan sonra güftesi ile beraber okumaya başlamaktadır!

Bizce bu usulün birçok mahsurları vardır, çünkü genellikle tegannide kendine göre bir icra tarzı mevuttur ki musiki aletiyle tarif ve ifhamı kabul olamaz. Zaten suali "musiki" tek musiki aletiyle talimi dünyanın hiçbir tarafında görülmüş şeylerden değildir. Avrupa'da her musiki aletini öğrenmeye mahsus (metot)lar bulunduğu gibi gana (Chant) dersleri içinde "metot"lar yapılması bu hakikinin o diyarda anlaşılmış olmasından ileri geldiğine şüphe yoktur.

Vakıa ilk ve orta mekteplerle liseler birer musiki mektebi değildir; binaenaleyh müesseselerde talebeye (savti musiki) metotları okutulmasını tavsiye etmek bittabii hatırımıza gelemez. Şu kadar ki mekteplerimizde talebenin en ziyade suti musikideki mümareselerinin tezyidi gayesi hedef ittihaz edilmesine nazaran musiki muallimlerimizin ittihabında bunların güzel sesli ve bilhassa tegannide mahir olmasına dikkat ve itina edilmesi lazımdır. Yoksa kuşlara hava öğretilir gibi muallimin talim edeceği parçaları bir flauta veya keman ile çalarak talebesine ezberletmesinden talebenin istifadesi çok nakıs kalır. Musiki nağmelerinin öyle hususiyet ve incelikleri vardır ki onların sesiyle nasıl icra edildiğini talebe mutlaka muallimin ağzından işitmeye muhtaçtır. Muallim talebeyi birer birer okutarak tegannideki kusurlarını tashih etmelidir. Bir sınıfı dolduran kırk elli talebenin içinden ancak mahdut bir kısmını teganni ettikleri şarkıyı az çok doğrulukla "okuyabildikleri" ve diğerlerinin ise adeta "bağırdıkları" tecrübeli muallimlerin malumudur. Bir Fransız darb-ı meseli (bağırmak teganni etmek değildir) demektedir. Derin bir hakikati ifade eden bu sözü muallimler daima hatırlamalı ve

talebesini bağırmadan teganni etmeye alıştırmalıdır. Bütün müterakki memleketlerin mekteplerinde tatbik edilen musiki programlarında talebeye- musiki notalarının eşgali ve musiki nazariyatı gösterilmeden evvel- "kulaktan ezberletme" usulüyle basit ve kolay anlaşılır ibkalarla bestelenmiş parçaların talimi tavsiye edilmektedir, biz de mekteplerimizde aynı tavsiyeye tevfik hareket etmeliyiz.

Teganni derslerinde dikkat edilecek mühim bir nokta da şudur: Muallim her talebeden teganni ederken yanındakilerin sesini örtmeye çalışmamasını ve bilakis daima arkadaşlarının sesini de işiterek kendi sesini onlarınkisine karıştırmak suretiyle bütün seslerin birleşmesinden latif ve imtizaclı bir ahenk meydana getirilmesini isteyecek ve bu nazik noktanın muvaffakiyetle icra edilip edilmediğini her zaman tetkik edecektir.

İki veya daha ziyade seslerle okutulacak parçaları muallimler talebeye evvela ayrı ayrı mükemmelen öğretmeli ve nihayet kısımlarını bir araya getirerek birlikte okuyabilmelerini temin için müteaddit tecrübeler yaptırmalıdır.

Müfredat programlarında musiki istilahlarının arasına bir takım ecnebi kelimeler karıştırılmıştır ki musiki muallimlerimizden Avrupa lisanlarını bilmeyenlerin bu kelimelerin medlullerini anlatmakta müşkülata tesadüf edecekleri tabiidir. Bu cümleden olarak ibtida (solfej) kelimesini görüyoruz.

(Solfej) ne demektir? Bu kelime, Fransız lisanında "her notanın hakiki sesini vermek ve imtidadi miktarını göstermekle beraber ismini de söylemek suretiyle bir parçayı teganni etmek" manasına gelen (solfier) mastarından isimdir ki musikinin "karait ve kitabeti için öğrenilmesi lazım gelen usül ve kavaide veyahut o usul ve kavaidin mecmuunu havi kitaplara" bu münasebetle (solfej) denilmiştir. Binaenaleyh biz de Fransızca Solfier mukabili (notasını okumak) ve Solfege mukabili olarak da (nota okumak) tabirlerini kullanmalıyız.

"Lisanlar" ile "musiki" arasında birtakım müşabehetler vardır. Bu müşabehetlerin birisi de "musiki"nin diğer lisanlar gibi yazılıp okunmasıdır. Musiki karaitinin (üç) derecesi vardır: Birincisine ikâ ile okumak (Lecture ritmique) ikincisine notasını okumak (Solfier) üçüncüsüne de terennüm etmek (Vocaliser) denilmektedir.

Bir musiki eserindeki bütün notaların seslerini çıkarmayarak yalnız o notaların isimlerini söylemek ve uzunlukları miktarını göstermek için usul vurarak karait edilmesine (ika ile okumak) denilir.

Bir eserin (notasını okumak) tabirinin medlulünü yukarıda anlatmıştık. Burada şunu ilave edeceğiz ki mesela bir şarkıyı güftesinin yerine yalnız notalarıyla teganni etmek o şarkının (notasını okumak) tır.

Bir parçanın havi olduğu notaların isimlerini söylemeyerek yalnız seslerini çıkarırken (A) ile okunmasına terennüm etmek derler; mesela (la, si, do, re) notalarının kendi seslerini ve imtidadları miktarını vermek ve bununla beraber notaların isimleri yerine (A,A,A,A) saitlerini ilave ederek okumak gibi.

Muallimler öğretecekleri parçalara musiki kıraatlerin bu üç derecesini de tatbik etmeli ve talebenin bu kıraatlerin her birinde meleke ve mimarese sahibi olmalarında ısrar göstermelidirler.

Bir de talebeyi "daima" sabit bir ahenk dâhilinde teganni ettirmelidir. Bu maksatla her muallimin yanında (la) nağmesi veren bir (ahenk düdüğü) bulunmalı ve hiçbir vakit itibari ve ındı bir ahenk ile teganni dersi verilmelidir.

ÇİZGİLİ SİSTEMİ

Musiki nağmelerini yazmak için kullandığımız ve ismine çizgiler (Portee) dediğimiz nota sisteminin icadı miladın on birinci asrından başlar.

O tarihe kadar nağmeleri alfabe harfleriyle gösterirler idi. Çizgili sistemi ilk icadından beri birçok tadilata uğramış ve nihayet şimdiki haline vasıl olmuştur.

Fransız hükemasından (Jan Jak Russo) rakamlarla yazılır bir nevi nota icat etmiş idi. Avrupa'da bu notanın taraftarları hala vardır. İsviçre mekteplerinin kısım izamında talebeye musiki dersleri rakam notasıyla verilmekte ve çizgili sistemine nispetle bu nevi notanın daha kolay öğrenildiği iddia edilmektedir.

SEDANIN İŞARET İLE TESPİTİ

Muallim beyler (seda) lafzının bu gibi yerlerde istimali doğru olmadığını takdir ederler. Çünkü (seda), bir savtın işitilen aksi demektir. Zaten bu makamda

(Aks-i savt) tabirini kullanıyoruz ki Fransızcası (Echo)dur. Şu halde (sedaların) yerine (nağmelerin) denilmesi daha doğrudur.

"Nağmeler"i gösteren işaretlerin her birine (nota) tesmiye olunur. Bu notalar "çizgiler" in bazen üzerlerine, bazen de aralıklarına konulan veyahut bir takım kısa hatlar ilave ederek üstleriyle altlarına yazılan notaların hangileri olduğunun izahını zait addediyoruz.

Gelecek nüshamızda (anahtar)ların maksat-ı istimaliyle muhtelif nevilerinden ve bunlara müteallik mesailden bahsolunacaktır.

Rauf Yekta

KÖYE DÖNDÜKTEN SONRA

Aldı da çapasını çalın gergin eline, sardı kas katı, ekmek parçasını beline, uzun yollardan saptı, mısırlıklara daldı. Günün altında alnı, ne parlaktı ne aldı: Yıkadı gözlerinin suda tozdan sisini, silindi ve doldurdu, bir ağacın oturdu, altında yemek yedi, ufka baktı ve durdu. Kımıldadı yerinden ve aldı çapasını, kazdık mısırlarını, dolaştı arpasını. Gölgeli gözlerinde, bazulu kollarında, bir dev hayali vardı. Köyünün yollarında, kalbini sürükleyen, gidene bakar gibi. Gözlerinin içinden, şimşekler çakar gibi, uzun uzun bakındı, ta derinden inledi. Sonra göğsünü açtı. Bir parça serinledi. Bu, Türk istiklalini, kazanıp dönen bir er. Şimdi de tarlasını, tunçtan kollarla işler…

Adapazarı: Muallim Ziya Vehpi

ASİL TÜRK KIZINA

Üstadım "Ziyaettin Fahri" Bey'e

Gözlerin ortaçtan fışkıran nurdur.
Zatına yakışan saffet onurdur
Gururum vatana sanki uğurdur.
Hayatta rehberin her an şuurdur!

Sözlerinde Türk'ün gururu vardır.
Benliğine saffet ebedi yardır

Kalbin cennet gibi bir saf diyardır
Hayatta rehberin her an şuurdur!.

Ankara Lisesi'nden: Edip Alp

HİSLER

Mehtaplı bir gece… Etrafım sükun ve hakikat diyarının insana korku veren bir hisle yükselen ebedi bekçileriyle muhata ilerliyorum. Ayaklarım ara sıra sernigün olmuş beyaz taşlara çarpıyor. Hava o kadar güzel sema o kadar parlak ki kamer o her şeye sakin ve heyecansız bakan gözleriyle beni takip ediyor. Gözlerim o kadar parlak dizlerim o kadar kuvvetli ki.. Elde kehribar başlı asama hiç dayanmadan yürüyorum.. Ruhumda fırtınalar yaratan korkunç kasırgalar var.. Bununla beraber bu yarayı saklayan sakin gözlerimle etrafı araştırıyorum. Oh taşlar ne kadar sert… Kalbimi kanattıkları yetmiyor gibi ayaklarımı da hırpalıyorlar… Siz ey ebediler diyarının dilsiz şahitleri… Beyaz ve yeşil elbiselerinizle beraber ne kadar korkunç, ne kadar çirkinsiniz. Siz kalbimin en tatlı sevgisini, hayatımın en hakiki istinatgâhını benden alan bir sarksınız siz bütün her şeysiniz… Günahkar her şeyi.. Gözlerim kararıyor, ruhumda cebri zapt olunan fırtınalar coşuyor, kirpiklerim nemlendi.. Çok heyecanlıyım.. Evet siz sanki zaferinizi ilan için vakur duruşlarınız hiç bir ıstırap hiç bir acı önünde inlemeyen, kanamayan mağrur ve asil siz koparılmaya kanatılmaya layık bütün bu bir sürü… Devam edemiyorum hafif bir rüzgâr çıktı. Ayakta duramayacak kadar halsizim elimden asam düştü. Başım bir mezar taşının soğukluğunu hissediyor hıçkırıklarla sarsılıyorum. Birden bire beyaz elbiseleriyle sanki gecenin esrarından hulk olmuşa benzeyen bir hayal elimi tutuyor. Kalbim sıkılıyor, gözlerimde damla yaş kalmadı. Bunalıyorum göğsümü delecek gibi çarpan kalbime elimi zor götürebiliyorum.. Korkudan yumulan gözlerimi açıyorum. Bu hayalin tıpkı baba şefkati taşıyan gözleri gözlerimi buluyor… Yavaş yavaş doğruldum ellerimi tutan elleri titriyor. Yüzüne dikkatli baktım bu nurani bir ihtiyar. Senelerin zahmeti çökmüş kırışmış alnı hafif bir itina ile ak saçlarına uzayıp gitmiş. Ah bu ak saçlar..! Her teli ayrı bir mihnette rengini kaybetmiş bu sevgili çilekarlar…

Gecenin sessiz koynuna yorgun bir dere şırıltısı gibi damlayan hafif hasta bir ses: Yavrum:.. ! diyor. Ben bu sükun ve hakikat diyarının eski bir sakiniyim fanilere mukadder olan her cefayı ben de çektim, ben de bazen bir serap arkasından saadet!. diye koştum yoruldum. Şimdi örtümle müsabakaya girmiş şu gördüğün ak saçlarım

ve elimde bir hiçle yalnız.. Ve fakat mahvolan cisminin beraber sürüklemediği namımla memnun ve müteselliyim.. Hayat sadece nam ve eser yaratmak için kurulmuş bir mevki-i cidaldir, sen.. Bu suka serviliğin kucağına bıraktığın aziz ölüler ki onu tanımakla beraber seni biraz ötede bekleyen, kim bilir şevkle ne kadar yeşerecek olan feyz tarlalarını bir ırmak ol sula…. Bir şelale ol. Hayatın sarp kayalarından billur rengini ve temizliğini muhafaza ederek ak bir ziya ol. Ümitsiz ve karanlık ruhları aydınlat. İşte seni yetiştirenlere yapacağın en aziz hürmet… Masivadan doğan bu esrarlı hayalin sihirli sözlerini ıssız ruhuma damlayan bir teselli iksiri gibi gözlerim kapalı sunmuştum… Şimdi kalbim biraz ferahlamış, biraz sükun bulmuş gibi idi. Gözlerimi açtım ne mezarlık ne de biraz evvelki munis hayal-i meçhul var. Lakin hala ruhumda yalnız annemden haber vermeyen bu meçhul zairin susuz çöllerde sızan bir nehir şırıltısıyla akan sesi çağıldıyor. Kalbim fısıldayan saadet arzularıyla dolu… Güneş, güzel güneş biraz şifa ver bana ne olursun biraz da teselli…

M. Kemalpaşa Kız Mektebi Muallimlerinden: İffet Şevket

FACİA İÇİNDE FACİA

İşte sevimli bir yuva!.. Ana, baba hayatlarında yeni bir aile ümit güneşi: Sevimli yavrularıyla mesut yaşıyorlar… Büyüğü henüz üç dört yaşlarında, küçüğü memede… Samimiyet ve ulviyetle meşbu ruhların uzletgahı.. Sevimli bir aile ocağı!. Fakat; hayatın hıçkırdığı daimi nakarat! Ölüm!... Bir çığlık ki, ne iğrenç ne korkunç… Yine bu baykuş, niçin bir aile saadetinin peşinde, neden bu kadar hırçın ve muannit ötüyor?..

&&&

Hilkatin beşeriyet çamuruna karıştırdığı zehr-i ab: İhtiras! Büyük çocuk müceddet gibi bir tufuliyet fidanının küçücük dimağında.. Ana, baba ihmalkârlık ve idaresizlikleri neticesi… Bütün karanlıkları ile yüzleşen tabii bir kıskançlık!.. Onun doğurduğu fecaat; ne acı hakikat!.. Necdet adeta ruhunu sıkan bu küçük kardeşi hiç de sevmiyor…

Çok geçmeden facia doğuran bir tesadüf.. Bir çocuk aklının kapıldığı yanlış zehap!. Ana, baba (Çocuğu memeden keselim!.) diye konuşurlarken.. Oda kapısında…Küçük bir hayal!.. Necdet'in kulaklarında çınlayan yalnız.. (keselim!)

sözleri.. Manasını kavrayamadığı bu ilham.. O küçük kafada; ne büyük ihtilaller koparmıştı..

&&&

Evde çıt yok… Öldürücü bir sükut hüküm ferma.. Yalnız mutfakta bir gürültü… Eli; uzun ve keskin bıçaklı hayalcik.. Sessizce yürüyor. Gurup eden güneşin kızıl alevleri ne kadar baygın.. Salonun bir köşesinde, süslü bir beşik! İçinde uyuyan bir bebeğin masum nefesleri!. Yaklaşan ayak sesleri.. Necdet; deminki hayal, bilmem nasıl, korkusuzca beşiğe doğru sokularak bebeğin yüzündeki örtüyü kaldırdı. Sanki rüya aleminde gülümseyen bir yüz.. Temiz bir alın üzerine dökülen kumral saçlar.. Annesinin itinalarıyla belenen bir ruh ki; ne kadar masum… Gözleri yarı açık uyuyor. Kızıllıklar içinde bıçaklı bir el kalkıyor, anında iniyor. Son bir nefes!. İnceden bir inilti.. Vücudundan ayrılan küçük bir kafa!.. Kanlara boyanan bir beşik ki: Onu süsleyen anne yavrusunu böyle mi görecekti?.. Küçük cani elindeki bıçağa bakıyor. Hırçın ve asabi, tiz, çocuk kahkahasıyla gülüyor.. Gülüyor .. Elleri kan içinde yaptığı cinayeti medarın olmayan bir benlik ki: O da masum. O da kabahatsiz!..

Salon kapısı bir gıcırtı ile açılıyor… Uyuyan yavrusunu öpmek için gelen baba!.. Beşiğe yaklaşıyor.. Birdenbire irkilen varlığı; ihtilacılar, asabiyetlerle sarsılıyor. Saçları ürpermiş.. Etrafına şuursuz bakıyor.. Hadikasından fırlayan gözler.. Sakit ve samit. Elindeki kanlı bıçakla oynayan küçük caniye initaf ediyor. Kudurmuş gibi; iradesiz bir savlet. İki kuvvetli kol, Necdet'i koltuk altlarından kavrıyor.. Duvarlara çarpılan bir kafa!.. Onun çıkardığı acı bir feryat.. Bir inilti ki ne canhıraş: Annem!. Baba!.. Kesik, kesik ses nefesler… Bir kaç dakika sonra, cansız mini mini bir vücut, pörtlemiş gözler. Kan fışkıran bir baş…Olduğu yerde yığılan baba baygın!.. Bir sahne ki.. Yürekler parçalayacak kadar bir feci! Müebbedi bir sükun!. Bu sessizliği yırtan bir çığlık!. Matemi bir kadın sesi!

Hıçkırdığı sade kan ve figan!.. Sürekli kahkahalar… Tecennün eden bir ana! Bülbüller ötüşen şen ve mesut; ışık dolu bir yuvada şimdi yalnız korkunç ve karanlık felaketzedelere gülen bir meşum baykuş var.

Adana Lisesi 2-1-927 Burhanettin Orhan

ATEŞ BÖCEKLERİ

İşte pek sevdiğim bir böcek… Ben bunu neden o kadar seviyorum.! Bunlar bir yaz mehtabından, bir çiçek goncasından bir genç kızdan daha mı güzel.!

Bilmiyorum…

Ateş böceklerinin göründüğü akşamlar, haziran akşamları, binniyaz günlerinin asıl zevkini, tadını işte o zaman duyar.. İçimde güzellikten, şiirden tatlı heyecanlar dolaşır. Ve artık hislerim hülyalarla, durgun ve dolgundur: Ömrümün en iyi saatleri….. Ufukta, güneş, ezilmiş kızıllıklar ve sarılıklar içinde dağılıp kaybolduktan sonra, yaz akşamlarının havası, durgun karanlıkları, sükutları çöker; ve gündüzün yorulmayan cır cır böceklerinin bıcırtıları ve ağaçlardan, yapraklardan sesleşerek dağılırken, karanlık köşelerde pırıltılar görülür: Ateş böcekleri.. Sessiz, sıcak ve geceleri fazla rayiha dağıtan çiçekli kır yollarında, bahçelerde sessizlik, sıcak ve içinde uyuşan dimağlarla bu pırıltılar ne hoş gelir. Ben bundan daima bir zevk duydum. Bazı geceler. Mor salkımlı balkonun kokuları arasında ağustos böcekleriyle beraber, söylenirim; dudaklarımda sevdiğim, pek sevdiğim bir şairin ilk mısraları gibi dolaşır: Ateş böcekleri.. Ateş böcekleri…

Bu temmuz akşamları, bu hülyalı ve sükutlu gecelerde tutuşan kalplerden sıçramış birer kıvılcım mısınız?

İstanbul Lisesi: Cavit Sait

ANNEME

Ağlayan, inleyen bir ruhun feryadını duyuyorum. Bir hıçkırık… Bana hiç yabancı gelmeyen bu ince sesi tanıyorum. Evet anne bu senin sesin değil mi?.. Söyle anne söyle ruhun niçin ağlıyor?..

Orada, o ıssız kabristanın metruk bir köşesinde yatan zavallı annem, sende mi benim öksüz ruhuma, kimsesiz kalbime ağlıyorsun?...

Bu gözyaşlarım, senin hasretine tahammül edemeyen yaralı kalbime akarken, ruhum sevimli hayalini kucağını arıyor anne!

Çektiğim ıstırapları gözyaşlarıyla sana, senin temiz ruhuna anlatmak istiyorum… Lakin sen şimdi o kadar yükseklerdesin ki sana, o yüksek ruhuna yetişebilmek için bu mülevves bu fani dünyadan çekilmek lazım anne!...

Bizi öksüz bıraktığın o meşum günden beri, gözyaşlarım hiç durmadı, kalbimin hicranı susmadı anne!.. Bazı mehtaplı gecelerde, semada parlayan yıldızların içinde senin müşfik hayalini görüyorum..

O zaman hicran dolu kalbimde kapanan eski bir yaranın sızısını duyuyor, hayaline gözyaşlarıyla mukabele ediyorum… Issız gecelerin elem dolu sessizliğinde gördüğüm bu güzel hayal bana neler hatırlatır bilir misin anne?.. Çocukluğumu… Evet anne, müşfik kollarının arasında geçirdiğim masum ve saf çocukluğumu!.. Ah… O zamanlar ne mesuttum… Elem, keder nedir bilmez, yalnız senin muhabbetinle yaşardım anne!.. Hasta olduğum, ıstırap çektiğim zamanlar senin sevgili mevcudiyetin bütün dertlerimi unutturur, sevimli gözlerin bana şifa ve teselli verirdi anne!. Lakin, şimdi hatıratıyla gözlerimi yaşartan o mesut günlerden sonra, bir gün, bir siyah gün geldi… Senin sevimli ve sevgili mevcudiyetinden ayrıldık!...

Sen küçük yavrularını öksüz bırakarak gittin. Ruhum yaralı, kalplerin hasret dolu feryadını dinlemeden semalara yükseldin anne!...

O siyah günden beri aradan seneler, ıstırap ve gözyaşlarıyla dolu uzun seneler geçti… Senin siman hayalimde bir gölge kadar belirsiz kaldı…

Lakin ne zaman “Anne” diye bir ses işitsem, ne zaman seni hatırlasam, kalbimin sızladığını, benliğimin ağladığını hissediyorum anne!.. Matemli günlerimde, sessiz sessiz ağlarken, senin ruhunun da muazzap olduğunu ve feryat ederek inlediğini hissediyorum bak, işte şimdi yine feryat, ağlayan, hıçkıran ruhun feryadını duyuyorum .. Ağlama anneciğim, ağlama!…

Senelerden beri ebedi hasretinle yanan bu kalbim öyle istiyor ki anne, senin mukaddes ruhun benim ellerimle müteessir olmasın, sevgili vücudun, kimsesiz, sessiz kabrinde, yüksek servilerin koyu yeşil gölgeleri altında rahat uyusun anne!....

Nişantaşı Kız Orta Mektebi Talebesinden: Belkıs Mustafa

ORTAÇ'TAN MEKTUPLARIM!

Geçen mektubumda (Ortaç)'a nasıl geldiğimi kısaca anlatmış ve yollarının epeyce uzun olduğundan bahsetmiştim. Oraya vasıl olduktan sonra anladım ki; henüz maksadımıza vasıl olamamıştık. Geriye de dönemeyecektik. Mademki bu işe başladık, bu yola atıldık o halde fikrimiz de sabit kalacak daima ilerleyecektik… Fakat hangi yoldan, hangi vesaitle ve rehberimiz kim olacak?! İşte hep bunları düşünüyorduk. Bir gün yine dolaşıyorduk. Tepenin nihayetinde sabahın güneşiyle pırlanta gibi akisler yapan nehrin kenarına indik. Zümrüt gibi bir yeri intihap ederek oturduk. Etrafımız hercai menekşe, lale, gül, karanfillerle dolu idi. Ortalarında [edebiyattan bir gül] isimli kalın bir kitap gördüm. Hazine bulmuşa döndüm. Filhakika dünyada en çok sevdiğim edebiyatımızın hazinesini bulmuştum. Bundan sonra istifade etmek kalıyordu. Dileğimi yerine getirebilecek miydim?

İlk sayfasını açtım "Tükiveler Zamanında Saf Türkçe" son sayfasına baktım "Anadolu Edebiyatında Aruzun Tesiri" başlıkları gözüme ilişti. Elime aldığım ilk kitapta birbirinin tamamıyla maküsu olan bu fikirlere şaştım.

Demek ki: (Hiyung Nu)lardan Tükivelerin lisanları bizim öz lisanımız veznimizi de öz veznimiz imiş. Fakat gittikçe bilhassa İslamiyet'ten sonra Garp, Acem Edebiyatı tesirleri altında kalan Türk'ün Anadolu'daki tebasının lisanı bozulmuş, yabancı kelimeler karışmış; nihayet lisanımızın bünyesine hiç tevaffuk etmeyen aruz hece veznimizi -bazılarına- unutturacak kadar ilerlemiş ne acı bir hakikat, ne acı lisani bir sergüzeşt….

Bunlardan başka o dakikaya kadar bilmediğim daha doğrusu bilmediğim bir hakikatle daha karşılaşıyordum ki o da şu idi…

(Edebiyat ne sadece nesir yazmak ve ne de şiirler yaratmaktır. Belki bunlarla beraber mensup olduğu milletin edebiyatının geçirdiği devirlerini, hadisat-ı siyasiye, içtimaiyyesinin meydana getirdiği -edebiyatında- tesirlerini nihayet biz de bir his-i bedii, bir heyecan-ı ilahi meydana getiren eserlerini tetkik ve mütalaa etmektir.)

Aziz arkadaşlar!

Ancak bunları tamamıyla bihakkın bildikten sonra milletimizin yüksek edebiyatının bir uzvu olmaya daha büyük bir iktidar, kuvvetle çalışabiliriz…

Ankara Lisesi'nden 20-1-927 Edip Alp

HANIM KIZLARIMIZA

-KIZLIK HAYATI 2-

Eserimi sathi bir surette okuyacak olan bazı kimselerin "- Anlamıyorum, bu kadın ne için kadınlıkta bu kadar ıstırap, şeamet,taliisizlik görüyor?!.." diye izhar-ı hayret ve belki de istihza edeceklerine ne derece emin isem eseri ciddiyetle okuyup bitiren kimselerin de "Oh.. Ne iyi olmuş da kız yaratılmışım…" diyerek ila nihabe kızlıklarından, kadınlıklarından iftihar ve memnuniyet hissedeceklerine daha ziyade emniyet ve kanaatim vardır.

Bir kızın hayatı istikbali yalnız ailesi için değil dostları, milleti hatta bütün âlem-i insaniyet için pek ziyade haiz-i ehemmiyettir. İhtimal ki kızlarım sizler ; bu sözlerimin hidayet ve ehemmiyetini takdir ederek, istikbalde deruhte etmek, mecburiyetinde bulunduğunuz ihsas ettiğim vazifelerin kesret ve ehemmiyetinden tevehhüş ederek: "İyi ama ben nihayet bir kızım, bir kızdan istikbal namına bu kadar şey beklemek muvaffık mıdır?.. Ben de gençliğimde mesut olmak, hayatın zevklerini tatmak, müsterih yaşamak isterim." diyeceksiniz bunda tamamen haklısınız. Bu hakkınızı ben de tamamen teslim ve tasvip ederim. Hatta yalnız ben değil kızlık hayatını, hissiyatını, arzularını bilen bütün yaşlı kadınlar da bu hakkınızı tasdik ve teslimde müttefiktirler. Bu böyle iken de dâhil olduğum halde gençliğe, gençliğin ezvakına veda eden biz ihtiyarlar bunu bir türlü izhar edemeyiz. Sebep?.. Pek basit… Sizin bazı arzularınıza muhalefet ederken daima gençlik çağımızı hatırlar, o günleri tahassürle yad ederiz. Bana inanınız sevgili kızlarım; sizin bugünkü arzularınıza, muhalefetimiz, harekâtınızı tayin ve tehdide kalkışmamız vaktiyle çektiğimiz mahrumiyetlerin acılarına sizi de iştirak ettirmek, sizi saadetten mahrum etmek için değil, bilakis size hakiki ve ebedi saadetler temin etmek içindir. Biz acı tecrübelerle anladık, yarın bizim yaşımıza geldiğiniz zaman gençlik çağında saadet zannedilen şeylerin birer hayalden ibaret olduğunu siz de anlayacak ve bize hak vereceksiniz. Biz ihtiyar kadınlar ya kendimizin veya diğerlerinin gençliğinde yaptığımız hataları, bu yaraların açtığı sıhhi, içtimai yaraları hatırlar ve sizin de bu hataları tekrar edeceğinizden korkarız.

Hakikat, içimizde bazı kadınlar vardır ki gençliklerinde her arzu ettiklerini yapamadıklarından gençliğin ezvakına doyamadıklarından bahis ve şikayet ederler

ve mesut olamamalarına bunu sebep gösteriler. Bazı kadınlar da vardır ki bilakis her arzularını yaptıklarından ve buna müsaade edildiğinden müştekidirler, bedbahtlıklarını buna hamil ederler. Ne demek istediğimi pek güzel anlıyorsunuz değil mi yavrularım?.. Orta yaştaki kadınlarımızın bazılarının sıhhati bozuktur, türlü türlü aletlerle maluldür. Ekserisi -evli veya bekâr olsun- hiç de mesut değildir. Niçin?

Çünkü şimdi sizin içinde bulunduğunuz gençlik çağının sıhhat ve kuvveti ya cehalet sayfasıyla bilmeyerek veya ihmal ve tesyipleri kayıtsızlıkları yüzünden bile bile israf ve saadete en ziyade muhtaç bulundukları bir yaşta türlü türlü emraz ile malul, içtimai sefaletlerine maruz kalmalarına sebebiyet vermişlerdir. Bunlardan bilahare uzun uzadıya bahsedeceğim için şimdilik sözü uzatmamayı tercih ederim ve yalnız kulağınızda küpe gibi kalmasını istediğim yegâne noktayı yani bilahare kadınlık çağında hayatın size bir azap, bir ceza olmaması için insani, milli bir imtiyaz ve bais-i iftihar bir şeref addedilen ve bir daha ele geçmesi ihtimali olmayan kızlık çağınızı metanet ve asalet ile müdbirane, akilane, basiretkarane geçirmenizi işaret etmek isterim.

Hepimiz biliriz ki kadınlığı biz intihap etmedik. Bana sorsalardı evvelce söylediğim gibi ihtimal ki kız olmaya muvafakat etmez, erkekliği tercih ederdik. Fakat Cenab-ı Hak bizi kadın yarattı diye bittabi talihsizliğimize hükm edecek, ümitsizliğe düşecek, beşeriyetin bize tayin ettiği kadınlık ve zaafından tegamül eyleyecek değiliz ya?!..

Ben katiyetle eminim ki karilerimizin içinde hiç de böyle düşünenler yoktur bugünün kızları hilkatindeki isatı memnuniyetle takdir ve bir şairin:

Mükemmel bir kadın asil bir eserdir.

Sözündeki hikmeti kendine gaye-i emel edinir ve beşeriyete hadim, kadınlığın maksat ve gayesini müdrik metin ve mütekâmil bir kadın, bir erkeğe saadet bahşedecek, gaye-i hayal olacak bir ev hanımı ve istikbalin sabırsızlıkla beklediği bir valide olabilmeyi ister ve bunlar için çalışır.

-Mabadı var-

ÇALIŞANLAR NELER YAPAR

DENİZİN ALTINDA

Denizin bir mil derinliğinde acaba neler var?.. Şimdiye kadar bunu kimse bilmiyor ve bu suale cevap veremiyordu. Çünkü şimdiye kadar oralara ne giden ve ne de gidip de dönen olmamıştı. Fakat Doktor (Vilyam Bib) namında bir tabiat âlimi denizlerin bu esrarlı derinliklerine inmeye ve oradaki mevcudat ve mahlukatı, hayatı görüp anlamaya muvaffak olmuştur.

Derinleştikçe suların tazyiki ziyadeleşir, hatta bu tazyike büyük hesaplar ve ihtimallerle yapılmakta olan zırhlı dalgıç elbiselerinin bile dayanamamakta olduğu yapılan tecrübelerle anlaşılmıştır. Fazla olarak bu derece derinlikler ziyadan da mahrumdur. Şu halde Doktor (Bib) bu derinliklere nasıl indi?!. Bu kesif karanlıklar içinde gömülü bulunan şeyleri nasıl gördü? Diyeceksiniz değil mi? Biz cevabını verelim: Çalışmak ile!. Doktor Bib, Amerika'nın bu meşhur ve büyük tabiat âlimi gayet kalın çelikten üstüvani şekilde kendine mahsus mini mini bir oda yaptırmış ve bu odanın penceresini de suyun tazyikine tahammül edecek derecede kuvvetli camlar yaptırıp taktırmıştır.

Büyük âlim bidayetten denizin en derin yerlerinde yaşayan bazı balıkların neşrettiklerini bildiği için fosfordan istifade bir aydınlık teminini düşünmüş ve muvaffak da olmuş ise de bilahare bundan sarf-ı nazarla elektrikten istifadeyi tercih etmiştir.

Bittabi ufak ve dar bir mahalde uzun müddet aynı havayı teneffüs etmek suretiyle yaşamak mümkün değildir. Bu büyük fen adamı keşfettiği bir aletin muavenetiyle aynı havayı teneffüs etmek şartıyla iki saatten fazla yaşamak çarelerini de bulmuş ve aleti İngiltere'nin en büyük tahtül-bahr amillerinden (Sebip Gurman) namında bir zata yaptırmıştır. Bu alet sırtta kolayca taşınabilecek derecede hafif ve küçük olup bir kısmı baştan geçirilerek çeneye takılmakta ve ağzı kapatmaktadır. Her nefes aldıkça bu alet havadaki hamiz karbonu çekmekte ve icap eden müvelled'ül hamuzayı vermektedir.

Doktor Bib halen bu küçük odasıyla denizlerin en derin noktalarına kadar inmekte denizin sathında bulunan arkadaşlarına gördüklerini telefonla bildirmekte ve

kuvvetli projektörün aynasıyla derin denizlerin kesif karanlığını ilim ve fen nuruyla aydınlatarak bir el makinesiyle sinema resimleri almaktadır.

HAYVANAT MÜZESİ

Doğan:

Cenup Amerika'da kesretle bulunan ve (doğan) namını verilen bu kuş taayyüş etmektedir. Resimde görüldüğü vechle şeklen acayip ve tuhaf ve gayet ince ve göz alacak derece parlak renkli bir gagası vardır. İnsana pek çabuk alışmakta olan bu kuş ekseri Amerika evlerinde bulunmakta ve adeta çocuklar için bir eğlence mağlumunda beslenmektedir.

Patulyan Geyiği:

Hintçin'i ve Siyam'ın vasi ormanlarda kesretle bulunan Patulyan geyikleri dört boynuza malikiyle diğer geyiklerden ayrılmaktadır. Bu boynuzlarından ikisi arka ve diğer ikisi de ön tarafa müteveccih bulunmaktadır. Tabiat itibariyle diğer geyiklere nazaran daha vahşi olan Patulyan geyikleri etlerinin lezzeti itibariyle Hintçin'i ve Siyam avcıları tarafından tercihen avlanmaktadır.

Eland tesmiye olunan bir nevi dağ keçisi de vardır ki küçük sürülerle cenubi ve vasati Afrika orman ve sahralarında yaşarlar. Bu keçiler iki metre büyüklüğünde olup son derece de süratli koşarlar. Boynuzları adeta burgu gibi burma burmadır.

ADAB-I MUAŞERET

Et ve balık yemekleri yenilirken ufak kemik ve kılçıkları, hoşaf içerken, meyve yerken çekirdeklerini ağızdan tabağa tükürür gibi atmak gayrı kabil af hatalarındandır. Gerek kılçık ve kemik gerekse çekirdekleri çatalı ta dudaklara kadar götürerek yavaşça almak ve bu suretle yemek tabağının bir kenarına veyahud sofrada önünüzde bu gibi şeyleri koymaya tahsis edilen küçük bir tabağa bırakmak icap eder.

Dirsekleri yemek masasına dayayarak oturmak, diş karıştırmak, dişlerin arasında kalan kırıntıları çıkarıp atmak da pek ayıp ve terbiyeye mugayirdir.

Su veya sair bir şeyi içmeden evvel veya içtikten sonra herhalde bulundurulan ufak peçete ile dudakların silinmesini hiç bir vakit unutmamalıdır.

Her yemek yendikçe yağlanan çatal ve bıçak yemek tabağı üzerine yan yana bırakılır. Çatal ve bıçağı tabağın üzere birbiri üzerine ve çapraz bir vaziyette bırakmak o yemekten ikinci defa istenildiğine delalet eden bir işarettir. Fakat resmi ziyafetlerde bir yemekten ikinci defa istemek ve almak pek ayıp bir hareket telakki olunmaktadır.

Yemeğin hitamında hane ve ziyafet sahibinden evvel sofradan kalkmamalıdır. Hane sahibesi yemeğin hitamına yakın nazar-ı dikkati celp etmeyecek tarzda misafirlerini tedkik eder. Herkesin yemişini bitirdiğine kanaat hasıl ettikten sonra kalkar. Sofradan kalkarken sofraya otururken sandalyelerin takırtı çıkarmamasına bilhassa dikkat etmelidir. Hane sahibini takiben misafir hanımlar ve erkekler kalkarlar. Sofrada yemek odasının veya salonun kapısına yakın oturan erkeklerin bu sırada istical ile hanımlara yol vermeleri ve kapıyı açmaları kadınlara karşı büyük bir hürmet ve nezaket addolunduğu için de bunun suret-i münasibe ve nazikanede yapılması şayan-ı tavsiyedir.

Sofradan kalkmadan evvel hanımların eldivenleri derhal giymeleri pek ziyade dikkat edilmesi icap eden kavaittendir. Sofradan kalkan hanımların bu husus için tefrik edilen odaya çekilerek saçlarını, elbiselerini düzelttikten sonra salona geçmeleri adettir. Fakat bu odada çok kalmak ve uzun müddet tuvalet yapmak pek ayıptır. Bu esnada erkekler yemek salonunda sigaralarını içer ve salona girerler.

-Yemekten Sonra-

Yemekten sonra ufak bir musiki müsameresi varsa sükunetle bir müddet dinlenilir. Eğer yok ise çok fazla oturmamaya ve bu sırada uzun ve sıkıcı muhabbetlerde bulunmamaya dikkat edilmelidir. Yemekten sonra azami bir saat kadar oturulur ve hane sahibesinin müsaadesi rica edilerek avdet için kalkılır.

Salondan çıkarken bütün hazırunun ve bilhassa kadınların ellerini sıkmak suretiyle selam ve vedaya kalkışmak adeta sırnaşıklık addolunacağı için bundan sakınmalıdır. Güler bir yüzle ve baş eğmek suretiyle hazırunu selamlamak kâfidir. Avdet için ayağa kalkan hane sahibiyle veya yakınında bulunan dost bir misafirle uzun uzadıya görüşmek de ayıptır. Mümkün olduğu kadar salondan çabuk çıkmak ve geride kalan misafirlerin görüşmelerini inkıtaa uğratmamaya dikkat etmek icap eder. Bilhassa avdette hane sahibi hanım ve erkeğin ellerini sıkmak ve ziyafete davet

edildiğinden dolayı teşekkürlerini, minnettarlıklarını kısaca arz etmeyi hiç unutmamalıdır.

Hane sahibinin misafirlerini sokak kapısına ve hatta otomobil veya arabasına kadar teşyi etmesi büyük şehirlerde fevkalade bir hürmet ve nezaket telakki olunur. Kasabalarda teşyi vazifesinin hizmetçiler tarafından yapılması da caizdir. Hakiki bir sebep ve mazeret olmadıkça sofradan kalkar kalkmaz avdet için müsaade istemek muvaffik olmayan hareketlerdendir.

Mabadı var

AL VE BEYAZIN İLHAMI

BAYRAĞIM İÇİN!.

Sulh ve zafer mülkünün geniş ve asude kanatları altında uzanan yeşil yurdumun üzerinde o, bütün güzelliği, bütün asaletiyle duruyor. Masumları himaye eden kanat açmış bir zafer kartalı gibi! Her şeyden kuvvetli bir teminat gibi!

O, mavi semada pervasız rüzgârlarla kucaklaştıkça:

Altındaki diyar keder yüzü, elem yüzü, yoksul yüzü görmeyecektir. Onun al rengi ufuklara aksettikçe:

Gölgelendirdiği diyarda fenalık olmayacak, kavga olmayacak, zulm olmayacaktır. O, semalarda bir zafer kartalı gibi dalgalandıkça: güzel yurdumda cumhuriyetin çelik kılıcı esaret zincirlerini, Orta Çağ hortlaklarını parçalayacak, mahvedecektir. O, zaferin en yüksek bir timsalidir. Milyonlarca Türk onun altında çarpışmış, onun altında can vermiş ve yine onun altında en şanlı zaferleri kazanmıştır. Onun gölgelendirdiği toprak cennetten daha mukaddes; onun dalgalanırken çıkardığı ses Kevser ırmağının şırıltısından daha latiftir.

Onun gölgesinde bulunan bir şahıs, onun kanatları arasına iltica etmiş bir kimse zulümden uzakta, elemden uzakta, fenalıktan uzaktadır. O zafer timsali çelik zırhlının çelik direğinde dalgalanma devam edecektir: Cenk masallarının söylenmesi neticeye kadar; sulh mukaddes hükmünü yurduma iade edinceye kadar; memleketime yan bakan düşman gözleri kör oluncaya kadar.

Onun gölgelendirdiği topraklarda iyilik fenalığı yenmeli; adalet galebe çalmalıdır.

&&&

Ey pervasız rüzgâr! Serbest, serbest es!

Bir vakitler Barbaros'un cevelanlarına dar gelen engin denizler, coşup taşınız?

Her zerresi Türk'ün pak kanıyla yoğrulmuş olan mübarek toprak; sevin, neşelen:

Çünkü:

Bayrağınız yükseklerdedir!

Konya Lisesi: Canikoğlu Avni

KÜÇÜK TEMBEL

Kırları süsleyen buranın koleksiyonu arasında en çok seni beğendim, beyaz çiçek. Baharın süsü şen rengin benim kalbimle o kadar eş ki.. İçimden insana sevinç saçan bu parlak nisan güneşinin altında beraber oynamak hevesi doğuyor. İsmini bilemediğim güzel çiçek: Görüyorum ki yalnızlık seni de sıkıyor, gelir misin beraber oynayalım, içine girdiğim zaman kalbime kuvvet veren o sıkıntılı odalarda. Ders çalışmaktan bıktım, usandım. Hadi benim kaygısız, şen arkadaşım gel yalnızlıktan, derslerle bunalan zavallı Zerrin'i çok sevindireceksin.

-Adıma "Erik çiçeği" diyorlar.

Küçük Zerrin. Hiç hoşuma gitmeyen o sıkıntılı odalarda senin gibi çalışacak dersim yok, fakat uzaktan göründüğüm gibi de işsiz değilim. Bugün gördüğün bu beyaz süslü çiçek sana ve bütün dostlarına çok severek yiyeceğiniz güzel erikleri hazırlıyor. Bugün seninle oynamak için yarınki eriklerimizden fedakarlık etmenize

vicdanım razı değil. Bu olamaz… Süslü erik çiçeği Zerrin'in, mini mini tembelin dargın yüzünü tekrar görmedi bile..

Fakat Zerrin'in küskün yüzü bulacağını zannettiği yeni arkadaşların tesellisiyle pek çabuk gülümsedi. Gözleri o neşeyle parladı.

Zerrin bu defa ilk rast geldiği yer karınca yuvası önünde hiç bıkmadan gidip gelen bir karıncayı yakalamıştı:

-Rengin şurada gördüğüm erik çiçeği kadar süslü değil. Küçük karınca fakat yalnızlıktan pek sıkılan Zerrin'e arkadaş olmayı kabul edecek kadar iyi kalpli görünüyorsun, benimle oynar mısın. Çalışkan karınca bu sarışın, sevimli küçükten hiç beklemediği bir teklif karşısında eğlenerek şöyle cevap verdi:

Yuvam beni bütün bir yaz hiç durmadan çalıştıracak kadar boş Zerrin Hanım. Hem bu ılık bahar güneşinin herkese çalışmak için gayret veren parlak ziyası altında oyununa arkadaşlık edecek kimse bulacağını hiç ümit etmiyorum.. İyiliğini pekiyi tahmin ettiğin kalem sana arkadaşlık etmeyi değil herkes gibi senin de çalışmanı tavsiye etmemi emrediyor. Allahaısmarladık küçük. Tembel Zerrin bu defa aldığı dersten mahcup, yine uzaklaştı.

Süslü, güzel çiçekler hallerinden hiç beklenilmeyen bir kalabalıkla insanı kovuyorlar hele simsiyah küçük hayvanın bile benimle arkadaşlık kabul etmemesine öyle dem-katiz ki…..

Zerrin'in kendi kendine söylendiğini işiten ihtiyar bir oduncu çocuğa derdini sormak için yaklaştı: Fakat zavallı Zerrin'in oduncu babadan aldığı son cevap da şu oldu:

-Benim daha tembelliğin fenalığını iyice anlayamayan küçük kızım:

Bu dünyada zevkle eğlenebilmek için çalışmak, yorulmak lazımdır. Senin yalnız oyun için heves duyduğun bu güzel günde çiçekler, kuşlar, hayvanlar, insanlar senin gibi mini miniler bile çalışıyor, bak ben de ormana odun yarmaya gidiyorum. Sana arkadaşlık edersem çocuklarım aç kalacak hadi sen de sevgili çocuğum mektebine, derslerine koş, çalış, bütün kuvvetinle çalış ki: Eğlenecek zamanlar senin için hocalarına yakalanmak korkusu geçirdiğin bu yeşil kırdaki telaşlı saatlere benzemesin.

&&&

Zerrin düşündü; gayretli karınca, oduncu baba ne kadar doğru söylemişlerdi. Rast geldiği çiçek, hayvan, insan herkes uğraşıyor çalışıyor ona arkadaşlık edecek bir kimse yok. Kim bilir küçük dostları şimdi mektepte, nasıl çalışıyorlar yarın cuma bugünün yorgunluğunu ihtiyar oduncu babanın söylediği gibi ne kadar rahat dinlendirecekler. O zaman süslü erik çiçeği, gayretli karınca, ihtiyar oduncu hep onlara Zerrin gibi tembel olmadınız, aferin gayretli çocuklar iyi çalıştınız, şimdi oyun hakkınızdır diyecekler.

&&&

Zerrin mahcubiyetinden ağlarken gözlerini açtı başucunda "Mektep vaktin geldi yavrum" diye kendisini uyandıran annesine ilk sözü: "Ooh! Ne fena rüyaymış anneciğim" demek oldu.

Beyoğlu: İrfan Mazhar

KÜÇÜKLERİN SAYFASI

BAYRAM GÜZELİ'NİN ŞAKASI

İki kardeş Nejat ile Jale her sene mektep tatilini Büyükada'da halaları Neriman Hanım'ın nezdinde geçirirlerdi bu sene de gelmişler; adayı, çamlıkları kumlu sahilleri geçen seneye nispetle daha güzel, daha şen ve zevkli bulmuşlardı. Hele deniz kenarı o kadar hoşlarına gitmişti ki oradan hiç ayrılmak istemiyorlar ve bütün sabahlarını yazın altın güneşi altında, gümüş kumlar içinde şeytanmineareleri, deniz kabukları toplamak, kumları yığarak şatolar, kaleler, köprüler yapmak ile geçiriyorlardı.

Bir sabah Nejat kumlukta bir gün evvel özene bezene yaptığı şatonun etrafına çakıllarla duvar örmeye uğraşırken Jale soluk soluğa geldi. Sol elini çarpan kalbi üzerine bastırmış sağ eliyle de çamlıkları göstererek bir çığlık kopardı:

-Bak Nejat! Kardeşçiğim. dedi. Çamlıkların altındaki eşeklere. Aman ne kadar da güzel… Hele palanları… Hep kırmızı, mor kadifeden…

Nejat kardeşinin gösterdiği tarafa baktı. Üç ihtiyar çamı sırtında taşıyan büyük kayanın gölgesinde süslü beş küçük eşek duruyordu. Jale yerinde duramıyor, zıp zıp sıçrıyordu. Çamlıklarda billuri akisler yapan bir çığlık daha kopardı:

-Ku…...zum. Nejat'çığım… dedi. Bırak kumlarla oynamayı da biraz şunlara binelim… Müşteri bekleyen eşekçi çocuk elindeki fırça ile kadife palanların tozlarını süpürürken Jale ile Nejat'a eşeklerini takdim ediyordu:

-Benim eşeklerimin adada emsali yoktur. Küçük hanım diyordu. Bunun ismi Karakaçan, şununki Sümbül, öteki Çakır, daha öteki Kınalı, beriki Bayram Güzeli... Bilseniz Sümbül ile Kınalı'nın rahvanlarını, hele Bayram Güzeli'nin dört nalını…

Jale hepsinin yumuşak, parlak tonlu yelelerini uzun kulaklarını okşarken Nejat:

-Beşi de birbirinden güzel. dedi. Ama şu Bayram Güzeli dediğin galiba pek aksi, ters suratlı bir şey… (Kardeşine dönerek) Jale ben buna bineceğim…

Nejat? Uzun kulaklarını oynatarak, başını istediği gibi ileri doğru uzatarak kıç atmaya hazırlanan Bayram Güzeli'ne binmeye uğraşırken eşekli çocuk:

-Pek fena hayvan değildir ama. dedi gençliğinde biraz fena terbiye edilmiş. Bunun eski sahibi at cambazı imiş. Oyun öğreteceğim diye uğraşmış, sonra satmış alan merhametsiz bir adam imiş. Akşama kadar dövermiş. Onun için biraz ürkek alışmış..

Bu sözleri işten Jale yumuk yumuk elleri ile eşeğin başını okşuyor ve:

-Vah sana Bayram Güzeli. diyordu. Sana pek yazık. Niye seni dövdüler bakayım. Eşekçi sözüne devam ediyordu. Eşeğin yelesindeki yara yerini göstererek:

-Bak bak! Küçük hanım dedi. Fakir hayvanı nasıl döverlermiş, en nihayet konu komşu acıdılar da o merhametsiz adamın elinden bunu kurtardılar. Babam aldığı zaman bir deri bir kemik idi. Baktık, besledik de maşallah aslan gibi oldu..

Bayram Güzeli hakkında söylenilen bu sözleri sanki anlıyormuş gibi kulaklarını oynatıyor, başını uzatarak dudaklarıyla Jale'nin ellerini okşuyordu. Ve acıdığından dolayı sanki lisan-ı haliyle teşekkür ediyordu.

Bu sırada küçüklerin annesi de gelmiş ve eşeklere binerek biraz gezmelerine müsaade vermişti. Nejat kardeşinden evvel Bayram Güzeli'ne bindi. Jale de (Sümbül)ü ayırdı. Nejat Bayram Güzeli'nin üzerinden uzandı, annesinin boynuna sarıldı. Öptü… Kırmızı yanaklarını öptürdü ve sonra eşeğin yularını tutan çocuğa döndü. Ve:

-Bırak yuları. dedi. Ben onu yürütürüm eşekçi yosun gibi yeşil bir renk olan pis dişlerini göstererek güldü. Ve:

-Bırakayım ama küçük bey. dedi. Korkarım ki sonra seni düşürür. Ben yanında olursam kuzu gibidir. Ayrılınca huysuzlanır..

Nejat titizlendi: Ve

-Of dedi. Bırak dedim ya!.. Bir şey yapmaz o… Hem ben evimizdeki midilliye de yalnız binerim. Eşekçi çocuk ısrar ediyordu:

-Fakat küçük bey diyordu. Bu midilli değil eşek. Hem de sen küçük.. Eşekçi sözünü bitiremedi. Nejat hiddetlenmişti:

-Hadi hadi.. Bırak dedi. Ben kız değilim. Korkmam. Sen kız kardeşimin yanına git.

Fakat eşekçi Nejat'ın sözünü dinlememiş ve Bayram Güzeli'nin yularını bırakmamıştı. O gün Nejat'a dünya zindan olmuş, canının sıkıntısından eşekle gezdiği müddetçe somurtmuş durmuştu.. Ertesi gün talii Nejat'a yardım etmişti. Eşekçi çocuk eşeklerine bindirdiği iki kızla beraber uzaklaşmıştı. Bayram Güzeli diğer arkadaşların yanında uslu uslu duruyordu. Nejat etrafına bakındı. Kimse de yoktu. Kendi kendine:

-Oh. Dedi. İşte tam fırsat. Şimdi istediğim gibi gezerim. Bir sıçrayışta Bayram Güzeli'nin kırmızı kadife palanına bir binici gururuyla kuruldu. Bayram Güzeli eşeğin bir yürüyüşle tıkır tıkır koşuyor, Nejat da sevinçten kabına sığmıyordu. Bayram Güzeli ne kadar da tatlı ve uslu idi. Ne güzel, salına salına bir yürüyüşü vardı. Fakat biraz sonra yavaş yavaş tembelleşmiş ve birden bire duruvermişti. Nejat bağırdı:

-Deh!. Bayram Güzeli deh!. Hadi!. Eşek kımıldandı. Eski yürüyüşü, neşesi kalmamıştı. Yolun sağındaki çamlıktan sonra on kadar zenci kadın kabak denen saz ve def çalarak cıyak cıyak bağırıyor, sallanarak oynuyorlardı. Etraflarını çeviren bir sürü çocuk bu acayip dansı seyrediyorlardı. Bayram Güzeli tam buraya gelince birden bire durdu. Kulaklarını kabarttı. Çalınan sazı, söylenilen şarkıyı büyük bir alaka ile dinlemeye başladı: Nejat ayaklarıyla vuruyor, vuruyor fakat bir adım attırmaya muvaffak olamıyordu. Biçare Nejat biraz sonra başına neler geleceğini bilmiyor, adeta teranit çalar gibi iki ayağıyla hayvanın şişkin karnına tekmeler

yağdırıyordu. İnatçı hayvan birkaç defa şahlandı, kıç attı, yuvarlanmaya başladı. Nejat bittabi düşmüştü vakıa bir tarafı incinip açılmış ise de zencileri seyreden halkın, çocukların çamlıkları çınlatan kahkahalarından sıkılmış, utanmıştı. Nejat sıçradı, kalktı, arkasından Bayram Güzeli de kalkmıştı. Etrafına bile bakınmaksızın hemen üzerine atladı. Uzaklaşmak istiyordu. Fakat kabil mi?!. İnatçı merkep kıpırdamıyordu bile. Dizginlerini bir kaç defa silkti. Tekrar, tekrar bağırdı:

-Deh!. Deh!. Deh!. Tam bu sırada zenci kadınlardan biri fırladı, kalktı. Hem kabağını çalıyor, bağırıyor hem de sıçrayarak oynuyordu. Bayram Güzeli bu havaya da aşina çıktı. Kulaklarını dikti. Hareketlerini çalınan havaya uydurarak yavaş yavaş dönmeye, adeta zenci kadın ile beraber oynamaya başladı. Eşeğin bu hareketini görenler kahkahalarla gülüyor, el çırparak Bayram Güzeli'ni alkışlıyorlardı. İçlerinden bir genç:

-Aferin eşeğe. dedi. Güzel bir numara yaptı..

Biçare Nejat eşeğin üzerinde döne döne terlemiş sersemlemişti. O sırada çalgı durdu. Zenci kadınla beraber eşek de durdu. Fakat seyirciler, çocuklar bağırıyorlardı:

-Bir daha!.. Kuzum Şitaret kalfa. Ne olur?. Bir daha rica ederiz. Zenci kadın biraz nazlandıktan sonra tekrar kalktı. Bu defa da başka hava çalıyor, oynuyordu. Bayram Güzeli bu havayı da tanıdı, iki arka ayağının üzerine kalkarak yürümeye, ön ayaklarını sallamaya başladı. Herkes gülmekten kırılıyor, katılıyordu. Bayram Güzeli hakikaten zeki, hafızası kuvvetli bir eşek idi. Vaktiyle at cambazhanesinde işittiği havaları duyunca öğrendiği oyunları birer birer hatırlıyordu. Fakat Nejat'ta onun zekasını takdir edecek hal var mıydı? Nejat kollarıyla eşeğin boynuna sarılmış korkusundan tiril tiril titriyordu. Nihayet çalgı durdu. Bayram Güzeli bir adam boyunca sıçradı, sıçradı, sonra durdu. Biçare Nejat tepe aşağı kumluğun üzerine yuvarlandı. Tam kalkacağı sırada Bayram Güzeli Nejat'ın pantolonundan kaptı, bir bebek gibi kaldırdı, salladı salladı ve kumların üzerine atıverdi. Eşek vakıa Nejat'ın bir yerini incitmemişti ama Nejat biraz korkmuş ve fazla olarak elaleme maskara olmuştu.

Nejat tekrar ayağa kalktı, üstünü başını silkti. Bir daha Bayram Güzeli'ne binmemeye ve yedeğinde çekip yerine götürmeye karar vermişti. O sırada karşısında duran bir kadın:

-Ah yavrum! dedi. Ben senin yerinde olsa idim bir daha bu huysuz eşeğe binmezdim. Bak ne kadar da korkmuşsun. Rengin limon sarısı gibi… Kadının bu sözü Nejat'ın izzet-i nefsine dokunmuştu. Kadına korkmadığını bildirmek için tekrar sıçradı ve bindi. Olanca kuvvetiyle tekmeleye tekmeleye eşeği dört nala koşturuyordu. İnatçı eşek bu defa da birdenbire denize döndü. Biraz su içinde koştuktan sonra silkinerek biçare Nejat'ı denize düşürdü fakat bu manzara karşısında seyirciler biraz evvelki gibi gülmemiş bilakis korkmuş ve Nejat'ı kurtarmaya koşmuşlardı. Nejat'ı suları süzüle süzüle denizden çıkarırlarken Bayram Güzeli sanki bu kadar şeyi yapan o değilmiş gibi kulaklarını sarkıtmış, uslu uslu deniz kenarında duruyordu.

MÜSABAKAMIZDA BİRİNCİLİĞİ KAZANAN ESER

TEKİR'İN KURNAZLIĞI

Üç küçük kediler;
Birleşeler dediler.
İçlerinden birisi
Kimin sağlam derisi!?
Diye akranlarına
Koşarak yanlarına;
Haydi bir iş yapalım.
Zevkimize bakalım
Demiş gördüm bir sepet.
Var içinde galiba et!
Fakat yalnız demde,
Korku duydum kanımda.
Dedi gidelim birden,
Doya, doya hepsinden
Arkadaşlar yiyelim.
Haydi artık gidelim.
Hepsi razı oldular.
Et başına doldular.
Tekir dedi ilk önce,
Atar isem bir pençe,

Parçalarım sepeti,
Sonra alırız eti.
Diye, diye yaklaştı:
Gördüğüne çok şaştı.
Kalarak nefes, nefes,
Duydu, sepetten bir ses.
Hatırladı bir çare
Dedi ki bu bir fare
Arkadaşlar durun siz,
Sepetteki pek leziz!
İşleri bitsin diye,
Uzattı ileriye.
Nazik kıllı burnunu
Bekliyordu sevgini
Tekir korktu birden pek
Yedi burnundan kötek.
Çıktı bir şey sepetten;
Köpürerek hiddetten
Koca kuluçka bir kaz,!
İstemezdi böyle naz
Tekir'le Pamuk, Mercan!
Çektiler çok heyecan.
Korkudan süzüldüler.
Bir yere büzüldüler.
Sonra Mercan kızmıştı.
Tekir'e çıkışmıştı.

Kuleli Lisesi: 27 Hikmet

YURDUMA

Aziz vatan: Evladın,
Her emrine amade,
Senin ulvi kucağın
Hayat verir her ferde.
Her diyarın bir cennet.

Baksam baksam doyamam,
Güzel yurdum koynunda.
Hiçbir kaygı bulamadım.
Ey vatan güzel senin
Ormanların kırların.
O yalçın vadilerde,
Gümüş saçlı suların.
Ey vatanım, evladın
Her emrine amade.
Ulvi aziz kucağın
Hayat verir her ferde.

İstanbul Lisesi Altıncı Sınıf Üçüncü Şubeden: Nihat

KARA KEDİNİN NASİHATLERİ

Sevgili Küçüklerim:

Eğer beni dinlerseniz; size tavsiye ederim sakın bilmediğiniz ve uzak yerlere gitmeyiniz, gittiğiniz yerden evinize daima ortalık kararmadan dönünüz. Birkaç gün evvel bu yüzden başıma neler geldi neler?!.. Anlatayım da dikkatle dinleyiniz. O gün bize komşu Hacıbaba'nın tavşanlarıyla bahçemizde kovalamaca oynuyorduk. Duvarları atlıyor bahçeden bahçeye geçiyor, ağaçtan ağaca sıçrıyor, birbirimizi kovalıyorduk. Böylece haberimiz olmadan şehrin haricine kadar çıkmıştık. Biraz dinlendikten sonra "Haydi çocuklar bir parça da saklambaç oynayalım" dedim. İşin aksi tarafına bakın ki ebe de ben oldum. Hiç tanımadığım koca bir bahçede tavşanlarını bırakarak saklanmaya gittiler. Epeyce bekledim. Muhtelif taraflardan gelen: Oldu bitti!.. Çığlıkları üzerine aramaya başladım. Fakat bulmak kolay mı?.. Kim bilir şeytan tavşanlar nerelere sokulmuşlardı. Oraya, buraya baka, baka biraz yürüdükten sonra, uzun korkunç servilerle dolu bir mezarlık içine geldim.. Ben korkumdan oyunu moyunu bırakmıştım.. Avazım çıktığı kadar haykırıyor, arkadaşlarımı çağırıyordum. Fakat beyhude!.. Sesimin akislerinden başka bir şey işitmiyordum. Ortalık da kararmaya başlamıştı.. Felaket.. Biraz daha yürüdükten sonra büyük bir meşe ağacının yanından geçiyordum. Ağacın dallarında tüneyen baykuşların birbirlerine:- "Kedi geliyor, bu bizim kuşların düşmanıdır." dediklerini

işittim.. Korkumdan bir mezar taşının dibine büzülüp sindim. Tam bu sırada kalın sesli bir baykuş çabuk şu kara kediyi yakalayın, elini ayağını bağlayın.. diye bağırmaz mı ?. Mahvolmuştum. Korkumdan zangır zangır titriyordum. Birden bire bütün baykuşlar başıma üşüştüler. Kanatlarını başıma çarparak, gagalarıyla tüylerimi didikleyerek beni öyle dövdüler, öyle dövdüler ki. Bayılmıştım. Gözlerimi açtığım zaman kendimi kalın bir sicim ile sımsıkı bağlı buldum. Etrafımda irili ufaklı dev tarla fareleri toplanmışlar ve: -Ey…. Nasılsın bakalım kara kedi?.. diyorlar, gülüyorlar, bana nispet veriyorlardı. Bir şey yapamazdım ki… Her tarafım bağlı idi. Hiddetimden az daha çatlayacaktım. Bereket versin ki o sırada tavşan arkadaşlarım tesadüfen oradan geçtiler de beni kurtardılar. Eve gelince bir daha evimden, semtimden uzaklaşmaya, geç vakitlere kadar sokaklarda kalmaya tövbe ettim nasıl?. Pek acı bir sergüzeşt değil mi?.. Öyle ise benden ibret alınız benim güzel küçüklerim.

Sizi candan seven kara kedi: Kara Kedi

FİL AMCA'NIN HAZİNESİ

Bir gün Fil Amca küçük dostlarıyla gezmeye çıkmıştı. Çarşı, pazar, bir hayli yerler dolaştıktan sonra camekânda birçok eski elbiseler bulunan bir dükkânın önünden geçiyorlar idi. Birdenbire kara kedinin kopardığı bir çığlık ile durdular. Camekânın önünde ön ayaklarını cama dayamış içerisini seyrederken:

-Aman şuraya bakınız. dedi. Korsan elbiseleriyle dopdolu. Ömrümde bu kadar güzel ve şıklarını görmemiştim. Baksan a.. Fil Amca. Bize bunlardan almaz mısın?

Ferdi ellerini çırparak:

Oh… dedi. Hele korsan oyunu oynarken bunlar bizim işimize ne kadar da yarar bilseniz…

Fil Amca başını salladı: Ve

Hakikaten çocuklar çok güzel ve şık şeyler. dedi. Hani kendimize birer kat almayı düşünmüyor da değilim. Haydi girelim de bir bakalım.

Böylece görüşerek, gülüşerek dükkâna girdiler. Birer takım elbise ayırıp satın aldılar. Birer birer dükkânın arkasındaki odaya çekilip yeni elbiselerini giydiler. Fil Amca dükkâncının karşısında gülerek:

Nasıl?.. dedi. Elbiseler bize yakıştı mı?. Lütfen eski elbiselerimizi bizim eve kadar gönderirsiniz değil mi?. Bugün çocuklarla beraber bu elbiselerle gezmek istiyorum.

Dükkândan çıktılar, hepsinde gezmek, kendilerini herkese göstermek arzusu, ihtiyacı vardı. Caddelerden güle oynaya deniz kenarına indiler. Biraz da sahilde oturdular. Fil Amca uzun müddet denize baktıktan sonra:

Çocuklar!... dedi nedendir bilemem?... Yeni elbiselerin içinde neler hatırıma geliyor neler… Mesela: Uzak denizlerde şöyle uzun bir seyahat… Ha! Bakayım siz ne dersiniz?..

Küçük Fil:

Durduğumuz kabahat!.. dedi. İşte açıkta ufak bir gemi de var. Bununla seyahate çıkmayı, heyecanlı sergüzeştler arkasında koşmayı kim arzu etmez ki!.. Fil Amca güldü: Ve

- Haydi yumurcak! dedi. Senin istediğin gibi olsun. Evvela gemiyi satın alayım da sonrasını hep birlikte düşünür kararlaştırırız.

Geminin sahibini buldular. Aza çoğa bakmayarak fiyatta pek çabuk uyuştular ve gemiyi aldılar. O günü seyahat için lazım olan şeyleri toplayıp almakla geçirdiler. Seyahate çıkacaklarını herkesten saklıyorlardı. Gece olunca eşyalarını yüklendiler, hayırsızlar gibi kimseye görünmekten sakınarak, deniz kenarına indiler, bir ufak sandal ile gemilerine gittiler tam gecenin yarısında yelkenleri açtılar ve memleketlerine veda buseleri, göndererek engin denize açıldılar. Pupa yelken gidiyorlardı. Kara kedi:

-Arkadaşlar. dedi Allah'tan cümlemiz için selametler ve hayırlı seyahatler temenni ederim.

&&&

Siyahlarımız erguvan renginde guruplar, gül renginde tulular seyrederek haftalarca ucu bucağı görünmeyen denizde gittiler. Bir gün Fil Amca bağırarak:

-Çocuklar yanıma gelin. dedi. Bakınız kara göründü. Ne dersiniz çıkıp biraz gezelim mi?..

Bu teklif hepsinin hoşuna gitmişti. Hemen gemiyi sahilin en yakın noktasına çevirdiler. On beş -yirmi dakika sonra arkası yüksek kayalarla kaplı geniş bir kumsala çıktılar.

Burası kara kedinin hiç de hoşuma gitmemişti. Arkadaşlarına:

-Adam. dedi. Buraya da niye geldik. Ne in ne de cin var. Bilmem ama, buralar pek iyi yerlere benzemiyor. Küçük fil kara kediye cevap vermek üzere iken yüksek kayaların bulunduğu taraftan acı bir feryat yükseldi.

Can kurtaran yok mu?..

Kara kedi ciddiyetle:

-İşte dediğim çıktı. Buralar netametli yerler. Herhalde bağıran adam büyük bir felaket içinde.

Fil Amca sesin geldiği tarafa bakarak:

-Öyle. dedi. Haydi çocuklar

Fil Amca önde diğerleri arkada yola düştüler. Sesin geldiği yeri araya araya buldular. Ses kayaların arkasında bir mağaradan geliyordu. Mağaraya girdikleri vakit kalın zincirlerle duvara bağlanmış bembeyaz sakallı bir adam ile yerde taşları sökülmüş bir kral tacı buldular. İhtiyar adam karşısındakileri korsan kıyafetinde görünce korkmuştu. Titreyerek, ağlayarak:

-Teşekkür ederim buraya kadar geldiniz. Fakat bana siz olsun acıyınız. Sizden evvelki korsanlardan çok zararlar gördüm.

Kara kedi yaşaran gözlerini ihtiyara çevirerek: Müsterih ol ihtiyar. dedi. Sen elbiselerimizi görünce bizi galiba korsan zannettin. Biz sana fenalık yapmaya değil bilakis yardım etmeye geldik.

Korkma!. Aklını başına topla.. Biz eğlenmek için korsan oyunu oynuyoruz sizin talinizin iyiliğidir ki bizi buraya getirdi.

Beyaz sakallı kral gözlerinden meserret yaşları dökerek:

-Evet!. dedi… Allah bana acıdı. Siz de olmasaydınız benim halim ne olurdu.Korsanlar bütün hazinelerimi çaldılar ve beni bir esir gibi bağlayıp buraya bıraktılar.

Fil Amca ihtiyar kralın haline acımış gözleri yaşarmıştı. Kara kediye döndü.

Ve:

Haydi kara kedi! dedi, durma. Şu halatı kes de biçare adamın başına gelenleri rahat rahat anlatsın.

Kara kedi bıçağını çıkardı, bağlı halatı kesti attı. Kral alçak bir kayanın üzerine oturdu. Ve arkasına dayandı. Başından geçen felaketi anlatmaya başladı.

-Korsanlar. dedi. Karanlık bir gecede gizlice sarayıma girdiler. Birden bire üzerime hücum ettiler. Elimi ayağımı bağladılar. Ağzıma da büyük bir paçavra tıktılar. Sürüye sürüye bu sahile getirdiler. Onlar beni biraz açıkta duran gemilerine götürmek ve memleketimden kaçırmak istiyorlardı. Fakat reisleri her nedense beni gemiye almak istemedi. Bütün hazinelerimi aldılar, tacımdaki kıymetli taşları söktüler beni bu mağaraya bağlayıp, çekilip gittiler. İhtiyar kralın başından geçenleri dikkatle dinleyen Fil Amca sordu:

Senin memleketin neresidir? dedi. Eğer bu korsanları takip etmek, tutmak ister isen gemimiz de, biz de hazırız.

İhtiyar kral:

Çok teşekkür ederim. dedi. Beni kurtardınız ya!. Bu benim için kafi.. Benim memleketim bu yüksek kayalıkların arkasındadır. Fakat

-Mabadı var-

HAVA KORSANI

Mütercimi: M.R.

- Mabad -

Meydan Okuyan, King

Yakan Yıldız, (Hendun) karargâhı üzerinde yaptığı kısa bir devri müteakip yavaş yavaş yere indi. Genç ve cesur tayyarecinin başının beyaz bir sargı ile sarılı olduğunu gören halk (Yakan Yıldız)'ın indiği yere koşmuş ve tayyarenin etrafına dolmuşlardı: (Hendun) şehri ile karargâhında; mütearız tayyarenin peşi sıra gidip

birdenbire kaybolan (Yakan Yıldız)ın bir daha avdet edeceğini hiç kimse ümit etmiyor, beklemiyordu. Mister (Dov)'un böyle ümid-i hilafına birdenbire yere inivermesi herkesi hayret ve taaccübe düşürmüştü.

-Ne oldunuz?!. O tayyare kimin idi?!. Başınıza ne oldu?!..

Sualleri yağmur gibi yağıyor, Mister (Dov) da büyük bir tevazu ile hadiseyi bütün tafsilatıyla hikâye ediyordu. Mister (Dov) yarasından pek ziyade ıstırap çekiyordu. Fakat buna rağmen doktora gitmek yarasına baktırıp sardırmak hatırına bile gelmiyordu. O bir an evvel tayyaresini tamir etmeyi, düşmanını bulup boğuşmayı düşünüyordu. Halkın arasından müşkülatla geçerek kulübe girdi. Etrafını saran tayyareci arkadaşlarına maruz olduğu hücumları, nasıl vurulduğunu, tayyarenin sakatlanıp sükut ederken küçük (Mitç)'in maharet ve fedakarlığı ile nasıl kurtulup yere indiğini anlattı. Kahraman Mitç yere iner inmez hiç kimseye görünmeksizin hangara doğru gitmişti. Bir saat sonra Hendun şehrinde Mister (Dov)'un geçirdiği tehlikeli macerayı, küçük (Mitç)'in fedakarlığını işitmeyen, takdir etmeyen kalmamıştı.

Her tarafta hava çarıyla çarpışan Mister (Dov)'un cesaretinden küçük (Mitç)'in kahramanlığından şitayişle bahsolunuyordu.

Mister (Dov)'un kulüpte bulunduğunu duyan halk kulüp binasını doldurmuştu. Mister (Dov) derhal makinesini tamir edip Altın Renkli Tayyare'yi aramaya çıkacağını söylediği vakit hazır bulunanlar coşmuştu. Herkes cesur tayyareciyi alkışlıyor, alkışlıyordu. Mister (Dov)'un kazandığı bu büyük şerefi, muvaffakiyeti çekemeyen, uzaktan gıpta ve haset ile bakan (Hortun King) yüzü kapkara olmuş damarlarında kanının durduğunu hissetmişti. Bir aralık Mister (Dov) ile karşı karşıya geldiler. (Hortun King) duramadı.

-Mister (Dov) dedi. Yarışımız yarım kaldı değil mi? Ne ise.. Onu bir başka gün yine tekrar ve ikmal ederiz. Fakat Altın Renkli Tayyare'yi tutabilmek kuvvetinin (Yakan Yıldız)'da değil (Patner)'de olduğunu söylemekliğime müsaade edeceğinizi zannederim.

Hortun King nezaket ile olsun rekabet ve husumetini göstermekten men-i nefs edememişti.

Mister (Dov) başında bulunan kanlı sargıyı yavaş yavaş çıkarırken korkak (King)'e icap eden cevabı verdi:

-Çok kurnazmışsın Mister King. dedi. Tayyareyi görür görmez selameti yere inmekte buldun. Belki (Patner) Altın Renkli Tayyare'yi tutabilirdi. Fakat bu iş senin yaptığın gibi bırakıp kaçmakla değil peşine düşüp kovalamakla olurdu. Öyle değil mi dostum?.. (Hortun King) rakibinin bu pek haklı cevap ve tarizinden mahcup olmuş, kızarmıştı. Hiddetinden dudaklarını ısırıyor, parmaklarını birer birer çekerek çıtırdatıyordu. (King)'in bu halini görenlere cesaret gelmişti. Herkes onunla eğleniyor, geçmiş günlerin, unutulmayan hakaretlerin acılarını çıkarıyorlardı.

(Hortun King) fena halde kızmıştı. Mahcubiyetinden bir şey söyleyemiyordu. Nihayet duramadı. Kendini kulüp binasından dışarı attı. Hiddetinden titriyor damarlarındaki kanın kaynadığını hissediyordu. Yürüyor, fakat nereye gittiğini kendi de bilmiyordu. Kendi kendine:

-Ah köpek yavrusu ah!. Hep bunlara sebep olan odur.

diyor. Kendini bu mahcubiyetten fena vaziyetten kurtarmak için bir plan düşünüyordu. Böylece gide gide kendini (Yakan Yıldız)'ın çekildiği hangarın önünde buldu. Hiç şüphe yok (Mitç) de hangarda idi. Şu vakayı bir de küçük kahramanın ağzından dinlemek, onu elde ederek işin şeklini değiştirmek, Mister (Dov)'u yalancı çıkarmak planı aklına geldi. Etrafına bakındı. Hiç kimse de yoktu. Olduğu yerde bir müddet durdu. Gözlerini yere dikti.

Düşündü. Tekrar etrafına bakındıktan sonra hangarın küçük kapısından girdi. Karşısına sevimli çehresiyle kahraman Mitç bir gölge gibi dikildi:

Mitç istihza ile karışık bir nezaketle:

Bir emriniz mi var Mister (King) dedi?.

Hortun King küçük (Mitç)'in kendine karşı takındığı vaziyeti müsait bulmuştu. İçindeki kıskançlık ateşi yeniden tutuşmuştu. Geniş bir nefes aldıktan sonra birdenbire kahraman (Mitç)'in yakasından tuttu. Kollarını büktü, korkunç gözlerini açarak:

-Sen. dedi bu son hadisede Mister (Dov) ile beraberdin değil mi?!...

Fedakar (Mitç) birdenbire maruz olduğu hücumdan şaşırmış, kollarının acısından kıvranıyordu.

-Evet!.. dedi. Beraberdim ne istiyorsunuz. Fakat rica ederim latifeyi bırakınız. Zira canım yanıyor.. (Hortun King) çocuğun kollarını bırakmak şöyle dursun bilakis daha ziyade büküyordu. Ve:

-Anlat bakayım. dedi. Şu meselenin hakikatini (Yakan Yıldız)'ı Altın Renkli Tayyare düşürmedi değil mi?..

Mitç canının acısından kıvranırken:

-Bana ne soruyorsun? dedi. Elbette kulüpte Mister (Dov) anlatmıştır. O katil Mister (Dov)u düşürdü. Talii bana onu kurtarmak şerefini kazandırdı. (Hortun King) kuvvetli kollarıyla çocuğu silkerek homurdandı:

-Sözü uzatma. Ben masal dinlemeye gelmedim… Anladın mı? Şimdi beni dinle. Sana bu işte 50 lira var. Seni kulübe götüreceğim ve orada Mister (Dov)'un yalan söylediğini itiraf edeceksin… Bu teklif küçük kahramanın şerefine, izzet-i nefsine dokunmuştu. Küçük başını salladı, parlak gözlerini açtı. Ve:

Hadi oradan kart öküz: dedi. Bırak beni..

(King) ince kollarını daha ziyade büküyor ve küçüğe tahammül edemeyeceği derecede bir ıstırap veriyordu. Mitç bağırmak istedi. King korkunç gözlerini daha ziyade açarak:

-Sus. Dedi. Bağırma köpek yavrusu. Söyle dediğimi yapacak mısın?. Kulübe gidip Mister (Dov)'un yalan söylediğini, yere korkup indiğini söyleyecek misin? Bunu yapar isen sana 50 lira var. Aksi takdirde kollarını kırar ve seni ölünceye kadar çolak yaşatırım. Kahraman ve namuslu Mitç kollarının omuz başlarından koptuğunu zannetmişti. Yüzü mosmor olmuştu. (King) çocuğun bu kadar ıstıraba tahammül edemeyeceğini ve muhakkak dediklerini yapacağını ümit ediyordu. Canının acısından kıvranan (Mitç)'e tekrar sordu:

-Haydi çabuk söyle. İkisinden birisi?..

Kahraman (Mitç) ıstırabından dışarı fırlayan gözlerini (Hortun King)'e dikti. Büyük bir metanetle haykırdı:

-Hayır. dedi. Dediklerinizi yapmayacağım ben yalan söyleyemem. İnsafsız (King) hala çocuğun kollarını büküyordu. Artık dayanamadı avazı çıktığı kadar bağırdı:

-İmdad!.. Can kurtaran yok mu?!.

Mitç'in canhıraş feryadı büyük hangarın içinde akisler yaptı, bu akisleri hangarın köşesinden hasıl olan ayak sesleri takip etti. Mister (Dov) Mitç'in feryadını işitmiş, koşmuş ve (Hortun King)'in kapkara yüzüyle yine karşılaşmıştı. (King) Mister (Dov)'u görünce kahraman (Mitç)'in kollarını bıraktı. Fakat biçare çocuğun canı o kadar yanmıştı ki (Hortun King)'in elinden kurtulur kurtulmaz hangarın çimento ile döşenmiş soğuk zemini üzerine yığılıvermişti. Istırap içinde kıvranıp dururken parlak ve yaşlı gözlerini Mister (Dov)'a tevcih eden Mitç:

-Mister (Dov), dedi. Mister (King) bana yalan söyletmek için uğraşıyor.

Mitç yattığı yerde hüngür hüngür ağlıyor, ağrıyan acıyan kollarını oğuşturuyor, (Hortun King) ile arasında geçen hadiseyi olduğu gibi anlatıyordu.

Mister (Dov) olduğu yerde bir heykel gibi durmuş, ateş püsküren gözleriyle bakıyordu. Birden bire üzerine atıldı. (King)'in yakasından tutarak sürükler gibi küçük kapının yanına kadar getirdikten sonra arkasına vurduğu şiddetli bir tekme ile kapıdan dışarı attı. Ve:

Mabadı var

14. NÜSHAMIZIN MÜSABAKA CEVAPLARI

Küçük hikâye müsabakasında birinciliği Kuleli Lisesi talebesinden 27 Hikmet Bey kazanmış ve eseri bu nüshanıza derç olunmuştur. İkinciliği İzmir karilerimizden Şadiye Türkan Hanım kazanmıştır. Aboneleri gönderilmek üzere sarih adreslerini bekliyoruz.

Birer Kitap Kazananlar: Üsküdar On Sekizinci Mektep'ten Hikmet Ali, Yalvaç Gazi Paşa Mektebi'nden 88 Musa Kazım, Anadolu Hisarı Muhtilat Mektebinden 22 Naci, Vefa Mektebi'nden 386 Mehmet Müfit, Bozöyük Erkek Mektebi'nden 34 Hasan Fehmi Korkmaz, Üsküdar Yirmi Beşinci Mektep'ten 18 Rana İbrahim ve 333 Melahat Tevfik, Darüşşafaka'dan 913 Nusret, Akşemsettin Mektebi'nden Perihan Akif, Y.Kenan, Vefa Mektebi'nden Muhtar Hakkı, Bursa karilerimizden Hüseyin Asaf, İzmir Kız Lisesi'nden A.A.Kamuran, Ankara karilerimizden Naim Doğan, Rize karilerimizden A.Fuat, İzmir karilerimizden S.Salih, Sinop karilerimizden İsmail Turgut, Konya karilerimizden V.Vehbi ve

İsmail Kemal, Ayvalık karilerimizden Muzaffer, Kırklareli karilerimizden Mehmet Ali Cengiz, Bursa karilerimizden İsmail Fuat, Bandırma karilerimizden Hüseyin Numan, Uluborlu karilerimizden İhsan Nami, Adapazarı karilerimizden Ata, Sungurlu Orta Mektebi'nden 16 İbrahim Tevfik, Hamitabat karilerimizden Abdullah Cemal, Çengelköy Lisesi'nden Ahmet Muhtar, Büyükada karilerimizden Süheyla Asuman, Erzincan Lisesi'nden H.Nurullah, Kırklareli Erkek Mektebi'nden 47 Mehmet Nuri, Lüleburgaz Erkek Mektebi'nden 156 Ahmet Şemsi, İzmir Torbalı karilerimizden Kemalettin Sıtkı, Edirne Lisesi'nden Nuri Baha, Halıcıoğlu Lisesi'nden İhsan Alp, Feyz-i Ati'den M.M. , Selçuk Hatun'dan Fatma Ruhsar, İstanbul Lisesi'nden H.Cevat ve Muhsin Fani, İstiklal Lisesi'nden A.Kemal, Hereke karilerimizden Mürşide Ali, Sandıklı Erkek Mektebi'nden 63 İsmail Hakkı ve 51 Kemal, Zonguldak karilerimizden M.Fehmi, İstanbul İmalat-ı Harbiye'den Mustafa Kemal Bey ve hanımlar.

Oyuncak İmali: Müsabakasında birinciliği İmalat-ı Harbiye'den Şemsettin Ziya ikinciliği Uşak Erkek Mektebi'nden 4 F.N. Atalay üçüncülüğü Üsküdar Lisesi'nden 117 Abdülkadir Beyler kazanmışlardır.

Birer Kitap Kazananlar: İstanbul Kız Lisesi'nden 269 Neriman Şemsi, İstanbul Otuzuncu Mektep'ten 11 Cahit, Akşemsettin Mektebi'nden 261 A.V.,18 İsmail Hakkı, Üsküdar Lisesi'nden 144 Şadan İlhan, 66 Fazullah, Gelenbevi Mektebi'nden 127 Mehmet Ziya, Akşemsettin Lisesi'nden 7 Mehmet Lütfü, Vefa Lisesinden 206 Kemal, Süleymaniye Orta Mektebi'nden Şadiye, Kadıköy Orta Mektebi'nden Muhittin, Eskişehir karilerimizden Osman Nuri, Galatasaray'dan S.Ş. Darüşşafaka'dan A.A., Ankara Gazipaşa Mektebi'nden mezun Cemile Kevser, Adana karilerimizden Ahmet Hikmet Bey ve hanımlar.

Tarih müsabakamızda birinciliği Ankara Lisesi'nden (M.L.) imzalı yazı ikinciliği İstanbul Kız Muallim Mektebi'nden Fahrünnisa Hanım kazanmışlardır. Hediyeleri göndermek üzere bilhassa (M.L.) Bey veya Hanımın sarih adresini bekler ve badema müsabaka kâğıtlarına isim ve adresin sarih olarak yazılmasını rica eyleriz.

Kitap Kazananlar: Darüşşafaka'dan H.Kazım, İmalat-ı Harbiye'den 178 Celalettin Gökalp, Bursa Lisesi'nden H.Hayri, Selçuk Hatun'dan 49 Selime Faik, İstanbul Birinci Mektep'ten 254 Mehmet Bayram, Darüşşafaka'dan 245 Yakup Naci, Konya karilerimizden Süleyman Şerif, Alanya Erkek Mektebi'nden 23 İzzet Fuat,

Malatya Erkek Mektebi'nden 161 Mehmet Şükrü, Darüşşafaka'dan 70 Bekir Sıtkı, İstanbul Birinci Mektep'ten 117 Ömer Lütfü, Üsküdar Lisesi'nden 144 Şadan İlhan, İstanbul Birinci Mektep'ten 231 Orhan Selim, Haymana Erkek Mektebi'nden 7 Süleyman Sırrı, İnebolu Mektebi'nden 61 Mahmut Kenan, Beykoz karilerimizden Şükriye Nail, Konya Muallim Mektebi'nden 245 Talat Doğan, Gönen Halk İcrahanesi'nden Salih Nejat, Soma karilerimizden İsmail Behçet, Gümülcine karilerimizden Hüseyin Kemal, Üsküdar Erkek Lisesi'nden 116 Nusret, Konya Erkek Lisesi'nden 185 Gıyasettin, İstanbul Erkek Lisesi'nden 183 Abdurrahman Talat, Davutpaşa Orta Mektep'ten 32 İndülhalk, Üsküdar On Beşinci Mektep'ten 453 Şakir, Beypazarı Erkek Mektebi'nden 37 Mehmet Nurettin, Tosya Erkek Mektebi'nden 23 Ahmet Hurşit ve 56 Mehmet Uluğ, Adana Ziraat Mektebi'nden 88 Nazım, Üsküdar Lisesi'nden Fazlullah, Selçuk Hatun'dan Refika Osman, Gelenbevi Mektebi'nden 127 Mehmet Ziya, İstanbul Sekizinci Kız Mektebi'nden 33 Refiye Mehmet, İzmir Lisesi'nden A.Necmiye, Bandırma karilerimizden Mahmut Şevket, Edirne Lisesi'nden A.Enver, Edirne Muallim Mektebi'nden 15 M.Çetin, Kütahya Orta Mektebi'nden Murat Muhittin, Kütahya İmam Hatip Mektebi'nden 4 Ali Sait, İstanbul Lisesi'nden 1122 Adnan Fuat, Kütahya Orta Mektep'ten 33 Mehmet Rauf, Çengelköy Lisesi'nden Bedrettin, Üsküdar Yirmi Beşinci Mektep'ten A.F., Konya karilerimizden İhsan Cemal, Pendik karilerimizden Feriha Sait, Kocaeli karilerimizden Mustafa Menam, Trabzon Erkek Muallim Mektebi'nden F. Şuuri, Halıcıoğlu Lisesi'nden Hüseyin Hayati, Çamlıca Kız Lisesi'nden Bedriye Kenan, İstanbul Lisesi'nden H.Ferit Bey ve hanımlar.

Taşra karilerimizden kitap kazananların kitapları gönderilmek üzere beşer kuruşluk posta pulu göndermeleri ve İstanbul karilerimizin hediyelerini idarehanemizden bizzat almalarını rica ederiz.

BİLMECE VE MÜSABAKALARIMIZ

1- Şekilde görülen parçaları birleştirerek bir resim meydana getiriniz. Yapanlar arasında çekilecek kurada İstanbul ve taşra birincilerine ikişer, ikincilerine birer, üçüncülerine yarımşar lira ve dördüncüden yirmincilere kadar birer güzel kitap ve yirmi birinciden otuz beşinciye kadar zarif birer not defteri otuz altıncıdan ellinciye kadar birer kalem kutusu hediye edilecektir.

2- Beş harfli bir kelime bulunuz ki birinci ve ikinci harfleri herkeste bulunan iki şeyi ve üçüncü harfinin ilavesiyle istemediği bir şeyi dördüncü harfinin ilavesiyle meyve ismini ve beşinci harfinin ilavesiyle en kıymettar bir şeyi ifade etsin. Bulanlar arasında çekilecek kurada İstanbul ve taşra birincilerine ikişer, ikincilerine birer, üçüncülerine yarımşar lira ve dördüncüden yirmincilere kadar birer güzel kitap ve yirmi birinciden otuz beşinciye kadar zarif birer not defteri otuz altıncıdan ellinciye kadar birer kalem kutusu hediye edilecektir.

3- Bu nüshamızın kabında bulunan gencin tahayyülatını tasvir ediniz. Birinciliği kazanan karimize Üstad-ı Azam Abdülhak Hamit Bey'in (Finten) ismindeki büyük eseri hediye edilecek ve yazısı mecmuaya derç olunacaktır. İkinciye Reşat Nuri Bey'in (Çalıkuşu) ismindeki kitabı üçüncüden onuncuya kadar güzel birer kitap verilecektir.

4- Türkiye'nin en kıdemli ve yaşlı, en genç ve kıdemsiz muallimi kimlerdir?.. İsimlerini tevlit ve muallimlik mesleğine intisapları tarihini bize yazınız ve resimlerini bulup gönderiniz. İlk bulanlara birer kol saati ve bu muallimlerin elyevm bulundukları mekteplere müzeyyen kornişli büyük ve mufassal Türkiye Cumhuriyeti haritası ve her iki muallim beye idarehanemizce yaptırılacak cesamet-i tabiide birer kıta fotoğraflarıyla gayet kıymetli birer mürekkepli kalem takdim ve bu münasebetle gönderilecek fotoğrafların heyet-i umumiyesi mecmuamıza hürmetle derç olunur.

KUPONLARIMIZI SAKLAYINIZ

İstanbul ve Taşrada 1000 Karimize Hediye Vereceğiz.

Muhterem karilerini daima memnun ve müstefit etmeye çalışan Çiçek dört ayda bir kura ile tevzini ve addettiği hediyelerinin birinci kısmı için çekilecek kura neticesini 19. nüshasıyla sevgili karilerine bildirecektir. Bu kuraya iştirak için karilerimizin 17. nüshamızın intişarından sonra 9.dan 17. numaraya kadar her nüshamızda mevcut bulunan kuponları keserek ve mahal-i mahsusasına adreslerini yazarak bir zarf içinde ve bir ay zarfında idarehanemize göndermeleri lazımdır.

Hediyelerimiz:

Adet	
1	Yirmi beş lira
1	12X9 cesametinde bir fotoğraf makinesi

2	Kol saati
4	Beş lira
17	Birer kitap cüzdanı
25	Birer cep cüzdanı
50	Yüzer kuruş
150	Birer adet Lügat-ı Naci
250	Gayet zarif ciltli muhtıra defteri
150	Gayet zarif ciltli resim defteri
250	Birer düzine kurşun kalem

****

Çiçek'in aylık nüshası her ayın birinci günleri intişar edecektir.

Sayfalarca kıymetli yazılar yüzlerce resimleri ihtiva edecek olan aylık nüshamız kâğıdının iyiliği ve tabının nefaseti ile Türkiye'nin en ucuz ve en güzel bir mecmuası ve gençlerimizi, mekteplilerimizi harikalar diyarında gezdirecek, düşündürecek, neşelendirecek ve onlara pek faydalı vakitler geçirtecek iyi bir arkadaş olacaktır. Aylık nüshamız mahdut miktarda basılacağından arzu eden karilerimizin şimdiden isimlerini bir mektupla idarehanemize bildirmeleri rica olunur.

17.SAYI

BAHAR

Bahar gelir çiçek açar
Göklere neşe saçar.
Rüzgâr eser eser eser
Hayat taşar yeis kaçar

Hicranların bir bağıdır
Sevdalıklar otağıdır
İnce ince gülen bahar
Nağmelerin kaynağıdır

Papatyalar menekşeler
Şafakta şebnemler döner
Doğunca gün ufuklarda
Ne gam kalır ne bir keder

Bahar evet teranedir
Güzelde bir bahanedir
Pembe beyaz gonca güller
Bülbüllere peymanedir.

Şeref

FERYAT- TESELLİ

Söyle anne nerede benim babam?
Söyle anne niçin yıkıldı obam?
Söyle anne kardeşlerim nerede,
Niçin böyle harap olmuş harpte?.

Söyle anne niçin susadı bülbüller?
Niçin soldu menekşeler, al güller..
Niçin akan dereler hep kurudu,
Yoksa anne adalet mi uyudu?.

Sus ağlama ciğer parem, evladım
Zalimlerin hesapları görüldü;
Sus! Ağlama mini mini aslanım
Kara günün defterleri dürüldü.

Senin baban daha birçok kahraman..
Koç yiğitler köpük saçan aslanlar,
Yavruları yetim kalan babalar
Kurtardılar vatanı düşmandan.

Mavi bırak ufkumuzdan istiklal
Güneşini doğdurdular bu yurtta.
Bundan sonra ne elem var ne melal..
Hürsün güzel vatanın kanında.

Bundan sonra çalışarak hepimiz
Ta gerimizden ancak şunu dileriz:
Cumhuriyet ve istiklal yaşasın;
Yeni Türkiye baştanbaşa şan alsın.

Çankırı: Muharrem Zeki

KÖYE DÖNDÜKTEN SONRA

Aldı da çapasını çelik gergin eline,
Sardı kas katı ekmek parçasını beline.
Uzun yollardan saptı mısırlıklara daldı.

Günün altında ne parlaktı, ne aldı,
Yıkadı gözlerinin suda tozdan sisini
Silindi ve doldurdu boşalan testisini
O gülen olmuştu artık bir ağacın oturdu
Altında yemek yedi ufka baktı ve durdu.
Kımıldadı yerinden ve aldı çapasını,
Kazdı mısırlarını dolaştı arpasını.
Gölgeli gözlerinde bazulu kollarında,
Bir deyü hayali vardı köyünün yollarında.

Kalbimi sürükleyen gidene bakar gibi,
Gözlerinin içinden şimşekler çakar gibi,
Uzun uzun bakındı ta derinden inledi.
Sonra güneş açtı bir parça serinledi.
Bu Türk İstiklalini kazanıp dönen bir er.
Şimdi de tarlasını tunçtan kollarla işler..

Adapazarı: Ziya Vehbi

TÜRK ASKERİNE

"Muhterem Hocam Ziyaettin Fahri Bey'e"

Atının nalının sesi yükseldi
Süratin vadide esen bir yeldi;
Gönlünde çağlayan sevda bir seyldi
O seylden vatana uğurlar geldi?.

Koştuğun diyorlar zafer yolu idi
Süngüyü kavrayan Türk'ün kolu idi;
Ruhunda istiklâl aşkı dolu idi
Gönlünün emeli ondan güzeldi!.

Süngünden aks eden nurlar cenk açtı
Düşmanlar ufkundan seyreldi; kaçtı..
Tunç çehren vatana müjdeler saçtı;
Bugün şen ülken; dün harap bir ildi!.

Yağız atının hiddetinden gözler karardı
Uçtuğu yerlerde gök ağardı.
Vatanın buydu çoktan arardı
İstibdat; yolunda ona engeldi!..

Ankara: Ali Kemal

MİYAV, MİYAV

-Ne var Tekir?
Bu çığlığa sebep nedir?.
Şikayetin acep neden?.
Ne anlarım o naleden?
Demin süt içmedin mi sen?.
Canın ciğer mi istiyor?.
Obursun ah pek obur!..
-Miyav….
Yine miyav, miyav
Tavanda kalmamış mı av?...
Miyavlıyor mu bak Pamuk?..
O haspanın vakarı çok!
Acıktı mı fare tutar,
Doyunca serpilir yatar!.
Sakın sen etme itizar
Hazır yemek mi yok etme,
Kapar mısın söğüş tavuk…
Kalır fakir çalışmadan
Tembeli sever mi vatan
Zaman değişti gayret et.
Haydi Tekir bağırma git.
Karın doyurmaz ağlayış
Çalış, çalış, çalış, çalış

Çapa: Pirane Nurettin

ŞEHİT BABAM

"Kardeşime"

Eh!.. Şimdiye kadar mektepte okudunuz; size lazım olacak okuyup yazmayı öğrendiniz demektir memuriyet kimi adam etmiş ki; siz olasınız? Ali ustanın yanında çalışır zanaat(sanat) öğrenirsin; bu dünyaya güvenilmez oğlum! Zaman olur ki insan

yiyecek ekmek bulamaz. Fakat elinde de sanatı olursa hiçbir şeyden korkmaz. Sen şimdi şimendifercilik, filandan vazgeç de güzel bir kunduracı olmaya çalış; annenin sözlerini dinle (Osman)'la iyi geçin; külhanbeylikle konuşma!...

Biraz durdu; sonra da cebinden çıkardığı üç çıkıyı uzatarak:
-Annene vermeyi unuttum: Bu on beş liradır; bunlar da, beşer liralıktır. On beş liralığı (Zeynep)'e verirsin; beşer liralıkları da (Hatice) ile (Ayşe)'nindir. Haklarını helâl etsinler; size de, Allah muin olsun yavrum..

Titrek dudakları alnımda cehennemi ateşler bırakırken boğazlarımızı acı hıçkırıklar yırtmaya başladı…

Köyün öte tarafında sararmış buğdayların arasında uzanan caddede geniş gölgeli ağaçların altında yavaş yavaş yürüyorken babam bu son sözlerini kulağıma fısıldıyor; ne ise belki bir daha görüşemeyeciz.

Diyordu… Ben de Harb-i Umumiye'nin bıraktığı yetim ve öksüz bir köylü çocuğuyum; Çanakkale mülhamesinin zavallı bir kurbanı olan babam hareket emrini aldıktan sonra son üç gününü evinde geçirmek üzere köye gelmiş, izni dolunca, askerlere has beyaz çantasını sırtına alarak, beni de beraberinde köyden çeyrek saat kadar uzağa götürmüş ve söyleyeceklerini söylemişti.

Güneşin yakıcı ateşinden kaçmak için bir ağacın sayesine iltica etmiştik; o söylüyor, söylerken çenesi titriyor, gözleri buğulanıyordu. Ben de bir çocuk safvetiyle o titrek dudaklarından dökülen kelimeleri başım önde dinliyordum; nedense ikimiz de adetimiz hilâfında çok söylüyor; ve birbirimizden ayrılmak istemiyorduk. Ne kadar zaman geçti bilmiyorum? Ellerimi bir tunç sertliğiyle sıkan iki avucun içinde buldum; beni kendine çekti; geniş aguşun içinde gömüldüm; kabaran göğüsler birkaç defa indi çıktı; işte o dakikada babamı bir daha görmemek üzere çağlayan gözyaşlarımla selamlamıştım. Güneşin son ışığı karşıki yamaçlarda sönüyorken uzakta çobanın kavalından dökülen hazin iniltiler enginlerde uğuldayan derenin vahşi çağıltısına karışıyor. İki taraflı kayalara çarparak akisler yapıyordu. Sürüler yaklaşmış boğaların böğürmeleri başlamıştır. Ben hala ağacın koyu gölgesinde ne bekliyordum…

Akşam kızıllıkları sahil semada çerçevelenirken oraklarını omuzlarına almış saf köylüler tarlalarından dönmeye başlamışlardı. Bunların arasında bütün

yorgunluklarına rağmen şen kahkahalarını gizleyemeyen top saçlı köy kızları da vardı. Ne şen ve mesut kimseler.. Yaklaştılar yaklaştılar etrafa neşe ve sevda saçan gözlerini bana tevciye ettiler. Biraz sonra bende beraberlerinde ötede bir sırtın arkasında gizlenen köyceğizimize gelmiştim. Bu anda her yer kararmış her taraf zulmetin korkunç ve karanlık perdesi altına sinmiş bizde annemin şefkatten yapılmış aguşuna yaslanmıştım. Sessiz akıp geçen günlerim devrilip göçüyorlardı… Soğuk bir kış gecesiydi. Ağaçların çıplak dallarını kamçılayan sert rüzgârın benizleri soldurduğunu kapkaranlık gelmek bir gece babamın şimdiye kadar eski nasihatlerini tekrar eden iki mektubunu almıştım. Fakat son ikinci mektup biraz geç kalmış bir üçüncüsünü almak nasip olmamıştı belki diyorduk. Cephelerini değiştirdiler. Henüz mevkileri tayin etmeden bizi telaştan kurtarmak istemiyor. Belki de mahsus yapıyor. Ama bu latife uzadı, uzadıkça da tekviller çoğaldı. Nihayet acı hakikatleri müjdeleyecek meşum günleri beklemeye başladık. O senenin sert ve yine soğuk bir kış günüydü. Ben dükkânımızdaki çekiç darbelerimi tekrar ederken soluk benizli bir kızcağızın heyecanlı sesi kısık bir rüzgâr fısıldayışı gibi kulaklarımda çınladı:

-Ağabey seni evden çağırıyorlar…

Kalbimi dinleyen hain hakikatler dimağımı tırmalamaya başladı. Bir müddet kalktım hiçbir suale lüzum görmeden dar ve çamurlu sokaklardan yürümeğe başladım. Çatıları çıkmış harap bir binanın köşesini dönerken boğazları yırtan canhıraş feryatlar kulağımda uğuldadı.

Mukavemetsiz bir hâkimiyetle oradan mücerret adımlarımı sıklaştırdım. Kendimi hiç olmazsa kapının eşiğinden içeri atmak istedim, fakat heyhat !!!

Ertesi gün hafif bir rüzgâr temasıyla gözlerimi açtığım zaman önümde altı mühürlü resmi bir kâğıt parçasını gördüm. Alıp okumak istediysem de pencerenin yanında dışarısını seyreder gibi görünen annemin hıçkırıkları beni de boğdu. Gözlerim yine çağlayan olmuştu.

Bilmem kaç gün sonra idi? O kâğıdın pederimin şehadetinin müjdecisi olduğunu köyün muhtarından dinledim… Babam şehit olmuş, geride zavallı bir kadıncağız ile iki çocuğunu öksüz bırakmıştı.

Medeniyet maskesi altında beşeriyete her türlü zulüm ve hakareti reva gören garbın müfteris canavarları şarap kadehlerine babamın da kanından bir damlasını

katmış ve haydutluğunda kuduz köpekler gibi bir adım daha ileri atmıştı. Benliğimi bir ateş çemberi ihata etmişti. O günden sonra gitmedim, kalbimi parçalayan intikam hırsı beni artık dört duvar arasındaki dar sokakta yaşatmaz ve durduramazdı. Haris düşmanı başında bulunmak istediğim ordu ile karşılamak isterdim. Bu heyecanlı arzu gittikçe şiddetleniyor bana kabuslu geceler yaşatıyordu. Hayatın kısmeti nice bilge olamazdı, fakat milletime lazımdım. Babamın musırrane teklif ettiği sanat adamı olmaktan vazgeçmiş, tekrar kitaplarıma kavuşmuştum. Aldığım ve alacağım hisleri yarının nesline zerk etmek garbın aç kaplanlarına medeniyet dersini vermek isterdim. İsabet ki: Uzaklarda sırıtan dişler mütarekenin masum günlerinde ta kapımızın o güne gelmiş ben de babam gibi beşeriyet düşmanlarıyla karşılaşmıştım. Babamın dökdüğü temiz Türk kanına mukabil, İskoç illerinden gelen hainlerin melus kanıyla toprağımın pak sinesini hiç de yaraşamayacak surette telvis ettim. Bundan sonra da büyük arzuma kavuştum.. Şimdi sen ey toprağın soğuk ve karanlık sinesinde yatan sevgili şehit babam! Sözümde sadakat gösteremediğim için beni affet. Dileklerini yerine getirmek için büyük milletimle birlikte çalıştım. Düşmanın karşısında yerlere düşürmemek üzere göğsünü siper ettiğin al sancağın bugün yine yükseklerde dalgalanıyor. Muazzez ruhuna dualar!!!

Muallim Ali Mücerret

HERCAİLER KRALI KELEBEK MACERASI

Bana kelebek diyorlar: Kanatlarım böyle rengarengmiş… Uçmaya başladığım zaman bütün çiçeklerin bana derin ve kıskanç nazarlarla baktıklarını görüyorum da… Alabildiğine küçük bir sanatkârımızın eseri süzüle süzüle öyle bir uçuşum var ki kendim böyle kendimi seviyor kendime gıpta ediyorum.

Diyorlar ki: Gökte yıldızlar kadar sevgilin var!!.. Hayat!.. Hiç de öyle değil ! Ben yalnız hercaileri seviyorum. Her gün sabahtan akşama kadar narin burnumu cici hercailerimin tüy içlerine sokuyor, öpüyor, koklaşıyorum. Bir gün bana dediler ki: Kırmızı gül seni sevmiyor !! Bunu küçük mefkurem birden toplayamadı. Burnumu hercaimin tüy içinden çektim. Beni rahatsız eden kelebek arkadaşlarıma hadlerini bildirmek istiyordum fakat o anda hercaimin güzel gözleri yaşardı. Ona derin derin baktım. Sevgilime ıstırap veren bu esrarı gözlerinde okumak istedim.

-Gitme !.. dedi: Ben sana kelebek macerasını anlatayım…

İçimde hodkam bir arzu uyandı. Beni sıkan kollarından sıyrıldım. Bana ve aşkıma karışma ! dedim. Kanatlarımı çırptım. Haddini bilmeyen hercaiye bu bir dayaktı. Biraz ötede bülbülün feryadını hercaimin hıçkırıklarını duyuyordum. Dönmek, sevgili çiçeğimin sıcak aguşuna atılmak, gömülmek istiyordum. Bende sebebini anlayamadığım bir his bir arzu doğmuştu. Düşündüm, düşündüm gül hercai gibi aşk istemez gül, hercai gibi sevilemezdi.. Gözlerim yeni sevgilimi aradı. Yazık ki o bülbülün kahkahalarına kızmış ağlıyordu. Bütün asabiyetimle kanatlarımı açtım, uçtum bedihat gülün üzerine kondum. O bu ziyaretimden şaşalanmış yarı kapalı yaşlı gözleriyle bana bakıyor, titriyordu.

-Gül dedim. Neden bu kadar mustaripsin neden titriyorsun ?

-Bülbül beni tahkir ediyor işitmiyor musun? Bülbülün namelerine aşina değilim onu unut dedim. Kırmızı gül ben seni seviyorum. Gül bu itirafımdan sarhoşa döndü. Yapraklarını açtı ve beni çekti aguşuna aldı.

-Kapat güzel gül ! dedim. Kapat bizi kimse görmesin bülbül belki maceramızı görür ve hercailere söyler.

Gül yaprakları ile beni örttü, sıktı. Birden kulaklarımın dibinde çınladı. Çık çapkın hercailer Kralı burası hercai tarlası değil… Gülünün sıcak gözyaşlarını kanatlarımda hissediyor, güzel kokusunu derin derin kokluyordum. Güzel ağzını kulaklarıma daha ziyade yaklaştırdı ve hafif bir mırıltı ile:

- Seni seviyorum dedi. Seni ölünceye kadar seveceğim.

Ben aşkın çelengini almıştım. Şimdi muzaffer ve mağrurdum. Gül beni seviyor ben onu seviyordum. Dışarda bülbülün öfkesini duyuyor, kanatlarını hizalı hizalı vurduğunu hissediyor, dayak yememek, güle karşı mahcup olmamak için korkuyor titriyordum.

-Gül! Müsaade et de ben gideyim… Yapraklarını açtı kanatlarıma titrek dudakları ile bir buse kondurdu. Kaçtım… Kaçtım… Uzaklara gittim yorulmuştum. Bir çiçeğin üstüne kondum. Düşünüyordum. Ben ve kalbim perişandık…

Uzaktan çiçeklerin arasında şöyle bir muhavere geçiyordu..

Papatya- Hercailer kralı neden bu kadar müteessir?

Mina- Kim bilir çapkın yine kimin esiri?

Menekşe- Bir krala teessür hiç de yakışmıyor.

Saka kuşu- Susunuz! Kral bu tarafa bakıyor!.

Lale- Neden korkuyorsun sakam?..

Şebboy- A.. A!... Dikkat ediyor musunuz çocuklar. Gözleri de yaşlı!

Zambak- Gidip teselli etsek…

Karanfil- Karışma zambak… Yanında hercailer var…

Kelebek uzaktan çiçeklerin kuşların bu muhaveresini işitti. Gözlerini yere indirdi. O şimdi esirdi. Bunları duymak, işitmek ona çok ağır gelmişti. Biraz ötede hercaisinin hıçkırıkları kulağına geliyor, korkuyor, titriyordu. Tekrar sevgilinin sıcak aguşuna atılmak istiyordu. Kanatlarını oynattı reddedilmekten çok korkuyordu yavaşça mor yapraklarının üstüne kondu. Ağzını zamanki gibi tüycüklerine soktu.

-Sus ağlama güzelim! dedi. Yeter sana ağlamak yakışmıyor….Hercai omuzlarını silkti kelebek yere düşerken..

-Git!. dedi. Beni tahkir ettin.. Kalbimi kırdın..

Yağmur çiseliyordu tekrar gülüne dönmek ihtimali yoktu.

Sevgilim!. dedi. Bütün maziyi bir anda nasıl mahvediyorsun?.. Acı bana güzelim. Bak kanatlarımın rengi soluyor, gözlerime bak orada yine senin aksin var. Kralına itimadın yok mu?. Cicim,

Kelebek sabaha kadar gözyaşları döktü. Yalvardı.. Yalvardı…

Güneş yavaş yavaş yükseliyor, yeryüzüne ılık hararet gönderiyordu. Hercai sisli sabahın mahmurluğu ile gözlerini açtı, sakinden doğruldu. Etrafına bakındı… Yaşlı gözleri ile kelebeğini aradı. Yazık ki o ayağının ucunda ölü yatıyordu. Eğildi. Bedbaht kralın cansız cesedini yapraklarının arasında sakladı. Sema bulutlanıyor, şimşekler çakıyor, hercailer kralına hazin mersiyeler okumaya hazırlanıyordu.

V.A.

ÖRÜMCEKLER, ÖRÜMCEK AĞLARI

Tabiatın Harikaları:

Örümceği, örümcek ağlarını okuyucularım arasında görmeyen, bilmeyen bir kimsenin bulunduğunu zannetmiyorum. Temizliği seven validelerimiz, titiz hizmetçilerimiz evlerimizde örümceklerin yaşamasına, ağ kurmasına müsaade etmezler. Gördükleri zaman bir süpürge ile ağlarını bozar, kendilerini dışarı atarlar. Ev örümceklerinin ağlarını ekseriyetle evlerimizin bodrum katlarında karanlık köşe ve bucaklarında veya her zaman kullanılmayan kısımlarında yüksek ve kuytu mahallerde dolaşık, beyaz ve gayet ince bir pamuk ipliği veya ipek yığını halinde görebiliriz. Fakat kır örümceklerini bazı ufak kuşlarla yaramaz çocuklardan maada taciz eden olmadığı için bunların bahçelerde, kırlarda daldan dala, çalıdan çalıya büyük bir maharet ile kurdukları ve ekseriyetle bir araba tekerleği büyüklüğünde olan ağlarını ibret gözüyle görür seyredebiliriz. Bunlar ev örümceklerinin ağlarına hiç benzemezler. Görünüşlerindeki, örülüşündeki güzellik ve intizam kadar sağlamdırlar da. Rüzgârla, ufak kuşların dokunmasıyla kolay kolay bozulmazlar. Bilmem bu ağları meydana getiren ince ipliklerin neden hâsıl olduğunu merak edip araştırdınız mı? Ağlara tutulan bir sineğin veya kocaman bir arı veya böceğin kurtulmak için nasıl çabaladığını, ve bulunduğu yerden sinsi sinsi gözetleyen örümceğin süratle inip aynı nasıl kıskıvrak bağladıktan sonra kanını emdiğini görüp seyrettiniz mi? Kır örümceklerinin ağına düşen haşerat, örümceğin elinden çok güç kurtulur… Örümcekler, ıstakoz ve emsali gibi kabuklu mahlukat ile sair haşerat arasında başlı başına bir sanat teşkil ederler. Bir örümceğe dikkatli bakarsanız 8 bacağı olduğunu ve kanattan mahrum bulunduğunu pek güzel görürsünüz. İşte bu evsaf örümcekleri diğer böceklerden ayırmaktadır. Bunlardan başka örümceklerin teneffüs aletleri de diğer böceklerinkilere hiç benzemez. Hayvanlar âlemi örümceklerin hayvanat-ı mufassaliye şubesinin 2. kısmına mensup olduğunu, 2500 muhtelif nevi bulunduğunu bildirmektedir. Kır örümceklerine hayvanat âlemi “Eperia diademata” ismini vermektedirler. Bunlar yeşil, gül ve boz renkleri üzerinde beyaz ve sarı benekli vücut ve ayaklarıyla ev örümceklerinden pek kolay ayrılıp tanınabilirler. Kır örümceklerinin renkleri yaşadıkları muhite göre değişir. Mesela daima yeşillikler arasında yaşayanlar yeşil, toprağa yakın yaşayanlar boz renginde olurlar. Kır örümceklerinin ağlarını örerken dikkat edersen evvela temeli yani merkezden muhite

doğru uzayan kolları yaptığını görürüz. Eğer bu temeller bir mikroskop ile muayene edilirse bunların ağın diğer aksamını teşkil eden ipeklerden 2-3 defa veya daha fazla kalın olduğunu görebiliriz. Sonra bu temelleri daha ince ipeklerle birbirine bağlar ki temelleri teşkil eden kalın iplikler saatin dakikalarını gösteren çizgilere ve ince ipliklerde saatin yaylarına benzer. Bu surette tertip edilmiş bir ağda 20.000 iplik olduğunu hayvanat uleması söylemektedirler. Örümcek ağını örüp bitirdikten sonra ya ağın tam ortasına gider oturur yahut ağı bağlı bulunduğu ağacı dalı veya çalının bir yaprağı altına çekilir, gizlenir ve avını bekler ve bu sırada bulunduğu mahal ile ağ arasına adeta telgraf vazifesini görmek üzere müteaddid iplikler uzatmayı da unutmaz. Ağa bir şeyin bir böceğin tutulduğunu bu ipliklerin titremesinden anlar. Örümcekler gözden ziyade lemsi kuvvetlerine güvenirler. Örümceğin vücudu 3 parçadır. Baş, göğüs, karın. Karın kısmı diğer kısımlardan daha büyük ve daha renklidir üzeri acayip şekillerle süslüdür. Örme aletleri karnın nihayet kısmında bulunur ve ekseriyetle 4 veya 6 tane olur. Örümcek bu aletlerini istediği gibi indirir, kaldırır ve ihtiyaca göre birini, ikisini veya hepsini kullanır. Bu örücü aletlerin her birerlerinde aleti 100'den fazla ipek boruları vardır. Bu boruların her biri ayrı ayrı cinslerde mayalar çıkarır ki bunlar birbirinden farklı olarak biraz sulu veya koyu olur. Örümcek ağını örerken ipliğin kalınlığına, inceliğine göre bu boruların çıkardığı muhtelif mayalardan kullanır. Örümceğin her ayağının ucunda tarak gibi dişli, boynuz gibi eğri ve sert tırnakları vardır. Bu tırnaklar, örümceğin ağ üzerinde kolayca yürümesine ve ipliklerin bükülüp örülmesine hizmet eder. Örümceklerden çekirgeler gibi yumurta da çıkar. Fakat kelebekler gibi yumurtadan çıktıktan sonra bir takım mütehavvilat geçirmezler. Dişi örümcek yazın birbirini müteakip 200-300 yumurta yumurtlar. Yumurtalarını yaptığı ince bir top içine doldurur. Bu topu iplik ile kapladıktan sonra bir ağaç kavuğuna veya eski bir duvarın yarığına saklar, üzerini de çamur ve yapraklarla kapar. Yumurtalar böylece bütün kış kaldıktan sonra ilkbahar güneşinin sıcaklığı ile açılır, yavrular çıkar ve derhal ince ve körpe bacaklarıyla çalışmaya başlarlar. Yumurtadan yeni çıkan örümcekler bir toplu iğne başından büyük olmakla beraber birbirlerini veya diğer yuvalardaki hemcinslerini yemeye kalkışırlar biraz büyüyünce yuvalarının civarında mini mini ağlar kurup evlerini beklerken örümcek düşmanı küçük kuşlara kendileri avlanırlar. Su örümcekleri de kır örümcekleri kadar şayan-ı dikkat ve meraktırlar. Hayvanat âlemi bunlara [Argilunata Akuatika] namını vermektedirler. Bu küçük mahlûklar suyun

altında yüksük şeklinde kapalı yuvalar yaparlar. Gerçi bu örümcekler de arılar ve kelebekler gibi hava teneffüs ederek yaşayan mahlûkattan oldukları için su içinde havasız

HAVA KORSANI

Mütercimi: M.R.

(Hortun King) de bittabi durmadı genç hasmının üzerine atıldı. Fakat Mister Dov Altın Renkli tayyarenin vürudu esnasında (Hortun King)' in sessizce kaçışı gibi adeta kayar gibi seri bir hareketle sağ tarafa çekiliverince (Hortun King) in bir manda hücumu kadar şiddetli ve kuvvetli olan hücumu boşa gitti. (Dov) Tam bu esnada hasmına aynı şiddetle hücum etti ve midesi üzerine kuvvetli bir yumruk indirdi. Bu darbe (Hortun King)'in gözlerini yuvasından dışarı fırlatmış, nefesini kesmişti. İki büklüm yere eğilmiş midesini ovuyordu. Birden bire doğruldu genç tayyareciye tekrar ve daha şiddetli hücum etti. Mister Dov bu defa kendini kurtaramamış ve iki rakip birbirine sarılarak yere yuvarlanmışlardı. Alt alta üst üste boğuşuyorlar, taş devrinde yaşayan vahşi insanlar gibi birbirlerini ısırıyor, tırmalıyorlardı. (Hortun King) adeta kudurmuş gibi idi. Fakat Mister (Dov) nispeten soğukkanlılığını muhafaza ediyor ve bu rakibi mağlup etmek can alıcı bir hamleyle onu yere sermek için fırsat gözlüyordu. (Hortun King) daha kuvvetli daha çeneli ve ağır olduğu için mücadele uzuyordu. Mister (Dov)'un mukabil darbeleri matlup tesiri yapamıyordu. Küçük (Mitç) anası düçar-ı hücum olmuş bir yavru kuş gibi çırpınıyor, boğuşan iki rakibin etrafında dolaşıyordu. Kavgaya iştirak edecek Mister (Dov)' a yardım edecek bir halde değildi. Kollarını kaldırmak değil, kımıldatamıyordu bile… Bu sırada sargısı kayan yarasından kanlar akan Mister (Dov) hasmının başına göğsüne birbirini müteakip birkaç kuvvetli ve isabetli yumruk daha indirmeye muvaffak olmuş. (King)'i yeşil çimenlerin üzerinde cansız bir ceset gibi bırakarak ayağa kalkmıştı. Her tarafı yara bere içindeydi.

(Hortun King) yattığı yerde homurdanıyordu. Kalkmak hasmına tekrar atılmak için uğraşıyor, çabalıyor, fakat muvaffak olamıyordu. Bu sırada küçük (Mitç) kollarının acısına bakmayarak kavgadan muzafferiyetle çıkan Mr. (Dov)un yarasını sarıyor, kanı dindirmeye çalışıyordu. Mr. (Dov) inleyerek yerde yatan King'e kindar bir nazarla bakıyordu. Hiddeti henüz geçmemişti. Nefretle bağırdı.

-King, dedi. Sen bizim gibi insanlar arasında yaşamaya layık bir mahlûk değilsin. Git cehennem ol buradan sansar herif. Şimdi kulüpte senin nasıl bir mahiyette bir ahlakta olduğunu anlatacağım.. (Hortun King) cevap vermedi müşkülatla ayağa kalktı, sendeliyordu. Gözleri şişmiş, yanakları çürümüş, dudakları morarmıştı. Mağlubiyetini bir türlü hazmedemiyordu. Genç ve galip refikine tekrar hücum etmek kuvvet ve kudretinden mahrum kaldığına kızıyor dişlerini sıkıyor gıcırdatıyordu. İntikamcı gözlerini Mr. Dov'a çevirdi ve:

Gidiyorum Mr. Dov!. dedi. Hem de tayyaremle beraber fakat beni yakın bir zamanda karşında göreceksin. Ben bugünün intikamını senden pek güzel, yakında hem de pek yakın bir zamanda alacağım…

Dov – Mağlup düşmanın bu sözlerine gülerek cevap verdi.

- Hay hay King, dedi. Nerede ve ne vakit istersen seninle karşılaşmaya hazırım. Davete hiç hacet yok.

Takip esnasında (Altın Renkli) Tayyare hadisesini bütün dünya haber almıştı. Kanalın üzerinde vukua gelen hadise bilhassa Fransa ve Almanya'da derin bir tesir ve hayret uyandırmıştı. Tam bu esnada hava çarı iki tayyare daha düşürmüş ve rakiplerini öldürmüştü. Bunlardan biri Amerika hükümeti hesabına Almanya'da yapılan ve tecrübeleri yapılmakta olan pek büyük bir hava sefinesiydi. Hava çarı bu muazzam ve emsalsiz sefineyi otuz kişiye baliğ olan rakipleri ile beraber tamamen mahf ve tahrip etmişti. Bu son ve çok feci vakada evvelkiler gibi bütün dünyaya aksetmiş ve hava işleri ile alakadar olan hükümetleri mahfelleri endişeye düşürmüştü. Her tarafta (Altın Renkli) tayyarenin rakibinden hava çarından bahsolunuyordu. Hatta bunun bir şeytan olduğundan bahsedenler de yok değildi. Bütün Avrupa hükümetleri bu hava şeytanın tutulmasını istiyor ve birçok değerli tayyareciler bunun için uğraşıyorlardı. Bu müthiş hava korsanını elde etmek dünya tayyarecileri arasında beynelmilel bir iş bir vazife addediliyor. Taraf taraf hava takip müfrezeleri çıkarılıyor hatta denizlerde bile tertibat alınıyordu. Kanal hadisesi üzerine İngilizler de makineli tüfeklerle en son telsiz telgraf ve telefonlarla teçhiz edilmiş üç tayyareyi muktedir ve pek mahir pilotlarıyla (Altın Renkli) tayyarenin takibine memur etmişlerdi. Bu tayyareler Paris ile Londra arasında mütemadiyen uçuyor ve en ziyade bu sahada görünmekte olan hava çarını bekliyorlardı.

Bir gün esrarengiz tayyare alçak mavi bulutlar arasında yine birden bire çıkıvermiş idi. Hem bu çıkış o kadar ani olmuştu ki İngiliz tayyarecileri hava çarının vürudunu ne telsizle haber vermeye ve ne de makineli tüfek ateşi açmaya vakit bulamamışlardı. (Altın Renkli Tayyare) ani ve şedit bir ateş ile biri pek ağır surette yaralanan İngiliz tayyarecilerini (Polonya) istikametine firara mecbur bırakmıştı. Vakayı pek uzaktan gören bir Fransız torpido muharibi hadiseyi telsizle her tarafa bildirmişti. Fakat hava çarı çoktan işini bitirmiş semanın maviliklerine karışmış ve kaybolup gitmişti.

Bu hadise Fransa sahilinde cereyan ederken Mr. Dov tayyaresiyle kanalın üzerinde on beş bin kadem irtifaında uçuyor devriye vazifesini görüyordu. Kahraman (Mitç) gözcülük ediyordu. (Mitç) Telsiz telefon ahizesi kulağında etrafa göz gezdirirken verilen haberleri almış ve gözlerini dört açmıştı. Bu sırada Polonya istikametinde bir leke gördü. Hemen Mr. Dov' un kulağına fısıldadı heyecan içinde: Mr. Dov!

İşte, dedi, geliyor. Dov olduğu yerde birdenbire döndü.(Mitç)'in işaret ettiği istikametten hava çarının süzülerek geçtiğini gördü. Sevinci çehresinden anlaşılıyordu. Küçük Mitç'e döndü gülerek Mitç dedi. Şimdi hava çarını layık olduğu gibi karşılarız. İki gündür burada geçirdiğimiz sıkıcı saatlerin acısını çıkaracağız değil mi? Dua et ki güzel bir iş görebilelim. Mr. Dov bu sözleri söylerken tayyaresini çevirmiş ve havadan düşen bir cisim süratiyle cenube doğru yol vermişti. Şimdi Yakan Yıldız saatte 260 mil süratle ilerliyordu. Böyle süratli uçuşlara henüz alışmayan Küçük Mitç güçlükle nefes alıyor. Rüzgârın şiddetinden yaşaran gözleriyle esrarengiz tayyareyi takip

Mabadı Var

ON BEŞİNCİ NÜSHAMIZIN MÜSABAKA CEVAPLARI

1- Oyuncak imali müsabakasında Boğazlayan'da tüccardan Hacı Hakkı Efendi kerimesi Ayşe Hakkı Hanım'a İstanbul Lisesi'nden A. Hasip Bey ikişer lira ve Halıcıoğlu Lisesi'nden Murat Oğuz ve Gümüşhane Erkek Mektebi'nden 76 Hasan Şahap Beyler birer lira ve Üsküdar Lisesi'nden 144 Şadan İlhan ve Yalvaç Gazi Paşa Mektebi'nden 1 Mehmet Zeki Beyler yarımşar lira kazanmışlardır. Birer kitap

kazananlar: Akşemsettin Mektebi'nden 18 Hakkı ve 361 A. Nuri Darüşşafaka'dan C. Niyazi, Yirmi Dördüncü Mektep'ten Nimet, İstanbul Kırkıncı Mektep'ten Aliye Haydar Süleymaniye Mahallesi'nden Nazime, İzmir Lisesi'nden 864 Şakir Gültekin, Vefa Mektebinden A. Nuri, Kadıköy Dördüncü Mektep'ten Doğan Hamit, Üsküdar Yirmi Beşinci Mektep'ten 28 Nazmiye İbrahim, İstanbul Yirminci Mektep'ten 156 Nihat, Darüşşafaka'dan 926 Nurettin, İstanbul Lisesi'nden 177 Ali Rıza, Darüşşafaka'dan 881 Ahmet Ziyaettin ve Mehmet Fahrettin Ankara karilelerimizden H. Nuri ve Büyükada karilerimizden Hüseyin Hüsamettin Beyler.

2- Şatonun sahibini bulan karilerimiz arasında Karahisar Şarki Erkek Mektebi'nden 79 Mustafa Necati ve Galatasaray Lisesi'nden Mahmut Edip Beyler ikişer lira ve İbrahim Fahri ve Feyz-i Ati'den N. Cemal Beyler birer lira ve İstanbul Kırkıncı Mektep'ten Mualla Adil Hanım ile İzmir Muallim Mektebi'nden İzzet Altay Bey yarımşar lira kazanmışlardır.

Birer kitap kazananlar: Beyoğlu Yirmi İkinci Mektep'ten Şinasi Hakkı, İstanbul On İkinci Mektep'ten A.Refik, İzmir Mektebi'nden Burhan İlhan, Beyoğlu Beşinci Mektep'ten Sait Nuri, İstanbul Lisesi'nden Kadri Saim, Üsküdar On Beşinci Mektep'ten Ahmet Hamdi, Adana Lisesi'nden Hüseyin Cahit, Geyve Muhtilat Mektebi'nden Mehmet Ali, Tiriliye Şehr-i Yatı Mektebi'nden Hayri Hasan, Üsküdar Yirmi Beşinci Mektep'ten Kıymet Nuri, Kadıköy On Üçüncü Mektep'ten Necminnisa, Bozöyük Erkek Mektebi'nden Hasan Basri, Üsküdar On Sekizinci Mektep'ten Züliha İsmail, Ilgın Erkek Mektebi'nden 23 Habip, Konya Rehber-i Hürriyet Mektebi'nden 38 Mehmet Nihat, Konya Kız Orta Mektebi'nden Şekure Ali Rıza, İzmit Bahçecik Mektebi'nden Emine Turhan, Tarsus Misak-ı Milli Mektebi'nden Niyazi Bülent, Konya Rehber-i Hürriyet Mektebi'nden 47 Hasan, Bozöyük Erkek Muallim Mektebi'nden Nazmi, Gemlik Yatı Mektebi'nden 92 Ali Haydar, Konya Köprübaşı Mektebi'nden 19 Remzi, İstanbul Kırkıncı Mektep'ten 5 Lütfiye Hamdi, Tavşanlı karilerimizden Perihan Avni, Üsküdar On Beşinci Mektep'ten 74 Reşat, Galatasaray'dan 419 Necdet, Çankırı Orta Mektep'ten 209 Hüseyin Cahit ve 163 Mehmet Reşat, Ilgın Erkek Mektebi'nden 12 Hasan Hüseyin, Üsküdar Lisesi'nden Mehmet Necdet, Beşiktaş Yirmi Birinci Mektep'ten 180 Mehmet Kemal, İstanbul Üçüncü Mektep'ten 66 Zeki Hüsnü, Adana Lisesi'nden 425 Hüseyin İhsan, İzmir Yeni Turan Mektebi'nden İsmet Kadri, Konya Kız Orta

Mektebi'nden 109 Şehriban Hasan, Konya'da dava vekili Şaban Bey kerimesi Turan Emel, Bozöyük Kız Mektebi'nden 80 Müveddet İsmail, Niğde'de Paşa Kapısı'nda İbrahim Bey hanesinde Bahtiyar, Beşiktaş Yirmi Birinci Mektep'ten 103 İhsan, Üsküdar Yirmi Beşinci Mektep'ten Perihan Akif, Bebek Yirmi Altıncı Mektep'ten 51 Melahat, Çankırı Orta Mektep'ten 3 Mustafa Adil ve 208 Namık Kemal, Üsküdar Kız Lisesi'nden Vedia Celalettin, Yalvaç Gazi Paşa Mektebi'nden 93 İbrahim Hilmi, Adana Lisesi'nden 519 Cemal, Konya Kız Orta Mektebi'nden Saadet Necmettin, Zonguldak Türkiye Ezcahanesi'nde Muharrem, İstanbul Birinci Mektep'ten 375 Muzaffer Şevki, Çankırı Yatı Mektebi'nden 14 Cemalettin, İstanbul On Üçüncü Mektep'ten 175 Muazzez Osman, Samsun Kızlar Bahçesi'nden Nevvar, Kadıköy Kırk İkinci Mektep'ten 95 Melahat Hanım ve beyler.

3- Kelime aramacasında bulunması matlup olan şehir Sivas idi. Adapazarı karilerimizden Nuri Beyzade Leman Nuri Hanımla Üsküdar İttihat Lisesi'nden A. Osman Beyler ikişer lira, Bozöyük karilerimizden Ferhat ve Amel-i Hayat'tan L. Lami beyler birer lira ve Konya Kız Orta Mektep'ten 80 Melahat Emin ve Selçuk Hatun'dan 2 Hatice Fuat Hanımlar yarımşar lira kazanmışlardır.

Birer kitap kazananlar: Darüşşafaka'dan 852 Kemal, Edirne Muallim Mektebi'nden 51 M. Çetin, Çankırı Yatı Mektebi'nden 78 Abdurrahim, Adana Muallim Mektebi'nden Hüseyin Hilmi, Konya Kız Orta Mektebi'nden Hadiye Mustafa, İzmit Akçakoca Mektebi'nden Avni Turgut, M. Kemalpaşa Kız Mektebi'nden 45 Seniye ve 23 Leman, Üsküdar Lisesi'nden M. Nuri, Vefa Mektebi'nden 484 A. Şadi, Beşiktaş On Sekizinci Mektep'ten A. Osman, Yalvaç Gazi Paşa Mektebi'nden 88 Musa Kazım, Beşiktaş Yirmi Birinci Mektep'ten 168 Ahmet Hayri, Gaziantep Orta Mektep'ten 20 Ali, Davutpaşa Mektebi'nden 32 Abdulhalik, Akşemsettin'den Mithat Şerif, Burdur Orta Mektep'ten 41 Muhittin, Adapazarı Hukuk Reisi Hakkı Bey kerimesi Saniye Hakkı, Samsun Kız Mektebi'nden Aliye, Darüşşafaka'dan 937 Vefa Mektebi'nden 68 Abdullah Cevdet, Üsküdar Yirmi Beşinci Mektep'ten 15 Atıfet Cemal, Muğla Avcılar Kulübü'nden Emin, Kadıköy Otuz Beşinci Mektep'ten 190 Mehmet Muhsin, Darüşşafaka'dan 829 Halit Saim, Refet Kadın Mektebi'nden 234 Ali Bülent, Nişantaşı Orta Mektebi'nden Raşide Nuri, İstanbul Birinci Mektep'ten 193 Şemun Fehmi, Geyve Akhisar Muhtelit Mektebi'nden 110 Aziz Ertuğrul, Bozöyük Erkek Mektebi'nden 49 Ahmet Kemal ve 295 Mehmet Münif, Kadınhan Darülirfan Mektebi'nden 59 Mustafa Lütfü ve 29

Fatin Nami, Üsküdar Yirmi Beşinci Mektep'ten 91 Leyla Turhan, Üsküdar Kız Sanai Mektebi'nden 139 Nadide ve Vehbiye, İstanbul Birinci Mektep'ten 247 Mehmet, Amel-i Hayat Mektebi'nden 9 Hüseyin Nuri, Rami Otuz Üçüncü Mektep'ten 23 Zehra, Kadıköy Dokuzuncu Mektep'ten 44 Mücahit Hüseyin, Ankara Adliye Meslek Mektebi'nden 423 Rıza, Bursa Bezm Mektebi'nden Nadire, Kasımpaşa Dördüncü Mektep'ten 218 Hikmet Mustafa, Sivas Ziraat Mektebi'nden Reşat, Amasya Nafia Mıntıka Memuru Ali, Samsun Necm-i Terakki Mektebi'nden 315 Matlube Hilmi ve Muazzez Sait, Sivas karilerimizden Halil Sami Bey ve hanımlar.

İstanbul karilerimizden mükâfatlarını bizzat idarehanemizden almaları ve taşra karilerimizin kitapları gönderilmek üzere beşer kuruş posta pulu göndermeleri rica olunur.

BU NÜSHAMIZIN BİLMECE VE MÜSABAKALARI

1- Üç Harfli bir kelime bulunuz ki başından ve nihayetinden okunduğu zaman aynı manayı ifade etsin. Bu nedir? Nedendir? Ve neye yarar? Bulanlar arasında çekilecek kurada İstanbul ve taşra birincilerine ikişer lira, ikinciler birer lira, üçüncülerine yarımşar lira ve dördüncülerden ellinciye kadar birer güzel kitap hediye edilecektir.

2- Bu nüshamızdaki yazısız hikâyeyi en gülünç ve mevzu ile mütenasip tasvir eden karilerimizden İstanbul ve taşra birincilerimizin yazıları mecmuaya derç ve ikişer lira, ikincilere birer lira, üçüncülere yarımşar lira, dördüncüden ellinciye kadar birer güzel kitap hediye edilecektir.

3- (Büyükler için) yazı müsabakası mekteplerde temsil edilebilecek bir perdelik komedi yazınız en iyi yazan karimizin eseri aylık nüshamıza derç edilecek ve kendisine iki buçuk ve ikinciye iki, üçüncüye bir lira, dördüncüden yirmi beşinciye kadar ikişer adet kitap hediye edilecektir.

4- Türkiye'nin en kıdemli ve yaşlı en genç ve kıdemsiz muallimi kimlerdir? İsimlerini tevellüt ve muallimlik mesleğine intisapları tarihini bize yazınız. Ve resimlerini bulup gönderiniz. İlk bulanlara birer kol saati ve bu muallimlerin görevli bulundukları mekteplere birer müzeyyen kornişli büyük ve mufassal Türkiye Cumhuriyeti haritası ve her iki muallim beye idarehanemizce yaptırılacak cesamet-i tabiiyede katme-i ağrandisman fotoğraflarıyla gayet kıymetli birer mürekkepli kalem

takdim ve bu münasebetle gönderilecek fotoğrafların heyet-i umumiyesi mecmuamıza hürmetle derç olunacaktır.

İstanbul ve taşrada 1000 karimize hediye vereceğiz

Muhterem karilerini daima memnun ve müstefit etmeye çalışan Çiçek dört ayda bir kura ile tevziini vaat ettiği hediyelerinin birinci kısmı için çekilecek kura neticesini on dokuzuncu nüshasıyla sevgili karilerine bildirecektir. Bu kuraya iştirak için karilerimizin dokuzuncu nüshadan itibaren bu nüshamıza kadar her nüshamızda mevcut bulunan kuponları keserek ve mahal-i mahsusuna adreslerini yazarak bir zarf içinde ve bir ay zarfında idarehanemize göndermeleri ve zarfın üzerine hediye kuponları cümlesini yazmaları rica olunur.

Hediyelerimiz:

Adet	
1	Yirmi beş lira
1	9X12 cesametinde bir fotoğraf makinesi
2	Kol saati
17	Birer kitap cüzdanı
25	Birer cep cüzdanı
50	Yüzer kuruş
150	Birer adet Lügat-ı Naci
250	Gayet zarif ciltli hatıra defteri
150	Gayet zarif ciltli resim defteri
250	Adet birer düzine kurşun kalem

ADAB-I MUAŞERET: HUSUSİ BALO VE DANSLAR

Her halde on, on beş dakika oturmak icap eder. Bu gibi akşam ziyafetlerinde yemekten sonra saat ona, azami on buçuğa kadar oturulur. Daha fazla oturmak gayr-ı caizdir. Avdet esnasında bilhassa bahşiş vermek ihtiyari ise de her halde verilmesi daha muvafık bir harekettir. Bilhassa hanımların bu hususu ihmal etmemeleri lazımdır.

Bir hanımın zevci refakatinde olmaksızın tamamen hususi ve ailevi mahiyetinde bulunan ziyafetlerden gayr-ı resmi ve umumi denilecek derecede büyük ziyafetlere ait davetler kabulü doğru değildir.

Hususi Balo ve Danslar

Bizde de son günlerde pek ziyade taammüm eden dansa medeni hayatta pek büyük bir ehemmiyet verilmektedir. Bu sebeple muhterem okuyucularımıza hususi, umumi balolar ve danslar hakkında biraz malumat vermeyi faydalı bulduk. Bugün evlerde verilecek hususi dans ve balolardan bahsedeceğiz.

Hususi veya umumi mahiyette olsun verilecek olan baloların tertip edilecek dansların muvaffakiyetle başarılması, davetlilerin hoş bir vakit geçirebilmeleri için gerek balo ve dans sahiplerinin ve gerekse iştirak ve icabet edenlerin kavaid ve adabı, tertibatı en ufak teferruatına kadar bilmeleri lazımdır.

Dansa Davet

Dans ve balo davetnamelerinin matbu olması umumi bir kaide olarak kabul edilmektedir. Davetnameler daima tayin olunan balo, dans gecesinden en aşağı bir hafta evvel gönderilmelidir. Davetnamelerde dansın başlayacağı ve nihayet bulacağı saatlerin münderiç bulunmasına dikkat edilmelidir.

Davetname olanların davete icabet edip edemeyecekleri hakkında balo veya dans sahibine teşekkürü veya beyan-ı mazereti müşar bir mektup göndermek mecburiyeti ile mukayyet değiller ise de herhalde iştirak edeceklerin bir mektup ile teşekkürlerini, memnuniyetlerini bildirmeleri nezakete daha muvafık ve en münasip bir hareket olur.

Dans ve balolar herhangi mevsimde olur ise olsun daima tatil gecelerine tesadüf ettirilmelidir.

Evlerde verilecek danslarda evin hanım ve erkeği ile sair aile erkanının temin olunan saatten çok evvel hazırlıklarını ikmal ederek misafirlerini istikbale hazır bulunmaları lazımdır. Misafirlerin vürüdundan sonra tertibat veya buna ait hususat ile meşgul olmak pek ayıptır.

Balo veya dans sahiplerinin umumiyetle beyaz güderi eldiven takmaları terk-i caiz olmayan adetlerdendir.

Ev sahibi hanımlar, evin kızları, diğer genç hanımlar dans için tahsis olunan salonun kapısına yakın bir mahalden misafirlerini karşılamaları lazımdır. Dans salonuna en evvel en yaşlı hanımlar müteakiben genç kadın ve kızlar en sonra da sırasıyla erkekler girmelidir. Evin hanımı her misafirin ayrı ayrı ellerini sıkmak suretiyle beyan-ı hoş amedi ederken ailenin diğer genç hanım ve kızları ve erkekleri de aynı suretle gelen misafirleri el sıkarak selamlarlar ve gelen misafirlerin en büyüğüne evin hanımı, genç hanım ve kızlarına evin genç hanım ve kızları erkeklerine de evin erkekleri refakat ederek salonda oturmak için intihap edecekleri yere kadar götürürler.

Bütün davetlilerin aynı suret ve tarzda karşılanmasına bilhassa dikkat ve yeni gelenlerden bazılarına fazla hürmetler ibras ile evvelce gelmiş bulunan misafirleri gücendirmemeye itina edilmelidir.

Dansı ev sahibi hanımın açması ve ilk dans teklifini kabul etmesi adettir. Mamafih hasbel-i icap bu vazife evin hanım kızı veya kızları tarafından da yapılabilir.

Evlerde tertip edilecek danslarda en mühim vazifeler evin hanım kızlarına terettüp eder.

[Ezcümle tanışmaları her iki tarafa da memnuniyetle kabul ve telakki olunacağı]

Memul bulunan misafirleri yekdiğerlerine takdim etmek, kendilerine karşı vaki olacak dans tekliflerine karşı lakayd veya müstağni kalmamak bu vazifelerin pek mühimlerindendir. Bazı davetlilerin refakatinde gelen ve getiren davetli tarafından takdim olunan yabancı misafirlere karşı evin hanım kızlarının daha fazla mültefit bulunmaları ve bu gibiler hakkında hususi bir dikkat ve alaka göstermeleri büyük bir nezaket ve misafirperverlik addolunur.

Misafir erkeklerin dans için evvela evin hanım ve genç kızlarına teklifatta bulunmaları icap eder. Evin hanımı veya kızları dururken diğer bir misafir hanıma dans teklif etmek pek ayıp bir harekettir.

Mamafih dansa başlanıldığı esnada evin hanım ve kızlarının diğer erkekle olan danslarının hitamını beklemek ve o zaman dansa iştirak etmemek icap etmez. Birinci dansı bir misafir hanımla yaptıktan sonra ikinci dansı ev sahibi hanıma veya hanım kızlara her halde teklif etmelidir.

Bu gibi hususi danslarda evin hanımı veya hanım kızların birbirini dans teklifleri ile meşgul ederek diğer misafir erkekleri ev sahibi hanım veya kızlarla dans etmek şerefinden mahrum etmek pek ayıptır.

****

Nasıl yaşadıkları haylice merak-ı mucipdir. Bunlar suya dalarken üzerindeki kıllara yapışan içi hava dolu birçok kabarcıkları da beraber götürür ve yuvalarını hava ile doldururlar.

Örümcekler küçük kertenkele ve formları dedikleri gibi arı kuşlarını da pek severler. Geceleri arı kuşlarının türedikleri ağaçlara çıkar ve birden bire üzerine

atılarak bir hançer kadar sivri ve zehirli olan dişleri ile biçare kuşu öldürür ve kanını içer.

Şimdiye kadar ehemmiyet bile vermediğiniz örümceklerin yaşamak için nasıl çalıştıklarını ve mini mini vücutlarıyla ne kadar şayan-ı hayret ve ibret işler yaptıklarını gördünüz mü?

İnşallah başka bir zaman size bunlardan tekrar bahsedeceğim yavrularım.

H.Remzi

KÜÇÜKLERİN SAYFASI

YA ÇÖREKLERİM?!.

Küçük Turgut çöreği çok, pek çok severdi. Sıcak, soğuk, kuş üzümlü, sadece, bayat, taze ne olur ise olsun çörek gördü mü dayanamaz, ağzı sulanır, yutkunur dururdu. Çörek yemediği gün hemen yok gibi idi. Küçük Turgut'un annesi oğlunun çöreğini haftadan haftaya alır ve hiç eksik etmezdi. Bir hafta sonra Turgut mektepten geldikten sonra küçük dolabına koşmuş ve çöreğini bulamayınca mahzun olmuştur. Telaşla

- Anneciğim! dedi.

Gördün mü başıma gelenleri?!.. Hiç çöreğim kalmamış!.. Fırına gideyim de birkaç tane alayım bari…

Validesi güldü ve:

- Hayır yavrum! dedi. Ben bugün on dört tane ısmarladım. Yarın sabah sen kalkmadan evvel fırıncı getirecek.

Turgut kaşlarını çatmış, somurtmuştu:

- On dört tane mi dediniz?.. Pek az değil mi anneciğim?

Turgut'un validesi kızardı ve:

- Az mı? dedin, sen ne kadar aç gözlü oldun Turgut? Dedi. On dört çörek değil yalnız sana, daha iki çocuk da olsa bir haftada yetişir.

Küçük Turgut uzun müddet düşündü, düşündü ve sonra gözlerini annesine dikerek:

- İyi ama, dedi. Ya fırıncı unutur da göndermeyiverirse…

Validesi Turgut'u temin ve biraz da tekdir etti. Fakat Turgut'un bir türlü içi rahat etmiyor, çöreklerin ertesi sabah geleceğine bir türlü inanamıyordu. Bu düşünce ile yatağına girdi… Uyudu.

Sabahleyin erkenden uyanmış yatağında sağa, sola dönüyor, yine düşünüyordu. Çöreklerin derdinden yine kendinden geçmişti. Bu sırada kapı zilinin tiz çığlıklar koparark çalındığını işitir gibi oldu. Sıçradı, yatağın içinde doğruldu. Dinledi. Turgut'un sıçrayışı yatağının yanında uyuyan ve Turgut'a pek alışık olan mini mini ayı yavrusunu da sıçratmış, uyandırmıştı. Mini mini ayı şaşkın şaşkın küçük bebeğinin yüzüne bakıyordu. Bu sırada yine zilin çalındığını ve kapı önünde birkaç kişinin görüştüklerini işitir gibi oldu.

Hiç şüphesiz fırıncının çocukları çöreklerini getirmişti. Sıcak çöreklerin kokusu burnunda tütüyordu. Artık durulur mu?. Hemen yatağından fırladı kalktı. Turgut önde minimini ayı merdivenleri indiler.

Turgut taşlığa açılan camlı kapının anahtarını çevirdi. Gördüğü manzaranın karşısında Turgut şaşırıp kalmıştı. Şimdiye kadar hiç görmediği şekilde, kollu, ayaklı çörekler, bir kısmı taşlığın rafı üzerinde oturmuşlar diğerleri de açılan kapının önüne toplanmışlardı. Evvela biraz korktu, çekindi. Fakat çöreklerin mis gibi kokusu aç gözlü Turgut'ta korku bırakır mı ya?!!.. Yutkuna yutkuna birer birer saydı. Evet tam on dört tane idiler.

İçlerinden en kabacası ki hiç şüphesiz kapının zilini çalan bu idi, kollarını kabartarak, omuzlarını çarpıtarak Turgut'un karşısına geçti ve:

- Hey… Bana baksana çocuk!. Dedi. Ben ve arkadaşlarım sana geldik. Bir buçuk saattir taşların üstünde ayaz kestik. Ayaklarımız dondu. Ayıp değil mi bu?!..

Turgut bütün bütün şaşırmıştı.. Kekeleyerek:

- Ben.. Ben.. Ben. Diyebildi. Zili çaldığınızı işitir işitmez aşağı indim.

Şişman çörek Turgut'un sözünü kesti ve:

- Bu pek kaba, çirkin bir iş! Dedi. Çörek te sözünü bitiremedi. Ayı yavrusu gözlerini bu afacan çöreğe dikmiş homurdanıyordu. Çörek korkusundan iki adım geriye sıçradı.

Yumurtasının çokluğundan altın gibi sap sarı narin yapılı diğer bir çörek:

- Canım!.. Dedi. Bu çocuğu tekdir etmek de bir mana var mıydı ya?!.. İşte koşa koşa geldi. Haydi içeri girelim. Zira taşın soğuğu iliklerime kadar işledi.

Çöreklerden bir başkası:

- Bir şey değil! Dedi. Şimdi fırından çıktık. Soğuk alıp hastalanacağız.

İçlerinden diğer bir şişmancası Tugut'u itti, içeri girdi.. Diğerleri de bir bir girmeye hazırlanıyorlardı. Çöreğin bu cesareti, atılganlığı küçük ayıyı kızdırdı. Yakalayınca kollarını, bacaklarını, vücudunu kopardı, yiyiverdi. Bir ikincisini tutmak için yumuşak tüylü pençesini uzattığı vakit bir feryattır koptu. Çörekler bağırarak kaçışıyorlar yarı, açık duran kapıdan birer ikişer sokağa fırlıyorlardı.

Küçük Turgut bu acıklı hale daha ziyade dayanamadı ağlayarak bağırdı:

- Anneciğim!.. Anneciğim!.. Çabuk yetiş. Çöreklerin hepsi kaçtı.

Validesi Turgut'u kucakladı, şefkat dolu göğsüne bastırdı, öptü, öptü ve:

- Turgut dedi. Korkulu bir rüya mı gördün yavrum.. Haydi kalk elbiselerini giydireyim.. Aşağıda kahvaltın hazır bekliyor.

Turgut yarı kapalı gözlerini yumuk yumuk elleriyle oğuştururken sordu:

- Ya çöreklerim!.

Türkçeye çeviren: Selim Nejat

KÜÇÜKLÜK HATIRALARINDAN

O zaman takriben 7- 8 yaşında idim. Evin içinde dokuz çocuk idik. Sabahtan akşama kadar evi alt üst ediyor, eşyaları karman karışık ediyorduk. İçlerinde en yaramazı ben idim. Aramızda yapılacak mühim bir iş oldu mu beni ileri sürerlerdi. Evin içinde herkes benden yaka silker, yaramazlıklarımızdan nihayetsiz şikayetlerde bulunurlardı. Her gün laakl beş altı fincan kırıyor, değneklerden at yapacağız diye eğriltiyor velhasıl yapmadığımız kalmıyordu.

Fakat bir aralık bu yaramazlıklarımıza bir fasıla verdik. Çünkü o sıralarda mütarekenin alanıyla askerde olan dayım ki ondan çok korkardık. Avdet etmezdi.

Her birimiz bir köşeye çekildik. Sanki o yaramazlıkları yapan biz değilmişiz gibi günden işitmiş melaikeler kadar uslu oturuyorduk. Dayım bizi korkutmak için ne yapardı bilmiyorum. Biz dayaktan korkmazdık. Dayım esasen dayak atmazdı. Yalnız bizi korkutan onun gözleri idi. Siyah keskin gözleriyle bize sert sert birer kerecik bakması kafi idi. Biz o dakikada olduğumuz yerde sızdık. Dayım geldiği günden beri dağılmıştı. Bir gün içimizde bize nispetle uslu bir arkadaşımız hastalandı. On içi ecza hane gibi ilaçlarla dolmuştu. Ben yaramazlık gibi oburlukta da kesb-i şöhret eylemiştim. Çocukluk bu ya bir gün odada kimse yokken Hasan'ın ilaçları içinden çikolata zannettiğim müshil şekerini hemen hemen cebime soktum ve kendimi bahçeye attım. Çikolataya benzeyen şekerleri kemal-i afiyetle yedim.

Ve hiçbir şeyden haberim yokmuş gibi şarkı söyleyerek içeri girdim. Akşama kadar müthiş hacatlar geçirdim. Dayım geldiği zaman köşelere kaçıyor. Sanki anlayacaklarmış gibi titriyordum. Bir müddet sonra aksi gibi ilaçları Necla'ya yedirmek icap etti. Fakat ne gezer ilaç kutusunun yerinde yeller esiyordu. Dolapların her köşesi taharri edildi. Bir türlü bulunamadı. Nihayet dayım hepimizi topladı ve sert bir çehreyle sordu:

İlacı hanginiz aldınız? Hepimiz mahzun bir eda ile ben de dahil olmak üzere

-Vallahi bilmiyoruz dayı bey biz almadık dedik dayım her ne kadar ısrar ettiyse de biz de söylememekte ısrar ediyorduk. Nihayet dayım her ne düşündü ise düşündü ve.

-Bize peki öyle ise haydi gidin, dedi. Fakat yemekten sonra dayım bizi bir odaya tıktı. Elinde birer karış boyunda değnekler vardı. Bunlardan hepimize birer tane tevzi eyledi ve dedi ki:

-Bunları yastığınızın altına koyun, hapları kim aldıysa sabaha kadar onun dikenleri iki karış olacak, ben titreyen ellerimle değnekleri aldım. Doğru yatağıma gittim. Değneği yastığımın altına koydum.. Şimdi düşünüyordum ne yapmalı bilmem ki herhalde ben aldığım için değneğim sabaha kadar iki karış olacaktır. Bundan ise kurtulmanın imkanı yoktu. Düşündüm, düşündüm gözüme uyku girmiyordu. O anda aklıma şimşek gibi bir fikir geldi. Şimdi sevincimden yorganı tekmeliyor, yatağın içinde zıplıyordum. İçimden: Dayı bey göreceksin ya kurnazlığımla seni de aldatacağım diyordum ve derhal fikrimi tatbik ettim. Dikenin ucundan bir parça

kopardım. Bu suretle değneğin uzamasına mani olacaktım. Artık şimdi rahat uyuyabilirdim. Rüyamda değneğimin iki karış uzadığını görüyor dayımın kulaklarımdan yakalayarak:

Seni yaramaz seni işte yalancılığın meydana çıktı. Azarladığını işitiyordum ve uyku arasında hıçkırarak uyandığım zaman derhal elimi yastığın altına sokuyor değnekten bir parça daha koparıyordum. Sabah olduğu zaman hemen değneği elime aldım. İki karış küçülmüştü dayım oynadığım bu oyunu düşündükçe ağzım kulaklarıma varıyordu hemen merdivenleri atlayarak dayımın odasına gittim. Ötekiler gitmiş kendi değneklerini veriyorlardı. Bütün aile halkı odada idi. Herkes neticeye intizar ediyordu ben koşarak: İşte dayı bey dedim. Elimden değneği aldı ve müthiş bir kahkaha ile gülerek değneği odadakilere gösterdi. Herkes katılacak derecede gülüyordu. Ben şaşırmıştım. Şimdiye kadar dayımın böyle güldüğünü hiç bilmiyordum. Acaba neye gülüyorlar diye düşünüyorken dayım kulağımdan yaklaştı ve tıpkı rüyamdaki gibi:

Seni yaramaz seni hapları sen aldın değil mi? Utancımdan buram buram ter döküyordum. Çehrem karşıdaki aynaya aks ediyor, kulaklarıma kadar kızardığımı görüyordum. Dayımın yüzüne hayretle bakıyordum. Kahkahalar durdu. Odada ses seda kesildi. Dayım beni ortaya çekerek:

Dinle dedi: Sen hapları aldığın için korkudan değneğin büyüyeceğini zannediyordun ve onu küçültmek için bittabi kopardın, kopardın. Kendi aklınca büyümesine mani oldun. Bak ötekiler bir şey yaptıkları için değnekleri verdiğim gibi duruyor. Sen yaptığının cezasını çekiyorsun bu sözler zihnimi alt üst etti. Ben neler düşünüyordum. Hepsi boşa gitmişti. Dayım:

Sana fazla ceza vermiyor, bu kadar kişinin içinde mahcubiyetin kafidir dedi. Hakikaten o kadar mahcup olmuştum ki yaptığıma bin kere pişman oluyordum. Dayım bana ne yapsa razıydım. Fakat bu kadar büyük cezaya tahammül edemezdim. Avazım çıktığı kadar ağlamağa başladım. Hıçkırıklar boğazıma tıkanıyordu. Kesik kesik iç çekişlerimle öyle hazin bir halim vardı ki: Dayım beni okşayarak: Haydi dedi bir daha böyle şey yapmayacağına söz ver seni affedeceğim. Mümkün mü? Ağzımdan bir kelime çıkmıyordu! O vakit kendimi müşfik bir kucağın sıcak tesellisi arasında buldum.

İstanbul Kız Lisesi'nden: Habibe Ziya

ZEVCE MUHABBETİ

Gülen ve Güldüren Hikâyecikler:

Günün en sıcak bir vaktinde güneş bir küçüğün kalbi kadar saf ve lekesiz mavi semada altından bir kap gibi kaynıyor, küçük kasabanın afakını yakıcı ateş dalgaları bürüyordu. Her tarafta bir uyuşukluğun derin izleri celp etmekten geri kalmışlardı. Sanki bütün mevcudat rahatını bilen bir eski zaman efendisi gibi öğle uykusuna çekilmişti. Böyle bir zamanda bir adamın sokaklarda dolaşmasını her halde ya aklının kıtlığına yahut da işinin çokluğuna delalet edebilirdi.

Polis dairesine giden tozlu ve tümsekli bayırı şişman bir şahıs telaşlı adımlarla tekaüde çıkarılmış bir lokomotif gibi soluya soluya tırmanıyordu. Ter içinde kalan kırmızı yüzünden, birbirine dolaşan mukavves bacaklarından adamcağızın pek telaşlı olduğunu anlamak zor bir şey değildi. Üstü başı terden bir tabaka ile adeta setredilmişti.

Az sonra telaşlı şahıs polis dairesinin küçük ve gösterişsiz binasının önünde durdu. Kapının üzerindeki kırmızı tabelaya ufak bir nazar fırlattıktan sonra başını tuhaf bir tarzda sallayarak içeriye daldı. Kendisine mütehayyir nazarlar fırlatan polislere tek bir söz söylemeye lüzum görmeden gıcırdayan merdivenleri iki de bir sendeleyen adımlarla çıkmaya koyuldu. Az sonra komiserlik odasının önüne gelmişti. Kapıyı falan vurmaya lüzum görmedi. Birden açarak rüzgâr gibi zincirden henüz kurtulan bir adam tavrıyla içeriye daldı. Üstü başı hali vakti yerinde olduğunu gösteren bu adama hadisat sanki bütün nezaket kaidelerini unutturmuştu.

Yeni bir zabıt barakasını tetkikle meşgul olan komiser bey bu ani ziyarete birden bire hopladı. Nezarethaneye o gün getirilen azılı deliyi! Bir ihtiyatsızlığın neler husule getirebileceğini hatırlayarak eli alışkın bir tavırla tabancasının sapına gitti. Fakat bir saniye sonra gelen şahsı hiç de korkulacak bir adam olmadığını görerek düşüncesinde yanıldığını anladı. Telaşlı adam selama kelama lüzum görmeden koltuklardan birinin üzerine düşer gibi çöktü. Komisere döndü. Bir eskimo kulübesinin methalini andıran ağzından şu kesin cümleler çıktı:

-Komiser… Bey! Büyük bir felakete uğradım. Zevcem dün akşamdan beri kayıptır. Ya kaçtı, yahut da kaçırıldı. Rica ederim komiser bey. Çaresine bakınız. Komiser hafifçe gülmekten kendini alamadı ve içinden: Tuhaf ! dedi.

Bu ne muhabbet bu ne sadakât! Sonra cehren ilave etti..

-Merak etmeyeniz. Beyefendi telaşa lüzum yok. Her halde elimizden geleni yapacağız. Siz yalnız lüzumu olan malumatı veriniz. Hüviyetiniz ?

-Kereste tüccarı Ali Baki: Zevcemin ismi Nigar'dır.

-Pekiyi. Zevcenizin bir resmini getirdiniz mi? Yoksa arattıramayız.

-Maalesef efendim.

-Hiç olmazsa eşkali hakkında malumat veriniz. Boyu ne kadar?

-Bilemiyorum

-Maalesef yok.

-Yaşı?

-Sadık zevç komisere alay mı ediyorsun demek ister gibi bakarak:

-Bunu bilmeye imkan var mı?

-Peki o gün ne giymişti?

-Ceket pantolon giyecek değil ya. Kadın elbisesi. Yalnız yanında bir köpek vardı.

-Bir köpek mi vardı?

-Evet efendim. Bir buldok yavrusu sekiz aylık sarı renkte karnında iki beyaz leke vardır. Boynunda gümüş tezyinatlı bir tasma bulunuyordu. Altı kilo sıkletinde ismi (Torpil). Arzu ederseniz bir resmini de takdim edeyim.

Ve bu sözleri müteakip adam iç cebinden tek bir köpek fotoğrafı çıkararak masanın üzerine bıraktı.

Komiserin ciddi çehresi yeni bir tebessümle kırışmıştı:

-Siz hiç merak etmeyeniz! dedi. Bu tarifat dahilinde köpeği bulabiliriz ve bunun delaletiyle de zevcenizi !

Konya Lisesi: Canikoğlu Avni

FİL AMCANIN HAZİNELERİNDEN

Mabad

Bu perişan hal ile memlekete dönmek benim için pek acı olacak. Belki de...

-Fil Amca kralın sözünü kesti:

- Belki de çağ bırakmayacaklar değil mi?!..

Kral ağlıyordu. Yaşlı gözlerini kaldırdı ve.

-Hayır, hayır. Dedi. Böyle bir şeyi hatırıma bile getirmem. Ahali beni çok sever. Eminim iyi bir surette kabul ederler.

Şimdi size bir şey daha söylemek isterim. Korsanlar benim büyük bir demir sandığımı pek ağır olduğu için götüremediler. Zannederim buralarda bir yere gömdüler. Arayınız, bulunuz içindekiler bana yaptığınız büyük iyiliğin mükafatı olarak sizin olsun.

Bu ana kadar hiç söze karışmayan küçük Ferdi kralın bu sözüne gücendi. Ve:

-Hayır!. Dedi. Biz kabul edemeyiz bulur ve yine size veririz. Sen bizi muhtaç mı sanıyorsun? Fil Amcamızın kasalar dolusu altınları, mücevherleri var...

İhtiyar kral güldü. Ve:

-Fakat yavrum! Dedi. Benim sandığımda altından, mücevherden daha kıymetli şeyler var. Memleketimin bütün ana ve babalarının çocuklarını sevindirmek için senelerden beri bulup biriktirdikleri çok kıymetli hazinelerle, çocuk hazineleri ile dopdolu. Anladın mı şimdi?!.

Fil Amca başını salladı ve hayretle:

-Ya!... Dedi. Öyle ise bu hediyelerinizi memnuniyet ve meserretle kabul ederiz.

Fil Amca arkadaşları ile bu hazinelerin gömülü bulunduğu mahali bulmak için günlerce uğraştılar, her tarafı aradılar, taradılar. Fakat bir türlü bulamadılar. Bir sabah güneşi kumlukları gümüşlerken kara kedi koşa koşa geldi. Arkadaşlarına:

-Çabuk geliniz. Size bir şey göstereceğim. Dedi. Biraz evvel şuracıkta gezerken bir fare gözüme ilişti. Kovaladım. Yassı bir taşın altına kaçtı. Epeyce bir zaman bekledim. Nihayet taşın yanına gittim. Etrafını dolaştım. Farenin kaçtığı deliği buldum. Beklemek, ve birden bire atılıp, yakalamak üzere taşın üzerine sıçrayıp çıktım. Çıkar çıkmaz taşın altında hafifçe sallandığını hissettim. Her halde bu taşın altında bir şey var!. Geliniz bir de siz bakınız...

Hep birden taşın bulunduğu yere geldiler. Hakikaten taş oynuyordu. Fil Amca hortumu ile taşı iterek yuvaladı. Kralın demir sandığı çukurun içinde idi. Hemen çıkardılar, açtılar içindekilere birer birer baktılar.

Fil Amca bağırarak:

-Çocuklar!. Dedi. Yığın yığın resimli ve güzel hikâyeler.

Küçük fil, kara kedi, Ferdi bunları paylaşmak istiyorlardı. Fakat Fil Amca buna razı olmadı. Ve:

-Hayır çocuklar!. Dedi. Nafile üzülmeyiniz. Bunları size vermeyeceğim. "Çiçek'in küçük karilerine göndereceğim..."

BİRİNCİ HİKÂYE

Fil Amcanın hükümdar olduğu ormanlar diyarının kodaman ağalarından koca ayı sarayın merdivenlerini üçer beşer atlayarak çıktı. Fil Amcanın kabul salonuna girdi. Eğilip ayak öptükten sonra geri geri çekildi. Ve:

-Büyük velinimetim efendim!. Dedi.. Hem kulluğumu, hürmetlerimi bildirmeye hem de bugün yeni evime taşınacağımdan yardım için bir kaç adam istemeye geldim.

Fil Amca hayret ve biraz da hiddetle:

-Yeni ev mi dedin?!.. İyi ama eski evinin nesi vardı ki?!..

Koca ayı sıçradı, tekrar fil amcanın ayağını öptü. Ve:

-Fil Amcacığım!. Dedi. Senelerden beri maiyetinizde ağalık ediyordum. Eski evim artık bana ve çoluk çocuğuma dar geliyor. Bilhassa zevcem çakır cariyeniz eski evimizi sayenizde kazandığımız şan şerefimizle hiç uygun görmüyor, asri bir evde yaşamak istiyor, bunun için eski evimizden çıkmak mecburiyetindeyim.

Fil Amca başını salladı, güldü, ve:

-Fakat! Dedi. Şimdi bunun sırası değil!.. Maymunlar diyarına uzun kuyruklu bir timsah gelmiş ve benim oraya ağa tayin ettiğim (Dingo) ismindeki ihtiyar maymunu hakaretle memleketinden sürüp çıkarmış. Bu günlerde o tarafa bir sefer yapacağız. Anladın mı?. Şimdi beni fazla meşgul etme. Senin işini geldikten sonra düşünür ve bir karar veririz.

Ayı ısrar edemedi. Ayak öptü ve mahzun bir tavırla salondan çıktı.

Maymunlar diyarına yapılacak uzun seyahat için yapılan hazırlıklar bitmişti. Bir sabah fil amca sarayının büyük ve ziynetli salonlardan birinde azametle oturuyor. Karşısında el pençe divan duran aslan ile yapılacak sefer hakkında görüşüyor. Emirler veriyordu:

-Sen burada kalır, işlerimize bakarsın. Koca ayıyı maiyetiyle beraber götürmek ve onu maymunlar diyarına ağa yapmak istiyorum. Bilmem muvaffak mı? Arslan babanın cevap vermesine meydan kalmadı.

Salonda bir çığlıktır koptu. Bir köşede duran maymun, ihtiyar (Dingo) ağlayarak koştu, Fil Amcanın ayaklarına kapandı. Ve:

-Bu kuluna merhamet et Fil Amcacığım!.

Dedi. Beni memleketimin ağalından mahrum ve ihtiyar halde mahzun etme.

Fil Amca (Dingo) ya şefkatle baktı. Ve:

-Bir dakika bekle de sözümü bitireyim!. Sen sulu gözlü imişsin... Dedi.

Evet koca ayıyı ağa yapmak istiyorum. Ayı fena muamele ile maymunları canlarından bezdirecek ve onun şerrinden elinden kurtulmak için bütün maymunlar kaçıp gelecek ve ihtiyar (Dingo)'nun ağalığını isteyecek, yalvaracaklar. Nasıl iyi değil mi?..

Bu fikri hazır bulunanların hepsi ve bilhassa ihtiyar (Dingo) pek beğendiler Yaşasın "Fil Amcamız" sesleri büyük salonu uzun uzun çınlattı.

Başları taşlı, sarı pirinç düğmeli birçok adam bir sıraya dizilmiş sarayın karşısında bekliyorlardı. Fil Amca saray kapısından çıktı. Merdivenleri hızlı hızlı indi. Adamlarına şöyle bir göz gezdirdikten sonra:

-Aziz çocuklarım!.. Dedi. Çuvallar içinde uzun bir yürüyüş yapacağız. Pılınızı pırtınızı toplayınız, tulumlarınıza su doldurunuz ve hazır bulununuz.

Fil Amcanın maymunlar diyarına sefere çıkacağı duyulmuş ve bütün caddeler, sokaklar Fil Amcaya muvaffakiyet duaları eden halk ile dolmuştu. En önde Fil Amca ve arkasında silahlı adamları azamet ve gururla yürüyor, (Gerilla) maymunlarının büyük bandosu veda havaları çalıyordu.

Mabadı Var...

Çiçek'in aylık nüshası her ayın birinci günleri intişar edecektir sayfalarla kıymetli yazılar yüzlerce resimleri ihtiva edecek olan aylık nüshamız kâğıdın iyiliği ve tabının nefaseti ile Türkiye'nin en ucuz ve en güzel bir mecmuası ve gençlerimizi, mekteplilerimizi harikalar diyarında gezdirecek, düşündürecek, neşelendirecek ve onlara pek faydalı vakitler geçirtecek iyi bir arkadaş olacaktır. Aylık nüshamız mahdut miktarda basılacağından arzu eden karilerimizin şimdiden isimlerini bir mektupla idarehanemize bildirmeleri rica olunur.

18.SAYI

HİCRAN

Her akşam yüksek başı tutuşan sisli dağa,
Bakarken geniş göğsün neden daraldı çoban!
Güneşin harelerle işlediği mor ağa
Hasret okunan mavi gözlerin daldı çoban

*** * * ***

Gurbet ilinde misin, kendi yeşil dağında?
Güllerin sarardı mı, aşkın taze bağında?
Yoksa inliyor musun, başka bir aşk ağında?
Yoksa akşam kalbine hicran mı saldı çoban…

* * * *

Gece gam bahçesidir. Dağlarda yatma…
Gönlünü kederin sisli ufkuna atma,
Kalbindeki yarayı biraz daha kanatma,
Kuzuların ovada kimsesiz kaldı çoban…

İzmir Muallim Mektebi'nden: Osman Gündüz

NESLİM

Ecdadımı soranlar bilmeli ki, neslimiz
Şark'tan doğup yürümüş, garpta pala savurmuş,
Tarihlerle, masallar anlatır ki biz kimiz?
Tunç renkli yüzümüzü kızgın güneş kavurmuş…
* * * *
Şark'tan doğan bu millet uzandı gitti garba
Balkanları titretti, saltanatları ezdi
Denizler olmasaydı, çoktan gitmişti kutba
Bu ay yıldızlı nesil ufuktan ufka gezdi.

* * * *

Dün de harikalarla, yıldırımla yarıştı.
Bu korkunç süratine tarihler bile şaştı.
İstiklâli peşinde şahikalardan aştı.
Gönülde giz olmasaydı çoktan gitmişti kutba

Pangaltı: Arif Tuğrul

SOBA

Uzun, siyah kollu demir canavar
Ağzında hep tüten bir piposu var
Zengin evlerinde köşeye geçer
Damlara inerken pamuk gibi kar.

* * * *

Odun ve kömürdür bütün gıdası
Hoş olmaz mı sanki kışın sefası
Merak edip bakma sakın dışına
Dili alevdendir kanlıdır ağzı.

* * * *

Fakirler titrerken karlar üstünde
Isınan zengindir bugün de, dün de
Nasıl severim ben hain sobayı
Fakirler donarken bu soğuk günde.

M.Fehmi

ÇİÇEK'İN SEVGİLİ KARİLERİNE

Ruhunuzda alevlenen masum duyguları, yakından tanırım küçük dostlarım. Bu tanışıklık tamam on yedi seneden beri devam ediyor. Temiz ve saf kalbinizin yazmak ve neşr etmek hevesiyle nasıl çarptığını bilirim. Sizin için takdir ve hürmete layık fedakârlıklara katlanan Çiçek'in kıymetli sahipleri, arzularınıza mesut bir istikamet vermek vazifesini bana emanet etti. Bu nüshadan itibaren artık karşı karşıyayız. Ben, ilk yazımı on yedi yaşında neşr ettim. Yirmi beş senedir bu hayat içindeyim. İman ettim ki: Türk'ün öz evladı, yarını milletine, vatanına, cumhuriyetine bağlanmakla kurtaracaktır… Yazı mefkûresine esas teşkil eden bazı

edebiyat nazariyeleri var da, ihtimal bir kısmınız okuyor. Bir kısmınız da okuyacaksınız. “Sanat, sanat içindir.” “Sanat şahsidir.” “Sanat zevk ve hazzı temin içindir.” gibi… Hayır, hayır, benim mini mini dostlarım… Türk yurdunda sanat, yani edebiyat sanatı vatan içindir. Türklük ve Cumhuriyetin nihayeti olmayan faydaları içindir yazınız! Çiçek yazınız, bahar yazınız, kış yazınız, masal yazınız. Hülasa ne yazarsanız yazınız… Meydana getirdiğiniz eserler, Türk’ün baharına, Türk’ün hayat ve ruhuna temas etsin. Onları bize gönderiniz. On yedi yıllık bir mualliminiz sıfatıyla yazılarınızı bazı küçük tadillere uğratırsak asla gocunmayınız… Vakit buldukça yazı yazmanın usullerine dair size küçük notlar da neşr edeceğiz… Muhterem muallimlerinizin takdir ettiği “vazifelerden” münasiplerini de gönderiniz… Yeter ki yazıya tahsis ettiğiniz saatlerin, derslerinize mazereti olmasın, buna hiç bir zaman razı değiliz. Mevzularınızda, yazılarınızda, fikrin hâkimiyetini temine uğraşınız. Zekânın “rol” ü olmayan yazılar baştanbaşa kıymetsizdir. Bakmaya değil, görmeye alışınız. Çiçek sizi herkesten evvel hürmet ve meveddetle alkışlayacaktır.

İskeçeli: Mehmet Sıtkı

TAHATTÜR

Dün gece tenhada yalnız gezerken
Semada titreyen ay dedeyi ben
Sararan yüzüne benzettim senin

* * * *

Sana pek benzeyen o solgun kamer
Bulutlar ardında olunca nihan
Yaralı kalbimden fışkırdı figan

* * * *

Buluttan bir siyah peçe altında
O sarı çehreyi ağlıyor sandım
Düşündüm sevgilim, hep seni andım.

* * * *

Sevdayı bilmeden bu hicran nedir?
Kalbime aşk hissi veren Allah’ım?
Reva mı bu yaşta ölsün refahım?

Çamlıca: Fatma Mehmet

AYŞE'NİN TESELLİSİ

"KARDEŞİM EDİP'E"

Bir akşamdı, güneş ufuklarda sönmüştü.
Tunç Mehmetçik gazi olup sılasına dönmüştü.
Hafif hafif esen rüzgâr, soğuturken yamacı?
Yalnız onun saf kalbinde yatıyordu bir âcı!
Hemşehrisi "Demir Veli" harpte şehit olmuştu.
Nişanlısı Ayşe'nin de gözüne kan dolmuştu!

* * * *

Bir sabahtı, ufuk berrak halelerle süslendi.
Mert Veli'nin mezarcığı hak nuruyla bezendi.
Ayşe henüz gün doğmadan yola çıktı yürüdü.
Benliğini Veli'sinin tunç hayali bürüdü.
Yüksek yalçın bir tepede vardı hazin bir toprak
Üzerinde dalgalanan soluk, kızıl bir bayrak!
İşte Veli bu tepeden semalara uçmuştu,
Onun ruhu vatan için arşa uçan bir kuştu!
Derinlerden gelen bir ses azametle inledi:
O semavi sesi yer gök, hürmetlerle dinledi…

Ankara: Ali Kemal

DİZ VURDUKÇA

Yine gözün yaşlı efem,
Diz vurdukça coşuyorsun…
Koşuyorsun… Koşuyorsun,
Yine gözün yaşlı efem.

* * * *

Coşup coşup diz vurdukça
Yolları mı gözlüyorsun?
Ayşe'ni mi özlüyor musun?
Coşup coşup diz vurdukça…

Muhip Atalay

SÜLEYMAN NAZİF'İN YÜKSEK RUHUNA

Sanatın türü sende parladı
Unutur mu gençlik bu yüksek adı?
Ruhların en ulvi ihtirası
Hasta gönüllerin gizli yasını,
İçli rebabınla sendin inleyen,
Şimdi matemini biziz dinleyen!
Elemler yüklendin hasret de kaldın,
Bunlarla tarihte yüce nam aldın!
Faniden bakiye bir anda aktın,
Arkanda gençliği öksüz bıraktın…
Şimdi gözlerimizden uzaksan da sen,
Üstâd! Seninleyiz her zaman kalben!

Ankara: Edip Alp

İKİ DAMLA GÖZYAŞI

Bir akşam Lâmi mektepten pek neşesiz avdet etti… Bütün hareketlerinde bir durgunluk bir ağırlık vardı. Yemekte annesi bunun farkına varmış, eliyle Lâmi'nin alnına bakarak:

-Hasta mı oldun Lâmi? Demek istemişti… Fakat onun daha bunu sormasına meydan vermeden Lâmi:

-Anne… Beybabam beni çok severdi, değil mi? Dedi.

Genç kadın hissedilir bir heyecanla titredi… Bu sual acaba neden icap etmişti.

-Şüphesiz Lâmi neden sordun? Lâmi küçük, yeşil gözlerini önüne eğdi… Masumane:

-Hiç… Dedi. Hatırıma geldi de…

Genç kadın ilk defa oğlunun gözlerine tuhaf bir nazarla baktı. Bugün Lâmi'de bir hal vardı. Gözleri dalgın alnı buruşmuştu. Sanki eski şen ve yaramaz Lâmi'nin yerinde senelerce azap çeken bir büyük adam vardı. Göğsünü kabartarak biraz

soludu. Elinden kaşık düşmüş artık yemek yemiyordu. Acı, karışık bir hisle titriyordu…

* * * *

Lâmi son istiklâl harbinde şehit düşen Yüzbaşı Kenan Bey'in oğluydu. Yaşının henüz küçüklüğüne rağmen kendisinde büyük bir temkin, şiddetli bir zekâ vardı… O akşam ibtidai müdürlerinin! "Bütün talebenin yeknesak elbise yaptırması lazım geldiğini ve yaptırmak mecburi olduğunu" söylediğini işitince kalbinden kopan bir hıçkırıkla ağlamamak için dudaklarını ısırmıştı… Çünkü pederinden kalan cüzi maaş ancak ev kiralarıyla kuru ekmek parasını temin ediyordu. Ona elbiseyi kim yaptıracaktı? Bunu düşünerek bütün neşesi kırılmıştı…Sabahleyin sofra başında Lami annesine

-Anne ben bugün mektebe gitmeyeceğim, olmaz mı?

* * * *

-Neden Lâmi hasta mısın?

-Hayır anneciğim… Fakat…

Boğazını tırmalayan bir hıçkırık gerisini söyletememişti. İkisi de sustular. Yemek bitinceye kadar hiç konuşmadılar. İkisi kendi kalplerinin feryadına hürmet ederek sükût ettiler. Yemekten sonra annesi Lâmi'nin çantasını alarak yine mektebe gitmeye hazırlandığını gördü. Lâmi hiçbir şey sormadı. Çünkü soracak olsa en küçük bir kelimenin kendisini müteesir edeceğini, ağlatacağını biliyordu. Lami'nin yanında ağlamak demek onu üzmek demekti. Genç kadın sandıktan kocasının hatırası olan elmas taşlı bir iğne çıkardı… Şimdiye kadar satılmayan son eşyaları yalnız o kalmıştı. Onu çarşıya gönderdi…

* * * *

Lâmi akşam mektepten hasta olarak avdet etti. Bu hastalığın sebebini genç valide bir türlü anlayamadı…

* * * *

Üç gün Lâmi dehşetli bir humma içinde kıvranıyordu. Hastalığı gittikçe artıyordu. Getirdikleri doktor bu hastalığın bir buhran-ı asabi olduğunu söylüyorsa da hastalık gayet müthiş… Doktor bu nasipsiz annenin teselli arayan gözlerine böyle

söylüyor. Zavallı anne oğlunun bu hasta vücudu karşısında yemiyor, içmiyor, gece, gündüz, perişan ağlıyor ağlıyor… Lâmi bir haftadır gözlerini ilk ve son defa açtı. Bir şey söylememek için validenin ağlamaktan bulanan gözlerine baktı. Bir büyük adam soğukkanlılığıyla:

-Ağlıyor musun? Anne… Dedi ve gülmeye çalıştı. Genç valide bu sözün üzerine büsbütün coştu. Kalbinden gelen azgın bir hıçkırıkla ağlamaya başladı. Lâmi'nin gözleri artık kapanmıştı. Yalnız göz kapaklarının üstünde nurani bir inci gibi parıldayan iki damla gözyaşı görünüyordu…

Trabzon: Behzat

BABAMIN MEZARINDA

Yine böyle ıssız, rüzgârlı, mağmum bir akşamdı. Gün battıktan sonra her tarafı örten loş karanlıkta seninle o kumlu kimsesiz yolda beraber gidiyorduk. O dakikada bütün canlılığıyla elan gözlerimin önündedir. Siyah emektar bastonuna dayanarak, ağır adımlarla giderken ben de seni aynı yürüyüşle takip ediyordum. Güzergâhımızda bazen tek tek tesadüf ettiğimiz yapraksız, ince gövdeli ağaçlar rüzgârdan sallanıp, bize soğuk matemli sesler getiriyordu. Uğultulu rüzgâr, yolun tozu bizi yürüyüşümüzden asla geri bırakmıyordu. Biz yine konuşa konuşa gidiyorduk. Ortalık epeyce kararmıştı ki biz de o zaman sık servili kabristanın patika yollarında müterediddid, ürpertici sesler çıkartan kalın tabanlı kunduralarımızla ilerliyorduk. Bir mezar taşının önünde durarak elinle işaret ettin ve dedin ki:

-Zavallı peder, burada metfundur, büyük baban sonra bir müddet mezarlığının uzak karanlıklarında gezinen gözlerini yere tevci ettin. İki elini kaldırdın. Ben de senin gibi yaptım. İkimiz de merhumun ruhuna Fatihalar yolladık. Gözlerin yaşlı idi.

Bana: "Hadi oğlum, artık gidelim." Dedin, döndün! Geldiğimiz yola koyulduk şimdi hatırlıyor, benliğimde müthiş bir ürperme hissediyorum. Yarı karanlık bir gece nasıl oldu da hiç korkmadan soğuk rüzgârlarını etrafa saçan korkunç serviler arasından geçtik, o mezarı ziyaret ettik. Yolda, evimize dönerken anlattın:

-Oğlum babanı ben, her ziyaret edişimde böyle sessiz, kimsesiz zamanları intihap ederim. Şimdiye kadar her defa yalnız gelirdim. Bu sefer seni de götürdüm. Çünkü sen de büyüdün, senin de aklın erer diye düşündüm. Zira merhum vasiyet etmişti. Oğlumu mezarıma getirin, gösterin dedi… Bari beni, kabrimde olsun ziyaret etsin! Sen bunları söylerken daha bitkin, daha çok ihtiyarlamış gibi idin. Gözlerinden yaşlar akıyordu. Beyaz, çember sakalını ovuşturdun. Mendilini yüzüne örttün gözlerini silerken boğuk sesler çıkardın, bana dedin ki:

-Evladım, evladım asıl baban odur! O! Sen doğmadan öldü, kara topraklara karıştı. Ben büyükbabanım! Şimdiye kadar bunu senden sakladık, söylemedik… Fakat bilmen lazımdı. Artık büyüdün işte bugün söylüyorum. Demek sekiz yıllık baba hasreti bana nihayet bugün aşikâr olmuştu. Bütün vücudum sarsıldı, titredi. Ne yapacağımı bilemiyordum. Ağladım, bağırdım… Sen beni teselliye çalışıyordun. Seni yolda bıraktım. Sana gidiyorum, gidiyorum, babama gidiyorum dedim. Koştum, karanlıkta koştum. Sık servili, ıssız kabristanın arasından gecenin vahşi sükûtunu yırtarak koştum. Babamın mezarı başına gelmiştim. Diz çöktüm, yüzümü topraklara sürdüm, içimin bütün eninleriyle ağladım:

-Baba… Babacığım!

Şimdi o günü hatırladıkça gözlerim yaşarır, kalbim ağlar. Hicranlarım tazelenir, hayalimde hatıraları kalan geçici uzak bulutlar gibi yalnız şunlar vardır:

Uzun, ıssız tozlu bir yol,
Sonra iri gövdeli ihtiyar bir servi
Ağaçları altında, eski mezar taşları…
Ve onların arasında topraklarına kapandığım babamın mezarı!

Üsküdar: Sadi Nedim

BONCUK İŞLERİ

Hanım Kızlar İçin Hoş Bir Eğlence

Onu hatırıma getiren (Ayten) müşkülpesentliği oldu. Şeker bayramından bir hafta evvel yağmurlu, kapkaranlık bir gündü.

-Artık herkes için hediye edecek bir şeyi buldum, diyordu. Yalnız Leyla ve Süheyla teyzelerim müstesna. Onlara hakikaten güzel bir şey almak istiyorum. İstiyorum ama ne çare ki çok param yok.

Ben: Onlara da boncuktan güzel bir şey yapsak fena mı olur? Dedim. (Ayten)'in gül yanakları daha ziyade kızardı ve:

-Ben mi? Diye. Ben mi teyzelerim için ve bilhassa Leyla ve Süheyla teyzelerim için boncuktan bir şey yapacağım?

-Evet… Ne olur sanki.

-Onlar pek yaman bir sanatkârdır. Benim yapabileceğim boncuk işi ancak çocuk oyuncağı gibi bir şey olur. Nihayet (Ayten)'i ikna ettim. İki üç gün içinde maharetli elleri ve hüsn-ü tabii sayesinde teyzelerini cidden memnun edecek iki güzel hediye meydana getirdi. Bu boncuk işlerinde dokumayı en iyi bir usul olarak kabul ettik.

Çünkü: En iyi neticelerin bu usul sayesinde elde edildiğine ikimiz de kani idik. İşin en tatlı tatlı tarafı da bunların gayet az bir masrafla meydana gelmesiydi. Çünkü (Ayten) birkaç kuruş ile yalnız iğne, tire ve boncuk aldı. Dokuma altı olan tezgâhı evde ufak bir tahta kutudan yaptık. Resimde gördüğünüz tezgâhı yapmak için ufak bir kutunun bir başındaki kenarına üç milimetre fazla ile sıra vari dokuz tane nokta koyunuz. Bunun mukabil tarafındaki kenarına da aynı vecihle dokuz nokta koyunuz. Yalnız dikkat ediniz. Noktalar tamamıyla karşılıklı ve noktalar arasındaki açıklıklar hep birbirine müsavi olsun. Bu noktaların her birine uzun, ince ve ufak başlı birer çivi çakınız. Çivileri muntazam ve oynamayacak sağlam bir surette çakmaya bilhassa dikkat ediniz. Kutunun diğer başına dış tarafından ve dip tarafına yakın bir yerine iki buçuk santimetre uzunluğunda bir çiviyi yarısına kadar çakınız. Sonra kutunun diğer başına da aynı uzunluk ve beş, üç santimetre fasıla ile iki çivi daha mıhlayınız. İşte tezgâhımızı yaptık. Bununla el çantası, kolye ve hatta kemer dokuyabiliriz. Fakat kemer gibi uzun şeyler için kutunun biraz daha büyük ve uzuncasını bulmalıdır. Biz işe evvela el çantasından başladık. Bunu dokumak için tezgâha sekiz sıra keten iplik gerdik. İplikleri keserken iplik boylarının çantanın derinliğinin iki mislinden kırk beş santimetre daha uzun olmasına dikkat edilmelidir. Mesela (Ayten) çantasının on iki buçuk santim derinlikte olmasını istedi. Biz de iplikleri yetmiş beş santim uzunlukta kestik. Aynı uzunlukta ayrıca yedi parça daha

iplik keserek hepsini birleştirdik ve bir ucuna sağlam bir düğüm yaptık. Bu düğümü kutunun içindeki tek çiviye taktık. İplikleri ayırdık ve her birini kutunun kenarlarında karşılıklı olarak çaktığımız çivilerin arasından geçirdik. İyice gerdik ve uçlarını kutunun dip tarafına gerdiğimiz iki çiviye güzelce sardık. İplikleri gererken ve sararken yekdiğerine muvazi olmasına ve gevşememesine dikkat etmelidir. Artık işimizin eğlenceli kısmına, hakiki dokuma ameliyatına başlıyoruz. Tezgâhın iki çivili tarafını önünüze koyunuz.

İğnenize uzunca bir ip geçiriniz ve ucuna tezgâhta gerili bulunan iplerin sol başında kesik sizden en uzak olan noktasına ilmikleyiniz. Dokuma için kullanılacak iplik hem gayet sağlam hem de gayet iğne gözünden ve gerekse boncukların deliklerinden kolayca geçebilecek derecede ince olmalıdır. Şimdi iğnenize 7 tane boncuk geçiriniz.

-Alelade dokuma için her sıradaki boncukların adeti daima tezgâhta gerili bulunan ipliklerin adetinden bir noksan olmalıdır ve bu boncukları ipliğin nihayetindeki düğüme kadar indiriniz. İğnenizi gerili ipliklerin altından geçirilip sağ alt taraftan çıkarınız. Sonra sol elinizin şahadet parmağını boncukların altına koyunuz ve boncukların gerili ipliklerin arasına o suretle yerleştiriniz ki bir iplik bir boncuk olmak suretiyle hepsi birden muntazam bir sıra teşkil etsin. Boncukları layıkıvechle meydana çıkarmak için alt tarafındaki sol elinizin şehadet parmağınızı iyice itiniz, başparmağınızı da gerili ipliklerin üzerinden bastırınız. Sol eliniz bunla meşgul iken iğneyi sağdan sola doğru bütün boncuklardan geçirerek sol taraftaki boncuktan çıkarınız ve kopmayacak derecede ipliği çekiniz. İşte boncukların ilk sırasını dokuduk. İkinci ve daha sonraki sıralar için de yedişer boncuk alarak aynı vechle dokumaya devam edersiniz. Bir kere başladıktan sonra iş süratle ve kolaylıkla ilerler ve ürer. İlk parçayı ne çabuk bitirdiğinize hayret edersiniz. İş bu suretle yoluna girdikten sonra tesadüf edeceğiniz yegâne zorluk dokumayı sağlam ve düzgün bir halde muhafaza edebilmektedir. Fakat dokurken eğer sıraları parmağınızla sık sık iterek sıkıştırır ve dokuma tiresini gergin tutarsanız sıraların gevşek ve çarpık olma tehlikesi de kalmaz. İlk parça arzu edilen uzunluğunu bulunca (Ayten)'in parçaları her bir yan için on iki buçuk ve küçük kapağı için iki buçuk santim olmak şartıyla yirmi yedi buçuk santim idi. Tezgâhtan çıkararak ipliklerin iki ucunu da sıkıca bağlayınız. Bunların sağlamlığından emin olabilmek için her ipliği sıra ile yanındaki boncuktan geçirerek ilmikleyiniz ve nihayet bu ipliği diğer ipliklerden biriyle

kördüğüm yaparak bırakınız. Eğer ipliğiniz boncuklardan güçlükle geçecek kadar kalın ise ipliğin uçlarını biraz mumlarsınız. İkinci parçayı da aynen birinci parça gibi başlar ve bitirirsiniz. Çantanın enine kifayet edecek kadar parçalar dökünce hepsini bir masanın üzerine yayınız ve ipliği yan yana bulunan deliklerin birinden çıkarıp diğerine sokmak ve aynı zamanda iğneyi iki boncuktan birden geçirmek suretiyle parçaları birbirine rabt ediniz. Bu suretle hâsıl olan bütün parçayı çanta şeklinde katlayarak kenarları dikiniz.(Ayten)'in çantasını biri on iki buçuk diğeri on beş santim uzunluğunda iki kat teşkil ediyordu ve hâsıl olan iki buçuk santim fazlalık katlanınca küçük bir kapak vazifesini görüyordu. Kapağın kenarıyla çantanın dibine fisto şeklinde dikilen bir sıra boncuk da çantaya başka bir zarafet verir. İpin bir kordon veya gayet ensiz dokunmuş boncuk bir şerit kola takılacak sap vazifesini görmek için çantanın ağzına dikilir. İşte işimizin el ile yapılacak kısmını bitirdik. Fakat işin asıl cazip kısmı olan renk ve o renk meseleleri var ki onları da gelecek nüshada anlatacağız.

Muallim: Neriman

KÜÇÜK HİKÂYE

ÇILDIRAN DELİ!

O kadar tuhafsın ki Sahra. Hem bana açıldığını söylüyorsun, hem de benimle istihza etmekte devam ediyorsun.

-…

-Şüphesiz beni seversin ve sevdiğin için acırsın da. Fakat bunlar benimle istihza etmene sebep teşkil etmez ki…

-…

-Elbette eder mi? Doğrusu ya, hayret ettim Sahra.

-...

Hayır, ama nasıl? Cevap verebilir misin, sükût ettin…

-…

-Ne garip kızsın Sahra, bilmiyor musun ki ben içli bir kızım… Benimle istihza etme,

-…

-Ne dedin, ne dedin, laf işte…

Hangi sırrımı senden sakladım, bütün her şeyimi sana anlatmadım mı? Kalbimi önüne sermedim mi? Sen, onu niçin kirli bir paçavra gibi tepmek istiyorsun? Senden hangi şeyimi sakladım belki bir teselli bulurum umuduyla bu son hüsranımı da sana anlatmıştım. Hâlbuki sen benim bu sefer ki yarama şifa olmadın. Bilakis zalim bir kahkaha ile onu bütün bütün derinleştirdin… Sendeki bu tahavvül! Doğrusu hayret… Sen ki Sahra, o kadar içli, merhametli bir kızdın hem sen bugün o kadar başka türlüsün ki… İnsan iki gün içinde bu kadar değişir mi? Her vakit benim derdime iştirak için ben ağladığım zamanlar benden daha çok hıçkırırken şimdi benim en büyük kederimle o kadar acı bir surette alay ediyorsun ki… Kalp yaralarını bir hasta bakıcıdan, bir hemşireden daha dikkat ve ihtimamla saran Sahra bu mudur acaba! Neden bu kadar zalim oldun kız, sen?

-…

Cevap vermiyorsun. Hem sen, neden bugün böyle pejmürde bir kıyafetle oturuyorsun? Hani o, her günkü tuvaletin…

Teyzem nerede? Hiç görünmedi…

-…

-Ay ay o ne… İşte buna şaşarım vallahi…

Şimdi ağlayacak ne var ayol… Deminki kahkahalar bu yağmurun fırtınası mıydı? Çıldırdın mı Allah aşkına… Bak ellerin ateş gibi yanıyor. Neye ağlıyorsun, ne oldu? Şimdi de ben mi seni teselli edeyim? Nen var, hasta mısın, başın mı ağrıyor, sülfato ister misin? Söylesene kuzum?

-…

Bir şeyim yok olur mu, sesin ne kadar titriyor öyle… Hiç bu gözyaşı ne bu titreyen sese içimden gelen çılgın bir arzu denir mi?

-…

Sahra… Sahra… Bana da günah a kuzum bu günümü de zehir etmesene…

Anlat, cevap ver. Bende senin kadar teselliye muhtacım bugün…

Düşün bir kere, bir senelik ümidin, idealinin bir saatte, bir anda hüsrana çevrilmesi, sükût etmesi ne demektir.

-…

-Yarabbi… Sahra çıldırdın mı? Şimdi de kahkaha atıyorsun… O ne o ne gözlerin parladı Sahra, ellerin buz gibi oldu. Bana bak, gülme öyle… Korkuyorum Sahra… Gülme öyle.

-…

-Yo… k gülmek demek mahsunlaş demek değildir.

-…

-Sen zalim bir kız olmuşsun Sahra…

Sendeki bu tahavvülün sebebini anlatır mısın bana?

Bugün çok hırçınsın…

-…

-Anlatamaz mısın? Ne olur?

-…

-Her gün böyleyim olur mu? Demin benimle eğlendin. Sonra da benim hüznüme hürmet etmeyerek, bana acıyarak ağladın… Şimdi de bu tahavvülün sebebini anlatabilmek için kuvvetim yok diyorsun! Delisin sen…

-…

-Evet zavallıyım. Deliyim demek ne demek Sahra… Bak bana, başını kaldır… Yine gözlerin kızarıyor. İstemem… Ağlama artık… Ağlama artık, acı bana…

-…

Evet anlatmalısın… Hissediyorum ki fevkalade bir hal karşısındasın, teselliye muhtaçsın.

-…

-Ya! Ne tuhaf değil mi? Şimdi de ben sana teselli vereceğim… Kendi derdim yokmuş gibi…

-…

-Hayır hayır. Anlat… Ben kendi derdimi unuturum… Bu ne, bu kâğıdı niye verdin bana? Mektup mu bu? Okuyayım mı? İyi ama bundan banane… Peki, peki, okuyorum…

"Yavrum, biliyorsun ki öteki dünyaya seyahatimde sana vaat ettiğim hediyeyi yollayacağım. Vapur hareket ediyor… Pupa yelken gideceğiz… Onu öldürmezsem alçağım… Bakalım beni bırakıp gitmesi nasıl oluyormuş… Bak, zebaniler beni kolları üstünde taşıyor… Ama cehenneme gitmeyelim… Bizim ne günahımız var. Haydi, canım öylesi günah olmaz işte ona… Ah"

-Sahra bu ne bu… Allah aşkına söyle. Bunu kim yazıyor. Bu senin yazın… Of… Of, of. Saçlarını yolma bırak. Sahra çıldırdın mı yarabbi? Sahra, bu ne? Teyze… Teyze, teyze Sahra çıldırdı. Koş teyze, koş koş… Buraya odaya… Sahra, kardeşim dur ne yapıyorsun? Eteğimi çekme… Teyze… Teyze! Bak yine ağlıyor… Hah, neredesin teyze… Bak bak Sahra'ya bir şeyler oldu.

-…

-Ne… Ne… Ne dedin? İki gündür böyle mi? Yarabbi! Neden oldu teyze söylesene, ne dedin, geçen gün mektup mu almıştı? Sonra, sonra… Onu okuyunca birden bire güldü ama nasıl kahkaha ile, katıla katıla haykıra haykıra öyle mi?-… Sonra da ağladı ve bu hale geldi demek… Neden, ne olmuş siz…

-…

-Of teyze fenalık geliyor.

-…

-Korkma. Korkma geçti. Biraz su ver… Oh, teşekkür ederim… Sonra, siz mektubu okutmadınız mı?

-…

-Demek yırttı öyle mi? Yırttı ve yaktı. Hiçbir şey söylemedi mi?

-…

-Fuat, Fuat mı diyordu? Hım! Anladım… Of teyze… Zavallı… Anladım… O mu öldü? Zavallı çocuk… Öldü. Fuat, Fuat öldü.

-…

-Sorma bana teyze, bunu sorma bana… Bak Sahra bayıldı… Kız! Zavallı kız, deli kız. Bedbaht… Gördün mü yaptığını…

-…

-Bilmiyor muydunuz teyze, Fuat Fuat'ı. Nasıl olur? Sahra'yı, kızınızı, seviyordu. Ama çıldırasıya… Of Sahra, zavallı bedbaht biliyor musun teyze… Onun, Fuat'ın önünde mahsus. Vallahi mahsus yapıyordu. Başka gençlerle kol kola gezdi. Fuat'ı bitirdi, yedi. Geçen gün duymuştum. Çok hastaymış, doktorlar ümidi kesmiş diyorlardı… Hâlbuki inan bana Sahra da Fuat'ı seviyordu. Hem billahi o kadar çok seviyordu ki… Fakat kâfir damarı kabarmıştı. Üzmek istiyordu. Çocuğa yapmadığı kalmadı.

-…

-Yazıktır teyze, affet onu… Baksana çıldırmış… Evet, onun ölümünü duyunca delirdi. Çünkü seviyordu. Ben onu bu huyundan vazgeçirememiştim. Gördün mü Sahra, dediğim çıktı işte… Zavallı çocuklar ikisi de zavallı artık… Sahra oyun oynamıştı teyze. Bilinmedi. İkisi de yenildi oh, zavallı çıldırmış kardeşim.

-…

- Sahra zaten deliydi teyze hiç öylesi yapılır mı? Şimdi de çıldırdı Sahra çıldırdı…Aman yarabbi, yarabbi.

Ankara: Muhip Atalay

TÜRK YAVRUSUNA

Ufkumuzu dört taraftan saran zulmet yok oldu,
Gözümüzü kör eden, o mutlakıyet hep soldu,
Hepimizi terakkiden, fenden çeken o, kuldu.
* * * *
Türk yavrusu durma, çalış, milletini sevindir.
Senin aziz ülkende bil her saadet senindir.

* * * *

Bugün tembel, miskinlerin yeri yoktur vatanda,
Çalışmalı, yükselmeli bulmalıyız irfanda,
Sanatımız, bileğimizle tanınalım cihanda.

* * * *

Türk yavrusu durma, çalış, milletini sevindir.
Senin aziz ülkende bil her saadet senindir.

* * * *

Cumhuriyet vaat ederken bize fenden çelenkler,
Dimağımız harp meydanı, ilim olsun tüfenkler
Hep terakki uğrunda yapmalıyız, biz cenkler

* * * *

Türk yavrusu durma, çalış, milletini sevindir.
Senin aziz ülkende bil her saadet senindir.

Şehtineoğlu Şeref

FİL AMCA'NIN HAZİNELERİNDEN

Bütün günü kızgın çölde yürüyüş ile geçiren kafile pek yorulmuş ve bilhassa Fil Amca kocaman vücuduyla baygın bir halde kumların üzerine kediye soluyarak:

Serilmiş kalmıştı. Başucunda oturan kara

-Bir adım daha atacak halim kalmadı dedi.

Kara Kedi:

-Öyle dedi. Fakat siz merak etmeyiniz. Ben şimdi (Gorilla) maymunlarına sizin için rahat bir sedye yaptırırım. Ertesi sabah Fil Amca maymunların taşıdıkları sedyeye binmiş ve kafile yola düzülmüştü. Yakıcı kum çölleri içinde karanlık basıncaya kadar uzayan sıkıcı bir seyahatten sonra buz gibi soğuk gümüş kadar parlak subaşına geldiler. Fil amca bugün bittabi yorulmamıştı. Aksırarak sedyesinden kalkarken ihtiyar maymun, (Dingo) geldi. Yerlere kadar eğilerek selamladıktan sonra:

-Nasıl Fil Amca! Dedi. Bugünkü seyahatimizden bir rahatsızlık hissetmediniz ya? Eğer arzu ederseniz geceyi bu suyun başında geçiririz. Yarın sabaha kadar bütün

iade-i afiyet edersiniz. Bu sırada kafile Efradı suyun etrafında çadırlarını kurup yattılar. Yorgunluktan yemek yemek kimsenin hatırına bile gelmedi. Ertesi sabah bütün kafile efradının hasta olduklarını ve yola çıkamayacak bir halde bulunduklarını haber verdiler. Fil Amca biraz düşündü ve:

-Evet! Dedi anladım. Hastalık (kum humması) denilen bir nevi güneş çarpmasıdır. Hiç ehemmiyetli bir şey değil. Süzgeçli bir kovaya soğuk su doldurdu. Çadırları bir bir dolaştı. Yattıkları yerde inleyen, ağlayan hastaların başlarına su döktü. Sırılsıklam ıslanan maymunlar birer birer iyileşip ayağa kalkıyorlardı. Bu hali, Fil Amca'nın bu muvaffakiyetini gören kara kedi gülerek ihtiyar (Dingo) ya:

-Gördün mü Dingo! Dedi. Hastalık ah, uf ederek yatıp çırpınmakla değil çaresini bulup tedavi etmekle geçer, ihtiyar maymun:

Hakikat öyle! Dedi. Bizim büyük Fil Amcamız çok zeki. Bak ne de güzel düşündü ve çaresini buldu. Bilmem ki bu zeki baştan mahrum kalan filler diyarının hali ne olacak? Eğer iş Arslan Babaya kalır ise vay geldi. Orada kalanların başına. Hem biliyor musun? Memleketi bekleyecek kimse de kalmadı. (Dingo)nun bu sözünü işiten Fil Amca:

-Çok doğru söylüyorsun (Dingo)! Dedi. Ben bunu düşünememiştim. Şimdi adamların bir kısmını ayırıp geriye göndereceğim. Fil Amca hemen adamlarını topladı. Birer parça yiyecek dağıttıktan sonra:

-Hususi muhafızlarım müstesna olmak üzere hepiniz geriye dönecek ve memleketi bekleyeceksiniz. Dedi ve cümlesine veda ederek küçük kafilesiyle kumlu çöllere daldı. Seyahat günlerce devam ettikten sonra:

Bir gün (Dingo) sevinerek:

-Birçok çöller geçtik, dedi. Artık memleketime yakınlaştık. Yarın sabah (Cüceler Şehri)ni göreceğiz.

* * *

Uzun kuyruklu timsah (Dingo)yu memleketinden kovup çıkardıktan ve idareyi ele aldıktan sonra on yedi hafiye tayin etti. Bunlara görüp işittikleri her şeyi gelip kendisine haber vermelerini tembih etti ve:

-Ben (Dingo)nun rahat duracağını hiç zannetmiyorum, o bir takım düşmanlarımızı başına toplayıp her halde tekrar buraya gelecektir. Ahmaklık edip de

onların şehre girmelerine meydan vermeyelim, gözünüzü açınız, şehrin haricini iyice gözetleyiniz. Yabancıların geldiğini ilk evvel kim haber verirse ona bir altın tas vereceğim. Fil Amcanın maiyeti ile beraber (Cüceler Şehri) ne yakın bir mahalde geceledıklerini gören bir hafiye koşarak şehre gitti ve timsahın huzuruna çıktı, gördüklerini birer birer anlatmaya başladı:

-Size çok mühim haberler getirdim, altın tası kazandım, dedi. İhtiyar Dingo geldi, şehrin dışındaki çölde uyuyor, yanında üç çadır dolusu yabancılar var. Bu haberi alan timsah saraydan fırlayıp çıktı, şehrin duvarları üzerinde güneş doğuncaya kadar bekledi. Sabahleyin Fil Amcanın çadırdan çıktığını görünce ödü patladı. Hemen sarayına kaçtı, hafiyelerini çağırttı ve ağlayarak:

Mabadı var

HAVA KORSANI

Mütercimi: M.R.

- MABAD -

ediyordu. Mr.(Dov)da mavi gözlerini liyakatli hasmının tayyaresine dikmiş, biran evvel karşılaşmak, çarpışmak için sabırsızlanıyor, olduğu yerde zıp zıp sıçrıyordu. (Yakan Yıldız) bir iki dakika sonra (Bolonya) ormanlarının üzerinde ve on bin kadem irtifada idi. Esrarengiz tayyare, birden bire kaybolmuştu. (Mitç) Bu esnada hava çarının cenup şarkı istikametinde ve tedricen yükselmekte olduğunu görmüş ve Mr.(Dov)'a haber vermişti. (Yakan yıldız) da yükseliyor, şayan-ı hayret bir süratle ilerliyordu. Otuz bin kadem irtifaya çıkmışlardı. Hava ağırlaşmış ve teneffüs güçleşmişti. Mr.(Dov) kontrol altına bile bakmaya lüzum görmüyordu. O şakuli bir vaziyette yükseliyor, yükseliyordu. Altın renkli tayyare yetişmek için mümkün olsa semanın nokta-i müntehasına kadar çıkmayı da göze almıştı. Bulundukları noktadan arz görünmüyordu. Bu sırada Mr.(Dov) bulundukları mevkii harita üzerinde tayin etti. Tahminen (Reyms) üzerlerinde bulunuyorlardı. Fakat hava çarı yine esrarlı bir surette ortadan kayboluvermişti. Soğuğun şiddetinden (Mitç) in burnu adeta donmuş, gözleri bütün bütün yaşarmıştı. Fakat küçük kahraman bütün bu ıstırabata tahammül ediyordu. Hava aleminde büyük ve şerefli bir vazifeye iştirakin verdiği gurur ona büyük bir metanet ve tahammül de bahş ediyordu. Bulundukları irtifayada keşif

bulutlarla nihayetlenen ufka kadar otuz millik bir mesafeyi pek güzel ve vazıh olarak görebiliyorlardı. Yarım saat kadar bir zaman daha geçti. Şimdi (Yakan Yıldız) tam yirmi beş bin kadem yükseklikte yoluna devam ediyordu. (Manevra) sistemindeki motoru pek muntazam bir surette işletmekte idi. Kahraman (Mitç) ara sıra çok kuvvetli olan tarassud dürbününü gözlerine kaldırıyor, büyük bir dikkatle etrafı gözlüyordu. Birden elinden dürbünü bıraktı, uzattı, telaş ve heyecandan titreyen eliyle Mr.(Dov)un kolunu tutarak çekti. Diğer eliyle ileriyi gösterdi. Bağırarak:

-Mr.(Dov) dedi! Şu tarafa bakınız. Biraz sağa ileriye… On mil kadar uzakta hareket eden bir şey görüyorum… Mr.(Dov)un soğuktan birbirine çarpan dişlerinin çatırtısı motorun homurtuları rüzgârın hâsıl ettiği çılgın ıslıklar arasında kayboluyordu. (Mitç)in bağırarak söylediklerini pek güçlükle işitebilmişti. Hemen eğildi, (Mitç)in gösterdiği istikamete dikkatle baktı. Başını sallayarak: (Mitç) dedi! Evet… Ben de görüyorum. Yarım saate kalmaz oraya gideriz. Mr.(Dov) seri bir hareketle tayyaresini o istikamete çevirmiş süratini ziyadeleştirmişti. Az sonra biraz evvel ufukta müşkülat ile görülen leke büyümüş, büyümüş ve gözle görülecek bir hale gelmişti. Harikulade bir süratle ilerleyen (Yakan Yıldız) tahminen (Nancy) veya (Nev Şatel) üzerlerinde idi ki görülen lekenin bir tayyare olduğu artık vazıhan anlaşılmıştı. Mr.(Dov) süratini tezyet ediyor ve (Yakan Yıldız) meçhul tayyare gittikçe yaklaşıyordu. Aradaki mesafe artık üç mile inmişti. (Mitç) tekrar dürbünü gözlerine götürdü. Bir müddet baktıktan sonra rüzgârdan gerilen yüzünü çevirdi ve:

-Mr.(Dov)! Dedi. (Altın Renkli) tayyare galiba takip edenleri şaşırtmak için rengini değiştirmiş. Meçhul tayyare biraz daha baktıktan sonra kati bir lisan ile:

-Hayır! Hayır! Dedi. Biz yanıldık bu başka bir tayyare… Bu katiyen hava çarı değil. Her tarafı simsiyah boyalı… Mr.(Dov) gözlerini açarak telaş ile sordu.

-Her tarafı simsiyah mı? Sakın bu (Hortun King)in (Patner)i olmasın? (Mitç) omuzlarını silkerek:

-Bilmem ama! Dedi. Pek benzemiyor. Bir dakika sonra tahminleri kati surette tahakuk etmişti. Filhakika karşılarındaki tayyare (Hortun King)in (Patner)i idi. Mr.(Dov) bunun (Patner) olduğunu anlar anlamaz olduğu yerde kımıldadı ve makinasına biraz daha sürat verdi. Zira Mr.(Dov) (Hortun King) buradaki mevcudiyetini alelade bir seyahat veya tesadüften daha ziyade aralarında mevcut olan husumete, ebede rekabette atfetmişti. Hakikaten (Hortun King) diğerleri gibi

meçhul tayyareyi takibe çıkmış ise de asıl maksadı bu işte de Mr.(Dov)'a rekabet etmek ve fırsat bulur ise intikam almaktı. Çoktan beri bunun için uğraşıyor ve fırsat gözlüyordu. Rakip ve birbirine düşman iki tayyare de aynı irtifada bulunuyorlardı. Fakat (Yakan Yıldız)ın mevcudiyetinden (Hortun King) haberdar değildi. O bütün dikkat ve süratiyle ilerliyor ve etrafına hiç bakmıyordu. Tayyaresinde bulunan iki motorunun çıkardığı dehşetli gümbürtüler (Yakan Yıldız)'ın tek motorunun homurtularını işitmesine mani oluyordu. (Mitç) (Hortun King)'in ilerlediği istikamete doğru bu derece dikkat ve basiret ile gidişinden şüphelenmiş ve dürbününü o tarafa çevirmişti. Dikkatle o istikamete bakıyordu. Böylece (Patner) önde (Yakan Yıldız) arkada yola devam edilirken (Mitç) tahminen otuz mil kadar uzakta ve ileri istikamette güneşin ziyası altında bir cismin ışıldadığını görür gibi oldu. Fakat bunun ne olduğunu tetkike vakit bulamadı. Bulutlar o istikameti pek çabuk kapamış ve meçhul şeyi büsbütün (Mitç) in nazarından saklamıştı. Fakat bu parıltının (Altın Renkli) tayyare olduğunu (Hortun King)'in bunu görerek takibe koyulduğunu katiyetle hükmetmişti. Bir iki dakika geçmişti. (Patner)e yetişmişlerdi. Şimdi iki tayyare elli yarda bir mesafe ile adeta yan yana ilerliyorlardı. Bu sırada (Hortun King) tesadüfi olarak basını çevirmiş ve (Yakan Yıldız)ı görmüş ve nefretle gülmüştü. Mr.(Dov) da hasmının kapkara yüzünü tanımış ve onun nefret saçan bakışına istihzakâr bir bakışla mukabele etmişti. Bu manidar nazarların teatisi esnasında (Patner) birden bire ve tehlikeli suretle sarsılmış ve tebdil-i istikamet eder gibi bir vaziyet almıştı. Fakat (Hortun King) seri ve mahirane bir manevra ile makinesinin vaziyetini ıslah ve seyrini tanzim etmişti. Şimdi (Hortun King) ileriye doğru eğilmiş, eski yolunda devama başlamıştı. Her iki tayyare süratlerini birdenbire ziyadeleştirmişlerdi. (Mitç) süratin şiddetinden tayyarenin sarsıntısından yerinde duramıyor, sallanıyordu. (Hortun King) meçhul tayyareye Mr.(Dov) un kendisinden evvel yetişip sokulacağını düşünerek kızıyor, saniyeler geçtikçe itidalini kaybediyor ve kendisini geçmek üzere bulunan (Yakan Yıldız) a vahdet-i husumetle bakıyordu. Bir an geldi ki (Hortun King) artık kendini kaybetmişti… Birden bire bir takırtı başlamıştı. (Hortun King) makinalı tüfeğini (Yakan Yıldız)a çevirmiş şiddetli bir ateş açmıştı. İlk mermiler (Yakan Yıldız)ın kanatlarını delik deşik etmişti. Vaziyet Mr.(Dov) ve (Mitç) için hakikaten çok tehlikeli idi.(Hortun King) ani bir hücumunu kançıkcasına açtığı ateşi sanki bekliyormuş gibi Mr.(Dov) hiç şaşırmamış ve

soğukkanlılığını muhafaza etmiş ve yalnız hiddetinden kıpkırmızı olmuştu. Avazı çıktığı kadar:

-Alçak herif! Diye bağırdı ve tayyaresini sağa sola çevirerek, zikzaklar yaparak mermilerden tahaffüze çalışıyordu. Makinalı tüfeğini ileriye doğru tespit ettiği için birden bire çevirip mukabeleye vakit ve imkân bulamıyordu. (Patner) dehşetli ve korkunç ateşler saçarak (Yakan Yıldız)ı takip ediyordu. Mermiler (Mitç)in başının üzerinden vızıldayarak geçiyordu. Başını mümkün olduğu kadar önüne eğmiş kurşunlardan korumaya çalışıyordu. Bu sırada Mr.(Dov) acı bir surette bağırdı. (Mitç) ne olduğunu anlayamamıştı. Yalnız (Yakan Yıldız)ın havayı yırtarak baş aşağı müthiş bir süratle indiğini görmüş ve telaşa düşmüştü. Mr.(Dov) çehresi kıpkırmızı olmuş bir eliyle dümeni kullanıyor diğer eliyle de (Hortun King) in attığı mermilerle delinen depodan benzin fışkırtan deliği tıkamaya uğraşıyordu. (Mitç) bu hali görünce vaziyetin vahamet kesp ettiğini anlamıştı. Tereddütle geçilecek biran bile yoktu. Derhal deponun bulunduğu yere uzanmak ve deliği kapamak suretiyle Mr.(Dov)a yalnız makinayı idare edebilecek bir serbesti temin etmek lazımdı. Kahraman (Mitç) bulunduğu yerden sıçradı, çıktı, tayyarenin alt kanadı üzerine sürünerek geçti. Rüzgârın şiddetinden arkasındaki elbise keskin bir bıçakla kesilmiş gibi parça parça olmuştu. Düşmemek için kanada sarılmış bütün dikkat ve kuvvetini sarf ediyordu. Mr.(Dov) avazı çıktığı kadar bağırıyor, (Mitç)e bu tehlikeli teşebbüsten vazgeçmesini, yerine çekilmesini ihtar ediyordu. Fakat (Mitç) ne Mr.(Dov)un ihtarını dinliyor, ne de içinde bulunduğu korkunç vaziyetin tehlikesinden korkuyordu. Sürüne sürüne ilerledi. Deponun bulunduğu yere uzandı ve başparmağı ile benzin fışkıran deliği tıkadı ve akıntıyı kesti. Fakat (Mitç)in bu fedakârlığı, cesur hareketi (Yakan Yıldız)ın vaziyetini ıslah için

Mabadı var.

-MÜSABAKALARIMIZ-

1-YAZI MÜSABAKALARI- Kıymetli okuyucularımızın tahrir kabiliyetlerini ölçmek istiyoruz. Bu münasebetle yine bir yazı müsabakası açıyoruz. Büyük ve küçük karilerimiz, kendilerine tealik eden mevzuu, mensur bir şekilde tasvir edeceklerdir. Her iki kısmın birinci ve ikinci derecede muvaffakiyet gösteren

yazılarını, sahiplerinin fotoğraflarıyla beraber derç edeceğiz, muvaffakiyetlerini münasip ve kıymetli kitaplar takdimiyle selamlayacağız. İşte mevzularımız:

Küçükler İçin

Mahallenizin zenginlerinden Numan Bey hasisliğiyle şöhret bulmuştur; Kimseye on paralık faydası dokunmaz, hiç bir dosta bir kahve bile ısmarlamaz... Günün birinde mahalle halkı, tayyare ianesi için toplanıyorlar. Herkes vereceği miktarı deftere kaydettiriyor. Numan Bey de geliyor. Onun geldiğini gören mahalleli birbirine bakıp fısıldaşıyorlar.. Gizli gizli gülüşüyorlar. Numan Bey, kayıt işinin yapan mahalle muhtarının yanına sokuluyor:

-Kayda lüzum yok…

Diyor ve elindeki kapalı zarfı masa üzerine bırakarak işine gidiyor… Mevcut zevattan birisi:

-Gördünüz ya.. Ya on kuruş, ya on beş kuruş verdi ve kimse görmesin diye zarfa koydu… Dedi. Tekrar gülüştüler ve zarfı bir tarafa attılar.. Vakit geçti, kayda ertesi gün devam etmek üzere dağılmaya karar verdiler.. Hele şu zarfı açalım? Numan Beyefendi bakalım ne vermiş dediler: Zarf açıldı; Türkiye Bankası'na hitaben yazılmış bir havalename vardı; [Mahallemiz muhtarına tayyare ianesi için bin lira teslim ederek hesabıma kaydediniz] diye yazılıydı.. Herkeste derin bir hayret!

Netice: Bilir bilmez kimse hakkında fena fikirler beslemeyiniz. Çünkü hissiz sandığınız Numan Bey en faziletli ve vatan dostu bir adam olduğunu tahkik etti.

Büyüklere…

Derslerden yoruldunuz… Biraz dinlenmek için hava almaya lüzum gördünüz… Sokakta yürüyorsanız… Dalgın bir hanım karşınızdan geliyor… Zavallı belki mustarip, belki de açtır.. İki buçuk yaşlarında tahmin ettiğiniz çocuğu da kaldırımın ta ortasında düşe kalka yürüyor… Direksiyonu ile freninin bozuk olduğunu manasız ve serseri hareketlerinden anladığınız bir otomobil beliriverdi; hayret ve dehşet içinde kaldınız. Ana dalgın; çocuk masum.. Tehlike yakınladı… Fedakârlık lazım… Olunca hızınızla atıldınız… Çocuğu bir kenara çekerken kolunuz da incindi.. Fakat ne ehemmiyeti var. Bir masumu ve belki bir istikbali kurtardınız… Ana bayıldı. Bir araba tedarik ettiniz… Eczaneye sevk ederek tedavisine delalette

bulundunuz… Yine o araba ile evlerine kadar götürdünüz… Kadın büyük bir minnettarlıkla ve gözlerinden yaşlar akıtarak size döndü:

-Siz kimsiniz oğlum! Evladımı kurtarmakla hayatımı ve istikbalimi de kurtarmış oldunuz… Dedi.

Cevap verdiniz:

-Ben mi? Vazifesini yapmış bir Türk genci… Dediniz ve hürmetle ayrıldınız…

2-Kelime Aramacası: Öyle bir şey bulunuz ki isminin birinci ikinci harfi bir edatı, üçüncü harfinin ilavesiyle bir melce'i, dördüncü harfinin ilavesiyle bakılan bir şeyi, üçüncü beşinci ve sekizinci harfleriyle altıncı yedinci ve sekizinci harfleri birbirinden farklıca iki dini sıfatı, beşinci altıncı ve yedinci harfleri de kesreti ifade etsin. Bu şehir hakkındaki malumat-ı coğrafyanızı bize bildiriniz. Halledenler arasında çekilecek kura da İstanbul ve taşra birincilerine ikişer, ikincilerine birer, üçüncülerine yarımşar lira ve dördüncüden ellinciye kadar birer güzel kitap ve elli birinciden yüzüncüye kadar birer yeni neşr edilen teceddüt atlası hediye edilecektir.

ON ALTINCI NÜSHANIN BİLMECE VE MÜSABAKA CEVAPLARI

1- Gösterilen parçalarla bir ayı meydana getiren karilerimiz arasında çekilen kurada Heybeliada Bahriye Mektebi'nden Sarıyerli Nizamettin ve Yalova'da mütekait Yüzbaşı Hidayet Efendi hanesinde Cafer Sadık Efendiler ikişer lira ve Karadeniz Ereğlisi ilk Mektebi'nden 17 Hüseyin Nizami Efendi ile Erenköy Taş Mektep Sokağında Baha Bey'in köşkünde İsmail Şevket Beyler birer lira ve Çankırı'da Cami-i Kebir Müezzin-i Sanisi Abdülkerim Efendi ile Konya Kız Muallim Mektebi'nde 305 Semiha Naci Hanımlar yarımşar lira kazanmışlardır.

Birer Kitap Kazananlar: Üsküdar Murat Reis Mahallesi'nde 23 Numarada B.A. Hanım, İstanbul Birinci Mektep'ten Muzaffer Şevki ve 142 Şahap, Darülşafaka'dan H.İbrahim ve M.Bedri Karagümrük Yirmi Yedinci Mektep'ten 50 Macide Kemal, İzmir Muallim Mektebi'nden 180 Tayyar Kırgız, Ankara Lisesi'nden 127 Feyzi Sadık, Darülşafaka'dan 80 Yusuf Ziya, Çankırı Orta Yatı Mektebi'nden 224 Muharrem Zeki, Çankırı Orta Mektebi'nden 90 Abdullah Hilmi, Üsküdar sanayinden 40 Bedia Şükrü, Konya Rehber-i Hürriyet Numune Mektebi'nden 46

A.İhsan, Adana Şehr-i Yatı Mektebi'nden 91 Remzi Ramiz, Yalvaç Gazi Paşa Mektebi'nden 94 Sait, Çanakkale İstiklal Kız Mektebi'nden İhsan Tevfik, İstanbul Birinci Mektep'ten 83 Ali Bey ve hanımlar.

Teceddüd Atlası Kazananlar: Yalvaç Gazi Paşa Mektebi'nden Mahmut Fuat, İstanbul İkinci Mektep'ten 190 Muazzez Refik, Darülşafaka'dan 218 Ahmet Necati, İstanbul Birinci Mektep'ten 156 Nihat Cengiz, Çankırı Orta Mektep'ten 12 İbrahim Selahattin, Üsküdar Yirmi Beşinci Mektep'ten 72 Müzehher Mehmet, İstanbul Erkek Lisesi'nden A.Danyal, Kayseri Cumhuriyet Mektebi'nden 61 Nevzat, Kütahya Orta Mektep'ten 34 Hüseyin Hüsnü, Üsküdar 24. Mektep'ten İrfan Salih, Yalova Gazi Paşa Mektebi'nden 98 Mehmet Fuat, Kız Muallim Mektebi'nden Memduha, Ankara Lisesi'nden 257 Reşat Alp, Yıldız Şems-el Kâtip talebesinden 321 İsmail Kemal, Üsküdar Kız Lisesi'nden Vedia, Konya Mahmut Şevket Paşa Mektebi'nden 138 Ferdane Hayrettin, Kız Muallim Mektebi'nden Selma Vefa, Üsküdar karilerimizden Bedia Mustafa, Konya Rehber-i Hürriyet Mektebi'nden 18 Ali İhsan, Konya Kız Orta Mektebi'nden 53 Reza Hanım ve beyler.

Kalem Kutusu Kazananlar: İzmit Orta Mektebi'nden 67 Amir, Darülşafaka'dan 904 Raşit Rıza, Ankara Musiki Mektebi talebesinden 38 M.Şinasi, Konya Mahmut Şevket Paşa Mektebi'nden 75 Hatice Arif, Üsküdar On İkinci Mektep'ten 39 Mübeccel Mustafa, Geyve Kızlar Mektebi'nden Şaziye Mehmet, İstanbul 40. Mektep'ten Güllü Salih, Halil İbrahim, Kadıköy Orta Mektep'ten İffet, Kadıköy Orta Mektep'ten 215 Muhittin Oğuz, Beşiktaş Yirmi Birinci Mektep'ten 192 Celalettin, İstanbul Feyz-i Ati'den 306 Recep Hilmi, Kabataş Lisesi'nden 458 Celal, İstanbul Kırkıncı Mektep'ten 83 Sadık Hüseyin, Selçuk Hatun'dan 607 Bahire Rıfat, İzmit Akçakoca Mektebi'nden 456 Kenan İsmail, İstanbul Erkek Lisesi'nden Ekrem Nejat, İstanbul Lisesi'nden 408 Nedim, Kadıköy Onuncu Mektep'ten 92 Nadide Sadık, Bakırköy Birinci Mektep'ten 108 Hüseyin Şevket, Üsküdar 22'inci Mektep'ten 209 Melahat Ali, Üsküdar On Sekizinci Mektep'ten 40 Bedia Akif, Beşiktaş 21'inci Mektep'ten 8 Ali İrfan, Beyoğlu 27'inci Mektep'ten Barbaros, İstanbul 40'ıncı Mektep'ten Mualla, Numune-i İrfan Mekteb'inden Ziynet Süleyman Bey ve hanımlar.

2-Bulunması matlup olan kelime (Elmas) idi. Bulanlar arasında çekilen kurada Aydın Erkek Mektebi'nden Ahmet Muhtar Bey ve İstanbul'da İki Bahçe'de Bostan Sokağında Hafız Hakkı Bey kerimesi Naciye Hakkı Hanım ikişer lira ve ve

Silivri karilerimizden komisyoncu Rıfat Efendioğlu Hüseyin Murat ve İstanbul Dişçi Mektebi'nden A.Kadri Beyler birer lira ve Samsun Havza Kız Mektebi talebesinden Naime ve İstanbul Kız Lisesi yedinci sınıf üçüncü şubeden Muzaffer Rasim Hanımlar yarımşar lira kazanmışlardır.

Birer Kitap Kazananlar: Kadın Han ilk Kız Mektebi'nden Türkan Fevzi, Giresun'da postahane karşısında İlyas Temel, Samsun Çarşamba'da Menlazade Hayrettin, Kızıl Toprak'ta Erzincanlı Mahmut Efendi kerimesi Emine, İstanbul Birinci Mektep'ten 279 Memduh, Ankara Lisesi'nden H.Bekir, Edirne Erkek Muallim Mektebi'nden 229 Hüseyin Avni, Afyon Karahisarı'nda işletme taburundan Manisalı Ahmet Yaşar, Beyoğlu On İkinci Mektep'ten 223 Meziyet, Adana Şehr-i Yatı Mektebi'nden 168 Ali Kenan, Konya Kız Orta Mektebi'nden 52 N.Salih İzmir Erkek Lisesi'nden Gültekin, Darülşafaka'dan 935 Ahmet Nedim, Ankara Erkek Lisesi'nden 44 Saffet Ekrem, Üsküdar Yirmi Beşinci Mektep'ten Atiye Nigar, İstanbul Erkek Muallim Mektebi'nden A.Sait, Konya Erkek Mektebi'nden 249 Durmuş Kemal Bey ve hanımlar.

Teceddüd Atlası Kazananlar: Kütahya Orta Mektep'ten 24 Murat, Kız Ameli Hayat Mektebi'nden Mübeccel, Üsküdar Yirmi Beşinci Mektep'ten Suzan Turhan, Bozüyük Mektebi'nden 79 Ahmet Akif 335 Mehmet Kadri, Bakırköy Mektebi'nden 106 Ahmet Semih, Kadıköy Kırk İkinci Mektep'ten 194 Mehmet Celadet, dâhiliye vekâleti sicil mümeyyizi Ahmet Bey kerimesi Nur Hayat, Ankara Karaoğlan havale memuru Hikmet, Paşabahçe 39'uncu Mektep'ten 71 H.Hayri, Kütahya Jandarma Yeni Efrat Mekteb'i müdüriyet kaleminde yazıcı Mehmet Refik, Üsküdar Yirmi Dördüncü Mektep'ten 281 Figahi, Üsküdar On Beşinci Mektep'ten 453 Şakir, Tiriliye Şehr-i Yatı Mektebi'nden 23 Galip Cengiz, Üsküdar Yirmi Birinci Mektep'ten 312 Mektep Suphi, Kadın Han Erkek Mektebi'nden 46 Turgut Bey ve hanımlar.

Kalem kutusu kazananlar: Ankara Gazi Paşa Numune Mektebi'nden Verika Daniş, Üsküdar On Sekizinci Kız Mektebi'nden 38 Münkabet Salih, Kız Muallim Mektebi'nden Hidayet Yalova Gazi Paşa Mektebi'nden 90 Ahmet Enver, Kütahya Orta Mektep'ten 33 Mehmet Rauf, Burdur Orta Mektep'ten 12 Mehmet Hayri, İstanbul On Üçüncü Mektep'ten 56 Ali Zeka, Beşiktaş Şark İdadisi'nden 66 Mehmet Cemşit, Çanakkale İstiklal Kız Mektebi'nden 140 Hatice Rıza, İstanbul Lisesi'nden 381 Abdurrahman Talat, Gaziantep Orta Mektep'ten 39 Seydi, Konya Köprübaşı

Erkek Mektebi'nden 23 Necati Ahmet, Üsküdar Yirmi Beşinci Mektep'ten 82 Cemal Şevket, Kuleli Askeri Lisesi'nden 440 Cemil Hüseyin, Samsun Orta Mektep'ten 19 Mehmet Necmettin, Gemlik Yatı Mektebi'nden 452 Emrullah, Kastamonu Muallim Mektebi'nden 153 Ömer Faruk, Samsun Orta Mektep'ten Mehmet Sami, Konya Kız Orta Mektep'ten Saadet Necmettin, Bozüyük Mektebi'nden 375 Mehmet Arif, Bolu Feyz-i Cumhuriyet Mektebi'nden 79 Sabiha Nazif Hanım ve Tirebolu Merkez Erkek Mektebi'nden 386 Mustafa Beyler.

YAVRULARIMIZLA ANLAŞMA SÜTUNU

Üsküdar'dan Kemalettin, Adana'dan İbadullah Azmi, Üsküdar'dan Ahmet Kemal, Erenköyü'nden Nevzat İsmail, Kastamonu'dan İlhan, Sivas'tan Halil Sami, Isparta'dan Galip Cengiz, Adana Şehr-i Yatı'dan Arif Hikmet Beylere: Çiçek hakkındaki iltifat ve muhabbetimize çok müteşekkiriz. Mecmuamız- her zaman söylediğimiz gibi bu defa da tekrar ediyoruz.- Esasen sizindir. Mahviyet içinde hedefe doğru yürüyen Çiçek kıymetli iltifatlarınız karşısında o kadar müteşekkir, o kadar mesuttur ki. Fakat aziz yavrularımız! Meth olunmaktan, yani kendimize müteveccih alkışlara mevki vermekten ziyade masum duygularınızı ve sevimli yazılarınızı alkışlamak gayesini ettiğimiz için manzumelerinizi derç etmedik ilk sayfamızdaki esaslara uyacak yazılarınızı bekliyoruz... Eskişehir'den Nuri Edirne'den Necati Beyoğullarımıza: Manzumelerinizi ve onlarda yaşayan masum duyguları pekâlâ takdir ediyoruz. Bununla beraber istiyoruz ki istikbalin gençliği kara elemli düşüncelere değil türlü ve şakrak mevzulara kıymet ve ehemmiyet versin… Demirden bir azim çelikten bir sebat-ı şiarınız olsun emi yavrularımız…

Erzurum'da F.T., Üsküdar'da H.A. Kaya ve Ş. İlhan, Behzat, Pangaltı'dan Ağa Selim Bey yavrularımıza: Şiirlerinizi derç etmediğimize çok müteessiriz bu teessürümüzü "aşk" yolundan başka mevzulara taallük eden eserlerinizle tadil etmek isteriz. Sizin için ana baba, vatan ve mektepten başka hiçbir aşk düşünemiyoruz. Bu nüshamızdaki yazı müsabakasına iştirak ederseniz, herhalde kıymetli numuneler meydana getireceğinize şimdiden emin bulunuyoruz. Tarsus Misak-ı Milli Mektebinden Mehmet İrfan Bey yavrumuza!

Kafiye hakkında hiç malumatınız yok… Bu sebeple "Bülbül" başlıklı manzumeniz Çiçek'imizde terennüm edemedi… Zarar yok… Siz yine çalışınız.

19.SAYI

Okuyucularımıza, mini minilerimize Ramazan tebriği bu yılın mübarek Ramazanına kavuştuğunuz, ruhunuzda parlayan meserret duygularına Çiçek'iniz en hararetli tebriklerini sunmakla iştirak ediyor ve sizin için yüce Tanrıdan saadet, sıhhat, say ü gayret diliyor yavrularımız.

****

YAĞIZ'IN ÜSTÜNDE

[NÜZHET HAŞİM] BEY'E

Kızıl alevlerle yanıp tutuşan.
Yamaçlar üstünde kalbinden taşan…
* * * *
Bir hisle kendini attı ileri
Silecekti yurttan bu alevleri.
* * * *
Coşkundu hisleri şelale gibi
Kızarmıştı rengi bir lale gibi
* * * *
Önüne ne gelse devirecekti.
Dünyanın çarhını çevirecekti
* * * *
Şanıyla çakıyor arzda şimşekler,
Geride Ayşe'si hep onu bekler…
Yağızın üstünde altında kılıç
İçinde tutuşan bir ateş var. Hınç!

Ankara 22-12-26: Edip Alp

MELİHA'YA

İnleyerek hıçkırdım. Yine yâdınla bugün…
İftirakın zulmeti ruhumu sardı bütün
Herkes mesut, herkes şen yalnız ben ağlıyorum.
Sensiz geçen ömrümle kalbimi dağlıyorum.
Hayat artık karanlık, bana korkunç bir zindan
Yaşamak istemiyor ağlıyorum arkandan
Eskiden kederliyken sen teselli ederdin
Bazen de neşeliyken hep benimle gülerdin
Fakat artık o günler unutulmaz değil mi?
Gözlerimde yaşıyor hayalinin elemi…
Güzel yüzün olmuştu düşüyorken yapraklar
Şimdi genç vücudunu örttü kara topraklar
Başucunda bir servi sana secde ediyor
Sanki her eğildikçe bedbaht Meliha diyor

İstanbul: Sacide İsmail

ANNEM İÇİN

[BELKIS MUSTAFA'YA]

Yâd ettim ben seni bu gece anne,
Çarpmayan kalbinle ruhunu dinle!
Hasretinle bugün ağladım, durdum.
Gittin içimizden gizlice anne…
Yâd ettim. Çocukluk zamanlarımı,
Döktüm birer birer hicranlarımı,
Bıraktın sevgili yavrularını,
Düşünmedin mi hiç öksüz yavrunu,

Nişantaşı'dan: Nebahat Hüseyin

GURUP

Güneş enginlerde kızardı yandı
Örttü al dalgalar dertli serini.
Sahiller gerindi yollar uzandı
Yapraklar topladı gölgelerini.
* * * *
Akşam rüzgârının serin nefesi
Dallara bir gizli hıçkırık döktü
Kesildi nihayet kuşların sesi
Her yere pek derin bir sükûn çöktü…
* * * *
Yüreğim titrerken ince bir gamla
Ufukta deminki matem silindi.
Yakuttan yıldızlar hep damla damla
Suların süzülen göğsüne indi.

İzmirden: M. Emin

AKŞAM

Bulutların ardında batarken güneş,
Yaslanıp ağladı dağın dizinde.
Teşyi için koşarak sararmış üç beş
Bulut kümeleri kaldı izinde.
* * * *
Çok hazin bu akşam günün ölümü:
Hicrandan göklerin gözü kızardı.
Bu anda benim hasta gönlümü,
Bin düşünce ezdi, bin hüzün sardı.
* * * *
Bu kızıl akşamlar neden elemli?
Hislerim bu halden incinir, kanar.
Ruhum müteessir gözlerim nemli,

İçimde hasretin ateşi yanar!

İstanbul: Selahattin Sait

HAZİN NAĞMELER

[FEYZ-İ ATİ LİSESİ'NDEN KARDEŞİM A.RASİM'E]

Bir zamanlar ufukta ümit denen bir yıldız
Bir an için ruhuma vermişti taze hayat.
Fakat bunu kıskandı talih denen fettan kız
Benliğimi kaplayan hüzündür şimdi… Heyhat!
* * * *
Bekliyorken saadet ufuklarında güneş
Tulu etmedi fakat karanlıklar alçaldı.
Her vakit hayalimde kalbimde duran bir eş
Bu gece kemanıyla bir hazin destan çaldı
* * * *
Kemanın yanık ses ve hüzünlü namesi
Temiz kalbimde benim açtı derin bir yara
Zulmetleri yırtarak gelen bu şiirin sesi
Kalacaktır kalbimde hicranlı bir hatıra

Y.Ziya

YOKSUL

[KEMAL'E]

Ruhumda kasvet vardı, günlerim pek meyustu.
Baharda öten bülbül beni görünce sustu…
Hani bahar ve şenlik, hani düğün diyordum,
Düşündüm derin, derin fikrimi ben pek yordum.
Sebepsizce gözümden iki damla yaş düştü.
Bana bakan hainler için için gülüştü…
Dertli kumrular bile yüreğimi dağlardı.
Ruhum bu yavrularla beraberce ağlardı.
Her koku saçan gül, bugün koku saçmadı.
Bana gülen hiçbir yüz kucağını açmadı…

Acep hakikat miydi; yoksa bu da mı rüya,
Hayır, hayır değildi. Fakat yine muamma…
Eşsiz kalan bir kuştum figanım yükselirdi.
Gece meçhul dağlardan bana cevap gelirdi…
Pek farkında değilim ağzımdan neler çıktı
Ne yapayım bu yara ruhumu gayet sıktı…
Fakat bunlar hep bitti ruhumda bir server var…
Hayır server değil de tükenmeyen gurur var…

Tarsustan: Ömer Teay

SÖNEN ÜMİTLER

Serap'ın hayatta yegâne istinatgâhı, validesi ve mektebi idi. Pederi öldüğü zaman henüz beş yaşında bulunuyordu. Fedakâr annesi ona bu büyük mevcudiyetinin yokluğunu sezdirmemek için elinde bulunan bütün eşyayı satmış bunlar da hitama erdikten sonra çamaşırcılığa başlamıştı. Bu zavallı kadının en büyük emeli bir tane evladını mesut etmek ve onun sayesinde felaketten kurtulmaktı. İşte bu hislerin tesiriyle senelerden beri hiç yorulmadan çalışıyor ve İstanbul Lisesi'ndeki kızının her ihtiyacını az çok temine muvaffak oluyordu. Bazen Serap'la baş başa dertleşir, artık mesut günlerin yaklaştığını düşünerek çektikleri sefaleti o dakika için unuturlardı. İşte bu muhayyel saadete bir an evvel kavuşmak için, Serap, kışın uzun ve soğuk gecelerini bir kandilin titrek ziyası altında çalışarak geçirir. Bazen kırık masasının başında sabahladığı bile olurdu. Bu ani tebeddülat Serap'ın sıhhati üzerine çok büyük bir tesir yapmıştı. Artık eskisi gibi kendinde sabahlara kadar çalışmak kuvvetini bulamıyordu. Serap hasta idi. Bu acı hakikatten annesini haberdar etmek istemiyordu. Fakat bir gün müthiş nöbetler arasında sayıklamaya başladı. Söylediği şeyler hep mektebine ve istikbaline aitti. Annesi bu tatlı hülyalarla evladının çırpındığını gördükçe şimdiye kadar çektiği ıstırabı unutuyor. Ya rabbim! Evladımı bana bağışla diye yalvarıyordu. Zavallı kadının son bir çare aklına geldi. Doktor çağırmak, işte elinde bulunan birkaç parayı da kızının hayatı için sarf edecekti. Biraz sonra doktor geldi, muayene neticesinde Serap'ın zatürre olduğunu, tedavi edilmediği takdirde (vereme) çevireceğine acı bir lisanla anlattı. İşte o dakikada zavallı kadın benliğini ve muhakemesini kaybetti. Oh, kızını bu marazın elinden nasıl

kurtaracaktı? Doktor iyi tedavi edilmeli demişti, hâlbuki on parası yoktu. Nasıl tedavi ettirecekti? Bu acı hakikatleri düşünürken evladının kesik kesik anne dediğini işitti.

- Nen var yavrum?

- Ah anneciğim! Hakkını helal et. Bedbaht kızın bunu böyle dilememişti, seni mesut etmeye ahdetmişti. Fakat Allah benim bu masum duamı kabul etmedi ve beni bu emelimden ebediyen mahrum etti. Anneciğim anneciğim beni affet. Kızın bu güne kadar mesut olmadı. Daima mahrumiyet içinde çalıştı, işte yine mahrumiyet içinde ölüyor. Sana şükran borcunu eda etmeden gidiyor. Belki onun ufulü seni de mahvedecektir. Daha fazla söyleyemedi.

Hıçkırıklar boğazını tıkadı ve yine eski hayalatına daldı. Serap kaç gündür ağzına bir şey koymamıştı. Herhalde ona biraz süt tedarik etmek lazımdı. Bedbaht kadın yavaşça kapıyı kapatarak evden uzaklaştı. Bu akşam dilenecek ve kazandığı beş on kuruşla ciğer paresine süt tedarik edecekti.

Bir evin önünde durdu, pencerelerden akislerin parlak şuaları intişar ediyor, gevrek kadın kahkaları ta caddeye kadar aksediyordu. Zavallı kadın kapının önüne oturarak gelen geçene avuç açıp yalvarmaya başladı…

Şimdi kamer bile onun haline acımış gibi bulutların arkasına saklanmaya çalışıyordu… İşte ona hiçbir el uzanmamış hiçbir kimse onun halini sormamıştı. Nevmidane eve dönmeye karar verdi. Kapının önüne geldiği zaman damda öten baykuşun canhıraş feryadı bütün vücudunu titretti. Ürkek adımlarla içeri girdi… Heyhat… Kandili sönmüş zavallı yavru da ebediyetine kavuşmuştu. Sabahleyin dört kişi tuttukları bir tabutu evden çıkardılar. Feryat eden bir kadın cenazeyi takip ediyordu. Şimdi o genç vücudu kara toprakların kucağına bıraktılar. Zavallı valide evladının ebedi meskeni üzerinde ağladı ağladı. Kalbinin bütün elemlerini dökmek için ağladı. Artık hayata, beşeriyete hiçbir merbutiyeti kalmamıştı. Bir mecnun gibi mezarlıktan uzaklaştı. Koşa koşa sahile geldi. Beş dakika sonra dalgalar bu bedbaht anneyi kızına kavuşturmak için sinesine aldı.

Zavallı faniler!

Üsküdar'dan: Güzide Ahmet

ŞEHİT

Daha o zaman pek küçüktüm. Şu vakayı müphem bir rüya gibi hatırlıyorum. Onların elleri kanlı, çelik parmakları, nurlu, yüzlerini taşıyan metin ruhları vatan hissiyle dolmuş ilerliyorlar… Bu harpte vurulan babacığımın dört askerin kuvvetli kolları arasında geldiğini gördüm. Zavallı anneciğim o manzaraya şahit olunca gayr-ı ihtiyari haykırdı. Bunu takip eden gözyaşları saatlerce devam etti. Yaşlı, donuk kirpiklerinden akan damlalar, merhamet, şefkat hissi bildiriyordu. İşte o vakit babacığım da askerin yumuşak döşeğine serilmiş yarasından sızan kanlar yorgun vücudu sevilmesine meydan vermiyordu. O kanlar... Kıpkırmızı daha bozulmamış lekesiz, beslediği vatan muhabbetinin hararetini muhafaza ediyor ve ecdadımızın temiz yüreğinde taşıdığı safiyeti temsil ediyordu. Hafif nefesleri vatan aşkını, Türklüğün duygusunu işaret ediyorlardı. Melül gözleri kıvılcımlar saçarak fedakâr sinesinde beslediği intikam ateşi püskürüyordu. Artık kahraman bin başının nefesi gittikçe soğumağa sönmeye başlıyordu… Son bir gayretle olacak ki başını yukarı kaldırdı. Vatana kurban gidiyorum ne kadar bahtiyarım demek ister gibi tekrar uzandı. Nihayet kabaran göğüs yavaş yavaş sakinleşti. Kahramanın ruhu bir alev gibi inceldi… İnceldi… Nihayet söndü.

Kuleli'den: Salih

BİR HATIRA

Ağaçların solmuş ve bükülmüş yapraklarının sert bir rüzgârın temasıyla döküldüğü bir eylül akşamı idi. Bahçenin nemli, çakıl taşları içinde yapılmış havuzun fıskiyesinden sıkıntılı bir nefes boşanır gibi fışkıran suların ayrıldığı renkleri seyr ediyorduk. Kimimiz gül koparıp bağrışıyor, kimimiz o rengîn ufkun sırrını görüyormuş gibi hayalata dalıyordu. Ağaçlarda ötüşen bülbüllerin mestane nağmeleri ise gönüllerimizde geniş bir meserretle goncalarını açıyordu. Güneşe baktım, yavaş yavaş gömülmeye gidiyordu. Solgun tebessümleri, bahçenin sık ve karışık ağaçları bir köşesinde küçük, yıkık bir kulübenin eğri ve kimsesiz duvarları üstünde geziyordu. Bu manzara o kadar hoşuma gitmişti ki gözlerimde uçuşan yeisli günlerimde en acıklı saniyelerini orada bıraktım. Ve gönlüme o kulübenin pek şirin manzarasında saf ve taze bir hayat aldım. O sırada yine... Akşamın esen serin rüzgârı; çiçeklerin beyaz göğüslerinde topladığı kokularıyla yüzümü okşarken

yanımdakilerine derin derin baktım. Fehim yan taraftaki akasyaların altında oturmuştu. Çocuğunu kucaklayan bir anne şefkatiyle udunu kolları arasında sıkışmış ve ateşin bir ihtiras dalgasıyla mızrabı gerilmiş teller üzerinde oynatıyordu. Kumral saçları yandan ayrılmış, Sehhar ve siyah gözleri bir noktaya dikilmişti. Önündeki masanın etrafında toplandık. Çaldığı şarkısını dinliyorduk. Ne kadar geçti bilmem. Fakat etrafa bakınca: Güneş karşıki dağların üzerinden sarı tüllerini çekiyor ve bize hiç görünmeyecekmiş gibi büsbütün batıyordu. Oraya… Dağın yüksek ve ıssız noktasına kaçmak, güneşin altuni ziyalarına kavuşmak istedim. Lakin bulutlar korkuttu. Hep erimiş ve yakutlu dereler halinde akıyordu. Bir daha baktım. Yok, artık gecenin karanlığı bir kabus gibi çöküyordu. Ruhumdan kopan bir yeisle başımı masaya çevirdim. Ve Fehim'e baktım. O da udunu bırakmış konuşuyor ve ayaktakilerle gülüp şakalaşıyordu. Benim gibi yalnız birisi çok (Suat) dalgın ve kızgındı.

İstanbul Lisesi'nden: Mardinli Necati

MÜSTAKBELİN GENÇ ZÜMRESİNDEN NELER BEKLEMİYORUZ?

Her gün mektebe giderken tesadüf ettiğim ufak sevimli bir çocuk beni çok meşgul ediyor. Kanlı ve canlı bir vücuda, uzun siyah kirpiklerle çerçevelenmiş her türlü şeytanetten uzak iki siyah göze, munis tavırlara malik olan bu şen mini miniyi siz de görseniz eminim ki: Onu benden ziyade sevecek sevimli çehresinde vatanınız namına pek çok meziyetler bulacaksınız. Kim bilir bu gürbüz varlık büyüdüğü zaman milletine ne saadetler bahşedecek, kudretinin fevkinde yaptığı iyiliklerden namına ne kadar heykeller diktirtecek? İhtimal ki: Bir cism-i billuri kadar saf kalbinin makesi olan gözleri, temiz fikri harikalar icat edecek, bundan müstefit olan dünyasını hürmetle yâd edecektir. Yahut da bu hassas mevcudiyet hayattaki fenalıklar için inleyen acı terennümleriyle insaniyetteki kirli lekeleri silemeye uğraşan, ateşin sözleri ile beşeriyetin derin yaralarını tedaviye, münasebetsiz nifaklarını azaltmaya çalışan ince ruhlu bir şair, belki de Türkiye'mizdeki el sürülmeyen madenleri işleten, Türk medeniyetini yükseklere hatta Avrupa ve Amerika'nın fevkine çıkartan çelik krallarından biri olacaktır. Mademki: Kuvvetli bir vücut, salim bir fikir dünyada yegane servettir. Bunun sayesinde sefahat âlemlerine dalmamak fakat: Ruhun gıdası

olan bazı terbiyevi oyunları da terk etmeme şartıyla azmedilirse her gayeye muvaffak olunur. Şu halde sıhhati yerinde, küçüklüğünde olduğu gibi nezih ruhlu, fikirleri bazı insan şeklindeki yılanların telkini ile zehirlenmemiş çocuklardan ve gençlerden bunları yine ümit etmeyelim!

Konya'dan: Düriye İsmail

AKŞAM

Akşamın alacakaranlığı içinde başlayan gece yavaş yavaş derinleşti. Yeşil çayırlar, tepelerin tatlı bir meyliyle yükselen yamaçlar, çılgın bir rüzgârın tazyiki altında inledi; gece ile tabiatın matemini birleşmiş sandım. Mor dağların eteklerinde hazin bir şırıltı ile akan dereler öksüzler için adeta bir ninni… Her yer gecenin vahşeti altında sinmiş; ıssız dağların gölgeli çukurluklarından yükselen kederli bir kaval sesinin şikâyetle nağmeleri etrafa vatan hasretini hatırlatabilen ölgün bir ümit saçıyor. Her şey ağır bir sükûta gömülmüş...

Ufukta bütün kesafetiyle kararan bulutlar, ölen güneşin yakın bir zamanda, hem de çok parlak olacağına delalet ediyordu. Her geceye bir gündüz mukadderdir dedim.

Kadıköy: Zahir Sıtkı

ZAFER HABERİ

Güneş hayat veren ışığıyla etrafı aydınlatırken hiç durmadan bağıran horozların feryatları arasında gazetecinin sesini duydum, seslendim:

- Gazeteci, gazeteci! Koşarak geldi. Bir gazete aldım. Okumak için acele ediyordum. Sordum " Zafer'den ne haber? " heyecanla anlattı:

- Efendi, efendi… Bugün Türklerin bayramı var. Ordumuz şan ve zaferlerle İzmir'e girdi. Anneme koştum:

- Anne, anne… İhtimal ki biraz sonra zafer topları atılacak. Bugün cihanı parmağında çeviren Avrupa Türk süngüsünün önünde boyun eğdi, mağrur başları aşağıya sarktı.

Penceden içeri vuran güneşin altın sarısı renklerinin arasında karşı tepede ağır ağır yükselen Türk sancağına ilişti. Zaten dünyaya veda etmezden evvel görmek istediğim de bu idi.

İstanbul Lisesi'nden: İsmail Hakkı

KARDEŞİMİ NASIL KISKANMIŞTIM

En kederli ve sıkıntılı günüm kardeşim Muzaffer'in dünyaya geldiği gündür. Her nedense ev halkı beni bırakıp onunla daha ziyade meşgul olmaya başladılar. Bütün ailenin sevdiği bu çocuğu ben sevmemiştim. Zannedersem yirmi günlük kadar olmuştu. Odada Muzaffer'le ikimiz bulunuyorduk, ben fındık yiyordum, birden hatırıma geldi. Kardeşime niçin vermiyordum? Hemen en irilerinden dört tane seçtim ve birbiri arkasına ağzına sıkıştırdım, fakat ne aksi çocuk muttasıl bağırıyordu. Annem geldi bana darıldı, anneme de bu günlerde bir hal olmuş ne yapsam görüyordu. Artık anneme de, babama da darılmıştım. O günlerde memuren Gelibolu'ya gidecek olan büyükbabamla beraber gönderilmem için haylice ağladım. Oh, işte nihayet Gelibolu'dayım, artık burada ne Muzaffer'in sesi ne de annemin (gürültü yapma Saim) diye tekdirleri var. Aradan iki sene geçmiş, annemle babam bizi görmeye gelmişlerdi. Hem niçin geliyorlardı? Ben onlardan kaçmamış mıydım? Muzaffer'in boyu benimki kadar olmuş nereye gitsem arkamdan geliyordu. Bu sefer büsbütün kendisini kıskanmaya başladım. Bir gün bahçede oynuyorduk. Muzaffer'i alarak bahçe kapısından sıvıştım, doğruca deniz kenarına indim. Öğle vakti olduğundan kimseler yoktu. Orada bağlı bulunan bir sandala kardeşimi bindirdim ve ipini halkadan çıkararak salıverdim. Kayık iyice açılmıştı. O memnuniyetinden elleriyle bana selamlar gönderiyor ben de sevincimden avazım çıktığı kadar:

- Güle güle git Muzaffer!

Diye bağırıyordum. Birden bire etrafım zabıtalarla dolmuştu. Diğer bir kayığa binerek kardeşimi getirdiler. İkimizin de neşesi kaçmıştı. Bütün tanıdıklarımız, geçmiş olsun diyorlardı. Ne olmuştu acaba?

Üsküdar'dan: Saim Halil

BİR HAYAL

Ben susmuştum; o akşam sarı yapraklarda bir raşe çağlayanlarda gizli bir enin vardı. Şimdi penceremde oturmuş muhitime hâkim olan sedaları dinliyordum. Semaya baktığım zaman yıldızlar göz kırpıyorlar; kamerde sarı solgun ziyalarını yüzüme serpiyordu. Birden bire ruhumu ürperten kulaklarımı tehziz eden bir ses işittim. İşte ruhu coşmuş bir öksüzün figanları gibi haykıran bir kemanla, kalbime ateşli bir rüzgâr gibi esen bülbülün sesi… Dinledim, dinledim. Bu iki sanatkarın terennümleri karşısında mağlup olan hissiyatım: Coşan bir denizin köpürmüş dalgalarının hırçın darbeleri altında kahrolan bir kayık gibi kendine malik değildi. " Zulmette kalbe acı şeyler ilham edermiş. " çok doğru… Bir müddet sonra penceremden ayrıldım. Kapıları kalın perdelerle örtülü bir odaya girdim. O dakikada küçük minderin üzerine siyah bir gölgenin de düştüğünü gördüm. Şimdi kabir azabına benzeyen müstağrak bir inilti minderin yanına yaklaştım. “Ah!” O zaman anladım bir kaç ay evvel ruhumda derin bir yara açarak kara toprakların koyu derinliklerine kadar inen kardeşim... Hiç solmamış bir çehre ile lacivert gözlerini bana doğru çevirmiş mütemadiyen bakıyordu. Bir müddet sükûn içinde geçti, muhteriz bir tarzda ben de ona bakıyordum. Yanıma geldi, kulağıma eğildi ve hiç susmayan bir seda ile: " işte lacivert gözlerin sahibi kardeşin.” Ne zaman bu füsunkâr gözleri, anarsan, melal içinde uyuyan geceyi unutma ki: Ben de mezarımda her şeyden azade ve asude olarak uyuyayım dedi ve kayboldu. Artık bütün seslerde kaybolan bu hayali müteakip susmuştu. Bundan sonra her ne zaman esmer, fakat lacivert gölgeler içinde uyuyan bir gece olursa lacivert gözlerin sahibini anarak ağlarım, ağlarım...

Çamlıca’dan: Hayriye Haydar

TAHASSÜR

[Kardeşim Hazime İzzet’e]

Dere, yumuşak çimenlerin arasından yavaş yavaş geçiyor, yeşil yosunlu taş yığınları üzerinden parlayarak akıyordu. Meramın en güzel ve sessiz bulduğum yeri burası idi. Meyve ağaçlarının gölgelediği bu yerlerde hatıraların sessiz saatlerini düşünmeye gelen birçokları için bu subaşı ne şirin ve ne hazindir? Bugün hasta ruhumda duyduğum ani kudret; beni meramın bu uzak yerlerine kadar getirmişti. Bu

sessizlik arasında bir kaç saat geçirmek, benim için sanki ruhi ihtiyaçtı. Eğer bu sessizliklere bir "kağnı" arabasının gıcırtısı ve buna karışan bir köylü kadının yanık ve hazin türküsü olmamış olsaydı kim bilir kaç saat daha hayal ve hülya ile uğraşacaktım... Ruhuma sokulan ve dağlara tepelere aks edip oralardan beraberinde bir ikinci şikâyet getiren bu ses de kadınlara -yalnız kadın kalplerine-mahsus itablı bir hüzün vardı. Candan kopan bu ateşli ve ilahi sesi seve seve dinledim:

"Şu dağın ardında silah sesi var. Silah sesi değil annem gelin yası var!" gayr-ı ihtiyari aynı kelimeleri de dudaklarımda mırıldanırken ruhumda bir galeyan, kalbimde milli bir heyecan başlayarak ben ilave ettim. Şu mor dağlarda sular çağlar acep şimdi kaç yoksul ağlar! Öyle ya güneşin hülyalı ölümleri uyandırmaya giden, akşamın bu saatinde kim bilir kaç Fatma kaç Ayşe kaç Mehmet aynı yollardan gidenlerin tahassürüyle ağlıyorlardı. Kavak dalından baston şekline koyduğum değneğime dayanarak çitlerin üzerinden atlayıp eve avdet ederken: İki büyük damla gözyaşı yanaklarımın üzerinde yuvarlanıyordu!

İffet Şevket

FERİDE'NİN ENİNİ

Feride, çam ağaçlarının gölgelemeye çabaladığı odasında meşhur bir hülya aleminin baş döndüren hututuna kendisini terk etti. Sessizce odasında kitabına dalan bu genç kızın bir ipek yağıza benzeyen sarışın başını okşayarak içeri doğru süzülen güneş yüzünü, boynunu öpüyor, öpüyordu. Fakat o, çevirdiği sayfaların ruhunda bıraktığı izlerle meşgul ve çok heyecanlı idi. Geçen günlerin verdiği bozgunluk ile buna inzimam eden ufak tefek hadiselerin tatlı akislerini dimağında canlandırmak emelinden uzak bulunan Feride en büyük teselliyi yüksek şahsiyetlerin kıymetli fikirlerinden istifadede bulan haluk bir kızdı. Yalnız onu vakit vakit üzen bir düşüncesi vardı.

Annesin hastalığı! Bu öyle bir elemdi ki: Ne piyanosunda güçlükle elde ettiği parçaların üzüntüleri, ne de ihtiyar bahçıvanı kızdıran küçük kardeşlerinin münasebetsizliğine benziyordu. Feride gözlerini açtığı günden beri annesinin gittikçe ilerleyen bir hastalığı olduğunu biliyordu. Yirmi yaşına geldiği halde bir kere olsun annesin onu öptüğünü, kucakladığını görmemişti. Buna sebep hep o meşun hastalıktı. Fakat bazen anneli kızlı uzun uzun konuşurlardı ve dertleşirlerdi. Sefahat âlemlerine

dalan babası Hilmi Bey çocuklarına karşı lakayttı. Nedense Feride'yi çok sevmiş bunu diğerlerine nazaran müstesna bir mevkide tutmuştu. Fakat annesinin tebdil-i hevaya gitmesi takarrür ettiği gece o çiftlik kahyasından ölen kuzuların haberini dinliyordu. Feride bir türlü anlayamadığı evlerinin iç yüzünü öğrenmek hevesine düşmüş fakat kimseye sormaya cesaret edememişti. Annesi evi terk ederken uzak medeni, soğuk ve velveleli muhitlere gittikten sonra çiftliğe büsbütün uhrevi ve mabedi bir sükûn çökmüş, genç kızı da şiddetli bir kitap merakı sarmıştı. Salonlardan odalara ellerinde ilaç şişeleriyle koşuşan hizmetçilerin ayak sesleri işitilmez olmuştu. Babasını haftada bir veya iki defa görüyordu. O, birçok günlerini İstanbul'daki apartmanında geçirmeye, çiftliğe pek az alakadar olmaya başlamıştır. Kardeşleri mektepte bulunuyorlardı. Feride bütün bu yalnızlığın hassas ruhuna verdiği hüzünlerin samimi heyecanları arasında mütevazı günler yaşıyordu. İşte bu günde yine kendi hislerinin tamamen zebunu olmuş, mütemadiyen okuyordu. Günün odasını karartmaya başladığını, yamaçları karanlıkların sardığı bir dakika mütalaasını bıraktı. Kudretli ve parlak koyu yeşil gözlerinin bütün sihriyle ovalara ve senelerin yıprattığı uzun yılankavi yollara tahassürle baktı ve içini çekerek:

- Ah anne! Ne zaman geleceksin? Diye inletti.

Konya: İffet Şevket

MUAZZEP ISTIRAPLAR

Sabahın sisli ufukları perde perde alçalıyor, nihayet kuytu yerlerde kayboluyordu; bazen de denizin dalgalarına karışıyordu... Açık mavi ufuklar üstünde parıldayan güneş, saf bir beyazlıkla sahilin hırçın dalgaları üzerinde titriyordu. Deniz sanki sevinmiş, çırpınıyor, coşuyor, yerinde duramıyordu. Ziyasını güzellikler üzerinde titreten güneş mavi tepeler, yeşil çimenler üzerinde dalgalanıyordu. İşte bu sabah, bu coşkun güzel sabah elemime elem veriyordu. Geçen günümün tatlı saati bugün hissiz kalmıştı. Güzel hatıralarla dolan bu sabah şimdi ıssız mı kalacaktı? Mademki ölecekti, niçin doğmuştu. Artık tahayyülatımı durdurmak mümkün olmuyordu. Önümde birçok hayaller... Gülen çehreler, tatlı ıstıraplar, ağlayan gözler... Mazi gittikçe canlanıyor, büyüyordu. Hayatı bir sis boğuyor, eziyordu... Azap veren bu hayaller karşısında dimağım uğulduyor, gözlerim kararıyordu…

Söylediğimi işitmiyorum, ne oluyordum, niçin böyle oluyordu, bunu da bilmiyordum. Üzen, bunaltan bu düşüncelerden kendimi kurtarmak istiyordum. Fakat imkân yoktu... Bir çâr-yekden ziyade bu azaplar karşısında kalmıştım.

Gözlerimi açtığım zaman, kendimi müşfik bir kucağın sıcak tesellisi arasında buldum. Oh! Ne bahtiyardım... Istıraptan kurtulmuştum...

İstanbul Kız Lisesi'nden: S.H

MÜREBBİLER SERİSİ

ÜSKÜDAR ERKEK LİSESİ MÜDÜRÜ KEMAL BEY

TERCÜME-İ HALİ

327 Tarihinde Mekteb-i Mülkiye'den neşet etmiştir. Mesleğe olan merbutiyeti itibarıyla marif hayatına intisap ederek Beyrut, Edirne, Davut Paşa, Gazi Osman Paşa ve İstanbul Sultanileri coğrafya muallimliğinde bulunmuştur. 329 Senesinde Konya Lisesi2nde coğrafya tedrisine memur olmuş ve müdür muavinliği de uhdesine verilmiştir, bilahare müdir-i saniliğine ve müdürlüğüne terfi eylemiştir. 926 Senesinde Marif Vekâleti Orta Tedrisat Müdir-i Umumiliği birince şube müdürlüğüne naklolunmuş, 927 Senesi bidayetinde talebiyle Üsküdar Erkek Lisesi Müdürlüğü'ne tahvili icra edilmiştir. Coğrafya hocalığı da Uhdesinde olmak üzere elyevm bu vazifededir.

MANEVİ SİMASI

İdari kudretini ilmine, masumiyet ve halindeki sükûna mezc etmiştir; harici ihtilatlardan müctenip olmakla beraber bu içtinabı merdüm gürizlikle tesfir edilemez, bilakis dostlarına ve mesleğine çok merbut, kürsüsüne ve çocuklarına en şamil manasıyla alakadardır. Mesleğin inceliklerini, hususi kanaatleriyle birleştirmiş, kıymetli bir ilim ve idare adamıdır. Hassasiyetine rağmen infialden uzak, afva mütemayil, son derece samimidir. Galata Lisesi'nin ilk kısmına müdavim oğlu Ertuğrul ile mini mini Bülent'i vardır.

[Her memleket gibi Türk yurdunda da hayatını vatan yavrularının saadetine vakfetmiş mücahitler sınıfı vardır. Türk irfanının can damarını teşkil eden bu zümre

her nevi yorgunlukların talim ve terbiyesine memur oldukları yavruların feyziyle dinlendirir ve başka hiç bir mükâfat beklemezler. Çiçek bu nüshasından itibaren kıymetli okuyucular muhterem hocalarını tanıtmaya uğraşacak ve bu suretle de marif hayatına, tarihine karşı borçlu olduğu vazifeyi ifa etmiş bulunacaktır. Mürebbiler serisinde huruf-ı heca sırası gibi şeyler yoktur. Fotoğrafını ve tercüme-i hallerini teminni ettiğimiz muhterem muallimlerimizden peyderpey gelen malumatı vürutlarına göre derç ediyor ve kendileriyle müşerref olduğumuz muhterem zevatın yalnız manevi simalarını biz yazıyoruz. Tanımadıklarımızı da meslek arkadaşlarından rica ediyoruz.]

Üsküdar Erkek Lisesi Müdür Muavini Tevfik Bey

Samimiyetin ilm ve say ile birleşmiş canlı numunesini görmek için şahs-ı hakiki bir timsaldir.

TERCÜME-İ HALİ

İbradılıdır, orada doğdu ve ibtidai tahsilini orada ikmal etti. Bilahare devama başladığı Bursa İdadi'si beşinci sınıfından naklen Darülmuallimi'ne geçti ve meşrutiyetin ilan olunduğu 324 senesinde birincilikle şehadetname aldı. Üç sene kadar Bursa Mektep'lerinde muallimlik yaptıktan sonra tahsile olan isteğini yenemedi. Hocalıktan talebeliğe intikal suretiyle İstanbul Darulmuallimi'ne duhul ve 331 senesinde aliülala derecede neşet etti. On iki sene fasılasızca Üsküdar Lisesi'nin ibtidaisiyle beraber Terbiye-i Bedeni Muallimliğini yaptı. Elyevm Üsküdar Lisesi'nin Müdür Muavini ve Terbiye-i Bedeni Muallimidir.

MANEVİ SİMASI

Bir muallim ve mürebbi için vücudu iktiza eden hasaili cami olduğunu söylemeye hacet yoktur. Temiz ruhlu, tamimiyle hayır-hâh, müşfik; yine ve maneviyeti itirabiyle, zinde lakayıtane hareketlere karşı hassas, fakat asabi değil; hususi hayatında dürüst, biri Sabahat, diğeri henüz kundakta iki evlada malik; beşuş ve mültefit, ailesine çok merbuttur. Mesleki rabıtadan başka hiçbir şeyle münasabettar olamayan Tevfik Bey, aynı zamanda ilmi kıymeti itibariyle de tam bir "Ansiklopediktir."

KÜRSÜDEN

BİRİNCİ DERS: KÜÇÜKLERE

NASIL OKUYACAKSINIZ?

Ne o, hayret ettiniz? Okumanın usulü olur mu diye ihtimal küçük bir düşünce böyle geçirdiniz! Aklıma gelen doğru ise yanıldığınızı söyleyeceğim. Mini mini dostlarım! Yemek yemenin, su içmenin usulü olur da hiç kıraatin kendine mahsus yolları, düzlemleri olmaz mı? Bu bahis üzerine biraz konuşalım, mesela kendiliğinden hallolunur ve ortada ne hayret kalır, ne tereddüt? O halde nasıl okumalıyız? Bu suale cevap vermezden evvel "kıraat" gelmesinin ne demek olduğunu anlayalım, kıraat: Arapça da semai mastar, Türkçede isimdir. Lügatte okumak manasına gelen bu kelimeyi biz Türkler, okunacak kitap manasında kullanırız; kıraat birçoklarında gördüğümüz gibi - gürül gürül satırlar üstünde koşmak değildir. Kıraat her şeyden evvel anlamak demektir. Aziz çocuklarım! Gözümüzün vazifesi bakmak, dimağımızın vazifesi de görmektir. Bunu iyice düşünürsek her bakanın mutlaka görmesi iktiza ettiğine inanmayız. Doğrusu da budur. Kıyafeti, şeklini ışıklarıyla, renkleriyle göz aynasına aldığımız şeyleri anladık sanırsak kendi kendimizi aldatmış oluruz. Anlamak için dikkat lazımdır; kafamıza yabancı hiçbir fikir sokmadan, yalnız –bütün ruhumuzla-bir nokta üzerine durmaya dikkat derler. Görüyorsunuz ki bir şeyi anlamak için akla fazla kıymet vermek icap ediyor, işte kıraat de de böyledir, gözle bakmak dudaklarımızla kelimeleri kendilerine mahsus makamlara uydurarak okumak tabi faydasızdır; buna okumak değil mırıltı derler. Öğrenmek maksadıyla okumak, akıldan ve fikirden yabancı şeyleri çıkarmaya, okuduğumuz şeyden başkasını düşünmemeye bağlıdır. Bakınız size okumanın umumi bazı şartlarını yazacağım:

1- Harflerin hakkını vermeye, mesela zel ile sini, ha ile hı, dal ile dat gibi, ince noktalarına kadar dikkat etmek zaruridir. Bu zaruret yine Türk'ün ağzına ve ahengine uyacak surette olmalıdır. Yoksa elif harfi ile ayn harfinin seslerini vereceğim diye Araplar gibi ayn çatlatmasına uğraşmamalıyız; o vakit gülünç oluruz. Harflere mümkün olduğu kadar ayetten sonra kelime ve cümlelerde de o surette hareket ederiz, bu, inşada çok lazım bir temeldir.

2- Anlamadığınız kelimeleri mutlaka lügatte arayıp bulmalısınız, lügatiniz yoksa muallim beye sormalısınız. Maksadın ve cümlenin tertibinden anlayacağınız mana kâfi değildir.

3- Okuduğunuz cümle, fikirden hisse almış ise düşünmeden geçmeyiniz. Yazanın maksadını ve fikrinin kaynağını arayınız. Bulamazsanız sorunuz. Bu, sizin derecenize uygun yazılar içindeki serpinti fikirler içindir. Yoksa derin ve büyük eserleri tahsiliniz ilerledikçe okursunuz… Bu arayıp araştırma ve düşünme, sizde muhakeme duygusunu da uyandırır...

4- Bir şiir okudunuz, lügatleriyle, cümleleriyle uğraştınız ve maksadı anladınız. Bu anlayışa tamamıyla güvenmeyiniz, fikirler ve o fikirlerin kaynağı birden bire kavranmayacak surette engin ise bir defa nesre tahvil ediniz. Nesir ve şiir halinde karşılaştırınız, bir daha okuyunuz... Artık mesele kalmadı demektir. O parçadan aldığınız zevki, hayalleri, hisleri, tasavvurları artık unutmazsınız ve onlarda size mal olur, fikirlerin, hislerin muhtelif şekillerini öğrenmiş olursunuz... Anladığınız parçaları ağızla da söylemeyi unutmayınız ha…

5- Büyük şöhretlerin, yüksek edip ve şairlerin eserlerine şimdilik heves etmeyiniz. Sade bile yazılmış olsa fikirlerini anlayamaz anlamaya uğraşayım derken dimağınız, daha sonra genç yaşınızda vücudunuz ihtiyarlar, okuduklarınızı hiç anlamamaya başlarsınız. Benim sevgili çocuklarım! Görüyorsunuz ki kıraate kolay bir şey diyemeyeceğiz... Hem bu söylediklerim, kıraatin en kolay kısmıdır daha çetin yollarını ağabeyleriniz için yazmak istediğim kısımlarda anlatacağım...

M.S.

17.NÜSHANIN BİLMECE VE MÜSABAKA CEVAPLARI

1- Başından ve nihayetinden okunduğu halde aynı manayı ifade eden kelime aramacasında muvaffak olanlar arasında Kuleli Askeri Lisesi'nden Ahmet Yıldırım ve Malatya Erkek Mektebi'nden 72 Nurettin Baha Beyler ikişer lira, Üsküdar Kız Orta Mektebi'nden 103 İsmet Hanımla Uzunköprü Erkek Mektebi'nden 156 İsmail Necati Bey birer lira ve Beşiktaş Yirmi Birinci Mektebi'nden 219 Hüseyin Hüsnü ve Edirne Erkek Muallim Mektebi talebesinden 93 Cemil Beyler yarımşar lira, kazanmışlardır.

Bir Kitap Kazananlar: Rami'de İdman Yurdu ittisalinde 17 Numarada Melik Mualla, İstanbul Beşinci Mektebi'nden 318 Abdurrahman Nejat, Süleymaniye'den Hoca Hamza Mahallesi'nde 11 Numarada Abdürrahim, Ankara Erkek Lisesi'nden Mehmet Niyazi, Burdur Orta Mektebi'nden 12 Mehmet Hayri, Kütahya Jandarma Yeni Efrat Mektebi onbaşılarından Nuri, Erenköy Kız Lisesi'nden 546 Hikmet, Üsküdar İttihat Mektebi'nden Feridun, Kadıköy Dokuzuncu Mektep'ten Selma Cemil, İstanbul Muallim Mektebi'nden 408 İbrahim Alp, Çanakkale Orta Mektebi'nden 37 Mehmet Nihat, Beyoğlu On Üçüncü Mektep'ten 131 Nuriye Süleyman, Feyz-i Ati'den 376 Necdet, Ankara Erkek Lisesi'nden Bekir, Çankırı Numune Erkek Mektebi'nden 164 Ahmet Şinasi ve 105 Mustafa, Nevşehir Cumhuriyet Mektebi Müdürü Şükrü Bey kerimesi Muzaffer, Geyve Akhisarı Muhtelit Mektebi'nden 110 Aziz Ertuğrul, Kadın Han Darülirfan Mektebinden 84 Musa Kazım, Tokat Cumhuriyet Kız Mektebi'nden 59 Bedriye İsmail, Üsküdar On Sekizinci Mektep'ten Yaşar İsmail, Bursa Askeri Lisesi'nden Sandıklılı Halit Ziya, Üsküdar On Beşinci Mektep'ten 371 Ahmet Hamdi, Üsküdar Yirmi Birinci Mektep'ten 72 Ali Hilmi, Niğde Muhtelit Numune Mektebi'nden 38 Adnan, Konya Köprübaşı Mektebi'nden 1 Mehmet, Bursa Erkek Lisesi'nden 403 Mahmut Şevket, Kadın Han Darülirfan Mektebi'nden 59 Mustafa Lütfü, Üsküdar Lisesi'nden M. Nuri, Kuzguncuk Yirmi Beşinci Mektebi'nden 170 Muzaffer Selahattin, İstanbul Kırkıncı Mektep'ten Doğan Saim, Vefa Mektebi'nden 728 Ahmet İzzet, İstanbul Birinci Mektep2ten 70 Hilmi, Kadıköy Dokuzuncu Mektep'ten 123 Kenan Oğuz, Darülşafaka'dan 894 Mehmet Fahrettin, Ankara Cumhuriyet Mektebi'nden 339 Mehmet Kemallettin, Balıkesir Tevfikiye Mektebi'nden 499 Ahmet Cevdet, Konya Köprübaşı Erkek Mektebi'nden 41 İbrahim Himmet, Konya Rehber-i Hürriyet Mektebi'nden 24 İsa Ruhi, İstanbul Birinci Mektebi'nden 247 Mehmet, İstanbul Feyziye Mektebinden 180 İzzet Süleyman, Üsküdar Yirmi Birinci Mektebi'nden 296 Tevfik Nusret, Geyve Eyiceler Köy Mektebi'nden 30 Ahmet Mehmet, İstanbul Kız Lisesinden 99 Hicret, Eyüp Sultan2da Akar Çeşme'de Adalet Cemal, Bursa Lisesi'nden 439 Ali Fikri, Fındıklı On Üçüncü Mektebi'nden 358 Talat Osman, Beyoğlu Yirmi Birinci Mektep'ten Hakkı Rebii, Konya Rehber-i Hürriyet Mektebi'nden 71 Osman, Bozöyük Erkek Mektebi'nden 44 Mehmet Nedim Tuğrul ve 50 Hilmi Aydoğan, Üsküdar On Sekizinci Mektep'ten 239 Şerife Nafiz, Kadıköy Kız Orta Mektebi'nden 58 İffet, Edirne Muallim Mektebi'nden 54 Kaan, Kadıköy

Dokuzuncu Mektep'ten Ulviye Ali, İstanbul Kız Lisesi'nden 740 Makbule İsmail, Karilerimizden Mediha Fethi, Darüşşafaka'dan 245 Yakup Naci, İstanbul Lisesi'nden 52 İsmail Hakkı, Tokat Askeri Lisesi'nden 7672 M.Fahri, Trabzon Muallim Mektebi'nden 496 İbrahim Sökmen, Trabzon Lisesi'nden 40 Burhanettin Turgut, Konya Rehber-i Hürriyet Mektebi'nden 4 Mustafa Behçet Bey ve hanımlar.

1- Yazısız hikâye müsabakasında Galatasaray'dan M.Medhi ve Bursa Lisesi'nden H.H. Kadri Beyler ikişer lira, Ankara Karaoğlan Çarşı'sında Yazıcı Ali Haydar ve Maltepe'de Endaht Mektebi Onbaşılarından Ethem Ali Beyler birer lira ve Dişçi Mektebi'nden Ahmet Halil ve Çankırı karilerimizden Mehmed Zeki Beyler yarımşar lira kazanmışlardır.

Birer Kitap Kazananlar: Üsküdar Lisesi'nden Şadan İlhan, Üsküdar Yirmi Beşinci Mektep'ten Cemile Halil ve 60 Fuat Sami, Darüşşafaka'dan 834 Mehmet Sıtkı, Ankara Lisesi'nden Orhan, Adana Şehr-i Yatı Mektebi'nden 91 Remzi Ramiz, Yalvaç Gazipaşa Mektebi'nden 86 Nuri, Darüşşafaka'dan İskender Vicdani, Üsküdar Lisesi'nden 117 Abdulkadir, 238 A.Enver, Konya Rehber-İ Hürriyet Mektebi'nden 84 Abdurrahman, Üsküdar Yirmi Beşinci Mektep'ten 19 Ragib, Balıkesir Tevfikiye Mektebi'nden Nigar Mustafa, Konya Kız Orta Metebi'nden 80 Melahat Emin, Darüşşafaka'dan 852 Kemal, Üsküdar karilerimizden Feyzullah Cevat, İstanbul Lisesi'nden 52 İsmail Hakkı, Eskişehir karilerimizden Selim Yılmaz, Ankara Lisesi'nden S.S. , Konya Muallim Mektebi'nden M.Doğan, Arnavutköy Amerikan Mektebi'nden Süheyla, Galatasaray'dan Adnan Baha, Kuleli Lisesi'nden Suat Cengiz, Mahmudiye Mektebinden Şeci ve İstanbul Kız Lisesi'nden N.Fahire Hanım ve beyler.

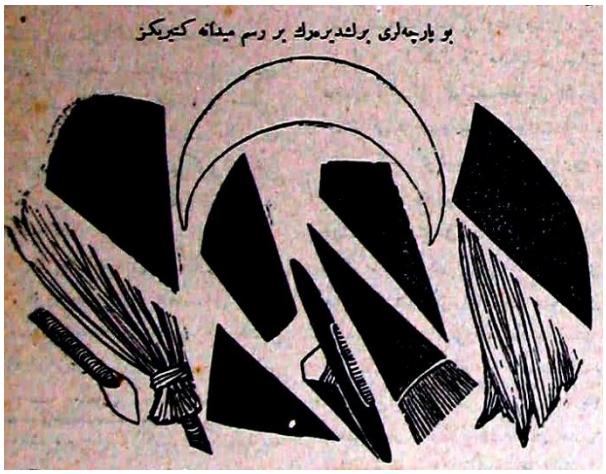
1- On altıncı nüshamızın üç numaralı yazı müsabakasında birinciliği Şehtineoğlu Şeref Bey, ikinciliği Kız Muallim Mektebi'nden N.L.Kemal Hanım.

Birer Kitap Kazananlar: Ameli Hayat Mektebi'nden M.Kadir, Heybeliada Bahriye Mektebi'nden Ş.Kerami, İstanbul Kız Lisesi'nden N.Necla, Ankara Maliye Mektebi'nden M.Nazmi, İstanbul Polis Mektebi'nden Hüseyin Fahri, Konya karilerimizden Düriye İsmail, Galatasaray'dan Mehmet Nadi, Halıcıoğlu Lisesi'nden H.Şahab, Kız Muallim Mektebi'nden L.N. , Samsun karilerimizden Cemal Kaya Bey ve hanımlar. Mükafat kazanan İstanbul karilerimizin hediyelerini bizzat

idarehanemizden almaları ve taşra karilerimizden hediyeleri gönderilmek üzere beşer kuruşluk posta pulu göndermeleri rica olunur.

BU NÜSHAMIZIN MÜSABAKALARI

1- Resim Müsabakaları: Bu nüshamızdaki resmi kopya ediniz, tabiata muvafık olarak boyayıp bize gönderiniz. İstanbul ve taşra birincilerine gayet güzel birer sula boya takımı, ikincilerine gayet zengin birer kuru boya takımı, üçüncülerine birer sulu boya takımı, dördüncüden ellinciye kadar birer mücellet ve yaldızlı resim defteri hediye edilecektir.

2- Kelime Aramacası: Sekiz harfli bir diyar ismi bulunuz ki 1,2,3 üncü harfleri esatiri bir mahalli ve 2,3,4 üncü harfleri görebileceğimiz en uzak noktayı ve 1, 2, 3, 5'inci harfleri aza-yı bedenden birini ve 5, 6,7,8 inci harfleri bir ismi göstersin. Bulanlar arasında çekilecek kurada İstanbul karilerimizden hediyemizi kazanan talihli karilerimiz yirmi beş lira, İstanbul karilermizden Nesrin Cemal imzalı kuponlar:

Fotoğraf Makinası: Kırkkilise karilermizden Ahmet Asaf Bey:

Kol Saati: Beşiktaş'ta Ihlamur'da İkinci Sokakta 116 Numaralı hanede misafiren sakin Uluborlu Ethem Bey ve Eyüp Sultan'dan Dökmeciler'de mütekait Binbaşı Yakup Bey kerimesi Saime Yakup Hanım.

Beş Lira: İstanbul karilermizden H.Fikri Bey, İzmir'de Tilkilikte Şeyda Bey, Ortaköy karilerimizden Hayrünnisa Hanım, Çal Mektebi'nden 16 Abdulvahit Bey. Bu müfakatlarımızı kazanan karilermizden birer fotoğrafları ile hüviyetlerini ispat edebilecek birer vesikayı hamilen idaremize müracaatları veya göndermeleri rica olunur.

Birer Kitap Cüzdanı Kazananlar: Kuleli Askeri Lisesi'nden Ferhat, Selçuk Hatun'dan Zaime Kemal, Ameli Hayattan A.Tuğrul, Sandıklı Erkek Mektebi'nden 56 AhmeT Naci, Boğazlıyan'dan Hacı Fakihzade Ethem, Ankara Gazipaşa Mektebi'nden M.Fikret, İmalat-ı Harbiye'den Osman Şevket, İstanbul Kız Muallim Mektebi'nden B.Seyit, Malatya karilerimizden İsmail Hakkı, Sivrihisar'dan Tüccar Mustafa Efendioğlu Selim, Urfa karilerimizden Abdüsselam Yahya, Varna'da Kalafatcı Hüseyin Efendi mahdumu Yusuf Kemal, Bursa Lisesi'nden Yılmaz, Erzincan Askeri Lisesi'nden Mustafa Kemal, Bahriye Efrad-ı Cedide Mektebi'nden Tekirdağlı Muhittin, Kadıköy Onuncu Mektep'ten S.Zeki, Beykoz karilerimizden Fatma Dildar Hanım ve beyler.

Birer Cep Cüzdanı Kazananlar: Koca Mustafapaşa'da Meşeli Mescit Sokağında Fikret Fahri, Eskişehir karilerimizden N.Nurettin, Sandıklı posta memuru Yusuf Ziya, Adana ve taşra birincilerine ikişer, ikincilerine birer, üçüncülerine yarımşar lira, dördüncüden ellinciye kadar birer kitap hediye edilecektir.

3- Şekilde görülen parçaları birleştirerek bir resim meydana getiriniz. Yapanlar arasında çekilecek kurada İstanbul ve taşra birincilerine ikişer, ikincilerine birer, üçüncülerine yarımşar lira, dördüncüden ellinciye kadar birer teceddüd atlası hediye edilecektir. Karilerimizden H.Lami, Konya karilerimizden L.Vehbi, Feyz-i Ati'den A.Kamil veya Kemal, İzmit karilerimizden Derviş, Arnavutköy karilerimizden Nebile Muhsin, Yavuz Zırhlısında Onbaşı Nuri, Bakırköy Mektebi'nden A.Raif, Afyon karilerimizden F.Yekta, Balıkesir Tevfikiye Mektebi'nden M.N, Ameli Hayat'tan A.Şakir, Vefa Mektebi'nden Sadi, Üsküdar Orta Kız Mektebi'nden İsmet, Üsküdar On Sekizinci Mektep'ten Hediye veya Hadi, Kumkapıda Dilbentçi Muhittin Mahallesinde 87 Numarada Saime Hakkı, Trabzon karilerimizden Süleyman Kaya, Gül Cemal vapurundan İhsan Hakkı, Gebze Mektebi'nden 14 Nurettin, Yozgat karilerimizden H.Hüsam, Vefa Orta Mektep'ten A.Emin, Selçuk Hatun'dan K.K, Darüşşafaka'dan M.Hakkı, Kerestecilerde tüccardan Hakkı Bey Katibi Ali Naci Bey ve hanımlar.

Birer Lira Kazananlar: Ankara Erkek Lisesi'nden 106 Ziya Nafiz, Ankara Gazi Paşa Kız Mektebi'nden S.Selma, Antalya Orta Mektebi'nden 54 Mahmud Esat, Samsun Yeni İlk Erkek Mektebi'nden 447 Abdülkadir, Ankara Erkek Lisesi'nden 337 M.İhsan, Antalya Orta Mektebi'nden 17 Cavit Nihat, Yalvaç Gazipaşa Mektebi'nden 86 Nuri, Çankırı Orta Mektep'ten 6 Süleyman Fethi, Çamlıca Kız

Mektebi'nden Şaziye Süleyman, Halıcıoğlu Lisesi'nden M.Naci, Galatasaray Lisesi'nden A.Kemal Oğuz ve Bedrettin, Beyoğlu İngiliz Kız Mektebi'nden Serap Fehiman, Çengelköyü'nde Havuz Başında A.Siyami, Haydar Paşa'da Valide Bağı'nda Hacı Beyin Köşkü'nde Hadiye Nuri, Büyükada karilerimizden Lütfiye Ahmet, Dişçi Mektebi'nden A. Namık, Malatya karilerimizden Hekimoğlu Cenap, Mudurnu Mektebi'nden 16 Zeki, İstanbul Lisesi'nden Ahmed Turgut, Görele Mektebi'nden 87 Fuat, Nişantaşı Teşvikiye'de Cami Sokağında Samih, Ilgın Merkez Mektebi'nden 245 Cafer Tayyar, Boğazlayan Hüseyin Celal, İstanbul karilerimizden Asaf Ömür, Hukuk Fakültesi'nden Necmi Cemal, Kütahya karilerimizden A.Şükrü, Ankara karilerimizden Bahaettin Şakir, Kırklareli Mektebi'nden Mehmet Ali Cengiz, İmalat-ı Harbiye'den Şemsettin Ziya, Rize karilerimizden A.Fuat, İzmir karilerimizden Şadiye Türkan, Erzurum Muallim Mektebi'nden 74 Ali Rıza, Samsun Orta Mektebi'nden 29 Macit Kemal, Feyz-i Ati'den N.A, Babaeski Erkek Mektebi'nden 45 Faiz, Bandırma karilerimizden Muzaffer Hamdi, Kadıköy İtalyan Mektebi'nden M.Naci, İzmir karilerimizden Hayrettin Sami, Kabataş Lisesi'nden K.Kemal Oğuz, Galatasaray'dan Sedat Âli, Çamlıca'da Libada de Celalettin Hüsnü, Mudurnu Erkek Mektebi'nden Feyzullah, Diyarbakır Erkek Muallim Mektebi'nden A. Orhan Adil, İçerenköy karilerimizden Münire Cemal, Halıcıoğlu Lisesinden Vecdi, Kadıköy Gazhane yokuşunda 12 Numarada Süleyman Şerif, Şehreminin'de Saray Meydanında Bostan Sokağında 56 Hafız Abdullah, Kayseri karilerimizden Numan Kamil, Feyziye Mektebi'nden Ragıp Şevki Bey ve hanımlar.

Mabadı gelecek nüshada

YAVRULARIMIZLA ANLAŞMA SÜTUNU

"Fantezi fıkralar" sahibi Sabih Beyoğlumuza: Yazınız mesleğimize uymuyor; gücenmeyiniz ve başka şiirlerinizi gönderiniz…

Konya'daki Kamuran Saffet Hanım kızımıza: Çok yürekten teşekkürler… İstidadınızı tebrik ederiz. Yalnız Çiçek'i lüzumundan fazla alkışlayan eserleri neşr etmek istemiyoruz. Başka yazılarınızı bekliyoruz kızım...

Konya İlk Erkek Mektebi talebesinden Saffet Şükrü Bey yavrumuza: Pek mini mini olduğunuzu yazınızdan ve manzumenizden anladık. Yazmak için çok okumak lazımdır; çalışınız yavrum...

Kadıköy'ünden Zahir Gökalp Bey yavrumuza: İstidadınızı takdir ile karşılıyoruz. Yazınızıbu nüshaya derç ettik. Fakat derslerinize mani olacak surette yazıya zaman tahsis etmenizi istemiyoruz çocuğum.

"Gufran kapısında" serlevhalı eserin imzasını okuyamadığımız sahibine: Aşk mektubuna ait yazılara bizim masum Çiçek'imizin yeri yoktur efendim.

Üsküdar Erkek Lisesinden 47 Saim Beyoğlumuza: Yazınızı neşr ettik. Kıskançlığınız az kalsın acı bir netice verecekmiş, artık kardeşinizi yadırgamıyorsunuz değil mi?

İstanbul'dan Hamza, Bozüyük'ten Hasan, Ahmet Asım, Hasan Fehmi, Vefa Lisesinden A.Sadık Beylere: Biraz daha çalışınız aziz oğullarımız…

Müslüm Kemal Beye: Öyle köhne ve malum mevzular için yorulmayınız emi?

Konya'dan Sait Rasih Beye: Tercümenizin mabadını göndermelisiniz ki hepsini okuduktan sonra neşr edip edemeyeceğimizi söyleyebilelim. Nereden ve kimden tercüme ettiğinizi de yazınız. Aslını tedarik ederek okuyalım efendim?

Bursa'da Hisar Numune Mektebinden Haluk Bey oğlumuza: Çiçek'e karşı beslediğiniz sevgiye çok müteşekkiriz, Çiçek'inizin solmamasını istiyorsanız, bu arzunuza ne kadar mütehassıs olduk bilseniz? Yazınızı derç edemiyoruz; biz çocuklarımızda gözyaşı değil, tebessüm görmek isteriz.

"Muhabbet" serlevhasıyla yazı gönderen Üsküdarlı M.M Hanım kızımıza: Görüyorsunuz ki isminizin ilk harflerini aldık ve açık söyleyelim ki size gücendik. Düşündüğünüz ve tasvir etmek istediğiniz duyguları hiç beğenmedik... Özlediğiniz kelime çok yakıcıdır? Şimdilik ilim ve irfana muhabbet ettiniz ve baba nasihati dinleyiniz kızım.

Nişantaşı'ndan: Belkıs Mustafa Hanım kızımıza: Eserinizi çok beğendik. Takdire layıksınız, küçük bir fotoğrafınızı gönderirseniz onu da neşr ederiz efendim…

İstanbul karilerimizden Şadiye Bedrettin Hanım Efendiye: Arzularınızı tatbik edeceğiz, arşa denize hasta müteşekkiriz. Çocuk yazıları neşr etmemizin aleyhinde bulunanlarda varmış, öyle mi? Ne beis var hanım efendi, maksadımızın vuzuh ve kutsiyeti meydanda iken dedikodunun ehemmiyeti mi olur? Hak bildiğimiz yolda

yürüyor, gayemize doğru koşuyoruz. Daha vazıh söyleyelim: "Anlamak anlatmak kadar meşgul müdür?" Hakikate iman ettiğimiz için yavrularımızı söyletmeye alıştırmak istiyoruz. Tebriklerinize teşekkürler efendim.

Erkek Muallim Mektebi'nden Kemal Nazmi Beyoğlumuza: Hasbihâlinizi çok beğendik, fakat çiçeğin mevzuyu bu tarzdaki yazılara müsaade olmadığı için "harp malulleri mecmuasına" derç ettik. İstidadınıza takdir ile mukabele ederiz efendim.

Çamlıca Kız Orta Mektebinden Münir Celal ve Özcan Muhilettin Hanım kızlarımıza: "Müvesseb ki hissiyatın sesi" başlığını taşıyan eseriniz muhterem hoca gezen verdiği vazifeleri meyanında mıdır? Yoksa bir mevzuyu ayrı ayrı mı tasvir ettiniz. Lütfen izahat veriniz ki ondan sonra neşri cihetini düşünelim efendim.

****

Havada, denizin içinde, toprağın altında gezinmek ve heyecanlı dakikalar yaşamak isteyenler idarehanemiz tarafından neşr olunan [Meçhul Peşinde] romanını her halde okumalıdırlar. Beher forması 5 kuruşa İstanbul müvezzi bayilerinde satılmaktadır. Muntazaman her hafta bir forma neşr edilecektir.

ADAB-I MUAŞERET

- mabad -

Dansın hitamından evvel müfarakat mecburiyetinde bulunan bir davetlinin mümkün olduğu kadar nazar-ı dikkati celp etmeyecek bir tarzda salonu terk etmesi en müvafık bir harekettir. Veda için evin hanım ve erkeğini aramak icap etmez. Şayet tesadüf eder ise mübalağadan içtinap ile kısaca minnet ve memnuniyetlerini arz ve dansın muvaffakiyet ve parlaklığından sitayişle bahsederek veda ve müfarakat eder. Müfarakat esnasında salon veya koridorlarda müfarakatinizi hisseden bir dosta tesadüf edildiği takdirde ona da balo hakkında sitayişkarane sözler söylemek ve pek büyük bir mazeret sebebiyle gerek ev sahipleriyle ve gerekse muhterem davetlilerle daha fazla müşerref olmaktan mahrum bulunduğunu teessüflerle beyan ve zevkli eğlenceler temenni etmek terbiye ve nezaket kavaidindendir.

Dans ve baloların parlaklığını, davetlilerin memnuniyet ve hoşnutlarını fevkalade bir surette celp ve temin edilebilmesi için her halde güzel bir bando tedarik etmek icap eder. Böyle bir bando tedarik edebilecek derecede kudret-i maliyesi

bulunan bir ailenin tertip ettiği dans veya baloda alelade bir bando bulundurması davetliler huzurunda pek fena tesirler bırakır. Binaenaleyh vaziyet-i içtimaiye ve maliyesi yüksek olan ailelerin verecekleri balolarda, herhalde bulunulan muhitin en kibar ve yüksek bandosunu celp etmeleri lazımdır. Ailevi, hususi dans eğlencelerinde bandonun hısım ve akrabadan, dostlardan teşkil edilmesinde bir güna mahzur yoktur. Bilakis cemiyete daha ziyade revnak ve samimiyet bahş edeceği için muhcib-i faide ve şayan-ı arzudur. Şu kadar ki bandoyu teşkil için tefrik edilecek kimselerin musikideki behre ve maharetlerini nazar-ı dikkatine almak suretiyle dansın zevkini, neşesini ihlal edecek falsolara meydan vermemeye pek ziyade dikkat ve itina olunmalıdır. Bu gibi eğlencelerde bir keman refakatiyle piyano da aynı zevk ve vazifeyi hakkıyla temin eder. Hatta bu işi güzel bir gramofon makinesi de pekala görebilir. Fakat bunların ancak ailevi ve hususi mahiyette tertip olunan danslara münhasır olduğu hatırdan çıkarılmamalıdır. Dans esnasında davetlilerin bandonun çalacağı parçalara müdahale etmesi ve bilhassa program haricinde bazı parçaların sık sık çalınmasını velev ki rica ve temenni şeklinde bile olsa istenmesi münasip olmayan hareketlerdendir. Çalınan ve hoşa giden bir parça ve dansın tekrarı dans eden bütün çiftlerin arzusuna bağlıdır. Bu arzu ancak dansın hitamını müteakip yalnız el çırpmak suretiyle ifham olunur. Bu arzuya dans eden diğer çiftler de iştirak ederler ise onlar da hep birden el çırpmak suretiyle arzu ve müvafakatlarını bildirirler. Umumun arzusu hilafına o dansı tekrar ettirmek için el çırpmaya devam ve ısrar pek ayıp bir harekettir. Kezalik tekrarını bütün çiftlerin alkışla arzuladıkları bir dansa iştirak etmemek de büyük bir nezaketsizlik addolunur. Hususi veya umumi ne olur ise olsun dans ve balolarda fazla müskirat kullanmak pek ayıpdır. Hele dans esnasında sarhoşlukla muvazeneyi kaybedip düşmek, diğer çiftlere çarpmak bütün bütün ayıp ve gayr-i kabil-i aftır. Hususi danslarda takdim edilmemiş hanım veya kızlara dans teklif etmek, takdimi müteakip hanım veya kız tarafından kabul edilen teklifi çok defalar tekrar etmek de pek ayıptır. Takdimi müteakip bir hanım veya kızın nezaketen kabul ettiği ilk dans esnasında o hanım veya kız tarafından hüsn-i telaki ve memnuniyetle kabul edilebileceği kanaati mevcut olmadıkça, ikinci bir dans teklifinde bulunmak muvafık olmadığı gibi nezaketle reddedilen dans teklifinde ısrar etmek de pek ayıp ve nezakete muğayirdir. İlk defa tanışılan ve dans edilen bir hanım veya kıza teşekkür etmek, dansındaki maharetten mübalağasızca bahs eylemek büyük bir nezakete delalet eder. Dans eden hanım veya kız aile efradından veya o

derecede teklifsiz değil ise dansını tenkit etmek de çok ayıptır. Beraber dans edilen hanım veya kıza karşı son derece de nazik ve hürmetkar bulunmak ve bulunulan muhitte herhangi bir şüpheyi tevlit edecek ahval ve harekatten suret-i katiyede tevakki ve içtinap etmek her erkek için mucib-i şeref ve nazikane bir harekettir. Refakatinde gerek ailesinden ve gerekse pek samimi bir aile dostu efradında bir hanım veya hanım kız bulunan bir erkeğin bilhassa refakatindeki hanım veya kızıyla aralarında ne kadar teklifsizlik ve samimiyet mevcut olursa olsun umumi ve hususi balo ve dans salonlarında son derece de ciddi bulunması ve bu hanım veya kızı o salonda tesadüf ettiği bir dosta.

- Mabadı var -

BONCUK İŞLERİ

Geçen nüshada (boncuk) işlerinin nasıl dokunacağını yazmış ve bu nüshada renk ve örnek meselelerinden bahs edeceğimi vaat etmiştim. Bu kıymetsiz yazımın genç okuyucularım arasında büyük bir memnuniyet ve alaka uyandırdığını Çiçek vasıtasıyla aldığım birçok mektuplardan anladım. Layık olmadığı halde yazıma kıymet veren hanım kızlara kemal-i hicap ile eda-yı teşekkürü bir vazife bilirim.

(Ayten) işin başlangıcında şaşırmaktan, karışık bir şey yapılmaktan korktuğu için yaptığı çanta biraz sade olmakla beraber çok güzel ve zarif idi.

(Ayten) in kullandığı mor, mavi, yeşil, pembe, renkli boncuklardan ve örneği de her dokuz sıranın ortasında baklava şeklinde bir göbekten ibaret idi.

Birinci parça bu surette tertip olunmuştu.

Birinci sıra: 6 mavi

İkinci sıra: 3 mavi, 1yeşil, 3 mavi

Üçüncü sıra: 2 mavi, 3 yeşil, 2 mavi

Dördüncü sıra: 1 mavi, 5 yeşil, 1 mavi

Beşinci sıra: 6 yeşil

Altıncı sıra: 1 mavi, 5 yeşil, 1 mavi

Yedinci sıra: 2 mavi, 3 yeşil, 1 mavi

Sekizinci sıra: 3 mavi, 2 yeşil, 3 mavi

Dokuzuncu sıra: 7 mavi

İkinci sıra aynen birinci gibidir yalnız bunda yeşil yerine mor boncuk konur. Sonrakine baştan başlayarak sıraların sonuna kadar aynı tertip tekrar olunur. Bu suretle açık mavi bir zemin üzerine sıra ile yeşil,i mor ve pembe bir renkte ve bakalva şeklinde göbeklerden müteşekkil bir çanta meydana gelir. İkinci parçada asıl göbeği ihtiva eden dokuz sıradan evvel üç sıra mavi boncuk konulur. Yani bu parçada daha başka hiçbir renk girmeden evvel dört bütün sıra mavi boncuk konulur. Bu suretle muhtelif renkli baklavalar sıralanmış olur. İkinci parçadaki ilk dokuz mor bir göbek teşkil eder. Üçüncü sırada pembe göbekli dokuz sıra ile başlar. Bu suretle de herhangi taraftan bakılır ise bakılsın aynı renkte iki baklava şeklinde göbek yan yana görünmez. [Geçen nüsha – şekil 2 ve 4] baklavaların tertibini pek güzel gösterir.

(Ayten) çantasına mavi atlastan bir astar koymuştu. Fakat astarsız da olabilir. Boncuk işlerinde mürabba, müselles, santranç hatt-ı katı gibi hendesi örnekleri tabii modellerden daha çok işe yarar. Bununla beraber eğer tabii modellerde mütevazin bir şekle sokulur ise çok güzel işler çıkarılabilir. Mesela: Kelebek, arı ve papatya çiçeği gibi örnekler pek zarif olur. Bilhassa halı seccadeler üzerindeki calib-i dikkat örnekler hakkıyla ve dikkatle taklit edilecek olursa daha hoş ve daha zarif işler başlayabilir.

(Ayten) bu çantayı Leyla teyzesine yapmıştı. Süheyla teyzesine de ufak boncuklar ile bir (kolye) yapmayı tercih etti ve pek de güzel yaptı. Bu (kolye) 5,9 santimetre ve uzunluğunda ve bir santimetre ve eninde ve altın ve gümüş renginde madeni boncuklardan müteşekkil santırançlı idi. Kolye de el çantası hakkındaki tarifata göre yapılır. Yalnız beş santimetre ve uzunluğunda bir parça dokunduktan sonra dokuma kotusunun kendinizden taraf olan başındaki iki çubuğa sarılı bulunan iplikleri çıkarmayı ve bunlara lüzumu kadar boncuk dizdikden sonra tekrar çıkardığınız çabuklara takmalı, bilahare iğnedeki dokuma ipliğini sol tarafındaki boncuk dizisinden geçirerek yeni başlayacağınız yere getirmeli ve eski tarifat mucibince dokumaya devam etmelidir. Gelecek nüshada bu kolyelerde (pandantif) vazifesini gören boncuk püsküllerin nasıl yapılacağından bahs edeceğim.

Muallim: Neriman

H. Nuriye Hanıma: Mektubunuz beni pek mütehassıs etti. Teşekkür ederim. Arzu ettiğiniz örnekleri Çiçek idarehanesine bıraktım. Oradan aldırtınız. Boncuk işlerine dair orada bazı şeyler daha yazacağım. Sorduğunuz örnekler hakkında o zaman birçok malumat edineceksiniz. İki gözüm kızım.

FİL AMCA'NIN HAZİNELERİNDEN

- mabad -

- Efendiler! dedi, size pek mühim ve hüzünlü haberler vereceğim, birtakım yabancılar sizin için hiç de hayırlı olmayan ihtiyar (Dingo)yu geri getirdiler, hiç şüphesiz (Dingo)yu tekrar bu diyarın ağalığına geçirmek için uğraşacaklar. Hafiyeler hep birden bağırdılar:

- Biz onu istemeyiz!

Bu cevap timsahın bittabi pek hoşuna gitti ve:

- Onu istemeyeceğinizi biliyorum. Fakat onu ve yanındakileri buradan def etmek lazım.

Hafiyelerin başı:

- Sen emret! Uzun kuyruklu ağamız dedi… Sen hiç merak etme… Ne söyler isen hepimiz itaat eder ve yaparız.

Timsah bütün bütün sevindi ve:

- O halde dedi. Şehirdeki aşçıların hepsi hazır olsun. (Dingo) ve arkadaşları şehrin duvarlarına yaklaştıkları zaman sıcak suda pişmiş yumurta ve elma atsınlar. Eğer daha ziyade yaklaşırlar ise üzerlerine aksırtıcı biber saçsınlar.

Hafiyelerin başı timsahın sözünü kesti ve:

- Bu kadarı kâfi mi? dedi. Bununla yakamızı onların elinden kurtarabilecek miyiz?

Uzun kuyruklu timsah hıçkırarak:

- Olmazsa, dedi. Bunları def etmek için daha tesirli çareler buluruz. Şimdilik onlar biberlerin tesiriyle birbiri ardınca aksırırlarken gözümüzü açıp hepsini tutup esir etmeye çalışmalıyız. Biraz uğraşacağız, yorulacağız. Fakat muzafferiyet herhalde bizimdir. Çöldekiler istirahatgâhillerinde güzel bir kahvaltı yaptıktan sonra

hazırlandılar. Fil Amca bütün maiyetini etrafına topladı. Yapılacak hücum hakkında her birilerine ayrı ayrı emirler verdikten sonra (Cüceler Şehri)ne doğru yürümeye başladılar. Nihayet şehrin duvarları dibine geldiler. Fil Amca kalenin kapısına şiddetle vurdu. İçeriden bağıran bir ses:

- Kimdir O? dedi. Kapımıza böyle nezaketsizce vuran...

Fil Amca kıs kıs gülüyordu. Ağızını kapının anahtar deliğine uydurarak:

- Açınız! Dedi. Yabancı değiliz! Kapıyı açmıyorlardı. Fil Amca fena halde kızdı. Büyük hortumuyla kapıyı iterek, bağırdı:

- Hey! Bana bakınız! Bu kapı herhalde açılacak... Ben buraya o habis timsahı tedip etmeye geldim… Haydi çabuk! Fil Amca bu sözü müteakip başını yukarı kaldırıp baktı. Bu sırada timsah duvarın üzerinde ağlıyor, gözünün yaşları Fil Amca'nın şapkasına, yüzüne damlıyordu. Timsah usulca çabuk bulunduğu yerden çekildi. Adamlarına dönerek: - Misafirlerimizi bu suretle karşılamak bizim için mucib-i mahçubiyettir. Haydi bakalım aslanlarım… Şunlara bir yumurta ziyafeti çekelim. Birden bire duvarın üzerinden kaynamış yumurtalar yağmaya başladı. Fil Amca sendeledi, sersemledi. Kara kedi korkusundan kaçacak delik arıyordu. Biçare ihtiyar maymunun, (Dingo)nun başına isabet eden yumurta kırıldı. Yüzü, gözü yandı. Kaledekilerin bu cüret ve taarruzu Fil Amcayı bütün bütün kızdırdı. Derhal emir verdi. Gorilla maymunları kale kapısına dayandı. Fakat sıcak elma sağanağı da onları kaçmaya mecbur etti. Artık Fil Amca hiddetinden kudurmuştu.

-Ben ki filler diyarının hâkim ve sahib-i yegânesi olayım da bu habisler bana bunları yapsınlar ha! diyor ve olanca kuvveti ile kalenin kapsını sarsıyor, yıkmaya uğraşıyordu. Büyük kapının menteşelerinden biri kırılmış ve kapı hemen hemen yıkılacak bir hale gelmişti. Öteden kara kedi avazı çıktığı kadar bağırarak:

- Aman Fil Amca! Dedi.

- Çabuk kaç… Timsah büyük bir taş atıyor. Kara kedinin kopardığı çığlık üzerine Fil Amca başını yukarı kaldırdı. Timsahın kocaman bir kaya parçasını duvardan aşağı yuvarlamaya uğraştığını gördü. Tam geriye doğru çekileceği sırada kaya müthiş bir gürültüyle ayaklarının ucuna düştü. Herkes heyecanda idi. İhtiyar (Dingo) bağırdı:

- Ey! Uzun kuyruklu timsah habisi! Dedi. Bunları yapan sensin ha! Bunlar sana pek pahalıya mal olacak… - Mabadı var -

HAVA KORSANI

Mütercimi:M.R.

- MABAD -

Kafi değildi. Muhakkak yere inmek ve deliği kapatmak lazımdı. (Yakan Yıldız) bu suretle mecburen yere inerken hava çarı beş mil kadar uzakta bulunuyor ve süzülerek uçuyordu. Tayyare toprağa temas eder etmez Mr.(Dov) hemen yerinden atladı, (Mitç)i bulunduğu mahalden tutarak yere indirdi. O gülerek:

- Sen (Mitç)! Dedi. Çok cesur bir maymunmuşsun ya! Vakıa çok benzin kaybettik ama… Sen büyük bir tehlike atlattın. Üzüldük… Gördün mü? Şu domuz herifin bize yaptığını? Acaba o (Altın Renkli) tayyareye, hava çarına yapayalnız tecavüz edebilecek mi?

- Hiç ümit etmem.

Mr.(Dov) deliği kapatmak için icap eden alet ve edevatı kutusundan çıkarmış, uğraşıyordu.

Vaziyeti pek şüpheli gören ve tekrar takibe çıkmaktan ümidini kesen (Mitç)in soğuktan çatırdayan dişleri arasında şu sözleri döküldü.

- Nasıl Mr.(Dov) dedi. Takibe devam edebilecek miyiz? Acaba nerelerdeyiz? Mr.(Dov) hem deliği kapamaya çalışıyor hem de (Mitç)e cevap veriyor:

- İsviçre arazisine yakın bir yerdeyiz. Şu gördüğün dağlar (Alp) dağlarının Fransız hududu dahilinde bulunan kısımlarıdır. Bahs ederim ki meçhul tayyarenin iltica ettiği yerlerde buralarda olsa gerektir. İşimizi bitirir bitirmez yolumuza devam ederiz. Bak (Hortun King) başımızın üzerinde dolaşıp duruyor. Hava çarına tecavüze bir türlü cesaret edemiyor. Cesaret etse bile başa çıkamayacak. Biraz sonra karşısında şaşırıp kalacak ve eğer ölmekten sukuttan yakasını kurtarabilir ise suret-i katiyede kaçacak…

KARLI DAĞLAR ÜZERİNDE

Mr.(Dov) : Vaziyet hiç de iyi değil (Mitç) ! Dedi. Altımızdaki karlı dağlara bak! Bembeyaz uzayıp gidiyor. Tam otuz bin kadem yükseklikten birden bire bak ne kadar düştük. Bu pis havada uçmak da yere inmek de müşkil. Bile bile, göre göre pek müthiş bir tehlikeye doğru gidiyoruz. Fakat bundan başka yapacak bir şey yok. (Yakan Yıldız) (Jura) dağlarının üzerinde idi. Kar fırtınası o kadar müthiş idi ki tayyareyi önüne katmış istediği gibi sürüklüyordu. Mr.(Dov) bir saatten beridir kendini bu tehlikeden kurtarmaya, bir münasip yer bulup inmeye uğraşıyor, fakat bir türlü muvaffak olamıyordu. Fazla olarak akşam olmuş karanlık da çökmüştü. Karlı dağlardan yükselen bembeyaz sis bulutları her tarafı kaplamıştı. Bir adım ötesini bile görmek mümkün değildi. Yakıcı, dondurucu bir soğuk (Dov) ile (Mitç)i tiril tiril titretiyordu. Velhasıl vaziyet pek müşkül ve mühlik idi. Bundan kurtulmak pek büyük ve müsaid bir talihe mütevakkıf idi. Mr. (Dov) yukarıdaki sözleri büyük bir ümitsizlik içinde söylerken (Yakan Yıldız) sisler arasında meçhul bir tarafa doğru insanı tedhiş edecek bir süratle kayıp gidiyordu. Pek fena bir tesadüf veya su-i talihle tayyare alçaldıkça sis bulutları da şayan-ı hayret bir süratle alçalıyor, vadileri dolduruyordu. Vaziyet hakikaten ne kadar mahir olur ise olsun bir tayyareciyi korkutacak, düşündürecek derecede tehlikeli idi, ve bu tehlike gittikçe ziyadeleşiyordu. Bu gidişle bir dağa çarpmak, parça parça olmak muhakkak gibi idi. Etrafta, şurada burada sis bulutlarının arasında sivrilip çıkan dağ tepeleri görünüyor ve bunlar tıpkı dumanlar arasında görülen demirci örslerine benziyordu. Ara sıra yığın yığın siyahlıklar da görünüyordu. Mr.(Dov) yegâne çare-i selameti bir kolayını bulup yere inmekte görüyordu. Fakat selametle yere inmek inilecek yeri uzaktan görmeye mütevakkıf idi. (Dov) sisin biraz açılmasını bekliyor ve makinesini ona göre idare ediyordu. Ay çıkınca sisin dağılacağı muhakkak idi. Fakat ya ay çıkmazsa ne olacak idi… Vaziyetin tehlikeli neticesini pek güzel takdir eden (Mitç) oturduğu yerde sükût ediyor ve anbean yaklaşan ölümü bekliyordu. Mr.(Dov) artık motoru durdurumuştu. Fırtınanın şiddetliyle ilerleyen tayyaresini ancak dümeni ile idare ediyordu. Ara sıra makinesini işletiyor, tekrar durduruyor, etrafı dinliyordu. Makinesinin çıkardığı gümbürtünün etrafında yaptığı akisleriyle arasında bulunduğu dağlarla tayyare arasındaki mesafeyi tahmin ediyor ve bu suretle tayyaresinin yolunu tayin ederek ilerliyordu. Yine iki saniye için makinesini işletip durdurmuş gelecek

sedayı bekliyordu. Bu defa akis pek çabuk gelmişti. (Dov) derhal tayyaresinin biraz sola doğru çevirdi. Eğer biraz daha gecikmiş olsa idi felaket muhakkak idi. Çünkü elli yarde mesafede sisler arasında simsiyah bir küme gibi görünen ağaçların tepeleri belirmişti…

- Mabadı var -

SONUÇ

Kuruluş yıllarının önemli çocuk dergilerinden biri olan *Çiçek Mecmuası,* hem biçim hem de içerik özellikleriyle son derece dikkate değer bir dergidir. Fiziki özellikleriyle görünürlüğü olan derginin geniş bir okur kitlesine ulaştığı, derginin sayfalarında yer olan küçük okur resimleri, mektupları ve yazılarından açıkça anlaşılıyor.

Çiçek Mecmuası döneminin dergicilik anlayışını yansıtan, küçük okuyucularını hem bilgilendiren hem de eğlendiren bir dergidir.

Dergideki metinler genellikle okul öğrencileri tarafından yollanan şiir, hikâye ve tercüme metinlerden oluşmaktadır. On beş günde bir yayımlanan dergide ilk sayfadan son sayfaya kadar önemli ölçüde resimler yer almaktadır. Bu resimlerin önemli bir kısmı dergiyle ilişki kurmuş çocuk okuyucuların gönderdikleri resimlerdir. Ayrıca yine hayvan resimleri, el işi örnekleri, maket yapımı ya da hikâyelere uygun olarak çizilen karikatür de söz konusudur. Öğretmenlerin resimleri de bulunmaktadır.

Dergi seneliği 120 kuruş, nüshası 5 kuruş ve ecnebi memleketler için ise 200 kuruş olarak ücretlendirilmiştir. Bir sene çıkan dergi 19 sayı devam etmiştir. İlk önceleri Mektep ve Aile Mecmuası başlığını koyan dergi sona doğru Türk Gençlik ve Aile Mecmuası adıyla çıkmıştır.

Öğrencilere edebiyatı sevdirmesi ve onların yazdığı şiir ve hikâyeleri yayımlaması çocuklar için çok sevindirici bir olaydır. Yine bilmece ve bulmacaları doğru bilenlere para ödülü, kitap, boya kalemi gibi hediyeler verilmiştir.

Sadece İstanbul'daki değil yurdun her köşesinden öğrencilerin şiir ve hikâyeleri dergide yayımlanmıştır. Cumhuriyetin ilanından sonra yayımlanan dergi, Cumhuriyeti öven, Mustafa Kemal Atatürk'e yazılan metin ve şiirler de dergide önemli bir tutar. Dili o günün ailelerine ve çocuklarına hitap edecek seviyede sade ve anlaşılırdır.

KAYNAKÇA

ARICI, Ali Fuat, ARSLAN M.Abdullah…, *Kuramdan Uygulamaya Çocuk Edebiyatı El Kitabı*, Grafiker Yayınları, Ankara 2011.

Çiçek Mecmuası, Millî Kütüphane, Süreli Yayınlar.

DEVELLİOĞLU, Ferit, *Osmanlıca- Türkçe Lügat*, Aydın yayınları, Ankara 1993

DOĞAN, Erdal, *Edebiyatımızda Dergiler*, Bağlam Yayıncılık, İstanbul-1997.

DUMAN, Hasan, *Osmanlı-Türk Süreli Yayınları ve Gazeteleri*, Enformasyon ve Dokümantasyon Hizmetleri, Ankara 2000.

DURMUŞ, Abdulkadir, *1897- 1910 Yılları Arasında Çıkan Eski Harfli Çocuk Dergilerinin Çeviri Metinleri Üzerine*, Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya, 2007.

ERGİN, Muharrem, *Osmanlıca Dersleri*, Boğaziçi Yayınları, İstanbul 2011.

ERTUĞ Hasan Refik, Basın ve Yayın Hareketleri Tarihi, Yenilik Basımevi, İstanbul 1970.

KÜR, İsmet, *Türkiye'de Süreli Çocuk Yayınları*,, Atatürk Kültür Merkezi Yayını,, Ankara 1991.

OKAY, Cüneyt, *Eski Harfli Çocuk Dergileri*, Kitabevi, İstanbul 1999.

TANPINAR, Ahmet Hamdi, *XIX. Asır Türk Edebiyatı Tarihi*, YKY, İstanbul 2006.

TOPALOĞLU, Yüksel, "Batı Trakya Türklerinin İlk Çocuk Dergisi: Çocuk Dünyası/Genç Kalemler", *Prof. Dr. Hidayet Kemal Bayatlı Hatıra Kitabı*, Kerkük Vakfı Yayınları, İstanbul 2019, s.429.

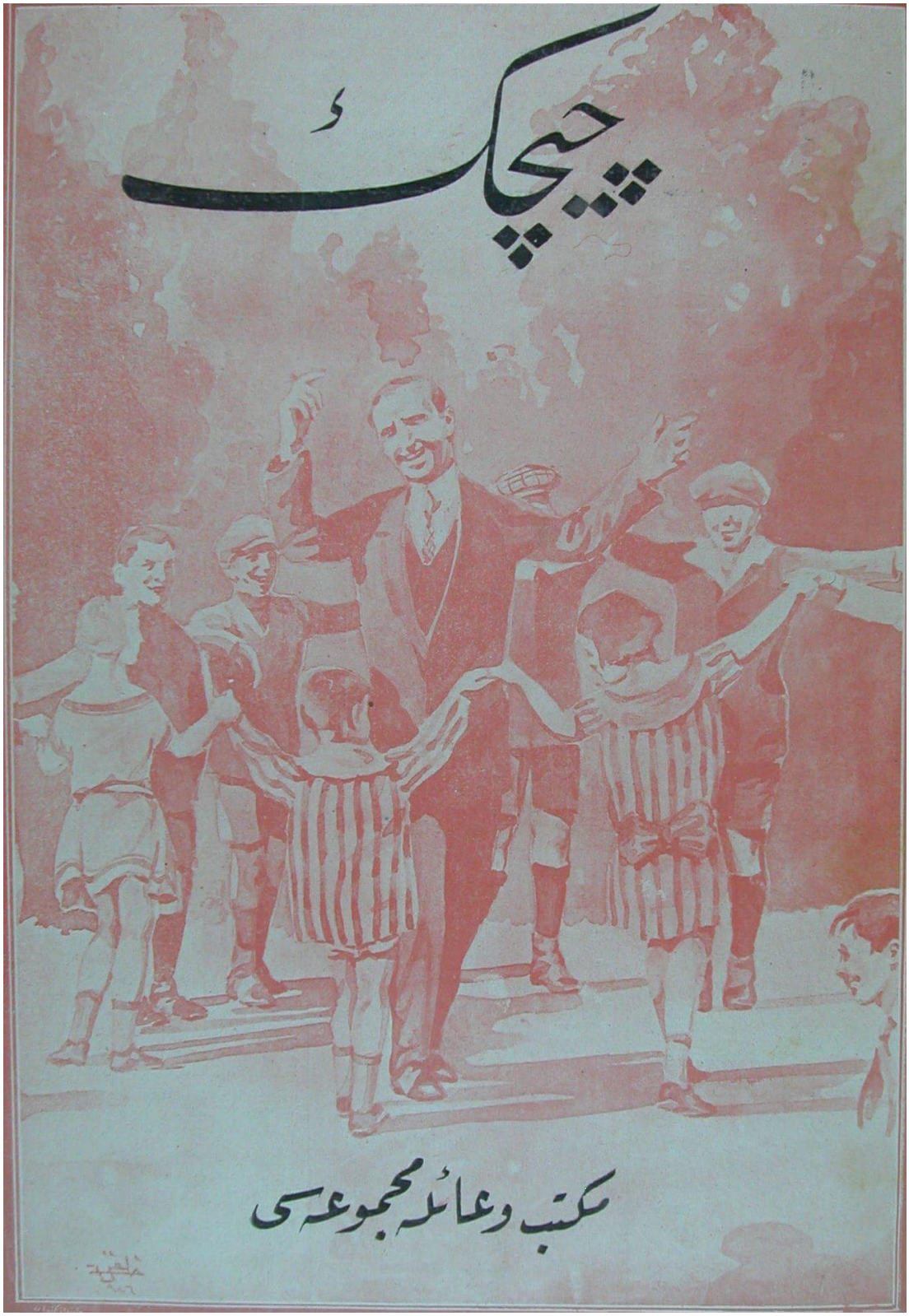
YALÇIN, Alemdar, AYTAŞ, Gıyasettin, *Çocuk Edebiyatı,* 3. Baskı, Akçağ Yay., Ankara 2005.

http:// www.turkedebiyatı.org/turk-edebiyatinda-dergiler.html/ 15.09.2019 /00.08

http://e-bulten. ibrary.atilim.edu.tr/sayilar/2013-06/okuma.html /30.06.2015/01.07

EKLER

ÇİÇEK 2.SAYI

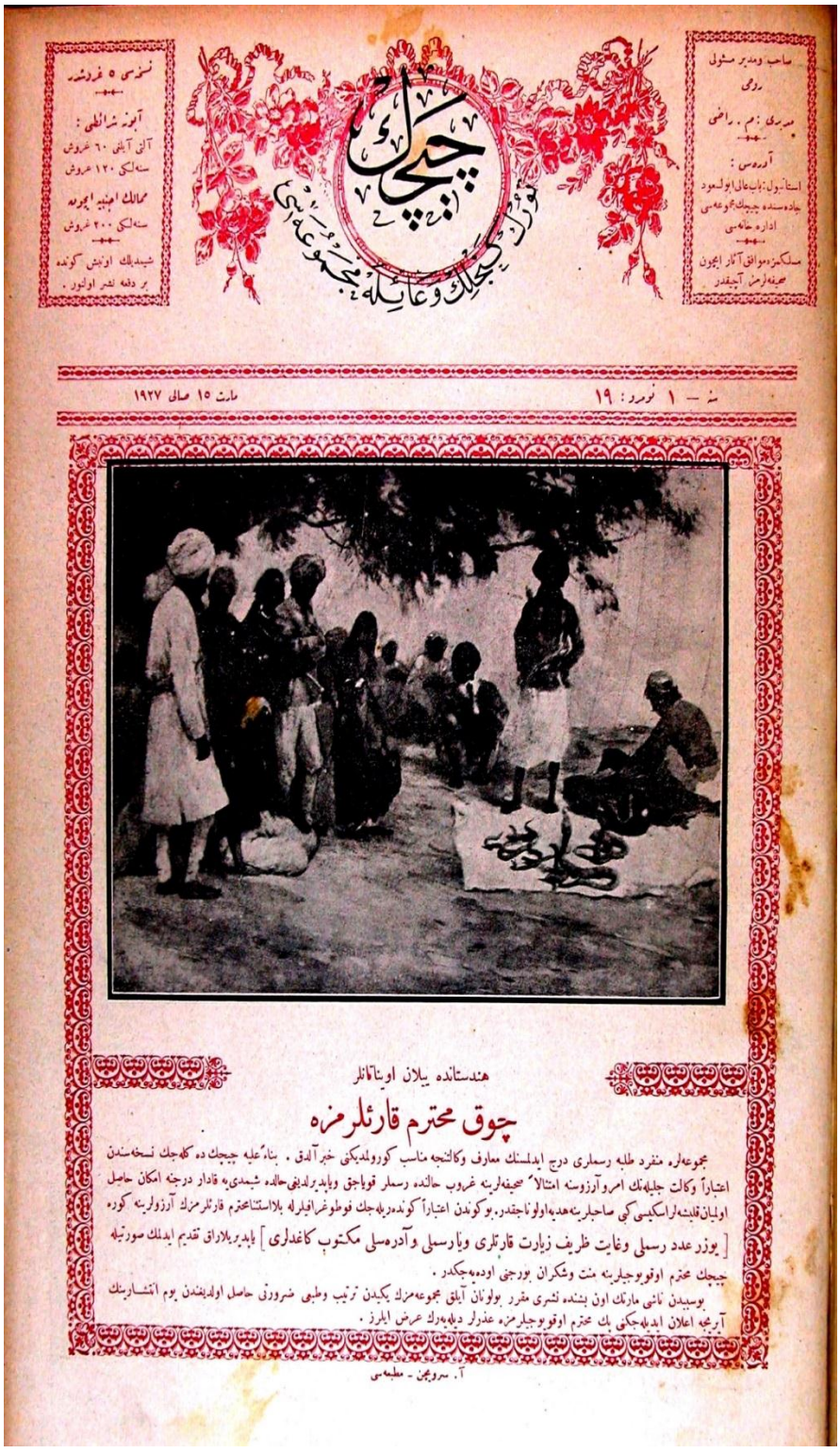
ÇİÇEK 8.SAYI

چیچک
مکتب و عائله مجموعه سی
صاحب امتیاز و مدیر مسئولی
رومی
مدیری : م. راضی
اداره خانه سی
استانبول باب عالی
ابوالسعود جاده سنده
دائرهٔ مخصوصه
سلکزده موافق آثار
ایجون صحیفه لرمز
آچیقدر
سنه — ۱
۳۰ ایلول — ۱۹۲۶
نسخه سی ۵ قوروشدر
آبونه شرائطی :
آلتی آیلغی ۶۰ غروش
سنه لکی ۱۲۰ »
ممالك اجنبیه ایجون
سنه لکی ۲۰۰ غروش
شیمدیلك اونبش کونده
بر دفعه نشر اولونور.
نومرو — ۸
پرشنبه
آنقره قارئلرمزدن ویارد ایجیلرمزدن
ادیب آلپ بك
آنقره لیسه سی طلبه لرندن بر غروب
اسکی شهر قارئلرمزدن و یارد ایجیلرمزدن
انور علوی قیمك
اسکدار قارئلرمزدن
حسین عونی بك
طرسوس قارئلرمزدن
حسین عادل بك
اسکدار ایجادیه مکتبی طلبه سی تربیهٔ بدنیه درسنده
قاضی کوی لیسه سندن
احمد بدرالدین بك
غلطه سرایدن
فؤاد آلپ آرسلان بك
داوود پاشا اورتا مکتبندن
ربیع فوزی بك
طرزون ارکك لیسه سندن
شوقی بك
استانبول قارئلرمزدن
مظفر بك
استانبول قارئلرمزدن
قهرمان بك
اسکدار براعید ماقبر
علاوه مزی موزعلردن ایسته یکز.

ÇİÇEK 10.SAYI

ÇİÇEK 19.SAYI

صاحب ومدیر مسئول
رومی

مدیری : م . راضی

آدرسی :
استانبول : باب عالی اولسعود
جاده سنده چیچك مجموعه سی
اداره خانه سی

مکالمه مزه موافق آثار ایجون
صحیفه لرمز آچیقدر

نسخه سی ۵ غروشدر

آبونه شرائطی :
آلتی آیلغی ۶۰ غروش
سنه لکی ۱۲۰ غروش

ممالك اجنبیه ایچون
سنه لکی ۲۰۰ غروش

شیدیدن اوتری کونده
بر دفعه نشر اولنور .

چیچك
مجموعه سی

سنه — ۱ نومرو : ۱۹

مارت ۱۵ صالی ۱۹۲۷

هندستانده ییلان اوناماظر

چوق محترم قارئلرمزه

مجموعه‌لرمز منفرد طلبه رسملری درج ایدلسنك معارف وکالتجه مناسب کورولمدیکی خبر آلدق . بناءً علیه چیچك ده کهلجك نسخه سندن اعتباراً وکالت جلیله‌نك امر وآرزوسنه امتثالاً صحیفه‌لرینه غروب حالنده رسملر قویاجق وبایدر لدیني حالده شیمدیه قادار درجنه امکان حاصل اولمیان قلبته‌لر اسکیسی کبی صاحبلرینه هدیه اولوناجقدر . بوکوندن اعتباراً کوندریلهجك فوطوغرافلرله بلااستثنا محترم قارئلرمزك آرزولرینه کوره [یوزر عدد رسملی وغایت ظریف زیارت قارتلری ویا رسملی وآدرهسلی مکتوب کاغدلری] بایدر یلاراق تقدیم ایدلك صورتیله چیچك محترم اوقویوجیلرینه منت وشکران بورجنی اوده‌یه‌جکدر .

بوسیدن ناشی مارتك اون بشنده نشری مقرر بولونان آیلق مجموعه‌مزك یکیدن ترتیب وطبعی ضروریتی حاصل اولدیغندن یوم انتشارینك آریه‌جه اعلان ایدیلهجکی بك محترم اوقویوجیلرمزه عذرلر دیله‌یه‌رك عرض ایلرز .

آ . سروپیان - مطبعه سی